Заједница општина Црне Горе

ПОПИС НАДЛЕЖНОСТИ И ПОСЛОВА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Подгорица, 2007. година
Последње ажурирање: октобар 2016. године

Овај документ је власништво Заједнице општина Црне Горе

САДРЖАЈ:

Стр.

I. Увод 11
II. Устав Црне Горе („Сл.лист ЦГ“, бр. 1/07 и Амандмани I-XVI, бр. 38/13) 12
III. Системски закони 13
1. Закон о локалној самоуправи („Сл.лист РЦГ“, 42/02, 28/04 и 75/05 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 88/09, 3/10, 38/12, 10/14 и 3/16) 13
2. Закон о Главном граду ("Сл.лист РЦГ", бр. 65/05, 72/10 и 2/16; Види други закон - 88/09) 17
3. Закон о Пријестоници ("Сл.лист ЦГ", бр. 47/08; Види чл. 54. Закона - 88/09-25) 18
4. Закон о потврђивању Европске повеље о локалној самоуправи ("Сл.лист ЦГ - Међународни уговори", број 5/08) 20

IV. Послови локалне самоуправе у појединим управним областима по материјалним прописима 24
1. Општа управа 24
1.1. Закон о територијалној организацији Црне Горе („Сл.лист ЦГ“, бр. 54/11, 26/12, 27/13, 62/13, 12/14 и 3/16) 24
1.2. Закон о регионалном развоју ("Сл.лист ЦГ", бр. 20/11, 26/11 и 20/15) 27
1.3. Закон о избору одборника и посланика („Сл.лист РЦГ“, бр. 4/98, 5/98, 17/98, 14/00, 18/00, 9/01, 41/02, 46/02, 45/04, 48/06, 56/06 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 46/11 и 14/14) 31
1.4. Закон о финансирању политичких субјеката и изборних кампања ("Сл.лист ЦГ", број 52/14) 33
1.5. Закон о личној карти („Сл.лист ЦГ“, бр. 12/07, 73/10, 28/11, 50/12 и 10/14) 36
1.6. Закон о матичним регистрима („Сл.лист ЦГ“, бр. 45/14 и 39/16) 37
1.7. Закон о страним инвестицијама ("Сл.лист ЦГ", бр. 18/11 и 45/14) 40
1.8. Закон о државним и другим празницима („Сл.лист РЦГ“, број 27/07 и „Сл.лист ЦГ“, број 36/13) 41
1.9. Закон о мањинским правима и слободама („Сл.лист РЦГ“, бр. 31/06, 51/06, 38/07 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 2/11 и 8/11) 42
1.10. Породични закон („Сл.лист РЦГ“, број 1/07 и „Сл.лист ЦГ“, број 53/16) 44
1.11. Закон о ванпарничном поступку („Сл.лист РЦГ“, број 27/06) 45
1.12. Закон о објављивању прописа и других аката („Сл.лист ЦГ“, број 5/08) 46
1.13. Закон о електронској управи ("Сл.лист ЦГ", број 32/14) 49
1.14. Закон о електронском документу („Сл.лист ЦГ“, број 5/08) 50
1.15. Закон о електронском потпису („Сл.лист РЦГ“, бр. 55/03, 31/05 и „Сл.лист ЦГ“, број 41/10) 50
1.16. Закон о овјеравању потписа, рукописа и преписа („Сл.лист СРЦГ“, број 8/72) 51
1.17. Закон о азилу („Сл.лист РЦГ“, број 45/06) 51
1.18. Закон о родној равноправности („Сл.лист РЦГ“, број 46/07, „Сл.лист ЦГ“, број 35/15; Види други закон - 40/11) 52
1.19. Закон о забрани дискриминације ("Сл. лист ЦГ", бр. 46/10 и 18/14) 54
1.20. Закон о забрани дискриминације лица са инвалидитетом („Сл.лист ЦГ“, бр. 35/15 и 44/15) 55
1.21. Закон о адвокатури („Сл.лист РЦГ“, број 79/06) 56
1.22. Закон о инспекцијском надзору („Сл.лист РЦГ“, број 39/03 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 76/09, 57/11, 18/14 и 55/16) 57
2. Комунално-стамбена област 59
2.1. Закон о комуналним дјелатностима („Сл.лист РЦГ“, број 12/95) 59
2.1.1. Закон о комуналним дјелатностима („Сл.лист ЦГ“, број 55/16) 61

2.2. Закон о комуналној полицији ("Сл. лист ЦГ", број 57/14) 73
2.3. Закон о управљању отпадом ("Сл.лист ЦГ", бр. 64/11 и 39/16) 75
2.4.1. Уредба о повјеравању дијела послова Управе полиције Главном граду - Подгорица („Сл.лист ЦГ“, бр. 7/13, 32/13 и 40/16) 85
2.4.2. Уредба о повјеравању дијела послова Управе полиције Пријестоници Цетиње и општинама Бар, Будва, Бијело Поље, Тиват, Котор, Никшић, Улцињ и Херцег Нови („Сл.лист ЦГ“, бр. 7/13, 32/13 и 46/14) 85
2.5. Закон о одржавању стамбених зграда („Сл.лист ЦГ“, број 41/16) 86
2.5.1. Уредба о поступку и критеријумима за претварање посебних и заједничких дјелова стамбене зграде у пословне просторије („Сл.лист ЦГ“, бр. 32/11, 6/14 и 42/14) 94
2.6. Закон о енергетици ("Сл.лист ЦГ", број 5/16) 95
2.7. Закон о ефикасном коришћењу енергије ("Сл.лист ЦГ", бр. 57/14 и 3/15) 100
2.8. Закон о својинско-правним односима („Сл.лист ЦГ“, број 19/09) 103
2.9. Закон о облигационим односима („Сл.лист ЦГ“, број 47/08) 103
2.10. Закон о стамбеним задругама ("Сл.лист ЦГ", број 73/10) 104
2.11. Закон о поштанским услугама („Сл.лист ЦГ“, број 57/11) 105
3. Саобраћај (путеви, превоз у друмском саобраћају, жељезнички саобраћај) 107
3.1. Закон о путевима („Сл.лист РЦГ“, број 42/04 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 54/09, 40/10 и 36/11) 107
3.2. Закон о превозу у друмском саобраћају („Сл.лист РЦГ“, број 45/05 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 75/10, 38/12 и 18/14) 110
3.3. Закон о безбједности саобраћаја на путевима („Сл.лист РЦГ“, бр. 33/12 и 58/14) 113
3.4. Закон о жељезници („Сл.лист ЦГ", бр. 27/13 и 43/13) 118
3.5. Закон о лукама („Сл.лист ЦГ“, бр. 51/08 и 27/13) 121
3.6. Закон о поморској и унутрашњој пловидби („Сл.лист СРЈ“, бр. 12/98, 44/99, 74/99 и 73/00) 122
4. Предузетништво 124
4.1. Закон о унутрашњој трговини („Сл.лист ЦГ“, број 49/08) 124
4.2. Закон о занатству („Сл.лист ЦГ“, бр. 54/09 и 64/09) 125
4.3. Закон о иновативној дјелатности („Сл.лист ЦГ“, број 42/16) 126
5. Уређење простора и изградња објеката 128
5.1. Закон о уређењу простора и изградњи објеката („Сл.лист ЦГ“, бр. 51/08, 34/11, 47/11, 35/13, 39/13 и 33/14, Види – члан 5 Закона 40/10) 128
5.2. Закон о регуларизацији неформалних објеката („Сл.лист ЦГ“, број 56/16) 145
5.3. Закон о државном премјеру и катастру непокретности („Сл.лист РЦГ“, број 29/07 и „Сл.лист ЦГ“, број 32/11) 152
5.4. Закон о слободним зонама („Сл.лист РЦГ“, број 42/04 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 11/07, 76/08 и 40/16) 155
6. Заштита животне средине 156
6.1. Закон о заштити природе („Сл.лист ЦГ“, број 54/16) 156
6.2. Закон о животној средини („Сл.лист ЦГ“, број 52/16) 164
6.3. Закон о стратешкој процјени утицаја на животну средину („Сл.лист РЦГ“, број 80/05 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 59/11 и 52/16.; Види члан 156 Закона 40/10) 170
6.4. Закон о процјени утицаја на животну средину („Сл.лист РЦГ“, број 80/05 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 27/13 и 52/16; Види члан 4 Закона 40/10 и члан 12 Закона 57/11-31) 174
6.5. Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Сл.лист РЦГ“, број 80/05 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 54/09, 42/15 и 54/16) 179
6.6. Закон о заштити од буке у животној средини ("Сл.лист ЦГ", бр. 28/11 и 1/14) 185
6.7. Закон о заштити ваздуха („Сл.лист ЦГ“, бр. 25/10 и 43/15) 188
7. Култура, спорт и физичка култура 193
7.1. Закон о култури („Сл.лист РЦГ“, број 49/08) 193

7.2. Закон о библиотечкој дјелатности ("Сл.лист ЦГ", број 49/10) 198
7.3. Закон о издавачкој дјелатности ("Сл.лист ЦГ", број 30/12) 201
7.4. Закон о кинематографији („Сл.лист ЦГ“, број 42/15) 203
7.5. Закон о позоришној дјелатности („Сл.лист РЦГ“, број 60/01 и „Сл.лист ЦГ“, број 75/10) 204
7.6. Закон о архивској дјелатности ("Сл.лист ЦГ", број 49/10) 204
7.7. Закон о музејској дјелатности ("Сл.лист ЦГ", број 49/10) 207
7.8. Закон о заштити културних добара ("Сл.лист ЦГ", број 49/10) 207
7.9. Закон о зашити природног и културно-историјског подручја Котора („Сл.лист ЦГ“, број 56/13) 210
7.10. Закон о спомен-обиљежјима („Сл.лист ЦГ“, број 40/08) 212
7.11. Закон о спорту („Сл.лист ЦГ“, бр. 36/11 и 36/13) 216
7.12. Закон о скијалиштима („Сл.лист ЦГ“, бр. 13/07 и 21/14) 218
8. Туризам 220
8.1. Закон о туризму („Сл.лист ЦГ“, бр. 61/10 и 31/14) 220
8.1.1. Уредба о повјеравању дијела послова Управе за инспекцијске послове Општини Будва („Сл.лист ЦГ“, број 48/16) 232
8.2. Закон о туристичким организацијама („Сл.лист РЦГ“, бр. 11/04, 46/07 и „Сл.лист ЦГ“, број 45/14) 232
8.3. Одлука о оснивању Националне туристичке организације Црне Горе („Сл.лист РЦГ“, бр. 63/06 и 3/07) 235
8.4. Закон о ознакама географског поријекла („Сл.лист ЦГ“, број 48/08) 235
8.5. Закон о планинским стазама („Сл.лист ЦГ“, бр. 51/08 и 53/11) 236
8.5.1. Правилник о садржају и начину вођења регистра планинских стаза у Црној Гори („Сл.лист ЦГ“, број 18/10) 238
8.6. Закон о рафтингу („Сл.лист ЦГ“, бр. 53/11 и 53/16; Исправка 57/16) 239
9. Пољопривреда, шумарство, водопривреда, рударство и ветеринарство 241
9.1. Закон о пољопривреди и руралном развоју („Сл.лист ЦГ“, бр. 56/09, 34/14 и 1/15) 241
9.2. Закон о пољопривредном земљишту („Сл.лист РЦГ“, бр. 15/92, 59/92, 27/94 и „Сл.лист ЦГ“, број 32/11) 241
9.3. Закон о маслинарству и маслиновом уљу ("Сл.лист ЦГ", бр. 45/14 и 39/16) 243
9.4. Закон о шумама („Сл.лист ЦГ“, бр. 74/10 и 47/15) 243
9.5. Закон о водама („Сл.лист РЦГ“, број 27/07 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 32/11, 47/11, 48/15 и 52/16; Види члан 12 Закона 57/11-31) 245
9.6. Закон о регионалном водоснабдјевању црногорског приморја („Сл.лист ЦГ“, број 13/07) 258
9.7. Одлука о организовању Јавног предузећа „Регионални водовод Црногорско приморје“ („Сл.лист ЦГ“, број 14/08) 260
9.8. Закон о хидрометеоролошким пословима („Сл.ист ЦГ“, бр. 26/10 и 30/12) 262
9.9. Закон о рударству („Сл.лист ЦГ“, број 65/08) 263
9.10. Закон о ветеринарству („Сл. лист ЦГ", бр. 30/12, 48/15 и 52/16; Види други закон - 57/15) 265
9.11. Закон о дивљачи и ловству („Сл.лист ЦГ“, бр. 52/08 и 48/15) 267
9.12. Закон о морском рибарству и марикултури („Сл.лист ЦГ“, бр. 56/09 и 47/15) 269
9.13. Закон о заштити добробити животиња („Сл.лист ЦГ“, бр. 14/08 и 47/15) 270
9.14. Закон о сточарству ("Сл.лист ЦГ", бр. 72/10 и 48/15) 271
10. Рад, здравство и социјална заштита 273
10.1. Закон о раду („Сл.лист ЦГ“, бр. 49/08, 26/09, 59/11, 66/12, 31/14 и 53/14) 273
10.2. Закон о запошљавању и остваривању права из осигурања од незапослености („Сл.лист ЦГ“, бр. 14/10, 45/12, 61/13 и 52/16) 274

10.3. Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању лица са инвалидитетом („Сл.лист ЦГ“, бр. 49/08, 73/10, 39/11 и 55/16) 275
10.4. Закон о волонтерском раду ("Сл.лист ЦГ", бр. 26/10, 31/10, 14/12 и 48/15) 276
10.5. Закон о штрајку („Сл.лист РЦГ“, бр. 43/03 и 71/05 и „Сл.лист ЦГ“, број 49/08) 277
10.6. Закон о здравственој заштити ("Сл.лист ЦГ", бр. 3/16 и 39/16) 278
10.7. Закон о заштити становништва од заразних болести („Сл.лист РЦГ“, број 32/2005 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 14/10 и 30/12) 280
10.8. Закон о здравственој заштити биља ("Сл.лист. РЦГ", број 28/06 и "Сл.лист ЦГ", бр. 28/11 и 48/15) 281
10.9. Закон о спрјечавању злоупотребе дрога (Сл.лист ЦГ“, бр. 28/11 и 35/13) 282
10.10. Закон о борачкој и инвалидској заштити („Сл.лист РЦГ“, број 69/03 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 21/08, 1/15 и 52/16) 282
10.11. Закон о социјалној и дјечијој заштити („Сл.лист ЦГ“, бр. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15 и 56/16) 284
10.12. Закон о Социјалном савјету („Сл.лист ЦГ“, бр. 16/07, 20/11 и 61/13) 288
10.13. Закон о социјалном становању („Сл.лист ЦГ“, број 35/13) 289
10.14. Закон о младима („Сл.лист ЦГ“, број 42/16) 294
10.15. Закон о заштити од насиља у породици ("Сл.лист ЦГ", број 46/10) 297
11. Информисање 298
11.1. Закон о медијима („Сл.лист РЦГ“, бр. 51/02 и 62/02; Види члан 159 Закона 46/10) 298
11.2. Закон о електронским медијима ("Сл.лист ЦГ", бр. 46/10, 53/11 и 55/16) 298
11.3. Закон о дигиталној радио-дифузији („Сл.лист ЦГ“, бр. 34/11 и 31/12) 302
11.4. Закон о слободном приступу информацијама („Сл.лист РЦГ“, број 68/05) 303
11.5. Закон о заштити података о личности („Сл.лист ЦГ“, бр. 79/08 и 70/09) 305
11.6. Закон о тајности података („Сл.лист ЦГ“, бр. 14/08, 76/09, 41/10, 38/12, 44/12, 14/13, 18/14 и 48/15) 307
11.7. Закон о информационој безбједности („Сл.лист ЦГ“, бр. 14/10 и 40/16) 312
12. Заштита и спашавање 314
12.1. Закон о заштити и спашавању („Сл.лист ЦГ“, бр. 13/07, 5/08, 32/11 и 54/16; Види члан 25 Закона 86/09-1) 314
12.2. Закон о експлозивним материјама („Сл.лист ЦГ", бр. 49/08, 58/08 и 31/14) 324
12.3. Закон о заштити лица и имовине („Сл.лист ЦГ“, бр. 1/14 и 6/14) 324
12.4. Закон о хитној медицинској помоћи („Сл.лист ЦГ“, број 49/08) 325
12.5. Закон о одбрани („Сл.лист РЦГ“, број 47/07 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 88/09 и 14/12) 326
12.6. Закон о Црвеном крсту Црне Горе („Сл.лист РЦГ“, број 28/06) 327
13. Обезбјеђење конкурентности и заштита потрошача 329
13.1. Закон о контроли државне помоћи („Сл.лист ЦГ“, бр. 74/09 и 57/11) 329
13.2. Закон о заштити потрошача („Сл.лист ЦГ“, бр. 2/14, 6/14 и 43/15) 331
14. Образовање 334
14.1. Општи закон о образовању и васпитању („Сл.лист РЦГ“, бр. 64/02, 31/05, 49/07 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 45/10, 45/11, 39/13 и 44/13) 334
14.2. Закон о предшколском васпитању и образовању („Сл.лист РЦГ“, бр. 64/02, 49/07 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 80/10 и 40/16) 337
14.3. Закон о васпитању и образовању дјеце са посебним образовним потребама („Сл.лист РЦГ“, број 80/04 и „Сл.лист ЦГ“, број 45/10) 338
15. Имовинско-правни односи 340
15.1. Закон о државној имовини („Сл.лист ЦГ“, број 21/09) 340
15.2. Закон о повраћају одузетих имовинских права и обештећењу („Сл.лист РЦГ“, бр. 21/04, 49/07 и 60/07) 348
15.3. Закон о експропријацији („Сл.лист РЦГ“, бр. 55/00, 12/02, 28/06 и „Сл.лист ЦГ“, број 350

21/08) .....
15.4. Закон о концесијама („Сл.лист ЦГ“, број 8/09) 352
15.5. Закон о учешћу приватног сектора у вршењу јавних услуга („Сл.лист РЦГ“, број 30/02) 361
15.6. Закон о наслеђивању („Сл.лист ЦГ“, број 74/08) 363
15.7. Закон о имовини бивших друштвено-политичких организација („Сл.лист РЦГ“, број 57/00) 363
15.8. Закон о задругама ("Сл.лист СРЈ", бр. 41/96 и 12/98) 364
15.9. Закон о невладиним организацијама („Сл.лист ЦГ“, број 39/11) 365
16. Финансирање локалне самоурпаве 366
16.1. Закон о буџету и фискалној одговорности („Сл.лист ЦГ“, бр. 20/14 и 56/14) 366
16.2. Закон о финансирању локалне самоуправе („Сл.лист РЦГ“, бр. 42/03, 44/03 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 5/08, 74/10, 1/15, 78/15 и 3/16) 367
16.3. Закон о зарадама запослених у јавном сектору ("Сл. лист ЦГ", број 16/16) 370
16.4. Закон о јавним набавкама („Сл.лист ЦГ“, бр. 42/11, 57/14 и 28/15) 379
16.5. Закон о пореској администрацији („Сл.лист РЦГ“, бр. 65/01, 80/04 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 20/11 и 28/12) 381
16.6. Закон о административним таксама („Сл.лист РЦГ“, бр. 22/08, 77/08, 20/11, 26/2011, 56/13, 45/14 и 53/16; Види Одлуку УС РЦГ бр. 128/03-46/04-2 и члан 8 Закона 40/10-5) 387
16.7. Закон о локалним комуналним таксама и накнадама („Сл.лист РЦГ“, број 27/06) 387
16.8. Закон о порезу на доходак физичких лица („Сл.лист РЦГ“, бр. 65/01, 12/02, 37/04, 78/06, 4/07 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 86/09, 14/12, 6/13, 62/13 , 60/14 и 79/15) 388
16.9. Закон о порезу на непокретности („Сл.лист РЦГ“, бр. 65/01 и 69/03 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 75/10 и 9/15) 389
16.10. Закон о порезу на промет непокретности („Сл.лист ЦГ“, број 36/13) 391
16.11. Закон о боравишној такси („Сл.лист РЦГ“, бр. 11/04, 13/04 и „Сл.лист ЦГ“, број 48/15) 391
16.12. Закон о финансирању управљања водама („Сл.лист ЦГ“, број 65/08) 393
16.13. Закон о систему унутрашњих финансијских контрола у јавном сектору ("Сл.лист ЦГ", бр. 73/08, 20/11 , 30/12 и 34/14) 395
16.14. Закон о хартијама од вриједности („Сл.лист РЦГ“, бр. 59/00, 10/01, 43/05 и 28/06) . 398
16.15. Закон о прекршајима („Сл.лист ЦГ“, бр. 1/11, 6/11, 39/11 и 32/14) 401
16.16. Закон о извршењу и обезбјеђењу („Сл.лист ЦГ“, бр. 36/11 и 28/14) 404
17. Уредбе, одлуке, правилници и споразуми 406
17.1. Уредба о организацији и начину рада државне управе („Сл.лист ЦГ“, бр. /12, 25/12, 61/12, 20/13, 17/14, 6/15, 80/2015, 35/16 и 41/16) 406
17.2. Одлука о критеријумима и условима за разграничење трошкова између Републике и јединица локалне самоуправе на основу коришћења пословног простора од стране републичких органа („Сл.лист РЦГ“, број 27/07) 407

САДРЖАЈ[1]

1. Устав Црне Горе („Сл.лист ЦГ“, бр.1/07 и Амандмани I-XVI, бр. 38/13) 12
2. Закон о адвокатури („Сл.лист РЦГ“, бр. 79/06) 56
3. Закон о административним таксама („Сл.лист РЦГ“, бр. 55/03 46/04 и 81/05, и „Сл.лист ЦГ", бр. 22/08, 77/08, 20/11, 26/2011, 56/13, 45/14 и 53/16; Види Одлуку УС РЦГ бр. 128/03-46/04-2 и члан 8 Закона 40/10-5) 387
4. Закон о азилу („Сл.лист РЦГ“, бр. 45/06) 50
5. Закон о архивској дјелатности ("Сл.лист ЦГ", број 49/10) 204
6. Закон о безбједности саобраћаја на путевима („Сл.лист ЦГ“, бр. 33/12 и 58/14) 113
7. Закон о библиотечкој дјелатности ("Сл.лист ЦГ", број 49/10) 198
8. Закон о боравишној такси („Сл.лист РЦГ“, бр. 11/04 и 13/04 и „Сл.лист ЦГ“, број 48/15) 391
9. Закон о борачкој и инвалидској заштити („Сл.лист РЦГ“, број 69/03 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 21/08, 1/15 и 52/16) 282
10. Закон о буџету и фискалној одговорности („Сл.лист ЦГ“, бр. 20/14 и 56/14) 366
11. Закон о ванпарничном поступку („Сл.лист РЦГ“, број 27/06) 45
12. Закон о васпитању и образовању дјеце са посебним образовним потребама („Сл.лист РЦГ“, број 80/04 и „Сл.лист ЦГ“, број 45/10) 338
13. Закон о ветеринарству („Сл. лист ЦГ", бр. 30/12, 48/15 и 52/16; Види други закон - 57/15) 265
14. Закон о водама („Сл.лист РЦГ“, број 27/07 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 32/11, 47/11, 48/15 и 52/16; Види члан 12 Закона 57/11-31) 245
15. Закон о волонтерском раду ("Сл.лист ЦГ", бр. 26/10, 31/10, 14/12 и 48/15) 276
16. Закон о Главном граду ("Сл.лист РЦГ", бр. 65/05, 72/10 и 2/16; Види други закон - 88/09) 17
17. Закон о дивљачи и ловству („Сл.лист ЦГ“, бр. 52/08 и 48/15) 267
18. Закон о дигиталној радио-дифузији („Сл.лист ЦГ“, бр. 34/11 и 31/12) 302
19. Закон о државним и другим празницима („Сл.лист РЦГ“, број 27/07 и „Сл.лист ЦГ“, број 36/13) 41
20. Закон о државној имовини („Сл.лист ЦГ“, број 21/09) 340
21. Закон о државном премјеру и катастру непокретности („Сл.лист РЦГ“, бр. 29/07 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 32/11) 155
22. Закон о експлозивним материјама („Сл.лист ЦГ", бр. 49/08, 58/08 и 31/14) 324
23. Закон о експропријацији („Сл.лист РЦГ“, бр. 55/00, 12/02, 28/06 и „Сл.лист ЦГ“, број 21/08) 350
24. Закон о електронским медијима ("Сл.лист ЦГ", бр. 46/10, 53/11 и 55/16) 298
25. Закон о електронској управи ("Сл.лист ЦГ", број 32/14) 49
26. Закон о електронском документу („Сл.лист ЦГ“, број 5/08) 50
27. Закон о електронском потпису („Сл.лист РЦГ“, бр. 55/03, 31/05 и „Сл.лист ЦГ“, број 41/10) 50
28. Закон о енергетици ("Сл.лист ЦГ", број 5/16) 95
29. Закон о ефикасном коришћењу енергије ("Сл.лист ЦГ", бр. 57/14 и 3/15) 100
30. Закон о жељезници („Сл.лист ЦГ", бр. 27/13 и 43/13) 118
31. Закон о животној средини („Сл.лист ЦГ“, број 52/16) 164
32. Закон о забрани дискриминације ("Сл. лист ЦГ", бр. 46/10 и 18/14) 54
33. Закон о забрани дискриминације лица са инвалидитетом („Сл.лист ЦГ“, бр. 35/15 и 55

[1] Садржај према азбучном реду прописа

44/15) .....

34. Закон о задругама ("Сл.лист СРЈ", бр. 41/96 и 12/98) 364
35. Закон о занатству („Сл.лист ЦГ“, бр. 54/09 и 64/09) 125
36. Закон о запошљавању и остваривању права из осигурања од незапослености („Сл.лист ЦГ“, бр. 14/10, 45/12, 61/13 и 52/16) 274
37. Закон о зарадама запослених у јавном сектору ("Сл. лист ЦГ", број 16/16) 370
38. Закон о заштити ваздуха („Сл.лист ЦГ“, бр. 25/10 и 43/15) 188
39. Закон о заштити добробити животиња („Сл.лист ЦГ“, бр. 14/08 и 47/15) 270
40. Закон о заштити и спашавању („Сл.лист ЦГ", бр. 13/07, 5/08, 32/11 и 54/16; Види члан 25 Закона 86/09-1) 314
41. Закон о заштити културних добара ("Сл.лист ЦГ", број 49/10) 207
42. Закон о заштити лица и имовине („Сл.лист ЦГ“, бр. 1/14 и 6/14) 324
43. Закон о заштити од буке у животној средини ("Сл.лист ЦГ", бр. 28/11 и 1/14) 185
44. Закон о заштити од насиља у породици ("Сл.лист ЦГ", број 46/10) 297
45. Закон о заштити података о личности („Сл.лист ЦГ“, бр. 79/08 и 70/09) 305
46. Закон о заштити потрошача („Сл.лист ЦГ“, бр. 2/14, 6/14 и 43/15) 331
47. Закон о заштити природе („Сл.лист ЦГ“, бр. 54/16) 127
48. Закон о зашити природног и културно-историјског подручја Котора („Сл.лист ЦГ“, бр. 56/13) 210
49. Закон о заштити становништва од заразних болести („Сл.лист РЦГ“, број 32/05 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 14/10 и 30/12) 280
50. Закон о здравственој заштити ("Сл.лист ЦГ", бр. 3/16 и 39/16) 278
51. Закон о здравственој заштити биља ("Сл.лист РЦГ", број 28/06 и "Сл.лист ЦГ", бр. 28/11 и 48/15) 281
52. Закон о избору одборника и посланика („Сл.лист РЦГ“, бр. 4/98, 5/98, 17/98, 14/00, 18/00, 9/01, 41/02, 46/02, 45/04, 48/06, 56/06, „Сл.лист ЦГ“, бр. 46/11 и 14/14) 31
53. Закон о извршењу и обезбјеђењу („Сл.лист ЦГ“, бр. 36/11 и 28/14) 404
54. Закон о издавачкој дјелатности ("Сл.лист ЦГ", број 30/12) 201
55. Закон о имовини бивших друштвено-политичких организација („Сл.лист РЦГ“, број 57/00) 363
56. Закон о иновативној дјелатности („Сл.лист ЦГ“, број 42/16) 126
57. Закон о инспекцијском надзору („Сл.лист РЦГ“, бр. 39/03, „Сл.лист ЦГ“, бр. 76/09, 57/11, 18/14 и 55/16) 57
58. Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Сл.лист РЦГ“, број 80/05 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 54/09, 42/15 и 54/16) 179
59. Закон о информационој безбједности („Сл.лист ЦГ“, бр. 14/10 и 40/16) 312
60. Закон о јавним набавкама („Сл.лист ЦГ“, бр. 42/11, 57/14 и 28/15) 379
61. Закон о кинематографији („Сл.лист ЦГ“, бр. 42/15) 203
62. Закон о комуналним дјелатностима („Сл.лист РЦГ“, број 12/95) 59
63. Закон о комуналним дјелатностима („Сл.лист ЦГ“, број 55/16) 61
64. Закон о комуналној полицији ("Сл. лист ЦГ", број 57/14) 73
65. Закон о контроли државне помоћи („Сл.лист ЦГ“, бр. 74/09 и 57/11) 329
66. Закон о концесијама („Сл.лист ЦГ“, број 8/09) 352
67. Закон о култури („Сл.лист РЦГ“, број 49/08) 193
68. Закон о личној карти („Сл.лист ЦГ“, бр. 12/07, 73/10, 28/11, 50/12 и 10/14) 36
69. Закон о локалним комуналним таксама и накнадама („Сл.лист РЦГ“, број 27/06) 387
70. Закон о локалној самоуправи („Сл.лист РЦГ“, бр. 42/02, 28/04 и 75/05 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 88/09, 3/10, 38/12, 10/14 и 3/16) 13
71. Закон о лукама („Сл.лист ЦГ“, бр. 51/08 и 27/13) 121

72. Закон о мањинским правима и слободама („Сл.лист РЦГ“, бр. 31/06, 51/06, 38/07 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 2/11 и 8/11) 42
73. Закон о маслинарству и маслиновом уљу ("Сл.лист ЦГ", бр. 45/14 и 39/16) 243
74. Закон о матичним регистрима („Сл.лист ЦГ“, бр. 47/08, 41/10 и 55/16) 37
75. Закон о медијима („Сл.лист РЦГ“, бр. 51/02 и 62/02; Види члан 159 Закона 46/10) 298
76. Закон о младима („Сл.лист ЦГ“, број 42/16) 294
77. Закон о морском рибарству и марикултури („Сл.лист ЦГ“, бр. 56/09 и 47/15) 269
78. Закон о музејској дјелатности ("Сл.лист ЦГ", број 49/10) 207
79. Закон о наслеђивању („Сл.лист ЦГ“, број 74/08) 363
80. Закон о невладиним организацијама („Сл.лист ЦГ“, број 39/11) 365
81. Закон о објављивању прописа и других аката („Сл.лист ЦГ“, број 5/08) 46
82. Закон о облигационим односима („Сл.лист ЦГ“, број 47/08) 103
83. Закон о овјеравању потписа, рукописа и преписа („Сл.лист СРЦГ“, број 8/72) 51
84. Закон о одбрани („Сл.лист РЦГ“, број 47/07 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 88/09 и 14/12) 326
85. Закон о одржавању стамбених зграда („Сл.лист ЦГ“, број 41/16) 86
86. Закон о ознакама географског поријекла („Сл.лист ЦГ“, број 48/08) 235
87. Закон о планинским стазама („Сл.лист ЦГ“, бр. 51/08 и 53/11) 236
88. Закон о повраћају одузетих имовинских права и обештећењу („Сл.лист РЦГ“, бр. 21/04, 49/07 и 60/07) 348
89. Закон о позоришној дјелатности („Сл.лист РЦГ“, број 60/01 и „Сл.лист ЦГ“, број 75/10) 204
90. Закон о пољопривреди и руралном развоју („Сл.лист ЦГ“, бр. 56/09, 34/14 и 1/15) 241
91. Закон о пољопривредном земљишту („Сл.лист РЦГ“, бр. 15/92, 59/92, 27/94 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 32/11) 241
92. Закон о поморској и унутрашњој пловидби („Сл.лист СРЈ“, бр. 12/98, 44/99, 74/99 и 73/00) 122
93. Закон о порезу на доходак физичких лица („Сл.лист РЦГ“, бр. 65/01, 12/02, 37/04, 78/06, 4/07 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 86/09, 14/12, 6/13, 62/13 , 60/14 и 79/15) 388
94. Закон о порезу на непокретности („Сл.лист РЦГ“, бр. 65/01 и 69/03 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 75/10 и 9/15) 389
95. Закон о порезу на промет непокретности („Сл.лист ЦГ“, број 36/13) 391
96. Закон о пореској администрацији („Сл.лист РЦГ“, бр. 65/01, 80/04 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 20/11 и 28/12) 381
97. Закон о потврђивању Европске повеље о локалној самоуправи ("Сл.лист ЦГ - Међународни уговори", број 5/08) 20
98. Закон о поштанским услугама („Сл.лист ЦГ“, број 57/11) 105
99. Закон о превозу у друмском саобраћају („Сл.лист РЦГ“, број 45/05 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 75/10, 38/12 и 18/14) 110
100. Закон о предшколском васпитању и образовању („Сл.лист РЦГ“, бр. 64/02, 49/07 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 80/10 и 40/16) 337
101. Закон о прекршајима („Сл.лист ЦГ“, бр. 1/11, 6/11, 39/11 и 32/14) 401
102. Закон о Пријестоници ("Сл.лист ЦГ", бр. 47/08; Види чл. 54. Закона - 88/09-25) 18
103. Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању лица са инвалидитетом („Сл.лист ЦГ“, бр. 49/08, 73/10, 39/11 и 55/16) 275
104. Закон о процјени утицаја на животну средину („Сл.лист РЦГ“, бр. 80/05, „Сл.лист ЦГ“, бр. 27/13 и 52/16; Види члан 4 Закона 40/10 и члан 12 Закона 57/11-31) 174
105. Закон о путевима („Сл.лист РЦГ“, бр. 42/04 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 54/09, 40/10 и 36/11) 107
106. Закон о раду („Сл.лист ЦГ“, бр. 49/08, 26/09, 59/11, 66/12, 31/14 и 53/14) 273
107. Закон о рафтингу („Сл.лист ЦГ“, бр. 53/11 и 53/16; Исправка 57/16) 239
108. Закон о регионалном водоснабдјевању Црногорског приморја („Сл.лист ЦГ“, број 13/07) 258

109. Закон о регионалном развоју ("Сл.лист ЦГ", бр. 20/11, 26/11 и 20/15) 27
110. Закон о регуларизацији неформалних објеката („Сл.лист ЦГ“, бр. 56/16) 145
111. Закон о родној равноправности („Сл.лист РЦГ“, број 46/07 и „Сл.лист ЦГ“, број 35/15; Види други закон - 40/11) 52
112. Закон о рударству („Сл.лист ЦГ“, број 65/08) 263
113. Закон о својинско-правним односима („Сл.лист ЦГ“, број 19/09) 103
114. Закон о систему унутрашњих финансијских контрола у јавном сектору ("Сл.лист ЦГ", бр. 73/08, 20/11 , 30/12 и 34/14) 395
115. Закон о скијалиштима („Сл.лист ЦГ“, бр. 13/07 и 21/14) 218
116. Закон о слободним зонама („Сл.лист РЦГ“, бр. 42/04, „Сл.лист ЦГ“, бр. 11/07, 76/08 и 40/16) 123
117. Закон о слободном приступу информацијама („Сл.лист РЦГ“, број 68/05) 303
118. Закон о социјалној и дјечијој заштити („Сл.лист ЦГ“, бр. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15 и 56/16) 284
119. Закон о Социјалном савјету („Сл.лист ЦГ“, бр. 16/07, 20/11 и 61/13) 288
120. Закон о социјалном становању („Сл.лист ЦГ“, број 35/13) 289
121. Закон о спомен-обиљежјима („Сл.лист ЦГ“, број 40/08) 212
122. Закон о спорту („Сл.лист ЦГ“, бр. 36/11 и 36/13) 216
123. Закон о спрјечавању злоупотребе дрога (Сл.лист ЦГ“, бр. 28/11 и 35/13) 282
124. Закон о стамбеним задругама ("Сл.лист ЦГ", број 73/10) 104
125. Закон о сточарству ("Сл.лист ЦГ", бр. 72/10 и 48/15) 271
126. Закон о страним инвестицијама ("Сл.лист ЦГ", бр. 18/11 и 45/14) 40
127. Закон о стратешкој процјени утицаја на животну средину („Сл.лист РЦГ“, бр. 80/05, „Сл.лист ЦГ“, бр. 59/11 и 52/16.; Види члан 156 Закона 40/10) 170
128. Закон о тајности података („Сл.лист ЦГ“, бр. 14/08, 76/09, 41/10, 38/12, 44/12, 14/13, 18/14 и 48/15) 307
129. Закон о територијалној организацији Црне Горе („Сл.лист ЦГ“, бр. 54/11, 26/12, 27/13, 62/13, 12/14 и 3/16) 24
130. Закон о туризму („Сл.лист ЦГ“, бр. 61/10 и 31/14) 220
131. Закон о туристичким организацијама („Сл.лист РЦГ“, бр. 11/04, 46/07 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 45/14) 232
132. Закон о унутрашњој трговини („Сл.лист ЦГ“, број 49/08) 124
133. Закон о управљању отпадом ("Сл.лист ЦГ", бр. 64/11 и 39/16) 75
134. Закон о уређењу простора и изградњи објеката („Сл.лист ЦГ“, бр. 51/08, 40/10, 34/11, 47/11, 35/13, 39/2013 и 33/14, Види – чл. 5 Закона 40/10) 128
135. Закон о учешћу приватног сектора у вршењу јавних услуга („Сл.лист РЦГ“, број 30/02) 361
136. Закон о финансирању локалне самоуправе („Сл.лист РЦГ“, бр. 42/03, 44/03, „Сл.лист ЦГ“, бр. 5/08, 74/10, 1/15, 78/15 и 3/16) 367
137. Закон о финансирању политичких субјеката и изборних кампања ("Сл.лист ЦГ", бр. 52/14) 33
138. Закон о финансирању управљања водама („Сл.лист ЦГ“, број 65/08) 393
139. Закон о хартијама од вриједности („Сл.лист РЦГ“, бр. 59/00, 10/01, 43/05, 28/06) 398
140. Закон о хидрометеоролошким пословима ("Сл.ист ЦГ", бр. 26/10 и 30/12) 262
141. Закон о хитној медицинској помоћи („Сл.лист ЦГ“, број 49/08) 325
142. Закон о Црвеном крсту Црне Горе („Сл.лист РЦГ“, број 28/06) 327
143. Закон о штрајку („Сл.лист РЦГ“, бр. 43/03 и 71/05 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 49/08) 277
144. Закон о шумама ("Сл.лист ЦГ", бр. 74/10 и 47/15) 243
145. Општи закон о образовању и васпитању („Сл.лист РЦГ“, бр. 64/02, 31/05, 49/07 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 45/10, 45/11, 39/13 и 44/13) 334
146. Породични закон („Сл.лист РЦГ“, број 1/07 и „Сл.лист ЦГ“, број 53/16) 44

147. Уредба о организацији и начину рада државне управе („Сл.лист ЦГ“, бр. 5/12, 25/12, 61/12, 20/13, 17/14, 6/15, 80/15, 35/16 и 41/16) 406
148. Уредба о повјеравању дијела послова Управе за инспекцијске послове Општини Будва („Сл.лист ЦГ“, број 48/16) 232
149. Уредба о повјеравању дијела послова Управе полиције Главном граду - Подгорица („Сл.лист ЦГ“, бр. 7/13, 32/13 и 40/16) 85
150. Уредба о повјеравању дијела послова Управе полиције Пријестоници Цетиње и општинама Бар, Будва, Бијело Поље, Тиват, Котор, Никшић, Улцињ и Херцег Нови („Сл.лист ЦГ“, бр. 7/13, 32/13 и 46/14) 85
151. Уредба о поступку и критеријумима за претварање посебних и заједничких дјелова стамбене зграде у пословне просторије („Сл.лист ЦГ“, бр. 32/11, 6/14 и 42/14) 92
152. Одлука о критеријумима и условима за разграничење трошкова између Републике и јединица локалне самоуправе на основу коришћења пословног простора од стране републичких органа („Сл.лист РЦГ“, бр. 27/07) 407
153. Одлука о организовању Јавног предузећа "Регионални водовод Црногорско приморје" („Сл.лист ЦГ“, бр. 14/08) 260
154. Одлука о оснивању Националне туристичке организације Црне Горе („Сл.лист РЦГ“, бр. 63/06 и 3/07) 235
155. Правилник о садржају и начину вођења регистра планинских стаза у Црној Гори („Сл.лист ЦГ“, број 18/10) 238

I. УВОД

Попис надлежности локалне самоуправе представља преглед уставне и законске регулативе којима се утврђују права и обавезе локалној самоуправи.

Овај документ садржи:

- уставна одређења којима се утврђује право на локалну самоуправу;
- преглед послова локалне самоуправе утврђених у матичном Закону о локалној самоуправи;

- преглед послова локалне самоуправе у појединим управним областима по материјалним прописима.

Циљ овог документа је да се на једном мјесту обједине све норме којима се утврђују права и обавезе локалне самоуправе. Управо због тог разлога, Попис надлежности локалне самоуправе није коначан документ, већ се редовно ажурира, у складу са измјенама и допунама постојећих односно доношењем нових законских прописа који се односе на локалну самоуправу.

***

II. УСТАВ ЦРНЕ ГОРЕ

("Сл.лист ЦГ", број 1/07 од 25.10.2007.; Амандмани I-XVI, број 38/13 од 02.08.2013.)

ДИО ДРУГИ

ЉУДСКА ПРАВА И СЛОБОДЕ

2. ЛИЧНА ПРАВА И СЛОБОДЕ

Начело законитости

Члан 33 - АМАНДМАН I

(1) Нико не може бити кажњен за дјело које, прије него што је учињено, није било прописано законом или прописом заснованим на закону као кажњиво дјело, нити му се може изрећи казна која за то дјело није била предвиђена.

(2) Кривична дјела и кривичне санкције могу се прописивати само законом.

(3) Овим амандманом замјењује се члан 33 Устава Црне Горе.

4. ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Начин одлучивања

Члан 113

(1) У локалној самоуправи одлучује се непосредно и преко слободно изабраних представника.

(2) Право на локалну самоуправу обухвата право грађана и органа локалне самоуправе да уређују и управљају одређеним јавним и другим пословима, на основу сопствене одговорности и у интересу локалног становништва.

Облик локалне самоуправе

Члан 114

(1) Основни облик локалне самоуправе је општина.

(2) Могу се оснивати и други облици локалне самоуправе.

Општина

Члан 115

(1) Општина има својство правног лица.

(2) Општина доноси статут и опште акте.

(3) Органи општине су скупштина и предсједник.

Својинска овлашћења и финансирање

Члан 116

(1) Општина врши одређена својинска овлашћења на стварима у државној својини у складу са законом.

(2) Општина има имовину.

(3) Општина се финансира из сопствених прихода и средстава државе.

(4) Општина има буџет.

Самосталност

Члан 117

(1) Општина је самостална у вршењу својих надлежности.

(2) Влада може распустити скупштину општине, односно разријешити предсједника општине само ако скупштина општине, односно предсједник општине, у времену дужем од шест мјесеци, не врше своје надлежности.

***

III. СИСТЕМСКИ ЗАКОНИ

1. ЗАКОН О ЛОКАЛНОЈ САМОУПРАВИ

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 42/02, 28/04, 75/05 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 88/09, 3/10, 38/12, 10/14 и 3/16 од 23.01.2016.; Види други закон - 57/14)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Локална самоуправа обухвата право грађана и органа локалне самоуправе да, у границама утврђеним законом, уређују и управљају одређеним јавним и другим пословима, на основу сопствене одговорности и у интересу локалног становништва.

III ПОСЛОВИ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Врсте послова

Члан 28

(1) Општина врши послове локалне самоуправе који су од непосредног и заједничког интереса за локално становништво.

(2) Општина врши и послове који су јој законом пренијети или прописом Владе повјерени.

1. Сопствени послови

Члан 29

(1) Сопствени послови општине утврђују се законом и статутом општине.

(2) Послове из става 1 овог члана општина ближе уређује својим актима и обезбјеђује услове за њихово извршавање.

Члан 30

Општина може обављати и друге послове који су од интереса за локално становништво, који нијесу у надлежности државних органа или других органа и организација.

Члан 31 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 88/09)*

Општина, у складу са законом и другим прописима, доноси:

1) планове и програме развоја;
2) планове и програме за поједине управне области;
3) просторно-урбанистичке и друге планове;
4) буџет и завршни рачун буџета;
5) вишегодишњи инвестициони план;
6) и друге акте, у складу са својим надлежностима.

Члан 32 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 88/09)*

Општина, у складу са законом и другим прописом:

1) уређује и обезбјеђује обављање и развој комуналних дјелатности, одржавање комуналних објеката и комуналног реда;
2) уређује и обезбјеђује обављање послова изградње, реконструкције, одржавања и заштите локалних и некатегорисаних путева, као и улица у насељима;
3) уређује и обезбјеђује превоз путника у градском и приградском линијском саобраћају, аутотакси превоз и превоз за сопствене потребе;
4) уређује и обезбјеђује обављање саобраћаја на свом подручју;
5) уређује и обезбјеђује услове за изградњу и коришћење објеката, као и услове за изградњу и постављање помоћних објеката и монтажних објеката привременог карактера;
6) уређује и обезбјеђује привођење намјени грађевинског земљишта у складу са локалним планским документима и комунално опремање грађевинског земљишта;
7) уређује и обезбјеђује услове за развој предузетништва;
8) уређује, обезбјеђује и стара се о локалним добрима од општег интереса;
9) обезбјеђује услове и стара се о заштити животне средине и појединих њених дјелова (квалитет ваздуха, заштита од буке, управљање чврстим отпадом и др.);
10) уређује и обезбјеђује услове за управљање водама, водним земљиштем и водним објектима од локалног значаја, стара се о њиховој заштити и коришћењу, издаје водна акта и води прописане евиденције; утврђује еродивна подручја, противерозивне мјере и спроводи заштиту од ерозија и бујица; организује и обезбјеђује обављање других послова из области управљања, коришћења и заштите вода и водоснабдијевања;
11) уређује односе у области становања и стара се о обезбјеђењу услова за одржавање стамбених зграда;
12) уређује, обезбјеђује и ствара услове за развој културе и заштиту културне баштине;

13) уређује, организује и ствара услове и стара се о развоју туризма, као и развоју дјелатности којима се унапрјеђује развој туризма;
14) ствара услове за развој и унапрјеђење спорта дјеце, омладине и грађана, као и развијање међуопштинске спортске сарадње;
15) ствара услове за коришћење пољопривредног земљишта и стара се о његовој заштити;
16) у складу са могућностима, учествује у обезбјеђивању услова и унапрјеђењу дјелатности: здравствене заштите, образовања, социјалне и дјечије заштите, запошљавања и других области од интереса за локално становништво и врши права и дужности оснивача установа које оснива у овим дјелатностима, у складу са законом;
17) у складу са могућностима, уређује и обезбјеђује рјешавање стамбених потреба лица у стању социјалне потребе и лица са посебним потребама и помаже рад хуманитарних и невладиних организација из ових области;
18) уређује и обезбјеђује услове за информисање локалног становништва;
19) уређује и обезбјеђује услове за развој библиотечке и других дјелатности од интереса за локално становништво;
20) рјешава о правима из области борачко-инвалидске заштите и води евиденцију о корисницима права;
21) уређује и обезбјеђује услове за заштиту и спашавање локалног становништва од елементарних непогода, пожара, експлозија, хаварија и других акцидентних и ванредних догађаја;
22) организује и спроводи мјере заштите становништва од заразних болести;
23) ствара услове за развој пољопривредне производње (воћарство, повртларство, маслинарство и др.) и обавља друге послове из ове области;
24) обезбјеђује услове за заштиту потрошача;
25) уређује начин и услове држања кућних љубимаца, начин поступања са напуштеним и изгубљеним животињама, обезбјеђује услове за њихово збрињавање и спроводи мјере контроле њиховог размножавања;
26) утврђује радно вријеме у одређеним дјелатностима и одређује подручја у којима се може обављати одређена дјелатност;
27) уређује и обезбјеђује услове за одржавање јавних сајмова локалног значаја;
28) уређује начин организовања јавних радова од локалног значаја.

Члан 33 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 88/09)*

У оквиру сопствених надлежности, општина врши и сљедеће послове:

1) управља, располаже и штити своју имовину и врши поједина својинска овлашћења на државној имовини, у складу са законом;
2) уређује, уводи и утврђује висину сопствених прихода, у складу са законом;
3) организује и врши послове утврђивања, наплате и контроле сопствених прихода;
4) рјешава о правима и обавезама грађана и правних лица у пословима из своје надлежности;
5) утврђује јавни интерес за експропријацију непокретности од локалног значаја, у складу са законом;
6) води евиденције, у складу са законом;
7) врши послове инспекцијског надзора и послове обезбјеђења комуналног реда, у складу са законом;
8) организује и обавља послове пружања правне помоћи грађанима;
9) установљава јавна признања и награде;
10) врши и друге послове у складу са потребама и интересима локалног становништва.

Члан 36

Начин и услове обављања сопствених послова општина врши у складу са могућностима, интересима и потребама локалног становништва.

Члан 37

Када оцијени да је вршење сопствених послова од заједничког интереса за двије или више општина, Влада може да захтијева од општина да заједнички обезбиједе вршење тих послова или утврди јавни интерес и обезбиједи њихово вршење.

2. Пренесени и повјерени послови

Члан 38

(1) Законом се може вршење појединих послова из надлежности органа државне управе пренијети општини када се, на тај начин, обезбјеђује њихово ефикасније и економичније вршење.

(2) Прописом Владе може се вршење појединих послова из надлежности органа државне управе повјерити општини.

(3) Услови под којима се преносе, односно повјеравају послови општини уређују се законом.

Члан 39

Пренесене послове у областима образовања, примарне здравствене заштите, социјалне и дјечије заштите, запошљавања и другим областима од интереса за локално становништво општина врши у складу са посебним законом.

IV ИМОВИНА ОПШТИНЕ

Члан 40

(1) Имовину општине чине непокретне и покретне ствари, новчана средства, хартије од вриједности и друга имовинска права, у складу са законом.

(2) Општина располаже и управља својом имовином сходно њеној намјени, у складу са законом и добром праксом економског и финансијског менаџмента.

(3) Општина и јавне службе чији је она оснивач дужне су да воде евиденцију о својој имовини.

(4) Имовина општине исказује се у складу са законом.

1 . Скупштина

Послови скупштине

Члан 45 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 88/09)*

Скупштина:

1) доноси статут;
2) доноси прописе и друге опште акте;
3) доноси планове и програме развоја општине;
4) доноси локална планска документа;
5) доноси програм уређења простора;
6) доноси буџет и завршни рачун буџета;
7) доноси план капиталних побољшања и инвестициону политику;
8) утврђује висину општинских пореза, такса и накнада;
9) располаже имовином;
10) утврђује услове за оснивање мјесних заједница и даје сагласност на одлуке о оснивању;
11) расписује референдум за територију општине или за дио територије;
12) одлучује о грађанској иницијативи;
13) одлучује о расписивању самодоприноса за територију општине;
14) оснива јавне службе;
15) одлучује о задуживању и давању гаранција, у складу са законом;
16) врши верификацију мандата и одлучује о правима одборника;
17) бира и разрјешава предсједника скупштине, предсједника општине, именује секретара и чланове радних и савјетодавних тијела;
18) подноси предлог за оцјену уставности и законитости аката државних органа, када оцијени да је повријеђено право на локалну самоуправу;
19) разматра извјештаје предсједника општине;
20) доноси пословник о свом раду;
21) доноси етички кодекс;
22) даје аутентично тумачење прописа које доноси;

23) врши и друге послове утврђене законом и статутом.

2. Предсједник општине

Послови предсједника општине

Члан 57 *(„Сл.лист РЦГ, бр. 75/05 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 88/09)*

Предсједник општине:

1) представља и заступа општину;
2) предлаже прописе и друге акте које доноси скупштина, као и начин рјешавања појединих питања из надлежности скупштине;
3) стара се и одговоран је за извршавање закона, других прописа и општих аката, као и за спровођење стратешких докумената од државног значаја;
4) стара се и одговоран је за извршавање пренешених и повјерених послова;
5) утврђује организацију и начин рада локалне управе, по прибављеном мишљењу главног администратора;
6) именује и разрјешава потпредсједника општине и главног администратора, уз сагласност скупштине;
7) именује и разрјешава старјешину органа локалне управе, стручне и друге службе, директора агенције и менаџера;
8) подноси скупштини извјештај о свом раду и раду органа локалне управе и служби, најмање једном годишње;
9) усмјерава и усклађује рад органа локалне управе, јавних служби и агенција чији је оснивач, ради ефикаснијег остваривања њихових функција и квалитетнијег пружања јавних услуга, о чему доноси одговарајуће акте;
10) врши надзор над радом локалне управе;
11) доноси акте из своје надлежности и акте у извршавању пренесених и повјерених послова, уколико посебним прописом није друкчије одређено;
12) одговоран је за извршавање одлука и других аката које доноси скупштина и доноси акте за њихово извршавање;
13) доноси акте којима обезбјеђује извршење буџета општине;
14) врши и друге послове утврђене законом, статутом и другим актима општине.

3. Локална управа и јавне службе

3.1. Послови органа локалне управе

Послови локалне управе

Члан 71 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 88/09)*

Локална управа:

1) извршава законе, друге прописе и опште акте;
2) припрема нацрте одлука и других аката које доносе органи локалне самоуправе;
3) врши управни надзор;
4) врши стручне и друге послове које јој повјере органи локалне самоуправе;
5) рјешава у првостепеном управном поступку о правима и обавезама грађана, правних и других лица;
6) води јавне и друге евиденције прописане законом и општим актима органа локалне самоуправе;
7) рјешава у прекршајном поступку, у складу са законом;
8) врши и друге послове утврђене статутом и другим актима.

XVI ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 152

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о локалној самоуправи, осим поглавља „VОрганизација и рад органа општине“ („Службени лист РЦГ“, бр. 45/91, 16/95 и 23/96) изузев члана 36 у том поглављу и Закон о преношењу послова државне управе на органе локалне управе („Службени лист РЦГ“, број 30/92).

*

2. Закон о Главном граду

("Сл.лист РЦГ", број 65/05 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 72/10 и 2/2016; Види други закон - 88/09)

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 72/10)*

Овим законом уређује се начин остваривања локалне самоуправе у Подгорици као Главном граду и административном центру Црне Горе (у даљем тексту: Главни град).

Члан 4 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 72/10 и 2/16)*

(1) Ради стварања услова за ефикасније и економичније обављање послова из надлежности Главног града и учешћа грађана у вршењу тих послова образује се општина у оквиру Главног града (у даљем тексту: општина), као облик остваривања локалне самоуправе.

(2) Општина врши послове утврђене Законом о локалној самоуправи, овим законом, статутом општине и статутом Главног града.

(3) Општина има своју територију, свој буџет и надлежности у складу са законом.

II ВРШЕЊЕ ПОСЛОВА ГЛАВНОГ ГРАДА

Члан 5 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 72/10)*

Главни град врши послове локалне самоуправе који су законом и другим прописом утврђени за општину.

Члан 6

Због посебног значаја који Главни град има за Црну Гору обезбјеђује се усклађено спровођење послова из надлежности државних органа и органа Главног града и то посебно у дијелу:

1) стварања услова за развој Главног града;
2) представљања Главног града у протоколарним и промотивним ситуацијама;
3) представљања Главног града у пословима међудржавне и међународне сарадње;
4) организовања и спровођења приредби и прослава државног карактера.

Члан 7 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 72/10)*

У просторним плановима Црне Горе и Главног града обезбјеђује се усклађено утврђивање намјене и коришћења простора за рад и развој Главног града, дјеловање и рад државних органа, дипломатских представништава, конзулата, међународних организација и представништава међународних организација.

Члан 8

Државни органи и органи Главног града сарађују и усклађују вршење послова из своје надлежности, кроз програме развоја и инвестиционе пројекте, посебно у областима:

1) заштите животне средине;
2) планирања и уређења простора;
3) јавног реда и мира и безбједности саобраћаја;
4) вршења послова јавних служби;
5) у другим областима у којима постоји јавни интерес.

Члан 9 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 72/10)*

(1) Ради реализације програма развоја и инвестиционих пројеката из члана 8 овог закона, Влада Црне Горе (у даљем тексту: Влада) и Главни град закључују споразум.

(2) У спровођењу споразума из става 1 овог члана закључује се једногодишњи или вишегодишњи уговор.

(3) Уговором из става 2 овог члана ближе се уређују права и обавезе, начин извршавања обавеза и плаћања трошкова.

2. Градоначелник

Члан 16 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 72/10 и 2/16)*

(1) Поред послова утврђених законом за предсједника општине, градоначелник обавља и сљедеће послове:

1) утврђује смјернице за остваривање планова и програма развоја Главног града, по појединим дјелатностима;
2) прати спровођење програма развоја и рада јавних служби чији је оснивач Главни град и предлаже, односно предузима мјере којима се обезбјеђују услови за њихово функционисање;
3) даје сагласност на акт којим се утврђује број и структура запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Главног града;
4) врши друге послове утврђене законом, статутом Главног града и другим актима.

(2) Градоначелник може учествовати у раду Владе, када се расправља о питањима која су од интереса за развој Главног града.

Члан 17

(1) Ради разматрања питања од интереса за развој Главног града, градоначелник образује Савјет градоначелника.

(2) Савјет градоначелника чине предсједници градских општина, предсједник Савјета за развој и заштиту локалне самоуправе Главног града, представник скупштинског одбора за систем локалне самоуправе и одређени број привредника, научних и стручних радника.

(3) Савјет градоначелника разматра питања и даје предлоге о: развојним програмима и пројектима, просторним и урбанистичким плановима; буџету и завршном рачуну; општим и другим актима којима се утврђују права и обавезе грађана; извјештају о раду органа локалне управе и јавних служби и унапређењу и развоју јавних служби, квалитету пружања јавних услуга и о другим питањима од значаја за развој Главног града.

(4) Актом о образовању Савјета уређује се број чланова, начин рада и друга питања од значаја за рад Савјета.

*

3. Закон о Пријестоници

("Сл.лист ЦГ", број 47/08; Види чл. 54. Закона - 88/09-25)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

(1) Пријестоница Црне Горе је Цетиње.

(2) Пријестоница је историјски, културни и духовни центар Црне Горе.

Члан 2

Поједине државне функције врше се у Пријестоници.

Члан 3

Пријестоница обухвата територију општине Цетиње утврђену законом.

Члан 4

Због посебног значаја који Пријестоница има за Црну Гору, обезбјеђује се усклађеност вршења послова из надлежности државних органа и органа Пријестонице, и то посебно у односу на:

- стварање услова за развој Пријестонице;
- представљање и промовисање Пријестонице;
- представљање Пријестонице у пословима међудржавне и међународне сарадње;
- организовање и спровођење приредби и прослава државног карактера.

Члан 5

У просторним плановима Црне Горе и Пријестонице обезбјеђује се усклађено утврђивање намјене и коришћења простора за рад органа и организација чије је сједиште у Пријестоници, као и за представништва међународних организација.

III. ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 10

У Пријестоници је званична резиденција Предсједника Црне Горе и сједиште Уставног суда Црне Горе.

Члан 11

У Пријестоници се одржава прва сједница редовних засиједања Скупштине Црне Горе (у даљем тексту: Скупштина).

Члан 12

Дипломатско - конзуларна и друга страна представништва и међународне организације могу имати сједиште у Пријестоници.

Члан 13

(1) Скупштина ће одредити да сједиште појединих јавних, научних и културних установа и државних органа буде у Пријестоници.

(2) Влада Црне Горе (у даљем тексту: Влада) ће одредити да сједиште појединих министарстава, других органа управе и јавних установа чији је она оснивач буде у Пријестоници.

(3) Пријестоница ће у сарадњи са надлежним државним органима учествовати у обезбјеђењу простора за смјештај органа којима ће сједиште бити у Пријестоници.

Члан 14

Објекти од историјског и културног значаја на територији Пријестонице, у којима своје послове врше државни органи, користе се на начин и под условима које пропише Влада, по прибављеном мишљењу Скупштине Пријестонице.

IV. ОРГАНИЗАЦИЈА ПРИЈЕСТОНИЦЕ

Члан 23

(1) Поред послова утврђених законом за предсједника општине, Градоначелник Пријестонице обавља и сљедеће послове:

- утврђује смјернице за остваривање планова и програма развоја Пријестонице, по појединим дјелатностима;
- прати спровођење програма развоја и рада јавних служби чији је оснивач Пријестоница и предлаже, односно предузима мјере којима се обезбјеђују услови за њихово функционисање;
- даје сагласност на акт којим се утврђује број и структура запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Пријестонице;
- врши и друге послове утврђене законом, Статутом Пријестонице и другим актима.

(2) Градоначелник Пријестонице може учествовати у раду Владе кад се расправља о питањима која су од интереса за развој Пријестонице.

Члан 25

(1) Пријестоница има Сенат, као савјетодавно тијело, које се конституише актом Скупштине Пријестонице, на период од четири године.

(2) Сенат заузима ставове, даје предлоге и мишљења државним органима и органима Пријестонице о питањима значајним за економски, културни, историјски, еколошки, туристички, демократски и развој Пријестонице у другим областима.

Члан 26

(1) Сенат Пријестонице чине:

- Градоначелник Пријестонице;
- предсједник Скупштине Пријестонице;
- Градоначелник Главног града;
- изасланик Предсједника Црне Горе;
- два представника Скупштине;

- два представника Владе;
- представник Црногорске академије наука и умјетности;
- представник Универзитета Црне Горе;
- представник Заједнице општина Црне Горе;
- представник невладиних организација и удружења Пријестонице, одређен у складу са статутом Пријестонице;
- представник грађана Пријестонице, одређен на начин прописан статутом Пријестонице.

(2) Предсједник Сената бира се на конститутивној сједници из реда чланова Сената.

Члан 27

(1) Средства за рад Сената обезбјеђују се у буџету Црне Горе.

(2) Актом о конституисању Сената, Скупштина Пријестонице одређује орган који обавља стручне и административне послове за потребе Сената.

(3) Сенат има пословник о раду, којим се уређују начин рада и одлучивања, као и друга питања од значаја за рад Сената.

V. ФИНАНСИРАЊЕ ПРИЈЕСТОНИЦЕ

Члан 29

(1) На питање финансирања Пријестонице примјењују се одредбе Закона о финансирању локалне самоуправе.

(2) Ради реализације програма развоја и инвестиционих пројеката од посебног значаја за Пријестоницу у буџету Црне Горе утврђују се посебне позиције кроз које ће се, на основу припремљене инвестиционо-техничке документације, финансирати развојни приоритети Пријестонице који су претходно усаглашени између надлежних органа Црне Горе и органа Пријестонице.

(3) Буџетом Црне Горе посебно ће се образложити позиције које се односе на финансирање развојних приоритета Пријестонице.

*****

3. Закон о потврђивању Европске повеље о локалној самоуправи

("Сл.лист ЦГ - Међународни уговори", бр. 5/08 од 7.8.2008. године)

Члан 1

Потврђује се Европска повеља о локалној самоуправи сачињена 15. октобра 1985. године у Стразбуру, у оригиналу на енглеском и француском језику.

Члан 2

Текст Европске повеље о локалној самоуправи у оригиналу на енглеском и у преводу на црногорски језик , гласи:

ЕВРОПСКА ПОВЕЉА О ЛОКАЛНОЈ САМОУПРАВИ
(Стразбур, 15. октобар 1985.)

ДИО I

Члан 2

Уставни и правни основ локалне самоуправе

1. Начело локалне самоуправе биће утврђено у домаћем законодавству и гдје је то могуће Уставу.

Члан 3

Концепт локалне самоуправе

1. Локална самоуправа подразумијева право и способност локалних власти да, у законским оквирима, уређују и управљају значајним дијелом јавних послова из своје надлежности и у интересу локалног становништва.

2. Ово право ће вршити савјети или скупштине, састављени од чланова који су слободно изабрани тајним гласањем, на основу непосредног, равноправног и општег права гласа, који могу имати извршне органе који су њима одговорни. Овом одредбом ни на који начин се не отклања могућност скупштине, референдума или било ког другог облика непосредног учешћа, тамо гдје су они статутом дозвољени.

Члан 4

Дјелокруг локалне самоуправе

1. Основна овлашћења и одговорности локалних власти, утврђују се уставом или статутом. Међутим, ова одредба не спречава преношења овлашћења и одговорности на локалне власти за специфичне сврхе у складу са законом. Локалне власти, у законским оквирима, имају пуну слободу да предузму иницијативу у вези са било којим питањем које није искључено из њихове надлежности, нити додијељено некој другој истанци.

2. Јавне послове ће првенствено обављати они органи власти који су најближи грађанима. Приликом преношења послова другом органу власти, требало би узети у обзир обим и природу посла и захтјеве у погледу ефикасности и економичности.

3. Овлашћења дата локалним властима, по правилу ће бити потпуна и ексклузивна. Она не смију бити нарушена или ограничена другом, централном или регионалном влашћу, осим у складу са законом.

4. У случајевима преношења овлашћења са централних или регионалних на локалне власти, локалним властима ће, у што је могуће већој мјери, бити дозвољено да прилагођавају њихово спровођење локалним условима.

5. Локалне власти ће бити консултоване, у мјери у којој је то могуће, благовремено и на одговарајући начин приликом планирања и одлучивања о свим питањима која их се директно тичу.

Члан 5

Заштита граница територије у надлежности локалне власти

1. Промјене граница територије која је у надлежности локалне власти, неће бити вршене без претходне консултације локалних заједница о којима је ријеч, по могућности путем референдума, тамо гдје је то омогућено законом.

Члан 6

Одговарајућа организација управе и средства за обављање послова локалних власти

1. Не доводећи у питање општије законске одредбе, локалне власти могу да одреде сопствену унутрашњу организацију управе, како би је прилагодили локалним потребама и обезбиједили ефикасну управу.

2. Услови рада запослених у локалним органима власти, биће такви да омогуће запошљавање кадрова високог квалитета на основу заслуга и компетентности; у ту сврху треба створити адекватне могућности за обуку, накнаде и изгледе за напредовање у каријери.

Члан 7

Услови вршења овлашћења на локалном нивоу

1. Услови под којим раде изабрани представници локалних власти, су такви да обезбјеђују слободно обављање њихових функција.

2. Ти услови треба да обухвате одговарајућу финансијску надокнаду трошкова, који настану у току обављања функције о којој је ријеч, као и надокнаду тамо гдје је могуће, за губитак зараде или плате за посао који је обављен и одговарајућу социјалну заштиту осигурања.

3. Све функције и активности за које се сматра да су неспојиве са обављањем локалне изборне функције, биће одређене законом или основним правним начелима.

Члан 8

Управни надзор над радом локалних власти

1. Све врсте управног надзора над радом локалних власти, могу се вршити само у складу са процедурама и у случајевима који су предвиђени уставом или законом.

2. Сваки управни надзор над радом локалних власти, по правилу ће имати за циљ само да обезбиједи усклађеност са законом и уставним начелима. Међутим, виши нивои власти могу обављати управни надзор у погледу цјелисходности вршења послова који су повјерени локалним властима.

3. Управни надзор над радом локалних власти, вршиће се на начин којим ће се обезбиједити да интервенција контролног органа буде у сразмјери са значајем интереса који се штити.

Члан 9

Финансијска средства локалних власти

1. Локалне власти имају право, у оквиру националне економске политике, на адекватна финансијска средства којима могу слободно да располажу у оквиру својих овлашћења.

2. Финансијска средства локалних власти, биће сразмјерна одговорностима утврђеним уставом и законом.

3. Дио, финансијских средстава локалних власти, потиче од локалних пореза и такса чију висину они могу да одреде у законским оквирима.

4. Финансијски системи, на којима се заснивају средства којима располажу локалне власти, биће довољно разноврсни и прилагодљиви како би им омогућили да се у што већој мјери ускладе са стварним промјенама трошкова у обављању својих послова.

5. Заштита финансијски слабијих локалних власти, захтијева успостављање процедура финансијског изједначавања, или сличних мјера које имају за циљ да исправе посљедице расподјеле потенцијалних извора финансирања и финансијског оптерећења, које су дужни да измире. Такве процедуре или мјере неће умањити слободу одлучивања локалних органа власти, коју они имају у оквиру сопствених сфера одговорности.

6. Локалне власти биће консултоване на одговарајући начин, о томе како да им се додјељују прераспоређена средства.

7. Субвенције локалним властима неће бити, колико год је то могуће, намијењене финансирању одређених пројеката. Давање субвенције неће уклонити основно право локалних органа власти, да у оквиру своје надлежности имају слободу политичког одлучивања.

8. Ради задуживања због капиталног инвестирања, локалне власти имаће приступ националном тржишту капитала у оквиру законских могућности.

Члан 10

Право локалних органа власти на удруживање

1. Локални органи власти, имају право да у вршењу својих дужности сарађују у оквиру закона стварајући конзорцијуме са другим локалним органима власти, у циљу остварења задатака од заједничког интереса.

2. Право локалних органа власти, да припадају асоцијацији рада заштите и промоције њихових заједничких интереса, и да припадају међународној асоцијацији локалних органа власти, биће признато у свакој држави.

3. Локални органи власти, имају право да под условима предвиђеним законом, сарађују са одговарајућим локалним органима власти у другим државама.

Члан 11

Правна заштита органа локалне самоуправе

1. Локални органи власти, имаће право да прибјегну жалби код суда како би обезбиједили слободно спровођење својих овлашћења, и поштовање принципа локалне самоуправе, који су уграђени у устав или домаће законодавство.

Члан 3

Приликом потврђивања Европске повеље о локалној самоуправи, Црна Гора ће дати изјаву сљедеће садржине: "Црна Гора у складу са чланом 12 Европске повеље о локалној самоуправи сматраће се обавезном да прихвати сљедеће одредбе:

- члан 2;
- члан 3 ст. 1 и 2;
- члан 4 ст. 1, 2, 4 и 6;
- члан 5;
- члан 6 став 1;
- члан 7 ст. 1 и 3;
- члан 8 став 1;
- члан 9 ст. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 и 8;
- члан 10 ст. 1, 2 и 3, члан 11."

Члан 4

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе.

***

IV. ПОСЛОВИ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ У ПОЈЕДИНИМ УПРАВНИМ ОБЛАСТИМА ПО МАТЕРИЈАЛНИМ ПРОПИСИМА

1. ОПШТА УПРАВА

(лична стања грађана, бирачки списак, држављанство, изборно право, пружање правне помоћи грађанима, овјеравање потписа, рукописа и преписа и др.)

1.1. Закон о територијалној организацији Црне Горе

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 54/11, 26/12, 27/13, 62/13, 12/14 и 3/16 од 23.01.2016.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређују се територијална организација Црне Горе, услови, начин и поступак територијалног организовања и друга питања од значаја за територијалну организацију.

Члан 2 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 3/16)*

Територија општине, Главног града, општине у оквиру Главног града и Пријестонице (у даљем тексту: јединица локалне самоуправе) утврђује се овим законом.

II. ТЕРИТОРИЈАЛНА ОРГАНИЗАЦИЈА

Члан 4

Територију јединице локалне самоуправе чине насеља.

Члан 5 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 3/16)*

Територија Главног града Подгорица, са сједиштем у Подгорици, обухвата:

- територију Подгорице као насеља градског карактера и насеља: ...;
- територију Голубоваца као општине у оквиру Главног града са насељима: Голубовци који су сједиште ове општине, ...;
- територију Тузи као општине у оквира Главног града са насељима: Тузи које су сједиште ове општине, ...

Члан 6

Територија Пријестонице Цетиње, са сједиштем у Цетињу, ...

Члан 7 став 1 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 27/13 и 12/14)*

(1) Општине су: Андријевица, Бар, Беране, Бијело Поље, Будва, Гусиње, Даниловград, Жабљак, Котор, Колашин, Мојковац, Никшић, Петњица, Плав, Плужине, Пљевља, Рожаје, Тиват, Улцињ, Херцег Нови и Шавник.

Члан 9

(1) Насеље је дио територије јединице локалне самоуправе које има изграђене објекте за становање или привређивање, основну комуналну инфраструткуру и друге објекте за задовољење потреба локалног становништва, односно привреде.

(2) Границе подручја насеља одређују се одлуком скупштине јединице локалне самоуправе, у складу са овим законом.

(3) Иницијативу за спајање и оснивање нових насеља може покренути скупштина јединице локалне самоуправе или 30% грађана који имају бирачко право у насељу, односно насељима за која се захтјева промјена.

(4) Одлуку о спајању и оснивању нових насеља доноси орган из става 2 овог члана.

Члан 10

(1) Назив насеља, улице и трга одређује скупштина јединице локалне самоуправе, уз претходно прибављено мишљење мјесних заједница на чијем подручју се налази насеље, улица, односно трг.

(2) Насеље, улица и трг могу добити назив по географским и другим појмовима, значајним догађајима или истакнутим личностима.

(3) Ако се назив насеља, трга или улице одређује по значајном догађају или истакнутој личности примјењује се закон којим се уређују спомен-обиљежја.

(4) Насеља, улице и тргови на подручју јединице локалне самоуправе не могу имати исти назив.

(5) О промјени назива насеља, улице и трга одлучује скупштина јединице локалне самоуправе, на начин из става 1 овога члана.

(6) Иницијативу за промјену назива насеља, улице и трга може покренути скупштина јединице локалне самоуправе или 30% грађана који имају бирачко право у насељу, односно насељима за која се захтијева промјена.

Члан 11

Стамбене и пословне зграде морају бити означене бројевима које одређује надлежни орган локалне управе.

Члан 12

Јединица локалне самоуправе дужна је да обезбиједи постављање табли са називима насеља, улица, тргова и бројевима стамбених и пословних зграда.

Члан 13

(1) Евиденцију о називима насеља, улица и тргова и бројевима стамбених и пословних зграда води надлежни орган локалне управе.

(2) Орган из става 1 овог члана дужан је да достави податке из евиденције коју води органима државне управе надлежним за послове статистике и послове некретнина.

Члан 14

Начин означавања назива насеља, улица, тргова и зграда, садржај и начин вођења евиденције из чалан 13 став 1 овог закона уређује Влада Црне Горе (у даљем тексту: Влада).

III. ОСНИВАЊЕ, УКИДАЊЕ И ПРОМЈЕНА ТЕРИТОРИЈЕ ОПШТИНЕ

1. Заједничке одредбе

Члан 15

Нова општина се може основати на територији која представља природну и географску цјелину, као и економски повезан простор са сједиштем општине као гравитационим центром.

Члан 16 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 3/16)*

Оснивање општине, укидање и промјена територије општине (у даљем тексту: територијална промјена) врши се:

1) спајањем двије или више општина у нову општину;
2) дијељењем једне општине у двије или више нових општина;
3) припајањем дијела једне општине другој;
4) спајањем дјелова двије или више општина у нову општину;
5) укидањем општине и припајањем њене територије једној или више општина;
6) издвајањем дијела једне општине у нову општину;
7) издвајањем градске општине у нову општину;
8) издвајањем градске општине у општину у оквира Главног града;
9) издвајањем општине у оквиру Главног града у нову општину.

2. Услови и поступак за територијалну промјену

Члан 29 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 62/13)*

(1) Ради претходног изјашњавања грађана о територијалној промјени скупштина општине расписује за јединицу локалне самоуправе општински референдум (консултативни референдум).

(2) Одлука о расписивању референдума доноси се у року од 90 дана од дана подношења Иницијативе.

(3) Од дана расписивања до дана одржавања референдума не може протећи мање од 45 ни више од 90 дана.

(4) Референдум не може бити одржан на дан одржавања локалних избора, као ни у периоду од седам дана прије и седам дана послије одржавања локалних избора у тој општини

(5) Резултати референдума исказују се за територију општине, а у случају подјеле и промјене границе и за подручје на које се територијална промјена односи.

(6) Скупштина општине доставља Министарству резултате референдума, исказане у складу са ставом 4 овог члана, у року од 15 дана од објављивања резултата референдума.

3. Промјена назива општине

Члан 33

Иницијативу за промјену назива општине може поднијети:

1) најмање 30% грађана који имају бирачко право у општини за коју је поднијета иницијатива о промјени назива;
2) скупштина општине;

3) предсједник општине.

Члан 35

(1) Иницијатива за промјену назива општине подноси се скупштини општине. Скупштина општине дужна је да се о поднијетој иницијативи изјасни у року од 30 дана.

(2) Ради претходног изјашњавања грађана о промјени назива општине расписује се општински референдум (консултативни референдум).

(3) Иницијативу за промјену назива општине и резултате референдума скупштина општине доставља Влади, у року од 15 дана од дана објављивања резултата референдума.

Члан 36

(1) Одлуку по иницијативи за промјену назива општине доноси Влада, у року од 30 дана од дана пријема аката из чална 35 става 3 овог закона.

(2) Ако Влада прихвати иницијативу, утврдиће предлог закона, у року од 30 дана од дана доношења одлуке.

(3) Ако Влада не прихвати Иницијативу, нова иницијатива не може се покренути у року од 12 мјесеци.

IV. КОНСТИТУИСАЊЕ ОРГАНА НОВООСНОВАНЕ ОПШТИНЕ

Члан 38 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 62/13 и 12/14)*

(1) Након доношења закона којим су извршене територијалне промјене спроводе се избори за органе општине, односно општина, у складу са законом.

(2) Прве изборе за скупштину новоосноване општине расписује предсједник Црне Горе, у року од 90 дана од дана ступања на снагу закона којим је основана нова општина.

(3) Предсједник Црне Горе расписује ванредне изборе и у општини у којој је дошло до територијалне промјене истога дана када и изборе у новоформираној општини.

(4) Средства за спровођење првих избора за скупштину новоосноване општине обезбјеђују се у буџету Црне Горе.

Члан 39 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 62/13 и 12/14)*

(1) Општинску изборну комисију у сталном саставу, за спровођење првих избора за одборнике у скупштини новоосноване општине, именује Скупштина Црне Горе, на предлог радног тијела Скупштине надлежног за избор и именовања, из реда кандидата које предложе политичке партије, односно изборне листе које имају одборнике у скупштини општине код које долази до територијалне промјене, а које испуњавају услове да предложе представнике у стални састав општинске изборне комисије утврђене Законом о избору одборника и посланика.

(2) Право да предложе представнике у стални састав бирачког одбора за спровођење првих избора у новооснованој општини припада политичким партијама, односно изборним листама које имају одборнике у скупштини општине код које долази до територијалне промјене, сагласно критеријумима утврђеним Законом о избору одборника и посланика.

Члан 49а *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 3/16)*

Одредбе овог закона које се односе на конституисање органа новоосноване општине, након доношења закона којим су извршене територијалне промјене, сходно се примјењују на Главни град, општину у оквиру Главног града и Пријестоницу.

V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 55

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о подјели Социјалистичке Републике Црне Горе на општине („Службени лист НРЦГ”, бр. 10/60 и „Службени лист СРЦГ”, бр. 6/65, 6/70, 45/90, 45/91, 23/95) и Закон о насељима („Службени лист СРЦГ”, бр. 29/90).

*****

1.2. Закон о регионалном развоју

("Сл.лист ЦГ", бр. 20/11, 26/11 и 20/15 од 24.04.2015.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом уређује се начин подстицања и планирања регионалног развоја Црне Горе и друга питања од значаја за регионални развој.

Циљеви

Члан 2 *(„Сл.лист ЦГ“, број 20/15)*

(1) Циљеви обезбјеђења друштвено-економског развоја Црне Горе утврђују се политиком регионалног развоја Црне Горе у складу са начелима одрживог развоја и стратешким развојним документима за поједине области којима се планира развој Црне Горе.

(2) Политиком регионалног развоја обезбјеђује се равномјернији раст и развој свих јединица локалне самоуправе и региона, заснован на конкурентности, иновативности и подстицању запошљавања.

(3) Јединица локалне самоуправе, у смислу овог закона је општина, Главни град и Пријестоница.

II. РЕГИОНИ

Одређивање региона

Члан 4 *(„Сл.лист ЦГ“, број 20/15)*

(1) Ради планирања развојних приоритета и спровођења и праћења политике регионалног развоја, више јединица локалне самоуправе, географски повезаних, чине регион.

(2) Региони из става 1 овог члана су:

1) Приморски регион;
2) Средишњи регион;
3) Сјеверни регион.

(3) Приморски регион чине општине: Бар, Будва, Херцег-Нови, Котор, Тиват и Улцињ.

(4) Средишњи регион чине: Главни град Подгорица, Пријестоница Цетиње и општине Даниловград и Никшић.

(5) Сјеверни регион чине општине: Андријевица, Беране, Бијело Поље, Гусиње, Колашин, Мојковац, Петњица, Плав, Плужине, Пљевља, Рожаје, Шавник и Жабљак.

III. ПЛАНИРАЊЕ РЕГИОНАЛНОГ РАЗВОЈА

Документи регионалног развоја

Члан 5 *(„Сл.лист ЦГ“, број 20/15)*

Регионални развој планира се Стратегијом регионалног развоја Црне Горе (у даљем тексту: Стратегија), и стратешким плановима развоја јединица локалне самоуправе (у даљем тексту: стратешки план).

Стратешки план

Члан 8 *(„Сл.лист ЦГ“, број 20/15)*

(1) Стратешким планом се утврђује постојеће стање развоја јединице локалне самоуправе, општи циљ развоја, стратешки циљеви са приоритетима за њихово остваривање, мјере и смјернице за остваривање стратешког плана, оријентациона средства за спровођење стратешког плана, начин њиховог обезбјеђивања и друга питања од значаја за развој.

(2) Јединица локалне самоуправе дужна је да предлог стратешког плана достави на сагласност органу државне управе надлежном за послове регионалног развоја (у даљем тексту: Министарство).

(3) Стратешки план на предлог одговорног лица у органу локалне самоуправе, доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе на период до седам година, након добијања сагласности о усклађености са Стратегијом.

(4) У поступку давања сагласности из става 2 овог члана, Министарство провјерава усклађеност предлога стратешког плана са Стратегијом.

(5) Министарство је дужно да оцијени усклађеност предлога стратешког плана са Стратегијом у року од тридесет дана од дана пријема предлога стратешког плана.

(6) Предлог стратешког плана који није усклађен са Стратегијом враћа се на дораду.

(7) Доношењем стратешког плана, јединица локалне самоуправе није обавезна доносити вишегодишњи инвестициони план.

(8) Методологија израде стратешког плана утврђује се прописом Министарства.

Припрема и спровођење политике регионалног развоја

Члан 9 *(„Сл.лист ЦГ“, број 20/15)*

(1) У припреми и спровођењу политике регионалног развоја дужни су да учествују органи државне управе надлежни за послове: финансија; уређења простора и заштите животне средине; пољопривреде, шумарства и водопривреде; туризма; саобраћаја, поморства и телекомуникација; енергетике; индустрије; предузетништва, односно малих и средњих предузећа; развоја; просвјете и науке; рада и социјалног старања; информационог друштва; здравља; културе; спорта; европских интеграција; јавне управе; Инвестиционо-развојни фонд Црне Горе; Завод за запошљавање Црне Горе; Агенција Црне Горе за промоцију страних инвестиција; јединице локалне самоуправе, други органи, организације и привредна друштва у већинском државном власништву која обављају послове којима се подстиче регионални развој (у даљем тексту: органи и организације).

(2) Органи и организације из става 1 овог члана дужни су да планове и програме којима се подстиче регионални развој усагласе са Стратегијом.

Годишњи извјештаји

Члан 11 *(„Сл.лист ЦГ“, број 26/11)*

(1) Органи и организације из члана 9 став 1 овог закона дужни су да Министарству доставе годишњи извјештај о реализацији развојних пројеката који су у функцији спровођења Стратегије и стратешких планова, најкасније до 30. априла текуће за претходну годину.

(2) Јединица локалне самоуправе дужна је да припреми и достави Министарству годишњи извјештај о спровођењу стратешког плана, најкасније до 30. априла текуће за претходну годину.

(3) Годишњи извјештај о реализацији Стратегије Министарство припрема на основу извјештаја из ст. 1 и 2 овог члана и доставља Влади, најкасније до 30. јуна текуће за претходну годину.

(4) Годишњи извјештај о реализацији Стратегије из става 3 овог члана Влада доставља Скупштини на разматрање, до 31. јула текуће за претходну годину.

V. ПОДСТИЦАЊЕ РАВНОМЈЕРНИЈЕГ РЕГИОНАЛНОГ РАЗВОЈА

Подстицајне мјере

Члан 18 *(„Сл.лист ЦГ“, број 26/11)*

(1) Равномјернији регионални развој Црне Горе обезбјеђује се:

1) улагањем у изградњу, одржавање и унапрјеђење инфраструктурних објеката (саобраћајна и комунална инфраструктура, здравствене установе, установе социјалне и дјечје заштите, образовно-васпитне установе и установе високог образовања, спортски објекти, стамбени објекти, објекти културе и други објекти од значаја за регионални развој);
2) унапрјеђењем локалног економског развоја (стратешким управљањем у јединицама локалне самоуправе, посебно стварањем менаџера и менаџерских тимова у функцији обезбјеђивања локалног развоја; подстицањем јавно-приватног партнерства; подстицањем, оснивањем и развојем индустријских паркова, бизнис инкубатора и привлачењем страних инвестиција);
3) унапрјеђењем привредних грана (технолошког нивоа, приступа новим технологијама, промоција истраживања и развоја);
4) подршком развоју малих и средњих предузећа, укључујући припрему и реализацију програма и пројеката развоја малих и средњих предузећа, едукацију предузетника, као и старање о организовању регионалних и локалних центара за подршку развоја малих и средњих предузећа;
5) подстицањем запошљавања и смањењем негативних демографских кретања;

6) подизањем нивоа и квалитета образовања, у складу са потребама и захтјевима тржишта, а нарочито развијањем и оснаживањем предузетничких способности код младих људи;
7) унапрјеђењем услуга у социјалној и дјечјој заштити;
8) унапрјеђењем заштите животне средине;
9) доношењем и спровођењем просторно - планских докумената и унапрјеђењем стања у простору;
10) обезбјеђивањем адекватног квалитета комуналних услуга и испоруке комуналног производа;
11) подстицајима за друге потребе у складу са законом.

(2) Органи и организације из члана 9 став 1 овог закона дужни су да програмима и плановима који се доносе у складу са законом и Стратегијом опредјељују развојне пројекте, обим и врсту мјера и средства за њихово спровођење, примјерено степену развијености јединица локалне самоуправе, на начин којим се обезбјеђује равномјернији регионални развој.

Корисници подстицаја

Члан 19 *(„Сл.лист ЦГ“, број 20/15)*

(1) У складу са законом, корисници подстицаја могу бити:
1) јединице локалне самоуправе;
2) привредна друштва, организације из области образовања, науке и истраживања, заштите животне средине и комуналних дјелатности, здравља, социјалне и дјечје заштите, културе, спорта и друга правна лица, предузетници и физичка лица која обављају послове којима се доприноси регионалном развоју;
3) физичка и правна лица која обављају дјелатност у оквиру бизнис инкубатора, кластера или других пословних удружења која доприносе регионалном развоју.

(2) Корисници подстицаја, као и критеријуми и поступак за додјелу подстицаја ближе се опредјељују планским документима регионалног развоја и плановима и програмима које припремају и спроводе органи и организације из члана 9 став 1 овог закона.

Врсте подстицаја

Члан 19а *(„Сл.лист ЦГ“, број 20/15)*

(1) Подстицање развоја обезбјеђује се давањем субвенција, субвенција каматне стопе за зајмове, повољних кредита, гаранција, фискалних олакшица и других подстицаја у складу са Законом.

(2) Подстицаји из става 1 овог члана могу се користити и за привлачење директних инвестиција које су у функцији развоја.

(3) Услови и начин подстицања развоја кроз привлачење директних инвестиција, критеријуми за додјелу средстава за подстицање директних инвестиција, динамика исплате тих средстава, као и друга питања од значаја за повећање конкурентности и развоја Црне Горе кроз прилив директних инвестиција уређују се прописом Владе.

Члан 19б *(„Сл.лист ЦГ“, број 20/15)*

(1) Поред подстицања из члана 19а, равномјернијем регионалном развоју се доприноси и кроз оснивање бизнис зона.

(2) Бизнис зона је простор намијењен за планско коришћење од стране већег броја привредних друштава и предузетника из области производње или услуга која осим заједничког простора, пружа и додатне олакшице.

(3) Услови за оснивање бизнис зона, класификација према стратешком значају, успостављање, уређење и управљање, унапређење инфраструктуре у бизнис зонама као и друга питања од значаја за рад бизнис зона уређују се прописом Владе.

Подстицање развоја мање развијених јединица локалне самоуправе

Члан 20 *(„Сл.лист ЦГ“, број 20/15)*

(1) У циљу подстицања развоја мање развијених јединица локалне самоуправе се, поред подстицаја из члана 19а овог закона, обезбјеђују и додатне фискалне олакшице.

(2) Приликом израде планова и програма из члана 18 став 2 овог закона приоритет имају пројекти мање развијених јединица локалне самоуправе и заједнички пројекти двије или више јединица локалне самоуправе са позитивним друштвено-економским ефектима реализације и од већег значаја за Црну Гору.

(3) Развојни пројекти, у смислу овог закона, су пројекти изградње и/или реконструкције саобраћајне, комуналне, образовне, здравствене, социјалне и енергетске инфраструктуре и инфраструктуре у функцији заштите животне средине, очувања и одрживог коришћења културних добара и унапређења капацитета научних, образовних, здравствених, културних и других институција, као и други пројекти који су у функцији унапређења животног стандарда и развоја Црне Горе.

VI. ФИНАНСИРАЊЕ РЕГИОНАЛНОГ РАЗВОЈА

Извори финансирања

Члан 21

Средства за финансирање регионалног развоја обезбјеђују се из:

1) буџета Црне Горе;
2) буџета јединица локалне самоуправе;
3) средстава обезбијеђених на основу јавно-приватног партнерства;
4) претприступних и других фондова Европске Уније;
5) бесповратне развојне помоћи међународних организација и других програма Европске Уније;
6) кредита међународних финансијских и развојних институција;
7) кредита домаћих и страних банака и Инвестиционо-развојног фонда Црне Горе;
8) донација;
9) других извора у складу са законом.

База података о развојним пројектима

Члан 22 *(„Сл.лист ЦГ“, број 20/15)*

(1) Ради праћења спровођења политике регионалног развоја и ефикаснијег планирања, успоставља се електронска база података о развојним пројектима (у даљем тексту: електронска база).

(2) Електронску базу успоставља и води Министарство, у сарадњи са органом државне управе надлежним за информационо друштво.

(3) Приступ електронској бази и обавезу уноса података о развојним пројектима, имају органи и организације из члана 9 став 1 овог закона.

(4) Органи и организације из члана 9 став 1 овог закона дужни су да најмање тромјесечно уносе и ажурирају податке о развојним пројектима које припремају и спроводе.

(5) Ближи начин уноса и коришћења података, врсту и обим података који се уносе у електронску базу из става 1 овог члана утврђује се прописом Министарства.

VII. ПАРТНЕРСКИ САВЈЕТ ЗА РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ

Оснивање и овлашћења

Члан 23

(1) Ради праћења и унапређивања регионалног развоја Црне Горе Влада оснива Партнерски савјет за регионални развој (у даљем тексту: Партнерски савјет).

(2) Партнерски савјет:

1) прати стање у области регионалног развоја и даје препоруке за предузимање мјера за унапређивање регионалног развоја Црне Горе;
2) даје мишљење на нацрт Стратегије;
3) даје препоруке за утврђивање приоритета у реализацији развојних пројеката;

4) сагледава ефекте примјене политике регионалног развоја;
5) доноси пословник о свом раду;
6) врши и друге послове у складу са законом.

(3) Чланови Партнерског савјета се именују из реда представника органа државне управе, јединица локалне самоуправе, универзитета, удружења послодаваца, невладиних организација у области заштите животне средине и организација које обављају послове којима се подстиче регионални развој.

(4) Ближи састав, мандат и друга питања од значаја за рад Партнерског савјета уређују се актом о оснивању.

(5) Акт из става 4 овог члана објављује се у "Службеном листу Црне Горе".

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Рок за доношење стратешких планова

Члан 26

(1) Јединице локалне самоуправе дужне су да израде предлог стратешких планова у складу са овим законом и Стратегијом из члана 25 овог закона, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу прописа из члана 8 став 7 овог закона.

(2) Министарство је дужно да оцијени усклађеност предлога стратешког плана из става 1 овог члана у року од 30 дана од дана пријема предлога стратешког плана.

(3) Јединица локалне самоуправе дужна је да донесе стратешки план у року од 30 дана од дана добијања сагласности из става 2 овог члана.

(4) Развојни документи јединица локалне самоуправе донијети до дана ступања на снагу овог закона примењиваће се до доношења стратешких планова у складу са овим законом и Стратегијом из члана 25 овог закона.

*****

1.3. Закон о избору одборника и посланика

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 4/98, 5/98, 17/98, 14/00, 18/00, 9/01, 41/02, 46/02 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 46/11, 14/14 и Одлука УС ЦГ бр. У-I-21/14 од 07.11.2014.)

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1 *(„Сл.лист ЦГ“, број 46/11)*

Овим законом уређују се: начин и поступак избора одборника у скупштину општине, градске општине, Главног града и Пријестонице (у даљем тексту: општина) и посланика у Скупштину Црне Горе; организација, састав и надлежност органа за спровођење избора; утврђивање резултата гласања и расподјела мандата; заштита бирачког права и друга питања од значаја за организацију и спровођење избора.

Члан 3 ст. 1 и 2

(1) У скупштини општине, Престонице и главног града (у даљем тексту: скупштина општине) бира се 30 одборника и још по један одборник на сваких 5.000 бирача.

(2) Број одборника утврђује скупштина општине посебном одлуком најкасније до дана расписивања избора.

IV - РАСПИСИВАЊЕ ИЗБОРА

Члан 13 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 46/11 и 14/14)*

(1) Избори за одборнике, односно посланике расписују се одлуком органа надлежног за расписивање избора.

(2) Државна изборна комисија и општинске изборне комисије дужне су у року од 72 сата од дана доношења одлуке о расписивању избора, утврдити и објавити изборни календар свих рокова за спровођење изборних радњи предвиђених изборним законодавством.

(3) Дан одржавања избора је нерадни дан (недеља).

(4) Одлука о расписивању избора објављује се у "Службеном листу Црне Горе", а за одборнике и у "Службеном листу Црне Горе - општински прописи".

Члан 15 став 2 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 46/11)*

У случају престанка мандата скупштине општине, Скупштине Престонице и Скупштине Главног града, прије истека времена на које је бирана, Предсједник Црне Горе расписује изборе наредног дана од дана њеног распуштања, односно наредног дана од дана ступања на снагу одлуке о скраћењу мандата.

V - ОРГАНИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА

1. Изборне комисије

Члан 23 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 14/14)*

Изборне комисије су: општинске, изборна комисија Главног града, изборна комисија Пријестонице (у даљем тексту: општинска изборна комисија) и Државна изборна комисија.

Члан 24 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 46/11)*

(1) Општинску изборну комисију у сталном саставу именује скупштина општине, на предлог радног тијела скупштине општине надлежног за избор и именовања, из реда кандидата које предложе политичке партије, односно групе грађана које имају одборнике у скупштини општине.

(2) Одлука о именовању општинске изборне комисије објављује се у "Службеном листу Црне Горе - општински прописи".

XI - ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ИЗБОРА И ИЗБОРНЕ ПРОПАГАНДЕ

Члан 112 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 46/11)*

(1) Средства за рад органа за спровођење избора, изборни материјал и друге трошкове за спровођење избора обезбјеђују скупштина општине за избор одборника, а Скупштина Републике за избор посланика. Захтјев за додјелу средстава са спецификацијом укупних трошкова подноси надлежна изборна комисија.

(2) Државна изборна комисија утврђује критеријуме, мјерила и распоређује средства општинским изборним комисијама за вршење одговарајућих послова у спровођењу избора за посланике.

(3) Државна изборна комисија одређује начин и врши контролу употребе средстава из става 2 овог члана.

(4) Средства која се исплаћују као накнада за рад лицима у органима за спровођење избора ослобођена су плаћања пореза и доприноса.

Члан 114

(1) Државни органи и органи локалне самоуправе стављају на располагање своје просторије, остале уређаје, средства и опрему за вршење изборне пропаганде и обезбјеђују равноправне услове у њиховом коришћењу свим подносиоцима изборних листа.

(2) Органи из става 1 овог члана дужни су да са подносиоцима изборних листа, у року од 10 дана од дана расписивања избора, утврде услове и начин коришћења средстава из става 1 овог члана.

XIII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 124

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о избору одборника и посланика ("Службени лист РЦГ", бр. 49/92, 16/95 и 21/96).

*****

1.4. Закон о финансирању политичких субјеката и изборних кампања

("Сл.лист ЦГ", број 52/14 од 16.12.2014., ступио је на снагу 24.12.2014, а примењује се од 1.1.2015.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом уређују се начин стицања и обезбјеђивања финансијских средстава за редован рад и изборну кампању политичких субјеката, забране и ограничења располагања државном имовином, фондовима и јавним овлашћењима у току кампање и контрола, надзор и ревизија финансирања и финансијског пословања политичких субјеката у циљу остваривања законитости и јавности њиховог пословања.

Јавни извори

Члан 5

Јавни извори, у смислу овог закона, су средства која се издвајају из буџета Црне Горе и буџета локалне самоуправе (у даљем тексту: буџетска средства).

Коришћење буџетских средстава

Члан 7

(1) Буџетска средства могу се користити за финансирање:

1) редовног рада политичких субјеката;
2) трошкова изборне кампање за избор посланика и одборника и избор Предсједника Црне Горе.

(2) Буџетска средства из става 1 тачка 1 овога члана не обухватају средства за финансирање запослених у посланичким, односно одборничким клубовима и обезбјеђење пословних просторија за потребе политичких субјеката.

(3) Средства за финансирање запослених у посланичким, односно одборничким клубовима и обезбјеђење пословних просторија за потребе политичких субјеката обезбјеђује Скупштина Црне Горе (у даљем тексту: Скупштина) и скупштина јединице локалне самоуправе, односно орган задужен за послове имовине.

II. ФИНАНСИРАЊЕ РЕДОВНОГ РАДА ПОЛИТИЧКИХ СУБЈЕКАТА

Члан 10

Трошкови редовног рада политичких субјеката су трошкови који се односе на: трошкове зарада запослених и трошкове ангажовања стручњака и сарадника; порезе и доприносе; административне и канцеларијске трошкове, укључујући трошкове закупа просторија за рад, режијске трошкове, трошкове превоза, трошкове организације састанака и догађаја, трошкове промоције рада и циљева политичких субјеката између избора, трошкове међународних активности политичких субјеката, трошкове организовања обука за чланове и активисте политичких субјеката, трошкове истраживања јавног мњења, трошкове за набавку и одржавање опреме, провизије банака и слични трошкови својствени редовном раду политичких субјеката.

Расподјела буџетских средстава

Члан 11

(1) Буџетска средства за финансирање редовног рада политичких субјеката у Скупштини износе 0,6% планираних укупних буџетских средстава, умањених за средства капиталног буџета и буџета државних фондова (текући буџет), за годину за коју се буџет доноси.

(2) Буџетска средства за финансирање редовног рада политичких субјеката у скупштини општине, Главног града и Пријестонице (у даљем тексту: скупштина општине) износе 1,1% планираних укупних буџетских средстава, умањених за средства капиталног буџета (текући буџет), за годину за коју се буџет општине, Главног града и Пријестонице (у даљем тексту: општина) доноси.

(3) Изузетно, за општине чији је буџет мањи од пет милиона еура, буџетска средства за финансирање редовног рада политичких субјеката у скупштини општине износе од 1,1% до 3% планираних укупних буџетских средстава, умањених за средства капиталног буџета (текући буџет), за годину за коју се буџет општине доноси.

(4) Средства из ст. 1, 2 и 3 овог члана у висини од 20% расподјељују се у једнаким износима политичким субјектима у Скупштини, односно скупштинама општина, а осталих 80% средстава,

сразмјерно укупном броју посланичких, односно одборничких мандата која имају у тренутку расподјеле.

(5) Средства из става 4 овог члана која добије политички субјекат који је на изборима наступао као коалиција, односно група бирача, расподјељују се у складу са споразумом, односно актом о образовању тих политичких субјеката.

(6) Уколико посланик или посланици, одборник или одборници након конституисања скупштине у коју су изабрани напусте или промијене чланство у политичком субјекту, финансијска средства која се распоређују у складу са ставом 4 овог члана остају политичком субјекту којем је посланик, односно одборник припадао у тренутку конституисања скупштине.

(7) Орган државне управе надлежан за послове финансија (у даљем тексту: Министарство), односно орган локалне управе надлежан за послове финансија (у даљем тексту: орган локалне управе) средства из става 4 овог члана мјесечно преноси политичком субјекту, до петог у мјесецу за претходни мјесец.

(8) Уколико орган локалне управе из става 7 овог члана не пренесе средства политичком субјекту до петог у мјесецу за претходни мјесец, политички субјекат има право да у додатном року од 15 дана поднесе захтјев за пренос средстава Министарству.

(9) Министарство ће пренијети потраживана средства из става 8 овог члана политичком субјекту у року од 15 дана од дана пријема захтјева из става 8 овог члана.

(10) Министарство, односно орган локалне управе обуставиће уплату средстава из става 4 овог члана политичком субјекту, ако у року из члана 37 овог закона не поднесе годишњи консолидовани финансијски извјештај за претходну годину.

III. ФИНАНСИРАЊЕ ИЗБОРНЕ КАМПАЊЕ ЗА ИЗБОР ПОСЛАНИКА И ОДБОРНИКА

Расподјела буџетских средстава

Члан 14

(1) Буџетска средства за финансирање трошкова изборне кампање из члана 13 став 1 овог закона, за избор посланика и одборника, обезбјеђују се у години у којој се одржавају редовни избори и то у износу од 0,25% планираних укупних буџетских средстава, умањених за средства капиталног буџета и буџета државних фондова (текући буџет), за годину за коју се буџет доноси.

(2) Средства из става 1 овог члана у висини од 20% расподјељују се у једнаким износима политичким субјектима, у року од осам дана од истека рока за достављање изборних листа.

(3) Средства из става 1 овог члана у висини од 80% расподјељују се политичким субјектима који су освојили мандате, сразмјерно броју освојених мандата.

(4) Средства из става 3 овог члана расподјељују се у року од седам дана од дана кад политички субјекти доставе Агенцији извјештаје о средствима прикупљеним и утрошеним за изборну кампању са пропратном документацијом из члана 37 овог закона.

Начин преноса буџетских средстава

Члан 15

(1) Средства из члана 14 став 3 овог закона Министарство, односно орган локалне управе преноси политичким субјектима, након добијања обавјештења од надлежне изборне комисије о броју освојених мандата и обавјештења Агенције о испуњењу услова из члана 14 став 4 овог закона.

(2) Акт о преносу средстава из става 1 овог члана, са одговарајућом документацијом објављује се на интернет страници Министарства, односно општине, у року од седам дана од дана његовог доношења.

Ванредни избори

Члан 16

У случају одржавања ванредних избора потребна средства за финансирање трошкова изборне кампање се одређују и расподјељују из текуће буџетске резерве у складу са чланом 14 овог закона.

V. ЗАБРАНЕ И ОГРАНИЧЕЊА

Транспарентност буџетских расхода

Члан 30

(1) Министарство на петнаестодневном нивоу на својој интернет страници објављује изводе из државног трезора као и аналитичку картицу о потрошњи средстава из буџетске резерве у периоду од дана расписивања до дана одржавања избора.

(2) Орган локалне управе на петнаестодневном нивоу, на интернет страници општине, објављује изводе из локалног трезора као и аналитичку картицу о потрошњи средстава из буџетске резерве у периоду од дана расписивања до дана одржавања избора.

(3) Подаци из ст. 1 и 2 овог члана достављају се на петнаестодневном нивоу Привременом одбору и Агенцији, водећи рачуна о заштити личних података.

Забрана отписа дугова

Члан 31

Забрањено је правним лицима чији је оснивач, дјелимични или већински власник држава или јединица локалне самоуправе да, у периоду од дана расписивања до дана одржавања избора, као и мјесец дана након избора, врше отпис дугова грађанима, укључујући рачуне за утрошену електричну енергију, воду, као и рачуне за све врсте јавних услуга.

Запошљавање и ангажовање запослених лица

Члан 33

(1) У државним органима, органима државне управе, органима локалне самоуправе, органима локалне управе, јавним предузећима, јавним установама и државним фондовима, у периоду од дана расписивања до дана одржавања избора, могу се изузетно запослити лица на одређено вријеме, односно закључити уговор за обављање привремених и повремених послова, ради обезбјеђивања неометаног и редовног одвијања и функционисања процеса рада тих органа, на основу одлуке надлежног органа ових субјеката, само ако је то предвиђено актом о систематизацији радних мјеста.

(2) Органи и правна лица из става 1 овог члана дужни су да све одлуке о запошљавању које су донијете у складу са законима којима се уређују радни односи, права и обавезе државних службеника и намјештеника и облигациони односи, са комплетном пратећом документацијом, доставе Агенцији у року од три дана од дана доношења одлуке.

(3) Агенција је дужна да достављена акта из става 2 овог члана, у року од седам дана од дана достављања објави на својој интернет страници.

(4) Забрањено је ангажовање, у току радног времена, на активностима изборне кампање јавним функционерима, изузев посланицима и одборницима, и запосленим у државним органима, органима државне управе, органима локалне самоуправе, органима локалне управе, јавним предузећима, јавним установама и државним фондовима.

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важења закона

Члан 64

Даном почетка примјене овог закона престају да важе Закон о финансирању политичких партија ("Службени лист ЦГ", бр. 42/11, 60/11, 1/12 и 10/14) и Закон о финансирању кампање за избор предсједника Црне Горе, градоначелника и предсједника општине ("Службени лист ЦГ", број 8/09).

Ступање на снагу и примјена

Члан 65

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе", а примјењиваће се од 1. јануара 2015. године.

*****

1.5. Закон о личној карти

("Сл.лист ЦГ", бр. 12/07, 73/10, 28/11, 50/12 и10/14 од 26.02.2014.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

(1) Лична карта је јавна исправа којом грађанин који има црногорско држављанство (у даљем тексту: грађанин) доказује идентитет и држављанство.

(2) Лична карта може се користити за прелазак државне границе у случајевима и под условима утврђеним међународним уговором.

(3) Лична карта може се користити и за друге намјене утврђене законом.

IV. ПРЕСТАНАК ВАЖЕЊА ЛИЧНЕ КАРТЕ

Члан 19 став 1

(1) Министарство, по службеној дужности, на захтјев грађанина или на иницијативу државног органа, органа локалне самоуправе и другог правног лица, утврђује да ли су подаци у личној карти нечитки или је оштећена у цјелини или је грађанин у битном промијенио лик, о чему обавјештава грађанина ради замјене личне карте и одређује рок за подношење захтјева за издавање личне карте, који не може бити краћи од 15 дана.

VI. ЕВИДЕНЦИЈА, КОРИШЋЕЊЕ И БЕЗБЈЕДНОСТ ПОДАТАКА

Члан 26 ст. 2 и 3

(2) Државни органи, органи локалне управе и други органи и организације могу користити податке из евиденције, осим биометријских података, за обављање послова из своје надлежности, ако су за коришћење тих података овлашћени законом.

(3) Органи и организације из ст. 1 и 2 овог члана обавезни су да обезбиједе заштиту података које користе од случајног или неовлашћеног приступа, коришћења, обраде и прослеђивања, у складу са законом.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 33а

Личне карте издате по Закону о личној карти ("Службени лист РЦГ", бр. 20/93), које нијесу замијењене у складу са чланом 33 став 1 овог закона, могу се употребљавати најкасније до 31. јула 2012. године.

Члан 34

Даном почетка примјене овог закона престаје да се примјењује Закон о основним подацима за личну карту ("Службени лист СФРЈ", бр. 6/73) и престаје да важи Закон о личној карти ("Службени лист РЦГ", бр. 20/93) и прописи донијети на основу тог закона.

*****

1.6. Закон о матичним регистрима

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 47/08, 41/10 и 55/16 од 17.08.2016.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Матични регистри

Члан 1

Евидентирање рођења, закључења брака, смрти и других законом утврђених података који се односе или су у вези са личним и породичним статусом (у даљем тексту: лично стање) црногорских држављана, насталим у Црној Гори и другој држави, као и држављана других држава и лица без држављанства (у даљем тексту: странац), насталим у Црној Гори, врши се у матичним регистрима.

III. ВОЂЕЊЕ И ЧУВАЊЕ МАТИЧНИХ РЕГИСТАРА

Надлежност

Члан 9 став 2

(2) Матични регистар вјенчаних води орган локалне управе, као послове из пренијете надлежности.

III. ВОЂЕЊЕ И ЧУВАЊЕ МАТИЧНИХ РЕГИСТАРА

Примјерци матичних регистара

Члан 10 *(„Сл.лист ЦГ", бр. 41/10)*

(1) Матични регистри рођених и умрлих воде се у електронској форми.

(2) Матични регистар вјенчаних води се у писаној и електронској форми.

(3) Писана форма матичног регистра вјенчаних води се ручно на прописаном обрасцу. Прије почетка уписа писана форма матичног регистра вјенчаних се овјерава и на крају сваке календарске године закључује са посљедњим редним бројем уписа у тој години.

(4) Матични регистри рођених и умрлих, као и матични регистар вјенчаних у електронској форми саставни су дио Централног регистра становништва.

(5) Ближи начин вођења електронске форме матичног регистра, као и образац, ближи начин вођења, овјеравања и закључивања писане форме матичног регистра вјенчаних прописује Министарство (надлежно за унутрашње послове).

Овлашћено лице за упис података

Члан 11 *(„Сл.лист ЦГ", бр. 41/10)*

(1) Податке у матичне регистре рођених и умрлих уписује службеник овлашћен за вођење тих регистара (у даљем тексту: службено лице), а у матични регистар вјенчаних, матичар који је службеник органа локалне управе.

(2) Службено лице, односно матичар овлашћен је и одговоран и за издавање извода из матичних регистара и увјерења на основу података који се воде у матичним регистрима, као и за обављање других послова утврђених законом.

Упис података

Члан 12 ст. 4 и 5 *(„Сл.лист ЦГ", бр. 41/10)*

(4) Службено лице, односно матичар је обавезан да упис у матични регистар изврши без одлагања.

(5) Ако постоји основана сумња да податак који се уписује у матични регистар није тачан, службено лице, односно матичар је обавезан да прије уписа провјери тачност тог податка.

Овјеравање уписа

Члан 13 *(„Сл.лист ЦГ", бр. 41/10)*

(1) Подаци уписани у матични регистар рођених и умрлих, као и у електронску форму матичног регистра вјенчаних службено лице, односно матичар потписује напредним електронским потписом.

(2) Извршени упис у писаној форми матичног регистра вјенчаних матичар је обавезан да прочита лицу које пријављује чињенице, односно даје податке.

(3) Упис података из става 2 овог члана потписује лице које је пријавило чињенице, односно дало податке и матичар, а друга лица кад је то законом прописано. Ако лице које је пријавило чињенице, односно дало податке одбије да потпише упис података, матичар ће то констатовати у матичном регистру и о томе сачинити забиљешку.

(4) Подаци уписани у писану форму матичног регистра вјенчаних уносе се у електронску форму тог регистра, најкасније у року од 24 часа од њиховог уписа.

Измјена, допуна или брисање података

Члан 14 *(„Сл.лист ЦГ", бр. 41/10 и 55/16)*

(1) Податак уписан у матични регистар мијења се, допуњава или брише на основу коначне, односно правоснажне одлуке органа надлежног за одлучивање о промјени личног стања.

(1) Податак уписан у матични регистар мијења се, допуњава или брише на основу извршне, односно правоснажне одлуке органа надлежног за одлучивање о промјени личног стања.

***НАПОМЕНА**: Измјена ступа на снагу даном почетка примјене Закона о управном поступку („Сл.лист ЦГ", бр. 56/14, 20/15 и 40/16).*

(2) Ако упис промјене није могућ, због недостатка или непотпуности података основног уписа у матични регистар, службено лице, односно матичар ће прекинути поступак и лицу из члана 12 став 1 овог закона наложити да, у циљу рјешавања претходног питања, захтијева од надлежног органа покретање поступка, одредити му рок у којем је дужно да то учини и захтијева да о томе поднесе доказ.

(3) Ако се поступак за рјешавање претходног питања може водити само по службеној дужности, матичар ће обавијестити надлежни орган ради покретања поступка.

Исправљање грешака

Члан 15 ст. 2 и 3 *(„Сл.лист ЦГ", бр. 41/2010)*

(2) Погрешно уписане податке у писаној форми матичног регистра вјенчаних, који су примијећени, прије закључења уписа, исправља матичар и овјерава потписом и печатом у том регистру.

(3) Исправљени подаци из става 2 овог члана уносе се у електронску форму матичног регистра вјенчаних, најкасније у року од 24 часа од њихове исправке.

Чување

Члан 16

(1) Министарство и органи локалне управе обавезни су да дневно врше електронско архивирање базе података електронске форме матичног регистра. Архивиране копије чувају се на најмање два мјеста.

(2) Матични регистри се чувају 100 година од посљедњег уписа, након чега се заједно са збирком исправа предају на чување органу управе надлежном за послове архива (у даљем тексту: Архив).

(3) Изводе и увјерења из матичних регистара и матичних књига који су предати Архиву издаје Архив.

(4) Министарство и органи локалне управе обезбјеђују заштиту личних података у матичним регистрима и матичним књигама од губитка, неовлашћеног приступа, измјене или давања података, у складу са законом.

Обнова

Члан 17

(1) Ако дође до оштећења, уништења или нестанка матичних регистара њихова обнова се врши без одлагања, на начин који одреди Министарство.

(2) У случају из става 1 овог члана, државни органи, органи локалне управе, правна и физичка лица и други органи и организације обавезни су да Министарству, односно органу локалне управе доставе све податке и јавне исправе са којима располажу, ради обнове матичних регистара.

(3) Одредбе ст. 1 и 2 овог члана односе се и на матичне књиге које се воде до почетка примјене овог закона.

IV. УПИС ПОДАТАКА О ЛИЧНИМ СТАЊИМА НАСТАЛИМ У ЦРНОЈ ГОРИ

2. Упис закљученог брака

Мјесто уписа

Члан 22

(1) Упис закљученог брака врши матичар у општини у којој је брак закључен.

(2) Упис из става 1 овог члана врши се истог дана када је брак закључен.

Обавеза суда

Члан 23

Одлуку о разводу брака или одлуку о поништењу брака суд доставља матичару, по правилу у електронској форми, ради уписа у матични регистар рођених и матични регистар вјенчаних.

V. УПИС ПОДАТАКА О ЛИЧНИМ СТАЊИМА ЦРНОГОРСКИХ ДРЖАВЉАНА НАСТАЛИМ ВАН ЦРНЕ ГОРЕ

Обавеза уписа

Члан 29

Рођење, закључење брака и смрт црногорског држављанина у другој држави, уписује се у матичне регистре у Црној Гори.

Надлежност за упис

Члан 31 став 1 тачка 2, ст. 2-3

(1) Рођење, закључење брака и смрт из члана 29 овог закона уписују се у матичне регистре, и то:

2) закључење брака - у матични регистар вјенчаних у општини у којој су брачни другови имали посљедње заједничко пребивалиште, а ако заједничког пребивалишта нема, брачни другови сами одлучују у којој ће се општини закључење брака уписати у матични регистар вјенчаних;

(2) Ако упис рођења, закључења брака или смрти није могуће извршити на начин из става 1 овог члана, упис ће се извршити у матичне регистре у општини рођења родитеља, супружника или умрлог лица.

(3) Ако упис није могуће извршити у складу са ст. 1 и 2 овог члана, упис ће се извршити у матичне регистре у Подгорици.

VII. КОРИШЋЕЊЕ И ЗАШТИТА ЛИЧНИХ ПОДАТАКА

Коришћење података

Члан 37 ст. 1 и 3

(1) Подаци из матичних регистара могу се користити у складу са законом или на основу писане сагласности лица на које се односе.

(3) Државни органи, органи локалне управе и други органи и организације могу користити податке из матичних регистара за обављање послова из своје надлежности, ако су за коришћење тих података овлашћени законом.

Изводи и увјерења

Члан 38 став 1 и 6 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 41/2010)*

(1) Извод из матичног регистра издаје се у мјесту подношења захтјева. Захтјев за добијање извода из матичног регистра може се поднијети у електронској форми, уколико је потписан квалификованим електронским потписом подносиоца захтјева, у складу са Законом о електронском потпису.

(6) Извод из матичног регистра издаје се на обрасцу чији садржај и изглед прописује Министарство.

Увид у податке у матичним регистрима

Члан 39 став 1

(1) Право на увид у податке који су уписани у матичне регистре и увид у збирку исправа у матичним регистрима има лице на које се упис односи, друго лице које има његову сагласност у писаној форми или је на то овлашћено законом.

Евиденција о пријавама

Члан 40а *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 41/10)*

(1) Надлежни орган води евиденцију о поднијетим пријавама, подацима из пријава и документацији која је приложена уз пријаве.

(2) Ближи садржај и начин вођења евиденције из става 1 овог члана прописује Министарство.

Заштита података

Члан 41

Државни органи, органи локалне управе и други корисници података из матичних регистара обавезни су да обезбиједе заштиту личних података у складу са законом.

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 52

Даном почетка примјене овог закона престаје да се примјењује Закон о основним подацима за матичне књиге ("Службени лист СФРЈ", број 6/73) и престаје да важи Закон о матичним књигама ("Службени лист СРЦГ", бр. 21/74, 14/79 и 23/87).

*

1.7. Закон о страним инвестицијама

("Сл.лист ЦГ", бр. 18/11 и 45/14 од 24.10.2014.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређују се облици страних инвестиција, права страних инвеститора, заштита страних инвеститора, промоција и друга питања од значаја за стране инвестиције у Црној Гори.

V. ИНСИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР И ПРОМОЦИЈА СТРАНИХ ИНВЕСТИЦИЈА

(„Сл.лист ЦГ", број 45/14)

Члан 15

(1) Стручне послове на промоцији страних инвестиција обавља Агенција Црне Горе за промоцију страних инвестиција (у даљем тексту: Агенција).

(2) Агенција има својство правног лица и обавља послове од јавног интереса.

Члан 16

(1) Агенција обавља следеће послове:

- стручне послове на промоцији инвестиционих могућности Црне Горе, у складу са Стратегијом и годишњим програмом рада Агенције који се нарочито односе на:
- припремање, развој и представљање информација о пословним могућностима за инвестирање у Црну Гору;
- пружање стручне помоћи страним инвеститорима за улагање у одређене области и секторе привреде;
- организовање непосредних контаката страних и домаћих привредних друштава;
- остваривање сарадње са релевантним међународним институцијама ради повећања страних инвестиција;
- прати реализацију страних инвестиција, сарађује са органима државне управе, јединицама локалне самоуправе и државним институцијама Црне Горе на пословима промоције и подршке на реализацији инвестиција;
- сачињава информације о страним инвестицијама за Владу у циљу унапрјеђења инвестиционог амбијента;
- води евиденцију страних инвеститора и страних инвестиција;
- и друге послове из области страних инвестиција у складу са законом.

(2) Средства за рад Агенције обезбјеђују се из буџета Црне Горе и донација.

Члан 24 *(„Сл.лист ЦГ", број 45/14)*

(1) Подстицање страних инвестиција и усмјеравање стратешких активности на промоцији и подстицању врши Савјет за стране инвестиције (у даљем тексту: Савјет), који оснива Влада.

(2) Савјет:

- разматра реализацију Стратегије и заузима ставове о питањима развоја страних инвестиција;
- даје смјернице за измјене активности на промоцији страних инвестиција у зависности од реализације инвестиција и промјена до којих долази на тржишту током периода реализације Стратегије;
- разматра друга питања од значаја за подстицање и усмјеравање страних инвестиција.

Члан 25 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 45/14)*

(1) Савјет има предсједника и осам чланова.

(2) Предсједник Савјета је предсједник Владе.

(3) Чланови Савјета су: три министра које именује Влада, два представника Скупштине које именује Скупштина из реда посланика, на предлог радног тијела Скупштине надлежног за послове финансија, предсједник Управног одбора Заједнице општина, предсједник Привредне коморе Црне Горе и један члан кога предлажу удружења страних инвеститора. У случају већег броја кандидата удружења страних инвеститора, сагласност за избор њиховог представника за члана Савјета даје Влада.

(4) Мандат представника удружења страних инвеститора траје двије године, уз могућност реизбора.

(5) Административно-техничке послове за потребе Савјета обавља Агенција.

(6) Савјет доноси Пословник о свом раду.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 33

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о страним улагањима ("Службени лист РЦГ", бр. 52/00 и 36/07 и "Службени лист ЦГ", бр. 40/10).

*

1.8. Закон о државним и другим празницима

(„Сл.лист РЦГ“, број 27/07 и „Сл.лист ЦГ“, број 36/13 од 26.07.2014.)

Члан 1

(1) Државни празници Црне Горе су: 21. мај - Дан независности и 13. јул - Дан државности.

(2) Празници у Црној Гори су и: 1. јануар - Нова година и 1. мај - Празник рада.

Члан 4

Државни органи, органи локалне самоуправе, јавне установе, јавна предузећа и други субјекти који обављају дјелатности од јавног интереса дужни су да у празничне дане обезбиједе вршење послова чијим би прекидом могле наступити штетне последице по грађане или државу.

Члан 6

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи члан 27 Закона о државним симболима и Дану државности ("Службени лист РЦГ", бр. 47/04).

*

1.9. Закон о мањинским правима и слободама

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 31/06, 51/06, 38/07 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 2/11 и 8/11 од 04.02.2011.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 2/11)*

Црна Гора, у складу са Уставом, потврђеним и објављеним међународним уговорима и општеприхваћеним правилима међународног права, обезбјеђује мањинским народима и другим мањинским националним заједницама, односно њиховим припадницима, заштиту људских права и слобода гарантованих свим грађанима, као и заштиту посебних мањинских права и слобода.

II. ПРАВА И СЛОБОДЕ МАЊИНСКИХ НАРОДА И ДРУГИХ МАЊИНСКИХ НАЦИОНАЛНИХ ЗАЈЕДНИЦА И ЊИХОВИХ ПРИПАДНИКА

Члан 11 ст. 2-4

(2) У јединицама локалне самоуправе у којима припадници мањине чине већину или значајан дио становништва, према резултатима последњег пописа, у службеној употреби је и језик те мањине.

(3) Службена употреба језика мањина, у смилсу става 2 овог члана, подразумјева нарочито: коришћење језика у управном и судском поступку и у вођењу управног и судског поступка, код издавања јавних исправа и вођења службених евиденција, на гласачком листићу и другом изборном материјалу и у раду представничких тијела.

(4) На територији локалне самоуправе из става 2 овог члана имена органа који врше јавна овлашћења, назив јединице локалне самоуправе, назив насељњних мјеста, тргова и улица, установа, пословних и дригих фирми и топонима исписују се и на језику и писму мањине.

Члан 22а *("Сл.лист ЦГ", број 2/11)*

Аутентична заступљеност мањинског народа чији је језик у службеној употреби у Црној Гори и других мањинских националних заједница у Скупштини Црне Горе и скупштинама јединица локалне самоуправе у којима они чине значајан дио становништва обезбјеђује се сходно принципу афирмативне акције, у складу са изборним законодавством.

Члан 25

(1) Мањине имају право на сразмјерну заступљеност у јавним службама, органима државне власти и локалне управе.

(2) О заступљености припадника мањина, у смилсу става 1 овог члана, старају се надлежни органи задужени за кадровска питања, у сарадњи са савјетима мањина.

Члан 27

У јединицама локалне самоуправе из члана 11 став 2 овог закона статут, одлука или други општи акти које доносе органи јединице локалне самоуправе пишу се и објављују на службеном језику и на језику и писму мањине.

Члан 28

(1) У јединицама локалне самоуправе у којима већину или значајан дио становништва чине мањине, локална самоуправа је дужна да, у оквиру плана и програма за дјелотворно учешће локалног становништва у вршењу јавних послова или доношењем посебног плана и програма, преко савјета односне мањине, обезбједи услове за учешће мањина у доношењу програма развоја општине, просторних и урбанистичких планова, буџета и општих аката којима се утврђују права и обавезе грађана и уреди начин и поступак учешће мањина у вршењу јавних послова и да одреди орган који спроводи јавну расправу по тим и другим актима.

Члан 29 *("Сл.лист ЦГ", број 2/11)*

(1) Ако посланици изабрани сходно принципу афирмативне акције, а у складу са изборним законодавством сматрају да предложени акт или пропис битно задире у интересе те мањине, о томе ће подносилац предлога и ти посланици усаглашавити ставове.

(2) Усаглашавање, у смислу става 1 овог члана, односи се на:

- питања која се односе на промјене етничке структуре становништва супротно члану 39 став 1 овог закона;
- питања која се односе на садржаје образовних програма без мишљења Савјета мањина;
- питања која се тичу очувања језичког и националног идентитета мањина.

Члан 33 *("Сл.лист ЦГ", број 2/11)*

(1) Мањински народ или друга мањинска национална заједница и њихови припадници, у циљу очувања свог укупног националног идентитета и унапрјеђења својих слобода и права, могу основати савјет тог мањинског народа или друге мањинске националне заједнице.

(2) Мањински народ или друга мањинска национална заједница може основати само један савјет.

(3) Савјет мањинског народа или друге мањинске националне заједнице се бира на период од четири године.

(4) Савјет мањинског народа или друге мањинске националне заједнице има најмање 17 чланова.

(5) Савјет мањинског народа или друге мањинске националне заједнице чине чланови по функцији: посланици и чланови Владе из реда односног мањинског народа или друге мањинске националне заједнице, предсједници општина, предсједници градских општина, предсједници скупштина општина, предсједници скупштина градских општина, предсједници странака заступљених у Скупштини Црне Горе, скупштини општине, скупштини градске општине, из реда односног мањинског народа или друге мањинске националне заједнице.

(6) Своје чланство у савјету мањинског народа или друге мањинске националне заједнице лица из става 5 овог члана потврђују изјавом о прихватању чланства.

(7) Остали чланови савјета мањинског народа или друге мањинске националне заједнице бирају се тајним гласањем, на електорској скупштини тог мањинског народа или друге мањинске националне заједнице.

(8) Право учешћа на електорској скупштини има сваки пунољетни грађанин-припадник односног мањинског народа или друге мањинске националне заједнице.

(9) На електорској скупштини не могу учествовати лица из става 5 овог члана.

(10) Орган државне управе надлежан за мањинска права (у даљем тексту: Министарство) доноси правила и упутства за изборе чланова савјета мањинског народа или друге мањинске националне заједнице.

(11) Правила из става 10 овог члана садрже: број чланова савјета мањинског народа или друге мањинске националне заједнице, сазивање и начин рада електорске скупштине, као и начин избора чланова савјета мањинског народа или друге мањинске националне заједнице на електорској скупштини.

(12) Чланови савјета мањинског народа или друге мањинске националне заједнице бирају предсједника и секретара савјета тајним гласањем, из реда својих чланова.

(13) Савјет мањинског народа или друге мањинске националне заједнице доноси буџет, статут и пословник о свом раду којим се уређују питања од значаја за рад тог савјета.

(14) Средства за финансирање савјета мањинског народа или друге мањинске националне заједнице обезбјеђују се у буџету Црне Горе.

(15) Надзор над законитошћу рада савјета мањинског народа или друге мањинске националне заједнице врши Министарство и надлежно радно тијело Скупштине Црне Горе.

(16) Савјети мањинског народа или друге мањинске националне заједнице су дужни да, најмање једном годишње, до 31. марта текуће за претходну годину, поднесу Министарству и надлежном радном тијелу Скупштине Црне Горе извјештај о раду и финансијском пословању.

III. ЗАШТИТА ПРАВА

Члан 37

Заштиту права мањина обезбјеђују органи државне, односно локалне управе и судови.

Члан 39

(1) Забрањено је предузимање мјера и активности којим би се промијенила структура становништва на подручјима на којима живе припадници мањине, а имају за циљ ограничавање законских права и слобода.

(2) Забрањена је свака непосредна или посредна дискриминација по било ком основу, па и по основу расе, боје, пола, националне припадности, друштвеног поријекла, рођења или сличног статуса, вјероисповјести, политичког или другог убјеђења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета.

IV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 41

Статут и други општи акти органа локалне самоуправе усагласиће се са овим законом у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

*

1.10. Породични закон

(„Сл.лист РЦГ", број 1/07 и „Сл.лист ЦГ", број 53/16 од 11.08.2016.)

ПРВИ ДИО - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређују се: брак и односи у браку, односи родитеља и дјеце, усвојење, породични смјештај (хранитељство), старатељство, издржавање, имовински односи у породици и поступци надлежних органа у вези са брачним и породичним односима.

ДРУГИ ДИО - БРАК

I. СКЛАПАЊЕ БРАКА

2. Поступак склапања брака

Члан 25 став 1 *(„Сл.лист ЦГ", бр. 53/16)*

(1) Лица која намјеравају да ступе у брак подносе пријаву за склапање брака органу надлежном за вођење матичних књига у општини (у даљем тексту: матичар).

(1) Лица која намјеравају да ступе у брак подносе пријаву за склапање брака органу надлежном за вођење матичних регистара вјенчаних (у даљем тексту: матичар). ***НАПОМЕНА***: *Измјена ступа на снагу 19.05.2017. године.*

Члан 26

(1) Матичар ће на основу изјава лица која желе да ступе у брак, приложених исправа, а по потреби и на други начин утврдити да ли су испуњени сви услови за пуноважност брака.

(2) Ако утврди да нијесу испуњени сви услови за пуноважност брака предвиђени овим законом, матичар ће усмено саопштити подносиоцима пријаве да не могу склопити брак и о томе сачинити службену забиљешку.

Члан 27 *(„Сл.лист ЦГ", бр. 53/16)*

(1) Лица која су поднијела пријаву за склапање брака, уколико нијесу сагласна са усменим саопштењем из члана 26 став 2 овог закона, могу тражити да им матичар у року од три дана од дана саопштења донесе рјешење о одбијању пријаве за склапање брака.

(1) У случају из члана 26 став 2 овог закона, матичар доноси рјешење о одбијању пријаве за склапање брака, у року од три дана од дана усменог саопштења да нијесу испуњени услови за склапање брака. ***НАПОМЕНА****: Измјена ступа на снагу 19.05.2017. године.*

(2) Против рјешења из става 1 овог члана подносиоци пријаве могу изјавити жалбу надлежном органу локалне управе у року од осам дана од дана пријема рјешења. Овај орган дужан је да одлучи по жалби у року од пет дана од дана пријема жалбе.

Члан 28

Датум и час за склапање брака одређује матичар у споразуму са лицима која желе да ступе у брак.

Члан 29

Матичар ће препоручити лицима која желе да ступе у брак да се до дана склапања брака узајамно обавијесте о стању здравља, да посјете брачно, односно породично савјетовалиште и да се упознају са стручним мишљењем о условима за развој складних брачних и породичних односа, да посјете здравствену установу ради упознавања са могућностима и предностима планирања породице, као и да се споразумију о будућем презимену.

Члан 31

(1) Брак се склапа пред надлежним органом локалне управе на свечан начин, у службеној просторији пригодно уређеној за ту намјену.

(2) Изузетно, матичар може дозволити да се брак склопи и на неком другом прикладном мјесту, ако то брачни другови захтијевају и за то наведу оправдане разлоге.

Члан 32

Склапању брака присуствују оба будућа брачна друга, одборник скупштине општине кога она одреди, два свједока и матичар.

Члан 33 ст. 1 и 4

(1) У нарочито оправданим случајевима надлежни орган локалне управе може дозволити да се рак склопи у присуству једног од будућих брачних другова и пуномоћника другог брачног друга.

(4) Жалбу против рјешења о одбијању захтјева за склапање брака преко пуномоћника подносиоци захтјева могу изјавити министарству надлежном за унутрашње послове и јавну управу.

Члан 37 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 53/16)*

Склопљени брак матичар уписује у матични регистар вјенчаних у којем се потписују брачни супружници, одборник скупштине општине, свједоци и матичар.

Члан 38 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 53/16)*

Одмах по склапању брака, брачним супружницима се издаје извод из матичног регистра вјенчаних".

ДЕСЕТИ ДИО - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 382

Даном почетка примјене овог закона престаје да важи Породични закон ("Службени лист СРЦГ", бр. 7/89).

*****

1.11. Закон о ванпарничном поступку

(„Сл.лист РЦГ“, број 27/06 од 27.04.2006.)

ПРВИ ДИО - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

(1) Овим законом одређују се правила ванпарничног поступка по којима судови поступају и одлучују о личним, породичним, имовинским и другим правним стварима, која се по закону рјешавају у ванпарничном поступку.

(2) Одредбе овог закона примјењују се и у другим правним стварима из надлежности судова за које законом није изричито одређено да се рјешавају у ванпарничном поступку, а не односе се на заштиту повријеђеног или угроженог права, нити се због карактера правне ствари или својства странке у поступку могу примјењивати одредбе Закона о парничном поступку ("Службени лист РЦГ", бр. 22/04 и 28/05), којим је уређен парнични поступак (у даљем тексту: Закон о парничном поступку).

ДРУГИ ДИО - ПОСЕБНИ ПОСТУПЦИ

I. УРЕЂЕЊЕ ЛИЧНИХ СТАЊА

ГЛАВА ПРВА - Одузимање и враћање пословне способности

Члан 33

(1) Ако лице, према којем је покренут поступак за одузимање, односно враћање пословне способности, има непокретну имовину, суд ће без одлагања извијестити орган који води катастар непокретности ради забиљежбе поступка.

(2) О покретању поступка обавјештава се и орган локалне управе надлежан за вођење матичних књига у којима је уписано лице којем се одузима, односно враћа пословна способност, ради евиденције вођења поступка.

III. УРЕЂЕЊЕ ИМОВИНСКИХ ОДНОСА
ГЛАВА ОСМА - РАСПРАВЉАЊЕ ЗАОСТАВШТИНЕ
2. Претходне радње
Члан 103

(1) Попис и процјена имовине оставиоца врши се по одлуци оставинског суда када се не зна за насљеднике или за њихово боравиште, када су насљедници лица која усљед малољетства, душевне болести или других околности не могу сама водити бригу о својим правима и интересима, када заоставштина треба да се преда јединици локалне самоуправе или другом правном лицу, као и у другим оправданим случајевима.

(2) Суд ће попис и процјену наредити и на захтјев насљедника, легатара или повјерилаца.

(3) Попис и процјена имовине извршиће се и без одлуке суда приликом састављања смртовнице, ако то тражи који од насљедника, легатара или повјерилаца.

6. Рјешење о насљеђивању и о легату
Члан 138

(1) Кад суд утврди да нема насљедника или кад се не зна да ли има насљедника, а у року прописаном овим законом не јави се нико ко полаже право на насљеђе, донијеће рјешење да се заоставштина преда јединици локалне самоуправе на чијој је територији оставилац имао пребивалиште, а ако није имао пребивалиште, јединици локалне самоуправе на чијој територији је имао боравиште.

(2) Ако је оставилац имао непокретну имовину ван мјеста пребивалишта, односно боравишта, непокретности ће се предати јединици локалне самоуправе на чијој се територији налази.

(3) Ако оставилац није имао ни пребивалиште ни боравиште на територији Републике Црне Горе, покретне ствари предаће се јединици локалне самоуправе на чијој се територији налазе.

ЧЕТВРТИ ДИО - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ
Члан 236

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о ванпарничном поступку ("Службени лист СРЦГ", бр. 34/86).

*****

1.12. Закон о објављивању прописа и других аката

(„Сл.лист ЦГ“, број 5/08 од 23.01.2008.)

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ
Објављивање
Члан 1

Закони и други прописи, као и други акти објављују се на начин утврђен овим законом.

Објављивање у "Службеном листу Црне Горе"
Члан 2 став 1

(1) Закони и други прописи које доносе надлежни органи Црне Горе, као и други акти за које је то одређено законом, прописом Владе Црне Горе (у даљем тексту: Влада) или за које одлуче ти органи, објављују се у "Службеном листу Црне Горе".

Обавезно објављивање у Службеном листу
Члан 5 став 1 тачка 11

(1) У Службеном листу, у смислу члана 2 став 1 овог закона, објављују се:

- прописи органа општине, пријестонице, главног града и градске општине (у даљем тексту: органи локалне самоуправе), као и други акти за које је то одређено законом и њиховим статутима;

Прописи органа локалне самоуправе

Члан 8

Прописи органа локалне самоуправе, као и други акти за које је то одређено законом и њиховим статутима објављују се у посебном издању Службеног листа, под називом "Службени лист Црне Горе - Општински прописи".

Језик

Члан 12

(1) Закони и други прописи, као и други акти објављују се на црногорском језику, ћириличним, односно латиничним писмом.

(2) Међународни уговори и други међународни акти, као и пресуде Европског суда за људска права објављују се и на једном од језика на коме су закључени, односно донесени.

(3) Прописи и други акти које донесу органи локалне самоуправе и на језику мањинског народа или друге мањинске националне заједнице, у складу са законом, објављују се и на том језику и писму.

II. НАЧИН ОБЈАВЉИВАЊА ПРОПИСА И ДРУГИХ АКАТА

Објављивање у изворном тексту

Члан 13

Закони и други прописи (у даљем тексту: прописи) и други акти објављују се у Службеном листу, у тексту који је утврдио доносилац, на основу налога органа, односно служби који се старају о њиховом објављивању.

Надлежности органа

Члан 14 став 1 алинеја 7

(1) О објављивању прописа и аката из члана 5 овог закона старају се:

- из алинеје 11 - органи, односно службе локалне самоуправе одређени њиховим статутима.

III. ИЗДАВАЊЕ СЛУЖБЕНОГ ЛИСТА

Извори финансирања

Члан 25

Средства за рад и остваривање дјелатности Јавне установе обезбјеђују се из:

- буџета Црне Горе (у даљем тексту: буџет), за објављивање аката из члана 5 ал. 1 до 9 овог закона;
- буџета локалних самоуправа за објављивање аката из члана 5 алинеја 11 овог закона;
- сопствених прихода (претплате на штампана издања Службеног листа, продаје појединих примјерака Службеног листа и накнада за објављивање аката из члана 5 алинеја 10 и члана 6 овог закона, као и других накнада у вези са умножавањем и продајом снимљених, звучних, видео и компјутерских записа, издавањем и продајом збирки прописа, коментара прописа, збирки судских одлука, образаца, књига и стручних часописа и вршење других послова одређених статутом Јавне установе) и других извора, у складу са законом.

Начин финансирања

Члан 26

(1) Износ средстава из члана 25 став 1 ал. 1 и 2 овог закона обезбјеђује се на основу финансијског плана који Јавна установа подноси органу државне управе, односно локалне самоуправе надлежном за послове буџета.

(2) У финансијском плану из става 1 овог члана средства се исказују према стварним трошковима објављивања прописа и других аката, односно на основу улазних цијена стварних трошкова, и то одвојено за Буџет и за буџете јединица локалне самоуправе.

(3) Ако Јавној установи у току буџетске године, према извјештају Надзорног одбора, недостају средства из става 1 овог члана, обезбиједиће се из Буџета, односно буџета локалне самоуправе.

(4) Ако Јавна установа, по истеку буџетске године, оствари вишак прихода над расходима, према извјештају Надзорног одбора, вишак прихода припада Буџету и буџетима локалне самоуправе и уплаћују се на посебан рачун органа државне управе, односно локалне самоуправе надлежног за послове буџета.

Члан 31

(1) Управни одбор је орган управљања Јавне установе.

(2) Управни одбор има седам чланова, и то: предсједника и три члана које предлаже Влада, два члана представника локалне самоуправе које предлаже Заједница општина Црне Горе и једног члана представника запослених, који се предлаже у складу са статутом Јавне установе.

(3) Управни одбор именује и разрјешава Влада на период од четири године.

Именовање управног одбора

Члан 32

(1) Управни одбор:

- утврђује пословну и уређивачку политику Јавне установе;
- доноси план развоја и годишњи програм рада Јавне установе;
- доноси финансијски план и усваја годишњи обрачун и периодичне обрачуне Јавне установе;
- утврђује продајну цијену и висину претплате на штампана издања Службеног листа;
- утврђује износ накнаде за објављивање аката из члана 5 алинеја 10 и члана 6 овог закона;
- утврђује износ накнаде за збирке прописа, коментаре прописа, збирке судских одлука, образаца, књига, стручних часописа и сл., као и за друге услуге;
- доноси статут, акт о унутрашњој организацији и систематизацији и друге акте Јавне установе;
- одлучује у другом степену о правима запослених у Јавној установи;
- обавља и друге послове утврђене законом и статутом Јавне установе.

(2) На статут и акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Јавне установе сагласност даје Влада.

Именовање надзорног одбора

Члан 35

(1) Надзорни одбор има предсједника и два члана које именује Влада на период од четири године.

(2) Један члан надзорног одбора је представник локалне самоуправе којег предлаже Заједница општина Црне Горе.

Надлежност надзорног одбора

Члан 36

(1) Надзорни одбор:

1) прегледа финансијски план, годишње и периодичне обрачуне и утврђује да ли су сачињени у складу са прописима;
2) контролише да ли се пословне књиге воде у складу са прописима;
3) контролише да ли су цијене услуга утврђене у складу са овим законом;
4) контролише да ли су извршене услуге фактурисане у складу са утврђеном цијеном;
5) контролише да ли су предузете мјере за наплату фактурисаних услуга;
6) ангажује независног ревизора и разматра његове извјештаје;
7) обавља и друге послове утврђене статутом Јавне установе.

(2) Надзорни одбор подноси управном одбору и Влади извјештај о резултатима надзора.

V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Почетак издавања електронске форме Службеног листа

Члан 49

(1) Службени лист у електронској форми у складу са овим законом почиње да се издаје 1. јула 2009. године.

(2) Средства за успостављање електронског издања Службеног листа, у смислу става 1 овог члана, обезбјеђују се у Буџету.

(3) Акти из члана 20 овог закона објављиваће се у штампаном издању Службеног листа до 30. јуна 2009. године.

Престанак важења закона

Члан 50

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о објављивању републичких закона и других прописа и општих аката и о Новинско-издавачкој установи Службени лист Социјалистичке Републике Црне Горе ("Службени лист СРЦГ", број 21/86).

*

1.13. Закон о електронској управи *("Сл.лист ЦГ", број 32/14 од 30.7.2014.)*

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

Овим законом уређује се начин поступања државних органа, органа државне управе, органа локалне самоуправе, органа локалне управе, јавних служби и правних лица која врше јавна овлашћења (у даљем тексту: органи) кад у вршењу својих надлежности остварују комуникацију са грађанима, привредним друштвима, другим правним лицима и предузетницима електронским путем (у даљем тексту: електронска комуникација), и кад обрађују, размјењују и објављују податке и информације у електронском облику.

II. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИЈА СА КОРИСНИЦИМА

Портал е - управе

Члан 7

(1) Орган је дужан да, у циљу стварања могућности за подношење поднесака преко портала е-управе, за тај портал припреми одговарајуће апликативно рјешење за пријем свих врста поднесака који се том органу могу поднијети у електронском облику у складу са законом којим се уређује поступак пред тим органом.

(2) На порталу е-управе се централизовано и на једном мјесту врши аутентификација и ауторизација корисника.

(3) Порталом е-управе управља орган државне управе надлежан за информационо друштво (у даљем тексту: надлежни орган) преко главног администратора кога одређује старјешина надлежног органа.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Рок за пружање услуга у електронском облику

Члан 24

Органи су дужни да апликативно рјешење за пријем свих врста поднесака у складу са чланом 7 став 1 овог закона поставе на портал е-управе у року од 18 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона. ***НАПОМЕНА:*** *Рок за постављање апликативног рјешења за пријем поднесака истекао 07.02.2016. године.*

*

1.14. Закон о електронском документу

(„Сл.лист ЦГ“, број 5/08 од 23.01.2008.)

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Садржај закона

Члан 1

Овим законом уређује се начин употребе електронског документа у правном промету, управним, судским и другим поступцима, као и права, обавезе и одговорности привредних друштава, предузетника, правних и физичких лица (у даљем тексту: правна и физичка лица), државних органа, органа државне управе, органа јединица локалне самоуправе и органа и организација које врше јавна овлашћења (у даљем тексту: надлежни органи) у вези са електронским документом, ако законом није друкчије одређено.

III. УПОТРЕБА И ПРОМЕТ ЕЛЕКТРОНСКИХ ДОКУМЕНАТА

Чување електронских докумената

Члан 21

(1) Правна и физичка лица и надлежни органи дужни су да електронске документе чувају изворно у информационом систему или на медијима који омогућавају трајност електронског записа за утврђено вријеме чувања, у складу са законом, односно правним послом.

(2) Електронски документи из става 1 овог члана чувају се у електронској архиви.

(3) Електронском архивом мора бити обезбијеђено да:

- се електронски документи чувају у форми у којој су израђени, отпремљени, примљени и ускладиштени и која материјално не мијења садржај докумената;
- су електронски документи за цијело вријеме чувања доступни у читљивој форми лицима која имају право приступа тим документима;
- се чувају подаци о електронским потписима којима су електронски документи потписани, као и подаци за провјеру тих електронских потписа;
- су електронски документи ускладиштени у форми и помоћу технологије и поступака који, уз уграђене електронске потписе, пружају разумну гаранцију за њихову вјеродостојност и цјеловитост за читаво вријеме чувања и да не могу бити мијењани и неовлашћено брисани у времену утврђеном законом и правним послом;
- је за сваки електронски документ могуће вјеродостојно утврдити поријекло, ствараоца, вријеме, начин и форму у којој је примљен у систем на чување;
- поступци одржавања и замјене медија за складиштење електронских докумената не нарушавају цјеловитост и неповредивост електронских докумената.

*****

1.15. Закон о електронском потпису

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 55/03, 31/05 и „Сл.лист ЦГ“, број 41/10 од 23.07.2010. Види чл. 113 Закона – 40/11-1)

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређује се употреба електронског потписа у правном промету, управним, судским и другим поступцима, као и права, обавезе и одговорности правних и физичких лица у вези са електронским цертификатима, ако посебним законом није друкчије одређено.

Члан 2 алинеја 3

Поједини изрази који се користе у овом закону имају сљедеће значење:

- **напредни електронски потпис** - електронски потпис којим се поуздано гарантује идентитет потписника и интегритет електронских докумената и који испуњава услове утврђене овим законом;

II. ЕЛЕКТРОНСКИ ДОКУМЕНТ, ЕЛЕКТРОНСКИ ПОТПИС И НАПРЕДНИ ЕЛЕКТРОНСКИ ПОТПИС

Члан 7

Напредни електронски потпис, који се може провјерити на основу квалификованог цертификата, у односу на податке у електронском облику:

- има исту правну снагу као и својеручни потпис, односно својеручни потпис и печат у односу на податке у папирном облику;
- прихватљив је као доказно средство у поступцима пред надлежним државним органима, надлежним органима државне управе, односно надлежним органима локалне самоуправе.

*

1.16. Закон о овјеравању потписа, рукописа и преписа

(„Сл.лист СРЦГ", број 8/72 од 25.05.1972.)

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

(1) Овјеравање потписа или рукописа је потврђивање њихове аутентичности.

(2) Овјеравање преписа је потврђивање истовјетности преписа са њиховом изворном исправом. Фотокопије исправа и других докумената у смислу овога закона имају карактер преписа.

(3) Овјеравањем се не потврђује истинитост садржаја исправе.

Члан 2

Овјеравање потписа, рукописа и преписа врше општински судови односно општински органи управе надлежни за послове овјеравања, ако Законом није друкчије одређено.

Члан 3

Овјеравање потписа, рукописа и преписа уводи се у уписник за овјеравање.

*

1.17. Закон о азилу *(„Сл.лист РЦГ", број 45/06 од 17.07.2006.)*

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

Овим законом прописују се принципи, услови и поступак за давање азила, признавање статуса избјеглице и одобравање додатне и привремене заштите, органи надлежни за одлучивање, права и обавезе лица која траже азил, којима је признат статус избјеглице и одобрена додатна или привремена заштита, као и разлози за престанак и укидање статуса избјеглице и додатне заштите и престанак привремене заштите у Републици Црној Гори (у даљем тексту: Црна Гора).

III. ОРГАНИ НАДЛЕЖНИ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ И ЗБРИЊАВАЊЕ

Канцеларија за азил

Члан 19 ст. 1 и 2

(1) Орган државне управе надлежан за унутрашње послове (у даљем тексту: Министарство) води првостепени поступак, прима захтјеве и доноси одлуке по захтјевима, води поступак и доноси одлуке о престанку и укидању азила и обавља друге послове у складу са овим законом.

(2) Послове из става 1 овог члана обавља посебна организадиона јединица Министарства - канцеларија за азил (у даљем тексту: Канцеларија).

IV. ДАВАЊЕ АЗИЛА

1. Пријем лица која траже азил

Подношење захтјева за добијање азила

Члан 24 став 4

(4) Државни орган, орган локалне самоуправе или други ненадлежни орган код којег странац затражи азил, обавезан је да такав захтјев евидентира и без одлагања о томе обавијести Канцеларију (за азил).

X. ЕВИДЕНЦИЈЕ И ЗАШТИТА ПОДАТАКА

Прикупљање података

Члан 71

(1) Орган из члана 19 овог закона може, за вођење поступка, прикупљати податке о лицима која траже или којима је дат азил, од државних органа и органа локалне самоуправе ради утврђивања идентитета и постојања разлога за искључење, престанак и укидање статуса, у мјери у којој је то потребно за обављање послова утврђених овим законом.

(2) Органи из става 1 овог члана, који располажу подацима који се односе на лица из става 1 овог члана, обавезни су доставити податке првостепеном органу на његов захтјев.

(3) Подаци из ст. 1 и 2 овог члана прикупљају се и достављају у складу са међународним документима и прописом о заштити личних података.

XII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 76

Даном почетка примјене овог закона престаје примјена одредаба чл. 44 до 60 Закона о кретању и боравку странаца ("Службени лист СФРЈ", бр. 56/80, 53/83, 26/90 и 53/91 и Службени лист СРЈ", бр. 24/94 и 28/96) и престају да важе одредбе Уредбе о збрињавању расељених лица ("Службени лист РЦГ", бр. 37/92) које су у супротности са овим законом.

*****

1.18. Закон о родној равноправности

(„Сл.лист РЦГ“, број 46/07 и „Сл.лист ЦГ“, број 35/15 од 15.07.2015.;Види други закон - 40/11)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1 *(„Сл.лист ЦГ“, број 35/15)*

Овим законом уређује се начин обезбјеђивања и остваривања права по основу родне равноправности, у складу са међународним актима и опште прихваћеним правилима међународног права, као и мјере за елиминисање дискриминације по основу пола и стварање једнаких могућности за учешће жена и мушкараца, као и лица друкчијих родних идентитета у свим областима друштвеног живота.

Члан 3 *(„Сл.лист ЦГ“, број 35/15)*

Државни органи, органи државне управе и локалне самоуправе, јавне установе, јавна предузећа и друга правна лица која врше јавна овлашћења (у даљем тексту: органи), као и привредна друштва, друга правна лица и предузетници/це дужни су да, ради постизања родне равноправности, у свим фазама планирања, доношења и спровођења одлука, као и предузимања активности из своје надлежности оцјењују и вреднују утицај тих одлука и активности на положај жена и мушкараца.

II ОПШТЕ И ПОСЕБНЕ МЈЕРЕ

1. Опште мјере

Члан 11

Општина, главни град и престоница (у даљем тексту: општина) у оквиру својих надлежности, подстичу и остварују родну равноправност, односно предузимају мјере и активности од значаја за остваривање родне равноправности.

Члан 13а *(„Сл.лист ЦГ“, број 35/15)*

Органи, медији, привредна друштва, друга правна лица и предузетници/це дужни су да у свом раду користе родно осјетљиви језик и да у актима о заснивању радног односа, односно уговору о раду, актима о избору, именовању, односно постављењу, као и у актима о избору у академска звања, актима о распоређивању и другим актима којима се одлучује о правима и обавезама запослених и другим јавним исправама и евиденцијама, све називе радних мјеста, занимања, звања и функција изражавају у природном роду (мушком или женском) лица на које се ови акти односе.

2. Посебне мјере

Члан 17

(1) Позитивне мјере се могу предузети у области васпитања и образовања, запошљавања, рада, здравља, социјалне заштите, јавног, односно политичког дјеловања, као и у другим областима друштвеног живота у којима постоје разлози за њихово увођење у смислу члана 16 овог закона.

(2) Органи, у складу са својим надлежностима, предузимају позитивне мјере.

(3) Министарство надлежно за заштиту људских и мањинских права (у даљем тексту: Министарство) може органима препоручити увођење позитивних мјера у оним областима друштвеног живота, у којима постоји очигледна неједнака заступљеност жена или мушкараца односно изразита неравноправност лица једног пола.

Члан 18 *(„Сл.лист ЦГ“, број 35/15)*

(1) Позитивне мјере утврђују се акционим плановима за подстицање и остваривање родне равноправности, на основу анализе положаја жена и мушкараца у области за коју се утврђују.

(2) Акциони план из става 1 овог члана садржи разлоге за увођење позитивних мјера, циљеве који се њима постижу, почетак, начин и престанак спровођења мјера, као и надзор над спровођењем мјера.

Члан 19

(1) Министарство даје сагласност на акционе планове, на основу процјене усклађености тих планова са принципима из чл. 15 и 16 овог закона.

(2) Министарство прати спровођење позитивних мјера у областима у којима су уведене.

III НАДЛЕЖНОСТИ

Члан 23

Органи су дужни да одреде службенике/це, који ће обављати послове координатора/ке активности у вези питања родне равноправности из своје надлежности, који/а учествује у припреми и спровођењу Плана активности.

Члан 24

Органи су дужни да на захтјев Министарства пруже адекватну помоћ, односно доставе потребне податке из оквира своје надлежности.

VII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 34

Органи ће одредити службеника/це који/а ће обављати послове координатора/ке у питањима родне равноправности из члана 23 овог закона, у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.

*****

1.19. Закон о забрани дискриминације

("Сл. лист ЦГ", бр. 46/10 и 18/14 од 11.04.2014., Види члан 108 Закона 40/10-1)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1 *(„Сл.лист ЦГ“, број 18/14)*

(1) Забрана и заштита од дискриминације као и промоција једнакости остварује се у складу са овим законом.

(2) На забрану и заштиту од дискриминације као и на промоцију једнакости примјењују се и одредбе других закона којима се уређује забрана и заштита од дискриминације као и на промоција једнакости по појединим основама или у вези са остваривањем појединих права, уколико нијесу у супротности са овим законом.

Прописи и посебне мјере

Члан 5 *(„Сл.лист ЦГ“, број 18/14)*

(1) Прописе и посебне мјере који су усмјерени на стварање услова за остваривање националне, родне и укупне равноправности и заштите лица која су по било ком основу у неједнаком положају могу доносити, односно уводити и спроводити, у оквиру својих надлежности и овлашћења државни органи, органи државне управе, органи јединица локалне самоуправе, јавна предузећа и друга правна лица која врше јавна овлашћења (у даљем тексту: органи), као и друга правна и физичка лица.

(2) Мјере из става 1 овог члана примјењују се сразмјерно потребама и могућностима и трају до остварења циљева који су тим мјерама утврђени.

VI. ЕВИДЕНЦИЈА

Вођење евиденције

Члан 33 *(„Сл.лист ЦГ“, број 18/14)*

(1) Судови, државна тужилаштва, органи за прекршаје, орган управе надлежан за полицијске послове и инспекцијски органи дужни су да воде посебну евиденцију о поднијетим пријавама, покренутим поступцима и донијетим одлукама из своје надлежности у вези са дискриминацијом (у даљем тексту: посебна евиденција).

(2) Податке из посебне евиденције, органи из става 1 овог члана достављају Заштитнику/ци, најкасније до 31. јануара текуће године за претходну годину, а на захтјев Заштитника/це дужни су да податке из ове евиденције доставе и за одређени краћи период у току године.

(3) Ближи садржај и начин вођења евиденција из става 1 овог члана прописује орган државне управе надлежан за људска и мањинска права.

VII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршаји

Члан 34 *("Сл. лист ЦГ", бр. 40/10 и 18/14)*

(1) Новчаном казном од 500 еура до 20.000 еура казниће се за прекршај правно лице, ако:

1) изражавањем идеја, тврдњи, информација, мишљења, подстакне или оправда дискриминацију, мржњу или насиље против лица или групе лица због њиховог личног својства, ксенофобија, расну мржњу, антисемитизам, или остале облике мржње засноване на нетолеранцију, укључујући и нетолеранцију изражену у форми национализма, дискриминације и непријатељства против мањина (члан 9а);
2) одбије пружање јавних услуга, услови пружање услуга условима који се не траже од других лица или групе лица или намјерно касни или одлаже пружање услуга, иако су лице или група лица затражили и испунили услове за правовремено пружање услуга прије других лица (члан 11);
3) неоправдано прави разлику или неједнако поступа, онемогућава, ограничава или отежава запошљавање, рад, школовање или неоправдано ускраћује друго право лицу или групи лица, по основу здравственог стања (члан 12);
4) онемогућава или ограничава остваривање права, неоправдано прави разлику или неједнако поступа према лицу или групи лица, по основу старосне доби (члан 13);
5) отежа или онемогући упис у васпитно-образовну установу и установу високог образовања и избор образовног програма на свим нивоима васпитања и образовања, искључи из ових установа, отежа или ускрати могућност праћења наставе и учешћа у другим васпитним, односно образовним активностима, разврстава дјецу, ученике/це, полазнике/це образовања и студенте/тице, злоставља или на други начин неоправдано прави разлику или неједнако поступа према њима, по неком од основа из члана 2 став 2 овог члана (члан 15);

6) исплати неједнаке зараде , односно накнаде за рад једнаке вриједности лицу или групи лица, по неком од основа из члана 2 став 2 овог закона (члан 16);
7) онемогући, ограничи или отежа коришћење прилаза објектима и површинама у јавној употреби лицима смањене покретљивости и лицима са инвалидитетом (члан 18);
8) поднесе тужбу без писаног пристанка дискриминисаног лица или групе лица (члан 30 став 2).

(2) За прекршај из става 1 овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу, државном органу, органу локалне самоуправе и органу локалне управе новчаном казном од 100 еура до 2.000 еура.

(3) За прекршај из става 1 овог члана казниће се и предузетник новчаном казном од 300 еура до 6.000 еура.

Члан 34а *("Сл. лист ЦГ", број 18/14)*

Новчаном казном од 100 еура до 2.000 еура казниће се одговорно лице у државном органу, органу државне управе и органу локалне самоуправе ако:

1) не води посебну евиденцију о поднијетим пријавама, покренутим поступцима и донијетим одлукама из своје надлежности у вези са дискриминацијом (члан 33 став 1);
2) податке из посебне евиденције не достави Заштитнику/ци у роковима прописаним у члан 33 став 2 овог закона.

Члан 34б *("Сл. лист ЦГ", број 18/2014)*

(1) За прекршаје из члана 34 став 1 и члана 34а овог закона може се, самостално или уз новчану казну или мјеру упозорења, изрећи једна или више заштитних мјера:

1) одузимање предмета;
2) забрана вршења позива, дјелатности или дужности;
3) јавно објављивање одлуке.

(2) Заштитна мјера одузимања предмета обавезно се изриче када је прекршај извршен коришћењем предмета који се одузима, односно када је предмет био намијењен извршењу прекршаја или је предмет који се одузима настао због извршења прекршаја.

(3) Заштитна мјера забрана вршења позива, дјелатности или дужности може се примијенити у трајању које не може бити краће од 30 дана нити дуже од шест мјесеци.

(4) Заштитна мјера јавног објављивања одлуке извршава се на начин што се одлука објављује у јавним медијима доступним на цијелој територији Црне Горе.

*

1.20. Закон о забрани дискриминације лица са инвалидитетом

("Сл. лист ЦГ", бр. 35/15 и 44/15 од 7.8.2015.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

(1) Овим законом уређује се забрана и заштита од дискриминације лица са инвалидитетом, као и промоција једнакости тих лица са другим лицима.

(2) На забрану и заштиту од дискриминације лица са инвалидитетом примјењују се одредбе закона којима се уређује забрана дискриминације и одредбе других закона којима се уређује забрана дискриминације лица са инвалидитетом, уколико нијесу у супротности са овим законом.

Забрана дискриминације

Члан 2

(1) Забрањена је дискриминација лица са инвалидитетом и групе лица са инвалидитетом по било ком основу, као и сваки облик дискриминације по основу инвалидитета, у јавном и приватном сектору.

(2) Лице са инвалидитетом је лице које има дугорочно физичко, ментално, интелектуално или сензорно оштећење, која у садејству са различитим баријерама могу отежати пуно и ефективно учешће тог лица у друштву на основу једнакости са другима.

(3) Група лица са инвалидитетом представља више лица са инвалидитетом који су у истој ситуацији, истовремено изложени дискриминацији од стране истог лица, као и више лица са инвалидитетом изложени истом облику дискриминације од стране истог лица у различитим ситуацијама.

Прописи и посебне мјере

Члан 5

(1) Државни органи, органи државне управе, органи јединица локалне самоуправе, јавна предузећа и друга правна лица која врше јавна овлашћења (у даљем тексту: органи), као и друга правна и физичка лица, у оквиру својих надлежности и овлашћења, дужни су да доносе, односно уводе и спроводе прописе и посебне мјере, који су усмјерени на стварање услова за остваривање равноправности и заштите лица са инвалидитетом, која су по било ком основу у неједнаком положају у односу на друга лица.

(2) Прописи и посебне мјере се доносе, односно предузимају у области: уређења простора и изградње објеката, информисања, саобраћаја, васпитања и образовања, запошљавања, рада, здравља, социјалне заштите, културе, јавног и политичког дјеловања, као и у другим областима друштвеног живота у којима постоје разлози за њихово доношење, односно увођење у смислу става 1 овог члана.

(3) Посебне мјере из става 1 овог члана, примјењују се сразмјерно потребама и могућностима и трају до остварења циљева који су тим мјерама утврђени.

*

1.21. Закон о адвокатури

(„Сл.лист РЦГ“, број 79/06 од 26.12.2006.)

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређују се услови бављења адвокатуром, начин и облици рада адвоката, права, обавезе и одговорности адвоката и адвокатских приправника, надлежности Адвокатске коморе Републике Црне Горе (у даљем тексту: Адвокатска комора) и друга питања од значаја за бављење адвокатуром.

V АДВОКАТСКА КОМОРА

Члан 51

Адвокатска комора може да организује пружање бесплатне правне помоћи грађанима на свом подручју или дијелу тог подручја, самостално или на основу уговора који закључи са државним органом или органом локалне самоуправе који обезбјеђује материјалне и друге услове за пружање помоћи.

X ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 74

Даном почетка примјене овог закона престаје да важи Закон о адвокатури ("Службени лист СРЈ", бр. 24/98 и 11/2002) и Закон о адвокатури и служби правне помоћи ("Службени лист СРЦГ", бр. 11/79 и 11/88).

*

1.22. Закон о инспекцијском надзору

(„Сл.лист РЦГ“, број 39/03 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 76/09, 57/11, 18/14 и 55/16 од 9.8.2016.)

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Садржај закона

Члан 1

Овим законом уређују се начела инспекцијског надзора, начин и поступак вршења инспекцијског надзора, обавезе и овлашћења инспектора и друга питања од значаја за вршење инспекцијског надзора.

Примјена закона

Члан 2 став 6 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 76/09 и 57/11)*

(6) Одредбе овог закона примјењују и органи локалне самоуправе када, у складу са законом и другим прописима, врше инспекцијски надзор.

Појам инспекцијског надзора

Члан 3

(1) Инспекцијски надзор врши се у областима одређеним законом код физичких лица, невладиних организација, привредних друштава и других облика обављања привредних дјелатности, јавних предузећа, јавних установа и других правних лица, државних органа и служби, органа државне управе, органа локалне самоуправе, органа локалне управе и служби општине, Главног града, Пријестонице и других облика локалне самоуправе (у даљем тексту: субјекат надзора).

(2) Инспекцијски надзор се врши у погледу придржавања закона, других прописа и општих аката, као и предузимања управних и других мјера и радњи у циљу да се утврђене неправилности отклоне и обезбиједи правилна примјена прописа.

VIII ОДНОСИ ИНСПЕКЦИЈСКИХ И ДРУГИХ ОРГАНА

Сарадња органа

Члан 63 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 57/11)*

(1) У вршењу инспекцијског надзора инспекцијски орган и други органи државне управе и локалне управе, који врше послове инспекцијског надзора, дужни су да међусовно сарађују и да сарађују са другим органима и правним лицима која врше јавна овлашћења.

(2) Државни органи, органи локалне самоуправе и други органи и организације су дужни, на захтјев инспектора, да доставе тражене податке и обавјештења која су неопходна за поступак инспекцијског надзора.

XIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 77

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о инспекцијској контроли ("Службени лист РЦГ", бр. 50/92), осим одредбе члана 26 и Поглавље "IV Управна инспекција" и чл. 29 до 32.

1.22.1. ОДРЕДБЕ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ИНСПЕКЦИЈСКОМ НАДЗОРУ

(„Сл.лист ЦГ“, број 57/11)

Члан 12

(1) Даном почетка примјене овог закона престају да важе одредбе посебних закона и других прописа којима је одређена надлежност органа државне управе и правних лица за вршење послова инспекцијског надзора, осим у областима из члана 2 став 3 овог закона.

(2) Органи државне управе и правна лица на која су пренесени или којима су повјерени послови инспекцијског надзора настављају са вршењем тих послова до почетка примјене овог закона.

Члан 14

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу Црне Горе“, а примјењиваће се од 1. јануара 2012. године.

***

2. КОМУНАЛНО-СТАМБЕНА ОБЛАСТ

2.1. Закон о комуналним дјелатностима

*(„Сл.лист РЦГ“, број 12/95; **НАПОМЕНА**: Закон престаје да важи 25.02.2018.)*

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом одређују се комуналне дјелатности и уређују начела, општи услови и начин њиховог обављања.

Члан 4 став 2

(2) Обављање комуналних дјелатности уређује и обезбјеђује јединица локалне самоуправе, у складу са законом.

Члан 6

Надлежни орган јединице локалне самоуправе прописује опште услове коришћења, чувања и одржавања комуналних објеката, одржавање чистоће, уређивања града или другог насеља.

II. УСЛОВИ И НАЧИН ОБАВЉАЊА КОМУНАЛНИХ ДЈЕЛАТНОСТИ

Члан 10

Јединица локалне самоуправе обезбјеђује организовано и трајно обављање и развој комуналних дјелатности, а нарочито:

- материјалне, техничке и друге опште услове за обављање комуналних дјелатности и њихово унапређивање;
- потребан обим и квалитет комуналних услуга;
- остваривање надзора и контроле у обављању комуналних дјелатности.

Члан 11

Обављање комуналних дјелатности може да се организује за двије или више јединица локалне самоуправе, односно више насеља, под условима које споразумно утврде надлежни органи јединица локалне самоуправе.

Члан 12

(1) Надлежни орган јединице локалне самоуправе прописује начин и услове организовања послова у вршењу комуналних дјелатности и услове за коришћење комуналних услуга, односно комуналних производа, а нарочито:

- техничке, санитарно-хигијенске, здравствене и друге посебне услове за обављање дјелатности којима се обезбјеђује одређени обим, врста и квалитет услуга, ако посебним прописом ти услови нијесу одређени;
- начин обезбјеђивања континуитета у вршењу комуналних дјелатности;
- ред првенства у пружању комуналних услуга, односно испоруци комуналних производа, када усљед више силе дође до смањеног обима у вршењу комуналних дјелатности;
- права и обавезе предузећа, односно предузетника који пружа комуналну услугу и корисника у коришћењу комуналних услуга;
- елементе за формирање и начин наплате накнаде за коришћење комуналних услуга;
- услове повјеравања обављања појединих комуналних дјелатности.

(2) Надлежни орган јединице локалне самоуправе доноси пропис о условима и начину сахрањивања умрлих и уређивању и одржавању гробаља.

Члан 13

(1) Комуналне дјелатности обавља јавно предузеће за обављање комуналне дјелатности, друго предузеће или предузетник, зависно од природе комуналне дјелатности и услова и потреба јединица локалне самоуправе, у складу са законом.

(2) Изузетно од одредбе става 1 овог члана, дјелатност управљања и газдовања објектима за захватање воде за пиће са њиховим заштитним зонама обављају искључиво јавна предузећа.

(3) О начину организовања обављања комуналних дјелатности у смислу става 1 овог члана одлучује надлежни орган јединице локалне самоуправе.

(4) Обављање комуналних дјелатности, сагласно ставу 2 овог члана надлежни орган јединице локалне самоуправе повјерава одлуком.

(5) Вршење комуналних дјелатности може се повјерити и страном правном или физичком лицу, у складу са законом.

(6) Надлежни орган јединице локалне самоуправе може повјерити одговарајућем облику локалне самоуправе одлучивање о начину организовања појединих комуналних дјелатности у сеоским и издвојеним сеоским насељима, када те дјелатности служе искључиво потребама становништва и других субјеката у тим насељима (одржавање гробаља, одржавање депонија и сл.).

Члан 14

(1) Јавни интерес у другом предузећу и код предузетника који обављају комуналне дјелатности остварује се у складу са законом.

(2) Јавни интерес у јавном предузећу за обављање комуналне дјелатности обезбјеђује се:

- давањем сагласности на статут, односно одредбе статута предузећа које су од значаја за остваривање јавног интереса;
- давањем сагласности на статусне промјене;
- давањем сагласности на акте предузећа којима се утврђује висина накнаде за извршење комуналне услуге;
- именовањем и разрјешавањем директора и именовањем и разрјешавањем управног одбора;
- давањем сагласности на смањење основног капитала;
- на други начин утврђен законом, односно прописом донесеним на основу закона или одлуке о повјеравању.

(3) Јавни интерес у другим предузећима која обављају комуналне дјелатности обезбјеђује се давањем сагласности на одредбе статута предузећа које су од значаја за остваривање јавног интереса и на други начин утврђен законом, односно одлуком о повјеравању обављања комуналних дјелатности.

(4) Овлашћења у смислу ст. 1, 2 и 3 овог члана врши надлежни орган јединице локалне самоуправе.

III. НАДЗОР

Члан 17

(1) Надзор над радом предузећа које обавља комуналну дјелатност врши надлежни орган локалне управе.

(2) Послове инспекцијског надзора врши комунални инспектор.

(3) Поред обавеза и овлашћења утврђених Законом о инспекцијској контроли, комунални инспектор има обавезе и овлашћења утврђена овим законом и прописима јединице локалне самоуправе.

V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 23 став 1

(1) Даном ступања на снагу овог закона престају да важе:

1) Закон о комуналним дјелатностима ("Службени лист СРЦГ", бр. 7/1990);
2) Закон о погребној дјелатности и о уређивању и одржавању гробаља ("Службени лист СРЦГ" бр. 28/1984).

2.1.1. Закон о комуналним дјелатностима

(„Сл.лист ЦГ“, број 55/16 од 17.08.2016.; ***НАПОМЕНА****: Закон почиње да се примјењује 25.02.2018.)*

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом одређују се комуналне дјелатности, уређују услови и начин обављања комуналних дјелатности и друга питања од значаја за комуналне дјелатности.

Јавни интерес

Члан 2

Комуналне дјелатности, у смислу овог закона, су пружање комуналних услуга које су незамјењив услов живота и рада грађана, привредних и других субјеката на територији јединице локалне самоуправе и одржавање комуналне инфраструктуре, опреме и средстава за обављање тих дјелатности.

Врсте комуналних дјелатности

Члан 3

(1) Комуналне дјелатности из члана 2 овог закона, су:

1) јавно водоснабдијевање;
2) управљање комуналним отпадним водама;
3) управљање атмосферским водама;
4) управљање комуналним отпадом;
5) уређење и одржавање јавних површина;
6) управљање јавном расвјетом;
7) јавни превоз путника у градским и приградским насељима;
8) одржавање општинских путева (локални путеви, градске улице и улице у насељима) и бициклистичких стаза;
9) одржавање корита водотока од локалног значаја;
10) одржавање јавних гробља, капела и крематоријума и сахрањивање;
11) одржавање пијаца;
12) одржавање јавних простора за паркирање;
13) одржавање јавних тоалета;
14) збрињавање напуштених и изгубљених животиња (кућних љубимаца) и одржавање склоништа за њихово збрињавање, у складу са законом.

(2) Комунална дјелатност из става 1 тач. 1, 2, 4, 7, 10 и 11 овог члана којом се комунална услуга пружа појединачно кориснику, а која се може индивидуално измјерити или на други начин утврдити и наплатити, у смислу овог закона, је комунална дјелатност индивидуалне комуналне потрошње.

(3) Комунална дјелатност из става 1 тач. 3, 5, 6, 8, 9, 12, 13 и 14 овог члана, којом се комунална услуга пружа корисницима на јавним и другим површинама и јавним комуналним објектима, а коју није могуће измјерити или на други начин индивидуално утврдити и наплатити је комунална дјелатност заједничке комуналне потрошње.

(4) Ако се за комуналну дјелатност из става 1 тачка 12 овог члана врши наплата услуге, иста се сматра комуналном дјелатношћу индивидуалне комуналне потрошње.

(5) Јединица локалне самоуправе, може одредити и друге комуналне дјелатности од локалног значаја и прописати услове и начин њиховог обављања (снабдијевање топлотом, снабдијевање гасом, димњачарске услуге, сеоски водоводи и сл).

(6) Комуналне дјелатности из ст. 1 и 5 овог члана су од јавног интереса.

(7) Комуналне дјелатности из става 1 тач. 1, 2, 4 и 7 и става 4 овог члана су дјелатности од општег економског интереса.

(8) Комуналне дјелатности из става 1 тач. 1 и 2 овог члана су регулисане комуналне дјелатности.

II. ОБАВЉАЊЕ КОМУНАЛНИХ ДЈЕЛАТНОСТИ

Уређивање и обезбјеђивање обављања комуналних дјелатности

Члан 14

(1) Обављање комуналних дјелатности на својој територији обезбјеђује и ближе уређује јединица локалне самоуправе, а у случајевима предвиђеним овим законом и Влада Црне Горе (у даљем тексту: Влада) у складу са законом.

(2) Јединица локалне самоуправе и Влада у складу са законом обезбјеђују:

- материјалне и техничке услове за обављање и развој комуналних дјелатности;
- финансијске услове и услове из алинеје 1 овог става за обављање дјелатности заједничке комуналне потрошње;

- изградњу и инвестиционо одржавање комуналне инфраструктуре.

Начин и услови организовања и обављања комуналних дјелатности

Члан 15

(1) Јединица локалне самоуправе прописује начин и услове организовања и обављања комуналних дјелатности из члана 3 став 1 тач. 1, 2, 3, 4, 7, 8, 10, 11, 12 и 14 овог закона и услове за пружање комуналних услуга, односно испоруку комуналног производа, у складу са прописом и техничким условима из чл. 43 и 44 овог закона, а нарочито:

- услове за обављање дјелатности којима се обезбјеђује одређени обим, врста и квалитет услуга, ако ти услови нијесу одређени посебним прописом;
- начин обезбјеђивања континуитета у вршењу комуналних дјелатности;
- ред првијенства и начин пружања комуналних услуга када, усљед више силе, дође до смањеног обима у вршењу комуналних дјелатности;
- права и обавезе вршиоца комуналне дјелатности и корисника.

(2) Правна и физичка лица дужна су да поступају у складу са прописима из става 1 овог члана.

(3) Јединице локалне самоуправе дужне су да начин и услове организовања и обављања комуналних дјелатности из члана 3 став 1 тач. 1, 2, 3 и 4 овог закона ускладе са плановима управљања водама утврђеним законом којим су уређене воде и плановима управљања отпадом утврђеним законом којим је уређено управљање отпадом.

Својина комуналне инфраструктуре

Члан 16

(1) Комунална инфраструктура која је неопходна за обављање комуналних дјелатности из члана 4 став 1, став 2 ал. 1, 2 и 4 и став 3, члана 5, члана 6 став 1 ал. 1, 2, и 3 и став 2, члана 7 став 2 тач. 1, 2, 3, 6 и 7, члана 9 алинеја 1 и члана 10 став 2 овог закона су локална добра у државној својини којима располаже јединица локалне самоуправе и не смију се оптеретити заложним правом, не могу бити предмет извршења, ни предмет стечајне масе у стечајном поступку.

(2) Јединица локалне самоуправе дужна је да води и, уз доказ о својини, учини доступном заинтересованим субјектима евиденцију о положају и изведеном стању комуналне инфраструктуре из става 1 овог члана.

(3) Комуналну инфраструктуру, опрему и средства која су неопходна за обављање комуналних дјелатности вршилац комуналне дјелатности користи у складу са овим законом, уговором о повјеравању обављања комуналне дјелатности или уговором о концесији.

Одлука о комуналном реду

Члан 19

(1) Ради коришћења, чувања и одржавања јавних површина, комуналне инфраструктуре, опреме и средстава за обављање комуналне дјелатности и задовољења јавног интереса у комуналној области, јединица локалне самоуправе прописује опште услове одржавања комуналног реда и мјере за њихово спровођење, а нарочито:

1) уређење насеља,
2) одржавање чистоће, заштиту и чување јавних површина,
3) уклањање снијега и леда,
4) управљање јавном расвјетом,
5) одржавање мостова и отворених плажа, обала ријека, језера, отворених одводних канала и сл.,
6) одржавање јавних тоалета, и
7) спрјечавање нарушавања комуналног реда буком.

(2) Нарушавање комуналног реда буком је стварање буке употребом акустичких, електроакустичких или механичких уређаја и уређаја и опреме за хлађење/гријање односно вентилацију из угоститељских објеката и објеката стамбене и стамбено-пословне намјене, изнад 55 dB (A) Leaq, измјерене калибрисаним уређајем за мјерење буке на удаљености 2м од објекта или

активности од које потиче бука, при чему се измјерена вриједност коригује за +/- 3 dB (A) због одбијања звука.

(3) Правна и физичка лица дужна су да поступају у складу са одлуком о комуналном реду.

Обављање дјелатности

Члан 20

(1) Комуналне дјелатности могу обављати, у складу са овим законом:

- привредно друштво, са својством правног лица, које оснива јединица локалне самоуправе у складу са законом;
- привредно друштво, са својством правног лица, у приватној својини или предузетник;
- привредно друштво са својством правног лица у већинском власништву државе које оснива Влада;
- привредно друштво са својством правног лица које заједно оснивају Влада и јединица/е локалне самоуправе у складу са овим законом.

(2) Привредно друштво из става 1 алинеја 1 овог члана може на основу прописа јединице локалне самоуправе обављати и допунске послове који се односе на комуналне дјелатности утврђене овим законом, уз претходно урађену анализу тржишта којом се доказује да тржиште не може да пружи те послове.

(3) Привредно друштво из става 1 алинеја 1 овог члана оснива се у већинском власништву јединице локалне самоуправе.

(4) Обављање комуналне дјелатности из члана 9 ал. 1 и 2 овог закона у дијелу одржавања гробља и сахрањивања, може се повјерити мјесној заједници без јавног оглашавања одлуком скупштине јединице локалне самоуправе.

(5) Вршилац комуналне дјелатности из става 1 овог члана који обавља двије или више комуналних дјелатности дужан је да за сваку комуналну дјелатност води посебно књиговодство.

(6) У случају из става 2 овог члана, вршилац комуналне дјелатности дужан је да за допунску дјелатност води посебно књиговодство.

Повјеравање обављања комуналних дјелатности

Члан 21

(1) Јединица локалне самоуправе обављање комуналних дјелатности од општег економског интереса повјерава привредним друштвима из члана 20 став 1 овог закона уговором о повјеравању обављања комуналних дјелатности који се закључује након спроведеног поступка по јавном огласу у складу са законом којим се уређују услови, начин и поступак јавних набавки.

(2) Послови инвестиционог одржавања комуналне инфраструктуре не могу се повјерити уговором из става 1 овог члана.

(3) Надлежни орган јединице локалне самоуправе припрема и спроводи поступак по јавном огласу из става 1 овог члана.

(4) Надлежни орган јединице локалне самоуправе дужан је да објави јавни оглас из става 1 овог члана најмање шест мјесеци прије истека уговора из става 1 овог члана.

(5) Прије покретања поступка јавног оглашавања, надлежни орган локалне управе припрема:

- анализу постојећег техничког, финансијског и организационог стања у комуналној дјелатности за период који не може бити краћи од три године;
- преглед очекиваних резултата повјеравања обављања комуналних дјелатности и пројекцију потребних ресурса за остваривање тих резултата;
- приказ начина организовања и поступака који се у повјеравању комуналних дјелатности спроводе у најмање три државе чланице Европске уније.

(6) Јединица локалне самоуправе може обављање комуналне дјелатности која није од општег економског интереса повјерити вршиоцу комуналне дјелатности из члана 20 став 1 алинеја 1 овог закона уговором о повјеравању обављања комуналних дјелатности без спровођења поступка по јавном огласу, уз претходно урађену анализу тржишта којом се доказује да тржиште не може да

пружи обављање те комуналне дјелатности у утврђеном обиму и квалитету и по прихватљивој цијени.

(7) У случају да анализа тржишта из става 6 овог члана укаже на постојање расположивог тржишта за обављање комуналне дјелатности, примјењују се одредбе ст. од 1 до 5 овог члана.

(8) Уговор из ст. 1 и 6 овог члана закључује се на период који не може бити краћи од три ни дужи од десет година.

(9) Уговор из ст. 1 и 6 овог члана садржи: предмет уговора; вријеме на које се уговор закључује; потребан кадар и опрему за вршење комуналних дјелатности; комуналну инфраструктуру која се даје на коришћење за обављање комуналне дјелатности и услове и начин њеног коришћења; цијене за пружање комуналних услуга, у складу са чланом 54 овог закона; права и обавезе уговорних страна; начин достизања прописаног квалитета и ефикасности у обављању комуналних дјелатности; начин припреме и достављања годишњег програма и извјештаја о обављању комуналне дјелатности; начин вршења контроле над спровођењем уговора; разлоге за раскид уговора прије истека рока на који је закључен са обавезама вршилаца комуналних дјелатности у случају раскида и друге елементе од значаја за повјеравање послова.

Регистар вршилаца комуналних дјелатности и издатих рјешења о испуњености услова за обављање комуналних дјелатности

Члан 23

(1) Министарство води регистар вршилаца комуналних дјелатности и издатих рјешења о испуњености услова за обављање комуналних дјелатности из члана 22 став 2 и члана 49 став 1 тачка 1 овог закона (у даљем тексту: "регистар").

(2) У циљу успостављања и вођења регистра:

- јединице локалне самоуправе дужне су да Министарство обавијесте о закљученим уговорима о повјеравању обављања комуналних дјелатности;
- Агенција је дужна да Министарству доставља рјешења о издатим односно одузетим лиценцама из члана 49 став 1 тачка 1 овог закона.

(3) Ближи услови и начин вођења регистра из става 1 овог члана утврђују се прописом Министарства.

Програм и извјештај о обављању комуналне дјелатности

Члан 26

(1) Комуналне дјелатности обављају се на основу годишњих програма обављања комуналних дјелатности, које на предлог вршилаца комуналних дјелатности доноси скупштина јединице локалне самоуправе до краја текуће, за наредну годину.

(2) Програми из става 1 овог члана нарочито садрже: врсту, обим и динамику обављања послова комуналне дјелатности, активности на текућем одржавању комуналне инфраструктуре, опреме и средстава, финансијска средства потребна за реализацију програма и начин обезбјеђивања средстава.

(3) Годишњи извјештај о реализацији програма из става 1 овог члана са билансом стања и успјеха, вршилац комуналне дјелатности дужан је да достави надлежном органу јединице локалне самоуправе најкасније до 31. марта текуће, за претходну годину.

(4) Скупштина јединице локалне самоуправе годишњи извјештај из става 3 овог члана усваја најкасније до 30. јуна текуће, за претходну годину.

(5) Ближи садржај програма из става 2 овог члана и годишњег извјештаја из става 3 овог члана прописује Министарство.

Заједничко обављање комуналних дјелатности

Члан 27

(1) Двије или више јединица локалне самоуправе могу да обезбиједе заједничко обављање комуналних дјелатности, под условима које споразумно утврде надлежни органи јединица локалне самоуправе.

(2) Јединица локалне самоуправе која није у могућности да самостално обезбиједи обављање комуналне дјелатности, одлуком скупштине јединице локалне самоуправе обављање те дјелатности може повјерити другој јединици локалне самоуправе.

(3) Ако се комунална инфраструктура налази на подручју двије и више јединица локалне самоуправе и чини јединствену и недјељиву функционалну цјелину или ако се комунална инфраструктура налази на подручју једне јединице локалне самоуправе, а служи за потребе двије или више јединица локалне самоуправе, јединице локалне самоуправе дужне су да обезбиједе заједничко обављање комуналне дјелатности у складу са овим законом.

(4) У случају из ст. 1, 2 и 3 овог члана вршилац комуналне дјелатности припрема програм и извјештај о обављању комуналних дјелатности у складу са чланом 26 овог закона, посебно за сваку јединицу локалне самоуправе.

(5) Ако је изградња инфраструктуре из става 3 овог члана финансирана из средстава државе и јединица локалне самоуправе, заједничко обављање комуналних дјелатности може се обезбиједити преко привредног друштва које заједно оснивају Влада и јединице локалне самоуправе.

Обављање комуналне дјелатности коју обезбјеђује Влада

Члан 28

(1) Ако јединице локалне самоуправе нијесу у могућности да изграде и/или одржавају комуналну инфраструктуру, која чини јединствену и недјељиву функционалну цјелину, а која се налази на подручију двије и више јединица локалне самоуправе односно комуналну инфраструктуру која служи за потребе двије или више јединица локалне самоуправе, њену изградњу и/или одржавање обезбјеђује Влада у складу с овим законом.

(2) У случају из става 1 овог члана, Влада може:

- предати изграђену комуналну инфраструктуру јединицама локалне самоуправе, ради обезбјеђења обављања комуналне дјелатности, или
- обезбиједити обављање комуналне дјелатности, у складу са овим законом.

(3) Услови и начин обављања комуналне дјелатности из става 2 алинеја 1 овог члана утврђују се уговором.

(4) Ако јединице локалне самоуправе не обезбиједе заједничко обављање комуналне дјелатности у складу са чланом 27 став 3 овог закона Влада ће обезбиједити обављање те дјелатности.

(5) Обезбјеђивање обављања комуналне дјелатности у смислу става 2 алинеја 2 и става 4 овог члана врши се преко привредног друштва из члана 20 став 1 ал. 3 и 4 овог закона.

Остваривање јавног интереса

Члан 29

(1) Остваривање јавног интереса обезбјеђује се вршењем комуналних дјелатности на начин и под условима утврђеним овим законом, одлукама јединице локалне самоуправе, односно Владе и уговором.

(2) Јавни интерес из става 1 овог члана обезбјеђује се преко привредних друштава из члана 20 став 1 ал. 1, 3 и 4 овог закона и:

1) давањем сагласности на статут привредног друштва;
2) давањем сагласности на статусне промјене;
3) давањем сагласности на цјеновник за пружање комуналних услуга, односно испоруку комуналног производа;
4) именовањем и разрјешавањем органа управљања у складу са власничким удјелом;
5) давањем сагласности на смањење, односно увећање основног капитала;
6) уговором о повјеравању послова који се односе на одређену комуналну дјелатност;
7) доношењем годишњег програма и усвајањем годишњег извјештаја о обављању комуналних дјелатности у складу са чланом 26 овог закона; и
8) на други начин утврђен законом, односно прописом донесеним на основу закона.

(3) Органе управљања именује и сагласности из става 2 овог члана даје оснивач привредног друштва (надлежни орган јединице локалне самоуправе, односно Влада).

(4) Изузетно од става 3 овог члана, сагласност из става 2 тачка 3 овог закона за регулисане комуналне дјелатности даје Агенција.

Начин прикључења

Члан 33

(1) Ближи поступак, рокове за прикључење, износ и начин плаћања накнаде за прикључење на комуналну инфраструктуру за водоснабдијевање и прихватање, пречишћавање и одвођење комуналних отпадних и атмосферских вода прописује надлежни орган јединице локалне самоуправе.

(2) Поступак и начин коришћења комуналне услуге сакупљања и одвожења комуналног отпада прописује надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Обавезе јединице локалне самоуправе у случају непланираних прекида испоруке

Члан 39

По пријему обавјештења о непланираном прекиду испоруке, односно по утврђивању поремећаја или прекида у пружању комуналне услуге, надлежни орган локалне управе дужан је да:

- обезбиједи пружање услуга корисницима којима би усљед прекида настала опасност по живот и здравље грађана или рад правних и физичких лица или би настала значајна материјална штета;
- предузме мјере за хитну заштиту комуналних објеката и друге имовине која је угрожена;
- утврди разлоге и евентуалну одговорност за поремећај, односно прекид вршења дјелатности и учињену штету.

Мониторинг комуналних дјелатности

Члан 45

(1) Мониторинг комуналних дјелатности спроводи се на основу једногодишњег програма који доноси Влада.

(2) Мониторинг спроводи Министарство на основу података које достављају јединице локалне самоуправе и Агенција.

(3) Јединице локалне самоуправе дужне су да Министарству достављају прописане податке потребне за мониторинг комуналних дјелатности.

(4) Годишњи извјештај о резултатима мониторинга сачињава Министарство и доставља Влади на усвајање до 30. јуна текуће за претходну годину.

(5) Годишњи извјештај из става 4 овог члана објављује се на интернет страници Министарства.

(6) Податке, рокове, начин достављања и методологију обраде података који су предмет мониторинга утврђује Министарство.

IV. ФИНАНСИРАЊЕ КОМУНАЛНИХ ДЈЕЛАТНОСТИ

Изградња и финансирање изградње комуналних инфраструктурних објеката

Члан 51

Изградња и финансирање изградње инфраструктурних објеката за обављање комуналних дјелатности из члана 4 став 1, став 2 ал. 1, 2 и 4 и став 3, члана 5, члана 6 став 1 ал. 1, 2 и 3 и став 2, члана 7 став 2 тач. 1, 2, 3, 6 и 7, члана 9 алинеја 1 и члана 10 ст. 1 и 2 овог закона врши се у складу са прописима којима је уређено комунално опремање грађевинског земљишта.

Финансирање обављања комуналне дјелатности

Члан 52

Финансирање обављања комуналне дјелатности и текућег одржавања комуналне инфраструктуре, опреме и средстава, као и инвестиционог одржавања комуналне инфраструктуре обезбјеђује се из:

- средстава наплаћених од пружених комуналних услуга;

- буџета јединице локалне самоуправе; и
- других извора у складу са законом.

Елементи за формирање цијена

Члан 53

(1) Цијене комуналних услуга утврђују се на основу сљедећих елемената:

1) трошкова ангажовања потребне радне снаге;
2) утрошене енергије (енергената);
3) трошкова текућег одржавања;
4) трошкова инвестиционог одржавања комуналне инфраструктуре и припадајуће опреме;
5) трошкова отплате кредита за изградњу комуналне инфраструктуре и набавку припадајуће опреме;
6) набавке потрошног материјала;
7) других оправданих трошкова насталих у пружању услуге.

(2) Из средстава наплаћених од пружених комуналних услуга обезбјеђује се обављање комуналних дјелатности, текуће и инвестиционо одржавање комуналне инфраструктуре, опреме и средстава потребних за обављање комуналних дјелатности из члана 3 став 1 тач. 1, 2, 4, 7, 10 и 11 овог закона.

(3) Из средстава наплаћених од пружених комуналних услуга обезбјеђује се обављање комуналних дјелатности, текуће и инвестиционо одржавање комуналне инфраструктуре, опреме и средстава потребних за обављање комуналних дјелатности из члана 3 став 1 тач. 12 и 13 овог закона, када се за те дјелатности врши индивидуална наплата комуналне услуге.

(4) Ближе елементе и методологију за одређивање цијене комуналне услуге из става 1 овог члана, осим за регулисане комуналне дјелатности, утврђује Влада.

Утврђивање цијена комуналне услуге, односно комуналног производа

Члан 54

(1) Цијену комуналне услуге утврђује вршилац комуналне дјелатности по претходно прибављеној сагласности скупштине јединице локалне самоуправе.

(2) Вршилац комуналне дјелатности дужан је да на рачуну за извршену комуналну услугу, односно испоручени комунални производ, посебно искаже трошкове по елементима члана 53 став 1 овог закона.

(3) Податке за израчунавање елемената из члана 53 став 1 тач. 4 и 5 овог закона обезбјеђује јединица локалне самоуправе.

(4) Цијена комуналних услуга, односно комуналних производа по јединици мјере не смије да буде различита за поједине кориснике, односно правна и физичка лица.

Сагласност на цијену

Члан 55

(1) Захтјев за давање сагласности на висину цијене комуналне услуге подноси вршилац комуналне дјелатности скупштини јединице локалне самоуправе.

(2) Вршилац регулисане комуналне дјелатности уз захтјев за давање сагласности из става 1 овог члана доставља и сагласност Агенције на предлог цијене.

(3) Агенција је дужна да у року од 15 дана од дана подношења захтјева за давање сагласности на предлог цијене изда акт о давању или одбијању сагласности.

(4) Ако Агенција у року из става 3 овог члана не одлучи о давању сагласности, сматраће се да је сагласност дата.

(5) Скупштина јединице локалне самоуправе дужна је да одлучи о захтјеву за утврђивање висине, односно за промјену цијене из става 1 овог члана у року који не може бити дужи од 90 дана од дана подношења захтјева.

(6) Ако скупштина јединице локалне самоуправе не одлучи о давању сагласности у року из става 5 овог члана, сматраће се да је сагласност дата, осим у случају распуштања скупштине.

(7) У случају заједничког обављања комуналне дјелатности сматра се да је дата сагласност на висину, односно промјену цијене из става 1 овог члана, ако су сагласне скупштине јединица локалне самоуправе које имају већински удио у привредном друштву из члана 20 став 1 алинеја 1 овог закона које је вршилац комуналне дјелатности.

(8) Ако заједничко обављање комуналне дјелатности врши привредно друштво из члана 20 став 1 алинеја 2 овог закона, сматра се да је дата сагласност на висину, односно промјену цијене из става 1 овог члана, ако су сагласне скупштине јединице локалне самоуправе које имају већи број корисника у односу на укупан број корисника услуга тог привредног друштва.

Захтјев за давање сагласности на висину, односно промјену цијене

Члан 56

(1) Захтјев за давање сагласности на висину цијене за обављање комуналне дјелатности садржи:

1) врсту комуналне услуге;
2) постојећу цијену са елементима из члана 53 овог закона;
3) предложену нову цијену са елементима на основу којих је формирана;
4) проценат промјене цијене у односу на постојећу цијену;
5) разлоге за промјену цијене са детаљним образложењем и калкулацијом, за сваки од елемената за формирање цијене комуналне услуге односно цијене комуналног производа из члана 53 овог закона;
6) датум почетка примјене нове цијене;
7) за регулисане комуналне дјелатности сагласност Агенције на предлог цијене.

(2) Надлежни орган локалне управе дужан је да у року од 15 дана од дана примјене нове цијене комуналне услуге, односно комуналног производа обавијести Министарство, односно Агенцију.

Приход јединице локалне самоуправе из цијене комуналне услуге

Члан 57

(1) Вршилац комуналне дјелатности дужан је да средства наплаћена од пружених комуналних услуга по основу трошкова из члана 53 став 1 тач. 4 и 5 овог закона, уплати на посебан рачун јединице локалне самоуправе.

(2) Средства из става 1 овог члана могу се користити само за инвестиционо одржавање у складу са програмом инвестиционог одржавања, односно за отплату кредита.

Комунална накнада

Члан 58

(1) Заједничка комунална потрошња и текуће и инвестиционо одржавање опреме и средстава потребних за обављање комуналних дјелатности из члана 3 став 1 тач. 3, 5, 6, 8, 9 и 14 и члана 3 став 1 тач. 12 и 13 овог закона, ако се не врши индивидуална наплата комуналних услуга, финансира се из комуналне накнаде.

(2) Комунална накнада је приход буџета јединице локалне самоуправе.

(3) Комуналну накнаду плаћају власници:

1) стамбеног простора;
2) пословног простора;
3) гаражног простора;
4) помоћног објекта који служи коришћењу стамбеног и другог објекта (бараке, оставе и сл.) и монтажног објекта привременог карактера који се поставља у насељеним мјестима (киосци за продају различитих врста роба и пружања услуга, љетње баште, покретне тезге, мањи спортски објекти и сл.).

(4) Комунална накнада из става 1 овог члана не плаћа се на непокретности у државној својини, изузев непокретности које се дају у закуп другим лицима у циљу обављања дјелатности ради стицања добити.

(5) Комунална накнада плаћа се по јединици површине (м2) непокретности из ст. 3 и 4 овог члана.

(6) Висина комуналне накнаде одређује се на основу локације, односно зоне у којој се налази и намјене непокретности.

(7) Цијена комуналне накнаде по јединици површине не смије да буде различита за поједине обвезнике, односно правна и физичка лица.

(8) Услове, начин, рокове и поступак плаћања комуналне накнаде прописује јединица локалне самоуправе уз претходну сагласност Владе.

Обрачун накнаде за прикључење

Члан 59

(1) За прикључење на комуналну инфраструктуру из члана 32 став 1 овог закона инвеститор плаћа накнаду за прикључење која обухвата стварне трошкове надзора (путни трошкови и други издаци).

(2) Накнада за прикључење из става 1 овог члана приход је вршиоца комуналне дјелатности.

Евиденција о висини комуналне накнаде и евиденције о висини цијена комуналних услуга

Члан 60

(1) Надлежни орган локалне управе дужан је да води евиденцију о износима свих елемената за одређивање као и укупном износу цијене комуналне услуге из члана 53 овог закона, односно цијене комуналне накнаде.

(2) Надлежни орган локалне управе дужан је да води евиденцију о испостављеним рачунима, висини комуналне накнаде и наплаћеним средствима од комуналне накнаде по обвезницима.

V. НАДЗОР

Овлашћење за вршење надзора

Члан 61

(1) Надзор над спровођењем одредаба овог закона и прописа донијетих на основу овог закона, у оквиру утврђених надлежности, врше надлежни органи државне управе и надлежни органи локалне управе.

(2) Надзор над законитошћу рада вршилаца комуналне дјелатности врши орган локалне управе.

(3) Послове инспекцијског надзора, одржавања комуналног реда и вршења комуналног надзора над примјеном овог закона и прописа донијетих на основу овог закона и над обављањем комуналних дјелатности врши јединица локалне самоуправе, преко комуналних инспектора и комуналних полицајаца, односно других овлашћених лица, у складу са законом.

(4) Послове инспекцијског надзора над примјеном члана 27 и члана 28 став 1, став 2 алинеја 2 и ст. 4 и 5 овог закона, врши орган управе надлежан за послове инспекцијског надзора, преко еколошког инспектора.

(5) Поред обавеза и овлашћења утврђених овим законом, законом којим се уређује вршење инспекцијског надзора, као и законом којим се уређују послови и овлашћења комуналне полиције, комунални инспектор, комунални полицајац, односно друго овлашћено лице има обавезу и овлашћење да привремено одузме робу у случају коришћења јавних површина противно њиховој намјени.

Права и дужности комуналног инспектора, односно еколошког инспектора

Члан 63

(1) Комунални инспектор, односно еколошки инспектор има права и дужности да у вршењу инспекцијског надзора:

1) контролише да ли се комунална дјелатност обавља на начин утврђен овим законом и прописима донијетим на основу овог закона;
2) контролише и стара се о спровођењу одлуке о комуналном реду из члана 19 овог закона;
3) прегледа инфраструктуру, опрему и средстава, као и пословне просторије које служе за обављање комуналне дјелатности;
4) врши увид у опште и појединачне акте, евиденцију и другу документацију вршиоца комуналне дјелатности;

5) нареди да се изврше одређене обавезе и предузму мјере за отклањање недостатака и утврђених неправилности у обављању комуналних дјелатности;
6) контролише да ли је јединица локалне самоуправе обезбиједила вршење комуналних дјелатности у складу с начелима обављања тих дјелатности;
7) контролише да ли јединица локалне самоуправе води евиденцију о положају и изведеном стању комуналне инфраструктуре;
8) контролише да ли је јединица локалне самоуправе прописала опште услове одржавања комуналног реда и мјера за њихово спровођење;
9) контролише да ли привредно друштво које оснива јединица локалне самоуправе обавља само дјелатности које су му повјерене уговором о повјеравању из члана 21 ст. 1 и 6 овог закона;
10) контролише спровођење одредби уговора о обављању комуналних дјелатности закљученог између лица које управља подручјем посебне намјене (заштићено природно добро и морско добро) и вршиоца комуналне дјелатности на територији јединице локалне самоуправе на којој се налази то подручје;
11) контролише да ли је грађевински објекат прикључен на комуналну инфраструктуру на мјесту и на начин предвиђен просторно-планским документом и законом;
12) контролише да ли је вршилац комуналне дјелатности у случају непланираних прекида у пружању комуналне услуге предузео прописане мјере;
13) контролише да ли је јединица локалне самоуправе донијела годишњи програм инвестиционог одржавања и да ли се исти спроводи;
14) забрани рад лицу које не испуњава услове за обављање комуналне дјелатности које у остављеном року није отклонило утврђене недостатке;
15) предузима друге мјере и поступа у складу са законом којим се уређују питања инспекцијског надзора.

(1) У вршењу инспекцијског надзора комунални инспектор, односно еколошки инспектор доноси рјешење о мјерама, радњама и роковима за отклањање неправилности.

(2) Комунални инспектор, односно еколошки инспектор дужан је да узме у поступак пријаве правних и физичких лица у вези са пословима из своје надлежности и да обавијести подносиоца пријаве на начин и у року који је утврђен законом.

Права и дужности комуналног полицајца

Члан 64

(1) У вршењу комуналног надзора и обезбјеђењу комуналног реда, комунални полицајац, поред овлашћења прописаних законом којим се уређују послови и овлашћења комуналне полиције, овлашћен је да:

1) контролише и стара се о спровођењу одлуке о комуналном реду из члана 19 овог закона у дијелу који се односи на поступање грађана, привредних и других субјеката,
2) контролише јавно водоснабдијевање, управљање комуналним отпадним водама, управљање атмосферским водама, управљање комуналним отпадом, одржавање и коришћење депонија, управљање водама, јавни превоз путника у градским и приградским насељима, одржавање општинских путева (локални путеви, градске улице и улице у насељима), бициклистичких стаза и саобраћајних ознака и сигнализације, одржавање јавних гробља, капела и крематоријума, одржавање пијаца, држање и продају производа ван простора одређеног за ту намјену, одржавање јавних простора за паркирање;
3) контролише спровођење забрана из чл. 17 и 18 овог закона и предузима одговарајуће мјере у случају њиховог непоштовања;
4) контролише да ли се јавне површине користе у складу са њиховом намјеном;
5) нареди уклањање ствари и других предмета са јавних површина ако су они ту остављени противно прописима јединице локалне самоуправе;

6) нареди уклањање отпада грађанима, привредим и другим субјектима са мјеста које није одређено за ту намјену;
7) контролише да ли се комунална услуга користи на начин прописан чланом 31 став 3 овог закона;
8) контролише да ли грађани, привредни и други субјекти поступају у складу са прописима јединице локалне самоуправе;
9) контролише да ли је власник објекта прикључио свој објекат на комуналну инфраструктуру;
10) контролише да ли корисник комуналну услугу користи у складу са уговором закљученим између вршиоца комуналне дјелатности и корисника;
11) предузима друге мјере и поступа на начин утврђен законом и општинским прописима.

(2) Када комунални полицајац добије пријаву правних и физичких лица из надлежности комуналног инспектора, односно еколошког инспектора, дужан је да исту прослиједи надлежном органу и о томе без одлагања обавијести подносиоца пријаве.

(3) Када комунални полицајац у вршењу комуналног надзора и надзора над комуналним редом уочи чињенице, околности и недостатке из надлежности комуналног, односно еколошког инспектора, дужан је да сачини службену забиљешку и исту без одлагања достави комуналном, односно еколошком инспектору на даље поступање.

(4) Када комунални полицајац у вршењу комуналног надзора и надзора над комуналним редом изда прекршајни налог, дужан је да без одлагања о томе обавијести комуналног инспектора ради даљег поступања.

Обавеза омогућавања несметаног обављања дужности комуналног полицајца и комуналног инспектора, односно еколошког инспектора

Члан 65

Вршиоци комуналне дјелатности, као и друга правна и физичка лица дужни су да комуналном полицајцу и комуналном инспектору, односно еколошком инспектору омогуће несметано обављање надзора, да му без одлагања ставе на увид и располагање потребну документацију и друге доказе и изјасне се о чињеницама које су од значаја за вршење надзора.

Сарадња са другим инспекцијским службама

Члан 66

(1) Комунална инспекција, комунална полиција и орган управе надлежан за послове инспекцијског надзора сарађују међусобно у обављању послова, у складу са овим законом и прописима донијетим на основу овог закона.

(2) Сарадња из става 1 овог члана обухвата обавезно: међусобно обавјештавање, размјену информација, пружање непосредне помоћи и предузимање заједничких мјера и активности од значаја за обављање послова комуналне полиције и комуналне инспекције, односно органа управе надлежног за послове инспекцијског надзора.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Укњижба државне својине

Члан 73

Јединица локалне самоуправе дужна је да поднесе захтјев за упис државне својине из члана 16 став 1 овог закона органу државне управе надлежном за послове катастра уз који се доставља одлука о оснивању привредног друштва са урађеним графичким и алфанумеричким подацима о водовима и инфраструктури са којом располаже у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.
НАПОМЕНА: *Рок истиче 25.02.2017. године.*

Реорганизација јавних предузећа

Члан 74

(1) Јединица локалне самоуправе дужна је да јавна предузећа која су обављала комуналну дјелатност до ступања на снагу овог закона реорганизује у складу са законом којим се уређује организација привредних друштава и овим законом у року не дужем од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона. ***НАПОМЕНА:*** *Рок истиче 25.02.2017. године.*

(2) Јединица локалне самоуправе дужна је да са привредним друштвом из става 1 овог члана закључи уговор о повјеравању обављања комуналних дјелатности и коришћењу комуналне инфраструктуре и других средстава у својини јединице локалне самоуправе у року од шест мјесеци од дана реорганизовања, без јавног оглашавања.

(3) Уговор из става 2 овог члана закључује се на три године.

(4) Јединица локалне самоуправе дужна је да шест мјесеци прије истека рока из става 3 овог члана, покрене поступак и објави јавни оглас за повјеравање обављања комуналне дјелатности.

(5) Привредна друштва са којима је закључен уговор из става 3 овог члана могу учествовати на јавном огласу за повјеравање обављања комуналне дјелатности под једнаким условима са осталим понуђачима.

(6) Заједничко обављање комуналне дјелатности двије или више јединица локалне самоуправе наставља се у складу са оснивачким актом.

Наставак пословања

Члан 75

(1) Комуналне дјелатности из члана 3 овог закона до реорганизације ће обављати јавна предузећа која су те дјелатности обављала до ступања на снагу овог закона.

(2) Уговори о концесији и уговори о повјеравању обављања комуналних дјелатности закључени са привредним друштвом из члана 20 став 1 алинеја 2 овог закона примјењују се до истека рока на који су закључени.

Рок за закључење уговора о обављању комуналних дјелатности на заштићеним подручјима и морском добру

Члан 76

Уговор о обављању комуналних дјелатности у заштићеном природном добру из члана 30 став 1 овог закона закључиће се у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона. ***НАПОМЕНА:*** *Рок истиче 25.02.2017. године.*

Рок за закључивање уговора између вршиоца комуналне дјелатности и корисника

Члан 77

Уговори из члана 34 овог закона закључиће се у року од шест мјесеци од дана закључивања уговора из члана 74 став 2 овог закона.

Рокови за доношење подзаконских аката и прописа јединице локалне самоуправе

Члан 78

(1) Подзаконски акти из члана 23 став 3, члана 26 став 5, члана 43, члана 44 став 2, члана 45 став 6 и члана 53 став 4 овог закона донијеће се у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона. ***НАПОМЕНА:*** *Рок истиче 25.08.2017. године.*

(2) Подзаконски акти из члана 15 став 1, члана 19 став 1, члана 33 ст. 1 и 2 овог закона донијеће се у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу прописа из става 1 овог члана.

(3) Подзаконски акти из члана 58 став 8 овог закона донијеће се у року од 120 дана од дана ступања на снагу овог закона.

(4) До доношења прописа из ст. 1, 2 и 3 овог члана, примјењиваће се прописи донесени на основу Закона о комуналним дјелатностима ("Службени лист РЦГ", број 12/95).

Рок за успостављање евиденције

Члан 79

Евиденција из члана 60 овог закона успоставиће се у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу прописа из члана 78 овог закона.

Рок за примјену појединих одредби

Члан 80

(1) Одредба члана 32 став 7 овог закона не примењује се на објекте изграђене до ступања на снагу овог закона.

(2) Примјена одредби члана 54 став 4 и члана 58 став 7 овог закона почиње 18 мјесеци од ступања на снагу овог закона.

(3) Примјена одредби члана 58 став 1 до 6 овог закона почиње од 01. јануара 2017. године.

(4) Одредбе чл. 17, 18, 61, чл. 63 до 66 и чл. 71 и 72 овог закона примјењиваће се од дана ступања на снагу овог закона.

Рокови везани за рад Агенције

Члан 81

(1) Агенција ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона донијети подзаконске акте из чл. 43, 44 и 53 овог закона за регулисане комуналне дјелатности.

(2) Подзаконски акти из члана 15 став 1 и члана 33 став 1 овог закона за регулисане комуналне дјелатности донијеће се у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу прописа из става 1 овог члана.

(3) Вршиоци регулисаних комуналних дјелатности дужни су да у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона поднесу Агенцији захтјев за давање сагласности на предлог цијена.

(4) Одредбе овог закона које се односе на овлашћење Агенције за давање сагласности на предлог цијена вршилаца регулисаних комуналних дјелатности примјењиваће се након двије године од дана ступања на снагу овог закона.

Престанак важења прописа

Члан 82

(1) Даном почетка примјене овог закона престаје да важи Закон о комуналним дјелатностима ("Службени лист РЦГ", број 12/95).

(2) Даном почетка примјене овог закона престају да важе члан 50 ст. 4 и 5, члан 82 ст. 4 и 5 и члан 165 став 1 тачка 5 Закона о водама ("Службени лист РЦГ", број 27/07).

Ступање на снагу

Члан 83

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе", а примјењиваће се након 18 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

*****

2.2. Закон о комуналној полицији

("Сл. лист ЦГ", број 57/2014 од 26.12.2014. године, ступио је на снагу 3.1.2015, а примењује се од 3.10.2015.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом уређују се послови и овлашћења комуналне полиције, организација и друга питања од значаја за рад комуналне полиције.

Служба комуналне полиције

Члан 4

За вршење послова комуналне полиције у општини оснива се служба у складу са законом којим се уређује систем локалне самоуправе.

II. ПОСЛОВИ, ОВЛАШЋЕЊА И НАЧИН РАДА

1. Послови комуналне полиције и начин њиховог вршења

Области дјеловања

Члан 6

(1) Послови комуналне полиције обухватају комунални надзор и обезбјеђивање комуналног реда у складу са законом којим се уређује област комуналних дјелатности и друге области у којима општина врши сопствене послове или послове из надлежности државне управе који су јој пренесени законом или повјерени на основу закона.

(2) Послове из става 1 овог члана врше комунални полицајци.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Рок за доношење подзаконских аката

Члан 58

(1) Прописи за спровођење овог закона донијеће се у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

(2) До доношења прописа из става 1 овог члана, примјењиваће се одредбе прописа општина којима су уређена питања униформе и службене легитимације комуналних полицајаца донијетих на основу Закона о локалној самоуправи ("Службени лист РЦГ", бр. 42/03, 28/04, 75/05 и 13/06 и "Службени лист ЦГ", бр. 88/09, 38/12 и 10/14).

Рок за усклађивање

Члан 59

Општине су дужне да ускладе организацију служби комуналне полиције са овим законом, у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Наставак рада у досадашњим звањима

Члан 60

(1) Лица која на дан почетка примјене овог закона врше послове комуналне полиције, настављају са радом у звањима која су стекла по досадашњим прописима до распоређивања у складу са овим законом.

(2) Лица из става 1 овог члана, до распоређивања у складу са овим законом, могу примјењивати само овлашћења из члана 9 став 1 ал. 1 и 2 овог закона.

Рок за стручно оспособљавање

Члан 61

(1) Министарство је дужно да у року од три мјесеца од дана почетка примјене овог закона организује стручно оспособљавање из члана 41 овог закона.

(2) Лица из члана 60 овог закона, дужна су да у року од шест мјесеци од дана почетка примјене овог закона положе испит из члана 42 овог закона.

(3) Лица из члана 60 овог закона, која не положе испит из члана 42 овог закона у прописаном року, остварују права у складу са прописима којима се уређују права, обавезе и одговорности локалних службеника и намјештеника.

Престанак важења

Члан 62

Даном почетка примјене овог закона престају да важе одредбе члана 79 став 2 и члана 80 Закона о локалној самоуправи ("Службени лист РЦГ", бр. 42/03, 28/04, 75/05 и 13/06 и "Службени лист ЦГ", бр. 88/09, 38/12 и 10/14) и прописи општина којима су уређена питања у вези надлежности и начина рада комуналне полиције.

Ступање на снагу

Члан 63

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе", а примјењиваће се након девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

*****

2.3. Закон о управљању отпадом

("Сл.лист ЦГ", бр. 64/11 и 39/16 од 29.06.2016.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1 *(„Сл.лист ЦГ“, број 39/16)*

(1) Овим законом уређују се врсте и класификација отпада, планирање, услови и начин управљања отпадом и друга питања од значаја за управљање отпадом.

(2) Управљање отпадом је спрјечавање настанка, смањење количина отпада или поновна употреба отпада и сакупљање, транспорт, прерада и збрињавање отпада, надзор над тим поступцима и накнадно одржавање депонија, укључујући и активности трговца и посредника отпадом.

Принципи управљања отпадом

Члан 4 *(„Сл.лист ЦГ“, број 39/16)*

Управљање отпадом заснива се на принципима:

1) одрживог развоја, којим се обезбјеђује ефикасније коришћење ресурса, смањење количине отпада и поступање са отпадом на начин којим се доприноси остваривању циљева одрживог развоја;
2) близине и регионалног управљања отпадом, ради обраде отпада што је могуће ближе мјесту настајања у складу са економском оправданошћу избора локације, док се регионално управљање отпадом обезбјеђује развојем и примјеном регионалних стратешких планова заснованих на националној политици;
3) предострожности, односно превентивног дјеловања, предузимањем мјера за спречавање негативних утицаја на животну средину и здравље људи и у случају непостојања научних и стручних података;
4) "загађивач плаћа", према којем произвођач отпада сноси трошкове управљања отпадом и превентивног дјеловања и трошкове санационих мјера због негативних утицаја на животну средину и здравље људи;
5) хијерархије, којим се обезбјеђује поштовање редосљеда приоритета у управљању отпадом и то: спрјечавање, припрема за поновну употребу, рециклирање и други начин прераде (употреба енергије) и збрињавање отпада.

Заштита животне средине и здравља људи

Члан 5

Управљање отпадом спроводи се на начин којим се не ствара негативан утицај на животну средину и здравље људи, а нарочито:

- на воду, ваздух, земљиште, биљке и животиње;
- у погледу буке и мириса;
- на подручја од посебног интереса (заштићена природна и културна добра).

II. УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

Сакупљање и прерада отпада

Члан 13 *(„Сл.лист ЦГ“, број 39/16)*

(1) Отпад се сакупља одвојено, ако је то практично у техничком и економском смислу и са становишта заштите животне средине оправдано, на начин да се не мијеша са другим отпадом или другим материјалом који имају различита својства.

(2) Изузетно од става 1 овог члана одвојено сакупљање комуналног отпада обавезно је.

(3) Папир, метал, пластика, стакло и биоотпад сакупљају се одвојено, у складу са планом из члана 19 овог закона.

(4) Сакупљање и прерада отпада врши се на начин којим се обезбјеђује поштовање принципа из чл. 4 и 5 овог закона.

(5) Начин на који се врши одвојено сакупљање и сакупљање комуналног отпада ради обраде утврђује се прописом надлежног органа јединице локалне самоуправе, уз претходну сагласност Министарства.

III. ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ

Врсте планова

Члан 18 *(„Сл.лист ЦГ“, број 39/16)*

Управљање отпадом врши се у складу са државним планом управљања отпадом (у даљем тексту: Државни план) и локалним плановима управљања ~~комуналним отпадом~~ комуналним и неопасним грађевинским отпадом који не садржи или није изложен опасним материјама (у даљем тексту: локални план).

Локални план

Члан 23 *(„Сл.лист ЦГ“, број 39/16)*

(1) Локални план доноси скупштина јединице локалне самоуправе, на период на који је донијет Државни план.

(2) Локални план може да се мијења и допуњује по потреби.

(3) Локални план мора бити усаглашен са Државним планом.

(4) Локални план се, ради оцјене усаглашености са Државним планом, доставља на сагласност Министарству.

(5) Локални план нарочито садржи:

1) врсту, количину (масу) и поријекло комуналног отпада произведеног на територији јединице локалне самоуправе и процјену врсте и количине (масе) комуналног отпада који ће се произвести по годинама из планског периода из става 1 овог члана и његово поријекло;
2) локације постојећих постројења и објеката за обраду комуналног отпада, односно за јединице локалне самоуправе које немају изграђену депонију, у складу са законом, локације на којима привремено складиште отпад из члана 78 овог закона;

2а) информације о неуређеним одлагалиштима отпада и мјере за њихову санацију или рекултивацију и начин спречавања даљег одлагања отпада на тим локацијама, као и санацију и рекултивацију привременог складишта комуналног отпада из члана 78 овог закона;

2б) локације постојећих постројења за прераду грађевинског отпада који не садржи или није изложен опасним материјама (у даљем тексту: неопасни грађевински отпад) и објеката за збрињавање неопасног грађевинског отпада и/или депоније за инертни отпад, односно за јединице локалне самоуправе које немају изграђена постројења за прераду грађевинског отпада и објекте за збрињавање неопасног грађевинског отпада и/или депонију за инертни отпад у складу са законом, локацију за привремено складиштење неопасног грађевинског отпада у складу са чланом 78а овог закона;

2в) начин организовања и обављања послова управљања отпадом са дијела територије јединице локалне самоуправе које је заштићено подручје или подручје морског добра;

3) начин и програм одвојеног сакупљања и транспорта комуналног и грађевинског отпада из домаћинстава и од произвођача који не подлијежу обавези доношења плана управљања отпадом, укључујући и кабасти и други комунални и грађевински отпад који није могуће одложити на мјестима предвиђеним за одлагање комуналног и грађевинског отпада;
4) опис активности које се одвијају у оквиру рециклажних дворишта и трансфер станица и рециклажних центара у циљу привременог складиштења комуналног отпада, односно прераде;
5) мјере за спрјечавање настајања или смањење количина комуналног отпада и негативних утицаја на животну средину и здравље људи, обезбјеђивање правилног управљања комуналним отпадом;

6) начин одвојеног сакупљања и мјере за смањење количина биолошки разградивог отпада садржаног у комуналном отпаду који се одлаже на депонијама;
7) динамику реализације одабраних начина и поступака управљања комуналним отпадом;
8) акциони план и динамику финансирања и изворе финансијских средстава за реализацију локалног плана;
9) начин јачања јавне свијести о правилном поступању са комуналним отпадом.

(6) Надлежни орган локалне управе обавјештава јавност о изради нацрта локалног плана путем најмање једног електронског медија који се емитује на територији јединице локалне самоуправе и штампаног медија који се дистрибуира на територији Црне Горе.

(7) Нацрт локалног плана јединица локалне самоуправе на чијој територији се једним дијелом налазе заштићена подручја или подручје морског добра доставља на мишљење правном лицу које управља тим подручјем.

(8) Мишљење из става 7 овог члана даје се у року од 15 дана од дана пријема нацрта локалног плана.

(9) За спровођење локалног плана одговоран је извршни орган јединице локалне самоуправе.

Заједничко управљање комуналним и неопасним грађевинским отпадом

Члан 24 *(„Сл.лист ЦГ", број 39/16)*

Двије или више јединица локалне самоуправе могу заједнички обезбиједити управљање комуналним и неопасним грађевинским отпадом, у складу са законом.

Извјештавање о спровођењу планова

Члан 25 ст. 6, 7 и 8 *(„Сл.лист ЦГ", број 39/16)*

(6) Годишњи извјештај о спровођењу локалног плана усваја надлежни орган јединице локалне самоуправе најкасније до 20. маја текуће за претходну годину.

(7) Годишњи извјештај о спровођењу локалног плана надлежни орган јединице локалне самоуправе дужан је да достави у електронској и писаној форми Министарству и Агенцији, најкасније до 30. јуна текуће за претходну годину.

(8) Ближи садржај извјештаја из ст. 1, 3 и 5 овог члана и начин њиховог достављања утврђује се прописом Министарства.

IV. ДОЗВОЛЕ И РЕГИСТРАЦИЈЕ

Управљање комуналним отпадом

Члан 42

(1) Комунални отпад се сакупља, прерађује и одстрањује у складу са овим законом.

(2) Изворни произвођач комуналног отпада дужан је да врши одвојено сакупљање комуналног отпада ради његовог рециклирања, у складу са овим законом.

(3) Јединице локалне самоуправе дужне су да селективно сакупљање отпада организују до 2015. године.

Управљање биоотпадом

Члан 43

(1) Биоотпад се одвојено сакупља, у складу са локалним планом, ради компостирања и анаеробне прераде на начин којим се обезбјеђује висок ниво заштите животне средине и здравља људи.

(2) Материјали произведени из биоотпада могу се употријебити само ако су безбједни за животну средину и здравље људи.

(3) Услови за прераду биоотпада и критеријуми за одређивање квалитета продуката органског рециклирања из биоотпада утврђују се прописом Министарства.

Евиденција отпада

Члан 44

(1) Ималац отпада, трговац и посредник отпада дужан је да води евиденцију о количинама и врсти отпада, у складу са каталогом отпада.

(2) Изузетно од става 1 овог члана:

- евиденцију о неопасном отпаду ради вођења годишње статистике отпада нијесу дужни да воде произвођачи отпада из става 1 овог члана са мање од десет запослених који немају обавезу израде плана управљања отпадом произвођача отпада из члана 26 став 1 овог закона, и
- евиденцију о комуналном отпаду који настаје на територији јединице локалне самоуправе дужан је да води надлежни орган локалне управе на основу података добијених од привредног друштва или предузетника који имају дозволу за прераду и/или збрињавање отпада из члана 31 овог закона и/или од привредног друштва или предузетника уписаног у регистар сакупљача, односно превозника отпада из члана 37 овог закона.

(3) Ималац отпада који врши обраду отпада, поред података из става 1 овог члана, води евиденцију и о начину управљања, поријеклу отпада и мјесту или локацији за обраду отпада.

(4) Привредно друштво или предузетник који користи свој отпад ради поновне употребе и рециклирања није дужан да води евиденцију о отпаду из става 1 овог члана.

(5) Евиденција из става 1 овог члана води се у форми дјеловодника отпада у који се уписују подаци за сваку врсту отпада одвојено.

(6) Формулар о транспорту отпада саставни је дио евиденције из става 5 овог члана.

(7) Ималац отпада из ст. 1 и 3 овог члана и надлежни орган локалне управе из става 2 алинеја 2 овог члана, на основу података из евиденције о количинама и врстама отпада, дужни су да припреме годишње извјештаје о отпаду које достављају Агенцији до 1. марта текуће за претходну годину, а годишњи извјештај надлежни орган локалне управе из става 2 алинеја 2 овог члана дужан је да достави и надлежном органу јединице локалне самоуправе.

(8) Евиденција опасног отпада чува се најмање три године, а евиденција о транспорту опасног отпада чува се најмање годину дана.

(9) Начин вођења евиденције из става 5 овог члана, садржај дјеловодника и формулара о транспорту отпада и начин њиховог попуњавања и начин сачињавања годишњих извјештаја о отпаду става 7 овог члана утврђују се прописом Министарства.

(10) Методологија за утврђивање састава и количина (масе) комуналног отпада на територији јединице локалне самоуправе утврђује се прописом Министарства.

V. ПОСЕБНЕ ВРСТЕ ОТПАДА

Грађевински отпад

Члан 54 ст. 1, 6 и 7 *(„Сл.лист ЦГ“, број 39/16)*

(1) Ималац грађевинског отпада дужан је да грађевински отпад преради у грађевински материјал у складу са чланом 14 алинеја 2 овог закона.

(6) Произвођач грађевинског отпада који настаје од објекта чија је запремина заједно са земљаним ископом већа од 2 000 m^3 дужан је да сачини план управљања грађевинским отпадом.

(7) Ако грађевински отпад садржи или је изложен опасним материјама, произвођач грађевинског отпада је дужан да сачини план управљања грађевинским отпадом, без обзира на запремину објекта.

(8) Сагласност на план управљања грађевинским отпадом из става 6 овог члана даје:

- Агенција, ако грађевинску дозволу издаје надлежни орган управе,
- орган локалне управе, уколико грађевинску дозволу издаје надлежни орган локалне управе.

Канализациони муљ

Члан 58 *(„Сл.лист ЦГ“, број 39/16)*

(1) Произвођач комуналног муља (у даљем текст: муљ) дужан је да води евиденцију која нарочито садржи:

1) име и адресу, односно назив и сједиште произвођача муља;
2) количину муља која је произведена или испоручена за даљу употребу;
3) састав и карактеристике испорученог муља;
4) технолошке карактеристике примијењеног процеса;
5) име и адресу, односно назив и сједиште лица које користи муљ;

6) локацију коришћења, односно обраде муља.

(2) Произвођач муља дужан је да надлежном органу јединице локалне самоуправе на чијој територији настаје муљ достави податке из евиденције из става 1 овог члана до 31. марта текуће за претходну годину.

Обавезе корисника обрађеног муља

Члан 61 *(„Сл.лист ЦГ", број 39/16)*

(1) Прије употребе обрађеног муља за намјене из члана 59 став 2 тач. 1 и 2 овог закона (*НАПОМЕНА ПРИРЕЂИВАЧА: у пољопривреди и на зеленим површинама и парковима*) корисник обрађеног муља дужан је да обезбиједи анализу земљишта на којем ће се обрађени муљ користити.

(2) Стручно мишљење о могућности коришћења обрађеног муља даје научноистраживачка установа која се бави питањима земљишта или друго правно лице које има одговарајући кадар, опрему и посједује научну и информациону документацију и које овласти орган државне управе надлежан са послове пољопривреде, у складу са законом.

(3) Корисник обрађеног муља дужан је да:

- води евиденцију која садржи резултате анализа обрађеног муља из члана 59 став 4 овог закона и анализе земљишта из става 1 овог члана,,
- припреми годишњи извјештај о количини обрађеног муља и локацијама (катастарска општина и катастарска парцела), на којима је користио обрађени муљ.

(4) Евиденцију и годишњи извјештај из става 3 овог члана корисник обрађеног канализационог муља дужан је да достави Агенцији и надлежном органу локалне управе до 31. марта текуће за претходну годину.

VII. ДЕПОНОВАЊЕ И СКЛАДИШТЕЊЕ ОТПАДА

Мијешани комунални отпад

Члан 73 *(„Сл.лист ЦГ", број 39/16)*

(1) Мијешани комунални отпад одлаже се на депонију за неопасан отпад.

(2) Прије одлагања мијешани комунални отпад се механички и биолошки прерађује ради испуњавања услова из члана 69 став 3 овог закона.

(3) Годишња количина биолошко разградивих саставних дјелова у мијешаном комуналном отпаду који се одложи на депонију мора бити мања од количине биолошко разградивог комуналног отпада која је за одлагање одређена програмом из члана 20 овог закона.

Обавезе руководиоца депоније

Члан 74 *(„Сл.лист ЦГ", број 39/16)*

Руководилац депоније дужан је да:

1) утврди количину отпада прије његовог пријема на депонију;
2) провјери подударност примљеног отпада са подацима садржаним у формуларима за транспорт отпада;
3) одбије пријем отпада на депонију ако утврди неподударност отпада са подацима садржаним у формулару за транспорт отпада и одмах обавијести еколошког инспектора;
4) обезбиједи селективно одлагање отпада ради спрјечавања реакција елемената различитих врста отпада на животну средину и здравље људи и стварања услова за обнављање и даље коришћење подручја депоније;
5) обезбиједи правилан рад техничких уређаја којима је депонија опремљена и примјењује санитарне, хигијенске, противпожарне и прописе о заштити на раду, у складу са законом;
6) обавијести орган који је издао дозволу за рад депоније о престанку рада депоније након завршеног прекривања;
7) надгледа депонију отпада прије, током и након престанка рада, о чему доставља годишњи извјештај Агенцији до 31. марта текуће за претходну годину;
8) без одлагања обавијести еколошког инспектора о уоченим промјенама на депонији који могу утицати на животну средину и здравље људи.

Затварање депоније

Члан 75

(1) Затварање дијела или цијеле депоније врши се:

- у складу са дозволом;
- на захтјев руководиоца депоније на основу одборења Агенције;
- по налогу Агенције.

(2) Депонија или дио депоније сматра се затвореним ако су испуњени сви услови утврђени главним пројектом за затварање депоније и када Агенција процијени све извјештаје руководиоца депоније, утврди испуњеност свих услова за затварање депоније и обавијести привредно друштво или предузетника које управља депонијом о одлуци о престанку рада депоније или дијела депоније.

(3) Након затварања депоније власници депоније су одговорни за њено одржавање, надзор и контролу након затварања, на начин и у року који одреди Агенција.

(4) Рок одржавања, надзора и контроле подручја депоније из става 3 овог члана не може бити краћи од 30 година.

(5) Власници депоније из става 3 овог члана дужни су да обавијесте Агенцију о значајним негативним утицајима на животну средину и здравље људи утврђених контролом из става 3 овог члана.

(6) Након добијања обавјештења из става 5 овог члана Агенција одређује рокове и начин санације уочених негативних утицаја.

Финансијска средства за одлагање отпада на депонији и затварање депоније

Члан 76 *(„Сл.лист ЦГ“, број 39/16)*

(1) Произвођач отпада дужан је да плати све трошкове одлагања отпада на депонији и трошкове затварања, надзора и контроле послије затварања депоније.

(2) Финансијска средства за трошкове одржавања и контроле након затварања депоније утврђују се у дозволи за збрињавање отпада, за период који не може бити краћи од 30 година.

(3) Цијена услуге одлагања отпада на депонији и затварања, надзора и контроле послије затварања депоније из става 1 овог члана утврђује се у складу са законом којим се уређују комуналне дјелатности.

Складиштење отпада

Члан 77 *(„Сл.лист ЦГ“, број 39/16)*

(1) Отпад се складишти:

1) временски ограничено:
   - током сакупљања или ради транспорта отпада до мјеста обраде на период који није дужи од годину дана;
   - на складишту обрађивача отпада на период који није дужи од три године;
2) временски неограничено у подземном складишту.

(2) Изузетно од става 1 тачка 1 алинеја 1 овог члана, извозник опасног отпада складишти опасни отпад на период који није дужи од 18 мјесеци.

(3) Складиштење отпада се врши у складу са:

- планом управљања отпадом произвођача отпада;
- дозволом за прераду, односно збрињавање отпада.

(4) Отпад се складишти у објекту који има употребну дозволу издату у складу са законом којим се уређује изградња објеката.

(5) Отворени простор са чврстом подлогом и ријешеним испустом за отпадне воде у коме се складишти отпад мора да има одобрење од надлежног органа локалне управе за грађење односно постављање.

(6) Ближи услови које треба да испуњава објекат за складиштење отпада, начин и услови складиштења различитих врста отпада утврђују се прописом Владе.

(7) Испуњеност услова утврђених прописом из става 6 овог члана утврђује Агенција.

Привремено складиштење комуналног отпада

Члан 78 *(„Сл.лист ЦГ“, број 39/16)*

(1) Јединице локалне самоуправе које немају изграђену депонију у складу са законом могу комунални отпад:

- предати привредном друштву или предузетнику који има дозволу за прераду и/или збрињавање отпада;
- привремено складиштити прије него отпад предају на обраду привредном друштву или предузетнику из алинеје 1 овог става.

(2) Привремено складиштење из става 1 алинеја 2 овог члана може се вршити најдуже годину дана од дана пријема отпада.

(3) Локацију на којој ће се привремено складиштити комунални отпад сакупљен са подручја јединице локалне самоуправе и субјекта који управља привременим складиштем одређује скупштина јединице локалне самоуправе.

(4) Локација из става 3 овог члана мора да:

- буде ограђена, како би се спријечило присуство неовлашћених лица, домаћих и дивљих животиња и неконтролисано одлагање отпада;
- буде опремљена вагом за мјерење количине отпада који се привремено складишти;
- има организовану чуварску службу и службу за пријем отпада и одржавање привременог складишта;
- испуњава и друге услове ради обезбједјивања да привремено складиштење не доприноси додатном угрожавању животне средине и здравља људи.

(5) Јединица локалне самоуправе дужна је да обезбиједи вођење евиденције о пријему отпада на локацији из става 3 овог члана у складу са чланом 44 став 2 овог закона.

(6) Евиденцију из става 5 овог члана води субјекат који управља привременим складиштем комуналног отпада.

(7) Начин привременог складиштења отпада из става 1 алинеја 2 овог члана и услове заштите животне средине и здравља људи прописује јединица локалне самоуправе, уз сагласност Министарства.

Привремено складиштење неопасног грађевинског отпада

Члан 78а

(1) Произвођач грађевинског отпада неопасни грађевински отпад може:

- предати привредном друштву или предузетнику који има дозволу за прераду и/или збрињавање грађевинског отпада, или
- привремено складиштити прије предаје на обраду привредном друштву или предузетнику из алинеје 1 овог става.

(2) Привремено складиштење из става 1 алинеја 2 овог члана може се вршити најдуже двије године од дана пријема неопасног грађевинског отпада.

(3) Локацију на којој ће се привремено складиштити неопасни грађевински отпад сакупљен са подручја јединице локалне самоуправе и субјекта који управља привременим складиштем одређује скупштина јединице локалне самоуправе.

(4) Скупштина јединице локалне самоуправе може за локацију за привремено складиштење неопасног грађевинског отпада одредити и посебну зону у оквиру локације за привремено складиштење комуналног отпада из члана 78 став 3 овог закона.

(5) Локација из става 3 овог члана мора да:

- буде ограђена, како би се спријечило присуство неовлашћених лица и неконтролисано одлагање отпада;
- буде опремљена вагом за мјерење количине неопасног грађевинског отпада који се привремено складишти;
- има организовану чуварску службу и службу за пријем отпада;

- испуњава и друге услове ради обезбјеђивања да привремено складиштење не доприноси додатном угрожавању животне средине.

(6) Јединица локалне самоуправе дужна је да обезбиједи вођење евиденције о пријему неопасног грађевинског отпада на локацији из става 3 овог члана.

(7) Евиденцију из става 6 овог члана води субјекат који управља привременим складиштем неопасног грађевинског отпада.

(8) Начин привременог складиштења неопасног грађевинског отпада из става 1 алинеја 2 овог члана и услове заштите животне средине прописује јединица локалне самоуправе, уз сагласност Министарства.

Накнада за привремено складиштење комуналног и неопасног грађевинског отпада

Члан 78б

(1) Изузетно од члана 78 став 2 и члана 78а став 2 овог закона, комунални, односно неопасни грађевински отпад може се привремено складиштити на период дужи од годину односно двије године, под условом да се за комунални отпад који је ускладиштен дуже од годину дана на локацији из члана 78 став 3 овог закона и за неопасни грађевински отпад који је ускладиштен дуже од двије године за сваку годину плаћа накнада у износу од 10 € по тони комуналног, односно неопасног грађевинског отпада.

(2) Накнаду из става 1 овог члана плаћа субјекат који управља привременим складиштем из члана 78 став 3, односно члана 78а став 3 овог закона.

(3) Средства од накнаде из става 1 овог члана приход су буџета Црне Горе и могу се користити само за изградњу постројења за обраду отпада, набавку опреме и возила за сакупљање и транспорт отпада и санацију и рекултивацију неуређених одлагалишта.

(4) Начин обрачуна и плаћања накнаде из става 1 овог члана прописује Министарство.

План санације локације за привремено складиштење

Члан 78ц

(1) Субјекат који управља привременим складиштем из члана 78 став 3 и члана 78а став 3 овог закона сачињава план санације локације за привремено складиштење комуналног отпада, односно неопасног грађевинског отпада у року утврђеним Државним планом.

(2) План санације локације из става 1 овог члана садржи и одржавање, надзор и контролу саниране локације у трајању од најмање три године.

(3) Сагласност на план санације локација из става 1 овог члана даје Агенција у року од 30 дана од дана достављања плана санације на сагласност.

(4) Након истека рока за привремено складиштење комуналног, односно неопасног грађевинског отпада субјекат из става 1 овог члана одговоран је за одржавање, надзор и контролу саниране локације у трајању од најмање три године.

IX. ФИНАНСИРАЊЕ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ

Извори финансирања

Члан 84

(1) Ималац отпада плаћа трошкове сакупљања, превоза и обраде отпада у складу са принципом "загађивач плаћа".

(2) Трошкове управљања отпадом сносе и произвођачи, увозници и дистрибутери производа од којих отпад потиче.

X. НАДЗОР

Надлежни орган

Члан 86 *(„Сл.лист ЦГ“, број 39/16)*

(1) Надзор над спровођењем овог закона и прописа донијетих на основу овог закона врше, у оквиру надлежности утврђених овим законом, Министарство, органи државне управе надлежни за област пољопривреде, шумарства, енергетике, рударства, саобраћаја, унутрашње трговине, наплату пореза и цариње робе и надлежни органи локалне управе.

(2) Послове инспекцијског надзора, еколошки инспектор врши за:

- опасни отпад,
- индустријски отпад, укључујући отпад из неорганских и органских хемијских и термичких процеса, осим отпада из рударства,
- посебне врсте отпада, осим канализационог муља,
- послове који се врше на локацији санитарне депоније или привременог складишта или другог постројења у коме се врши прерада и/или збрињавање комуналног и грађевинског отпада за двије или више општина.

(3) Послове инспекцијског надзора за комунални и неопасни грађевински отпад врши комунални инспектор, осим за послове из става 2 алинеја 4 овог члана.

(4) Послове инспекцијског надзора за коришћење обрађеног канализационог муља у пољопривредне сврхе врши фитосанитарни инспектор.

(5) Послове инспекцијског надзора за коришћење обрађеног канализационог муља за пошумљавање голети врши инспектор шумарства.

(6) Послове инспекцијског надзора за коришћење обрађеног канализационог муља за повратак енергије врши електроенергетски инспектор.

(7) Послове инспекцијског надзора за отпад из рударства врши инспектор за рударство, геологију и угљоводонике.

(8) Послове инспекцијског надзора за одлагање отпада у зони путног појаса врши саобраћајни инспектор.

(9) Послове инспекцијског надзора о постојању ознаке о врсти и начину управљања отпадом који настаје од производа за који је прописана проширена одговорност из члана 11 став 1 овог закона врши инспектор надлежан за надзор тог производа, односно групе производа у погледу безбједности и усклађености са прописаним захтјевима.

Овлашћења и обавезе комуналног инспектора

Члан 88

(1) Поред овлашћења утврђеним Законом о инспекцијском надзору, комунални инспектор има овлашћења да:

1) контролише технолошки поступак, коришћене сировине и друге материјале и организовање услужне дјелатности којима се спречава настанак комуналног отпада или чијом примјеном се производи најмања количина комуналног и грађевинског отпада;
2) контролише да ли ималац комуналног отпада управља са комуналним отпадом у складу са овим законом, плановима и програмима управљања комуналним отпадом и захтјевима заштите животне средине и здравља људи;
3) прати спровођење локалног плана, укључујући и мјере за управљање биоотпадом;
4) контролише испуњеност услова и прати активности привредног друштва или предузетника које се бави сакупљањем, односно транспортом комуналног отпада;
5) контролише испуњење обавезе произвођача комуналног отпада да врши селекцију отпада ради рециклирања у складу са овим законом;
6) провјерава да ли се поступци управљања комуналним отпадом врше у складу са издатим дозволама и сагласностима;
7) прати испуњење обавеза о вођењу евиденције о производњи и управљању комуналним отпадом.

(2) Ради отклањања утврђених неправилности комунални инспектор, поред овлашћења из става 1 овог члана, дужан је да субјекту надзора:

1) нареди забрану сакупљања и транспорта комуналног и грађевинског отпада у складу са законом;
2) нареди отклањање недостатака у сакупљању и транспорту у случају из тачке 1 овог става.

XII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 94

(1) Државни план управљања отпадом у складу са овим законом донијеће се до 31. марта 2013. године.

(2) До доношења плана из става 1 овог члана примјењиваће се Државни план управљања отпадом донијет до ступања на снагу овог закона.

(3) Локални планови управљања комуналним отпадом донијеће се у року од шест мјесеци од дана доношења плана из става 1 овог члана.

Члан 98 *(„Сл.лист ЦГ", бр. 39/16)*

Надлежни орган локалне управе дужан је да, у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона, изврши попис неуређених одлагалишта на свом подручју, сачини план санације ових одлагалишта и уврсти га у локални план из члана 94 став 3 овог закона. *НАПОМЕНА*: Рок истиче 07.07.2017.године.

Члан 98а *(„Сл.лист ЦГ", бр. 39/16)*

(1) Локација на којој се привремено складишти комунални отпад сакупљен са подручне јединице локалне самоуправе уредиће се у складу са чланом 78 овог закона у року од шест мјесеци од ступања на снагу овог закона. *НАПОМЕНА*: Рок истиче 07.01.2017.године.

(2) Локација на којој се привремено складишти неопасни грађевински отпад сакупљен са подручне јединице локалне самоуправе уредиће се у складу са чланом 78а овог закона у року од девет мјесеци од ступања на снагу овог закона. *НАПОМЕНА*: Рок истиче 07.04.2017.године.

(3) Привремено складиштење комуналног отпада из чл. 78 и 78а овог закона вршиће се у року утврђеним Државним планом.

Члан 98б *(„Сл.лист ЦГ", бр. 39/16)*

(1) Поновна употреба и рециклажа папира, метала, пластике и стакла у процентима из члана 14 овог закона мора се достићи до 2020. године.

(2) Циљ из члана 14 алинеја 1 овог закона остварује се на начин што ће се за поновну употребу и рециклирање припремити најмање:

- 25% отпадног материјала до 31. децембра 2017. године;
- 35% отпадног материјала до 31. децембра 2018. године;
- 45% отпадног материјала до 31. децембра 2019. године;
- 50% отпадног материјала до 31. децембра 2020. године.

(3) Циљ из члана 14 алинеја 2 овог закона ималац неопасног грађевинског отпада остариће на начин што ће се за поновну употребу и рециклирање припремити најмање:

- 10% произведеног неопасног грађевинског отпада до 31. децембра 2017. године;
- 30% произведеног неопасног грађевинског отпада до 31. децембра 2018. године;
- 50% произведеног неопасног грађевинског отпада до 31. децембра 2019. године;
- 70% произведеног неопасног грађевинског отпада до 31. децембра 2020. године.

(4) Ради достизања нивоа количина биолошко разградивог комуналног отпада који се одлаже на депонију из члана 20 став 1 овог закона, процентуални ниво количина биолошко разградивог отпада у износу од:

- 75% од укупне масе биолошко разградивог отпада произведеног у 2010. години мора се достићи најкасније до 2018. године;
- 50% од укупне масе биолошко разградивог отпада произведеног у 2010. години мора се достићи најкасније до 2021. године;
- 35% од укупне масе биолошко разградивог отпада произведеног у 2010. години мора се достићи најкасније до 2025. године.

Члан 98ц

(1) Надлежни орган локалне управе дужан је да, у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона, изврши попис неуређених одлагалишта комуналног отпада на свом подручју и у року од

годину дана сачини програм санације тих одлагалишта и уврсти га у локални план из члана 23 овог закона. *НАПОМЕНА*: Рок истиче 07.10.2016.године.

(2) Локације које не испуњавају услове утврђене овим законом, на којима је у складу са одлукама надлежног органа јединице локалне самоуправе вршено одлагање отпада, јединице локалне самоуправе су дужне да санирају и рекултивишу у року утврђеним Државним планом.

(3) Јединице локалне самоуправе дужне су да, за локације из става 2 овог члана које имају 100 до 1000 m^3 отпадаураде план санације, односно пројекат санације за локације преко 1000 m^3 отпада.

Члан 101

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о управљању отпадом ("Службени лист РЦГ", бр. 80/05 и "Службени лист ЦГ", бр. 73/08).

*

2.4.1. Уредба о повјеравању дијела послова Управе полиције Главном граду - Подгорица

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 7/13, 32/13 и 40/16 од 30.06.2016.)

Члан 1 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 32/13 и 40/16)*

(1) Послови државне управе из надлежности Управе полиције који се односе на премјештање возила: која нијесу уклоњена са коловоза у случају из члана 57; паркираних супротно члану 58; паркираних на мјестима из члана 60 став 1 и у случају из члана 290 став 4 и члана 301 став 4 Закона о безбједности саобраћаја на путевима ("Службени лист ЦГ", број 33/12), на друго мјесто, повјеравају се Главном граду Подгорица.

(2) У вршењу послова из става 1 овог члана, који се односе на премјештање возила паркираних на мјестима из члана 60 став 1 Закона о безбједности саобраћаја на путевима, Главном граду Подгорица повјеравају се и послови издавања прекршајног налога и покретања прекршајног поступка у складу са законом.

Члан 2 *(„Сл.лист ЦГ“, број 40/16)*

Главни град Подгорица послове из члана 1 ове уредбе, вршиће на територији Главног града и то: на локалним путевима и улицама у насељима, другим јавним површинама, као и на дијелу државног пута који пролази кроз насеља у Главном граду.

Члан 3

Финансијска средства за вршење повјерених послова обезбјеђује Главни град.

Члан 4

Организацију вршења повјерених послова, број и структуру извршилаца утврдиће надлежни орган Главног града.

*

2.4.2. Уредба о повјеравању дијела послова Управе полиције Пријестоници Цетиње и општинама Бар, Будва, Бијело Поље, Тиват, Котор, Никшић, Улцињ и Херцег Нови

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 7/13, 32/13 и 46/14 од 31.10.2014.)

Члан 1 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 32/13 и 46/14)*

(1) Послови државне управе из надлежности Управе полиције који се односе на премјештање возила: која нијесу уклоњена са коловоза у случају из члана 57; паркираних супротно члану 58; паркираних на мјестима из члана 60 став 1 и у случају из члана 290 став 4 и члана 301 став 4 Закона о безбједности саобраћаја на путевима ("Службени лист ЦГ", број 33/12), на друго мјесто, повјеравају

се Пријестоници Цетиње и општинама Бар, Будва, Бијело Поље, Тиват, Котор, Никшић, Улцињ и Херцег Нови (у даљем тексту: општина).

(2) У вршењу послова из става 1 овог члана, који се односе на премјештање возила паркираних на мјестима из члана 60 став 1 Закона о безбједности саобраћаја на путевима, надлежном органу општине повјеравају се и послови издавања прекршајног налога и покретања прекршајног поступка у складу са законом.

Члан 2

Послове из члана 1 ове уредбе, вршиће надлежни органи општина на локалним путевима и улицама у насељима, другим јавним површинама, као и на дијелу државног пута који пролази кроз насеља општина.

Члан 3

Финансијска средства за вршење повјерених послова обезбјеђују општине.

Члан 4

Организацију вршења повјерених послова, број и структуру извршилаца утврдиће надлежни органи општина.

*

2.5. Закон о одржавању стамбених зграда *(„Сл.лист ЦГ“, број 41/16 од 6.7.2016.)*

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом уређују се права и обавезе етажних власника у погледу одржавања стамбене зграде и заједничких дијелова стамбене зграде и друга питања од значаја за област становања.

II. ОДРЖАВАЊЕ СТАМБЕНЕ ЗГРАДЕ И УРБАНИСТИЧКЕ ПАРЦЕЛЕ

Начин организовања послова одржавања

Члан 5

(1) О начину организовања послова одржавања стамбене зграде и урбанистичке парцеле одлучује скупштина етажних власника (у даљем тексту: скупштина).

(2) Изузетно од става 1 овог члана, послови и начин одржавања стамбених зграда и урбанистичких парцела у туристичким зонама могу да се утврде уговором о преносу права својине над посебним дијелом стамбене зграде закљученим између инвеститора 1/ или другог власника и купца.

(3) Управник стамбене зграде (у даљем тексту: управник) је дужан да правила о међусобним односима етажних власника и уговор о преносу права својине из става 2 овог члана, достави надлежном органу локалне управе у року од 15 дана од дана њиховог доношења, односно од закључења уговора.

(4) Инвеститор стамбене зграде у смислу овог закона је лице на чије име је издата грађевинска дозвола и може бити правно лице, физичко лице, предузетник, привредно друштво, стамбена задруга, државни орган, орган државне управе, орган локалне самоуправе, орган локалне управе или јавна установа.

Надлежност у случају необављања хитних радова

Члан 15

(1) Ако скупштина етажних власника односно управник, не обезбиједе извођење хитних радова, надлежни орган локалне управе дужан је да обезбиједи извођење тих радова, до спречавања настанка даље штете, преко привредног друштва или на други начин, на терет стамбене зграде.

(2) Органи управљања стамбене зграде дужни су да трошкове за радове из става 1 овог члана накнаде јединици локалне самоуправе, у роковима и на начин који одреди надлежни орган локалне самоуправе.

(3) Рачун о изведеним хитним радовима представља извршну исправу у извршном поступку.

(4) Када нијесу основани органи управљања стамбене зграде, етажни власници одговарају солидарно за накнаду трошкова за радове из става 1 овог члана јединици локалне самоуправе.

(5) Етажни власник је дужан да омогући обављање редовних, хитних и нужних радова и омогући приступ овлашћеним лицима у свој посебан дио.

(6) Ако, у случају потребе обављања нужних и хитних радова етажни власник није у посебном дјелу а његово боравиште је непознато, по налогу органа управе преко инспектора за становање, односно надлежног органа локалне управе преко комуналног инспектора, може се извршити улазак у односне просторије без пристанка етажног власника, ако је то неопходно ради отклањања непосредне опасности по живот и здравље људи и имовине.

Управљање средствима одржавања

Члан 17 став 4

(4) Средства за извођење радова редовног одржавања, нужних и хитних радова на заједничким дјеловима стамбене зграде и урбанистичке парцеле могу се обезбјеђивати и суфинансирањем са заинтересованим лицима, кредитирањем под повољним условима које може да обезбиједи јединица локалне самоуправе, и на други начин у складу са законом.

Заједнички рачун

Члан 19

(1) Управник је дужан да отвори заједнички рачун стамбене зграде на који се уплаћују средства за одржавање стамбене зграде и урбанистичке парцеле.

(2) Управник, привремени управник или друго лице које представља и заступа стамбену зграду дужан је да ради отварања заједничког рачуна из става 1 овог члана поднесе захтјев надлежном органу локалне управе, за добијање матичног броја и шифре дјелатности стамбене зграде.

(3) Захтјев из става 2 овог члана и извод из регистара из члана 26 овог закона, надлежни орган локалне управе дужан је да достави органу управе надлежном за послове статистике.

(4) Орган управе надлежан за послове статистике дужан је да у року од осам дана од дана пријема захтјева и извода из става 3 овог члана, достави надлежном органу локалне управе акт о одређивању матичног броја и шифре дјелатности стамбене зграде.

(5) Надлежни орган локалне управе дужан је да у року од осам дана од дана пријема, акт из става 4 овог члана достави подносиоцу захтјева из става 2 овог члана.

(6) По добијању матичног броја и шифре дјелатности стамбене зграде подносилац захтјева из става 2 овог члана дужан је да отвори заједнички рачун стамбене зграде код финансијске институције, преко којег се обављају послови одржавања стамбене зграде и врше уплате за одржавање заједничких дјелова стамбене зграде.

(7) Ако су органи управљања стамбеном зградом формирани одвојено за улазе односно ламеле, заједнички рачун се отвара одвојено за сваки улаз односно ламелу.

(8) Надлежни орган локалне управе је дужан да матични број и шифру дјелатности стамбене зграде упише у регистар стамбених зграда.

Рјешење

Члан 20

(1) Орган локалне управе ће рјешењем, у складу са одлуком скупштине етажних власника, односно уговором из члана 16 став 4 овог закона, обрачунати износ и утврдити начин плаћања трошкова одржавања стамбене зграде и урбанистичке парцеле.

(2) Рјешење из става 1 овог члана, нарочито садржи име и презиме етажног власника и површину стамбеног, пословног или гаражног простора за који се утврђује износ и начин плаћања трошкова одржавања стамбене зграде и урбанистичке парцеле.

(3) Податке из става 2 овог члана, дужан је да прибави орган локалне управе у року од 15 дана од дана достављања захтјева управника.

(4) Рјешење из става 1 овог члана је извршна исправа у извршном поступку.

Привремени управник

Члан 22

(1) Ако етажни власници нијесу образовали органе управљања у складу са законом, надлежни орган локалне управе је дужан да именује, на захтјев једног или више етажних власника или по службеној дужности, привременог управника.

(2) Привремени управник је дужан да сазове сједницу скупштине етажних власника ради њеног конституисања, у року од 15 дана од дана именовања.

(3) Привремени управник се именује на вријеме од три мјесеца.

(4) Привременом управнику за рад припада накнада коју утврђује орган локалне управе на терет средстава за редовно одржавање стамбене зграде, у складу са накнадама које се уобичајено утврђују за рад управника у стамбеним зградама истог или приближног броја посебних дјелова.

(5) Ако заједнички рачун стамбене зграде није отворен, привремени управник има право да потраживање за извршене услуге управљања наплати у року од једне године од сазнања да је заједнички рачун зграде отворен, односно двије године од дана отварања заједничког рачуна.

(6) Приликом упућивања другог позива за одржавање конститутивне сједнице скупштине етажних власника, привремени управник је дужан да упозори етажне власнике о последицама пропуштања конституисања скупштине етажних власника.

(7) Ако ни послије другог позива из става 6 овог члана, етажни власници не формирају органе управљања стамбеном зградом, привремени управник је дужан да у року од осам дана од дана заказане конститутивне сједнице писаним путем обавијести етажне власнике о посљедицама пропуштања и о томе обавијести орган локалне управе надлежан за комуналне послове.

Обавјештавање о располагању са посебним дијелом

Члан 23

(1) Етажни власници су дужни да сваку промјену у односу на располагање посебним дијелом стамбене зграде или његовим дијелом пријаве скупштини етажних власника, односно управнику.

(2) Управник је дужан да о промјенама из става 1 овог члана обавијести надлежни орган локалне управе.

(3) Етажни власник је дужан да у року од 15 дана од дана издавања у закуп посебног дијела стамбене зграде, управнику достави писано обавјештење о закупу.

(4) Обавјештење из става 1 овог члана садржи:

- податке о закупцу и закуподавцу (име, презиме и адреса, за физичко лице, односно назив, сједиште и порески идентификациони број, за правно лице);
- површину закупљеног простора;
- трајање закупа.

(5) Управник, односно привремени управник је дужан да квартално доставља писано обавјештење надлежном органу локалне управе о подацима из става 1 овог члана.

(6) Етажни власник је дужан да, у року од 15 дана од дана закључивања уговора о закупу посебног дијела стамбене зграде, органу управе надлежном за послове наплате пореза достави један примјерак уговора о закупу, овјерен од нотара, или другог надлежног органа.

Кућни ред

Члан 24

(1) Етажни власници, односно корисници посебних и заједничких дјелова стамбене зграде дужни су да се придржавају кућног реда.

(2) Кућни ред из става 1 овог члана уређује се прописом надлежног органа јединице локалне самоуправе.

Недопуштени радови

Члан 25

(1) Без одобрења надлежног органа локалне управе забрањено је:

- нарушавати изглед фасада постављањем уређаја;
- мијењати изглед стамбене зграде застакљивањем;

- мијењати изглед стамбене зграде зазидавањем;
- мијењати и нарушавати изглед на други начин.

(2) Обим и врсту допуштених радова из става 1 овог члана, који се могу изводити на стамбеној згради прописује надлежни орган локалне самоуправе.

Регистри

Члан 26

(1) Регистар етажних власника, регистар стамбених зграда и њихових посебних дјелова и регистар управника стамбених зграда дужан је да води надлежни орган локалне управе или привредно друштво коме надлежни орган локалне самоуправе повјери вођење регистара.

(2) Орган управе надлежан за упис права у катастар непокретности, дужан је да из евиденције коју води у складу са законом, органу односно привредном друштву из става 1 овог члана достави податке о:

- катастарској парцели на којој је изграђена стамбена зграда,
- стамбеној згради (положај; облик; грађевинска бруто површина у складу са стандардима; начин коришћења; назив објекта; адреса; спратност; година изградње и правни статус изградње),
- посебним дјеловима стамбене зграде (положај, облик, нето површина у складу са стандардима, начин коришћења, назив објекта, адреса; спратност, собност, година изградње и правни статус),
- правима на стамбеној згради и посебним дјеловима и носиоцима тих права и
- теретима и ограничењима.

Промјена начина коришћења

Члан 27

Посебни и заједнички дио стамбене зграде може се претворити у пословну просторију, односно пословна просторија настала промјеном начина коришћења посебног или заједничког дијела стамбене зграде може се претворити у посебни или заједнички дио стамбене зграде на начин утврђен прописом Владе Црне Горе (у даљем тексту: Влада).

III. РЈЕШАВАЊЕ СТАМБЕНИХ ПОТРЕБА

Обезбјеђивање средстава за рјешавање стамбених потреба

Члан 28

Држава, односно јединице локалне самоуправе обезбјеђују средства за рјешавање стамбених потреба запослених у државним органима, односно органима локалне самоуправе, у складу са потребама и могућностима.

Надлежност за доношење прописа

Члан 29

(1) Поступак, начин и критеријуми за рјешавање стамбених потреба лица чији је рад од интереса за државу, односно јединицу локалне самоуправе утврђују се прописом Владе, односно надлежног органа локалне самоуправе.

(2) Поступак, начин и критеријуми за рјешавање стамбених потреба судија, државних тужилаца и судија Уставног суда Црне Горе, утврђују се актом Судског савјета, Тужилачког савјета и Уставног суда Црне Горе.

Начин обезбјеђивања

Члан 30

Влада односно јединица локалне самоуправе може, поред финансијских средстава за рјешавање стамбених потреба лица из чл. 28 и 29 овог закона, обезбјеђивати и грађевинско земљиште и друга средства, у складу са законом.

IV. НАДЗОР

Органи надлежни за надзор

Члан 31

Надзор над примјеном овог закона и других прописа из области становања и одржавања стамбених зграда врши орган државне управе надлежан за стамбене послове и надлежни орган локалне управе.

Инспекцијски надзор

Члан 32

(1) Послове инспекцијског надзора у области становања и одржавања стамбених зграда, у оквиру прописаних надлежности, врши орган управе надлежан за инспекцијске послове преко инспектора за становање, у складу са овим законом и другим законима.

(2) Послове инспекцијског надзора у области становања и одржавања стамбених зграда у оквиру прописаних надлежности локалне управе врши надлежни орган локалне управе, преко комуналног инспектора, у складу са законом.

Овлашћења комуналног инспектора

Члан 34

У вршењу послова инспекцијског надзора, комунални инспектор, обавезан је да провјерава, нарочито:

1) да ли је етажни власник отклонио без одлагања кварове којима се наноси штета другим посебним или заједничким дјеловима зграде или доводи у питање њихово функционисање (члан 174 став 3 Закона о својинско правним односима);
2) да ли је етажни власник о свом трошку извршио оправке на свом посебном дијелу зграде, ако је то неопходно да би се отклонила штета за дио другог власника или за дјелове зграде који служе згради као цјелини (члан 174 став 5 Закона о својинско правним односима);
3) да ли је етажни власник као ималац права надоградње у року од 30 дана од дана настанка кварова и оштећења, о свом трошку отклонио кварове и оштећења која су настала усљед извођења радова (члан 178 став 2 тачка 1 Закона о својинско правним односима);
4) да ли су етажни власници организовали органе управљања стамбеном зградом (члан 180 став 2 Закона о својинско правним односима);
5) да ли су у случају из члана 6 став 3 овог закона сувласници или заједничари посебног дијела опуномоћили представника у скупштини (члан 6 став 4);
6) да ли је етажни власник по сазнању без одлагања, обавијестио управника или правно лице коме су повјерени послови одржавања стамбене зграде о потреби предузимања хитних радова (члан 13 став 1);
7) да ли је етажни власник, без одлагања, пријавио управнику штету за коју је сазнао да је настала на заједничким дјеловима, као и штету на посебним дјеловима стамбене зграде, ако пријети опасност осталим дјеловима стамбене зграде (члан 13 став 2);
8) да ли је етажни власник, када пријети опасност од штете из члана 13 став 2 овог закона предузео нужне мјере без пристанка осталих етажних власника (члан 13 став 3);
9) да ли је управник обезбиједио обављање хитних радова без одлагања (члан 14 став 1);
10) да ли је управник обезбиједио обављање хитних радова и на посебном дијелу зграде, ако те радове не изврши етажни власник и ако је то неопходно ради одржавања заједничких дјелова зграде и зграде као цјелине (члан 14 став 3);.
11) да ли је етажни власник на чијем су посебном дијелу извршени хитни радови накнадио утрошена средства са заједничког рачуна у случају из члана 14 став 3 овог закона (члан 14 став 4);
12) да ли је етажни власник омогућио обављање редовних, нужних и хитних радова на стамбеној згради и омогућио приступ овлашћеним лицима у свој посебан дио (члан 15 став 5);

13) да ли је етажни власник уплатио као аконтацију за трошкове из члана 16 став 1 овог закона, мјесечни износ на заједнички рачун зграде, и то у износу од 1 бод/м2 нето стамбене или нето површине пословног простора, односно 0,5 бода/м2 нето површине нестамбеног простора који чине: заједничка поткровља, перионице, сушионице, ходници, холови, подруми, гараже и гаражна мјеста (члан 16 став 2 овог закона);
14) да ли инвеститор стамбене зграде самостално сноси трошкове редовног одржавања, нужних и хитних радова стамбене зграде и урбанистичке парцеле, организује послове одржавања стамбене зграде и предузима активности за формирање органа управљања стамбене зграде у периоду од годину дана од дана преноса права својине најмање једног посебног дијела стамбене зграде са инвеститора на купца, односно од дана уписа те промјене у катастар непокретности, или другу одговарајућу евиденцију непокретности (члан 16 став 5);
15) да ли је управник отворио заједнички рачун на који се уплаћују средства за одржавање стамбене зграде, која чине заједничку имовину свих етажних власника (члан 19 став 1);
16) да ли је подносилац захтјева из члана 19 став 2 овог закона на основу акта из члана 19 става 4 овог закона, отворио заједнички рачун стамбене зграде код финансијске институције, преко којег се обављају послови одржавања стамбене зграде и врше уплате за одржавање заједничких дјелова стамбене зграде (члан 19 став 6);
17) да ли управник води евиденцију о коришћењу средстава за одржавање стамбене зграде и урбанистичке парцеле (члан 21 став 1);
18) Да ли управник подноси извјештај о коришћењу средстава за одржавање стамбене зграде скупштини етажних власника, у року од 30 дана од дана завршетка радова редовног одржавања стамбене зграде који су већег обима, нужних и хитних радова на стамбеној згради, као и годишњи извјештај (члан 21 став 2):
19) да ли је управник, односно привремени управник којем је престао мандат поднио без одлагања извјештај о средствима на заједничком рачуну новом управнику, односно скупштини етажних власника (члан 21 став 4);
20) да ли је привредно друштво, правно лице, предузетник и стамбена задруга из члана 18 став 3 овог закона, поднијело извјештај о коришћењу средстава скупштини етажних власника и управнику, на начин из члана 21 ст. 2, 3 и 4 овог закона (члан 21 став 5);
21) да ли је привремени управник у року од 15 дана од дана именовања, сазвао сједницу скупштине етажних власника ради њеног конституисања (члана 22 став 2);
22) да ли је приликом упућивања другог позива за одржавање конститутивне сједнице скупштине етажних власника, привремени управник упозорио етажне власнике о последицама пропуштања конституисања скупштине етажних власника (члан 22 став 6);
23) да ли је привремени управник писаним путем обавијестио етажне власнике о последицама пропуштања и обавијестио орган локалне управе надлежан за комуналне послове, ако ни послије другог позива из члана 22 став 6 овог закона, етажни власници нијесу формирали органе управљања стамбеном зградом (члан 22 став 7);
24) да ли је етажни власник пријавио скупштини етажних власника и управнику сваку промјену која се тиче располагања посебним дијелом стамбене зграде или његовим дијелом (члан 23 став 1);
25) да ли је управник обавијестио надлежни орган локалне управе о промјенама из члана 23 став 1 (члан 23 став 2 овог закона);
26) да ли је етажни власник доставио управнику у року од 15 дана од дана издавања у закуп посебног дијела стамбене зграде писано обавјештење о закупу (члан 23 став 3 овог закона);
27) да ли је управник, односно привремени управник доставио писано обавјештење надлежном органу локалне управе о подацима о издавању у закуп посебног дијела стамбене зграде (члан 23 став 5);
28) да ли је етажни власник у року од 15 дана од дана потписивања уговора о закупу посебног дијела стамбене зграде, органу управе надлежном за послове наплате пореза доставио један

примјерак уговора о закупу, овјерен од нотара или другог надлежног органа (члан 23 став 6);

29) да ли се етажни власник, односно корисник посебних и заједничких дјелова стамбене зграде придржава утврђеног кућног-реда (члан 24);
30) да ли етажни власник или друго лице без одобрења органа локалне управе нарушава изглед фасаде постављањем уређаја и/или мијењања изглед стамбене зграде застакљивањем, и/или зазидавањем или на други начин (члан 25).

Управне мјере и радње које налаже комунални инспектор

Члан 36

(1) У вршењу инспекцијског надзора, комунални инспектор обавезан је да, кад утврди да је повријеђен закон или други пропис, предузме сљедеће мјере и радње:

1) нареди етажном власнику да отклони без одлагања кварове којима се наноси штета другим посебним или заједничким дјеловима зграде или доводи у питање њихово функционисање (члан 174 став 3 Закона о својинско правним односима);
2) нареди етажном власнику да о свом трошку изврши оправке на свом посебном дијелу зграде, ако је то неопходно да би се отклонила штета за дио другог власника или за дјелове зграде који служе згради као цјелини (члан 174 став 5 Закона о својинско правним односима);
3) нареди етажном власнику као имаоцу права надоградње да у року од 30 дана од дана настанка кварова и оштећења, о свом трошку отклони кварове и оштећења која су настала усљед извођења радова (члан 178 став 2 тачка 1 Закона о својинско правним односима);
4) нареди етажним власницима да организују органе управљања стамбеном зградом (члан 180 став 2 Закона о својинско правним односима);
5) нареди да у случају из члана 6 став 3 овог закона сувласници или заједничари посебног дијела да опуномоће представника у скупштини (члан 6 став 4);
6) нареди етажном власнику да по сазнању без одлагања, обавијести управника или правно лице коме су повјерени послови одржавања стамбене зграде о потреби предузимања хитних радова (члан 13 став 1);
7) нареди етажном власнику да, без одлагања, пријави управнику штету за коју је сазнао да је настала на заједничким дјеловима, као и штету на посебним дјеловима стамбене зграде, ако пријети опасност осталим дјеловима стамбене зграде (члан 13 став 2).
8) нареди етажном власнику, да када пријети опасност од штете из члана 13 став 2 овог закона предузме нужне мјере без пристанка осталих етажних власника (члан 13 став 3);
9) нареди управнику да обезбиједи обављање хитних радова без одлагања (члан 14 став 1);
10) нареди управнику да обезбиједи обављање хитних радова и на посебном дијелу зграде, ако те радове не изврши етажни власник и ако је то неопходно ради одржавања заједничких дјелова зграде и зграде као цјелине (члан 14 став 3);.
11) нареди етажном власнику на чијем су посебном дијелу извршени хитни радови да надокнади утрошена средства са заједничког рачуна у случају из члана 14 став 3 овог закона (члан 14 став 4);
12) нареди етажном власнику да омогући обављање редовних, нужних и хитних радова на стамбеној згради и омогући приступ овлашћеним лицима у свој посебан дио (члан 15 став 5);
13) нареди етажном власнику да као аконтацију за трошкове из члана 16 став 1 овог закона, уплати мјесечни износ на заједнички рачун зграде, и то у износу од 1 бод/м2 нето стамбене или нето површине пословног простора, односно 0,5 бода/м2 нето површине нестамбеног простора који чине: заједничка поткровља, перионице, сушионице, ходници, холови, подруми, гараже и гаражна мјеста (члан 16 став 2);
14) нареди инвеститор стамбене зграде да самостално сноси трошкове редовног одржавања, нужних и хитних радова стамбене зграде и урбанистичке парцеле, организује послове

одржавања стамбене зграде и предузме активности за формирање органа управљања стамбене зграде у периоду од годину дана од дана преноса права својине најмање једног посебног дијела стамбене зграде са инвеститора на купца, односно од дана уписа те промјене у катастар непокретности, или другу одговарајућу евиденцију непокретности (члан 16 став 5);

15) нареди управнику да отвори заједнички рачун на који се уплаћују средства за одржавање стамбене зграде и урбанистичке парцеле (члан 19 став 1);
16) нареди подносиоцу захтјева из члана 19 став 2 овог закона да на основу акта из члана 19 став 4 овог закона, отвори заједнички рачун стамбене зграде код финансијске институције, преко којег се обављају послови одржавања стамбене зграде и врше уплате за одржавање заједничких дјелова стамбене зграде (члан 19 став 6);
17) нареди управнику да води евиденцију о коришћењу средстава за одржавање стамбене зграде и урбанистичке парцеле (члан 21 став 1);
18) нареди управнику да поднесе извјештај о коришћењу средстава за одржавање стамбене зграде скупштини етажних власника у року од 30 дана од дана завршетка радова редовног одржавања стамбене зграде који су већег обима, нужних и хитних радова на стамбеној згради, као и годишњи извјештај (члан 21 став 2);
19) нареди управнику, односно привременом управнику којем је престао мандат да поднесе без одлагања извјештај о средствима на заједничком рачуну новом управнику, односно скупштини етажних власника (члан 21 став 4);
20) нареди привредном друштву, правном лицу, предузетнику и стамбеној задрузи из члана 18 став 3 овог закона, да поднесе извјештај о коришћењу средстава скупштини етажних власника и управнику, на начин из члана 21 ст. 2, 3 и 4 овог закона (члан 21 став 5);
21) нареди привременом управнику да у року од 15 дана од дана именовања, сазове сједницу скупштине етажних власника ради њеног конституисања (члана 22 став 2);
22) нареди привременом управнику да упозори етажне власнике о последицама пропуштања конституисања скупштине етажних власника приликом упућивања другог позива за одржавање конститутивне сједнице скупштине етажних власника. (члан 22 став 6).
23) нареди привременом управнику да писаним путем обавијести етажне власнике о последицама пропуштања и обавијести орган локалне управе надлежан за комуналне послове, ако ни послије другог позива из члана 22 став 6 овог закона, етажни власници нијесу формирали органе управљања стамбеном зградом (члан 22 став 7);
24) нареди етажном власнику да пријави скупштини етажних власника и управнику сваку промјену која се тиче располагања посебним дијелом стамбене зграде или његовим дијелом (члан 23 став 1);
25) нареди управнику да обавијести надлежни орган локалне управе о промјенама из члана 23 став 1 овог закона (члан 23 став 2);
26) нареди етажном власнику да достави управнику у року од 15 дана од дана издавања у закуп посебног дијела стамбене зграде писано обавјештење о закупу (члан 23 став 3)
27) нареди управнику, односно привременом управнику да достави писано обавјештење надлежном органу локалне управе о подацима о издавању у закуп посебног дијела стамбене зграде (члан 23 став 5);
28) нареди етажном власнику да у року од 15 дана од дана потписивања уговора о закупу посебног дијела стамбене зграде, достави органу управе надлежном за послове наплате пореза један примјерак уговора о закупу, овјерен од нотара или другог надлежног органа (члан 23 став 6):
29) нареди етажном власнику, односно кориснику посебних и заједничких дјелова стамбене зграде да се придржава утврђеног кућног реда (члан 24);
30) нареди етажном власнику или другом лицу које је без одобрења органа локалне управе нарушио изглед фасаде постављање уређаја и/или промијенио изглед стамбене зграде

застакљивањем и/или промијенио изглед стамбене зграде зазидавањем и/или промијенио или нарушио изглед на други начин да отклони последице и врати изглед стамбене зграде у пређашње стање (члан 25);

31) изда прекршајни налог;
32) поднесе захтјев за покретање прекршајног поступка против стамбене зграде, органа управљања стамбеном зградом, етажног власника или одговорног лица у државном органу, органу управе, органу локалне самоуправе, локалне управе и јавној установи;
33) поднесе кривичну пријаву.

(2) Кад инспектор за становање, односно комунални инспектор приликом контроле утврди да постоји основ за предузимање управне мјере за чије је предузимање надлежан други орган дужан је да о томе обавијести тај орган.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Рок за доношење подзаконских аката

Члан 42

(1) Прописи из члана 16 став 3, члана 24 став 2, члана 25 став 2 и члана 27 овог закона донијеће се у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона. *НАПОМЕНА: Рок истиче 13.07.2017.*

(2) До доношења прописа из става 1 овог члана примјењиваће се прописи донесени на основу Закона о становању и одржавању стамбених зграда ("Службени лист ЦГ", бр. 4/11 и 1/14).

(3) Одлука о рјешавању стамбених потреба државних службеника и намјештеника ("Службени лист ЦГ", број 31/14) и Одлука о начину и критеријумима за рјешавање стамбених потреба функционера ("Службени лист ЦГ", број 31/14), које су донијете на основу члана 26 став 1 и члана 27 Закона о становању и одржавању стамбених зграда ("Службени лист ЦГ", бр. 4/11 и 1/14), остају на снази и након ступања на снагу овог закона.

Престанак важења

Члан 45

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о становању и одржавању стамбених зграда ("Службени лист ЦГ", бр. 4/11 и 1/14).

Ступање на снагу

Члан 46

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе".

*****

2.5.1. Уредба о поступку и критеријумима за претварање посебних и заједничких дјелова стамбене зграде у пословне просторије

("Сл.лист ЦГ", бр. 32/11, 6/14 и 42/14 од 10.10.2014.)

Члан 1

Посебни и заједнички дјелови стамбене зграде могу се претворити у пословне просторије по поступку и критеријумима утврђеним овом уредбом.

Члан 2

(1) Захтјев за издавање одобрења за претварање посебног дијела стамбене зграде у пословну просторију подноси власник посебног дијела стамбене зграде.

(2) Захтјев за претварање заједничког дијела стамбене зграде у пословну просторију подноси управник стамбене зграде, на основу одлуке скупштине етажних власника.

(3) Захтјев из става 1 овог члана, може поднијети и закупац посебног дијела стамбене зграде, ако има овјерену сагласност власника тог посебног дијела.

Члан 3 *(„Сл.лист ЦГ“, број 42/14)*

(1) Захтјев из члана 2 ове уредбе подноси се органу локалне управе надлежном за послове планирања и уређења простора.

(2) Изузетно од става 1 овог члана", захтјев за претварање посебног дијела стамбене зграде у пословну просторију за објекте из члана 4а ове уредбе, подноси се органу надлежном за издавање грађевинске дозволе, у складу са законом којим се уређује изградња објеката.

Члан 4 *(„Сл.лист ЦГ“, број 42/14)*

Посебни и заједнички дио стамбене зграде може се претворити у пословну просторију само ако је:

- за стамбену зграду издата грађевинска дозвола;
- донесена одлука скупштине етажних власника о претварању посебног и заједничког дијела стамбене зграде у пословну просторију, која је регистрована код надлежног органа локалне управе, осим ако је стамбена зграда у завршној фази изградње;
- планском документацијом предвиђено да се у објекту могу обављати пословне дјелатности.

Члан 4а *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 6/14 и 42/14)*

(1) Изузетно од члана 4 алинеја 3 ове уредбе, посебни и заједнички дио стамбене зграде може се претворити у примарни угоститељски објекат за пружање услуге смјештаја и услуге припремања и услуживања хране и пића.

(2) У случају из става 1 овог члана, подносилац захтјева из члана 2 ове уредбе, поред доказа о испуњености услова из члана 4 ал.1 и 2 ове уредбе, доставља:

- доказ да посебни и заједнички дио стамбене зграде испуњава минимално - техничке услове у погледу опреме и простора у складу са законом којим се уређују услови и начин обављања туристичке и угоститељске дјелатности;
- изјаву привредног друштва, правног лица, односно предузетника овлашћеног за вршење ревизије техничке документације, у складу са законом којим се уређује изградња објеката, да посебни и заједнички дио стамбене зграде испуњава услове за приступ и кретање лица смањене покретљивости, у складу са прописима којима се уређује изградња објеката и услови и начин обезбјеђења несметаног приступа, кретања, боравка и рада лица смањене покретљивости и лица са инвалидитетом.

Члан 5

Одобрење за претварање посебног и заједничког дијела стамбене зграде у пословну просторију, ако је планском документацијом предвиђено уклањање постојећег објекта због реализације инфраструктурних објеката или објеката од значаја за јединицу локалне самоуправе или Црну Гору, може се издати само на период до уклањања тог објекта.

Члан 6

Рјешење о претварању посебног или заједничког дијела стамбене зграде у пословну просторију доставља се управнику стамбене зграде и власнику, односно закупцу посебног дијела стамбене зграде.

*****

2.6. Закон о енергетици

("Сл.лист ЦГ", број 5/16 од 20.1.2016.)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом одређују се енергетске дјелатности, уређују услови и начин њиховог обављања ради квалитетног и сигурног снабдијевања крајњих купаца енергијом, подстицања производње енергије из обновљивих извора и високоефикасне когенерације, начин организовања и управљања тржиштем електричне енергије и гаса, као и друга питања од значаја за енергетику.

II ПЛАНИРАЊЕ ЕНЕРГЕТСКОГ РАЗВОЈА

Дугорочни циљеви енергетског развоја

Члан 7 ст. 1 и 2

(1) Дугорочни циљеви, економски и институционално-организациони оквир енергетског развоја утврђују се планом енергетског развоја Црне Горе (у даљем тексту: План енергетског развоја) који доноси Влада Црне Горе (у даљем тексту: Влада).

(2) План енергетског развоја ближе се разрађује и спроводи стратегијом развоја енергетике Црне Горе (у даљем тексту: Стратегија развоја енергетике), акционим планом за спровођење Стратегије развоја енергетике (у даљем тексту: Акциони план), акционим планом коришћења енергије из обновљивих извора, акционим планом развоја и коришћења даљинског гријања и/или хлађења и високоефикасне когенерације, акционим планом за енергетску ефикасност,локалним енергетским плановима и енергетским билансом.

Локални енергетски план

Члан 12

(1) Јединица локалне самоуправе дужна је да потребе и начин снабдијевања енергијом, мјере за ефикасно коришћење енергије, као и коришћење обновљивих извора енергије и когенерације, планира локалним енергетским планом у складу са Стратегијом развоја енергетике, акционим планом коришћења енергије из обновљивих извора и акционим планом за енергетску ефикасност.

(2) Локални енергетски план из става 1 овог члана нарочито садржи:

1) приказ стања у снабдијевању енергентима на подручју јединице локалне самоуправе, као и приказ свих врста производње енергије на подручју локалне самоуправе (производња електричне енергије, системи за даљинско гријање и/или хлађење и друге врсте производње енергије);
2) податке о потрошњи енергије на подручју локалне самоуправе, по типу енергента и секторима дјелатности и домаћинствима;
3) податке о емисији гасова са ефектом стаклене баште, који настају на подручју локалне самоуправе;
4) процјену планиране потрошње енергије, по типу енергента и секторима дјелатности и домаћинствима, на подручју локалне самоуправе;
5) процјену могућности производње енергије на подручјулокалне самоуправе;
6) процјену могућности коришћења мјера енергетске ефикасности у свим секторима дјелатности и домаћинствима, а нарочито у јавном сектору;
7) процјену потенцијала и могућности повећања коришћења енергије из обновљивих извора;
8) процјену могућности увођења система даљинског гријања и/или хлађења;
9) енергетске циљеве у јединици локалне самоуправе и индикаторе за њихово праћење;
10) мјере за остваривање постављених циљева;
11) процјену финансијских средстава потребних за реализацију локалног енергетског плана и могуће изворе финансирања.

(3) Локални енергетски план доноси се на период од десет година и усклађује се са Стратегијом развоја енергетике, акционим планом коришћења енергије из обновљивих извора, акционим планом развоја и коришћења даљинског гријања и/или хлађења и високоефикасне когенерације и акционим планом енергетске ефикасности.

(4) Јединица локалне самоуправе је дужна да у поступку планирања градске инфраструктуре, у складу са могућностима, даје приоритет гријању и/или хлађењу енергијом из обновљивих извора.

(5) Јединица локалне самоуправе подноси Министарству извјештај о спровођењу локалног енергетског плана до 31. јануара текуће, за претходну годину.

(6) Предлог локалног енергетског плана из става 1 овог члана доставља се органу државне управе надлежном за контролу државне помоћи, ради давања мишљења.

III ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ, ВИСОКОЕФИКАСНА КОГЕНЕРАЦИЈА И ПОДСТИЦАЈНЕ МЈЕРЕ

Подстицајне мјере за коришћење обновљивих извора енергије и високоефикасне когенерације

Члан 23 став 4

(4) Министарство ће у сарадњи са надлежним органима државне управе, организацијом надлежном за регулацију у области енергетике и јединицама локалне самоуправе сачинити одговарајуће информативне материјале, за обавјештавање или програме обуке у циљу информисања грађана о користима и практичним аспектима развоја и коришћења енергије из обновљивих извора.

VI ЛИЦЕНЦЕ, СЕРТИФИКАТИ И ЕНЕРГЕТСКЕ ДОЗВОЛЕ

Енергетска дозвола

Члан 78

(1) Енергетски објекти се граде у складу са законом којим се уређује изградња објеката и уређење простора и техничким прописима, уз претходно прибављену енергетску дозволу у складу са овим законом, без спровођења поступка јавног надметања.

(2) Енергетска дозвола се прибавља за изградњу:

1) објеката за производњу електричне енергије снаге до 1 MW;
2) објеката за производњу топлотне енергије за даљинско гријање и/или хлађење или индустријску употребу и објеката за дистрибуцију топлотне енергије за даљинско гријање и/или хлађење или индустријску употребу.

(3) Енергетску дозволу из става 2 тачка 1 овог члана на захтјев привредног друштва, правног или физичког лица, односно предузетника издаје Министарство.

(4) Енергетску дозволу из става 2 тачка 2 овог члана на захтјев привредног друштва, правног или физичког лица, односно предузетника издаје надлежни орган локалне управе.

(5) На основу издате енергетске дозволе из става 2 тачка 1 овог члана, Влада доноси одлуку о давању на коришћење државне имовине, на основу које се закључује уговор.

(6) За енергетске објекте који се граде на основу спроведеног јавног надметања у складу са законом и за изградњу постројења из члана 96 став 1 овог закона није потребно прибављање енергетске дозволе.

Критеријуми за издавање дозволе

Члан 79

(1) Енергетске дозволе се издају на основу годишњег плана који доноси Влада и који се објављује на интернет страници Министарства.

(2) Годишњи план из става 1 овог члана припрема Министарство у складу са Стратегијом развоја енергетике, Акционим планом и акционим планом коришћења енергије из обновљивих извора.

(3) Енергетске дозволе за изградњу објеката из члана 78 став 2 тачка 2 овог закона се издају на основу годишњег плана који доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе и који објављује на својој интернет страници.

(4) Енергетска дозвола се издаје на начин и у поступку утврђеном овим законом.

(5) Енергетска дозвола за изградњу енергетских објеката издаје се на основу процјене испуњености критеријума који се односе на:

1) поуздан и сигуран рад енергетског система;
2) мјере заштите здравља људи и безбједности људи и имовине;
3) услове заштите животне средине;
4) услове за одређивање локације и коришћење земљишта;
5) услове прикључења објекта на систем;
6) енергетску ефикасност;
7) услове коришћења примарних извора енергије;

8) економску и финансијску способност подносиоца захтјева да реализује изградњу енергетског објекта;
9) мјере које се планирају након стављања објекта у погон у погледу обавезе пружања јавне услуге, заштите крајњих купаца и сигурности снабдијевања;
10) допринос производног капацитета испуњењу националног циља коришћења обновљивих извора енергије;
11) допринос производног капацитета смањењу емисија гасова са ефектом стаклене баште.

Захтјев за издавање енергетске дозволе

Члан 80

(1) Захтјев за издавање енергетске дозволе садржи нарочито податке о:
1) подносиоцу захтјева (назив и сједиште за правно лице, односно име, презиме и пребивалиште за физичко лице);
2) врсти и капацитету енергетског објекта;
3) локацији на којој се планира изградња енергетског објекта;
4) усклађености са одговарајућим планским документима у складу са законом којим се уређује изградња објеката и уређење простора;
5) року почетка и завршетка изградње енергетског објекта;
6) енергентима које ће енергетски објекат користити;
7) начину заштите животне средине у току изградње и рада енергетског објекта;
8) предвиђеном експлоатационом вијеку објекта, као и начину санације локације по завршетку експлоатационог вијека објекта;
9) висини планираних финансијских средстава за изградњу енергетског објекта и начину обезбјеђивања тих средстава;
10) извршеним мјерењима за обновљиви извор енергије за које је потребно мјерење и испитивање његовог потенцијала, уз које се прилаже и доказ о извршеним мјерењима и испитивањима;
11) другим информацијама зависно од врсте и сврхе енергетског објекта за који се захтијева грађевинска дозвола.

(2) Ако се изградња енергетског објекта планира на експлоатационом пољу, уз захтјев из става 1 овог члана подносилац захтјева доставља и сагласност органа државне управе надлежног за послове геологије и рударства. .

(3) Садржај захтјева за издавање енергетске дозволе, потребна документација која садржи податке из става 1 овог члана, садржај образаца за подношење захтјева и садржај регистра издатих енергетских дозвола утврђују се прописом Министарства.

Издавање енергетске дозволе

Члан 81

(1) Енергетска дозвола за изградњу објеката из члана 78 став 2 тачка 1 овог закона издаје се рјешењем Министарства, односно рјешењем надлежног органа локалне управе за изградњу објеката из члана 78 став 2 тачка 2 овог закона.

(2) Против рјешења надлежног органа локалне управе из става 1 овог члана може се изјавити жалба Министарству, у року од осам дана, од дана пријема рјешења.

(3) Против рјешења Министарства из ст. 1 и 2 овог члана може се покренути управни спор.

(4) Енергетска дозвола се издаје са роком важења до двије године.

(5) Енергетску дозволу ималац не смије пренијети на друго лице.

(6) На захтјев имаоца енергетске дозволе, Министарство, односно надлежни орган локалне управе, може продужити рок важења енергетске дозволе најдуже за 12 мјесеци.

(7) Захтјев из става 6 овог члана подноси се најкасније 30 дана прије истека рока важења енергетске дозволе.

VIII ОБАВЉАЊЕ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

3. Дистрибуција електричне енергије

Права, обавезе и одговорности оператора дистрибутивног система електричне енергије

Члан 116 став 1 тачка 5 алинеја 2

(1) Оператор дистрибутивног система електричне енергије дужан је да:

5) полазећи од стања и степена искоришћености система, утврди десетогодишњи план развоја дистрибутивног система који се ажурира сваке пете године и достави Агенцији на сагласност најкасније до 1. јула године која претходи првој години периода на који се план односи, усклађен са:

- локалним енергетским плановима из члана 12 став 2 овог закона;

XV ОБАВЉАЊЕ ДЈЕЛАТНОСТИ У ОБЛАСТИ ТОПЛОТНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Обавезе јединице локалне самоуправе

Члан 209

(1) Надлежни орган локалне управе припрема годишњи биланс потреба за енергијом и испоруком топлотне енергије за даљинско грijање и/или хлађење или индустријску употребу на основу потреба крајњих купаца.

(2) Надлежни орган локалне управе води регистар произвођача топлотне енергије за даљинско грijање и/или хлађење или индустријску употребу, који садржи нарочито податке о: енергетским објектима за производњу топлотне енергије, локацији на којој се налазе, инсталисаној снази топлане, времену предвиђеном за експлоатацију, условима изградње и експлоатације тог објекта, врсти примарног извора који користи и субјектима који обављају енергетску дјелатност производње топлотне енергије за даљинско грijање и/или хлађење или индустријску употребу у тим објектима.

Дистрибуција топлотне енергије и снабдијевање

Члан 210 став 1

(1) Дистрибутер топлотне енергије управља дистрибутивним системом за топлотну енергију и снабдијева топлотном енергијом за даљинско грijање и/или хлађење или индустријску употребу крајње купце, под условима утврђеним прописом надлежног органа јединице локалне самоуправе у складу са овим законом.

Правила о функционисању дистрибутивног система топлотне енергије

Члан 211

(1) Дистрибутер топлотне енергије за даљинско грijање и/или хлађење или индустријску употребу дужан је да утврди правила о раду дистрибутивног система, опште услове за снабдијевање топлотном енергијом и тарифни систем за снабдијевање топлотном енергијом, уз сагласност надлежног органа јединице локалне самоуправе.

(2) Правилима из става 1 овог члана нарочито се уређују:

1) технички услови за прикључење корисника на систем;
2) технички услови за повезивање са произвођачем;
3) технички и други услови за безбједан рад дистрибутивног система и обезбјеђивање поузданог и континуираног снабдијевања купаца топлотном енергијом;
4) поступци у кризним ситуацијама;
5) функционални захтјеви и класа тачности мјерних уређаја;
6) начин мјерења топлотне енергије;
7) мјерење на улазу у објекат код сваког купца;
8) подстицаји и цјеновне олакшице за купце који уграде мјерне уређаје на улазу у објекат.

(3) Дистрибутер из става 1 овог члана дужан је да правила о раду дистрибутивног система, опште услове за снабдијевање топлотном енергијом и тарифни систем за снабдијевање топлотном енергијом утврђене у складу са ставом 1 овог члана, објави у јалном јавном медију који се дистрибуира на подручју јединице локалне самоуправе и у "Службеном листу Црне Горе - општински прописи".

(4) Надлежни орган јединице локалне самоуправе у складу са законом прописује:

1) услове и начин обезбјеђивања континуитета у снабдијевању топлотном енергијом купаца на одређеном подручју;
2) права и обавезе произвођача и дистрибутера топлотне енергије;
3) права и обавезе купаца топлотне енергије;
4) тарифне системе;
5) друге услове којима се обезбјеђује редовно и сигурно снабдијевање купаца топлотном енергијом;
6) даје сагласност на цијене топлотне енергије.

(5) Надлежни орган јединице локалне самоуправе дужан је да при избору рјешења за даљинско гријање и/или хлађење или индустријску употребу предност даје рјешењима која предвиђају производњу топлотне енергије у енергетским објектима који користе обновљиве изворе енергије и високо ефикасну когенерацију.

XXIV ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Примјена развојних докумената

Члан 236

(1) Енергетска политика Црне Горе до 2030. године, Стратегија развоја енергетике Црне Горе до 2030. године, Национални акциони план коришћења енергије из обновљивих извора до 2020. године, локални енергетски планови и енергетски биланси донијети на основу Закона о енергетици ("Службени лист ЦГ" бр. 28/10, 6/13 и 10/15) примјењиваће се до доношења нових развојних докумената у складу са овим законом.

(2) Акциони план развоја и коришћења даљинског гријања и/или хлађења и високоефикасне когенерације из члана 20 став 4 овог закона донијеће се у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона.

Рок за усклађивање развојних докумената јединицалокалних самоуправа

Члан 252

Јединице локалне самоуправе дужне су да у року од двије године дана од дана ступања на снагу овог закона донесу локалне енергетске планове у складу са овим законом.

Доношење прописа из области топлоте

Члан 253

(1) Надлежни орган јединице локалне самоуправе донијеће пропис о условима и начину снабдијевања топлотном енергијом за даљинско гријање и/или хлађење или индустријску употребу у року од 12 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Дистрибутери топлотне енергије донијеће опште акте на основу овлашћења из овог закона у року од шест мјесеци од доношења прописа из става 1 овог члана.

Ступање на снагу

Члан 262

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе".

*****

2.7. Закон о ефикасном коришћењу енергије

("Сл.лист ЦГ", бр. 57/14 и 3/15 од 21.01.2015.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

(1) Овим законом уређује се начин ефикасног коришћења енергије, мјере за побољшање енергетске ефикасности и друга питања од значаја за енергетску ефикасност у финалној потрошњи.

(2) Овај закон не примјењује се на енергетску ефикасност постројења за производњу, пренос и дистрибуцију енергије.

(3) Програм побољшања енергетске ефикасности јединице локалне самоуправе

II. ПЛАНИРАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ

Члан 11

(1) Програм побољшања енергетске ефикасности јединице локалне самоуправе у складу са Стратегијом и акционим планом доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе за период од три године.

(2) Програм из става 1 овога члана садржи:

1) предлог мјера енергетске ефикасности на подручју јединице локалне самоуправе који обухвата:
   - план адаптације и одржавања зграда које за обављање дјелатности користе органи локалне самоуправе и јавне службе чији је оснивач локална самоуправа, са циљем побољшања енергетске ефикасности;
   - планове унапређења система комуналних услуга (јавна расвјета, водоснабдијевање, управљање отпадом и др.) и саобраћаја ради побољшања енергетске ефикасности;
   - специфичне мјере енергетске ефикасности у зградама које су заштићене као културно добро и сл.;
   - друге мјере енергетске ефикасности које ће се спровести на подручју локалне самоуправе;
2) динамику и начин спровођења мјера енергетске ефикасности и
3) средства потребна за спровођење програма, изворе и начин њиховог обезбјеђивања.

Усклађеност програма побољшања енергетске ефикасности са акционим планом

Члан 12

(1) Јединица локалне самоуправе доставља предлог програма побољшања енергетске ефикасности Министарству ради давања мишљења о усклађености са акционим планом.

(2) Приликом усвајања програма побољшања енергетске ефикасности разматра се и мишљење Министарства.

Финансирање мјера енергетске ефикасности јединице локалне самоуправе

Члан 13

(1) Финансирање мјера енергетске ефикасности јединице локалне самоуправе може се обезбиједити из буџета Црне Горе за мјере из програма побољшања енергетске ефикасности јединице локалне самоуправе који је усклађен са акционим планом.

(2) Поједине мјере енергетске ефикасности јединица локалне самоуправе може да финансира из сопствених извора и ако нијесу утврђени програмом побољшања енергетске ефикасности, под условом да нијесу у супротности са акционим планом.

План побољшања енергетске ефикасности јединице локалне самоуправе

Члан 14

(1) Ради спровођења програма побољшања енергетске ефикасности из члана 11 овог закона, јединица локалне самоуправе доноси годишњи план побољшања енергетске ефикасности којим се нарочито утврђују:

- мјере енергетске ефикасности чије спровођење се планира;
- динамика и начин спровођења мјера и
- средства потребна за спровођење мјера и начин њиховог обезбјеђивања.

(2) План побољшања енергетске ефикасности из става 1 овог члана јединица локалне самоуправе доноси најкасније до 31. марта текуће године.

Извјештај о спровођењу плана побољшања енергетске ефикасности јединице локалне самоуправе

Члан 15

(1) Извјештај о спровођењу плана побољшања енергетске ефикасности, јединица локалне самоуправе подноси Министарству најкасније до 1. марта текуће, за претходну годину.

(2) Уз извјештај о спровођењу плана из става 1 овог члана, доставља се и план побољшања енергетске ефикасности јединице локалне самоуправе.

III. МЈЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ

Обавезе јавног сектора

Члан 19

(1) Органи државне управе, јединице локалне самоуправе и јавне службе чији је оснивач држава, односно локална самоуправа дужни су да управљају енергијом у објектима или дјеловима објеката које користе и за које се накнада трошкова за енергију плаћа из буџета Црне Горе, односно буџета јединице локалне самоуправе и да воде информациони систем енергетске ефикасности.

(2) Управљање енергијом из става 1 овог члана обухвата праћење и анализирање потрошње енергије, спровођење енергетских прегледа и спровођење мјера енергетске ефикасности.

(3) Субјекти из става 1 овог члана дужни су да упознају запослене са мјерама енергетске ефикасности и начином њихове примјене.

(4) Ближе мјере енергетске ефикасности из става 2 овог члана и смјернице за њихово спровођење утврђују се прописом који доноси Министарство.

Достављање података о годишњој потрошњи енергије

Члан 23

(1) Субјекти из члана 19 став 1 овог закона из свог информационог система енергетске ефикасности и велики потрошачи дужни су да податке о годишњој потрошњи енергије и о спроведеним мјерама енергетске ефикасности у објектима или дјеловима објеката за које плаћају трошкове за испоручену енергију доставе у централни информациони систем енергетске ефикасности који води Министарство, најкасније до 1. марта текуће, за претходну годину.

(2) Садржај података који се уносе у информационе системе енергетске ефикасности из члана 19 став 1 овог закона, врсте и начин уношења података који се достављају у централни информациони систем из става 1 овог члана и садржај централног информационог система утврђују се прописом који доноси Министарство.

Финансирање и подстицаји

Члан 29

(1) Средства за финансирање пројеката и спровођење мјера енергетске ефикасности обезбјеђују се из: буџета Црне Горе, буџета јединице локалне самоуправе, донација, кредита и других извора, у складу са законом.

(2) Средства из става 1 овог члана могу се обезбиједити и из извора финансирања по основу пружања енергетских услуга из члана 49 овог закона.

(3) Правна и физичка лица и предузетници који примјењују технологије, врше производњу и стављају у промет производе који доприносе побољшању енергетске ефикасности остварују пореске, царинске и друге олакшице или ослобађања од обавезе плаћања у складу са законом, односно одлуком јединице локалне самоуправе.

(4) У циљу промоције и подстицања примјене мјера енергетске ефикасности Министарство на својој интернет страници објављује податке, информације и препоруке о мјерама за побољшање енергетске ефикасности, као и о могућим изворима финансирања.

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Програми и планови побољшања енергетске ефикасности

Члан 56 став 2

(2) Програми из чл. 11 и 18 овог закона донијеће се у року од годину дана, од дана ступања на снагу овог закона. *НАПОМЕНА:Рок истиче 03.01.2015.*

Успостављање информационих система енергетске ефикасности

Члан 57

(1) Министарство ће успоставити централни информациони систем енергетске ефикасности из члана 23 овог закона у року од двије године, од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Субјекти из члана 19 овог закона, дужни су да успоставе информационе системе енергетске ефикасности у року од 18 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона. *НАПОМЕНА:Рок истиче 03.07.2016.*

*

2.8. Закон о својинско-правним односима

(„Сл.лист ЦГ“, број 19/09 од 13.03.2009.)

Глава I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Садржај Закона

Члан 1

Овим законом уређује се право својине и друга стварна права, државина на покретним и непокретним стварима, као и начин стицања, преноса, заштите и престанка ових права.

Глава VII - ЕТАЖНА СВОЈИНА

Правила о међусобним односима власника

Члан 191 ст. 1, 4 и 5

(1) Правила о међусобним односима власника (у даљем тексту: правила власника) садрже одредбе о посебним и заједничким дјеловима стамбене зграде, условима њиховог уживања, употреби заједничких дјелова и расподјели трошкова, очувању изгледа зграде, управљању и др.

(4) Правила власника одлажу се у регистар који води надлежни орган локалне управе.

(5) Увид у садржину правила власника може извршити свако заинтересовано лице.

Глава XIII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важења ранијих закона

Члан 421

(1) Даном ступања на снагу овог закона неће се примјењивати: Закон о основама својинско-правних односа ("Службени лист СФРЈ", бр. 6/1980 и 36/1990 и "Службени лист СРЈ", број 29/1996) и чл. 966 до 996 Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, 31/93, 22/99 и 44/99).

(2) Даном ступања на снагу овог закона престају да важе: Закон о фидуцијарном преносу права својине ("Службени лист РЦГ", број 23/96); Закон о хипотеци ("Службени лист РЦГ", број 71/04); чл. 1-13, члан 20 и чл. 22-33 Закона о етажној својини ("Службени лист РЦГ", број 71/04).

(3) Казнене одредбе које се односе на одредбе Закона о етажној својини преузете овим законом, остају на снази и примјењују се и након ступања на снагу овог закона.

*

2.9. Закон о облигационим односима

(„Сл.лист ЦГ“, број 47/08 од 07.08.2008.)

ДИО ПРВИ - ОПШТИ ДИО

Глава I - ОСНОВНА НАЧЕЛА

Садржај закона

Члан 1

Овим законом уређују се облигациони односи који настају из уговора, проузроковања штете, стицања без основа, пословодства без налога, једностране изјаве воље и других законом утврђених чињеница.

Глава II - НАСТАНАК ОБАВЕЗА

ОДЈЕЉАК 2. ПРОУЗРОКОВАЊЕ ШТЕТЕ

Одсјек 6.

IV. ОДГОВОРНОСТ ЗА ШТЕТУ ОД ЖИВОТИЊА

Животиња ухваћена у штети

Члан 185

(1) Оштећеник има право да ухвати туђу животињу која му чини штету и да је задржи као залогу за наплату накнаде штете.

(2) Оштећеник је дужан да без одлагања обавијести о штети и задржању имаоца животиње, а ако не зна ко је ималац, онда надлежни орган локалне управе.

ДИО ДРУГИ - УГОВОРИ

Глава XIII - ЗАКУП СТАНА

Усељење без правног основа

Члан 636 *(Види члан 36 Закона 4/11-1)*

(1) Ако се неко лице усели у посебне или заједничке дјелове стамбене зграде без правног основа или ако тај основ престане, свако лице које има правни интерес може код органа локалне управе да захтијева његово исељење.

(2) Поступак за исељење је хитан.

(3) Против рјешења, у смислу става 1 овог члана, може се у року од три дана изјавити жалба министарству надлежном за стамбене послове, која не задржава извршење рјешења.

ДИО ТРЕЋИ

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важења других прописа

Члан 1204

Даном ступања на снагу овог закона престаје примјена Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85 и 57/89 и "Службени лист СРЈ", бр. 31/93) и престају да важе одредбе чл. 52 до 59 Закона о етажној својини ("Службени лист РЦГ", број 71/04) и одредбе чл. 106 до 122 Закона о насљеђивању, осим одредби члана 107 ст. 2, 3 и 4 и члана 117 ст. 2 и 3 ("Службени лист СРЦГ", бр. 4/76 и 22/78) које престају да се примјењују након именовања нотара на основу Закона о нотарима ("Службени лист РЦГ", број 68/05).

*****

2.10. Закон о стамбеним задругама

("Сл.лист ЦГ", број 73/10 од 10.12.2010.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

Овим законом уређују се начин и услови за оснивање, управљање и престанак стамбених задруга, права и обавезе чланова задруге (у даљем тексту: задругар) оснивање и пословање Савеза стамбених задруга, као и друга питања од значаја за пословање стамбених задруга.

Циљ закона

Члан 2

(1) Стамбена задруга је облик организовања физичких и правних лица (задругара) ради рјешавања стамбених потреба задругара, односно физичких лица запослених код задругара - правног лица, изградњом станова, стамбених зграда, пословних простора и одржавања стамбеног фонда на задружним принципима.

(2) Држава, односно локална самоуправа може подстицати остваривање циљева из става 1 овог члана, мјерама социјалне, земљишне, кредитне и фискалне политике, тј. прописивањем пореских олакшица у складу са пореским законима.

Приватно - јавно партнерство

Члан 3

(1) Стамбене задруге могу пословати на принципу приватно-јавног партнерства на основу уговора закљученог у складу са законом.

(2) Принцип приватно - јавног партнерства се остварује кроз реализацију јавних интереса у рјешавању потреба социјалног становања, а уз учешће правних и физичких лица.

II. ОСНИВАЊЕ СТАМБЕНЕ ЗАДРУГЕ

Услови за оснивање стамбене задруге

Члан 8

(1) Стамбену задругу могу основати најмање два правна лица, једно правно лице и 15 физичких лица или 30 физичких лица.

(2) Правно лице из става 1 овог члана може бити задругар у циљу рјешавања стамбених потреба својих запослених.

(3) Стамбена задруга се може основати на неодређено или одређено вријеме или за извршење одређеног посла.

(4) Држава, односно јединица локалне самоуправе могу бити задругари у смислу овог закона.

(5) Стамбена задруга се не може организовати као привредно друштво, нити спојити или припојити привредном друштву или другом правном лицу које није задруга.

VI. ПРЕСТАНАК СТАМБЕНЕ ЗАДРУГЕ

Други случајеви престанка стамбене задруге

Члан 52

(1) У случају престанка стамбене задруге спајањем, припајањем или подјелом, имовина задруге преноси се на њене правне сљедбенике.

(2) Имовина задруге која се брише из регистра, након подмирења обавеза према повјериоцима и повратка улога задругарима, додјељује се јединици локалне самоуправе на чијој територији је задруга била регистрована.

(3) Локална самоуправа је дужна да имовину из става 2 овог члана користи за потребе стамбеног развоја.

IX. ПРЕЛАЗНА И ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 59

(1) Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе чл. 85-94 Закона о стамбеним односима ("Службени лист СРЦГ", бр. 45/90).

(2) Даном ступања на снагу овог закона неће се примјењивати одредбе Закона о задругама ("Службени лист СРЈ", бр. 41/96 и 12/98) којима су уређене стамбене задруге.

*****

2.11. Закон о поштанским услугама

(„Сл.лист ЦГ“, број 57/11 од 30.11.2011.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

Овим законом уређују се услови и начин обављања универзалне и других поштанских услуга, као и друга питања од значаја за обављање поштанских услуга.

II. ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ

3. Обављање поштанских услуга

Поштански сандучићи

Члан 31

(1) Универзални поштански оператор поставља и одржава поштанске сандучиће на јавним површинама и саобраћајницама, у складу са посебним прописима, на основу одобрења надлежног органа.

(2) За постављање поштанских саднучића на јавној површини на земљишту или објекту у својини Црне Горе или локалне самоуправе, поштански оператор ослобођен је плаћања накнаде и таксе за коришћење те површине.

IV. ПОШТАНСКИ ОПЕРАТОРИ

2. Универзални поштански оператор

Уступање података

Члан 91

(1) На захтјев државних органа, органа локалне самоуправе, органа локалне управе, Агенције (независног регулаторног органа), других потшанских оператора и организација које обављају дјелатност од јавног интереса, универзални поштански оператор је дужан да, уз накнаду, уступи податке из базе адресних података са којима располаже.

(2) Уговором о уступању података утврђује се цијена и начин коришћења података.

(3) Податке из става 1 овог члана универзални поштански оператор не смије уступати другим физичким и правним лицима.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важења закона

Члан 122

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о поштанским услугама („Службени лист РЦГ", бр. 46/05).

***

3. САОБРАЋАЈ (путеви, превоз у друмском саобраћају, жељезнички саобраћај)

3.1. Закон о путевима

(„Сл.лист РЦГ“, број 42/04 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 54/09, 40/10 и 36/11 од 27.07.2011.; Види члан 12 Закона 57/11-31)

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

(1) Овим законом уређује се правни положај, развој, одржавање, заштита, управљање и финансирање јавних путева.

(2) Грађење и реконструкција јавних путева врши се у складу са законом.

Члан 4 став 1 тач. 6-9

(1) Поједини изрази употријебљени у овом закону имају сљедеће значење:

1) општински пут је јавни пут намијењен повезивању насеља у локалној заједници или повезивању са насељима у сусједним локалним заједницама или повезивању дјелова насеља, природних и културних знаменитости, појединих објеката и слично на нивоу локалне заједнице. Општински путеви су: локални путеви, као и улице у насељима.
2) локални пут је јавни пут који повезује села и насеља на територији локалне заједнице или који се надовезује на одговарајуће путеве сусједне локалне заједнице, а од значаја је за локални саобраћај на територији те локалне заједнице. Локални путеви су и приступни путеви који повезују жељезничке станице, поморске луке, ваздушна пристаништа, туристичка мјеста, културне и историјске споменике и сличне објекте са другим јавним путевима;
3) градска улица је дионица пута у граду или насељу који је изграђен са пјешачким стазама или са пјешачким и бициклистичким стазама;
4) некатегорисани пут је површина која се користи за саобраћај по било ком основу и која је доступна већем броју корисника (сеоски, пољски и шумски путеви, путеви на насипима за одбрану од поплава, паркиралишта и сл.);

Члан 5 ст. 3, 4 и 5

(3) Послове развоја, изградње, реконструкције, одржавања, заштите, коришћења и управљања општинским путевима обављају надлежни органи јединице локалне самоуправе.

(4) Послове развоја, изградње, реконструкције, одржавања, заштите, коришћења и управљања општинским путевима у захвату подручја посебне намјене (национални паркови, морско добро итд.), обављају надлежни органи јединице локалне самоуправе, уз предходну сагласност надлежног органа државне управе (за државне путеве).

(5) Мјерила за категоризацију за општинске путеве утврђују надлежни органи локалне самоуправе, док се категорија нових општинских путева на основу мјерила одређује просторним планом јединице локалне самоуправе.

Члан 6

Промјене категоризације државних путева и прекатегоризацију државних путева у општинске и општинске у државне путеве могу предложити Министарство (надлежно за послове саобраћаја) или надлежни орган локалне управе.

Члан 13

Јединица локалне самоуправе одређује некатегорисане путеве и уређује начин њиховог финансирања, одржавања, изградње, реконструкције и коришћења.

III ФИНАНСИРАЊЕ ЈАВНИХ ПУТЕВА

Члан 22 ст. 1, 5-8 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 36/11)*

(1) За коришћење јавних путева плаћају се накнаде, и то:

1) годишња накнада при регистрацији друмских моторних возила, трактора, прикључних возила и других друмских возила на моторни погон;

2) посебна годишња накнада за друмска моторна возила и њихова прикључна возила у сврху обезбјеђења несметаног одвијања саобраћаја и пружања информативних услуга корисницима пута;
3) накнада за ванредни превоз;
4) накнада за постављање комерцијално-тржишних, комерцијално-индивидуалних и комерцијално-информативних натписа на путу и поред пута;
5) накнада за употребу појединих путева и објеката (корисничка накнада и путарина);
6) годишња накнада за закуп путног земљишта;
7) годишња накнада за закуп другог земљишта које припада управљачу пута;
8) накнада за прикључење прилазног пута на јавни пут;
9) накнада за постављање цјевовода, водовода, канализације, електричних, телефонских и телеграфских водова на јавном путу и сл.;
10) годишња накнада за цјевоводе, водоводе, канализацију, електричне, телефонске и телеграфске водове и сл. уграђене на јавном путу;
11) накнада за изградњу комерцијалних објеката којима је омогућен приступ са пута;
12) годишња накнада за коришћење комерцијалних објеката којима је омогућен приступ са пута;
13) накнада за иностранa друмска возила.

(5) Висину накнада за општинске путеве из става 1 тач. 3 и 4 и тач. 6 до 12 овог члана утврђује надлежни орган јединице локалне самоуправе, уз претходну сагласност Владе.

(6) Средства од накнаде из става 1 тачка 1 овог члана приход су јединице локалне самоуправе.

(7) Финансирање изградње и реконструкције, одржавања и заштите општинских путева врши се из буџета јединице локалне самоуправе.

(8) Лица са 80% или више процената тјелесног оштећења, односно лица код којих је утврђено тјелесно оштећење које има за посљедицу неспособност доњих екстремитета 60% или више процената, не плаћају годишњу накнаду из става 1 тач. 1 и 2 овог члана за једно путничко возило које имају у свом власништву, односно које користе на основу уговора о лизингу.

Члан 27 ст. 1 и 2

(1) Када се државни пут гради кроз насеље јединице локалне самоуправе финансирају следеће:
1) објекте и направе на, уз или над коловозом државних путева, које су намијењене уређењу саобраћаја, односно сигурносном одвијању саобраћаја кроз насеље;
2) комуналну инфраструктуру у трупу пута;
3) зауставне траке, паркиралишта и сличне саобраћајне површине намијењене одвијању саобраћаја;
4) пролазе изнад и испод пута за пјешаке или бициклисте;
5) јавну расвјету, семафоре и другу саобраћајну сигнализацију која је намијењена безбједности саобраћаја;
6) пјешачке и бициклистичке стазе.

(2) Јединице локалне самоуправе сносе и сразмјерни дио трошкова за изградњу путева кроз насеља, ако је због потреба одвијања саобраћаја у насељу тај пут изграђен у ширем профилу него изван насеља.

Члан 29

(1) Средства за финансирање обилазнице, која је дио државног пута, обезбјеђују Црна Гора и јединица локалне самоуправе на чијој територији се обилазница гради.

(2) Суфинансирање се уређује посебним уговором, који закључују Министарство и надлежни орган јединице локалне самоуправе.

V ОДРЖАВАЊЕ ЈАВНИХ ПУТЕВА

Члан 42

(1) На дијелу државног пута који пролази кроз насеља, јединице локалне самоуправе одржавају следеће:

1) објекте и направе на, уз или над коловозом државних путева које су намијењене уређењу саобраћаја, односно сигурносном одвијању саобраћаја кроз насеље;
2) зауставне траке, паркиралишта и сличне саобраћајне површине намијењене одвијању саобраћаја ;
3) пролазе изнад и испод пута за пјешаке и бициклисте;
4) јавну расвету, семафоре и другу саобраћајну сигнализацију која је намијењена безбједности саобраћаја;
5) пјешачке и бициклистичке стазе.

(2) Јединице локалне самоуправе сносе и сразмјерни дио трошкова за одржавање пута кроз насеља, ако је због потреба одвијања саобраћаја у насељу тај пут изграђен у ширем профилу него изван насеља.

(3) Јединице локалне самоуправе сносе и трошкове одржавања комуналних објеката који се налазе на путу из става 1. овог члана.

(4) Јединице локалне самоуправе и орган управе могу закључити посебан уговор којим ће дефинисати међусонбна права и обавезе из става 1. овог члана.

Члан 47

(1) Орган урпаве може због затварања државног пута, привремено преусмјерити саобраћај на општински пут.

(2) Ако је потребно, због преусмјеравања са државног на општински пут, повећати обим одржавања на општинском путу или га оспособити на повећан саобраћај, јединицалокалне самоуправе има право на накнаду трошкова.

VI ЗАШТИТА ЈАВНИХ ПУТЕВА

Члан 51 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 36/11)*

(1) Ако се јавни пут налази у таквом стању да се на њему не може вршити саобраћај уопште или само за поједине врсте возила или ако би саобраћај поједине врсте возила наносио штету јавном путу и објектима на путу или ако се радови на реконструкцији и одржавању јавног пута не могу извести без обустављања саобраћаја или ако други разлози безбједности саобраћаја на путу то захтијевају, за државне путеве Министарство, односно надлежни орган локалне самоуправе за општинске путеве, може забранити саобраћај на том путу уопште или за поједине врсте возила на цијелом путу или на појединим његовим дјеловима.

(2) Изузетно, у случају елементарних непогода које могу изазвати прекид саобраћаја, орган управе надлежан за полицијске послове и инспектори за јавне путеве могу привремено обуставити саобраћај.

(3) Општа забрана саобраћаја на путу може бити само привремена, а забрана саобраћаја за поједине врсте возила може бити привремена и стална.

(4) Забрана саобраћаја мора се благовремено објавити у медијима и на други уобичајени начин према мјесним приликама и означити одговарајућим саобраћајним знацима на јавном путу, а могу се предузети и друге мјере обезбјеђења.

Члан 77

Постављање натписа поред општинских путева врши се на основу одобрења надлежног органа јединице локалне самоуправе.

VII НАДЗОР

Члан 83 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 59/09; „Сл.лист ЦГ“, бр. 57/11)*

(1) Надзор над спровођењем овог закона и прописа донијетих на основу овог закона врши Министарство.

(2*) - Престао да важи -*

(3) Послове инспекцијског надзора из става 1 овог члана за општинске путеве врши инспекцијски орган локалне управе надлежан за послове саобраћаја.

(4) - *Престао да важи -*

IX ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 96а *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 54/09 од 10.08.2009.)*

Јединице локалне самоуправе дужне су да акта донесена на основу члана 22 став 4 Закона о путевима ("Службени лист РЦГ", број 42/04) ускладе са овим законом у року од 45 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 97

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о путевима ("Службени лист СРЦГ" бр. 38/89, 37/90, 13/91 и "Службени лист РЦГ" бр. 56/92 и 48/99).

*****

3.2. Закон о превозу у друмском саобраћају

(„Сл.лист РЦГ“, број 45/05 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 75/10, 38/12 и 18/14 од 11.04.2014.; Види члан 12 Закона 57/11-31)

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

Овим законом утврђују се услови и начин обављања дјелатности јавног превоза путника и терета у друмском саобраћају, пружања услуга аутобуских и теретних станица, као и превоза за сопствене потребе.

II ЛИЦЕНЦЕ ЗА ЈАВНИ ПРЕВОЗ ПУТНИКА И ТЕРЕТА

Врсте лиценци за јавни превоз путника и терета

Члан 12 ст. 3 и 4 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 75/10)*

(3) Надлежни орган јединице локалне самоуправе издаје лиценцу за јавни превоз путника и терета о унутрашњем друмском саобраћају за:

- линијски градски и приградски превоз;
- ауто-такси превоз;
- превоз терета у случају кад је превозник физичко лице.

(4) Превозник који има лиценцу за јавни превоз путника и терета у међународном друмском саобраћају није дужан имати лиценцу за јавни превоз путника и терета у унутрашњем друмском саобраћају.

Поступак добијања лиценце за јавни превоз путника или терета

Члан 20 ст. 2 и 3

(2) Рјешење о издавању лиценце за јавни превоз путника или терета у друмском саобраћају доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе и подносиоцу захтјева доставља лиценцу и изводе лиценце.

(3) Против рјешења из става 2. може се изјавити жалба надлежном другостепеном органу јединице локалне самоуправе у року од 8 дана од дана пријема рјешења.

Укидање лиценце у јавном превозу путника и терета

Члан 22 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 75/10)*

(1) Лиценца се укида рјешењем у сљедећим случајевима:

- ако превозник престане испуњавати услове за издавање лиценце;
- ако се утврди да је лиценца издата на основу нетачних података;
- ако превозник обавља превоз у супротности са издатом лиценцом;
- ако превозник сам престане обављати превоз.

(2) Против рјешења из става 1 овог члана може се изјавити жалба Министарству, односно надлежном другостепеном органу локалне управе.

(3) Домаћи превозник мора, у року од осам дана од дана пријема рјешења о укидању лиценце, вратити лиценцу органу који је лиценцу издао заједно са изводима лиценце.

(4) Орган који је лиценцу издао о укидању лиценце обавјештава надлежну инспекцију друмског саобраћаја.

III ЈАВНИ ПРЕВОЗ ПУТНИКА У ДРУМСКОМ САОБРАЋАЈУ И АУТОБУСКЕ СТАНИЦЕ

1) Линијски превоз путника

Привремена обустава превоза или измјена реда вожње

Члан 31 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 75/10)*

(1) За вријеме важења реда вожње превоз се може привремено обуставити или ред вожње измијенити због:

- прекида саобраћаја усљед наступања околности које се нијесу могле предвидјети, а чије се посљедице нијесу могле отклонити (виша сила) или извођења радова на реконструкцији пута;
- мјера органа управе или надлежног органа јединице локалне самоуправе које непосредно утичу на ограничавање саобраћаја, док разлози за ограничавање постоје.

(2) Домаћи превозник је дужан одмах, а најкасније у року од 24 сата од привремене обуставе или измјене реда вожње из става 1 овог члана, писаним путем обавијестити орган управе, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе који је извршио регистрацију реда вожње и аутобуске станице које су назначене редом вожње о привременој обустави или измјени реда вожње.

(3) Сагласност на измјену реда вожње, док трају околности из става 1 овог члана, даје надлежни орган из става 2 овог члана.

1) Линијски превоз путника у унутрашњем друмском саобраћају

Достава реда вожње, цјеновника и возних карата

Члан 32 *(“Сл.лист ЦГ“, бр. 75/10 и 18/14)*

(1) Превозник је дужан доставити овјерену копију регистрованог и овјереног реда вожње, цјеновник и довољан број возних карата аутобуским станицама и главним аутобуским стајалиштима које користи по реду вожње, најкасније осам дана прије почетка обављања превоза на одређеној линији.

(2) Цјеновник услуга у превозу утврђује превозник, појединачно за сваки регистровани и овјерени ред вожње којег је дужан доставити органу управе на овјеру.

(3) Цјеновник услуга у међумјесном линијском превозу путника не може да садржи цијене за релације у градском и приградском линијском превозу путника.

(4) Цјеновник услуга у међународном линијском превозу путника не може да садржи цијене за релације у међумјесном, приградском или градском линијском превозу путника.

(5) Изузетно од става 3 овог члана, цјеновник услуга у међумјесном линијском превозу путника може да садржи цијене за релације у градском и приградском линијском превозу путника уз претходно прибављену сагласност надлежног органа јединице локалне самоуправе.

(6) Изузетно од става 4 овог члана, цјеновник услуга у међународном линијском превозу путника може да садржи цијене за релације у међумјесном линијском превозу путника, уколико унутар једног сата прије и послије времена поласка са аутобуске станице, односно главног аутобуског стајалишта нема регистрованог поласка у међумјесном линијском превозу путника за исту релацију.

Градски и приградски линијски превоз

Члан 38 *(“Сл.лист ЦГ“, бр. 18/14)*

(1) Превоз путника у градском линијском саобраћају је превоз који се врши на линијама на подручју града, односно насељеног мјеста.

(2) Превоз путника у приградском линијском саобраћају је превоз који се врши на линијама између два или више насељених мјеста на територији јединице локалне самоуправе.

(3) Превоз путника из ст. 1 и 2 овог члана, обавља се градским и приградским аутобусима.

(4) Изузетно од става 3 овог члана јединица локалне самоуправе може одредити да се на појединим релацијама у приградском саобраћају ван градског подручја користе мали аутобуси, због

ограничавајућих саобраћајно-техничких карактеристика пута или уколико је мање изражена потреба за превозом путника на тим релацијама.

(5) Превоз путника у градском и приградском линијском саобраћају може да обавља само превозник коме је јединица локалне самоуправе повјерила обављање те дјелатности.

(6) Превоз путника у градском и приградском саобраћају обавља се под условима и на начин прописан овим законом и прописима јединица локалне самоуправе.

(7) Ближе услове организације и начин обављања линијског превоза у градском и приградском саобраћају прописује јединица локалне самоуправе.

Међумјесни линијски превоз

Члан 39 ст. 3 и 4 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 75/10 и 18/14)*

(3) Изузетно, међумјесни превоз путника између двије сусједне јединице локалне самоуправе може се обављати приградским аутобусима на релацијама које нијесу дуже од 30 km, као и малим аутобусима (аутобус класе Б) услед ограничавајућих саобраћајно-техничких карактеристика пута или уколико је мање изражена потреба за превозом путника.

(4) За обављање међумјесног превоза возилима из става 3 овог члана превозник је дужан прибавити сагласност органа урпаве.

Члан 45 став 2

(2) Јединица локалне самоуправе прописује ближе услове за обављање посебног линијског превоза на својој територији и води евиденцију о градском и приградском саобраћају.

2. Слободни превоз путника

Ауто-такси превоз

Члан 63 ст. 1, 14 и 15 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 18/14)*

(1) Ауто-такси превоз обавља се на основу лиценце коју издаје надлежни орган јединице локалне самоуправе.

(14) Ауто-такси превоз се обавља под условима и на начин прописан овим законом и прописом јединице локалне самоуправе.

(15) Ближе услове, организацију и начин обављања ауто-такси превоза утврђује јединица локалне самоуправе.

Посебни облици превоза

Члан 65

Услове и начин обављања превоза путника у унутрашњем друмском саобраћају, туристичким возом, запрежним и сличним возилима утврђује јединица локалне самоуправе.

3. Аутобуске станице, главна аутобуска стајалишта и аутобуска стајалишта

Главно аутобуско стајалиште

Члан 78 став 2

(2) Главно аутобуско стајалиште одређује рјешењем орган управе у сарадњи са органом управе надлежним за државне путеве, односно органом локалне управе надлежним за општинске путеве на основу саобраћано-техничких услова прописаних овим законом и геостратешког и саобраћајног значаја за грађане.

Аутобуска стајалишта

Члан 80 став 2

(2) Аутобуска стајалишта поред општинских путева одређује орган локалне управе надлежан за општинске путеве.

V ПРЕВОЗ ЗА СОПСТВЕНЕ ПОТРЕБЕ

Члан 96 ст. 2, 5 и 6 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 75/10)*

(2) Одобрење за превоз за сопствене потребе издаје надлежни орган јединице локалне самоуправе на чијој територији подносилац захтјева има сједиште или пребивалиште.

(5) Надлежни орган јединице локалне самоуправе води евиденцију издатих одобрења о превозу за сопствене потребе.

(6) Образац одобрења из става 1 овог члана прописује Министарство (надлежно за послове саобраћаја).

VI НАДЗОР

Члан 103 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 18/14)*

(1) Надзор над примјеном овог закона и других прописа из области друмског саобраћаја у односу на јавни превоз путника и терета и превоз за сопствене потребе у унутрашњем друмском саобраћају, међународном друмском саобраћају и превозу између држава чланица државне заједнице врши Министарство.

(2) Надлежни орган јединице локалне самоуправе врши надзор над примјеном овог закона у односу на јавни превоз у градском и приградском линијском и слободном саобраћају као и превозу за сопствене потребе и шатл превозу на подручју јединице локалне самоуправе.

Члан 104 став 2 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 75/10 и 18/14)*

(2) Послове инспекцијског надзора у оквиру надлежности јединице локалне самоуправе из члана 103 став 2 овог закона врши инспекцијски орган локалне управе надлежан за послове саобраћаја.

VIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Рок за доношење прописа

Члан 114а *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 18/14)*

Подзаконски акти за спровођење овог закона донијеће се у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона. ***НАПОМЕНА****: Рок истиче 19.10.2014. године.*

Члан 118

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе:

1) Закон о превозу у друмском саобраћају ("Службени лист СРЦГ", бр. 21/91 и "Службени лист РЦГ", бр. 56/92 и 48/99);

2) Закон о међународном превозу у друмском саобраћају ("Службени лист СРЈ", бр. 60/98, 44/99 и 74/99).

*****

3.3. Закон о безбједности саобраћаја на путевима

("Сл.лист ЦГ", бр. 33/12 и 58/14 од 29.12.2014.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређују се правила саобраћаја на путевима, обавезе учесника и других субјеката у саобраћају, ограничење саобраћаја, саобраћајна сигнализација, ознаке, знаци и наредбе којих се морају придржавати учесници у саобраћају, услови које морају да испуњавају возачи за управљање возилима, услови које морају да испуњавају возила, посебне мјере које се предузимају у саобраћају и друга правила и мјере којима се обезбјеђује безбједност саобраћаја на путевима.

II. ОВЛАШЋЕЊА И ОБАВЕЗЕ КОЈИМА СЕ ОБЕЗБЈЕЂУЈЕ БЕЗБЈЕДНОСТ САОБРАЋАЈА

Члан 9

(1) Општина, кад врши послове из сопствене надлежности, регулише саобраћај на свом подручју у складу са овим законом, тако што одређује:

1) путеве са правом првенства пролаза;
2) путеве са једносмјерним и двосмјерним саобраћајем;
3) постављање хоризонталне, вертикалне и свјетлосне сигнализације;
4) ограничења брзине кретања возила;
5) простор за кретање пјешака, бицикала, туристичког воза, запрежних возила и простор за гоњење и вођење животиња;
6) просторе за паркирање возила, забране паркирања и мјеста ограниченог паркирања;

7) зоне смиреног саобраћаја;
8) постављање и одржавање заштитних ограда за пјешаке на опасним мјестима;
9) пјешачке зоне, безбједне правце за кретање учесника и посебне техничке мјере за безбједност пјешака у близини образовних, здравствених и других установа, игралишта и других сличних објеката;
10) уклањање дотрајалих и напуштених возила, у складу са законом;
11) контролу паркирања возила на мјестима на којима је паркирање временски ограничено;
12) услове кретања возила за снабдијевање у зонама смиреног саобраћаја и пјешачким зонама.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, кад се саобраћај уређује на дијелу државног пута, потребна је и сагласност органа управе надлежног за послове саобраћаја.

(3) Сагласност из става 2 овог члана издаје се на основу саобраћајног пројекта и спроведеног поступка измјене постојећег стања саобраћајне сигнализације и опреме, у складу са законом којим се уређују јавни путеви.

(4) Приликом одређивања простора из става 1 тачка 6 овог члана, општина је дужна да обезбиједи мјеста за паркирање возила обиљежених знаком приступачности из члана 18 став 3 овог закона, без накнаде.

(5) Број мјеста за паркирање возила обиљежених знаком приступачности утврђује скупштина општине.

Члан 13 тачка 4

Одговорност за спровођење мјера саобраћајног образовања и васпитања у циљу стицања знања, вјештина и навика неопходних за безбједно учешће у саобраћају, унапрјеђивања и учвршћивања позитивних ставова и понашања значајних за безбједно учешће у саобраћају имају:

4) органи општине - за подршку у планирању и спровођењу свих мјера и активности саобраћајног образовања и васпитања на нивоу локалне самоуправе, као и за предузимање посебних мјера заштите дјеце у саобраћају и заштите у одређеним зонама;

III. ПРАВИЛА САОБРАЋАЈА

1. Општа правила

Члан 18 *(„Сл.лист ЦГ“, број 58/14)*

(1) Слабовидо и слијепо лице које самостално учествује у саобраћају као пјешак треба да се креће уз помоћ бијелог штапа, као знака распознавања или обученог пса водича.

(2) Возач је дужан да посебну пажњу обрати на слабовидо и слијепо лице из става 1 овог члана.

(3) Ради лакшег приступа паркингу, здравственим и образовним установама, државним органима, органима државне управе, органима општине, јавним службама, културно-историјским споменицима, плажама и другим објектима у зони морског добра и националним парковима, лице са 80% или више процената тјелесног оштећења или тјелесног инвалидитета, односно лице код којег је усљед тјелесног оштећења или тјелесног инвалидитета утврђена неспособност доњих екстремитета од 60% или више процената, може обиљежити возило у којем се превози знаком приступачности.

(4) Знаком приступачности може бити обиљежено и возило удружења лица из става 3 овог члана.

(5) Знак приступачности издаје орган локалне управе надлежан за послове саобраћаја.

(6) Лица и удружења из ст. 3 и 4 овог члана не смију давати на коришћење знак приступачности другим лицима.

(7) Начин означавања мјеста за паркирање из члана 9 став 4 овог закона, начин издавања и постављања знака приступачности, као и изглед и садржај тог знака прописује орган државне управе надлежан за послове саобраћаја, уз сагласност органа државне управе надлежних за послове здравља и социјалне и дјечје заштите.

Члан 120

(1) Туристички воз може да се креће само по траси коју је одредио надлежни орган јединице локалне самоуправе.

(2) Туристичким возом смије управљати само возач који има возачку дозволу за управљање возилима "Б+Е" категорије.

(3) Ближе услове у погледу коришћења и техничких карактеристика туристичког воза прописује орган државне управе надлежан за послове саобраћаја.

IV. СПОРТСКЕ И ДРУГЕ ПРИРЕДБЕ ИЛИ АКТИВНОСТИ НА ПУТУ

Члан 122

(1) Спортске и друге приредбе, као и друге активности на путу могу да се врше на основу одобрења надлежног органа.

(2) Ако се ради одржавања спортских и других приредби или ради обављања других активности на путу забрањује саобраћај на подручју једне општине, одобрење из става 1 овог члана издаје се уз претходну сагласност надлежног органа општине на чијем се подручју саобраћај забрањује, а ако се саобраћај забрањује на подручју двије или више општина или на државним путевима, одобрење се издаје уз сагласност органа управе надлежног за послове саобраћаја.

VI. САОБРАЋАЈНА СИГНАЛИЗАЦИЈА

1. Општа правила

Члан 133

(1) Јавни путеви морају да се обиљеже саобраћајном сигнализацијом, којом се учесници у саобраћају упозоравају на опасност која им пријети на путу, односно дијелу пута, на ограничења, забране и обавезе којих се учесници у саобраћају морају придржавати и дају потребна обавјештења за безбједно и несметано одвијање саобраћаја у складу са законом којим се прописују јавни путеви.

(2) Саобраћајном сигнализацијом морају да се обиљеже и опасности привременог карактера, нарочито оне које настану усљед изненадног оштећења или онеспособљавања пута, као и привремена ограничења и привремене забране у саобраћају, а та сигнализација се мора уклонити чим престану разлози због којих је постављена.

(3) Учесници у саобраћају дужни су да се придржавају ограничења, забрана и обавеза изражених саобраћајном сигнализацијом и да поступе у складу са њиховим значењем.

(4) Учесници у саобраћају су дужни да на мјестима, односно дионицама пута које су означене знаковима опасности, своје кретање прилагоде опасностима на које их знакови упозоравају.

Члан 134

(1) Саобраћајну сигнализацију чине саобраћајни знакови, ознаке на коловозу и тротоару, семафори, свјетлосне и друге ознаке на путу.

(2) Саобраћајна сигнализација се поставља и одржава тако да учесници у саобраћају могу на вријеме и лако да их уоче дању и ноћу и да благовремено поступе у складу са њиховим значењем.

(3) Саобраћајна сигнализација мора се уклонити, допунити или замијенити, ако њено значење не одговара измијењеним условима саобраћаја на путу или захтјевима безбједности саобраћаја.

(4) Садржај, облик, боја и величина саобраћајне сигнализације мора да буде иста у свим временским условима, при дневном свијетлу и при освјетљавању фаровима.

(5) Саобраћајна сигнализација мора да буде освијетљена или израђена од рефлектујућих материја.

Члан 135

(1) На саобраћајној сигнализацији и на њеном носачу забрањено је постављање било чега што није у вези са значењем саме сигнализације.

(2) Забрањено је неовлашћено постављати, уклањати, оштетити и измијенити значења саобраћајне сигнализације, као и опреме пута.

(3) Не смију се постављати табле, знакови, свијетла, стубови или други слични предмети којима се заклања или умањује уочљивост постављене саобраћајне сигнализације.

(4) Забрањено је постављати предмете који својим обликом, бојом, изгледом или мјестом постављања подражавају или личе на саобраћајну сигнализацију или засљепљују учеснике у саобраћају или одвраћају њихову пажњу у мјери која може угрозити безбједност саобраћаја.

VII. ТЕХНИЧКО РЕГУЛИСАЊЕ САОБРАЋАЈА

3. Пјешачка зона

Члан 159

(1) У пјешачкој зони дозвољено је искључиво кретање пјешака.

(2) Пјешачка зона мора бити обиљежена саобраћајном сигнализацијом у складу са овим законом.

(3) У пјешачкој зони, у одређеном временском периоду, орган локалне управе надлежан за послове саобраћаја може дозволити кретање одређених возила брзином кретања пјешака, тако да не угрожавају пјешаке.

4а. Зона "30"

Члан 160а *(„Сл.лист ЦГ“, број 58/14)*

(1) Зона "30" је дио пута, улице или насеља у којој је брзина кретања возила ограничена до 30 km/h.

(2) Зона "30" мора бити обиљежена саобраћајном сигнализацијом, у складу са овим законом.

5. Зона школе

Члан 161

(1) Зона школе је дио пута или улице који се налази у непосредној близини школе и као такав је обиљежен одговарајућом саобраћајном сигнализацијом, у складу са овим законом.

(2) Брзина кретања возила у зони школе у насељу је ограничена до 30 km/h, а ван насеља до 50 km/h, у времену од 6,30 до 20,30 часова, ако саобраћајним знаком вријеме забране није друкчије одређено.

(3) У зони школе надлежни орган локалне управе надлежан за послове саобраћаја наложиће управљачу пута примјену посебних техничких средстава за заштиту безбједности дјеце.

(4) Посебна техничка средства за заштиту безбједности дјеце су средства, опрема, уређаји и ознаке који служе да омогуће безбједно учешће дјеце у саобраћају.

(5) Ближе услове везане за утврђивање зоне школе прописује орган државне управе надлежан за послове саобраћаја, уз сагласност органа државне управе надлежног за послове образовања, а врсте, изглед, техничке карактеристике и начин постављања техничких средстава за заштиту безбједности дјеце ближе прописује орган државне управе надлежан за послове саобраћаја.

6. Заштита животне средине

Члан 162

(1) Учесници у саобраћају не смију да предузимају радње које изазивају или могу изазвати угрожавање животне средине.

(2) Возило у саобраћају не смије да проузрокује прекомјерну буку. Возач моторног возила је дужан да искључи мотор:

1) на захтјев овлашћеног полицијског службеника или другог службеног лица;
2) кад је то одређено саобраћајном сигнализацијом;
3) кад је возило заустављено на путу дуже од три минута, а у тунелу дуже од једног минута.

(3) Учесници у саобраћају не смију на путу или поред њега да испуштају, односно одлажу материје и отпад којим се угрожава живот и здравље људи, животиња, биљака или загађује животна средина.

(4) Надлежни орган може, на предлог органа државне управе надлежног за послове заштите животне средине или органа локалне управе надлежног за послове заштите животне средине, ограничити или забранити саобраћај одређених или свих врста моторних возила на одређеној дионици пута у вријеме кад је загађење ваздуха прекорачило прописане нормативе.

7. Техничка средства за успоравање саобраћаја

Члан 163

(1) Техничким средствима за успоравање саобраћаја учесницима у саобраћају се физички ограничава брзина кретања возила, односно додатно се упозоравају да брзина којом се крећу није безбједна.

(2) Техничка средства за успоравање саобраћаја су физичке препреке, вибрационе и шуштеће траке.

(3) Техничка средства за успоравање саобраћаја морају бити обиљежена саобраћајном сигнализацијом, у складу са овим законом.

(4) Физичке препреке за успоравање саобраћаја дозвољено је постављати само на локалним путевима у насељу и улицама. Изузетно, физичке препреке за успоравање саобраћаја могу се постављати на државним путевима у зонама школа, вртића и других објеката поред којих је, ради безбједности свих учесника у саобраћају, додатно ограничена дозвољена брзина у насељу.

(5) Врсте, изглед, техничке карактеристике и начин постављања техничких средстава за успоравање саобраћаја на путу ближе прописује орган државне управе надлежан за послове саобраћаја.

XIV. ПОСЕБНЕ МЈЕРЕ И ОВЛАШЋЕЊА

3. Премјештање возила

Члан 295

(1) Премјештање возила у складу са чланом 294 овог закона врши надлежни орган.

(2) Послови из става 1 овог члана могу се повјерити општини у складу са законом којим се уређује државна управа.

(3) За обављање послова премјештања возила надлежни орган, односно општина могу закључити уговор са привредним друштвом или предузетником који су регистровани за обављање ових послова и испуњавају услове у погледу кадра, опреме, безбједносно-техничких услова и простора за премјештање и чување возила.

(4) Надлежни орган, општина, привредно друштво, односно предузетник из става 3 овог члана воде евиденцију о премјештеним возилима и предузетим радњама на премјештању возила.

(5) Надлежни орган, општина, привредно друштво, односно предузетник из става 3 овог члана су одговорни за све настале штете од започињања премјештања до преузимања возила од стране возача или власника, односно корисника возила.

(6) Ближе услове које мора да испуњава привредно друштво, односно предузетник из става 3 овог члана начин премјештања и чувања возила, начин прекида премјештања возила у случају из члана 294 став 2 овог члана, садржај и начин вођења евиденције из става 4 овог члана прописује Министарство.

6. Снимање саобраћаја и учесника у саобраћају коришћењем одговарајућих средстава

Члан 298

(1) Орган државне управе надлежан за послове саобраћаја и надлежни орган овлашћени су за снимање саобраћаја, ради доказивања да је учињен саобраћајни прекршај, понашања учесника у саобраћају, праћења безбједности и проточности саобраћаја.

(2) Орган државне управе надлежан за послове саобраћаја може, уз претходно прибављену сагласност надлежног органа, овластити управљача пута, јавно предузеће или установу да врши снимање саобраћаја у складу са ставом 1 овог члана.

(3) Ради откривања и доказивања саобраћајног прекршаја, овлашћени полицијски службеници могу користити возила са или без спољних обележја полиције, са уграђеним уређајима за снимање саобраћаја (возило - пресретач).

(4) На возило из става 3 овог члана, за вријеме док врши послове откривања и доказивања саобраћајних прекршаја, не примјењују се одредбе овог закона о ограничењу брзине, пропуштању пјешака, забрани пресијецања колоне пјешака, забрани претицања и обилажења возила и забрани коришћења уређаја за комуникацију, под условом да не угрожава безбједност других учесника у саобраћају.

(5) Ближи начин употребе средстава за снимање и њихове техничке карактеристике прописује орган државне управе надлежан за послове саобраћаја.

XV. НАДЗОР

Члан 314 *(„Сл.лист ЦГ“, број 58/14)*

(1) Надзор над спровођењем овог закона и прописа донијетих на основу овог закона, у оквиру утврђених надлежности, врше: Министарство, орган државне управе надлежан за послове саобраћаја, орган државне управе надлежан за послове образовања, орган државне управе надлежан за послове здравља и орган државне управе надлежан за послове економије.

(2) Послове инспекцијског надзора, у складу са овим законом и законом којим се уређује инспекцијски надзор, врше: овлашћено службено лице Министарства и овлашћено службено лице надлежног органа, инспектор за друмски саобраћај, инспектор за државне путеве, здравствени инспектор, просвјетни инспектор и тржишни инспектор.

(3) Послове инспекцијског надзора у односу на надлежност општине у регулисању саобраћаја на свом подручју из члана 9 овог закона врши инспекцијски орган локалне управе надлежан за послове саобраћаја, у складу са законом.

(4) Влада Црне Горе подноси Скупштини Црне Горе Извјештај о стању безбједности саобраћаја на путевима најмање једном годишње, најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

Члан 337

Даном почетка примјене овог закона престаје да важи Закон о безбједности саобраћаја на путевима („Службени лист РЦГ“, бр. 72/05 и 27/06).

*****

3.4. Закон о жељезници

(„Сл.лист ЦГ", број 27/13 од 11.06.2013)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом уређују се услови и начин управљања жељезничком инфраструктуром (у даљем тексту: инфраструктура) и обављања превоза у жељезничком саобраћају.

Значење израза

Члан 4 тачка 24

Поједини изрази употријебљени у овом закону имају сљедећа значења:

24) **управљач путева** је орган управе надлежан за управљање државним путевима, односно орган локалне управе надлежан за управљање општинским путевима;

III. УПРАВЉАЊЕ ИНФРАСТРУКТУРОМ

Заштита контактне мреже

Члан 19

(1) Приликом реконструкције, изградње и одржавања надвожњака, тунела, галерија, вијадуката, пасарела и других објеката изнад електрифицираних жељезничких пруга или жељезничких пруга које су планиране за електрификацију, управљач инфраструктуре, управљач путева, ималац индустријске жељезнице и ималац лучке жељезнице су дужни да обезбиједе водонепропустљивост тих објеката ради заштите контактне мреже.

(1) Приликом чишћења снијега са надвожњака изнад електрифицираних жељезничких пруга мора да се обезбиједи одговарајућа механичка заштита од обрушавања снијега на контактну мрежу.

(2) Сагласност за изградњу, односно реконструкцију објеката из става 1 овог члана издаје Орган управе, по претходно прибављеном мишљењу управљача инфраструктуре.

Одржавање заједничких објеката

Члан 27

(1) Одржавање заједничких стубова и заједничких конструкција на мосту изграђеном за инфраструктуру и јавни пут врши управљач инфраструктуре, у складу са саобраћајно-техничким прописима и стандардима.

(2) Трошкове одржавања заједничких стубова и конструкција на мосту из става 1 овог члана сносе, у једнаким износима, управљач инфраструктуре и управљач путева.

Поступање у случају елементарних непогода

Члан 28

(1) Ако на инфраструктури дође до прекида саобраћаја због елементарних непогода, а управљач инфраструктуре није у стању да сам отклони настале сметње и успостави жељезнички саобраћај у што краћем року, јединица локалне самоуправе на чијој је територији дошло до прекида жељезничког саобраћаја дужна је да, без одлагања, пружи помоћ и, у сарадњи са управљачем инфраструктуре, одреди мјере за отклањање сметњи и успостављање жељезничког саобраћаја.

(2) У случају да се за отклањање посљедица елементарних непогода из става 1 овог члана користе услуге, техничка средства и материјал правних и физичких лица, трошкове коришћења тих услуга, средстава и материјала сноси управљач инфраструктуре.

Накнада за коришћење инфраструктуре

Члан 32

(1) За коришћење инфраструктуре, корисник инфраструктуре плаћа накнаду за:

- пружни појас;
- земљиште које припада инфраструктури;
- пословни простор (отворени и затворени).

(2) Накнада из става 1 овог члана плаћа се мјесечно.

(3) За постављање и коришћење постављених водоводних и канализационих цјевовода, телефонских, телекомуникационих, електричних и других водова, подземних каблова, других инсталација, антенских и других уређаја, рекламних паноа и објеката у комерцијалне и друге сврхе у пружном појасу и земљишту које припада инфраструктури, власник, односно корисник тих објеката и инсталација плаћа накнаду.

(4) Накнаду из става 1 овог члана не плаћају органи државне управе и јединице локалне самоуправе за обављање послова из своје надлежности.

(5) За објекте из става 3 овог члана који су у државној својини не плаћа се накнада.

(6) Висину и начин плаћања накнаде из ст. 1 и 3 овог члана утврђује Влада.

(7) Средства остварена од накнада из ст. 1 и 3 овог члана приход су буџета Црне Горе и користе се за одржавање, управљање и регулисање саобраћаја, реконструкцију и модернизацију инфраструктуре.

Укрштање инфраструктуре са јавним путевима

Члан 44

(1) Укрштање инфраструктуре са јавним путевима изван простора за који су донијети одговарајући просторно-плански документи се врши њиховим свођењем на најнеопходнији број, усмјеравањем два или више јавних путева на заједничко мјесто укрштања.

(2) Размак између два укрштања инфраструктуре и јавног пута не може да буде мањи од 2.000 метара.

(3) Укрштање инфраструктуре са некатегорисаним путевима врши се усмјеравањем тих путева на најближи јавни пут који се укршта са инфраструктуром, а ако то није могуће, врши се међусобно повезивање некатегорисаних путева и њихово укрштање са инфраструктуром на заједничком мјесту.

Трошкови у случају изградње нове инфраструктуре или пута

Члан 45

Уколико до укрштања инфраструктуре и пута дође због изградње нове инфраструктуре или новог пута трошкове изградње надвожњака, подвожњака, односно путног прелаза, постављања уређаја, направа и друге трошкове за одвијање безбједног и несметаног саобраћаја на путном прелазу сноси инвеститор изградње нове инфраструктуре или новог пута.

Одржавање путног прелаза

Члан 46

(1) Када је укрштање инфраструктуре и пута изведено у истом нивоу, изграђени путни прелаз сматра се саставним дијелом инфраструктуре са обје стране колосјека у ширини од три метра, рачунајући од осе крајњег колосјека.

(2) О одржавању дијела путног прелаза из става 1 овог члана и о обезбјеђивању услова за одвијање безбједног и несметаног саобраћаја на путном прелазу стара се управљач инфраструктуре.

(3) Управљач инфраструктуре дужан је да одржава коловоз на путном прелазу из става 2 овог члана, на начин којим се обезбјеђује безбједан и несметан друмски саобраћај.

(4) Остале дјелове пута са обје стране путног правца одржава управљач путева, на начин који омогућава безбједан и несметан жељезнички саобраћај.

Трошкови одржавања путног прелаза

Члан 47

(1) Трошкове одржавања путног прелаза и трошкове обезбјеђења услова за одвијање безбједног и несметаног саобраћаја на путном прелазу сносе:

1) управљач инфраструктуре за одржавање колосјека и осталих дјелова инфраструктуре на путном прелазу, сигналних уређаја и знакова који упозоравају жељезничке раднике у возу на путни прелаз и жељезничких телефонских веза са путним прелазима;
2) управљач путева за одржавање коловоза на путном прелазу и саобраћајних знакова на путевима који упозоравају учеснике у друмском саобраћају на путни прелаз;
3) на једнаке дјелове, управљач инфраструктуре и управљач путева за:
   - одржавање уређаја за давање знакова, који служе да се учесницима у друмском саобраћају на путном прелазу најави приближавање воза и уређаја за затварање саобраћаја на путном прелазу,
   - руковање уређајима за затварање саобраћаја на путном прелазу и друге непосредне трошкове за осигурање безбједног и несметаног саобраћаја на путном прелазу.

(2) Управљач инфраструктуре сноси у цјелини трошкове регулисања жељезничког саобраћаја, одржавања сигнално-сигурносних уређаја и вршења других послова у вези са обезбјеђивањем услова за одвијање безбједног и несметаног саобраћаја на путном прелазу.

(3) Ако некатегорисани пут претежно користи управљач путева, трошкове одржавања коловоза и обезбјеђивања услова за одвијање безбједног и несметаног саобраћаја на путном прелазу сноси у цјелини управљач путева.

Уговор

Члан 48

(1) Управљач инфраструктуре и управљач путева дужни су да закључе уговор којим се ближе уређују међусобна права и обавезе у погледу путних прелаза.

(2) Уговор из става 1 овог члана садржи: врсту и обим радова на одржавању коловоза и вријеме извођења тих радова, висину трошкова и учешће уговорних страна у обезбјеђивању средстава за исплату трошкова за одвијање безбједног и несметаног саобраћаја на путном прелазу, начин плаћања трошкова, као и друга питања од међусобног значаја.

Замјена и укидање путних прелаза

Члан 49

(1) Ако се путни прелаз замјењује надвожњаком, односно подвожњаком или се укида због усмјеравања пута, трошкове тих измјена извршених на инфраструктури и путу сносе:

1) инвеститор радова на инфраструктури, ако је та промјена условљена претежно потребама жељезничког саобраћаја;
2) управљач путева, ако је та промјена условљена претежно потребама друмског саобраћаја, а на некатегорисаном путу који претежно користи други субјекат трошкове измјена на инфраструктури и путу сноси у цјелости тај субјекат.

(2) У случају других промјена у вези са укрштањем, укључујући прилагођавање и побољшање сигурносних и других уређаја, трошкове извршених измјена на инфраструктури и путу из става 1 овог члана сносе заједнички инвеститор радова на инфраструктури, управљач путева и субјекат који претежно користи некатегорисани пут, сразмјерно потребама жељезничког и друмског саобраћаја које су условиле те промјене, осим ако се друкчије не споразумију.

Путни прелаз за пјешаке

Члан 50

(1) Путни прелаз који служи искључиво за пјешаке може се изградити и користити на основу сагласности Органа управе.

(2) Трошкове изградње, опремања потребним уређајима и знаковима и одржавања путног прелаза из става 1 овог члана сноси управљач путева.

Обавезе управљача путева

Члан 51

(1) Управљач путева је дужан да изгради асфалтирани коловозни застор на земљаном путу, дужине 20 метара од осе крајњих колосјека, који се укршта са инфраструктуром у истом нивоу.

(2) Ако изградњом инфраструктуре дође до њеног укрштања са путем из става 1 овог члана, трошкове изградње коловозног застора на земљаном путу сноси инвеститор радова на инфраструктури.

Престанак важења прописа

Члан 80 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 43/13)*

Даном почетка примјене овог закона престаје да важи Закон о жељезници ("Службени лист РЦГ", број 21/04 и "Службени лист ЦГ", број 54/09) и одредба члана 62 Закона о измјенама и допунама Закона којим су прописане новчане казне за прекршаје ("Службени лист ЦГ", број 40/11).

Ступање на снагу закона

Члан 81

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе", а примјењиваће се од 1. јануара 2014. године.

*****

3.5. Закон о лукама

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 51/08 и 27/13 од 11.06.2013.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

Овим законом уређују се: правни статус, подјела лука, управљање, накнаде, концесије, ред, инспекцијски надзор као и друга питања која су од значаја за луке у Црној Гори.

Управљање лукама

Члан 8

(1) Лукама од националног значаја управља орган управе надлежан за луке (у даљем тексту: Орган управе) у складу са овим законом.

(2) Лукама од локалног значаја управља правно лице које управља морским добром (у даљем тексту: Правно лице) у складу са овим и законом којим се уређује управљање морским добром.

Накнаде

Члан 10

(1) У складу са уговором о концесији концесионар плаћа концесиону накнаду.

(2) Дио концесионе накнаде из става 1 овог члана усмјерава се јединици локалне самоуправе на чијој територији се лука налази, у складу са законом који уређује финансирање јединица локалне самоуправе.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Завршне одредбе

Члан 35

Даном примјене овог закона престају да важе одредбе Главе 3 "Луке и пристаништа", чл. 23, 24 и 25 Закона о поморској и унутрашњој пловидби ("Службени лист СРЈ", бр. 12/98, 44/99, 74/99, 73/00), одредбе Главе IV "Луке и пристаништа" чл. 25 до 40 став 2 Закона о поморској и унутрашњој пловидби ("Службени лист СРЦГ", бр. 19/78, 8/79, 19/87, 39/89, 22/90, 13/91), као и одредбе члана 5 став 1 у односу на управљање лукама и лучким подручјем које Влада одреди да су од националног значаја и чл. 21 и 24 Закона о морском добру ("Службени лист РЦГ", бр. 14/92).

*****

3.6. Закон о поморској и унутрашњој пловидби

(„Сл.лист СРЈ“, бр. 12/98, 44/99, 74/99 и 73/00 од 29.12.2000.; Види члан 47 Закона 17/07, члан 45 Закона 46/07, члан 35 Закона 51/08, члан 68 Закона 20/11, члан 193 Закона 10/13-9 и члан 208 Закона 62/13-38)

ПРВИ ДЕО - УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређују се безбедност пловидбе на мору и унутрашњим водама Савезне Републике Југославије, пловни путеви на обалном мору и на унутрашњим водама у Савезној Републици Југославији, државна припадност, идентификација и упис брода, основи својинско-правних односа у погледу бродова, бродар, облигациони односи који се односе на бродове, пловидбене незгоде, поступак извршења и обезбеђења на бродовима и меродавно право и надлежност судова у Савезној Републици Југославији за спорове са међународним обележјем.

СЕДМИ ДЕО - ПЛОВИДБЕНЕ НЕЗГОДЕ

Глава 2 - НАКНАДА ТРОШКОВА ТРАГАЊА И СПАСАВАЊА И НАГРАДА

2. Накнада трошкова и награда

Члан 808

(1) Трошкове настале у вези са трагањем и спасавањем угрожених лица на мору сноси јединица локалне самоуправе на чијем подручју се догодила незгода.

(2) Трошкови настали у вези са трагањем и спасавањем угрожених ствари на мору, односно унутрашњим пловним путевима надокнађују се из вредности спасених ствари.

(3) Ако трошкови трагања и спасавања угрожених ствари на мору, односно унутрашњим пловним путевима износе више од њихове вредности, разлика се надокнађује из савезног буџета.

(4) За спасавање лица спасиоцу не припада награда.

(5) Изузетно од одредбе става 4. овог члана, ако је у спасавању учествовало више спасилаца од којих су неки спасли лица а неки брод или ствари с брода, спасиоцу који је спасао само лица припада правични део награде за спасавање признате спасиоцу брода и ствари с брода.

ЈЕДАНАЕСТИ ДЕО - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1077

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе:

1) Закон о поморској и унутрашњој пловидби ("Службени лист СФРЈ", бр. 22/77, 13/82, 30/85, 80/89 и 29/90 и "Службени лист СРЈ", бр. 34/92);

2) Закон о поморској пилотажи ("Службени лист СФРЈ", бр. 14/65).

***

4. ПРЕДУЗЕТНИШТВО

4.1. Закон о унутрашњој трговини

(„Сл.лист ЦГ“, број 49/08 од 15.08.2008.; Види члан 12 Закона 57/11-31)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређује се унутрашња трговина (у даљем тексту: трговина), услови и облици вршења трговине, заштита од нелојалне конкуренције у трговини и надзор над примјеном овог закона.

Члан 5

Трговцу се не може актима државних органа, органа локалне самоуправе или организација које врше јавна овлашћења ограничити право слободног наступања на тржишту или доводити у неравноправан положај на тржишту поједини трговци и купци.

II. ТРГОВИНА

1. Врсте трговине

3) Трговина на мало

Члан 15

(1) Трговина на мало обавља се у продајним просторијама или на другим продајним мјестима која испуњавају прописане услове.

(2) Друга продајна мјеста, на којима се врши трговина на мало су: штандови - тезге, киосци, аутомати, покретне продавнице (улични продавци с колицима и др.) и сл.

(3) Друга продајна мјеста у смислу става 2 овог члана, могу се организовати у затвореном или отвореном простору, на пијаци или изван пијаце у складу са посебним прописом локалне самоуправе.

(4) Трговином на другим продајним мјестима сматрају се и пригодне продаје (приредбе, сајмови, изложбе и др.).

2. Трговинске услуге

Члан 30 ст. 4 и 5

(4) Трговац који пружа услугу пијаце утврђује пијачни ред, којим се ближе уређују правила за излагање робе и начин продаје, као и друга правила за обављање трговине, у складу са прописима.

(5) На пијачни ред из става 4 овог члана сагласност даје надлежни орган локалне самоуправе.

III. УСЛОВИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ТРГОВИНЕ

Доказ о набавци робе

Члан 32 став 3

(3) Пољопривредни произвођач за пољопривредне производе из сопствене производње, који су предмет продаје, дужан је да обезбиједи потврду о поријеклу коју издаје орган локалне управе надлежан за послове пољопривреде.

Пријава

Члан 33

(1) Ако законом није друкчије прописано, трговац је дужан да о почетку обављања трговине поднесе пријаву надлежном инспекцијском органу и општинском органу управе надлежном за послове привреде за потребе евиденције, најмање осам дана прије почетка рада.

(2) Министарство (надлежно за унутрашњу трговину) прописује садржину обрасца за пријаву и регистра за вођење евиденције из става 1 овог члана.

Радно вријеме

Члан 35

Радно вријеме и распоред дневног и недјељног радног времена и радног времена у дане државних празника продавница и других продајних мјеста, као и радно вријеме за пијаце, сајмове, изложбе и друге повремене начине обављања трговине прописује надлежни орган локалне самоуправе.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 46

(1) Подзаконски акти за спровођење овог закона донијеће се у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.

(2) До доношења прописа из става 1 овог члана примјењиваће се прописи донесени на основу закона из члана 47 овог закона.

Члан 47

Управни поступци који нијесу правоснажно окончани до ступања на снагу овог закона окончаће се у складу са одредбама Закона о промету робе ("Службени лист СРЦГ", бр. 6/78, 8/79, 34/81, 15/83, 17/87 и 19/89), односно Закона о трговини ("Службени лист СРЈ", бр. 32/93, 50/93, 41/94, 29/96 и 37/02).

Члан 48

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о промету робе ("Службени лист СРЦГ", бр. 6/78, 8/79, 34/81, 15/83, 17/87 и 19/89) и примјена Закона о трговини ("Службени лист СРЈ", бр. 32/93, 50/93, 41/94, 29/96 и 37/02).

*****

4.2. Закон о занатству

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 54/09 и 64/09 од 22.09.2009.)

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

Овим законом уређују се услови за обављање занатске дјелатности и друга питања од значаја за занатску дјелатност.

Занатска дјелатност

Члан 2

(1) Занатска дјелатност (у даљем тексту: занат) је дјелатност коју физичко лице или привредно друштво обавља производњом, прометом и пружањем услуга на тржишту и на основу индивидуалних наруџби, ради стицања добити.

(2) Производима и услугама из става 1 овог члана сматрају се производи који се производе, односно услуге које се пружају, употребом одговарајућих машина, алатки и техничких уређаја, а који нијесу резултат серијске производње, односно процеса рада подијељеног на поједине радне операције, карактеристичног за индустријску производњу.

Сходна примјена закона

Члан 3

Овај закон сходно се примјењују и на дјелатности сличне занату које су традиционално повезане са занатом.

III. УСЛОВИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ЗАНАТА

Минимално-технички услови

Члан 9

(1) За обављање заната морају бити испуњени:

1) минимално-технички услови које морају да испуњавају пословне просторије, опрема и средства за обављање заната, односно други услови зависно од врсте и посебних облика заната, у складу са посебним прописима;
2) ако се занат обавља у покретним објектима, занатлија је дужан да прибави дозволу надлежног органа локалне управе на чијој територији обавља дјелатност.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, у стамбеним просторијама се могу обављати занати одређени прописом министарства надлежног за предузетништво.

(3) Минимално-технички услови за пословне просторије, опрему и средства за обављање заната из става 1 овог члана утврђују се прописом министарства надлежног за послове занатства (у даљем тексту: Министарство).

Пријава

Члан 12

(1) Занатлија је дужан да о почетку обављања заната поднесе пријаву органу локалне управе надлежном за послове привреде најмање осам дана прије почетка рада.

(2) Пријава из става 1 овог члана садржи:

1) име и презиме, јединствени матични број и адресу, односно назив и сједиште подносиоца пријаве;
2) занимање, односно дјелатност;
3) врсте заната;
4) мјесто и адресу гдје се занат обавља.

(3) Пријава из ст. 1 и 2 овог члана подноси се надлежном органу локалне управе ради уписа у евиденцију.

(4) Начин вођења и садржина евиденције из става 3 овог члана утврђују се прописом локалне самоуправе.

(5) Након уписа у евиденцију, надлежни орган локалне управе за послове привреде доставља, у року од осам дана, податке из пријаве Занатској комори, ради уписа у Регистар занатлија.

Утврђивање испуњености услова

Члан 13

Испуњеност прописаних услова за обављање заната провјеравају надлежни инспекцијски органи.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Стечена права

Члан 20

(1) Лице које је обављало занат по прописима који су били на снази до ступања на снагу овог закона наставља са обављањем заната.

(2) Занатлије из става 1 овог члана подносе пријаву органу локалне управе надлежном за послове привреде у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

*****

4.3. Закон о иновативној дјелатности *(„Сл.лист ЦГ“, број 42/16 од 11.07.2016.)*

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом уређује се организација, услови и начин финансирања иновативне дјелатности, као и друга питања од значаја за иновативну дјелатност.

Иновативна дјелатност

Члан 2

(1) Иновативна дјелатност обухвата активности које се предузимају ради стварања и примјене нових или побољшања постојећих технологија, поступака, производа, услуга и процеса, у складу са потребама тржишта.

(2) Ради утврђивања приоритета, подстицања и праћења развоја иновативне дјелатности доноси се Стратегија иновативне дјелатности (у даљем тексту: Стратегија).

Иновација

Члан 3

Иновација је примјена у пракси нових или значајно побољшање постојећих производа, добара, услуга, поступака, процеса, организације и маркетинга, који доприносе стварању нове вриједности и квалитету у њиховој примјени.

IV. ФИНАНСИРАЊЕ

Финансирање иновативне организације

Члан 27

Иновативна организација може стицати средства из:

1) државног буџета;
2) буџета јединице локалне самоуправе;
3) прихода остварених пружањем услуга, стручних и консултантских услуга;
4) националних и међународних програма, пројеката и фондова;
5) донација, спонзорства и легата;
6) фондова ризичног капитала; и
7) других извора.

V. ПРЕЛАЗНА И ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Ступање на снагу

Члан 31

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе".

***

5. УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА И ИЗГРАДЊА ОБЈЕКАТА

5.1. Закон о уређењу простора и изградњи објеката

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 51/08, 40/10, 34/11, 47/11, 35/13, 39/13 и 33/14 од 04.08.2014., Види – члан 5 Закона о унапређењу пословног амбијента – „Сл.лист ЦГ“, бр. 40/10)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

Овим законом уређује се систем уређења простора Црне Горе, начин и услови изградње објеката, као и друга питања од значаја за уређење простора и изградњу објеката.

Уређење простора

Члан 3

Уређењем простора сматра се праћење стања у простору (мониторинг), утврђивање намјене, услова и начина коришћења простора кроз израду и доношење планских докумената, спровођење планских докумената и уређивање грађевинског земљишта.

Изградња објеката

Члан 4

Изградња објеката је скуп радњи који обухвата израду техничке документације, издавање грађевинске дозволе, грађење објекта и издавање употребне дозволе.

Објекти од општег интереса

Члан 7 ст. 1 и 3 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 35/13)*

(1) Објекти од општег интереса су државни објекти од општег интереса и локални објекти од општег интереса.

(3) Локалним објектима од општег интереса сматрају се: водоводна, телекомуникациона и канализациона инфраструктура, топловоди; општински путеви (локални и некатегорисани) и пратећи објекти; улице у насељима и тргови; паркинг простори, пијаце; градска гробља; подземни и надземни пролази; јавне гараже; објекти дистрибутивне мреже напонског нивоа до 35 kV, јавна расвјета; јавне и зелене површине и градски паркови, ски-лифтови, жичаре које се граде на територији једне локалне самоуправе, објекти руралног развоја (пољопривредни, сеоског становања и туризма, сточарства, виноградарства, воћарства) и др.

II. УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА

1. Посебне одредбе

Међусобна усклађеност планских докумената

Члан 11

Плански документи морају бити међусобно усклађени, на начин што се плански документи ужих територијалних цјелина, у погледу намјене простора и концепције уређења простора, усклађују са планским документима ширих територијалних цјелина.

Усклађеност са посебним прописима

Члан 12

Уређење простора и изградња објекта мора бити усклађена са посебним прописима из области заштите животне средине, заштите културне и природне баштине, рационалног коришћења енергије и енергетске ефикасности, културно-историјског развоја, створеног и природног насљеђа, тла, ваздуха, шума, вода, здравља, као и заштите енергетских, рударских и индустријских објеката, спрјечавања и заштите од природних и техничко-технолошких несрећа; инфраструктурних објеката и мрежа, спортских, туристичких и објеката посебне намјене и њихове инфраструктуре.

2. Праћење стања у простору (мониторинг)

Документациона основа о простору

Члан 14

(1) За потребе праћења стања у простору и израде планских докумената, орган управе надлежан за послове уређења простора и изградње објеката (у даљем тексту: орган управе), односно орган

локалне управе надлежан за послове уређења простора и изградње објеката (у даљем тексту: орган локалне управе), води документациону основу о простору.

(2) Садржај и начин вођења документационе основе о простору прописује Влада Црне Горе (у даљем тексту: Влада).

Извјештај о стању уређења простора

Члан 15

(1) Министарство, односно орган локалне управе дужан је да Влади, односно скупштини локалне самоуправе једном годишње поднесе извјештај о стању уређења простора.

(2) Извјештај из става 1 овог члана садржи, нарочито: анализу спровођења планских докумената; оцјену спроведених мјера и њихов утицај на управљање простором; оцјену заштите простора; податке о изграђеним објектима укључујући и објекте који су изграђени супротно закону; оцјену о исказаним потребама корисника простора, као и друге елементе од важности за простор за који се извјештај израђује.

(3) Орган локалне управе дужан је да извјештај о стању уређења простора достави Министарству и органу управе, у року од 15 дана од дана доношења.

(4) Извјештај о стању уређења простора објављује се у "Службеном листу Црне Горе", у једном дневном штампаном медију који се дистрибуира на територији Црне Горе, као и на сајту Министарства, односно органа локалне управе.

Програм уређења простора

Члан 16

(1) Влада, односно скупштина локалне самоуправе доноси једногодишњи програм уређења простора (у даљем тексту: Програм).

(2) Програм се доноси на основу извјештаја из члана 15 овог закона.

(3) Програм садржи процјену потребе израде нових, односно измјене и допуне постојећих планских докумената и мјере од значаја за израду и доношење тих докумената.

(4) Програмом се утврђује динамика уређења простора, извори финансирања, рокови уређења, оперативне мјере за спровођење планског документа, а нарочито мјере за комунално опремање грађевинског земљишта из члана 65 овог закона, као и друге мјере за спровођење политике уређења простора.

(5) Програм, по потреби, садржи и мјере, у складу са преузетим међународним обавезама, у односу на објекте изграђене супротно закону.

(6) У припреми и доношењу Програма остварује се учешће јавности.

(7) Програм се објављује у "Службеном листу Црне Горе", у једном дневном штампаном медију који се дистрибуира на територији Црне Горе, као и на сајту Министарства, односно органа локалне управе.

Вођење информационог система

Члан 17

(1) Орган управе и орган локалне управе формирају и воде јединствен информациони систем о простору.

(2) Садржај и начин вођења информационог система из става 1 овог члана прописује Влада.

3. Врсте и садржај планских докумената

1) Врсте планских докумената

Члан 18

Плански документи су:

а) државни плански документи;

б) локални плански документи.

б) Локални плански документи

Члан 24

(1) Локални плански документи су:

1) просторно-урбанистички план локалне самоуправе;

2) детаљни урбанистички план;
3) урбанистички пројекат;
4) локална студија локације.

(2) Доношење просторно-урбанистичког плана локалне самоуправе је обавезно.

Просторно-урбанистички план локалне самоуправе

Члан 25 *(„Сл.лист ЦГ", бр. 35/13)*

(1) Просторно-урбанистичким планом локалне самоуправе одређују се циљеви и мјере просторног и урбанистичког развоја локалне самоуправе, у складу са планираним економским, социјалним, еколошким и културно-историјским развојем.

(2) Просторно-урбанистички план локалне самоуправе израђује се и доноси за територију локалне самоуправе.

(3) Просторно-урбанистички план локалне самоуправе садржи: извод из Просторног плана Црне Горе; оцјену постојећег стања просторног уређења; положај и правце развоја локалне самоуправе у односу на сусједне локалне самоуправе у Црној Гори у цјелини; основну концепцију намјене површина, уређивања, изградње и коришћења простора; основе просторне организације у погледу положаја и повезивања објеката инфраструктуре са насељеним мјестима; разраду мрежа насеља; намјену површина са одговарајућим графичким приказима; концесиона подручја; подручја зоне, локације за објекте од општег интереса.

(4) Просторно-урбанистички план садржи, нарочито: пројекцију организације и уређења простора с оријентационим потребама и могућностима коришћења и намјенама површина, обавезно за центар локалне самоуправе, а по потреби и за друга насеља на територији локалне самоуправе; смјернице и основе за рејонизацију и груписање сеоских насеља; смјернице за развој и просторну организацију и смјернице за израду детаљних урбанистичких планова и урбанистичких пројеката; смјернице за израду локалних студија локације; смјернице за изградњу на подручјима за која се не предвиђа доношење детаљног урбанистичког плана, урбанистичког пројекта или локалне студије локације; мреже инфраструктурних система са условима прикључења (саобраћајнице, енергетски, хидротехнички и комунални објекти); основе мреже објеката јавних функција (објекти за образовање, науку, здравство, културу, социјалну заштиту и др.); урбанистичко-техничке услове или смјернице за изградњу инфраструктурних и комуналних објеката од посебног интереса за локалну самоуправу; економско-демографску анализу; смјернице за пејзажно обликовање простора; смјернице за заштиту животне средине; режим заштите културне баштине; план предјела са смјерницама за пејзажно обликовање простора; план уређења зелених површина; план реконструкције, односно санације старих дјелова насеља; план сеизмичке микро рејонизације; мјере заштите од природних и техничко-технолошких несрећа; режим заштите културне и природне баштине; мјере заштите од значаја за одбрану земље на подручју насеља; основу концепције и параметре стамбене изградње; мјере за повећање енергетске ефикасности и коришћење обновљивих извора енергије; економско-тржишну пројекцију; услове, начин, фазе и динамику реализације плана.

Детаљни урбанистички план

Члан 26

(1) Детаљним урбанистичким планом одређују се услови за изградњу објеката у насељима на подручју просторно-урбанистичког плана локалне самоуправе, на начин који обезбјеђује спровођење тих планова.

(2) Детаљни урбанистички план обавезно се доноси за сва насеља или дјелове насеља за која је то одређено просторно-урбанистичким планом локалне самоуправе.

(3) Детаљни урбанистички план садржи, нарочито: границе подручја за које се доноси; ажурне катастарске планове у дигиталном или аналогном облику; извод из просторно-урбанистичког плана локалне самоуправе са намјеном површина, поставкама и смјерницама за односно подручје; детаљну намјену површина; економско-демографску анализу; план парцелације; индекс изграђености и индекс заузетости; урбанистичко-техничке услове за изградњу објеката и уређење простора;

критеријуме за примјену енергетске ефикасности и коришћење обновљивих извора енергије; величине урбанистичких парцела, врсте објеката, висину и оријентацију објеката, највећи број спратова, број станова, бруто развијена грађевинска површина и др.; грађевинске и регулационе линије; трасе инфраструктурних мрежа и саобраћајница и смјернице и услове за изградњу инфраструктурних и комуналних објеката; нивелациона и регулациона рјешења; тачке и услове прикључивања објеката на саобраћајнице, инфраструктурне мреже и комуналне објекте; смјернице за заштиту животне средине; мјере за урбанистичко и архитектонско обликовање простора; мјере за заштиту пејзажних вриједности и реализацију пројеката пејзажне архитектуре односно уређења терена; режим заштите културне баштине; економско-тржишну пројекцију; начин, фазе и динамику реализације плана.

Урбанистички пројекат

Члан 27

(1) За ужа подручја којима предстоји значајнија и сложенија изградња, односно која представљају посебно карактеристичне цјелине може се донијети урбанистички пројекат.

(2) Урбанистички пројекат обавезно се доноси за насеље, дјелове насеља, као и друга подручја која су уписана у регистар културних добара Црне Горе.

(3) Урбанистички пројекат садржи све елементе детаљног урбанистичког плана и идејна рјешења објеката.

Локална студија локације

Члан 28

(1) За подручја која се налазе у захвату просторно-урбанистичког плана локалне самоуправе, а за која није предвиђена израда детаљног урбанистичког плана и урбанистичког пројекта може се донијети локална студија локације.

(2) Локалном студијом локације одређују се услови за изградњу објеката на подручју просторно-урбанистичког плана локалне самоуправе, сходно смјерницама и критеријумима предвиђеним тим планом.

(3) Локална студија локације за подручје просторно-урбанистичког плана локалне самоуправе садржи елементе државне студије локације из члана 23 став 3 овог закона.

Ближи садржај планског документа

Члан 29 *(„Сл.лист ЦГ“, број 35/13)*

(1) Ближи садржај и форму планског документа, критеријуме намјене површина, посебно означавање зона туризма, индустрије, пољопривреде, стамбене изградње и сл., елементе урбанистичке регулације, јединствене графичке симболе и остали потребан садржај прописује Министарство.

(2) Плански документ обавезно садржи сепарат са урбанистичко-техничким условима (у даљем тексту: сепарат) неопходним за израду техничке документације.

Уцртавање линије

Члан 29а *(„Сл.лист ЦГ“, број 33/14)*

У планске документе који обухватају подручје морског добра обавезно се уцртавају обална линија, линија морске обале и линија границе морског добра.

Јавни конкурс

Члан 30 *(„Сл.лист ЦГ“, број 35/13)*

(1) За изузетно сложене и атрактивне дјелове урбаних цјелина и других простора и локалитета планским документом може се предвидјети расписивање јавног конкурса за урбанистичко-архитектонско идејно рјешење, у складу са смјерницама, односно урбанистичко техничким условима из планског документа.

(2) Усвојено урбанистичко-архитектонско идејно рјешење путем јавног конкурса из става 1 овог члана представља саставни дио планског документа.

(3) Спровођење јавног конкурса из става 1 овог члана обавља Министарство, односно орган локалне управе.

(4) Начин и поступак спровођења јавног конкурса из става 3 овог члана прописује Министарство.

4. Израда и доношење планског документа

Одлука о изради планског документа

Члан 31 ст. 2-7

(2) Изради локалног планског документа приступа се на основу одлуке коју доноси извршни орган локалне самоуправе.

(3) Одлука о изради планског документа доноси се у складу са Програмом из члана 16 овог закона.

(4) Одлуком о изради планског документа одређује се, нарочито: врста планског документа; територија, односно подручје за које се израђује; начин финансирања; вријеме за које се доноси; рокови израде; основне смјернице из планских докумената ширих територијалних јединица и др.

(5) Саставни дио одлуке о изради планског документа је програмски задатак којим се одређују полазна опредјељења планског документа, захтјеви и потребе корисника простора исказани у извјештају из члана 15 овог закона.

(6) Одлука о изради планског документа са програмским задатком, коју доноси скупштина локалне самоуправе, доставља се Министарству и органу управе.

(7) Ако се за плански документ израђује, у складу са посебним прописима, стратешка процјена утицаја на животну средину, одлука о томе доноси се истовремено са доношењем одлуке о изради планског документа.

Објављивање одлуке о изради

Члан 32

Одлука о изради планског документа објављује се у "Службеном листу Црне Горе", једном дневном штампаном медију који се дистрибуира на територији Црне Горе, као и на сајту Министарства, односно органа локалне управе.

Носилац припремних послова и припремни послови

Члан 33

(1) Носилац припремних послова на изради и доношењу планског документа је Министарство, односно орган локалне управе.

(2) Припремним пословима, у смислу става 1 овог члана, сматрају се, нарочито: припрема одлуке о изради планског документа; припрема програмског задатка; припрема документације потребне за израду планског документа; обављање послова везаних за уступање израде планског документа; послови организације израде планског документа; припрема изјаве из члана 39 став 2 овог закона; прибављање прописаних сагласности и сарадња са овлашћеним субјектима; послови спровођења јавне расправе; припрема одлуке о доношењу планског документа, као и други послови у вези израде и доношења планског документа.

Забрана грађења

Члан 34 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 35/13 и 33/14)*

(1) Одлука о изради планског документа садржи, по потреби, и одлуку о забрани грађења на простору или дијелу простора за који се тај план израђује.

(2) Забрана грађења из ставе 1 овог члана не односи се на објекте за које је поднијета, односно прибављена документација и докази из члана 93 став 1 овог закона.

(3) Одлука о забрани грађења може се донијети и након доношења одлуке о изради планског документа.

(4) Забрана грађења примјењује се до рока утврђеног одлуком из ст. 1 и 3 овог члана.

Овлашћење за израду планског документа

Члан 35 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 34/11 и 35/13)*

(1) Плански документ може да израђује привредно друштво, правно лице, односно предузетник који је уписан у Централни регистар привредних субјеката за обављање дјелатности израде планског документа и које испуњава услове прописане овим законом.

(2) Привредно друштво, правно лице, односно предузетник из става 1 овог члана мора имати запосленог одговорног планера.

(3) За израду појединих дјелова, односно фаза планског документа, дефинисаних програмским задатком, привредно друштво, правно лице, односно предузетник из става 1 овог члана закључује уговор са другим привредним друштвом, правним лицем, односно предузетником који има запосленог планера.

Достављање података, предлога и мишљења

Члан 38 *(„Сл.лист ЦГ", број 35/13)*

Органи, привредна друштва, установе и друга правна лица надлежна за послове: пројекције развоја; водопривреде; електропривреде; саобраћаја; телекомуникација; радио дифузије; здравства; одбране земље; културе; стамбено-комуналне дјелатности; геодетске, геолошке, геофизичке, сеизмичке и хидро-метеоролошке послове; послове статистике; пољопривреде, шумарства, туризма, заштите природе, заштите културне и природне баштине; заштите животне средине; спорта, образовања, финансија, катастра непокретности и др. дужна су да, на захтјев носиоца припремних послова, у року од 15 дана, доставе расположиве податке, у аналогној и дигиталној форми, као и своје предлоге и мишљења која су неопходна за израду планског документа.

Достављање локалног планског документа ради давања мишљења

Члан 39 *(„Сл.лист ЦГ", број 35/13)*

(1) Носилац припремних послова доставља нацрт локалног планског документа на мишљење Министарству, ради провјере усклађености са одлуком о изради; провјере усклађености са прописаним стандардима и нормативима; провјере оправданости планског рјешења; провјере потребе за спровођењем јавног конкурса из члана 30 овог закона, као и оцјене усаглашености са планским документом ширих територијалних цјелина и усклађености са овим законом.

(2) Уз нацрт планског документа носилац припремних послова доставља мишљења надлежних органа, институција и јавних предузећа локалне самоуправе, као и изјаву да је плански документ израђен у складу са овим законом.

(3) Министарство је дужно да мишљење из става 1 овог члана достави носиоцу припремних послова у року од 30 дана од дана пријема нацрта локалног планског документа.

(4) У поступку давања мишљења, Министарство је дужно да нацрт локалног планског документа, у дигиталној форми, достави на мишљење органима државне управе, привредним друштвима и другим правним лицима надлежним за послове: заштите животне средине; заштите културне и природне баштине; пољопривреде, водопривреде и шумарства; здравства; енергетике, рударства и индустрије; туризма; спрјечавања и заштите од индустријских несрећа; саобраћаја; поморства; телекомуникација; радио дифузије; одбране; спорта; образовања; финансија; катастра непокретности; пројекције развоја; сеизмике.

(5) Мишљења из става 4 овог члана достављају се Министарству у року од 15 дана од дана пријема нацрта планског документа.

(6) Ако се мишљење не достави у року из става 5 овог члана сматраће се да нема примједби на нацрт планског документа Достављање планског документа Влади, односно извршном органу локалне самоуправе.

(7) Мишљење из става 1 овог члана објављује се на сајту Министарства, у року од седам дана од дана давања.

Члан 41

(1) Плански документ у који је уграђено мишљење из члана 39, односно члана 40 овог закона носилац припремних послова доставља Влади, односно извршном органу локалне самоуправе, ради утврђивања нацрта планског документа.

(2) Уз плански документ из става 1 овог члана доставља се програм одржавања јавне расправе.

Јавна расправа

Члан 42

(1) Влада, односно извршни орган локалне самоуправе ставља нацрт планског документа на јавну расправу.

(2) Јавна расправа из става 1 овог члана оглашава се у једном дневном штампаном медију који се дистрибуира на територији Црне Горе, на сајту носиоца припремних послова и траје од 15 до 30 дана од дана објављивања.

(3) Носилац припремних послова дужан је да сачини извјештај о јавној расправи и да га достави обрађивачу, који примједбе и сугестије, на одговарајући начин, уграђује у плански документ.

(4) Извјештај о стратешкој процјени утицаја на животну средину ставља се на јавну расправу истовремено са стављањем на јавну расправу нацрта планског документа.

Поновна јавна расправа

Члан 43

(1) Ако се након спроведене јавне расправе плански документ битно разликује од првобитног нацрта планског документа може се спровести поновна јавна расправа.

(2) Степен различитости у смислу става 1 овог члана утврђује носилац припремних послова.

(3) Поновна јавна расправа из става 1 овог члана спроводи се у односу на читав плански документ, односно његов дио, на начин прописан чланом 42 овог закона, с тим што траје 15 дана од дана објављивања.

Увид у извјештај

Члан 44

Носилац припремних послова дужан је да свим заинтересованим лицима омогући увид у извјештај о јавној расправи, који објављује на сајту.

Достављање Министарству на сагласност

Члан 46 *(„Сл.лист ЦГ“, број 35/13)*

(1) Извршни орган локалне самоуправе, након утврђивања, доставља предлог локалног планског документа на сагласност Министарству.

(2) У поступку давања сагласност из става 1 овог члана провјерава се да ли је предлог локалног планског документа усклађен са мишљењем Министарства на нацрт локалног планског документа, као и са овим законом.

(3) Сагласност у смислу става 2 овог члана даје се у року од 20 дана од дана пријема предлога локалног планског документа.

(4) Уколико предлог локалног планског документа није усклађен са мишљењем Министарства и овим законом, Министарство ће у року од 20 дана вратити плански документ извршном органу локалне самоуправе на дораду.

(5) Предлог локалног планског документа и сагласност, односно акт о доради из ст. 3 и 4 овог члана објављују се на сајту Министарства, у року од седам дана од дана достављања, односно давања.

Надлежност за доношење

Члан 47 став 3

(3) Локални плански документ доноси скупштина локалне самоуправе.

Доношење локалних докумената од стране Владе

Члан 48

(1) Изузетно од одредбе члана 47 став 3 овог закона, Влада може донијети локални плански документ:

1) ако локална самоуправа није донијела, односно не спроводи локални плански документ, због чега могу настати штетне последице за околину и простор или ако би наступило неизвршење законом прописаних обавеза у области уређења простора или би то успорило економски развој Црне Горе,
2) ако се о томе споразумије са локалном самоуправом.

(2) У случају из става 1 овог члана, локални плански документ доноси се на начин и по поступку прописаном овим законом за државни плански документ.

Објављивање одлуке о доношењу

Члан 51

(1) Одлука о доношењу планског документа, са планским документом објављује се у "Службеном листу Црне Горе", једном дневном штампаном медију који се дистрибуира на територији Црне Горе, као и на сајту носиоца припремних послова.

(2) Плански документ из става 1 овог члана објављује се у електронској форми.

Измјене и допуне

Члан 53

Измјене и допуне планског документа врше се на начин и по поступку утврђеном овим законом за израду и доношење планског документа.

Скраћени поступак

Члан 53а *(„Сл.лист ЦГ“, број 35/13)*

(1) Изузетно од члана 53 овог закона, измјене и допуне планског документа могу се вршити по скраћеном поступку, и то на основу споразума који закључују носилац припремних послова и заинтересовани корисник простора, уз сагласност Владе.

(2) Споразум из става 1 овог члана закључује се под условима да:

1) плански документ или дио планског документа обухвата простор од најмање 10 ha;
2) постоји сагласност заинтересованих корисника простора у погледу имовинско правних односа;
3) су измјене и допуне у складу са планским документом шире територијалне цјелине;
4) се параметри постојећег планског документа битно не мијењају;
5) се задржавају или повећавају капацитети објеката од општег интереса.

(3) Процедуру израде и доношења планског документа по скраћеном поступку прописује Влада.

Централни регистар планских докумената

Члан 54а *(„Сл.лист ЦГ“, број 33/14)*

(1) Сви плански документи евидентирају се у Централном регистру планских докумената (у даљем тексту: Регистар).

(2) Регистар води Министарство.

(3) Орган локалне управе дужан је да локалне планске документе у дигиталној форми достави Министарству, у року од 15 дана од дана доношења.

(4) Ближи садржај и начин вођења Регистра утврђује се прописом Министарства.

(5) Плански документи евидентирани у Регистру објављују се на сајту Министарства.

Издавање извода

Члан 55 *(„Сл.лист ЦГ“, број 35/13)*

На захтјев заинтересованог лица орган управе за објекте предвиђене државним планским документом, односно орган локалне управе за објекте предвиђене локалним планским документом издаје извод из планског документа.

Финансијска средства за израду

Члан 56 *(„Сл.лист ЦГ“, број 35/13)*

(1) Финансијска средства за израду планског документа обезбјеђују се из буџета Црне Горе, односно буџета локалне самоуправе.

(2) Финансијска средства за израду детаљног просторног плана, државне студије локације, детаљног урбанистичког плана, урбанистичког пројекта и локалне студије локације могу обезбиједити и заинтересовани корисници простора.

(3) Финансијска средства за израду планског документа из члана 48 овог закона обезбјеђују се из буџета Црне Горе.

(4) Финансијска средства за израду планског документа из члана 53а овог закона обезбјеђује заинтересовани корисник простора.

5. Спровођење планских докумената

План парцелације

Члан 57 став 1

(1) У циљу спровођења планског документа, носилац припремних послова доставља плански документ органу управе надлежном за послове катастра у року од 15 дана од дана доношења.

Урбанистичка парцела

Члан 58

(1) Урбанистичка парцела је дио простора формиран на основу плана парцелације или услова и смјерница које се утврђују планским документом, а који обухвата једну или више катастарских парцела или њихових дјелова и који задовољава услове изградње прописане планским документом.

(2) На урбанистичку парцелу мора се обезбиједити приступ с градске саобраћајнице или јавног пута.

(3) Урбанистичка парцела графички се исказује на копији плана парцелације.

Локација

Члан 60 став 1

(1) Локација је мјесто на коме се изводе радови којима се простор приводи намјени у складу са урбанистичко-техничким условима и смјерницама утврђеним планским документом.

Одређивање локације у посебним случајевима

Члан 60а *(„Сл.лист ЦГ“, број 35/13)*

(1) Изузетно од члана 60 став 1 овог закона, Влада, односно извршни орган локалне самоуправе, за објекте од општег интереса, може одредити локацију у складу са смјерницама из планова шире територијалне цјелине.

(2) Влада, односно извршни орган јединице локалне самоуправе доноси одлуку са програмским задатком за расписивање јавног конкурса.

(3) Јавни конкурс за урбанистичко, односно урбанистичко - архитектонско рјешење расписује и спроводи Министарство, односно орган локалне управе, по претходној сагласности Владе.

(4) Влада, односно извршни орган локалне самоуправе доноси одлуку којом усвојено урбанистичко, односно урбанистичко-архитектонско рјешење, по спроведеном јавном конкурсу, представља саставни дио планског документа и на основу истог се издају урбанистичко-технички услови за израду техничке документације.

(5) Трошкови спровођења јавног конкурса за урбанистичко, односно урбанистичко - архитектонско рјешење падају на терет подносиоца захтјева за издавање урбанистичко-техничких услова.

(6) Начин и поступак спровођења јавног конкурса из става 2 овог члана прописује Министарство.

Сајт за урбанистичко техничке услове

Члан 62 *(„Сл.лист ЦГ“, број 35/13)*

(1) Орган управе, односно орган локалне управе дужан је да, у року од седам дана од дана објављивања планског документа, формира сајт на коме ће заинтересованим лицима бити доступни урбанистичко-технички услови.

(2) Урбанистичко-технички услови, зависно од врсте објекта, садрже:

1) геодетско-катастарске подлоге;
2) намјену објекта;
3) врсту, тип и главне технолошке цјелине објекта са основним карактеристикама објекта и просторним размјештајем;
4) спратност објекта, односно максималну висинску коту објекта;
5) максимално дозвољени капацитет објекта (број станова или површину корисног простора);
6) ситуациони план с границама урбанистичке парцеле и односима према сусједним парцелама, односно мјеста на коме се изводе радови којима се простор приводи намјени предвиђеној планским документом;

7) грађевинску и регулациону линију;
8) нивелационе коте објекта;
9) врсту материјала за фасаде;
10) врсту материјала за кровни покривач и његов нагиб;
11) орјентацију објекта у односу на стране свијета;
12) метеоролошке податке (ружу вјетрова, осунчавање, висину атмосферских падавина, температурне екстреме и др.);
13) податке о носивости тла и нивоу подземних вода;
14) параметре за асеизмичко пројектовање, као и друге услове за смањење утицаја и заштиту од земљотреса;
15) услове и мјере за заштиту животне средине;
16) услове за пејзажно обликовање локације;
17) услове за паркирање односно гаражирање возила;
18) мјесто и начин прикључења објекта на градску саобраћајницу или јавни пут;
19) мјесто, начин и услове прикључења објекта на електро, водоводну, канализациону, атмосферску и другу инфраструктурну мрежу;
20) кабловске дистрибутивне системе РТВ програма;
21) услове за заштиту од природних и техничко-технолошких несрећа;
22) услове за уређење урбанистичке парцеле, односно припадајуће локације објекта;
23) услове за пројектовање објеката уписаних у регистар културних добара Црне Горе;
24) услове за енергетску ефикасност;
25) услове за објекте који могу трајно, повремено или привремено утицати на промјене у водном режиму, односно водне услове;
26) услове за објекте који могу утицати на безбиједност ваздушног саобраћаја;
27) потребе за геолошким, хидролошким, геодетским и другим испитивањима;
28) могућност фазне градње објекта;
29) услове за несметан приступ, кретање, боравак и рад лица смањене покретљивости и лица са инвалидитетом.

Издавање урбанистичко-техничких услова

Члан 62а *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 34/11 и 35/13)*

(1) Урбанистичко-техничке услове издаје орган локалне управе у року од 30 дана од дана подношења захтјева правног или физичког лица.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, урбанистичко-техничке услове за објекте из члана 91 став 2 овог закона издаје орган управе, у року од 30 дана од дана подношења захтјева.

(3) У захтјеву из ст. 1 и 2 овог члана се, поред података прописаних законом који уређује општи управни поступак, наводе и подаци о идентификацији катастарске парцеле.

(4) Изузетно од става 3 овог члана, за далеководе, жичаре, ски лифтове, путеве, жељезнице, водоводе, канализационе водове, телекомуникационе водове, оптичке каблове, гасоводе, топловоде и нафтоводе, као и све друге водове, умјесто података о идентификацији катастарске парцеле, могу се навести подаци о ситуацији трасе.

(5) Услове које према посебним прописима издају надлежни органи и друга правна лица, а који су неопходни за израду техничке документације, као и лист непокретности и копију катастарског плана, орган управе, односно орган локалне управе прибавља по службеној дужности од надлежних органа и правних лица.

(6) За издавање услова из ст. 1, 2 и 5 овог члана и за издавање листа непокретности и копије катастарског плана не плаћа се такса, накнада, односно други трошкови издавања.

(7) Ако надлежни органи, односно правна лица не доставе услове из става 5 овог члана у року од десет дана од дана пријема захтјева за њихово достављање, сматраће се да су сагласни са урбанистичко-техничким условима утврђеним планским документом.

(8) Захтјев за издавање урбанистичко-техничких услова и урбанистичко-технички услови издати у писаној форми објављују се на сајту органа управе, односно органа локалне управе, у року од седам дана од дана подношења односно издавања.

Издавање урбанистичко-техничких услова кад локација није приведена намјени

Члан 62б *(„Сл.лист ЦГ“, број 33/14)*

(1) Ако локација намијењена планским документом за становање, односно за пословну дјелатност није приведена намјени, урбанистичко-технички услови могу се издати за примарни угоститељски објекат за пружање услуга смјештаја и услуге припремања и услуживања хране и пића.

(2) У случају из става 1 овог члана, основни параметри дефинисани планским документом, осим намјене површина остају непромијењени.

6. Уређивање грађевинског земљишта

Садржина уређивања

Члан 63 *(„Сл.лист ЦГ“, број 35/13)*

(1) Уређивањем грађевинског земљишта сматра се опремање земљишта на начин који омогућава имплементацију планског документа.

(2) Уређивање грађевинског земљишта обухвата припрему грађевинског земљишта за комунално опремање и комунално опремање.

(3) Уређивање грађевинског земљишта обезбјеђује локална самоуправа, у складу са Програмом.

(4) Локална самоуправа није обавезна да обезбиједи уређивање грађевинског земљишта за објекте од општег интереса за које инвеститор не плаћа накнаду за комунално опремање, уколико ови објекти нијесу предвиђени Програмом из члана 16 овог закона.

(5) Односи између Владе и локалне самоуправе у погледу уређивања грађевинског земљишта које је обухваћено државним планским документом уређују се споразумом.

Припрема за комунално опремање

Члан 64

Припрема грађевинског земљишта за комунално опремање нарочито обухвата:

1) рјешавање имовинско-правних односа, израду планске, техничке и друге документације;
2) предузимање мјера заштите споменика културе и заштите споменика природе који би могли бити угрожени радовима на припреми земљишта;
3) рушење постојећих објеката и уређаја и уклањање материјала, као и премјештање постојећих надземних и подземних инсталација.

Комунално опремање

Члан 65 *(„Сл.лист ЦГ“, број 35/13)*

Комунално опремање грађевинског земљишта обухвата изградњу објеката и уређаја комуналне инфраструктуре, а нарочито:

1) комуналних објеката и инсталација до прикључка на урбанистичку парцелу укључујући и прикључак за водовод, фекалну и атмосферску канализацију и јавну расвјету;
2) путева и улица у насељу, надвожњака, подвожњака и мостова, пјешачких пролаза, плочника, тргова, скверова и јавних паркиралишта у насељу;
3) зелених површина у насељу, блоковског зеленила, терена за рекреацију, дјечијих игралишта, паркова, пјешачких стаза и травњака, бициклистичких стаза, јавних градских комуналних објеката и гробља;
4) депонија и објеката за прераду и уништавање отпадних материјала;
5) прикључака комуналних инсталација чија функција може бити од значаја у условима настанка ванредне ситуације, елементарних непогода или ради заштите државе.

Плаћање накнаде

Члан 66 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 35/13, 39/13 и 33/14)*

(1) За комунално опремање грађевинског земљишта инвеститор плаћа накнаду.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, инвеститор не плаћа накнаду за:

- објекте од општег интереса;

- реконструкцију објеката и постројења који својим садржајем представљају ризик за животну средину и здравље људи, уз претходно прибављено мишљење органа надлежног за послове заштите животне средине;
- објекте из члана 117 став 1 тач. 1 и 3 овог закона.

(3) Локална самоуправа може, поред случајева из става 2 овог члана, прописати и друге случајеве у којима инвеститор не плаћа накнаду за комунално опремање грађевинског земљишта.

(4) Услове, начин, рокове и поступак плаћања накнаде из става 1 овог члана прописује локална самоуправа, у зависности од степена опремљености грађевинског земљишта, учешћа инвеститора у комуналном опремању и др., уз претходну сагласност Владе.

(5) Накнада за комунално опремање грађевинског земљишта не обрачунава се за подземне етаже високоградње.

(6) Средства од накнаде из става 1 овог члана уплаћују се на посебан рачун буџета јединице локалне самоуправе и могу се користити само за припрему и комунално опремање грађевинског земљишта на простору на којем се објекат гради.

(7) Изузетно од става 6 овог члана, средства од накнаде за комунално опремање грађевинског земљишта могу се користити за припрему и комунално опремање грађевинског земљишта других простора, ако је простор на којем се објекат гради у потпуности комунално опремљен.

(8) Одредба става 2 овог члана не односи се на објекте изграђене без грађевинске дозволе.

Комунално опремање од стране инвеститора

Члан 67

(1) Комунално опремање грађевинског земљишта може извршити и инвеститор, у складу са планским документом.

(2) Међусобни односи инвеститора и локалне самоуправе, у смислу става 1 овог члана, уређују се уговором.

Средства за комунално опремање

Члан 67а *(„Сл.лист ЦГ“, број 35/13)*

Средства за комунално опремање грађевинског земљишта обезбјеђују се из:

- накнада за комунално опремање грађевинског земљишта које плаћају инвеститори;
- других извора, у складу са законом.

III. ИЗГРАДЊА ОБЈЕКАТА

2. Техничка документација

1) Израда техничке документације

Чување документације

Члан 82 став 1

(1) Орган управе, односно орган локалне управе трајно чува два примјерка техничке документације на основу које је издата грађевинска дозвола, и то један у папирној форми, а други у заштићеној дигиталној форми.

3) Грађевинска дозвола

Надлежност за издавање грађевинске дозволе

Члан 91 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 34/11 и 47/11)*

(1) Грађевинску дозволу за грађење објеката издаје орган локалне управе.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, орган управе издаје грађевинску дозволу за:

1) државне објекте од општег интереса;
2) објекте базне и хемијске индустрије; црне и обојене металургије; објекте за производњу целулозе и папира; објекте за прераду коже и крзна; објекте у којима се производе и складиште опасне материје и сличне објекте и постројења која би својим радом могла угрозити животну средину;
3) постројења на течни и нафтни гас;
4) високе бране и акумулације испуњене водом, јаловином или пепелом за које је прописано техничко осматрање;

5) објекте од посебног значаја за одбрану Црне Горе;
6) хотеле, вјерске објекте, позоришне, биоскопске, спортске, изложбене и сличне дворане, који имају преко 1.000 m2;
7) силосе запремине преко 3.000 m3;
8) хале распона преко 30 m, конструкције система љуске, преднапрегнуте и спрегнуте конструкције и куполе;
9) мостове распона преко 30 m;
10) санитарне депоније отпада и постројења за третман чврстог и опасног отпада;
11) системе и објекте који се граде на територији двије или више јединица локалне самоуправе;
12) концесије којима се изазивају промјене у простору;
13) станице и постројења за ускладиштење и претакање горива;
14) стадионе капацитета преко 3.000 посјетилаца;
15) тунеле дужине преко 200 m.

Подношење захтјева

Члан 92 став 3

(3) Захтјев за издавање грађевинске дозволе објављује се на сајту органа управе, односно органа локалне управе у року од седам дана од дана подношења захтјева.

Документација на основу које се издаје грађевинска дозвола

Члан 93 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 34/11, 35/13 и 33/14)*

(1) Грађевинска дозвола издаје се рјешењем на основу сљедеће документације:
1) идејног пројекта, односно главног пројекта са извјештајем о извршеној ревизији, израђених у 10 примјерака, од којих су седам у заштићеној дигиталној форми;
2) доказа о праву својине, односно другом праву на грађевинском земљишту или доказа о праву грађења, односно другом праву на објекту, ако се ради о реконструкцији објекта, и копије плана;
2а) сагласности свих власника грађевинског земљишта обухваћеног урбанистичком парцелом, ако се објекат гради на дијелу урбанистичке парцеле.
3) сагласности, мишљења и других доказа утврђеним посебним прописима ако се грађевинска дозвола издаје на основу главног пројекта;
4) доказа о уређивању односа у погледу плаћања накнаде за комунално опремање и доказа у погледу плаћања накнаде за изградњу регионалног система водоснабдијевања на територији општина Црногорског приморја;
5) доказа о осигурању од одговорности инвеститора и привредног друштва, правног лица, односно предузетника које је израдило односно ревидовало идејни, односно главни пројекат, у складу са чланом 71 овог закона.

(2) Изузетно од става 1 тачка 2а овог члана, грађевинска дозвола за објекте од општег интереса се може издати на дијелу урбанистичке парцеле и без сагласности свих власника недостајућег дијела грађевинског земљишта обухваћеног урбанистичком парцелом, ако тај дио урбанистичке парцеле не утиче на функционалност и приступ објекту и не представља дио простора који је планским документом дефинисан за грађење објекта и уз услов да се индекси заузетости и изграђености утврђени за урбанистичку парцелу умање за недостајући дио урбанистичке парцеле.

(3) Доказе из става 1 тач. 2, 3 и 4 овог члана прибавља орган надлежан за издавање грађевинске дозволе по службеној дужности.

(4) Изузетно од одредбе става 2 овог члана, ако се грађевинска дозвола издаје за реконструкцију објекта у којем је сходно прописима о туризму дозвољена продаја дјелова објекта, доказ о праву грађења, односно другом праву на објекту из става 1 тачка 2 овог члана подноси правно лице које управља објектом.

(5) За издавање доказа из става 1 тач. 2 и 3 овог члана не плаћа се такса, накнада, односно други трошкови издавања

(6) Уколико надлежни органи, односно институције не доставе доказе из става 1 тачка 3 овог члана у року од 15 дана од дана пријема захтјева за њихово достављање, сматраће се да су сагласни са ревидованим идејним, односно главним пројектом.

(7) У поступку издавања грађевинске дозволе сваки посебни дио идејног, односно главног пројекта овјерава се штамбиљем на којем је уписан број, датум и потпис овлашћеног лица, као и печатом на сваком листу пројекта.

Издавање грађевинске дозволе

Члан 94 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 34/11 и 35/13)*

(1) Грађевинска дозвола издаје се у року од 30 дана од дана подношења захтјева.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, грађевинска дозвола за објекте за које је потребна израда елабората о процјени утицаја на животну средину издаје се у року од 60 дана од дана подношења захтјева.

(3) Грађевинска дозвола садржи, нарочито: основне податке о подносиоцу захтјева, водећем пројектанту и ревиденту; локацију; врсту и намјену објекта; габарит објекта; фазност грађења објекта; обавезу израде главног пројекта, ако се грађевинска дозвола издаје на основу идејног пројекта.

(4) Грађевинска дозвола објављује се на сајту органа управе, односно органа локалне управе, у року од седам дана од дана издавања.

Одлучивање по жалби

Члан 96

По жалби против рјешења о грађевинској дозволи које издаје орган локалне управе одлучује главни администратор, а по жалби против рјешења које издаје орган управе одлучује Министарство.

Промјена инвеститора

Члан 98 ст. 1 и 4

(1) Ако се у току грађења објекта промијени инвеститор, нови инвеститор дужан је да у року од седам дана од дана настанка промјене поднесе захтјев надлежном органу за измјену грађевинске дозволе на новог инвеститора.

(4) Рјешење у смислу става 1 овог члана доноси се у року од седам дана од дана подношења захтјева за измјену грађевинске дозволе на новог инвеститора.

Пријава за радове који се не сматрају реконструкцијом

Члан 103 ст. 1, 2 и 3

(1) Ако се на постојећем објекту изводе радови који се не сматрају реконструкцијом у смислу овог закона, инвеститор о тим радовима подноси пријаву органу управе, односно органу локалне управе, најкасније седам дана прије отпочињања радова.

(2) Уз пријаву из става 1 овог члана инвеститор подноси опис радова.

(3) Ако орган из става 1 овог члана утврди да се радови наведени у пријави сматрају реконструкцијом објекта, у року од седам дана од дана пријема пријаве, упозориће инвеститора на неопходност прибављања грађевинске дозволе.

4. Грађење објекта

3) Објекти привременог карактера у просторном плану посебне намјене

Објекти привременог карактера у просторном плану посебне намјене

Члан 115 ст. 1, 2 и 4

(1) На подручју просторног плана посебне намјене могу се постављати објекти привременог карактера, у складу са овим законом.

(2) Локације и објекти, у смислу става 1 овог члана, одређују се планом објеката привременог карактера (у даљем тексту: План).

(4) План доноси Министарство, по прибављеном мишљењу министарства надлежног за послове туризма и заштите животне средине, локалне самоуправе, као и предузећа основаног за управљање подручјем посебне намјене за које се план доноси.

4) Објекти чије грађење и постављање уређује локална самоуправа

Помоћни објекти и привремени објекти монтажног карактера

Члан 117 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 34/11 и 35/13)*

(1) Орган локалне управе издаје одобрење за постављање, односно грађење:

1) помоћних објеката који служе коришћењу стамбеног и другог објекта (подземне и надземне гараже, базени, оставе, септичке јаме, бунари, ограде и сл.);
2) монтажних објеката привременог карактера који се постављају у насељеним мјестима (киосци за продају различитих врста роба и пружања услуга, љетње баште, покретне тезге, мањи спортски и паркинг објекти, луна паркови, аква паркови, угоститељско-забавни објекти и сл.);
3) приступних рампи, лифтова и сличних објеката за приступ и кретање лица смањене покретљивости и лица са инвалидитетом.

(2) Поред објеката из става 1 овог члана, објектима за које одобрење за постављање, односно грађење издаје орган локалне управе могу се сматрати и објекти из члана 7 став 3 овог закона.

(3) Ближе услове за постављање, грађење и уклањање објеката из ст. 1 и 2 овог члана уређује локална самоуправа.

5. Употребна дозвола

Надлежност

Члан 118 став 1

(1) Употребну дозволу издаје рјешењем орган надлежан за издавање грађевинске дозволе.

Захтјев за издавање употребне дозволе

Члан 120 *(„Сл.лист ЦГ“, број 40/10)*

(1) Инвеститор је дужан да, прије почетка коришћења објекта, поднесе захтјев за издавање употребне дозволе, најкасније у року од седам дана од дана завршетка радова.

(2) Уз захтјев за издавање употребне дозволе инвеститор прилаже:

1) изјаву извођача радова да је објекат изграђен у складу са грађевинском дозволом и ревидованим главним пројектом;
2) изјаву надзорног инжењера да је објекат изграђен у складу са грађевинском дозволом и ревидованим главним пројектом;
3) изјаву водећег пројектанта да је објекат изграђен у складу са ревидованим главним пројектом;
4) доказ о извршеним обавезама, у складу са посебним прописима;
5) - *избрисано* -;
6) ревидовани главни пројекат, ако је грађевинска дозвола издата на идејни пројекат.

(3) Надзорни инжењер и водећи пројектант из става 2 овог члана може бити исто лице.

(4) Захтјев за издавање употребне дозволе објављује се на сајту органа управе, односно органа локалне управе у року од седам дана од дана подношења.

Издавање употребне дозволе

Члан 121 ст. 1 и 3

(1) Употребна дозвола издаје се у року од седам дана од дана пријема извјештаја да је објекат подобан за употребу.

(3) Употребна дозвола објављује се на сајту органа управе, односно органа локалне управе у року од седам дана од дана издавања.

Поступање по извјештају

Члан 125

Орган надлежан за издавање употребне дозволе, по пријему извјештаја о техничком прегледу:

1) издаје употребну дозволу;
2) налаже инвеститору отклањање утврђених недостатака у одређеном року;
3) забрањује употребу објекта.

Достављање употребне дозволе

Члан 130

(1) Рјешење о издавању употребне дозволе које доноси орган локалне управе доставља се инспектору за грађевинарство.

(2) Рјешење о издавању употребне дозволе које доноси орган управе доставља се органу локалне управе и инспектору за грађевинарство.

Сајт

Члан 133 *(„Сл.лист ЦГ", број 35/13)*

Орган управе, односно орган локалне управе формира сајт за област уређења простора и изградње објеката.

VI. УКЛАЊАЊЕ ОБЈЕКАТА

Уклањање дотрајалих објеката

Члан 142

(1) Орган управе, односно орган локалне управе одобриће рјешењем, по службеној дужности или на захтјев заинтересованог лица, уклањање објекта за који утврди да је усљед дотрајалости или већих оштећења угрожена његова стабилност, ради чега представља непосредну опасност за живот и здравље људи, за сусједне објекте и за безбједност саобраћаја.

(2) Рјешење о уклањању објекта, у смислу става 1 овог члана, доноси надлежни инспекцијски орган.

(3) Орган управе, односно орган локалне управе уређује и обезбјеђује услове и мјере које је потребно спровести и обезбиједити приликом уклањања објекта.

Уклањање објекта на захтјев власника

Члан 143 ст. 1 и 4

(1) Орган управе, односно орган локалне управе може рјешењем одобрити уклањање објекта и на захтјев власника.

(4) Трошкове уклањања објекта, у смислу става 1 овог члана, сноси власник.

VII. НАДЗОР

Вршење надзора

Члан 144

Надзор над примјеном овог закона и других прописа из области уређења простора и изградње објеката врши Министарство и орган управе, односно локална самоуправа.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Усаглашавање локалних планских докумената

Члан 162

Надлежни органи локалне самоуправе дужни су да локалне планске документе усагласе са овим законом у року од једне године од дана ступања на снагу овог закона.

Плански документи локалне самоуправе

Члан 162а *(„Сл.лист ЦГ", бр. 34/11 и 33/14)*

Плански документи којима су уређени циљеви и мјере просторног и урбанистичког развоја локалне самоуправе примјењиваће се до доношења просторно-урбанистичког плана локалне самоуправе, а најдуже до 31. децембра 2015. године.

Примјена планских докумената

Члан 162б *(„Сл.лист ЦГ", број 35/13)*

(1) Плански документи донијети до ступања на снагу овог закона примјењиваће се до доношења планских докумената у складу са одредбама и на основу овлашћења из овог закона.

(2) Урбанистичко-технички услови за објекте у зонама туристичке намјене за планске документе донијете до ступања на снагу овог закона издаваће се у складу са прописом којим се ближе уређује садржај и форма планског документа, критеријуми намјене површина, елементи урбанистичке регулације и јединствени графички симболи и намјеном простора утврђеном планским документом шире територијалне цјелине.

Посебни поступак

Члан 162ц *(„Сл.лист ЦГ“, број 33/14)*

(1) Плански документи донијети до ступања на снагу овог закона, за које је вријеме на које су донијети истекло, могу се израђивати и доносити по посебном поступку.

(2) Посебни поступак из става 1 овог члана може се примјењивати под условима: да је плански документ, у погледу намјене и концепције простора, усклађен са планским документом шире територијалне цјелине, да се не мијења намјена простора ни основни урбанистички параметри и да се плански документ усклађује са прописом којим се ближе уређује садржај и форма планског документа, критеријуми намјене површина, елементи урбанистичке регулације и јединствени графички симболи.

(3) Изузетно од става 2 овог члана, у посебном поступку за планска документа може се вршити пренамјена стамбених и стамбено-пословних објеката у објекте туристичке намјене и то у оквиру постојећих габарита.

(4) У поступку израде и доношења планских докумената из става 1 овог члана не примјењују се одредбе чл. 38 до 43 и члана 46 овог закона.

(5) Израду планског документа врши носилац припремних послова, односно обрађивач који је израдио плански документ или обрађивач кога одреди носилац припремних послова.

(6) Прије утврђивања предлога планског документа, носилац припремних послова ставља плански документ на јавну расправу која траје пет дана од дана објављивања на сајту носиоца припремних послова.

(7) Извршни орган јединице локалне самоуправе доставља предлог локалног планског документа на сагласност Министарству.

(8) Ако је предлог локалног планског документа израђен у складу са условима из става 2 овог члана, Министарство ће дати сагласност у року од пет дана од дана пријема локалног планског документа.

(9) Ако предлог локалног планског документа није израђен у складу са условима из става 2 овог члана, Министарство ће у року од пет дана од дана пријема вратити плански документ извршном органу локалне самоуправе на дораду.

(10) Предлог локалног планског документа и сагласност, односно акт о доради из ст. 8 и 9 овог члана објављују се на сајту Министарства, у року од три дана од дана достављања, односно издавања.

Члан 163 *(„Сл.лист ЦГ“, број 33/14)*

(1) Израда и доношење планског документа започета прије ступања на снагу овог закона наставиће се по прописима који су били на снази у вријеме доношења одлуке о изради планског документа, односно у складу са овим законом.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, плански документи чија је израда започета прије ступања на снагу овог закона садржаће линије из члана 29а овог закона.

(3) Израда извјештаја о стању уређења простора и програма уређења простора започета прије ступања на снагу овог закона наставиће се по овом закону.

Обустављање доношења планског документа

Члан 163а *(„Сл.лист ЦГ“, број 34/11)*

Поступак израде планског документа за који је одлука о изради донијета прије 1. јануара 2008. године обуставиће се уколико се, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, не утврди предлог планског документа.

Рок забране грађења

Члан 163б *(„Сл.лист ЦГ“, број 33/14)*

Рок забране грађења одређен у поступку израде планског документа до дана ступања на снагу овог закона може се одредити у складу са овим законом.

Члан 166а *(„Сл.лист ЦГ“, број 34/11)*

За објекте за које је грађевинска дозвола издата у периоду од 29. августа 2008. године до 29. јула 2010. године, уз захтјев за издавање употребне дозволе, поред доказа из члана 120 став 2 овог закона, доставља се и доказ о уређењу односа у погледу плаћања накнаде за комунално опремање грађевинског земљишта из члана 66 овог закона.

Члан 166б *(„Сл.лист ЦГ“, број 34/11)*

За објекте за које је грађевинска дозвола издата у периоду од 29. августа 2008. године до дана ступања на снагу овог закона, уз захтјев за издавање употребне дозволе, поред доказа из члана 166а овог закона, доставља се и доказ у погледу плаћања накнаде за изградњу регионалног система водоснабдијевања на територији општина Црногорског приморја.

Члан 167а *(„Сл.лист ЦГ“, број 34/11)*

(1) Објекти изграђени без грађевинске дозволе до 29. августа 2008. године, на простору на којем је важећим планским документом предвиђена изградња објеката од општег интереса, уклониће се у складу са овим законом.

(2) Објекти из става 1 овог члана и члана 167 овог закона уклониће се по наређењу инспектора заштите простора.

Рок за усклађивање одлука локалних самоуправа

Члан 169а *(„Сл.лист ЦГ“, број 35/13)*

Локалне самоуправе дужне су да своје одлуке о комуналном опремању грађевинског земљишта и водоснабдијевању ускладе са овим законом, у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона. ***Напомена:*** *Рок истекао 21.09.2013. године.*

Рок за успостављање регистра

Члан 169ц *(„Сл.лист ЦГ“, број 33/14)*

(1) Министарство ће успоставити Централни регистар планских докумената у року од 12 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Орган локалне управе дужан је да локалне планске документе донијете до дана ступања на снагу овог закона достави Министарству у дигиталној форми, у року од 11 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона. ***Напомена:*** *рок за достављање истиче 12.07.2015. године.*

(3) Регистар из члана 94 став 5 овог закона успоставиће се у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Престанак важења закона

Члан 174

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе Закон о планирању и уређењу простора ("Службени лист РЦГ", број 28/05), Закон о грађевинском земљишту ("Службени лист РЦГ", број 55/00), осим поглавља V - НАКНАДА ЗА КОРИШЋЕЊЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА које ће се примјењивати до 1. јануара 2009. године, Закон о изградњи објеката ("Службени лист РЦГ", бр. 55/00 и 40/08) и Закон о урбанистичкој и грађевинској инспекцији ("Службени лист РЦГ", број 56/92), а у Закону о финансирању локалне самоуправе ("Службени лист РЦГ", бр. 42/03 и 44/03) у члану 5 тачка 7 ријечи: "накнада за коришћење грађевинског земљишта" бришу се почев од 1. јануара 2009. године.

*

5.2. Закон о регуларизацији неформалних објеката

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 56/16 од 23.08.2016.; ***НАПОМЕНА****: Почетак примјене је 1. март 2016. године*)

Предмет

Члан 1

Овим законом уређују се услови и начин регуларизације и легализације неформалних објеката.

Привремени неформални објекти

Члан 6

(1) Неформални објекти који су изграђени: у зони морског добра; на културном добру, и зони заштите културног добра, у зони заштићених природних добара, на водном земљишту и у заштитним зонама водоизворишта, зонама парк шума, заштитних шума, зелених површина, сматрају се привременим неформалним објектима у смислу овог закона.

(2) Неформални објекти, из става 1 овог члана, одређују се планом привремених неформалних објеката.

(3) План привремених неформалних објеката се доноси за период од три године.

(4) План привремених неформалних објеката за зоне: морског добра, заштите културних добара и на културном добру и заштите природних добара, доноси орган државне управе надлежан за послове уређења простора и изградњу објеката (у даљем тексту: Министарство), по прибављеном мишљењу локалне самоуправе, правног лица основаног за управљање подручјем посебне намјене за које се план доноси, односно органа државне управе надлежног за заштиту културних добара.

(5) План привремених неформалних објеката за објекте на територији јединице локалне самоуправе за зоне: водног земљишта и заштитне зоне водоизворишта, зоне парк шума, заштитних шума и зелених површина, доноси јединица локалне самоуправе, уз претходну сагласност Министарства.

(6) Рјешење о статусу објеката у смислу ст. 4 и 5 овог члана доноси орган надлежан за доношење плана привремених неформалних објеката, на основу плана привремених неформалних објеката.

(7) Поступак легализације неформалних објеката из става 4 овог члана спроводи се након доношења и у складу са условима дефинисаним државним планским документом.

(8) Поступак легализације неформалних објеката из става 5 овог члана спроводи се након доношења и у складу са условима дефинисаним локалним планским документом.

Имовинско - правни односи

Члан 7

(1) Легализација неформалног објекта који је изграђен на земљишту у приватној својини или земљишту којим располаже држава односно на којем својинска овлашћења врши јединица локалне самоуправе, може се вршити након разрјешења имовинско - правних односа са власником, односно вршиоцем својинских овлашћења над земљиштем.

(2) Црна Гора као титулар права својине над земљиштем или јединица локалне самоуправе као вршилац својинских овлашћења над земљиштем, врши пренос права својине, односно својинских овлашћења над земљиштем на коме је изграђен неформални објекат, у складу са Законом о државној имовини, непосредном погодбом.

(3) Земљиште из става 2 овог члана, на којем је изграђен неформални објекат може се правним послом пренијети власнику неформалног објекта на основу одлуке Владе Црне Горе (у даљем тексту: Влада), односно скупштине општине.

(4) Цијена земљишта утврђена у поступку из става 2 овог члана исплаћује се у цјелости.

(5) Изузетно од става 4 овог члана, цијена земљишта утврђена у поступку непосредне погодбе може се отплатити у највише до 240 једнаких мјесечних рата за неформалне објекте основног становања, а за друге неформалне објекте у највише до 120 једнаких мјесечних рата, у складу са споразумом, уз обезбјеђење потраживања закључењем уговора о хипотеци.

(6) Орган управе дужан је да након пријема уговора из става 5 овог члана, упише купца као власника непокретности и изврши забиљежбу у "Г" листу, листа непокретности са бројем и датумом закључења уговора о купопродаји и називом односно именом уговорних страна, роком отплате и забиљежбом уговора о хипотеци.

(7) Имовинско - правни односи на земљишту из ст. 1 и 2 овог члана, које се налази на простору за које није донијет плански документ рјешаваће се након доношења планског документа.

Надлежност

Члан 8

Надлежни орган локалне управе спроводи поступак легализације неформалних објеката за објекте за које издаје грађевинску дозволу у складу са законом којим се уређује изградња објеката.

Министарство спроводи поступак легализације неформалних објеката за објекте за које издаје грађевинску дозволу у складу са законом којим се уређује изградња објеката.

Идентификација и евиденција

Члан 12

(1) Неформални објекти идентификују се према орто - фото снимку из члана 5 став 1 овог закона.

(2) Неформални објекти уписују се у евиденцију неформалних објеката која садржи податке о: објектима по категоријама, њиховом положају, катастарским општинама, катастарским парцелама, катастарској класи, власницима, корисницима, стварним и другим правима као и одређеним правним стањима на непокретности (грађење без прописаних дозвола или њиховим прекорачењима).

(3) Евиденцију неформалних објеката за чију су легализацију надлежни органи локалне управе воде и ажурирају ти органи и податке из става 2 овог члана достављају Министарству.

(4) Министарство води евиденцију неформалних објеката за чију је легализацију надлежно као и евиденцију података из става 3 овог члана.

(5) Надлежни орган локалне управе и Министарство дужни су да податке из евиденција из ст. 3 и 4 овог члана објаве на својим интернет страницама.

(6) Ближи садржај евиденције о неформалним објектима прописује Министарство.

Подношење захтјева

Члан 15

(1) Поступак легализације неформалног објекта покреће се подношењем захтјева за легализацију неформалног објекта.

(2) Захтјев из става 1 овог члана може да поднесе:

1) власник неформалног објекта;
2) сувласник неформалног објекта;
3) етажни власник, односно скупштина етажних власника неформалног објекта и
4) насљедник.

(3) Захтјев из става 1 овог члана подноси се надлежном органу локалне управе, односно Министарству.

(4) Захтјев из става 1 овог члана објављује се на интернет страници надлежног органа локалне управе, односно Министарства.

(5) Захтјев из става 1 овог члана подноси се на прописаном обрасцу.

(6) Садржај обрасца из става 5 овог члана прописује Министарство.

(7) Надлежни орган локалне управе, односно Министарство дужно је да у року од 15 дана, од дана пријема захтјева за легализацију, за неформални објекат за који нијесу ријешени имовинско - правни односи на земљишту на којем је изграђен неформални објекат, достави обавјештење да је покренут поступак легализације органу управе надлежном за имовину за земљиште које је у својини Црне Горе, односно јединици локалне самоуправе за земљиште на којем својинска овлашћења врши јединица локалне самоуправе.

(8) Надлежни орган локалне управе, односно Министарство дужно је да у року од 15 дана од дана пријема захтјева из става 1 овог члана обавијести надлежни инспекцијски орган о покретању поступка легализације ради прекида поступка за уклањање објекта.

Одлучивање по захтјеву

Члан 18

(1) У поступку одлучивања по уредном захтјеву за легализацију неформалног објекта, надлежни орган локалне управе, односно Министарство утврђује испуњеност услова из чл. 5, 6 и 7 овог закона.

(2) Услове које према посебним прописима издају надлежни органи и друга правна лица, а који су неопходни за утврђивање испуњености услова као и копију катастарског плана, надлежни орган локалне управе, односно Министарство прибавља по службеној дужности од надлежних органа и правних лица.

(3) За издавање услова из ст. 1 и 2 овог члана и за издавање копије катастарског плана не плаћа се такса, накнада, односно други трошкови издавања.

(4) Ако надлежни органи, односно правна лица не доставе услове из става 2 овог члана у року од десет дана од дана пријема захтјева за њихово достављање, сматраће се да су сагласни са утврђеним условима.

(5) Ако надлежни орган локалне управе, односно Министарство утврди да се легализација неформалног објекта не може извршити због неиспуњавања услова из става 1 овог члана, рјешењем ће одбити захтјев за легализацију.

Комисија

Члан 22

(1) Ради контроле и упоређивања података из поднијете документације са подацима добијеним непосредним увидом на терену, надлежни орган локалне управе, односно Министарство може образовати комисију.

(2) Комисија се састоји од предсједника и два члана којима се одређују замјеници.

(3) Власник неформалног објекта дужан је да комисији омогући несметани приступ земљишту и објекту, пружи потребна обавјештења и предочи расположиву документацију потребну за вршење послова из става 1 овог члана.

(4) На основу анализе, увида у доступну документацију и непосредног увида на терену, комисија сачињава извјештај који потписују сви чланови комисије.

(5) Комисија је дужна да извјештај из става 4 овог члана достави надлежном органу локалне управе, односно Министарству у року од 15 дана, од дана извршеног непосредног увида на терену.

Докази о уплати накнада

Члан 23

Када надлежни орган локалне управе, односно Министарство утврди да неформални објекат испуњава услове утврђене овим законом, позива подносиоца захтјева да у року од 30 дана, од дана достављања позива приложи:

- рјешење, односно споразум о уређивању односа у погледу накнаде за комунално опремање грађевинског земљишта, а ако је накнада уплаћена и одговарајућу потврду о уплати накнаде;
- рјешење, односно споразум о уређивању односа у погледу накнаде за изградњу регионалног система водоснабдијевања на територији општина Црногорског приморја (у даљем тексту: накнада за изградњу регионалног система водоснабдијевања), у складу са законом којим се уређује финансирање регионалног водоснабдијевања Црногорског приморја, а ако је накнада уплаћена, одговарајућу потврду о уплати накнаде; и
- потврду о уплати накнаде за легализацију.

Одбијање захтјева

Члан 24

(Надлежни орган локалне управе, односно Министарство ће одбити захтјев за легализацију неформалног објекта ако подносилац захтјева у прописаном року не достави доказе из чл. 19, 20 и 23 овог закона.

Накнада за комунално опремање и накнада за изградњу регионалног система водоснабдијевања

Члан 25

(1) Накнада за комунално опремање грађевинског земљишта, за неформалне објекте, обрачунава се и наплаћује у складу са прописом јединице локалне самоуправе којим се уређују

услови, начин, рокови и поступак плаћања накнаде за комунално опремање који се примјењује у вријеме ступања на снагу овог закона.

(2) Накнада из става 1 овог члана плаћа се и за неформалне објекте: хотел, мали хотел, boutique хотел са четири и пет звјездица, као и за неформалне објекте руралног развоја (пољопривредни, сеоског становања и туризма, сточарства, виноградарства, воћарства).

(3) Накнада за комунално опремање грађевинског земљишта за неформалне објекте основног становања, плаћа се у једнаким мјесечним ратама, наведеним у захтјеву власника неформалног објекта, а највише у 240 мјесечних рата.

(4) За друге неформалне објекте, накнада из става 1 овог члана, плаћа се у једнаким мјесечним ратама, наведеним у захтјеву власника неформалног објекта, а највише у 120 мјесечних рата.

(5) За легализацију неформалних објеката на територији општина на Црногорском приморју обрачунава се и наплаћује накнада за изградњу регионалног система водоснабдијевања.

(6) Прописи о плаћању и обрачуну дијела посебне накнаде на инвестиције за изградњу објеката на територији општина Црногорског приморја који се односи на накнаду за изградњу регионалног система водоснабдијевања сходно се примјењују на обрачун и плаћање накнаде из става 5 овог члана.

Накнада за легализацију

Члан 26

(1) Накнада за легализацију неформалног објекта плаћа се у износу од 20%, од утврђене накнаде за комунално опремање грађевинског земљишта.

(2) Накнада из става 1 овог члана приход је буџета јединице локалне самоуправе.

(3) Накнада за легализацију не плаћа се за неформалне објекте основног становања и за неформалне објекте који су одређени законом којим се уређује коришћење, управљање и располагање државном имовином као добра од општег интереса којима располаже Црна Гора и локална добра од општег интереса, којима располаже општина.

Доношење рјешења о накнади за легализацију

Члан 27

(1) Рјешење о утврђивању висине накнаде за легализацију неформалног објекта доноси надлежни орган локалне управе који врши обрачун накнаде за комунално опремање грађевинског земљишта, по службеној дужности, у року од осам дана од дана уређивања односа поводом плаћања накнаде за комунално опремање грађевинског земљишта.

(2) Власник неформалног објекта је дужан да изврши уплату накнаде из става 1 овог члана на одговарајући рачун, у року од осам дана, од дана достављања рјешења.

Накнада за коришћење простора и коришћење средстава

Члан 28

(1) Власник, односно корисник привременог неформалног објекта обухваћеног планом неформалних објеката, дужан је да плаћа годишњу накнаду за коришћење простора правном лицу које управља подручјем посебне намјене, односно јединици локалне самоуправе за објекте на подручју те јединице локалне самоуправе.

(2) Висину, начин и критеријуме плаћања годишње накнаде из става 1 овог члана, утврђује правно лице које управља подручјем посебне намјене, односно јединица локалне самоуправе за објекте на подручју те јединице локалне самоуправе, уз претходну сагласност Министарства.

(3) Рјешење о утврђивању висине накнаде из става 1 овог члана доноси правно лице које управља подручјем посебне намјене за неформалне објекте који се налазе у подручју посебне намјене, односно јединица локалне самоуправе за неформалне објекте који се налазе на подручју те јединице локалне самоуправе.

(1) Јединица локалне самоуправе је дужна да средства остварена од годишње накнаде за коришћење простора, накнаде за комунално опремање грађевинског земљишта за неформалне објекте и накнаде за легализацију неформалних објеката, користи за уређење и опремање земљишта

и уређење инфраструктурних и објеката од општег интереса на подручју мјесне заједнице на чијем подручју се налазе неформални објекти.

(5) Јединица локалне самоуправе дужна је да из средстава остварених од накнаде за легализацију неформалних објеката власницима неформалних објекта за које је донијето рјешење о уклањању обезбиједи алтернативни смјештај, у складу са овим законом и финансира израду просторно планске документације.

(6) Рокове и динамику коришћења средстава из ст. 4 и 5 овог члана утврђује јединица локалне самоуправе.

(7) Подручјем мјесне заједнице из става 4 овог члана сматра се мјесна заједница на чијој се територији налази неформални објекат и простор предвиђен планским документом за изградњу и опремање инфраструктуре за потребе те мјесне заједнице, односно неформалних објеката.

(8) Правно лице које управља подручјем посебне намјене дужно је да средства остварена од годишње накнаде за коришћење простора користи за одржавање и унапрјеђење подручја посебне намјене, као и за изградњу инфраструктуре за потребе подручја посебне намјене, у складу са годишњим програмом.

Доношење рјешења

Члан 31

(1) За неформални објекат који је изграђен на простору за који није донијет плански документ, а који испуњава услове утврђене овим законом, надлежни орган локалне управе, односно Министарство, дужно је да у року од 20 дана, од дана достављања доказа из члана 23 овог закона, донесе рјешење о легализацији.

(2) За неформални објекат који је изграђен на простору за који је донијет плански документ, а објекат није изграђен у складу са планским документом, по достављању доказа из чл. 16, 19 и 20 овог закона, надлежни орган локалне управе, односно Министарство, дужно је да у року од 20 дана, од дана достављања доказа из члана 23 овог закона, донесе рјешење о легализацији.

(3) За неформални објекат који је изграђен на простору за који је донијет плански документ, а објекат је изграђен у складу са планским документом, по достављању доказа из чл. 16, 19 и 20 овог закона, надлежни орган локалне управе, односно Министарство, дужно је да у року од 20 дана, од дана достављања доказа из члана 23 овог закона, донесе рјешење о легализацији.

(4) Рјешење о легализацији из ст. 1, 2 и 3 овог члана обавезно садржи податак да ли је за неформални објекат до 500 м^2, израђена анализа овлашћеног привредног друштва, правног лица или предузетника који је испитивао статичку и сеизмичку стабилност неформалног објекта.

(5) Надлежни орган из ст. 1, 2 и 3 овог члана, дужан је да у року од осам дана, од дана извршности, рјешење о легализацији са актима о уређивању односа у погледу плаћања накнаде за комунално опремање грађевинског земљишта и накнаде за изградњу регионалног система водоснабдијевања достави органу управе, ради уписа података из рјешења о легализацији неформалног објекта у катастар непокретности, односно другу одговарајућу евиденцију.

(16) Орган управе, дужан је да након достављања рјешења и аката из става 5 овог члана, упише забиљежбу у "Г" листу, листа непокретности, са називом доносиоца, бројем и датумом издавања рјешења, као и рјешења о одложеном плаћању накнаде за комунално опремање грађевинског земљишта са роком отплате у складу са чланом 25 овог закона, као и податак да ли је за неформални објекат до 500 м^2, израђена анализа овлашћеног привредног друштва, правног лица или предузетника који је испитивао статичку и сеизмичку стабилност неформалног објекта.

Уклапање у плански документ

Члан 32

(1) Надлежни орган локалне управе, односно Министарство дужно је да рјешење о легализацији неформалног објекта достави органу надлежном за припрему и спровођење планског документа (у даљем тексту: надлежни орган).

(2) Надлежни орган дужан је да оконча поступак доношења, односно измјене планског документа најкасније у року од 24 мјесеца од истека рока из члана 41 овог закона, ради уклапања

неформалних објеката у плански документ, у складу са нормама и стандардима урбанистичког планирања.

(3) Надлежни орган је дужан да у року од 30 дана, од дана доношења планског документа из става 2 овог члана, изда смјернице за регуларизацију објекта (у даљем тексту: смјернице).

(4) Надлежни орган је дужан да у року од 45 дана, од дана пријема рјешења о легализацији власнику неформалног објекта који је обухваћен планским документом, изда смјернице.

(5) Смјернице садрже нарочито: услове за унапрјеђење визуелног идентитета објеката, односно услове за поштовање амбијенталних вриједности, принципа функционалности облика и материјализације традиционалне архитектуре (врста материјала фасаде, услове за пејзажно обликовање локације, и сл.).

Рјешење о регуларизацији

Члан 33

(1) Власник неформалног објекта је дужан да у року од три године, од дана издавања смјерница, усклади изглед неформалног објекта са захтјевима одређеним смјерницама.

(2) Надлежни орган је дужан да након истека рока из става 1 овог члана, по службеној дужности или на основу захтјева власника неформалног објекта, у року од 30 дана од дана подношења захтјева, провјери да ли је изглед неформалног објекта усклађен са смјерницама.

(3) Ако је изглед неформалног објекта усклађен са смјерницама, надлежни орган дужан је да, у року од 20 дана, донесе рјешење о регуларизацији објекта.

(4) Надлежни орган је дужан да у року од осам дана, од дана извршности, достави рјешење о регуларизацији објекта органу управе, ради уписа објекта у катастар непокретности, односно другу одговарајућу евиденцију.

(5) Орган управе, дужан је да након пријема рјешења из става 3 овог члана, избрише забиљежбу у "Г" листу, листа непокретности, која се односи на чињеницу да је објекат изграђен без грађевинске дозволе.

Алтернативни смјештај

Члан 36

(1) Јединица локалне самоуправе дужна је да, у случају доношења рјешења о уклањању неформалног објекта основног становања, власнику објекта обезбиједи алтернативни смјештај примјерен броју чланова породичног домаћинства.

(2) Алтернативни смјештај из става 1 овог члана обезбјеђује се давањем стана у закуп, давањем накнаде за закупнину, додјелом земљишта за изградњу стамбеног објекта и на други начин, у складу са прописом јединице локалне самоуправе.

(3) Начин обезбјеђења односно врсту алтернативног смјештаја, надлежни орган локалне управе дужан је да утврди у диспозитиву рјешења из члана 17 став 2 овог закона, диспозитиву рјешења из члана 18 став 5 овог закона и диспозитиву рјешења из члана 24 овог закона.

(4) Ближе услове, начин, поступак и критеријуме за обезбјеђивање смјештаја из става 1 овог члана, власнику неформалног објекта основног становања и члановима његовог породичног домаћинства за које је донијето рјешење о уклањању објекта прописује јединица локалне самоуправе.

Плаћање годишње накнаде

Члан 37

(1) Власник неформалног објекта за који није поднијет захтјев за легализацију у року из члана 41 овог закона, власник неформалног објекта за који је донијето правоснажно рјешење из члана 17 став 2 овог закона, правоснажно рјешење из члана 18 став 5 овог закона или правоснажно рјешење из члана 24 овог закона, дужни су да плаћају годишњу накнаду из члана 28 овог закона.

(2) Министарство, односно надлежни орган локалне управе је дужан да податке добијене преклапањем података из орто фото снимка и примљених захтјева за легализацију, након истека рока из члана 41 овог закона, систематизује и формира листу неформалних објеката за које није

поднијет захтјев за легализацију, односно који нијесу испунили услове за легализацију у складу са овим законом.

(3) Министарство, односно надлежни орган локалне управе је дужан да на основу података из става 2 овог члана и критеријума дефинисаних актом из члана 28 став 2 овог закона, рјешењем утврди висину накнаде из члана 28 овог закона.

Рок за подношење захтјева

Члан 41

Власник неформалног објекта је дужан да поднесе захтјев за легализацију неформалног објекта, у складу са овим законом, у року од 270 дана, од дана почетка примјене овог закона.

Рок за доношење подзаконских аката

Члан 44

Подзаконски акти за спровођење овог закона донијеће се у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Доношење плана

Члан 45

План привремених неформалних објеката из члана 6 ст. 4 и 5 овог закона донијеће се у року од 90 дана од дана почетка примјене овог закона.

Ступање на снагу

Члан 46

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе" а примјењиваће се од 1. марта 2017. године.

*****

5.3. Закон о државном премјеру и катастру непокретности

(„Сл.лист РЦГ“, број 29/07 и „Сл.лист ЦГ“, број 32/11 од 01.07.2011.)

Предмет закона

Члан 1 *(„Сл.лист ЦГ“, број 32/11)*

Овим законом уређује се државни премјер, катастар непокретности и уписи права на непокретностима, катастар водова, основна државна карта и топографске карте, премјер државне границе, Национална инфраструктура геопросторних података, геодетски радови у инжењерско-техничким областима и друга питања од значаја за државни премјер и катастар.

ГЛАВА IV - ПРЕМЈЕР НЕПОКРЕТНОСТИ

2. Катастарске територијалне јединице

Катастарска општина

Члан 32 *(„Сл.лист ЦГ“, број 32/11)*

(1) Катастарска општина је територијална јединица која, по правилу, обухвата подручје једног насељеног мјеста, за које је законом утврђен назив и која представља основну јединицу у којој се изводи премјер и израђује катастар непокретности.

(2) За два или више насељених мјеста може се образовати једна катастарска општина или за једно насељено мјесто више катастарских општина, ако то посебни разлози захтијевају.

(3) О промјени граница катастарске општине одлучује орган управе (надлежан за послове државног премјера и катастра).

(4) Када промјена гранце катастарске општине мијења границу сусједних општина, о утврђивању нове границе општине одлучује Влада, по претходно прибављеном мишљењу општине и органа управе.

ГЛАВА VI - УПИС У КАТАСТАР НЕПОКРЕТНОСТИ

4 . Поступак уписа у катастар непокретности

Тужба за брисање уписа

Члан 124а *(„Сл.лист ЦГ“, број 32/11)*

(1) Ако неко сматра да је уписом права својине у катастар непокретности повријеђено његово право својине може тужбом надлежном суду тражити брисање уписа и повраћај у пређашње стање.

(2) На захтјев заинтересованог лица у катастар непокретности уписаће се забиљежба тужбе за брисање уписа.

(3) Тужба из става 1 овог члана може се поднијети у року од три године од дана извршеног уписа.

Достављање рјешења

Члан 124б *(„Сл.лист ЦГ“, број 32/11)*

Орган управе дужан је да рјешење о уписима права на непокретностима достави по службеној дужности органу државне управе надлежном за порезе (у даљем тексту: Пореска управа), као и органу локалне управе надлежном за порезе.

ГЛАВА XIIа - НАЦИОНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА ГЕОПРОСТОРНИХ ПОДАТАКА

Појам Националне инфраструктуре геопросторних података

Члан 156а *(„Сл.лист ЦГ“, број 32/11)*

(1) Национална инфраструктура геопросторних података (у даљем тексту: НИГП) представља стратегију, технологију, правила, стандарде и људске ресурсе који су потребни за прикупљање, обраду, чување, приступ, размјену и оптимално коришћење геопросторних података Црне Горе.

(2) НИГП обухвата дигиталне геоподатке и одговарајуће сервисе геоподатака за територију Црне Горе који су у надлежности:

1) органа државне управе;
2) органа локалне самоуправе;
3) правних лица која обављају послове од јавног интереса;
4) правних лица којима је повјерено управљање геоподацима;
5) правних лица која користе податке и сервисе обухваћене НИГП-ом и која пружају услуге јавних сервиса на основу тих геоподатака.

(3) Органи и правна лица из става 2 овог члана су субјекти НИГП-а.

(4) Субјекте НИГП-а одређује Влада.

Оснивање, одржавање и коришћење геоподатака НИГП-а

Члан 156б *(„Сл.лист ЦГ“, број 32/11)*

(1) НИГП обухвата:

1) метаподатке за сервисе и скупове геоподатака;
2) скупове геоподатака и базе геоподатака;
3) сервисе геоподатака;
4) технологију умрежавања.

(2) Одржавање НИГП-а је ажурирање података из става 1 тач. 1 и 2 овог члана и обезбјеђивање функционисања сервиса и технологија из става 1 тач. 3 и 4 овог члана.

(3) Оснивање и одржавање НИГП-а у надлежности је субјеката НИГП-а из члана 156а овог закона.

(4) Субјекти НИГП-а међусобно споразумом уређују питања размјене, приступа, функционисања, координације и коришћења геоподатака.

Базе и сервиси геоподатака

Члан 156д *(„Сл.лист ЦГ“, број 32/11)*

(1) Базе и сервиси геоподатака обухваћени НИГП-ом формирају се у складу са правилима и протоколима за размјену геоподатака.

(2) Сервиси геоподатака омогућавају проналажење, приступ и преузимање података, као и повезивање са другим сервисима геоподатака.

(3) Коришћење база и сервиса геоподатака од стране субјеката и корисника врши се у складу са правима приступа које утврђују субјекти НИГП-а.

(4) Корисници база и сервиса геоподатака плаћају накнаду.

(5) Висину накнаде из става 4 овог члана утврђује Влада.

(6) Средства која остваре органи државне управе по основу накнаде из става 4 овог члана приход су буџета Црне Горе.

(7) Средства која остваре органи локалне самоуправе по основу накнаде из става 4 овог члана приход су буџета јединице локалне самоуправе.

(8) Средства која остваре правна лица из члана 156а став 2 тач. 3, 4 и 5 овог закона по основу накнаде из става 4 овог члана приход су тих правних лица.

Врсте геодетски радова у инжењерско-техничким областима

Члан 156и *(„Сл.лист ЦГ“, број 32/11)*

(1) Геодетски радови у инжењерско-техничким областима обухватају израду техничке документације, извођење и стручни надзор над извођењем геодетских радова у инжењерско-техничким областима за које је предвиђена израда техничке документације.

(2) Извођење геодетских радова у инжењерско-техничким областима је:

1) израда геодетских подлога за пројекте у инжењерско-техничким областима;
2) геодетско мјерење у току реализације пројекта;
3) геодетско мјерење изведеног стања;
4) геодетско мјерење у циљу осматрања тла и објеката у току грађења и употребе.

Услови и надлежности

Члан 156к ст. 3 и 4 *(„Сл.лист ЦГ“, број 32/11)*

(3) Извођење геодетских радова из члана 156и овог закона без техничке документације може да обавља привредно друштво, друго правно лице и предузетник који је регистрован код надлежног органа за ту врсту радова, са одговарајућим овлашћењем за извођење радова.

(4) Стручни надзор над извођењем радова из члана 156и става 2 тачка 1 овог закона врши лице које испуњава услове из члана 16 став 1 овог закона.

ГЛАВА XV - ЧУВАЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ПОДАТАКА

Накнада за коришћење података

Члан 174 *(„Сл.лист ЦГ“, број 32/11)*

(1) За коришћење података премјера, катастра непокретности и катастра водова, као и за услуге које пружа орган управе плаћа се накнада.

(2) Накнаду из става 1 овог члана не плаћају државни органи, органи локалне самоуправе и јавне службе чији су оснивачи Република, односно локална самоуправа, осим за припрему података и материјалне трошкове уколико им подаци служе за обављање послова из њихове надлежности.

ГЛАВА XIX - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 188а *(„Сл.лист ЦГ“, број 32/11)*

Имаоци права на водовима дужни су да израде катастар водова и поднесу захтјев органу управе за упис водова у јединствену базу података катастра водова Црне Горе у року од пет година од дана ступања на снагу овог закона.

Престанак важења закона

Члан 191

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о државном премјеру, катастру и уписима права на непокретностима ("Службени лист РЦГ", број 55/00) и Закон о катастру водова и подземних објеката ("Службени лист СРЦГ", број 28/77).

*

5.4. Закон о слободним зонама

(„Сл.лист РЦГ“, број 42/04 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 11/07, 76/08 и 40/16 од 30.06.2016.)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Садржина закона

Члан 1

Овим законом уређује се оснивање слободних зона (у даљем тексту: зона) и слободних складишта (у даљем тексту: складишта), управљање и услови за обављање привредних дјелатности у њима, као и услови за престанак рада зоне и складишта.

IV ПОСЕБНИ УСЛОВИ ПОСЛОВАЊА У ЗОНИ И СКЛАДИШТУ

Урбанистичка овлашћења оператора

Члан 32 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 40/16)*

Оператор обезбјеђује преко надлежних органа државне управе и органа локалне самоуправе планска документа за подручје зоне и складишта, издавање урбанистичко-техничких услова, уређивање грађевинског земљишта, издавање грађевинске дозволе, рјешење о употребној дозволи и врши друге потребне радње везане за планирање и коришћење простора зоне и складишта и изградњу објеката у зони.

VII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важења других прописа

Члан 42

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о слободним зонама ("Службени лист СРЈ", бр. 81/94).

***

6. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

6.1. Закон о заштити природе

(„Сл.лист ЦГ“, број 54/16 од 15.08.2016.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом уређују се услови и начин заштите и очувања природе.

II. СУБЈЕКТИ ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ

Субјекти

Члан 7

Заштиту природе, у оквиру својих права и обавеза, обезбјеђују и активно спроводе: органи државне управе, органи локалне самоуправе и локалне управе, правна и физичка лица, међународне организације, невладине организације и грађани (у даљем тексту: субјекти заштите).

Обавезе субјеката заштите

Члан 8

(1) Субјекти заштите дужни су да у оквиру својих права и обавеза, у обављању активности, обезбиједе заштиту природе:

- примјеном прописа о заштити природе;
- поштовањем циљева заштите природе;
- спровођењем мјера и услова заштите природе;
- прибављањем дозвола за радње и активности у заштићеним подручјима;
- спровођењем поступка оцјене прихватљивости за подручја еколошке мреже;
- коришћењем заштићених природних добара у складу са овим законом;
- контролом и спрјечавањем деградације природних вриједности, односно њихово свођење на најмању могућу мјеру;
- другим мјерама у складу са законом.

(2) Субјекти заштите сарађују и остварују међусобну комуникацију у складу са посебним прописима.

Врсте докумената заштите природе

Члан 10

(1) Документи заштите природе су:

- стратегија биодиверзитета (у даљем тексту: стратегија);
- планови управљања заштићеним природним добрима и годишњи програми управљања заштићеним природним добрима;
- локални акциони планови за биодиверзитет.

(2) Планови и програми из става 1 ал. 2 и 3 овог члана морају бити усклађени са стратегијом.

Локални акциони план за биодиверзитет

Члан 13

(1) Локални акциони план за биодиверзитет, ради спровођења стратегије и очувања и заштите природе на локалном нивоу доносе надлежни органи локалне самоуправе.

(2) Локални акциони план за биодиверзитет доноси се за период од пет година.

(3) Локални акциони план за биодиверзитет садржи: опис природних вриједности подручја јединице локалне самоуправе, податке о заштићеним природним добрима на том подручју, податке о мјерама заштите природних вриједности подручја, негативан утицај на заштићена природна добра, финансијска средства за спровођење мјера заштите природе, изазове заштите и спровођења мјера заштите природе, мјере и активности за спровођење плана са утврђеним приоритетима и друге елементе од значаја за заштиту природе.

(4) Извјештај о реализацији локалног акционог плана за биодиверзитет сваке четврте године сачињава надлежни орган локалне самоуправе и доставља органу управе.

V. ЗАШТИЋЕНА ПРИРОДНА ДОБРА

Поступак проглашавања заштићених подручја

Члан 28

(1) Поступак проглашавања заштићених подручја покреће се захтјевом за израду стручне студије (у даљем тексту: студије заштите).

(2) Захтјев из става 1 овог члана подноси Министарство, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе.

(3) Студију заштите израђује орган управе.

(4) Средства за израду студије заштите обезбјеђују се из буџета Црне Горе, фондова Европске уније, донација међународних организација и других извора у складу са овим законом.

(5) Студија заштите садржи: опис природних, створених и предионих одлика природног добра, карактеристике, односно вриједности локалитета, постојеће стање ресурса са процјеном њихове валоризације, просторни распоред са картографским приказом распрострањења најзначајних станишта и врста (циљева заштите), оцјену стања подручја, централну координату заштићеног подручја, мишљење у погледу стављања природног добра под заштиту, предлог разврставања природног добра према значају, предлог категорије и зона заштите (режима заштите), предлог просторне границе заштићеног подручја са границама зона и режимима заштите, картографски приказ са уцртаним границама заштићеног подручја, односно са ознаком локације на основу података из катастра непокретности, концепт заштите, унапрјеђења, одрживог развоја, начин управљања тим подручјем, предлог мјера и услова заштите, предлог радњи, активности и дјелатности које се могу обављати у појединим зонама и режимима заштите, радње, активности и дјелатности које се не могу обављати у појединим зонама и режимима заштите, посљедице које ће доношењем акта о проглашењу проистећи, а посебно у односу на власничка права и затечене привредне дјелатности, као и оријентациона финансијска средстава за спровођење акта о проглашавању заштићеног природног добра и друге елементе од значаја за стављање под заштиту природног добра.

(6) Органи државне управе, органи локалне управе и друга правна лица, дужна су да на захтјев органа управе, доставе расположиве податке, у аналогној и дигиталној форми, неопходне за израду студије заштите.

Проглашавање заштићених подручја

Члан 34

(2) Национални парк проглашава Скупштина Црне Горе (у даљем тексту: Скупштина) законом.

(3) Строге и посебне резервате природе проглашава Влада.

(4) Парк природе, споменик природе и предио изузетних одлика који се налазе на подручју једне јединице локалне самоуправе проглашава скупштина јединице локалне самоуправе, по претходно прибављеној сагласности Министарства и мишљење органа државне управе надлежних за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде и послове културе.

(5) Парк природе, споменик природе и предио изузетних одлика који се налазе на подручју више јединица локалне самоуправе проглашава Влада на предлог јединица локалне самоуправе на чијој се територији налази, уз претходно прибављено мишљење Министарства и органа државне управе надлежних за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде и за послове културе.

(6) Морска заштићена подручја чија територија дјелимично или потпуно залази у зону морског добра проглашава Влада, осим националног парка.

Ревизија заштићених подручја

Члан 35

(1) Уколико се на основу научних сазнања утврди да је дошло до промјене на појединим врстама заштићених подручја покреће се поступак ревизије.

(2) Поступак из става 1 овог члана покреће се на основу захтјева Министарства, органа локалне управе или управљача.

(3) Захтјев из става 2 овог члана подноси се органу управе и садржи разлоге покретања поступка.

(4) Уз захтјев из става 2 овог члана прилажу се резултати истраживања и друге информације од значаја за покретање поступка ревизије.

(5) Уколико се за заштићено подручје које је уписано у регистар заштићених подручја (у даљем тексту: регистар) утврди да не постоје подаци о границама, циљним становиштима и врстама за заштићено подручје, орган управе дужан је да обавијести орган надлежан за доношење акта о проглашавању о потреби покретања поступка ревизије за то заштићено подручје.

(6) Ревизија заштићеног подручја покреће се израдом студије ревизије.

(7) Средства за израду студије ревизије се обезбјеђују у складу са чланом 28 став 4 овог закона.

Поступак претходне оцјене

Члан 47

(1) Орган надлежан за припрему плана и програма за које се не спроводи поступак стратешке процјене утицаја, односно правно лице или предузетник који подноси захтјев за давање сагласности на пројекат (у даљем тексту: носилац пројекта) за који се не спроводи поступак процјене утицаја на животну средину, дужан је да поднесе захтјев о потреби спровођења главне оцјене органу управе.

(2) За планове и програме за које се спроводи поступак стратешке процјене утицаја на животну средину, захтјев из става 1 овог члана подноси се органу управе, односно органу локалне управе надлежном за послове заштите животне средине, прије доношења одлуке о изради стратешке процјене утицаја на животну средину.

(3) За пројекте за које се одлучује о потреби спровођења поступка процјене утицаја на животну средину, захтјев из става 1 овог члана подноси се органу управе, односно органу локалне управе надлежном за послове заштите животне средине истовремено са захтјевом за одлучивање о потреби спровођења процјене утицаја на животну средину.

(4) За пројекте за које се обавезно спроводи поступак процјене утицаја на животну средину, захтјев из става 1 овог члана, подноси се прије покретања поступка процјене утицаја.

(5) Захтјев из става 1 овог члана садржи:

- опис обухвата плана, програма или пројекта са одговарајућим картографским и графичким прилозима;
- опис циљева и намјере због којих се планови, програми или пројекти, спроводе као и намјераване активности на њиховој реализацији;
- временски период потребан за реализацију планова, програма или пројеката.

(6) Орган управе, односно орган локалне управе надлежан за послове заштите животне средине у року од 15 дана од дана подношења захтјева из става 1 овог члана, одлучује о потреби спровођења главне оцјене.

(7) Ако орган управе, односно орган локалне управе надлежан за послове заштите животне средине након пријема захтјева са сигурношћу утврди да план, програм или пројекат не може имати значајан негативан утицај на циљеве очувања и негативан утицај на еколошки интегритет подручја еколошке мреже доноси рјешење да није потребно спроводити главну оцјену.

(8) Ако орган управе, односно орган локалне управе надлежан за послове заштите животне средине не може са сигурношћу утврдити да план, програм или пројекат неће имати значајан негативан утицај на циљеве очувања и негативан утицај на еколошки интегритет подручја еколошке мреже доноси рјешење о спровођењу главне оцјене.

Главна оцјена

Члан 48

(1) Орган надлежан за припрему плана и програма за које се не спроводи поступак стратешке процјене утицаја на животну средину односно носилац пројекта за које се не спроводи поступак процјене утицаја на животну средину дужан је да органу управе поднесе захтјев за давање сагласности на Студију о оцјени прихватљивости (у даљем тексту: студија).

(2) За планове и програме за које се спроводи поступак стратешке процјене утицаја на животну средину односно спроводи поступак процјене утицаја на животну средину студија се прилаже органу управе, односно органу локалне управе надлежном за послове заштите животне средине, уз документацију која се предаје уз извјештај о стратешкој процјени утицаја на животну средину односно елаборат о процјени утицаја пројекта на животну средину.

(3) Захтјев из става 1 овог члана садржи податке из члана 47 став 5 овог закона.

(4) Уз захтјев из става 1 овог члана подноси се студија.

(5) Студија нарочито садржи:

- податке о плану, програму и /или пројекту и локацији;
- опис метода израде студије (спроведена теренска истраживања, коришћени стручни и/или научни модели оцјене);
- податке о подручју еколошке мреже опис и процјену могућих утицаја на еколошки интегритет подручја еколошке мреже и утицаја на циљне врсте и станишне типове;
- предлог мјера за ублажавање негативних утицаја плана, програма и/или пројекта на циљне станишне типове и врсте подручја еколошке мреже;
- начин праћења стања циљних станишних типова и врста у погледу мјера за ублажавање негативних утицаја;
- закључну оцјену прихватљивости утицаја плана, програма и/или пројекта на подручје еколошке мреже.

(6) Студија се подноси у писаној форми у три примјерка и у електронском облику.

(7) Ближи садржај студије прописује Министарство.

Комисија за оцјену студије

Члан 50

(1) Оцјену студије врши комисија за оцјену студије (у даљем тексту: комисија), коју образује орган управе односно орган локалне управе надлежан за послове заштите животне средине.

(2) Комисија се образује из реда запослених и других стручних лица.

(3) Трошкове израде студије и рада комисије сноси орган надлежан за припрему плана или програма, односно носилац пројекта.

(4) Чланови комисије не могу бити лица која су учествовала у изради студије или су запослени код органа надлежног за припрему плана, програма, односно носиоца пројекта.

(5) Јавну расправу за студију спроводи орган управе, односно орган локалне управе надлежан за послове заштите животне средине.

(6) Орган управе, односно орган локалне управе надлежан за послове заштите животне средине обавјештава органе, организације и заинтересовану јавност о начину и роковима увида у студију, достављању мишљења, времену и мјесту одржавања јавне расправе на интернет страници органа управе и/или путем штампаних медија.

(7) Јавна расправа из става 5 овог члана може се одржати најраније десет дана од дана обавјештавања органа, организација и заинтересоване јавности.

(8) Орган управе, односно орган локалне управе надлежан за послове заштите животне средине дужан је да у року од пет дана од дана одржане јавне расправе, достави комисији студију са примједбама и мишљењима достављеним током јавне расправе.

(9) Комисија може од органа надлежног за припрему плана, програма односно носиоца пројекта највише два пута захтијевати да изврши измјене и допуне студије.

(10) Орган надлежан за припрему плана и програма, односно носилац пројекта је дужан да поступи по захтјеву из става 9 овог члана и комисији достави измијењену и допуњену студију у року који одреди комисија.

(11) Ако орган надлежан за припрему плана и програма, односно носилац пројекта не изврши измјене и допуне студије у прописаном року из става 10 овог члана, комисија наставља рад на основу расположиве документације.

(12) Комисија је дужна да извјештај о оцјени студије достави органу управе односно органу локалне управе надлежном за послове заштите животне средине у року од 25 дана од дана одржане јавне расправе, односно од дана достављања иновираног текста студије.

Издавање или одбијање сагласности на студију

Члан 51

(1) На основу извјештаја комисије, орган управе односно орган локалне управе надлежан за послове заштите животне средине узимајући у обзир примједбе и мишљења дата током јавне расправе одлучује о давању сагласности или одбијању давања сагласности на студију.

(2) Уколико се на основу извјештаја комисије утврди да план, програм или пројекат, не може имати значајан негативан утицај на циљеве очувања и негативан утицај на еколошки интегритет подручја еколошке мреже, орган управе односно орган локалне управе надлежан за послове заштите животне средине издаје сагласност на студију, која садржи мјере ублажавања негативних утицаја.

(3) Уколико се на основу извјештаја утврди да планови, програми или пројекти могу имати значајан негативан утицај на циљеве очувања и негативан утицај на еколошки интегритет подручја еколошке мреже, орган управе односно орган локалне управе надлежан за послове заштите животне средине неће издати сагласност на студију.

(4) Орган надлежан за припрему плана и програма односно носилац пројекта не може приступити доношењу плана, програма односно реализацији пројекта који се односи на подручје еколошке мреже, без сагласности органа управе односно органа локалне управе надлежног за послове заштите животне средине на студију.

(5) За планове и програме за које се спроводи поступак стратешке процјене утицаја на животну средину и за пројекте за које се спроводи поступак процјене утицаја на животну средину сагласност из става 2 овог члана, издаје се истовремено са издавањем сагласности на извјештај о стратешкој процјени утицаја, односно на елаборат о процјени утицаја.

(6) У случају из става 3 овог члана орган управе односно орган локалне управе надлежан за послове заштите животне средине је дужан да обавијести орган надлежан за издавање грађевинске дозволе о одбијању давања сагласности.

(7) Орган управе, односно орган локалне управе надлежан за послове животне средине је обавезан да о сагласности из ст. 2 и 3 овог члана обавијести јавност, путем електронских медија.

(8) Сагласност на студију престаје да важи уколико носилац пројекта не отпочне реализацију пројекта у року од двије године од дана достављања сагласности на студију.

VI. УПРАВЉАЊЕ ЗАШТИЋЕНИМ ПОДРУЧЈИМА И ПОДРУЧЈИМА ЕКОЛОШКЕ МРЕЖЕ

Управљач заштићеним подручјима и подручјима еколошке мреже

Члан 55

(1) Заштићеним подручјима и подручјима еколошке мреже управља управљач који испуњава услове у погледу кадра, организационе оспособљености за обављање послова заштите, унапрјеђења, промовисања и одрживог развоја заштићеног подручја и подручја еколошке мреже.

(2) Испуњеност услова из става 1 овог члана утврђује Министарство, односно орган локалне управе.

(3) Строгим резерватом природе, посебним резерватом природе, парком природе, спомеником природе и предјелом изузетних одлика, која се налазе на простору националног парка, управља управљач националним парком.

(4) Управљач заштићеног подручја одређује се актом о проглашавању заштићеног подручја.

(5) Заштићеним подручјима, осим националних паркова, која се налазе на подручју морског добра управља правно лице надлежно за управљање морским добром.

(6) Ближе услове из става 1 овог члана прописује Министарство, уз претходно прибављено мишљење органа државне управе надлежног за послове шумарства и ловства.

Обавезе управљача

Члан 56

(1) Управљач заштићеног подручја и/или подручја еколошке мреже дужан је да:

- донесе годишњи програм управљања и акт о унутрашњем реду;
- обезбиједи службу заштите;
- донесе финансијски план заштите и развоја подручја;
- донесе годишњи план развоја и обуке кадрова;
- обезбиједи спровођење мјера заштите природе у складу са циљевима заштите, зонама и режимима заштите;
- чува, унапрјеђује и промовише заштићено подручје и/или подручја еколошке мреже;
- обиљежи заштићено подручје и/или подручје еколошке мреже;
- осигура несметано одвијање природних процеса и одрживог коришћења заштићеног подручја и/или подручја еколошке мреже;
- прати стање у заштићеном подручју и/или подручју еколошке мреже и доставља податке органу управе;
- доставља годишњи извјештај Министарству односно надлежном органу локалне управе о реализацији плана управљања заштићеним подручјима и подручјима еколошке мреже (у даљем тексту: план управљања) односно годишњег програма управљања, спроведеним мјерама, финансијским средствима утрошеним за спровођење мјера;
- обавља и друге послове утврђене законом и актом о оснивању.

(2) Одредбе става 1 ал. 1, 2, 3, 4 и 10 овог члана не примјењују се за појединачне заштићене дивље врсте биљака проглашене за заштићено природно добро.

Средства за рад управљача

Члан 57

Средства за рад управљача обезбјеђују се из:

- Буџета Црне Горе, односно буџета јединице локалне самоуправе у складу са годишњим програмом и планом управљања;
- накнада за коришћење заштићеног подручја и/или подручја еколошке мреже;
- донација;
- других извора у складу са законом.

План управљања

Члан 58

(1) План управљања је плански документ којим се планирају мјере и активности заштите и очувања заштићеног природног добра који представља планску основу за управљање и коришћење природног добра за еколошке, економске и социјалне намјене.

(2) План управљања доноси се за период од пет година.

(3) План управљања припрема управљач.

(4) План управљања спроводи се на основу годишњег програма управљања.

(5) План управљања националним парком доноси Влада.

(6) План управљања за строги и посебни резерват доноси Министарство.

(7) План управљања за парк природе, споменик природе и предио изузетних одлика доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе, уз сагласност Министарства.

(8) План управљања за парк природе, споменик природе и предио изузетних одлика који се налазе на подручју двије и више јединица локалне самоуправе доноси Министарство.

(9) План управљања за заштићена подручја и/или подручја еколошке мреже, осим националних паркова, у зони морског добра доноси Министарство.

(10) За подручја еколошке мреже која се налазе у заштићеном подручју, план управљања тим подручјима саставни је дио плана управљања тог заштићеног подручја.

(11) План управљања за подручја еколошке мреже која се не налазе у заштићеном подручју доноси Министарство.

(12) За подручја еколошке мреже која се налази на шумским подручјима или су дио тих подручја, управља се у складу са плановима и програмима управљања шумама.

(13) За подручје еколошке мреже која се не налази на заштићеном подручју, или се налази дјелимично, или се граничи или се налази непосредно уз његову границу, а којим управља исти управљач може се израдити један плана управљања који обухвата сва та подручја.

(14) За заштићена подручја и подручја еколошке мреже у зони морског добра може се израдити један план управљања који обухвата сва та подручја.

(15) На план управљања прије његовог доношења, за сва заштићена подручја и/или подручја еколошке мреже, мишљење даје орган управе.

(16) Годишњи програм управљања израђује и доноси управљач, уз сагласност Министарства, односно надлежног органа локалне управе.

(17) Годишњи програм управљања доставља се Министарству, односно надлежном органу локалне управе до 30. новембра текуће године за наредну годину.

(18) Извјештај о реализацији годишњег програма управљања управљач доставља Министарству, односно надлежном органу локалне управе до 1. марта текуће године за претходну годину.

Накнада за коришћење заштићеног подручја и подручја еколошке мреже

Члан 60

(1) За коришћење заштићеног подручја и/или подручја еколошке мреже правно или физичко лице (у даљем тексту: корисник) плаћају накнаду управљачу заштићеног подручја или подручја еколошке мреже и то за:

- улазак у заштићено подручје;
- пружање услуга посјетиоцима (коришћење водича, разгледање природњачке збирке, паркирање и информативно-едукативног материјала);
- угоститељске, продајне, смјештајне и инфраструктурне објекте (ресторане, бунгалове, привремене објекте, рекламе, трафостанице, коришћење земљишта за одржавање спортских и других манифестација);
- изнајмљивање и/или коришћење објеката и просторија управљача;
- коришћење знака заштићеног подручја;
- организовано посматрање птица;
- снимање играних и комерцијалних филмова, спотова и реклама;
- коришћење минералних сировина;
- изнајмљивање средстава и опреме за спорт и рекреацију (чамаца, бродова, кајака и бицикала);
- сакупљање, брање и откуп шумских плодова;
- спортски и привредни риболов;
- камповање;
- сплаварење и рафтинг;
- ложење ватре на посебно уређеним мјестима;
- друге радње, активности и дјелатности у складу са законом.

(2) Висину, начин обрачуна и плаћања накнаде из става 1 овог члана утврђује управљач заштићеног подручја односно подручја еколошке мреже, уз претходну сагласност Владе.

(3) Управљач је дужан да средства из става 1 овог члана користи за заштиту, развој и унапрјеђивање заштићеног подручја односно подручја еколошке мреже.

Право прече куповине

Члан 62

(1) Правно или физичко лице које је власник непокретности у границама заштићеног подручја и/или подручја еколошке мреже (у даљем тексту: власник непокретности), који намјерава да прода непокретност, дужан је да непокретност претходно понуди Влади, односно јединици локалне самоуправе, преко органа управе надлежног за имовину.

(2) Понуда из става 1 овога члана обавезно садржи цијену и услове продаје.

(3) Ако Влада односно јединица локалне самоуправе не прихвати понуду из става 1 овог члана у року од 60 дана од дана када је понуда достављена, власник не може продати непокретност другом

лицу под повољнијим условима од услова под којима их је понудио Влади односно јединици локалне самоуправе.

(4) Уговор закључен супротно ст. 1 и 3 овог члана је ништаван.

X. ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ПРИРОДЕ

Праћење стања очуваности природе

Члан 100 став 6

(6) Локална управа може пратити стање очуваности природе на својој територији о свом трошку.

Извјештавање

Члан 101 ст. 4 и 5

(4) Информацију о стању природе могу сачињавати органи локалне управе и управљачи заштићених природних добара.

(5) Информација из става 4 овог члана доставља се органу управе.

XI. ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА И ПРОМОВИСАЊЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ

Достављање података о стању природе

Члан 102

(1) Министарство, орган управе, надлежни органи локалне управе и управљачи дужни су да на захтјев заинтересованих правних и физичких лица, достављају податке о стању и заштити природе, осим података који се сматрају тајним у складу са законом.

(2) Подаци из става 1 овог члана достављају се подносиоцу захтјева у складу са законом.

XII. ФИНАНСИРАЊЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ

Обезбјеђење средстава за заштиту природе

Члан 104 тачка 2

Средства за заштиту природе обезбјеђују се:

2) из буџета јединице локалне самоуправе за:
- заштиту природних добара које проглашава јединица локалне самоуправе;
- спровођење мјера заштите утврђених планом управљања који доноси надлежни орган локалне самоуправе;
- исплату накнаде власницима непокретности за ограничења својинских права у заштићеним природним добрима које проглашава јединица локалне самоуправе;
- друге намјене утврђене овим законом.

XIII. ЧУВАЊЕ ЗАШТИЋЕНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Служба заштите

Члан 105

(1) Управљач је дужан да организује службу заштите ради чувања заштићеног природног добра.

(2) Службу заштите врше чувари заштићеног природног добра (у даљем тексту: заштитари), који испуњавају услове утврђене законом којим се уређује заштита лица и имовине.

(3) Заштитар је дужан да врши дужност у службеном одијелу, има идентификациону ознаку и може носити оружје, у складу са законом.

(4) Идентификациону ознаку из става 3 овог члана издаје орган управе надлежан за послове полиције у складу са посебним законом којим се уређује заштита лица и имовине.

XIV. НАДЗОР

Управни надзор

Члан 107

(1) Надзор над спровођењем овог закона врши Министарство и надлежни органи локалне управе, ако овим законом није друкчије прописано.

(2) Надзор над радом управљача врши Министарство, односно надлежни орган локалне управе.

(3) Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона и прописа донесених на основу овог закона врши орган управе надлежан за инспекцијске послове преко еколошке инспекције, у складу са овим законом и законом којим се уређује инспекцијски надзор.

Ступање на снагу
Члан 121
Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе".

*

6.2. Закон о животној средини

(„Сл.лист ЦГ“, број 52/16 од 9.8.2016.)
I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ
Предмет
Члан 1
Овим законом уређују се принципи заштите животне средине и одрживог развоја, инструменти и мјере заштите животне средине и друга питања од значаја за животну средину.
Принципи заштите животне средине
Члан 5
Принципи заштите животне средине су:
1) принцип одрживог развоја:
   а) приликом усвајања и доношења стратегија, планова, програма и прописа, Скупштина Црне Горе (у даљем тексту: Скупштина), Влада Црне Горе (у даљем тексту: Влада) и јединице локалне самоуправе, у оквиру својих надлежности, морају подстицати одрживи развој;
   б) у сврху остваривања одрживог развоја захтјеви заштите животне средине успостављени овим законом и посебним прописима морају бити укључени у припреме и спровођење утврђених политика и активности на свим подручјима привредног и социјалног развоја;
2) принцип интегралног приступа заштити животне средине:
   а) интегралним приступом заштите животне средине спрјечава се, односно смањује ризик за животну средину у цјелини на најмању могућу мјеру;
   б) захтјеви за високим степеном заштите животне средине и побољшањем квалитета животне средине, морају бити саставни дио свих полазишта којима је циљ уравнотежени економски развој, а осигуравају се у складу са принципом одрживог развоја;
3) принцип очувања природних ресурса:
   а) природни ресурси користе се под условима и на начин којима се обезбјеђује очување вриједности геодиверзитета, биодиверзитета, заштићених природних добара и предјела;
   б) обновљиви природни ресурси користе се под условима који обезбјеђују њихову трајну и ефикасну обнову и стално унапрјеђивање квалитета;
   ц) необновљиви природни ресурси користе се под условима који обезбјеђују њихово дугорочно економично и разумно коришћење, укључујући ограничавање коришћења стратешких или ријетких природних ресурса и супституцију другим расположивим ресурсима, композитним или вјештачким материјалима;
4) принцип сарадње:
   а) одрживи развој постиже се сарадњом и заједничким дјеловањем Скупштине, Владе и јединица локалне самоуправе, као и свих других учесника у циљу заштите животне средине, у оквиру своје надлежности и одговорности;
   б) држава обезбјеђује сарадњу и солидарност у рјешавању глобалних и међудржавних питања заштите животне средине, посебно кроз међународне уговоре, сарадњом са другим државама и закључивањем одговарајућих споразума, као и обавјештавањем других држава о прекограничним утицајима на животну средину, о еколошким удесима и међународном размјеном информација о животној средини;

ц) Влада и јединице локалне самоуправе, у оквиру свог дјелокруга, солидарно и заједнички, учествују у спровођењу заштите животне средине из своје надлежности, како би обезбиједиле спровођење ефикасних мјера заштите животне средине на свом подручју;

5) принцип загађивач плаћа:
   а) правно и физичко лице које је причинило штету у животној средини или непосредну опасност од штете, дужно је да надокнади штету спровођењем превентивних мјера и мјера ремедијације о свом трошку;
6) принцип корисник плаћа:
   а) свако ко користи природне ресурсе мора финансијски да надокнади њихово коришћење и рекултивацију простора у складу са законом;
7) принцип обавезног осигурања:
   а) правно и физичко лице које обавља дјелатности, односно активности које представљају ризик за здравље људи и/или животну средину, дужно је да се осигура од одговорности за штету у животној средини;
8) принцип превенције:
   а) свака активност мора бити планирана и спроведена на начин да: проузрокује најмању могућу промјену у животној средини, односно да представља најмањи могући ризик по животну средину и здравље људи, смањи оптерећење простора и потрошње сировина и енергије у изградњи, као и у производњи, дистрибуцији и употреби, укључи могућност рециклаже, спријечи или ограничи утицај на животну средину на самом извору загађења;
9) принцип предострожности:
   а) када није сигурно какве посљедице може проузроковати евентуални захват морају се спровести све расположиве процедуре за оцјену очекиваних утицаја и одговарајуће мјере како би се избјегле негативне посљедице по здравље људи и животну средину;
   б) када пријети опасност од стварне и непоправљиве штете за здравље људи и животну средину, не смије се одлагати предузимање неопходних мјера заштите, па ни у случају када та опасност није у цјелини научно доказана;
   ц) одустаће се, односно неће се обављати дјелатност и/или обавити захват, који има научно доказану или претпостављену вјероватноћу штетног и трајно штетног утицаја на животну средину;
10) принцип супсидијарне одговорности:
   а) држава отклања посљедице загађивања животне средине и смањења штете у случајевима када је загађивач непознат, као и када штета потиче усљед загађивања животне средине из извора ван територије државе;
11) принцип примјене подстицајних мјера:
   а) државни органи и органи локалне самоуправе, у складу са својим надлежностима, подстичу дјелатности у вези са заштитом животне средине које спрјечавају или смањују загађење животне средине, као и захвате у животној средини који смањују употребу материја, сировина и енергије, мање загађују животну средину или га искоришћавају у дозвољеним границама;
12) принцип приступа информацијама и учешћа јавности:
   а) свако има право да буде обавијештен о стању животне средине и да учествује у процесу доношења одлука чије би спровођење могло да утиче на животну средину;
   б) подаци о стању животне средине су јавни;
13) принцип заштите права на здраву животну средину и приступа правосуђу:
   а) грађанин или групе грађана, њихова удружења, професионалне или друге организације, имају могућност утицаја приликом одлучивања о питањима од значаја за животну средину и на правну заштиту код надлежних органа и пред судом.

II. СУБЈЕКТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Обавезе субјеката

Члан 8

(1) Заштиту животне средине, у оквиру својих права и обавеза, обезбјеђују: органи државне управе, јединице локалне самоуправе, правна и физичка лица, невладине организације, грађани и удружења грађана (у даљем тексту: субјекти).

(2) Субјекти су дужни да у оквиру својих права и обавеза, обезбиједе контролу и спрјечавање свих облика загађења и деградације животне средине, односно њихово свођење на најмању могућу мјеру, као и ремедијацију дјелова или сегмената животне средине чији је квалитет нарушен усљед загађења и других видова деградације, обезбјеђујући на тај начин одрживо коришћење природних ресурса као основног услова за одрживи развој.

(3) Субјекти заштите животне средине сарађују и остварују међусобну комуникацију у складу са посебним прописима.

(4) Држава посебно штити животну средину.

Надлежности локалне самоуправе

Члан 13

Локалне самоуправе врше послове који се односе на успостављање система заштите и унапрјеђења животне средине на својој територији, предлагање и спровођење мјера, израду и праћење имплементације планова, одобрених програма и пројеката из области заштите животне средине.

V. ДОКУМЕНТИ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Документи

Члан 29

Документи одрживог развоја и заштите животне средине су:

1) Национална стратегија одрживог развоја Црне Горе;
2) Стратегија о климатским промјенама;
3) Стратегија нискокарбонског развоја;
4) План адаптације на климатске промјене;
5) Национални план борбе против дезертификације;
6) Стратегија заштите морске средине;
7) Национална стратегија интегралног управљања обалним подручјем;
8) локални планови заштите животне средине;
9) стратегије, планови и програми који се доносе, односно који су донесени према посебним прописима у појединим областима за поједине сегменте животне средине и оптерећења.

Локални планови заштите животне средине

Члан 37

(1) Локалним планом заштите животне средине (у даљем тексту: План) разрађују се мјере заштите животне средине за подручје локалне самоуправе у складу са локалним специфичностима и обиљежјима подручја за које се План доноси.

(2) Планом се успостављају циљеви и задаци од значаја за заштиту животне средине и одрживи развој на локалном нивоу.

(3) План садржи нарочито:

1) услове и мјере заштите животне средине, као и мјере прилагођавања на негативне утицаје климатских промјена;
2) субјекте за спровођење мјера утврђених Планом;
3) преглед стања појединих сегмената животне средине за територију локалне самоуправе;
4) краткорочне и дугорочне циљеве заштите животне средине са визијом будућег развоја;
5) рокове за предузимање мјера;
6) финансијска средства потребна за спровођење утврђених мјера и начин обезбјеђивања средстава.

(4) План доноси скупштина јединице локалне самоуправе, на период од четири године.

(5) Орган локалне управе надлежан за послове животне средине дужан је да Агенцији достави План у року од мјесец дана од дана доношења Плана.

VIII. ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Мониторинг јединица локалне самоуправе

Члан 58

(1) Јединица локалне самоуправе може спроводити мониторинг животне средине на својој територији у складу са овим законом.

(2) Податке добијене спровођењем мониторинга из става 1 овог члана јединица локалне самоуправе доставља Агенцији.

(3) Средства за обављање мониторинга из става 1 овог члана обезбјеђују се из буџета јединица локалне самоуправе.

Мониторинг који врши загађивач

Члан 59

(1) Правно лице и предузетник које је корисник постројења које загађује или може узроковати загађење животне средине, дужно је да спроводи мониторинг у складу са посебним прописима.

(2) Податке утврђене мониторингом из става 1 овог члана, загађивач је дужан да достави надлежном органу јединице локалне самоуправе на чијој је територији лоциран и Агенцији.

(3) Средства за обављање мониторинга из става 1 овог члана обезбјеђује загађивач.

IX. ИЗВЈЕШТАВАЊЕ О СТАЊУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Извјештај о стању животне средине јединице локалне самоуправе

Члан 61

(1) За потребе праћења остваривања циљева из планова и програмских докумената за поједине сегменте животне средине и оптерећења, као и других докумената за заштиту животне средине и у циљу цјеловитог увида у стање животне средине, јединица локалне самоуправе може сачинити Извјештај о стању животне средине за територију те јединице локалне самоуправе.

(2) Извјештај о стању животне средине из става 1 овог члана израђује се у складу са Националном листом индикатора и садржи податке добијене спровођењем мониторинга, као и друге податке, зависно од карактеристика подручја за које се извјештај подноси.

(3) Извјештај из става 1 овог члана, усваја скупштина јединице локалне самоуправе и доставља Агенцији у року од мјесец дана од дана његовог усвајања.

XI. ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ, УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ И ЗАИНТЕРЕСОВАНЕ ЈАВНОСТИ И ПРАВО НА ПРАВНУ ЗАШТИТУ У ПИТАЊИМА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Информације о животној средини

Члан 67

(1) Информације о животној средини обухватају:

- стање појединих сегмената животне средине, као што су: ваздух, вода, море, земљиште, природа, биолошка и предиона разноврсност, станишта, мочваре, обално подручје, укључујући генетички модификоване организме, као и међусобне утицаје појединих сегмената животне средине;
- факторе утицаја на животну средину: супстанце, енергија, бука, зрачење, радијација укључујући и радиоактивни отпад, отпад, емисије и друга испуштања у животну средину, који утичу, или могу утицати на сегменте животне средине;
- мјере садржане у стратешким документима, прописима, плановима, програмима, споразумима о животној средини, активности које могу директно или индиректно утицати на поједине сегменте животне средине, као и мјере или активности утврђене ради њихове заштите;
- извјештаје о спровођењу међународних уговора који се односе на заштиту животне средине;
- анализу трошкова и друге финансијске анализе које се примјењују као дио мјера и активности са циљем заштите и побољшања стања животне средине;

- информације које се односе на услове квалитета живота људи, њихово здравље и безбједност, културну баштину и изграђене објекте у мјери када на њих утиче, или може утицати стање појединих сегмената животне средине, односно стање узроковано факторима и/или мјерама из ал. 2 и 3 овог става.

(2) Правно лице које обавља послове из области животне средине може чувати информације о животној средини у име органа државне управе, органа управе или органа локалне управе.

Захтјев и рок за давање информација из области животне средине

Члан 69

(1) Приступ информацијама о животној средини обезбјеђује се на основу захтјева који се подноси органу државне управе, органу управе и органу локалне управе и који не мора да садржи разлоге за тражење информација.

(2) О захтјеву из става 1 овог члана, одлучује се у року од 15 дана од дана подношења захтјева у складу са законом којим је уређен слободан приступ информацијама.

(3) Рок из става 2 овог члана, може се продужити за осам дана, ако се тражи приступ изузетно обимној и сложеној информацији о животној средини.

(4) У случају из става 3 овог члана, подносилац захтјева се обавјештава, у писаној форми, о продужењу рока за рјешавање по захтјеву и о разлозима продужења у року од пет дана од дана подношења захтјева.

(5) Информација о животној средини, по могућности даје се у облику у којем то захтијева подносилац захтјева.

Квалитет информација о животној средини

Члан 71

(1) Органи државне управе, органи управе и органи локалне управе, дужни су да у оквиру своје надлежности, обезбиједе да информације о животној средини које су сачинили или које су сачињене у њихово име, буду ажурне, тачне и упоредиве.

(2) Уколико се ради о захтјеву за пружање информације која се односи на факторе утицаја на животну средину из члана 67 став 1 алинеја 2 овог закона, органи из става 1 овог члана, дужни су ако су доступне такве информације, информисати подносиоца захтјева о:

- мјесту гдје се могу пронаћи;
- мјерним поступцима, методама анализа, узорковања, претходне обраде узорака коришћених у прикупљању података, или о одговарајућим стандардизованим поступцима који су коришћени.

Учешће јавности и заинтересоване јавности

Члан 72

(1) Органи државне управе, органи управе и органи локалне управе надлежни за послове заштите животне средине, дужни су да благовремено обавјештавају јавност и заинтересовану јавност о поступцима одлучивања у питањима животне средине која се односе на:

1) стратешку процјену утицаја планова и програма на животну средину;
2) процјену утицаја на животну средину;
3) поступак издавања дозволе за интегрисано спрјечавање и контролу загађивања кроз одобравање рада нових, односно постојећих постројења;
4) стратегије, планове, програме и остала документа из области заштите животне средине;
5) друга питања из области животне средине у складу са посебним прописима.

XII. ФИНАНСИРАЊЕ

Финансирање у области животне средине

Члан 74

Држава и јединица локалне самоуправе, обезбјеђују финансијска средства за заштиту и унапрјеђење животне средине.

Извори финансирања

Члан 75

Средства за финансирање заштите животне средине обезбјеђују се из:

- буџета Црне Горе;
- буџета јединице локалне самоуправе;
- средстава еко-накнада;
- средстава Фонда за заштиту животне средине (у даљем тексту: Еко-фонд);
- кредита, донација и помоћи;
- инструмената, програма и фондова Европске уније, Уједињених нација и међународних организација;
- страних улагања намијењених заштити животне средине; и
- других извора у складу са законом.

Еко-фонд и средства Еко-фонда

Члан 76

(1) Еко-фонд има својство правног лица.

(2) Еко-фонд оснива Влада.

(3) Средства за финансирање Еко-фонда обезбјеђују се из:

- буџета Црне Горе;
- средстава еко-накнада;
- кредита, донација и помоћи;
- инструмената, програма и фондова Европске уније, Уједињених нација и међународних организација;
- страних улагања намијењених заштити животне средине; и
- других извора у складу са законом.

(4) Средства Еко-фонда користе се за: финансирање припреме, спровођења и развоја програма, пројеката и сличних активности на државном и локалном нивоу, у циљу очувања, одрживог коришћења, заштите и унапрјеђивања животне средине, енергетске ефикасности и коришћења обновљивих извора и енергије, спровођење циљева и начела заштите животне средине, ради постизања интегралног и цјеловитог очувања квалитета животне средине, очувања биолошке, геолошке и предионе разноврсности и рационалног коришћења природних добара и енергије као основних услова одрживог развоја, као и остваривање права грађана на здраву животну средину.

(5) Актом о оснивању уређује се организација и начин рада, дјелатност, органи, начин финансирања и коришћења средстава и друга питања од значаја за рад Еко-фонда.

Коришћење средстава за заштиту животне средине

Члан 78

Средства за заштиту животне средине користе се за:

- суфинансирање програма заштите и развоја заштићених природних добара;
- финансирање трошкова спровођења превентивних мјера или мјера ремедијације када је загађивач непознат у складу са законом којим се уређује одговорност за штету у животној средини;
- суфинансирање и других инвестиционих програма који доприносе битном смањењу загађивања животне средине;
- израду идејних рјешења, научно-истраживачких пројеката апликативног карактера, студија, елабората и извођачких пројеката;
- суфинансирање стручног оспособљавања кадрова у стручним, научним, привредним и управним организацијама из области животне средине од интереса за државу;
- суфинансирање организованих активности у предузимању мјера из области животне средине у оквиру еколошких невладиних организација;
- суфинансирање публикација, часописа, стручних и научних скупова и информативно-пропагандних активности у области заштите и побољшања квалитета животне средине;

- суфинансирање израде и реализације Локалног плана заштите животне средине.

Накнаде за заштиту и унапрјеђење животне средине јединица локалне самоуправе

Члан 79

(1) Јединица локалне самоуправе може прописати накнаду за заштиту и унапрјеђивање животне средине, у складу са својим потребама и специфичностима.

(2) Критеријуме, врсту и висину накнаде из става 1 овог члана, начин плаћања, обвезнике, као и олакшице за одређене категорије обвезника плаћања, прописује јединица локалне самоуправе, уз претходну сагласност Владе.

(3) Прикупљена средства по основу накнада из става 1 овог члана, морају се намјенски користити за заштиту и унапрјеђење животне средине на територији јединице локалне самоуправе.

XV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Оснивање Еко-фонда

Члан 92

(1) Еко-фонд основаће се најкасније у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона.

(2) До оснивања Еко-фонда средства од еко-накнада из члана 77 овог закона уплаћиваће се у буџет Црне Горе.

Престанак важења

Члан 94

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о животној средини ("Службени лист ЦГ", број 48/08, 40/10, 40/11 и 27/14), одредбе члана 35 алинеја 2, члана 36 и чл. 38 до 41 Закона о животној средини ("Службени лист РЦГ", број 12/96) и члан 154 Закона о измјенама и допунама Закона којима су прописане новчане казне за прекршаје ("Службени лист ЦГ", број 40/11).

Ступање на снагу

Члан 95

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе".

*****

6.3. Закон о стратешкој процјени утицаја на животну средину

(„Сл.лист РЦГ“, број 80/05 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 59/11 и 52/16 од 9.8.2016.; Види члан 156 Закона 40/10)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1 *(„Сл.лист ЦГ“, број 59/11)*

Овим законом утврђују се услови, начин и поступак вршења процјене утицаја одређених планова и програма на животну средину (у даљем тексту: стратешка процјена), кроз интегрисање принципа заштите животне средине у поступак припреме, усвајања и реализације планова и програма који имају значајан утицај на животну средину.

Надлежни орган

Члан 4 став 1 тачка 2 *(„Сл.лист ЦГ“, број 59/11)*

(1) За спровођење поступка стратешке процјене, у оквиру овлашћења утврђених овим законом, одговоран је орган надлежан за припрему плана и програма, и то:

2) орган локалне управе надлежан за припрему плана и програма - за планове и програме које усваја орган на локалном нивоу.

Област примјене

Члан 5 *(„Сл.лист ЦГ“, број 59/11)*

(1) Стратешка процјена се врши за планове и програме кад постоји могућност да њихова реализација изазове последице по животну средину.

(2) Израда стратешке процјене:

1) је обавезна за планове и програме: из области: пољопривреде, шумарства, рибарства, ловства, енергетике, индустрије, укључујући рударство, саобраћаја, телекомуникација, туризма, регионалног развоја, урбанистичког и просторног планирања или коришћења земљишта, управљања морским добром, управљања водама, управљања отпадом, који дају оквир за развој будућих пројеката који подлијежу изради процјене утицаја на животну средину у складу са посебним прописом, који, с обзиром на подручје у коме се реализују, могу утицати на заштићена подручја, природна станишта и очување дивље флоре и фауне;
2) се може захтијевати за планове и програме из става 2 тачка 1 овог члана: којима је предвиђено коришћење мањих површина на локалном нивоу, којима је предвиђена мања измјена планова и програма, који нијесу наведени у ставу 2 тачка 1 алинеја 1 овог члана, а који дају оквир за развој пројеката који подлијежу изради процјене утицаја на животну средину;
3) се не врши за планове и програме намијењене: одбрани земље, ублажавању и отклањању посљедица елементарних непогода, за финансијске и буџетске планове.

Опште обавезе

Члан 6 *(„Сл.лист ЦГ“, број 59/11)*

(1) За планове и програме који подлијежу изради стратешке процјене, у складу са чланом 5 став 2 тач. 1 и 2 овог закона, обавезно се припрема извјештај о стратешкој процјени.

(2) Орган надлежан за припрему плана и програма не може упутити план и програм у даљу процедуру усвајања без предходне прибављене сагласности на извјештај о стратешкој процјени од органа надлежног за послове заштите животне средине.

(3) Орган надлежан за послове заштите животне средине, у смислу става 2. овог члана, је:

1) орган управе надлежан за послове заштите животне средине;
2) орган локалне управе надлежан за послове заштите животне средине.

II. ПОСТУПАК СТРАТЕШКЕ ПРОЦЈЕНЕ

Фазе у поступку стратешке процјене

Члан 8 *(„Сл.лист ЦГ“, број 59/11)*

(1) Стратешка процјена се врши у поступку припреме плана и програма који може имати значајне утицаје на животну средину, прије његовог доношења или подношења надлежном органу на усвајање (одлучивање о потреби израде стратешке процјене; утврђивање обима и садржаја извјештаја о стратешкој процјени и одлучивање о давању сагласности на извјештај о стратешкој процјени).

(2) Поступак стратешке процјене састоји се од сљедећих фаза:

1) доношења одлуке:
   - о изради стратешке процјене за планове и програме из члана 5 став 2 тачка 1 овог закона,
   - о потреби израде стратешке процјене за планове и програме из члана 5 став 2 тачка 2 овог закона;
2) утврђивања обима и садржаја извјештаја о стратешкој процјени;
3) одлучивања о давању сагласности на извјештај о стратешкој процјени.

(3) За планове и програме које суфинансира Европска Унија стратешка процјена утицаја врши се у складу са овим законом и прописима Европске Уније.

1. Одлучивање о потреби израде стратешке процјене

Одлука о изради стратешке процјене

Члан 9

(1) За планове и програме из члана 5 став 2 тачка 1 овог закона орган надлежан за припрему плана и програма доноси одлуку о изради стратешке процјене.

(2) Одлука из става 1 овог члана доноси се истовремено са одлуком о изради плана и програма.

Учешће заинтересованих органа и организација и заинтересоване јавности

Члан 11 *(„Сл.лист ЦГ“, број 59/11)*

(1) Предлог одлуке из члана 10 овог закона орган надлежан за припрему плана и програма доставља на мишљење органу из члана 6 став 3 овог закона, органу државне управе надлежном за послове здравља и другим заинтересованим органима и организацијама и заинтересованој јавности.

(2) Рок за достављање мишљења из става 1 овог члана је 15 дана од дана достављања предлога одлуке.

(3) Ако се мишљење не достави у року из става 2 овог члана сматра се да нема примједаба на предложену одлуку о изради, односно о неприступању изради стратешке процјене.

Доношење одлуке о изради стратешке процјене

Члан 12 *(„Сл.лист ЦГ“, број 59/11)*

(1) Орган надлежан за припрему плана и програма, у року од 15 дана од дана истека рока за достављање мишљења из члана 11 став 2 овог закона, доноси одлуку о изради стратешке процјене.

(2) Орган надлежан за припрему плана и програма дужан је да приликом одлучивања размотри и узме у обзир достављена мишљења из члана 11 овог закона.

(3) Одлука из става 1 овог члана је саставни дио одлуке о изради плана и програма и објављује се у “Службеном листу Црне Горе”, односно у “Службеном листу Црне Горе – Општински прописи”.

Доношење одлуке

Члан 13а *(„Сл.лист ЦГ“, број 59/11)*

(1) Уколико се на основу критеријума из члана 13 овог закона утврди да је потребна израда стратешке процјене, орган надлежан за припрему плана и програма доноси одлуку у складу са чл. 9 до 12 овог закона.

(2) За планове и програме за које није потребна израда стратешке процјене надлежни орган доноси одлуку о непредузимању израде стратешке процјене, која садржи податке о:

1) врсти плана и програма за који се не ради извјештај о стратешкој процјени;
2) разлозима за непредузимање израде стратешке процјене;
3) критеријумима на основу којих је оцијењено да не постоји могућност значајних утицаја на животну средину;
4) друге релевантне податке на основу којих је одлучено да се не ради извјештај о стратешкој процјени.

2. Утврђивање обима и садржаја извјештаја о стратешкој процени

Носилац израде извјештаја

Члан 16 став 1 *(„Сл.лист ЦГ“, број 59/11)*

(1) Орган надлежан за припрему плана и програма одлучује о избору носиоца израде извјештаја о стратешкој процјени.

3. Одлучивање о давању сагласности на извјештај о стратешкој процјени

Учешће заинтересованих органа и организација

Члан 17 став 1 *(„Сл.лист ЦГ“, број 59/11)*

(1) Орган надлежан за припрему плана и програма доставља заинтересованим органима и организацијама на мишљење извјештај о стратешкој процјени из члана 15. овог закона.

Јавна расправа

Члан 19 *(„Сл.лист ЦГ“, број 59/11)*

(1) Орган надлежан за припрему плана и програма обавјештава јавност и заинтересовану јавност о начину и роковима увида у садржину извјештаја о стратешкој процјени, достављању мишљења, као и времену и мјесту одржавања јавне расправе.

(2) Јавну расправу спроводи орган надлежан за припрему плана или програма плана и програма.

Извјештај о учешћу заинтересованих органа и организација и јавној расправи

Члан 20 *(„Сл.лист ЦГ“, број 59/11)*

(1) Орган надлежан за припрему плана и програма израђује извјештај о учешћу заинтересованих органа и организација и јавној расправи који садржи мишљења из члана 17. став 2. овог закона, као и

мишљења достављена у току јавног увида и јавне расправе о извјештају о стратешкој процјени из члана 19. овог закона.

(2) Извјештај из става 1. овог члана израђује се у року од 30 дана од дана завршетка јавне расправе и садржи образложење о свим прихваћеним или неприхваћеним мишљењима.

Оцјена извјештаја о стратешкој процјени

Члан 21 ст. 1 и 2 *(„Сл.лист ЦГ“, број 59/11)*

(1) Орган надлежан за припрему плана и програма доставља органу надлежном за заштиту животне средине на сагласност извјештај о стратешкој процјени, са извјештајем о учешћу заинтересованих органа и организација и јавној расправи из члана 20. став 1. овог закона.

(2) По добијању извјештаја из става 1 овог члана орган надлежан за послове заштите животне средине може прибавити мишљење других овлашћених организација или стручних лица за поједине области или може образовати комисију за оцјену извјештаја о стратешкој процјени.

Сагласност на извјештај о стратешкој процјени

Члан 22 *(„Сл.лист ЦГ“, број 59/11)*

(1) На основу оцјене из члана 21. овог закона, орган надлежан за послове заштите животне средине даје или одбија захтјев за давање сагласности на извјештај о стратешкој процјени.

(2) Рок за одлучивање о сагласности из става 1. овог члана је 30 дана од дана пријема захтјева од надлежног органа за припрему плана и програма.

Доступност информација

Члан 24 *(„Сл.лист ЦГ“, број 59/11)*

(1) Извјештај о стратешкој процјени, резултати учешћа заинтересованих органа и организација и јавности и других држава у случају прекограничног утицаја, саставни су дио документационе основе плана и програма.

(2) Орган надлежан за припрему плана и програма обезбјеђује доступност података из става 1. овог члана и послије усвајања плана и програма, под условима одређеним законом.

Финансијска средства за израду

Члан 25 *(„Сл.лист ЦГ“, број 59/11)*

Финансијска средства за израду стратешке процјене, односно извјештаја о стратешкој процјени обезбјеђује орган надлежан за припрему плана и програма из буџета Црне Горе, односно буџета јединице локалне самоуправе.

III. НАДЗОР

Надзор над спровођењем закона

Члан 27 *(„Сл.лист ЦГ“, број 59/11)*

(1) Надзор над спровођењем овог закона, у оквиру надлежности утврђених овим законом, врше орган државне управе надлежан за послове заштите животне средине и орган локалне управе надлежан за послове заштите животне средине.

(2) Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона врши орган управе надлежан за послове заштите животне средине, преко еколошког инспектора, у складу са овим законом и законом којим се уређује инспекцијски надзор. **НАПОМЕНА:** Норма престала да важи у односу на надлежност органа управе за послове заштите животне средине - Види члан 1 Закона 57/11-31.

(2) Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона врши орган управе надлежан за послове инспекцијског надзора, преко еколошке инспекције, у складу са овим законом и законом којим се уређује инспекцијски надзор. ***НАПОМЕНА:*** *Измјена ступа на снагу даном почетка примјене Закона о управном поступку („Сл.лист ЦГ“, бр. 56/14, 20/15 и 40/16).*

V. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Ступање на снагу

Члан 29

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу Републике Црне Горе“, а примјењиваће се од 1. јануара 2008. године.

*

6.4. Закон о процјени утицаја на животну средину

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 80/05 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 27/13 и 52/16 од 9.8.2016.; Види члан 4 Закона 40/10 и члан 12 Закона 57/11-31)

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1 *(„Сл.лист ЦГ“, број 27/13)*

Овим законом уређује се поступак процјене утицаја за пројекте који могу имати значајан утицај на животну средину, садржај елабората о процјени утицаја, учешће заинтересованих органа и организација и јавности, поступак оцјене елабората и издавања сагласности, обавјештавање о пројектима који могу имати значајан утицај на животну средину друге државе, надзор и друга питања од значаја за процјену утицаја на животну средину.

Надлежни орган

Члан 4 *(„Сл.лист ЦГ“, број 27/13)*

Надлежни орган одговоран за спровођење поступка процјене утицаја (у даљем тексту: надлежни орган) је:

- орган управе надлежан за послове заштите животне средине - за пројекте за које сагласности, одобрења и дозволе издаје други орган државне управе;
- орган локалне управе надлежан за послове заштите животне средине - за остале пројекте за које сагласности, одобрења и дозволе издаје други органи локалне управе.

Пројекти за које се врши процјена утицаја

Члан 5

(1) Прописом Владе Републике Црне Горе (у даљем тексту: Влада) утврђују се:

- пројекти за које је обавезна процјена утицаја;
- пројекти за које се може захтијевати процјена утицаја.

(2) Надлежни орган одлучује о потреби процјене утицаја у сваком појединачном случају за пројекте из става 1 тачка 2 овог члана.

Обавеза прибављања сагласности на процјену утицаја

Члан 6 *(„Сл.лист ЦГ“, број 27/13)*

Носилац пројекта за који је обавезна процјена утицаја на животну средину или пројекта за који је донијета одлука о потреби процјене утицаја на животну средину или одлука да није потребна процјена утицаја на животну средину, не може приступити извођењу пројекта без сагласности надлежног органа на елаборат о процјени утицаја или одлуке да није потребна процјена утицаја на животну средину.

II. ПОСТУПАК ПРОЦЈЕНЕ УТИЦАЈА

Фазе у поступку процјене утицаја

Члан 8

(1) У поступку процјене утицаја:

- одлучује се о потреби процјене утицаја на животну средину;
- одређује се обим и садржај елабората о процјени утицаја на животну средину (у даљем тексру: елаборат);
- одлучује се о давању сагласности на елаборат.

(2) За пројекте за које је обавезна процјена утицаја не доноси се одлука из става 1 тачка 1 овог члана.

Прикупљање података, обавјештења и документације

Члан 9

(1) Надлежни орган и други органи и организације дужни су да обезбиједе, на захтјев носилаца пројекта, потребне податке, обавјештења и документацију од значаја за утврђивање и процјену могућих директних и индиректних утицаја пројекта на животну средину.

(2) Органи и организације из става 1 овог члана дужни су да, у року од 15 дана од дана пријема захтјева, обезбиједе носиоцу пројекта тражене податке, обавјештења и документацију којом располажу.

(3) Ако орган или организација из става 1 овог члана не располаже траженим подацима, обавјештењима и документацијом, о томе писаним путем обавјештава носиоца пројекта, у року из става 2 овог члана.

1. Одлучивање о потреби процјене утицаја

Разматрање захтјева

Члан 11 *(„Сл.лист ЦГ“, број 52/16)*

(1) По пријему захтјева за одлучивање о потреби процјене утицаја, надлежни орган провјерава да ли је уз захтјев поднијета прописана документација.

(2) Ако је документација уз захтјев из става 1 овог члана непотпуна, надлежни орган захтјева од носиоца пројекта додатне податке, обавјештења и документацију и одређује рок за њихово достављање.

(3) Ако подносилац захтјева не достави додатне податке, обавјештења и документацију у остављеном року, надлежни орган одбацује захтјев као неуредан, осим у случају из члана 9 став 3 овог закона.

(3) Ако подносилац захтјева не достави додатне податке, обавјештења и документацију у остављеном року, надлежни орган одбија захтјев као неуредан, осим у случају из члана 9 став 3 овог закона. ***НАПОМЕНА****: Измјена ступа на снагу даном почетка примјене Закона о управном поступку („Сл.лист ЦГ“, бр. 56/14, 20/15 и 40/16).*

Обавјештавање

Члан 12 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 40/10, 27/13 и 52/16)*

(1) Надлежни орган обавјештава заинтересоване органе и организације и заинтересовану јавност о поднијетом захтјеву за одлучивање о потреби процјене утицаја, у року од три дана од дана пријема уредног захтјева.

(1) Надлежни орган обавјештава заинтересоване органе и организације и заинтересовану јавност о поднијетом захтјеву за одлучивање о потреби процјене утицаја, у року од три дана од дана пријема захтјева. ***НАПОМЕНА****: Измјена ступа на снагу даном почетка примјене Закона о управном поступку („Сл.лист ЦГ“, бр. 56/14, 20/15 и 40/16).*

(2) Обавјештење из става 1 овог члана садржи:

- име/назив подносиоца захтјева,
- назив пројекта;
- мјесто и вријеме увида у документацију;
- назив и адресу надлежног органа коме се доставља мишљење.

(3) Заинтересовани органи и организације и заинтересована јавност могу, у року од пет дана од дана пријема, односно објављивања обавјештења из става 1 овог члана, доставити мишљење надлежном органу о поднијетом захтјеву.

Одлучивање

Члан 13 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 40/10 и 27/13)*

(1) Надлежни орган, у року од четири дана од дана истека рока из члана 12 став 3 овог закона, одлучује о потреби процјене утицаја.

(2) Надлежни орган је дужан да приликом одлучивања размотри достављена мишљења из члана 12 став 3 овог закона.

(3) О одлуци из става 1 овог члана надлежни орган је дужан да обавијести заинтересоване органе и организације и заинтересовану јавност у року од три дана од дана доношења одлуке.

Право на жалбу

Члан 14

Против одлуке из члана 13 став 1, коју је донио надлежни орган из члана 4 став 1 тачка 2, може се поднијети жалба главном администратору.

2. Одређивање обима и садржаја елабората о процени утицаја

Одлучивање о захтјеву

Члан 16 *(„Сл.лист ЦГ", бр. 40/10, 27/13 и 52/16)*

(1) По пријему захтјева за одређивање обима и садржаја елабората надлежни орган поступа на начин прописан чланом 11 овог закона.

(2) Надлежни орган доставља у року од три дана уредно поднијети захтјев Комисији из члана 21 овог закона.

(2) Надлежни орган доставља у року од три дана поднијети захтјев Комисији из члана 21 овог закона. ***НАПОМЕНА****: Измјена ступа на снагу даном почетка примјене Закона о управном поступку („Сл.лист ЦГ", бр. 56/14, 20/15 и 40/16).*

(3) Комисија разматра захтјев и надлежном органу, у року од десет дана од дана пријема захтјева, доставља извјештај са предлогом обима и садржаја елабората.

(4) Предлог Комисије надлежни орган доставља носиоцу пројекта и обавјештава заинтересоване органе и организације и јавност у року од пет дана од дана пријема предлога.

(5) Заинтересовани органи и организације и заитнересована јавност, у року од пет дана од дана пријема обавјештења о предлогу Комисије, могу надлежном органу доставити мишљење.

(6) Надлежни орган, у року од осам дана од истека рока за достављање мишљења, одлучује о обиму и садржају елабората.

(7) Надлежни орган је дужан да, приликом одлучивања, размотри мишљења заинтересованих органа и организација и јавности.

(8) Надлежни орган доставља носиоцу пројекта одлуку о обиму и садржају елабората и обавјештава заинтересоване органе и организације и заинтересовану јавност о тој одлуци, у року од три дана од дана доношења.

3. Одлучивање о давању сагласности на елаборат о процјени утицаја

Захтјев за давање сагласности

Члан 17 *(„Сл.лист ЦГ", бр. 27/13 и 52/16)*

(1) Захтјев за давање сагласности на елаборат носилац пројекта подноси надлежном органу.

(2) Уз захтјев из става 1 овог члана носилац пројекта подноси елаборат.

(3) Елаборат из става 2 овог члана подноси се у писаној форми у три примјерка и у електронском облику.

(4) Ако је надлежни орган у поступку одлучивања о потреби процјене утицаја донио одлуку о потреби израде елабората о процјени утицаја, носилац пројекта је дужан да захтјев за давање сагласности на елаборат поднесе надлежном органу најкасније у року од двије године од дана пријема одлуке о потреби израде елабората.

(5) Ако је надлежни орган одлучивао о обиму и садржају елабората, носилац пројекта је дужан да захтјев за давање сагласности поднесе надлежном органу, најкасније у року од двије године од дана пријема коначне одлуке о обиму и садржају елабората.

(5) Ако је надлежни орган одлучивао о обиму и садржају елабората, носилац пројекта је дужан да захтјев за давање сагласности поднесе надлежном органу, најкасније у року од двије године од дана пријема одлуке о обиму и садржају елабората. ***НАПОМЕНА****: Измјена ступа на снагу даном почетка примјене Закона о управном поступку („Сл.лист ЦГ", бр. 56/14, 20/15 и 40/16).*

(6) Ако носилац пројекта из става 5 овог члана поднесе захтјев за давање сагласности по истеку прописаног рока, надлежни орган ће одлучити о поднијетом захтјеву у зависности од околности сваког конкретног случаја.

Јавна расправа о елаборату

Члан 20 *(„Сл.лист ЦГ“, број 40/10)*

(1) Надлежни орган, у року од пет дана од дана пријема захтјева за давање сагласности на елаборат, обавјештава заинтересоване органе и организације и заинтересовану јавност о начину, року и мјесту јавног увида, достављања примједби и мишљења, као и о времену и мјесту одржавања јавне расправе о елаборату.

(2) Јавна расправа из става 1 овог члана може се одржати најраније 10 дана од дана обавјештавања заинтересованих органа и организација и јавности.

(3) Јавну расправу организује и води надлежни орган.

(4) У јавној расправи учествује носилац пројекта и најмање једно лице које је учествовало у изради елабората.

Комисија за процјену утицаја

Члан 21 *(„Сл.лист ЦГ“, број 27/13)*

(1) За утврђивање обима и садржаја елабората и оцјену елабората надлежни орган образује комисију за утврђивање обима и садржаја елабората и оцјену елабората (у даљем тексту: Комисија за процјену утицаја).

(2) Комисија за процјену утицаја се образује из реда запослених у надлежном органу и других стручних лица.

(3) Рјешењем о образовању Комисије за процјену утицаја одређује се број, састав и начин рада Комисије.

(4) Чланови Комисије за процјену утицаја не могу бити лица која су учествовала у изради елабората или су оснивачи или запослени код носиоца пројекта или код правног лица или предузетника које је израдило елаборат.

Оцјена елабората

Члан 22, ст. 1, 2 и 5 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 40/10 и 27/13)*

(1) Надлежни орган доставља Комисији за процјену утицаја елаборат у року од два дана од дана њеног образовања, а извјештај са прегледом мишљења и примједби са јавног увида и јавне расправе у року од три дана од дана одржане јавне расправе.

(2) Комисија за процјену утицаја може захтјевати од носиоца пројекта највише два пута да у достављеном елаборату изврши одређене измјене и допуне.

(5) Комисија за процјену утицаја дужна је да извјештај о оцјени елабората са предлогом одлуке достави надлежном органу најкасније у року од 25 дана од дана пријема документације из става 1 овог члана.

3. Одлучивање о сагласности

Члан 24 *(„Сл.лист ЦГ“, број 40/10)*

(1) На основу извјештаја и предлога одлуке Комисије за процјену утицаја, надлежни орган одлучује о давању сагласности или одбијању захтјева за давање сагласности на елаборат.

(2) Одлуку из става 1 овог члана надлежни орган доноси и доставља носиоцу пројекта у року од пет дана од дана пријема извјештаја и предлога одлуке Комисије за процјену утицаја.

(3) О одлуци из става 1 овог члана надлежни орган је дужан да обавјести заинтересоване органе и организације и јавност у року из става 2 овог члана и да им стави на увид:

- садржај одлуке и услове ако су одређени;
- разлоге на којима се одлука заснива, укључујући и разлоге о прихватању или одбијању прибављених примједаба, предлога и мишљења заинтересованих органа и организација и јавности;
- по потреби, опис најважнијих мјера које је носилац пројекта дужан да предузима у циљу спречавања, отклањања, улбажавања или санирања штетних последица.

Право на жалбу

Члан 25

(1) Против одлуке из члана 16 став 8 и члана 24 став 1, коју је донио надлежни орган из члана 4 став 1 тачка 2 овог закона, може се поднијети жалба главном администратору.

Реализација мјера из елабората

Члан 27 ст. 2 и 3 *(„Сл.лист ЦГ“, број 27/13)*

(2) За пројекте за које је издата сагласност на елаборат процјене утицаја на животну средину или донијета одлука да није потребна процјена утицаја, надлежни орган утврђује да ли су реализоване све мјере предвиђене елаборатом односно одлуком.

(3) У случају када надлежни орган из става 2 овог члана утврди да нијесу реализоване све мјере предвиђене елаборатом односно одлуком да није потребна процјена утицаја, не може се издати употребна дозвола.

III. ОБАВЈЕШТАВАЊЕ, ВОЂЕЊЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ И СТАВЉАЊЕ ПОДАТАКА НА УВИД

Обавеза вођења евиденције и формирања базе података

Члан 31

(1) Надлежни орган води евиденцију о поступцима и одлукама о давању сагласности и одбијању захтјева за давање сагласности на елаборат.

(2) Евиденција из става 1 овог члана води се у виду јавне књиге (у даљем тексту: евиденциона књига), чији садржај, облик и начин вођења прописује орган државне управе надлежан за послове заштите животне средине.

Стављање података на увид

Члан 32

(1) Надлежни орган је дужан да заинтересованим органима и организацијама и јавности стави на увид комплетну документацију о спроведеном поступку процјене утицаја, на захтјев поднијет у писаној форми, у року од 15 дана од пријема захтјева.

(2) Од обавезе стављања на увид документације из става 1 овог члана изузимају се докуметни који чине пословну, службену или државну тајну.

(3) Пословном, службеном или државном тајном не могу бити заштићени подаци који се односе на емисије штетних материја, ризике од удеса, резултате мониторинга и инспекцијски надзор.

IV. НАДЗОР

Надзор над спровођењем закона

Управни надзор НАПОМЕНА*: Измјена ступа на снагу даном почетка примјене Закона о управном поступку („Сл.лист ЦГ“, бр. 56/14, 20/15 и 40/16).*

Члан 33 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 27/13 и 52/16)*

(1) Надзор над спровођењем овог закона и прописа донијетих на основу овог закона врше, у оквиру надлежности утврђених овим законом, орган државне управе надлежан за послове заштите животне средине и орган локалне управе надлежан за послове заштите животне средине.

(2) Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона врши еколошка инспекција, у складу са овим законом и законом којим се уређује инспекцијски надзор.

(2) Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона врши орган управе надлежан за послове инспекцијског надзора, преко еколошке инспекције, у складу са овим законом и законом којим се уређује инспекцијски надзор. ***НАПОМЕНА:*** *Измјена ступа на снагу даном почетка примјене Закона о управном поступку („Сл.лист ЦГ“, бр. 56/14, 20/15 и 40/16).*

(3) У вршењу послова инспекцијског надзора еколошки инспектор контролише нарочито:

- да ли носилац пројекта има одлуку надлежног органа о потреби процјене утицаја;
- да ли носилац пројекта има сагласност на елаборат процјене утицаја;
- да ли носилац пројекта реализује мјере из елабората на који је издата сагласност или мјере које су утврђене одлуком да није потребна процјена утицаја на животну средину.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важности прописа

Члан 39

Даном поочетка примјене овог закона престају да важе одредбе чл. 17, 18, 19, члана 36 став 1 алинеја 1, члана 37, члана 44 став 1 алијена 1 и члана 46 став 1 тач. 2 и 3 Закона о животној средини ("Службени лист РЦГ", број 12/96).

Ступање на снагу

Члан 40

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе" а примјењиваће се од 1. јануара 2008. године.

*

6.5. Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине

(„Сл.лист РЦГ“, број 80/05 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 54/09, 42/15 и 54/16 од 15.08.2016.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом уређују се услови и поступак издавања интегирсане дозволе за постројења и активности које могу имати негативне утицаје на здравље људи, животну средину или материјална добра, врсте активности и постројења, надзор и друга питања од значаја за спречавање и контролу загађивања животне средине.

II. ИНТЕГРИСАНА ДОЗВОЛА

Надлежни органи за издавање дозвола

Члан 4

Надлежни орган одговоран за издавање дозволе је:

- орган државне управе надлежан за послове заштите животне средине за постројења за које дозволу или одобрење за изградњу и почетак рада, односно обављање активности издаје други орган државне управе;
- орган локалне управе надлежан за послове заштите животне средине за остала постројења за која дозволу или одобрење за изградњу и почетак рада, односно обављање активности издаје надлежни орган локалне управе.

Обавезе надлежног органа

Члан 5

Надлежни орган обезбјеђује:

- да рад нових постројења не започне прије добијања дозволе, изузев у случају пробног рада одобреног у складу са законом;
- да рад постојећих постројења, започет прије ступања на снагу овог закона, буде усклађен са захтјевима и условима утврђеним овим законом;
- да услови и поступак издавања дозвола буду у потпуности координирани, када је укључено више од једног надлежног органа;
- праћење развоја најбољих доступних техника;
- праћење и развој мониторинга који примјењује оператер;
- ревизију и, по потреби, измјену услова у дозволи;
- приступ јавности садржају затхјева за издавање дозволе, издатим дозволама и резултатима мониторинга;
- вођење регистара резултата мониторинга који обавља оператер;

- услове за припрему и достављање података Европској Комисији о утврђеним граничним вриједностима емисија за прописане активности и постројења и по потреби о најбољим доступним техникама на основу којих су добијене ове вриједности, као и доставу извјештаја урађеног на основу упитника о имплементацији овог закона;
- предузимање и других мјера утврђених законом и другим прописима.

Дозвола

Члан 6

(1) За рад постројења и обављање његове активности оператер прибавља дозволу надлежног органа.

(2) Дозволом се:

- одобрава пуштање у рад нових постројења или њихових дјелова;
- одобрава рад и битне измјене у раду, односно функционисању постојећег постројења.

(3) Дозвола се издаје на одређено вријеме, а најдуже на период од десет година, за једно постројење или за више постројења који се налазе на истом мјесту и којим управља исти оператер.

III. ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА ДОЗВОЛЕ

Разматрање захтјева

Члан 9 *(„Сл.лист ЦГ“, број 54/16)*

(1) Надлежни орган разматра поднијети захтјев и, ако захтјев не садржи прописане податке и/или документацију, може затражити од подносиоца захтјева да, у одређеном року, достави додатне податке, документацију или информације.

(2) Ако подносилац захтјева не достави податке, документацију и информације у одређеном року, надлежни орган одбацује захтјев као неуредан.

(2) Ако подносилац захтјева не достави податке, документацију и информације у одређеном року, надлежни орган одбија захтјев као неуредан. ***НАПОМЕНА****: Измјена ступа на снагу даном почетка примјене Закона о управном поступку („Сл.лист ЦГ“, бр. 56/14, 20/15 и 40/16).*

(3) У случају из става 2 овог члана, надлежни орган доставља подносиоцу захтјева закључак о одбацивању захтјева, у року од три дана од дана доношења тог акта.

(3) У случају из става 2 овог члана, надлежни орган доставља подносиоцу захтјева рјешење о одбијању захтјева, у року од три дана од дана доношења тог акта. ***НАПОМЕНА****: Измјена ступа на снагу даном почетка примјене Закона о управном поступку („Сл.лист ЦГ“, бр. 56/14, 20/15 и 40/16).*

(4) Надлежни орган може извршити провјеру тачности података и информација садржаних у захтјеву за издавање дозволе, провјеру примјењивости предложеног програма мјера из члана 8 став 2 тачка 2 овог закона и других података из захтјева, као и приложене документације.

Обавјештавање заинтересованих органа и организација и јавности

Члан 10 *(„Сл.лист ЦГ“, број 54/16)*

(1) Надлежни орган обавјештава заинтересоване органе и организације и јавност о пријему захтјева, у року од пет дана од дана пријема уредног захтјева за издавање дозволе, односно додатних података, докумената и информације из члана 9. став 1. овог закона.

(1) Надлежни орган обавјештава заинтересоване органе и организације и јавност о пријему захтјева, у року од пет дана од дана пријема захтјева за издавање дозволе, односно додатних података, докумената и информације из члана 9. став 1. овог закона. ***НАПОМЕНА****: Измјена ступа на снагу даном почетка примјене Закона о управном поступку („Сл.лист ЦГ“, бр. 56/14, 20/15 и 40/16).*

(2) Надлежни орган, на захтјев заинтересованих органа и организација из става 1. овог члана, доставља копију захтјева за издавање дозволе и ставља на увид одговарајућу документацију из члана 8. овог закона, у року од пет дана од дана пријема тог захтјева.

(3) На захтјев заинтересоване јавности надлежни орган доставиће копију захтјева за издавање дозволе.

(4) Подносилац захтјева из става 3. овог члана сноси трошкове израде и достављања копије захтјева за издавање дозволе, у прописаном износу.

(5) Заинтересовани органи и организације и представници заинтересоване јавности могу доставити своја мишљења надлежном органу, у року од 15 дана од дана пријема обавјештења из става 1. овог члана.

Нацрт дозволе

Члан 11 *(„Сл.лист ЦГ“, број 54/16)*

(1) Надлежни орган је дужан да нацрт дозволе изради у року од 45 дана од дана пријема уредног захтјева за издавање дозволе, узимајући у обзир мишљења других органа и организација и заинтересоване јавности.

(1) Надлежни орган је дужан да нацрт дозволе изради у року од 45 дана од дана пријема захтјева за издавање дозволе, узимајући у обзир мишљења других органа и организација и заинтересоване јавности. ***НАПОМЕНА****: Измјена ступа на снагу даном почетка примјене Закона о управном поступку („Сл.лист ЦГ“, бр. 56/14, 20/15 и 40/16).*

(2) Надлежни орган је дужан да о нацрту дозволе и о могућности увида у пратећу домументацију обавјести заинтересоване органе и организације и јавност, у року од пет дана од дана израде нацрта дозволе, као и да на њихов захтјев достави копију нацрта у року од пет дана од дана пријема тог захтјева.

(3) Заинтересована јавност сноси трошкове израде и достављања копије нацрта дозволе, у прописаном износу.

(4) Заинтересовани органи и организације и заинтересована јавност могу надлежном органу доставити своја мишљења о нацрту дозволе, у року од 15 дана од дана пријема обавјештења из става 2. овог члана.

(5) Надлежни орган нацрт дозволе, заједно са захтјевом оператера и пратећом документацијом, мишљењима заинтересованих органа и организација и заинтересоване јавности датих на нацрт дозволе, доставља техничкој комисији коју образује надлежни орган, у року од 10 дана од дана истека рока из става 4 овог члана.

Техничка комисија

Члан 12 став 1

(1) Актом о образовању техничке комисије (у даљем тексту: Комисија) утврђује се број чланова и састав комисије и друга питања од значаја за рад комисије.

Одлучивање

Члан 14 *(„Сл.лист ЦГ“, број 54/16)*

(1) Надлежни орган одлучује о издавању дозволе на основу захтјева оператера, приложене документације, извјештаја и оцјене комисије, као и прибављених мишљења других органа и организација и заинтересоване јавности, у року од 120 дана од дана пријема уредног захтјева за издавање дозволе.

(1) Надлежни орган одлучује о издавању дозволе на основу захтјева оператера, приложене документације, извјештаја и оцјене комисије, као и прибављених мишљења других органа и организација и заинтересоване јавности, у року од 120 дана од дана пријема захтјева за издавање дозволе. ***НАПОМЕНА****: Измјена ступа на снагу даном почетка примјене Закона о управном поступку („Сл.лист ЦГ“, бр. 56/14, 20/15 и 40/16).*

(2) У изузетним случајевима, на захтјев оператера или на иницијативу надлежног органа, рок из става 1. овог члана може се продужити, али не дуже од 240 дана од дана пријема уредног захтјева.

(2) У изузетним случајевима, на захтјев оператера или на иницијативу надлежног органа, рок из става 1. овог члана може се продужити, али не дуже од 240 дана од дана пријема захтјева. ***НАПОМЕНА****: Измјена ступа на снагу даном почетка примјене Закона о управном поступку („Сл.лист ЦГ“, бр. 56/14, 20/15 и 40/16).*

(3) О продужењу рока из става 2. овог члана, разлозима, као и новом року за доношење одлуке, надлежни орган обавјештава подносиоца захтјева.

(4) Надлежни орган рјешењем одлучује о издавању дозволе, односно о одбијању захтјева за издавање дозволе.

(5) Надлежни орган ће одбити захтјев за издавање дозволе, ако:
- постројење за обављање активности за које се захтјева дозвола не испуњава прописане услове;
- на основу података и документације садржаних у захтјеву, нијесу испуњени услови за примјену прописаних стандарда животне средине;
- захтјев садржи нетачне податке коју су од утицаја на издавање дозволе.

(6) Рјешење о издавање дозволе, односно о одбијању захтјева за издавање дозволе надлежни орган доставља оператеру и обавјештава друге органе и организације и јавност у року од осам дана од дана доношења рјешења.

(7) Против рјешења из става 4 овог члана које је донио надлежни орган из члана 4 став 1 тачка 2 овог закона може се поднијети жалба главном администратору.

Услови који се утврђују дозволом

Члан 15

(1) Дозволом се утврђују услови за рад постројења и обавезе оператера, у зависности од природе активности и њиховог утицаја на животну средину.

(2) Дозвола садржи услове који се односе на:
1) примјену најбоље доступне технике или других техничких услова и мјера;
2) мјере из елабората о процјени утицаја на животну средину;
3) граничне вриједности емисија загађујућих материја, утврђене за дато постројење;
4) мјере заштите ваздуха, воде и земљишта;
5) мјере које се односе на управљање отпадом који настаје при раду постројења;
6) мјере за смањење буке и вибрација;
7) мјере које се односе на ефикасно коришћење енергије;
8) захтјеве за мониторинг емисија са:
   - специфицираном методологијом,
   - дефинисаном учесталошћу мјерења,
   - дефинисаним правилима за тумачење резултата мјерења,
   - утврђеном обавезом достављања података надлежном органу;
9) мјере за спрјечавање удеса и отклањање њихових посљедица;
10) смањење загађивања, укључујући и прекогранично загађивање животне средине;
11) мјере предвиђене за почетак рада, за тренутно заустављање у случају поремећаја у функционисању постројења, као и за престанак рада постројења;
12) предузимање мјера заштите животне средине после престанка активности у циљу избјегавања ризика од загађења и враћања локације у задовољавајуће стање;
13) начин, учесталост и обим података садржаних у извјештају који се доставља надлежном органу у складу са прописима;
14) резултате ревизије услова и обавеза утврђених дозволом;
15) друге специфичне захтјеве.

(3) Ако се према одређеном стандарду квалитета животне средине захтијевају строжији услови од оних који се могу постићи примјеном најбоље доступне технике, дозвола садржи додатне мјере којима се обезбјеђује примјена ових стандарда.

(4) Услове за примјену најбољих доступних техника прописује орган државне управе надлежан за послове заштите животне средине.

(5) У случају из става 3 овог члана, надлежни орган дозволом утврђује мјере и рокове за примјену стандарда квалитета животне средине прописаних у складу са законом, а нарочито:
1) датум од када се стандарди примјењују и подручја на која се односе;
2) највиши и најнижи прихватљив ниво загађујућих материја и буке у животној средини;
3) одређене параметре, процедуру мониторинга и методе којима се утврђују прекорачења стандарда, као и мјере које се предузимају у том случају.

(6) Дозвола не мора да садржи граничне вриједности емисија за директна испуштања гаса стаклене баште за постројења која су укључена у шеме дозвољене трговине емисијама гаса стаклене баште, осим ако је ово неопходно како би се обезбиједила гаранција да се неће изазвати значајније загађење на локалном нивоу.

(7) Надлежни орган ће, по потреби, измијенити дозволу у складу са новонасталим условима, осим на постројења која нијесу укључена или су привремено искључена из шеме дозвољене трговине емисијама гаса стаклене баште.

(8) Дозвола може садржати привремено ослобађање од придржавања одређених услова, уколико се усвојеним санационим програмом обезбјеђује примјена мјера које воде ка смањењу загађивања и испуњењу услова.

(9) Критеријуми за одређивање најбољих доступних техника, за примјену стандарда квалитета животне средине, као и за одређивање граничних вриједности емисија у дозволи уређују се прописом Владе.

(10) Садржај, облик и начин израде дозволе ближе прописује орган државне управе надлежан за послове заштите животне средине.

Ревизија дозволе по службеној дужности

Члан 17

(1) Ревизија дозволе обавезно се врши после сваких пет година од њеног издавања.

(2) Надлежни орган врши ревизију издате дозволе по службеној дужности, ако:

- је загађивање које проузрокује постројење таквог значаја да је потребно извршити ревизију постојећих граничних вриједности емисија или је такве нове вриједности потребно утврдити у дозволи;
- постоји опасност да загађивање проузрокује штету или настане штета по животну средину и здравље људи;
- суштинске промјене у најбољим доступним техникама омогућавају значајно смањење емисија без великих додатних трошкова;
- промјене у захтјевима за безбједност у раду постројења или вршењу одређене активности захтјевају увођење нових техника;
- измјене у прописима о заштити животне средине то захтјевају.

(3) Ревизија дозволе врши се у року од 30 дана од дана настанка случаја из става 2 овог члана.

(4) Ако надлежни орган покрене поступак за ревизију дозволе обавијестиће оператера о разлозима за то и затражити да у одређеном року достави податке из чалан 7 овог закона.

(5) Ревизија дозволе из ст. 1 и 2 овог члана врши се у складу са поступком утврђеним у чл. 10 до 14 овог закона.

Ревизија дозволе на захтјев оператера

Члан 18

(1) Ревизију услова и обавеза утврђених дозволом надлежни орган врши и на захтјев оператера.

(2) Ревизија дозволе на захтјев оператера врши се у складу са поступком утврђеним у чл. 9 до 14 овог закона.

Престанак важења дозволе

Члан 21

(1) Дозвола може престати да важи, ако:

1) оператер то затражи;
2) оператер не започне рад постројења у року од 12 мјесеци од дана добијања дозволе, а не поднесе захтјев за измјену услова из дозволе у том периоду;
3) оператер престане да испуњава неки од услова који је утврђен дозволом;
4) оператер нема техничких и финансијских средстава за задовољавајуће испуњавање својих обавеза утврђених дозволом;
5) надлежни орган утврди да је оператер у захтјеву за издавање дозволе поднио нетачне податке или фалсификовао документа од значаја за издавање дозволе или оператер

неоправдано одлаже крајњи рок за подношење тражених података, као и у другим случајевима које утврди инспектор;

6) оператер не врши мониторинг и не доставља податке у складу са овим законом;
7) оператер у остављеном року не поступи по захтјеву инспектора или не предузме наложене мјере;
8) оператер буде два пута узастопно кажњен за исти прекршај у складу са овим или посебним законом;
9) је завршен поступак стечаја или ликвидације, а активност не настави други оператер.

(2) Ако је поступак за престанак важења дозволе покренут закључком надлежног органа, оператер ће бити обавјештен у року од пет дана, уз образложење разлога за покретање поступка.

(2) Ако је поступак за престанак важења дозволе покренут рјешењем надлежног органа, оператер ће бити обавјештен у року од пет дана, уз образложење разлога за покретање поступка. ***НАПОМЕНА****: Измјена ступа на снагу даном почетка примјене Закона о управном поступку („Сл.лист ЦГ“, бр. 56/14, 20/15 и 40/16).*

(3) Надлежни орган доноси рјешење о престанку важења дозволе или окончању покренутог поступка у року од 30 дана од дана покретања поступка.

(4) Против рјешења из става 3 овог члана које је донио надлежни орган из члана 4 став 1 тачка 2 овог закона може се поднијети жалба главном администратору.

(5) Надлежни орган у случају престанка важности дозволе утврђује оператеру начин и рокове за извршење обавезних мјера старања о постројењу и локацији утврђених дозволом и других мјера по потреби, да би се избјегао ризик по животну средину, здравље људи и материјална добра.

Начин обавјештавања заинтересованих органа и организација и јавности

Члан 22 ст. 1, 2 и 5

(1) Надлежни орган дужан је да обавјештава заинтересоване органе и организације, заинтересовану јавност и јавност у случајевима из чл. 10, 11 и 14 овог закона путем медија и то најмање у једном локалном или дневном листу који излази на подручју које ће бити захваћено утицајем активности и постројења, као и путем интернета, о трошку подносиоца захтјева.

(2) У случајевима из става 1 овог члана, надлежни орган доставља у писаној форми обавјештење заинтересованим органима и организацијама.

(5) У одлуци о ограничавању приступа информацијама, у смислу става 4 овог члана, надлежни орган је дужан да обавјести јавност на начин утврђен у ставу 1 овог члана, а органе из члана 10 став 1 овог закона на начин утврђен у ставу 2 овог члана, у року од пет дана од дана доношења одлуке.

Регистар издатих дозвола

Члан 24

Регистар издатих дозвола, као дио информационог система животне средине, води надлежни орган.

IV. НАДЗОР

IV. УПРАВНИ НАДЗОР ***НАПОМЕНА****: Измјена ступа на снагу даном почетка примјене Закона о управном поступку („Сл.лист ЦГ“, бр. 56/14, 20/15 и 40/16).* *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 54/16)*

Надзор над спровођењем закона

Члан 26 став 1

(1) Надзор над спровођењем овог закона и прописа донијетих на основу овог закона врше, у оквиру утврђених надлежности овим законом, орган државне управе надлежан за послове заштите животне средине и орган локалне управе надлежан за послове заштите животне средине.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Рокови за доношење прописа

Члан 32

Прописи за спровођење овог закона донијеће се у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Ступање на снагу

Члан 33

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе", а примјењиваће се од 1. јануара 2008. године.

*

6.6. Закон о заштити од буке у животној средини

("Сл.лист ЦГ", бр. 28/11 и 1/14 од 09.01.2014.; Види члан 24 Закона 28/12-584)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом утврђују се мјере за спрјечавање или смањивање штетног утицаја буке у животној средини и друга питања од значаја за заштиту животне средине и здравља људи од утицаја буке.

II. УПРАВЉАЊЕ БУКОМ У ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ

Заштита од буке

Члан 5

(1) Заштиту од буке дужни су да обезбјеђују органи државне управе, органи локалне управе, као и правна лица, привредна друштва, предузетници и грађани, у складу са овим законом.

(2) Државни и локални плански документи морају да садрже услове и мјере заштите од буке.

(3) Привредна друштва, правна лица и предузетници у обављању дјелатности које утичу или могу утицати на прекорачење прописаних граничних вриједности нивоа буке у животној средини дужни су да обезбиједе: примјену техничких мјера за спрјечавање или смањивање емисија буке у животној средини, праћење утицаја дјелатности на ниво буке у животној средини, као и друге мјере заштите у складу са овим законом и другим прописима.

Акустичко зонирање

Члан 6 *(„Сл.лист ЦГ“, број 1/14)*

(1) Надлежни орган локалне управе дужан је да изврши акустичко зонирање ради одређивања акустичких зона на својој територији у циљу заштите људи од буке.

(2) Акустичко зонирање из става 1 овог члана врши се на основу документације о постојећој или планираној намјени простора и нивоа буке процијењеног у складу са изворима буке који се налазе у одређеној зони и њеној непосредној близини.

(3) У акустичким зонама из става 1 овог члана забрањено је проузроковати буку изнад прописаних граничних вриједности.

(4) Бука од грађевинских радова и других активности на отвореном не смије прелазити прописане граничне вриједности нивоа буке у одређеној акустичкој зони.

(5) Употреба електроакустичких и акустичких уређаја на отвореном ~~и~~ из угоститељских објеката дозвољена је у периоду од 9,00 до до 01,00 час, под условом да не прелази прописане граничне вриједности нивоа буке.

(6) Употреба акустичких уређаја из става 5 овог члана дозвољена је до 03,00 часа, без употребе електричних уређаја за појачавање звука, уз сагласност надлежног органа локалне управе.

(7) Изузетно од става 5 овог члана, надлежни орган локалне управе може одобрити употребу електроакустичких и акустичких уређаја на отвореном из угоститељских објеката без временског ограничења, уколико процијени да одређени угоститељски објекат према својим карактеристикама и локацији не може угрозити прописане граничне вриједности нивоа буке.

(8) Надлежни орган локалне управе дужан је да достави органу управе надлежном за послове заштите животне средине (у даљем тексту: Агенција) податке о одређеним акустичким зонама у року од мјесец дана од дана одређивања акустичких зона.

Бука на отвореном из угоститељских објеката

Члан 6а *(„Сл.лист ЦГ“, број 1/14)*

(1) Гранична вриједност нивоа буке електроакустичких и акустичких уређаја на отвореном из угоститељских објеката не смије да прелази 65 dB (A) Laeq.

(2) Мјерење нивоа буке из става 1 овог члана врши комунална полиција са калибрисаним уређајем за мјерење буке на удаљености 2m од најизложеније фасаде, при чему се измјерена вриједност коригује за +/- 3 dB (A) због одбијања звука.

(3) Калибрацију уређаја из става 2 овог члана врши овлашћена институција, у складу са посебним прописом.

(4) За одржавање јавних скупова, забавних и спортских приредби и других активности на отвореном простору, који могу довести до прекорачења граничних вриједности буке, јединице локалне самоуправе одлуком одређују улице, дјелове улица и насеља и друге локације намијењене за те сврхе, као и вријеме одржавања.

Мониторинг буке у животној средини

Члан 9 ст. 5, 6 и 8

(5) Јединица локалне самоуправе може, у складу са законом, организовати праћење стања нивоа буке (мониторинг буке) на својој територији.

(6) Податке утврђене мониторингом из става 5 овог члана јединица локалне самоуправе доставља Агенцији.

(8) Средства за спровођење мониторинга из става 5 овог члана обезбјеђују се из буџета јединице локалне самоуправе.

III. СТРАТЕШКЕ КАРТЕ БУКЕ И АКЦИОНИ ПЛАНОВИ

Стратешке карте буке

Члан 11

(1) Стратешке карте буке се израђују за агломерације, главне путеве, главну пругу и главни аеродром.

(2) Израду стратешких карата буке за агломерацију на својој територији обезбјеђује јединица локалне самоуправе.

(3) За главне путеве, главну пругу и главни аеродром, којима управља концесионар, израду стратешких карата буке обезбјеђује концесионар.

(4) За главне путеве, главну пругу и главни аеродром, којима управља држава, израду стратешких карата буке обезбјеђује Агенција у сарадњи са органом државне управе надлежним за послове саобраћаја.

(5) Стратешке карте буке преиспитују се и, уколико је потребно, ревидују сваких пет година.

(6) Начин израде и ближи садржај стратешких карата буке прописује Министарство (надлежно за послове заштите животне средине), уз претходно прибављено мишљење органа државне управе надлежног за послове саобраћаја.

Достављање стратешких карата буке

Члан 13

(1) Стратешке карте буке чију израду обезбјеђује јединица локалне самоуправе, односно концесионар, достављају се у електронском облику Агенцији.

(2) Уз стратешке карте буке из става 1 овог члана Агенцији се достављају и коришћени улазни подаци и метаподаци, ради уношења података у Информациони систем заштите животне средине.

Садржај стратешких карата буке

Члан 14 став 3

(3) Подаци из стратешких карата буке представљају подлогу за израду државних и локалних планских докумената и пројектно-техничке документације.

Акциони план

Члан 16 ст. 1, 4-8

(1) Акциони планови се израђују на основу стратешких карата буке за главне путеве, главну пругу, главни аеродром и агломерације.

(4) Акциони план за агломерације на својој територији доноси јединица локалне самоуправе.

(5) Акционе планове из ст. 2 и 4 овог члана који се односе на подручја у непосредној близини државних граница припрема орган државне управе надлежан за послове саобраћаја и Министарство, односно јединица локалне самоуправе, у сарадњи са Министарством и надлежним органима сусједне државе.

(6) Акциони планови из ст. 2 и 4 овог члана, доносе се за период од пет година.

(7) Акциони план се може ревидовати и прије истека периода на који је донесен у случају значајних промјена у нивоу буке у животној средини.

(8) Средства за израду и спровођење акционих планова из става 2 овог члана обезбјеђују се из буџета Црне Горе, а средства за спровођење акционих планова из става 4 овог члана обезбјеђују се из буџета јединице локалне самоуправе.

IV. МЈЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД БУКЕ У ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ

Спровођење мјера заштите од буке

Члан 19

(1) У поступку стратешке процјене утицаја на животну средину, односно процјене утицаја на животну средину утврђују се услови и мјере за спрјечавање, смањивање и отклањање штетних ефеката буке у складу са законом.

(2) За објекте за које се не израђује процјена утицаја на животну средину, орган надлежан за издавање грађевинске дозволе дужан је да утврди испуњеност услова и мјера заштите од буке у техничкој документацији.

(3) Интегрисана дозвола мора да садржи мјере заштите од буке у складу са законом.

VI. НАДЗОР

Овлашћење за вршење надзора

Члан 25 *(„Сл.лист ЦГ“, број 57/11)*

(1) Надзор над спровођењем овог закона врши Министарство и надлежни орган локалне управе, ако овим законом није друкчије прописано.

(2) - *Престао да важи* -

(3) Инспекцијски надзор у оквиру надлежности локалне самоуправе врши орган локалне управе надлежан за послове комуналне полиције, у складу са законом.

Права и дужности комуналне полиције

Члан 28

(1) У вршењу послова инспекцијског надзора комунални полицајац контролише нарочито:

1) да ли су нивои буке у акустичким зонама изнад прописаних граничних вриједности;
2) да ли се спрјечавање, смањивање и отклањање штетних ефеката буке врши у складу са рјешењем надлежног органа локалне управе којим су утврђене мјере заштите од буке;
3) да ли бука из угоститељских објеката, градилишта и других извора буке проузрокује прекорачење прописаних граничних вриједности нивоа буке у одређеној акустичкој зони.

Овлашћења комуналне полиције

Члан 29

У вршењу инспекцијског надзора комунални полицајац је обавезан да, када утврди да је повријеђен закон или други пропис, предузме сљедеће управне мјере и радње:

1) забрани обављање дјелатности, односно активности уколико се не спроводе мјере заштите од буке утврђене рјешењем надлежног органа локалне управе;
2) забрани рад угоститељског објекта, извођење грађевинских радова или других активности на отвореном уколико су прекорачене прописане граничне вриједности буке у одређеној акустичкој зони;

3) нареди спровођење других прописаних обавеза у складу са законом.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Подзаконски акти

Члан 32

(1) Прописи из члана 7 став 3 и члана 8 став 5 овог закона донијеће се у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Прописи из члана 11 став 6 и члана 22 став 2 овог закона донијеће се у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона.

(3) До доношења прописа из става 1 овог члана примјењиваће се Правилник о граничним вриједностима нивоа буке у животној средини ("Службени лист РЦГ", бр. 75/06) и Правилник о методама и инструментима мјерења буке и условима које морају да испуњавају организације за мјерење буке ("Службени лист РЦГ", бр. 37/03), уколико нијесу у супротности са овим законом.

Рок за утврђивање акустичких зона

Члан 33

Јединица локалне самоуправе дужна је да одреди акустичке зоне на својој територији у року од годину дана од дана доношења прописа из члана 7 став 3 овог закона.

Рок за израду стратешких карата и акционих планова

Члан 34

(1) Стратешке карте буке за агломерације, главне путеве, главну пругу и главни аеродром израдиће се најкасније до 30. јуна 2017. године.

(2) Акциони планови из члана 16 овог закона донијеће се у року од двије године од дана израде стратешких карата из става 1 овог члана.

Престанак важења закона

Члан 36

Даном почетка примјене овог закона престаје да важи Закон о заштити од буке у животној средини ("Службени лист РЦГ", бр. 45/06).

Ступање на снагу

Члан 37

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе", а примјењиваће се од 1. септембра 2011. године.

*****

6.7. Закон о заштити ваздуха

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 25/10 и 43/15 од 08.08.2015.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1

(1) Овим законом уређује се начин праћења квалитета ваздуха, мјере заштите, оцјењивање и побољшање квалитета ваздуха, као и планирање и управљање квалитетом ваздуха.

(2) Ваздух, као природна вриједност од општег интереса, је дио животне средине и има посебну заштиту у Црној Гори.

(3) Заштита ваздуха од загађивања радиоактивним материјама, генетски модификованим организмима, буком и елементарним непогодама уређује се посебним прописима.

II. НАДЛЕЖНОСТИ И ОБАВЕЗЕ

Надлежности

Члан 4 *(„Сл.лист ЦГ“, број 43/15)*

(1) Ефикасност заштите и побољшања квалитета ваздуха обезбјеђују: државни органи, органи државне управе, јединице локалне самоуправе, домаћа и страна правна лица и предузетници, невладине организације, грађани и удружења грађана.

(2) Управне и стручне послове заштите и побољшања квалитета ваздуха и спровођење мјера заштите и побољшања квалитета ваздуха врше и обезбјеђују: орган државне управе надлежан за послове заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство), орган управе надлежан за заштиту животне средине (у даљем тексту: Агенција), орган управе надлежан за хидрометеоролошке послове (у даљем тексту: Завод), орган локалне управе надлежан за послове заштите животне средине (у даљем тексту: орган локалне управе), као и правна лица и предузетници која имају јавна овлашћења.

(3) Спровођење мјера заштите и побољшања квалитета ваздуха врше и друга правна лица и предузетници.

III. ОЦЈЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА

Загађујуће материје и стандарди квалитета ваздуха

Члан 8 ст. 1 и 3

(1) Врсте загађујућих материја и стандарде квалитета ваздуха за сваку врсту загађујуће материје у ваздуху утврђује Влада Црне Горе (у даљем тексту: Влада).

(3) У зависности од нивоа и природе загађивања ваздуха, Влада, на предлог Министарства или органа локалне управе, може за одређене зоне прописати и строжије стандарде квалитета ваздуха од стандарда утврђених прописом из става 2 овог члана.

Локалне мреже

Члан 14

(1) Јединица локалне самоуправе може, у складу са законом, успоставити мрежу за праћење квалитета ваздуха на свом подручју (у даљем тексту: локална мрежа) (2) Успостављање локалне мреже врши се у складу са критеријумима из члана 11 став 3 овог закона.

(3) Орган локалне управе доноси програм праћења квалитета ваздуха у локалној мрежи.

(4) Праћење квалитета ваздуха у локалној мрежи врши се у складу са прописом из члана 15 овог закона.

(5) Податке утврђене праћењем квалитета ваздуха из става 4 овог члана орган локалне управе је дужан да јавно објави и достави Агенцији до 31. марта текуће године за претходну годину.

(6) У случају прекорачења прага упозорења за одређену загађујућу материју на територији на којој орган локалне управе врши праћење квалитета ваздуха, Агенција ће тражити доставу релевантних података и мимо рокова прописаних ставом 4 овог члана.

IV. ПОСЛОВИ ПРАЋЕЊА КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА И ЕМИСИЈА У ВАЗДУХ

Начин праћења квалитета ваздуха

Члан 15

Услови и начин праћења квалитета ваздуха, стандардизација мјерења, услови које мора испуњавати опрема за оцјењивање квалитета ваздуха, референтне методе, критеријуми за постизање квалитета података, обезбијеђење квалитета података и валидација података и садржај резултата оцјењивања, уколико су за оцјењивање квалитета ваздуха коришћене друге методе осим мјерења, прописује Министарство.

Начин мјерења емисија из стационарних извора

Члан 16

Начин мјерења емисија из стационарних извора, поступке мјерења, начин провјере исправности и калибрације мјерног уређаја, поступак вредновања резултата, начин достављања података за потребе информационог система о квалитету ваздуха прописује Министарство.

Праћење квалитета ваздуха у околини стационарних извора

Члан 18 ст. 1 и 2 *(„Сл.лист ЦГ“, број 43/15)*

(1) У околини стационарних извора загађивања ваздуха за које је обавезна или за коју се може тражити процјена утицаја на животну средину загађивач врши праћење квалитета ваздуха на начин како је утврђено у елаборату о процјени утицаја на животну средину односно у интегрисаној дозволи.

(2) Загађивач је дужан да податке о квалитету ваздуха добијене праћењем квалитета ваздуха из става 1 овог члана достави Агенцији и органу локалне управе на чијој територији се налази, до 31. марта текуће године за претходну годину.

V. УПРАВЉАЊЕ КВАЛИТЕТОМ ВАЗДУХА

Планови квалитета ваздуха

Члан 21 *(„Сл.лист ЦГ“, број 43/15)*

(1) У зонама гдје концентрације загађујућих материја прелазе било коју успостављену граничну или циљну вриједност, узимајући у обзир границе толеранције уколико су прописане, Министарство, у сарадњи са Агенцијом и органима локалне управе на чијој се територији зона налази, доноси план квалитета ваздуха (у даљем тексту: План), да би се у што краћем року достигле вриједности утврђене актом из члана 8 овог закона.

(2) У случају прекорачења граничних вриједности за које је рок достизања већ истекао, План треба да садржи одговарајуће мјере којима се период трајања прекорачења своди на најмању могућу мјеру и мјере које се односе на заштиту посебно осјетљивих група становништва, посебно дјеце.

(3) За прекорачење граничних вриједности које се може приписати природним изворима или су посљедица посипања путева пијеском или сољу у зимском периоду не доноси се План из става 1 овог члана.

(4) Када се План односи на више загађујућих материја, мјере треба интегрисати на одговарајући начин, тако да се обухвате све загађујуће материје.

(5) План се доноси у року од двије године од утврђивања прекорачења дозвољеног нивоа загађености ваздуха.

(6) Средства за израду и спровођење Плана обезбјеђују се из државног буџета и буџета јединица локалне самоуправе на чијој се територији зона налази.

(7) Уколико се Планом предвиђају и мјере за смањивање емисија из стационарних извора, те мјере је дужан да финансира и спроводи загађивач.

Краткорочни акциони планови

Члан 23

(1) У зонама гдје су прекорачени прагови упозоравања и/или обавјештавања за сумпор-диоксид и азот-диоксид или постоји ризик од прекорачења ових стандарда, Агенција, у сарадњи са органима локалних управа на чијој се територији зона налази, доноси краткорочни акциони план.

(2) У зонама гдје постоји ризик од прекорачења граничних вриједности и/или циљних вриједности успостављених ради заштите здравља људи, Агенција може, уколико сматра да је то потребно, покренути поступак за доношење краткорочног акционог плана.

(3) У зонама гдје постоји ризик од прекорачења прага упозоравања за озон, Агенција може покренути поступак за доношење краткорочног акционог плана уколико процијени, узимајући у обзир националне географске, метеоролошке и економске услове, да постоји значајан потенцијал да се смањи ризик, трајање и озбиљност таквог прекорачења.

(4) Средства за израду и спровођење краткорочног акционог плана обезбјеђују се из државног буџета и буџета јединица локалне самоуправе на чијој се територији зона налази.

(5) Уколико се краткорочним акционим планом предвиђају и мјере за смањивање емисија из стационарних извора, те мјере дужан је да финансира и спроводи загађивач.

Доступност јавности краткорочних акционих планова

Члан 25

Са краткорочним акционим планом и о примјени мјера предвиђених планом упознаје се јавност, невладине организације и удружења која се баве заштитом животне средине, удружења за заштиту потрошача, удружења за заштиту права осјетљивих група становништва, здравствене установе и релевантна привредна друштва.

Превентивне мјере

Члан 27

У зонама гдје концентрације загађујућих материја не прелазе ниво прописаних граничних вриједности или дугорочних циљева за озон, Агенција и јединице локалне самоуправе на чијој се територији зона налази дужне су да сваку активност планирају, одобравају и спроводе у складу са принципом превенције, тако да проузрокује најмању могућу промјену квалитета ваздуха, односно да представља најмањи могући ризик по животну средину и здравље људи и да спријечи или ограничи утицај на квалитет ваздуха на самом извору загађења како се ове вриједности не би прекорачиле и да настоје да очувају најбољи квалитет ваздуха у складу са одрживим развојем.

VI. ПОБОЉШАЊЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА

Мјере за спрјечавање и смањење загађивања ваздуха

Члан 28

У циљу спрјечавања и смањења загађивања ваздуха и побољшање квалитета ваздуха предузимају се сљедеће мјере:

- утврђивање граничних вриједности емисија из стационарних извора и покретних извора загађивања;
- утврђивање граничних вриједности појединих загађујућих материја у одређеним производима;
- утврђивање максималних националних емисија за поједине загађујуће материје;
- постепено смањивање употребе супстанци које оштећују озонски омотач;
- остале мјере за спрјечавање и смањење загађења.

Евидентирање и праћење емисија и извора емисија

Члан 40

(1) Власници и/или корисници стационарних извора загађивања дужни су да:

1) воде евиденцију о стационарном извору и свакој његовој промјени (реконструкцији);
2) обезбиједе редовно праћење и мјерење емисија загађујућих материја;
3) воде евиденцију о праћењу и обављеним мјерењима са подацима о мјерним мјестима, резултатима мјерења и о учесталости мјерења емисија;
4) воде евиденцију о употријебљеном гориву и отпаду код процеса сагоријевања;
5) воде евиденцију о раду уређаја за смањивање емисија.

(2) Подаци из става 1 овог члана достављају се органу локалне управе на чијој територији се налазе стационарни извори загађивања.

(3) За покретне изворе загађивања ваздуха, подаци о изворима емисије воде се на начин утврђен посебним прописом.

Локални регистри извора загађивања ваздуха

Члан 41

(1) Орган локалне управе, на основу података из члана 40 став 1 овог закона води регистар извора загађивања ваздуха са подацима о просторном смјештају и капацитетима извора загађивања, као и о свим промјенама и реконструкцијама.

(2) Подаци из регистра извора загађивања из става 1 овог члана достављају се Агенцији која води интегрални катастар загађивача животне средине.

VII. ИНФОРМИСАЊЕ И ИЗВЈЕШТАВАЊЕ

Информисање јавности

Члан 42 став 2

(2) Информације и подаци о квалитету ваздуха су бесплатне и доступне преко средстава јавног информисања и на интернет страницама надлежних органа.

VIII. ФИНАНСИРАЊЕ ЗАШТИТЕ ВАЗДУХА

Извори финансирања

Члан 48

Средства за финансирање заштите и побољшања квалитета ваздуха се обезбјеђују из:

- државног буџета;
- буџета јединице локалне самоуправе, и
- других извора у складу са овим законом.

Коришћење средстава

Члан 49

Средства из члана 48 овог закона користе се:

1) из државног буџета за:
   - оцјењивање квалитета ваздуха и разврставање зона према категоријама квалитета ваздуха;
   - успостављање, одржавање, функционисање и развој Државне мреже;
   - реализацију програма праћења квалитета ваздуха у Државној мрежи;
   - мјерења посебне намјене из члана 13 став 3 овог закона;
   - израду и спровођење Националне стратегије управљања квалитетом ваздуха;
   - реализацију планова квалитета ваздуха и краткорочних акционих планова из чл. 21 и 23 овог закона;
   - спровођење мјера за смањење негативних утицаја климатских промјена и мјера за заштиту озонског омотача;
   - оснивање и функционисање Савјета за механизам чистог развоја;
   - успостављање и одржавање инвентара емисије гасова и информационог система квалитета ваздуха;
   - извршавање обавеза преузетих међународним уговорима, и
   - финансирање и/или суфинансирање других пројеката, програма и мјера у циљу заштите и побољшања квалитета ваздуха;
2) из буџета јединице локалне самоуправе за:
   - успостављање и одржавање локалне мреже за праћење квалитета ваздуха;
   - реализацију програма праћења квалитета ваздуха у локалној мрежи;
   - реализацију планова квалитета ваздуха и краткорочних акционих планова из члана 23 овог закона;
   - вођење локалног регистра извора загађивања ваздуха, и
   - финансирање и/или суфинансирање других пројеката, програма и мјера у циљу заштите и побољшања квалитета ваздуха.

XI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важности

Члан 58

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о квалитету ваздуха ("Службени лист РЦГ", број 48/07).

***

7. КУЛТУРА, СПОРТ И ФИЗИЧКА КУЛТУРА

7.1. Закон о култури

(„Сл.лист РЦГ“, број 49/08 од 15.08.2009.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

Овим законом утврђује се јавни интерес у култури и уређују установе културе, статус и права умјетника и стручњака у култури, подстицај и подршка развоја културе, финансирање културе и друга питања од значаја за културу.

Појам културе

Члан 2

(1) Култура обухвата културно и умјетничко стваралаштво и дјелатности којима се стварају, презентују, промовишу, штите и чувају културна добра, умјетничка дјела и друге духовне творевине, стручни и научно-истраживачки рад у култури и услуге од непосредног значаја за остваривање културног и умјетничког стваралаштва.

(2) Култура је од јавног интереса за Црну Гору.

Начела остваривања и развоја културе

Члан 3 став 1 тачка 2

(1) Култура се остварује и развија на начелима:

2) опредијељености државе и локалне самоуправе да подстичу и помажу развој културног и умјетничког стваралаштва и заштиту и очување културне баштине;

II. ЈАВНИ ИНТЕРЕС У КУЛТУРИ

Остваривање јавног интереса

Члан 6

(1) Остваривање јавног интереса у култури обезбјеђују Црна Гора и локална самоуправа (у даљем тексту: општина).

(2) Начин и мјере остваривања јавног интереса утврђују се Националним програмом развоја културе (у даљем тексту: Национални програм) и програмима развоја културе у општинама (у даљем тексту: општински програм).

Општински програми

Члан 10

(1) Општински програм садржи: дугорочне потребе локалног становништва и субјеката из области културе, развојне приоритете, динамику реализације и организационе, финансијске и административне мјере за његово остваривање.

(2) Програм из става 1 овог члана доноси скупштина општине, у складу са Националним програмом, за период од пет година.

(3) Предсједник општине, најмање једном годишње, подноси скупштини општине извјештај о остваривању општинског програма.

(4) Програм и извјештај из ст. 2 и 3 овог члана достављају се Министарству (надлежном за послове културе).

Општински савјет за културу

Члан 11

(1) Предсједник општине именује савјет за културу као стручно-савјетодавно тијело.

(2) За члана савјета из става 1 овог члана именује се афирмисани умјетник или стручњак у култури.

III. УСТАНОВЕ КУЛТУРЕ

1. Заједничке одредбе

Дјелатност установе

Члан 12

(1) Установа културе (у даљем тексту: установа) је непрофитна организација која је основана за обављање дјелатности културе.

(2) Поред дјелатности културе, установа може обављати и другу дјелатност која је од значаја за остваривање дјелатности за коју је основана.

Оснивање установе

Члан 14

(1) Установу може основати држава, општина, домаће и страно правно или физичко лице (у даљем тексту: оснивач).

(2) Установа се оснива на неодређено или на одређено вријеме.

(3) Ако установу оснива више субјеката из става 1 овог члана, међусобна права и обавезе оснивача уређују се уговором.

Елаборат о оснивању установе

Члан 15 став 1

(1) Оснивач установе је дужан да, прије доношења акта о оснивању установе, усвоји елаборат о оправданости оснивања установе (у даљем тексту: елаборат).

Акт о оснивању установе

Члан 16 став 1

(1) Оснивач доноси акт о оснивању установе...

Управљање установом

Члан 19 став 1

(1) Установом управља савјет установе.

Именовање и разрјешење савјета установе

Члан 21

(1) Предсједника и чланове савјета установе именује и разрјешава оснивач.

(2) Мандат предсједника и чланова савјета установе траје четири године.

Одобрење за рад

Члан 28

(1) Установа је дужна да, прије почетка обављања дјелатности, прибави одобрење за рад.

(2) Одобрење из става 1 овог члана издаје Министарство када утврди да установа има обезбијеђене услове прописане за обављање дјелатности за коју је основана.

(3) Ближе услове за обављање дјелатности установе у погледу простора, кадра и опреме, прописује Министарство, у складу са законом.

Обавезе оснивача

Члан 31

(1) Оснивач је дужан да редовно обезбјеђује средства за рад установе.

(2) Средства из става 1 овог члана обухватају: средства за зараде и остала примања запослених, материјалне трошкове, одржавање и осигуравање објеката и опреме, техничко-технолошко опремање за реализацију програмских активности установе.

(3) Средства из става 2 овог члана обезбјеђују се на основу годишњег програма рада установе.

Надзор над радом установе

Члан 35

(1) Надзор над радом установе врши оснивач, ако законом или оснивачким актом није друкчије одређено.

(2) Министарство врши надзор на радом установе у погледу испуњености услова за обављање дјелатности из члана 28 ст. 2 и 3 овог закона.

Статусне промјене

Члан 36

(1) Оснивач може промијенити статус установе (издвајање дијела установе у посебну установу, припајање дијела установе другој установи, организовање нове установе обједињавањем дјелова, односно спајањем двије или више установа или трансформацијом установе у привредно друштво), по поступку прописаном за оснивање установе, ако посебним законом није друкчије одређено.

(2) Промјена назива, дјелатности и сједишта установе врши се оснивачким актом установе.

Начин престанка рада установе

Члан 38

(1) Када Министарство утврди да установа не испуњава прописане услове за обављање дјелатности за коју је основана, одредиће рок у којем је установа дужна да обезбиједи потребне услове и о томе обавјештава оснивача.

(2) Ако установа не испуни потребне услове у одређеном року, Министарство ће донијети рјешење којим ће забранити рад установи, односно обављање дјелатности.

(3) Када орган који врши надзор над радом установе утврди да установа не обавља дјелатност за коју је основана дуже од 90 дана, наложиће јој да у року од 15 дана настави са обављањем дјелатности и о томе ће обавијестити Министарство, ако оно не врши надзор.

(4) Ако установа не поступи по налогу органа из става 3 овог члана, орган који врши надзор покренуће поступак за брисање установе из Регистра.

2. Јавна установа

Оснивање јавне установе

Члан 40

(1) Установа чији је оснивач држава или општина оснива се као јавна установа.

(2) Јавна установа може се основати ради обављања дјелатности у једној или више области културе.

(3) На јавну установу односе се одредбе о установи, ако овим законом није друкчије одређено.

Акт о оснивању јавне установе

Члан 42

Акт о оснивању јавне установе, чији је оснивач држава, доноси Влада, а за јавне установе чији је оснивач општина, скупштина општине.

Именовање и разрјешење савјета јавне установе

Члан 44 став 2

(2) Предсједника и чланове савјета јавне установе, чији је оснивач општина, именује и разрјешава надлежни орган општине.

Одговорност оснивача

Члан 48

Оснивач јавне установе одговара за обавезе јавне установе.

VI. ПОДСТИЦАЈ И ПОДРШКА РАЗВОЈА КУЛТУРЕ

1. Подстицај развоја културе

Суфинансирање пројеката

Члан 68

(1) Развој културе се подстиче суфинансирањем програма и пројеката од значаја за остваривање јавног интереса у култури (у даљем тексту: пројекат) средствима из буџета Црне Горе и буџета општине.

(2) Министарство и надлежни орган општине прописују врсту пројеката из одређених области културе који ће се суфинансирати средствима из става 1 овог члана.

Обим суфинансирања

Члан 69

(1) Средствима из буџета Црне Горе, односно буџета општине може се суфинансирати пројекат највише до 50% износа укупних средстава потребних за његову реализацију.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, Министарство, односно надлежни орган општине може пројекат који је од изузетног значаја за Црну Гору, односно општину суфинансирати у износу већем од 50% износа укупних средстава потребних за његову реализацију.

Јавни конкурс

Члан 70

(1) Суфинансирање пројекта врши се на основу јавног конкурса (у даљем тексту: конкурс), који објављује Министарство, односно надлежни орган општине.

(2) Конкурс се објављује за одређену област културе у новембру текуће године за наредну годину, у најмање једном дневном штампаном медију који излази у Црној Гори и на web сајту Министарства, односно надлежног органа општине.

(3) Конкурс садржи критеријуме за вредновање пројеката.

(4) Рок за подношење пријава на конкурс не може бити краћи од 30 дана од дана објављивања конкурса.

(5) Изузетно од става 1 овог члана, Министарство, односно надлежни орган општине може, без расписивања јавног конкурса, суфинансирати пројекат који је од капиталног значаја за:

1) црногорску културу;
2) остваривање међународне сарадње;
3) равномјерни културни развој Црне Горе, односно општине.

(6) Пројекти из става 5 овог члана могу се суфинансирати, односно финансирати до пуног износа трошкова потребних за њихову реализацију.

Пријава на конкурс

Члан 72

Пријава на конкурс се подноси на обрасцу који прописује Министарство, односно надлежни орган општине.

Комисија за вредновање пројеката

Члан 74

(1) Вредновање пројеката из одређене области културе врши комисија коју образује Министарство, односно надлежни орган општине од афирмисаних умјетника и стручњака у култури.

(2) Актом о образовању комисије утврђује се састав, задаци, начин рада, трајање мандата и накнада за рад чланова комисије.

(3) Рад комисије је јаван.

Предлог за суфинансирање

Члан 76

(1) Комисија, након вредновања пројеката, подноси Министарству, односно надлежном органу општине образложени предлог за суфинансирање пројеката од значаја за остваривање јавног интереса у култури.

(2) Предлог из става 1 овог члана садржи: назив пројекта, име и презиме и адресу, односно назив и сједиште реализатора пројекта и висину средстава за суфинансирање пројекта.

Одлука о суфинансирању

Члан 77 ст. 1, 2 и 3

(1) Одлуку о суфинансирању пројекта доноси министар, односно надлежни органа општине.

(2) Ако министар, односно надлежни орган општине не прихвати предлог комисије за суфинансирање пројекта, дужан је да о разлозима неприхватања обавијести комисију.

(3) Одлука из става 1 овог члана се јавно саопштава и објављује на web сајту Министарства, односно надлежног органа општине.

Уговор о суфинансирању

Члан 78

(1) Министарство, односно надлежни орган општине и реализатор пројекта, на основу акта из члана 77 овог закона, закључују уговор о суфинансирању пројекта, којим уређују динамику

реализације пројекта, уплату, коришћење и правдање одобрених средстава, извјештавање о стању пројекта и начин презентације пројекта и коначног извјештаја о реализацији пројекта.

(2) Уговор из става 1 овог члана се закључује у року од 30 дана од дана објављивања одлуке из члана 77 овог закона.

(3) Изузетно, Министарство, односно надлежни орган општине може, на писани захтјев реализатора пројекта, продужити уговорени рок за реализацију пројекта и по том основу тај пројекат суфинансирати средствима из буџета Црне Горе, односно буџета општине за наредну годину.

Управљање пројектом

Члан 79

У случају из члана 69 став 2 и члана 70 став 6 овог закона, Министарство, односно надлежни орган општине има право да учествује у управљању пројектом, као и право на дио добити остварене реализацијом пројекта, сразмјерно уложеним средствима по основу суфинансирања, у односу на укупан износ трошкова реализације пројекта.

Надзор над извршавањем уговора

Члан 82

(1) Министарство, односно надлежни орган општине врши надзор над извршавањем обавеза из уговора о суфинансирању пројеката.

(2) У поступку вршења надзора из става 1 овог члана, Министарство, односно надлежни орган општине може:

1) затражити испуњење уговорених обавеза у примјереном року;
2) једнострано раскинути уговор, ако реализатор пројекта не извршава уговорене обавезе;
3) тражити повраћај уплаћених средстава са припадајућом каматом, ако одобрена средства не користи у складу са чланом 80 овог закона.

2. Посебни облици подршке развоју културе

Откуп књига

Члан 83 став 1

(1) У циљу попуњавања библиотечких фондова, Министарство, односно надлежни орган општине, дужно је да народним и другим општим библиотекама на територији Црне Горе, односно општине додјељују средства за откуп књига.

Откуп ликовних дјела и музејских предмета

Члан 84 ст. 1 и 2

(1) Министарство, односно надлежни орган општине, дужно је да, на основу јавног конкурса, за потребе музеја и галерија чији је оснивач држава или општина, врши откуп ликовних дјела и музејских предмета.

(2) У обавезу из става 1 овог члана рачуна се и откуп ликовних дјела и музејских предмета које врше музеји и галерије средствима из буџета Црне Горе, односно буџета општине.

Обезбјеђивање радног и стамбеног простора

Члан 85 ст. 1 и 3

(1) Држава и општина могу умјетнику и стручњаку у култури омогућити коришћење и куповину радног и стамбеног простора, под повољним условима.

(3) Ближе услове, критеријуме и начин обезбјеђивања радног и стамбеног простора умјетницима и стручњацима у култури прописује Влада, односно надлежни орган општине.

Креативне индустрије

Члан 88

Држава и општина подстичу и помажу развој креативних индустрија које обухватају продукцију културних производа и услуга из области интелектуалне својине.

Традиционални занати и вјештине

Члан 89

Држава и општина подстичу очување и развој традиционалних заната и вјештина, давањем финансијске помоћи за набавку алата и материјала и оспособљавање стручног кадра.

Аматеризам

Члан 90

(1) Држава и општина подстичу некомерцијалне облике аматерског дјеловања у култури, којима се доприноси афирмацији црногорских изворних културних вриједности или савременог културно-умјетничког стваралаштва.

(2) Критеријуме, услове и начин додјеле средстава из става 1 овог члана прописује Министарство.

VI.ФИНАНСИРАЊЕ КУЛТУРЕ

Извори финансирања

Члан 92 став 1 тачка 2

(1) Култура се финансира из:

2) средстава буџета општина;

Средства буџета општине

Члан 94

Буџетом општине обезбјеђују се средства за културу у складу са општинским програмом.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 107

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о самосталним умјетницима ("Службени лист СРЦГ", број 31/84).

*****

7.2. Закон о библиотечкој дјелатности

("Сл.лист ЦГ", бр. 49/10 од 13.08.2010.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом уређују се циљеви и садржај библиотечке дјелатности, врсте библиотека, услови за обављање библиотечке дјелатности, начин вршења библиотечких послова, координација рада библиотека, библиотечко особље и друга питања од значаја за обављање библиотечке дјелатности.

Јавни интерес

Члан 3 став 1

(1) Библиотечка дјелатност је од јавног интереса.

Значење израза

Члан 5 став 1 тачка 9

Поједини изрази употријебљени у овом закону имају сљедеће значење:

9) орган је државни орган, орган државне управе, орган локалне самоуправе и орган локалне управе.

II. БИБЛИОТЕКЕ

Појам и врсте библиотека

Члан 6

(1) Библиотека је културна, информациона, образовна и непрофитна установа, која корисницима ставља на располагање организовани фонд библиотечке грађе, као и друге изворе информација, услуге и сервисе.

(2) Зависно од намјене и садржаја библиотечке грађе и преовладајућег круга корисника, библиотека може бити национална, народна, школска, високошколска, универзитетска и специјална, а према оснивачу јавна, приватна и библиотека вјерске заједнице.

Народна библиотека

Члан 8

(1) Народна библиотека обавља дјелатност за потребе грађана, на подручју за које је основана, обезбјеђујући им једнаке услове за опште културно уздизање, образовање и информисање.

(2) Општина је дужна да оснује народну библиотеку као самосталну библиотеку.

(3) Двије или више општина могу заједно основати народну библиотеку.

(4) Народна библиотека, поред послова из члана 2 овог закона, обавља и сљедеће послове:

- учествује у општем и информатичком образовању грађана;
- прикупља, обрађује и чува завичајну грађу на подручју дјелатности библиотеке;
- организује посебне облике рада за дјецу, омладину и одрасле у циљу развијања и подстицања читалачке културе;
- организује посебне облике рада за лица са посебним потребама и обезбјеђује им услове за коришћење библиотечке грађе сходно њиховим потребама и могућностима;
- организује културне активности које су у складу са њеном дјелатношћу;
- врши издавачку дјелатност;
- организује истраживачки рад у оквиру свог дјеловања.

(5) Набавку библиотечке грађе, одржавање фондова, промовисање културних активности и пружање информација народна библиотека обавља самостално, уважавајући критеријуме квалитета и актуелности извора информација, стручности и компетентности библиотечког особља и демократског принципа одсуства сваког облика цензуре и дискриминације, уз уважавање интереса и потреба корисника.

(6) Народна библиотека на чијем подручју дјеловања је, поред службеног језика, у употреби језик мањинских народа и других мањинских националних заједница, дужна је да набавку библиотечке грађе врши и на тим језицима.

(7) Народна библиотека своје послове врши преко одјељења и покретних библиотека.

(8) Народна библиотека је дужна да у свом саставу образује дјечије одјељење, са посебним и издвојеним мултимедијалним фондом, читаоницом и опремом, укључујући информациону технологију и друге медије прилагођене потребама дјеце.

Оснивање библиотека

Члан 13

Библиотека се оснива као установа културе (самостална библиотека) или организује као дио установе, органа или другог правног лица (библиотека у саставу), у складу са законом.

Услови за обављање дјелатности

Члан 15

(1) Библиотека може да обавља дјелатност, ако има:

- обезбијеђен одговарајући простор за смјештај, чување и коришћење библиотечке грађе;
- одговарајући библиотечки фонд;
- стручно особље;
- обезбијеђена потребна средства и опрему;
- обезбијеђене изворе средстава за континуирано обављање дјелатности.

(2) Ближе услове из става 1 овог члана прописује:

- орган државне управе надлежан за послове културе (у даљем тексту: Министарство), за националну, народне и специјалне библиотеке;
- орган надлежан за послове просвјете и науке за школске, високошколске и универзитетске библиотеке.

(3) Испуњеност услова библиотеке за почетак обављања библиотечке дјелатности зависно од врсте библиотеке утврђује надлежни орган државне управе из става 2 овог члана и издаје одобрење за рад.

(4) Одобрење из става 3 овог члана доставља се националној библиотеци и другој надлежној матичној библиотеци.

Провјера испуњености услова

Члан 16

Органи државне управе из члана 15 став 2 овог закона дужни су да редовно, а најмање једном у три године, провјеравају испуњеност услова за рад библиотеке.

Стручно вијеће

Члан 19

(1) Самостална библиотека има стручно вијеће, које чини стручно библиотечко особље и директор библиотеке.

(2) Стручно вијеће разматра и даје мишљења о стручним и другим питањима рада и развоја библиотеке, сагласно статуту и другим општим актима, предлаже начин организовања и вођења стручног рада, план и програм рада библиотеке и обавља друге послове одређене актом о оснивању и статутом библиотеке.

Стручно-савјетодавно тијело

Члан 20

(1) Библиотека у саставу може имати стручно-савјетодавно тијело за библиотечку дјелатност, које чини стручно библиотечко особље, представници субјекта у чијем је саставу библиотека и представници корисника библиотеке.

(2) Дјелатност стручно-савјетодавног тијела уређује се општим актом субјекта у чијем је саставу библиотека.

III. ОБАВЉАЊЕ БИБЛИОТЕЧКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Радно вријеме библиотека

Члан 30 став 1

(1) Библиотека је дужна да организује радно вријеме на начин који омогућава коришћење библиотечке грађе свим циљним групама корисника.

VII. НАДЗОР

Инспекцијски надзор

Члан 45

(1) Инспекцијски надзор над примјеном овог закона и прописа донесених на основу овог закона врши Министарство преко инспектора за културну баштину, у складу са законом којим се уређује инспекцијски надзор.

(2) Библиотека је дужна да на одговарајући начин објави своје радно вријеме.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак ранијих прописа

Члан 51

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о библиотечкој дјелатности ("Службени лист СРЦГ", бр. 16/77 и 2/89).

*****

7.3. Закон о издавачкој дјелатности

("Сл.лист ЦГ", бр. 30/12 од 08.06.2012.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

Издавачка дјелатност обавља се под условима и на начин прописан овим законом.

Издавачка дјелатност

Члан 2

Издавачка дјелатност обухвата издавање, штампање, дистрибуцију и промет публикација.

Публикација

Члан 3

(1) Публикација, у смислу овог закона, је: књига, брошура, скрипта, сепарат, часопис, новина, магазин, билтен, географска и друга карта, графичка репродукција умјетничког дјела, нотни записи, каталог, календар, позоришни и други програм, као и његов додатак у штампаном, аудиовизуелном или електронском облику, плакат, летак, оглас и саопштење, разгледница, грамофонска плоча, аудио и видео касета, магнетофонска трака, снимљени микрофилм, електронска публикација као што је интернет издање, магнетни и немагнетни медиј намијењен читању помоћу компјутера, као и њихови додаци у штампаном, аудиовизуелном или електронском облику.

(2) Публикацијом се не сматра штампани или на други начин умножени материјал који служи искључиво за службене потребе државних органа, органа локалне самоуправе, политичких странака, невладиних организација, привредних друштава, установа и других правних лица, као ни оригинална дјела која настају отискивањем и одливањем.

III. ОБАВЉАЊЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Издавање публикација

Члан 8

(1) Издавање публикација могу да обављају правна и физичка лица која су регистрована за обављање издавачке дјелатности (у даљем тексту: издавач).

(2) Два или више издавача могу бити саиздавачи исте публикације.

(3) Међусобна права и обавезе саиздавача уређују се уговором.

(4) Издавачком дјелатношћу могу се бавити и државни органи и органи локалне самоуправе, под условима и на начин прописан овим законом.

Одговорна лица

Члан 10

(1) Издавач је дужан да има главног уредника издавачке продукције, који је одговоран за цјелокупну издавачку дјелатност.

(2) Ако издавач који је правно лице нема главног уредника, за издавачку продукцију одговара директор правног лица.

(3) Издавач мора да има уредника за сваку публикацију.

(4) Исто лице може бити уредник за више публикација.

(5) Изузетно од става 3 овог члана, када је издавач публикације аутор не мора имати уредника публикације.

Друга стручна лица

Члан 11

(1) Издавач може имати приређивача, редактора, рецензента, лектора, коректора, преводиоца, ликовног и техничког уредника.

(2) Међусобна права и обавезе издавача и лица из става 1 овог члана уређују се уговором.

Евиденција издавачке продукције

Члан 12

(1) Издавач је дужан да води евиденцију о издатим публикацијама, која садржи: назив публикација, име аутора, број издања, тираж, годину и мјесто издања и назив штампара.

(2) Евиденцију из става 1 овог члана издавач доставља националној библиотеци крајем сваке године за публикације издате у текућој години.

Издавачки уговор

Члан 13

(1) Издавач је дужан да, прије издавања публикације, са аутором, односно носиоцем ауторског права закључи издавачки уговор, у складу са законом којим се уређују ауторска права.

(2) Издавач који је први стекао право да изда публикацију у аналогној форми има право, под условима дефинисаним издавачким уговором из става 1 овог члана, на издање публикације у електронској форми.

Обавезе издавача

Члан 14

Издавач је дужан да:

1) омогући аутору коректуру ауторског дјела у одговарајућој фази техничког процеса;
2) омогући аутору одговарајуће измјене приликом припреме сваког наредног издања, као и откуп непродатих примјерака публикације и друга права у складу са законом којим се уређују ауторска права;
3) се стара о презентацији и промету примјерака објављеног ауторског дјела и о томе повремено обавјештава аутора, на његов захтјев.

VI. ОБАВЕЗНИ ПРИМЈЕРАК

Обавезни примјерак

Члан 27

(1) Обавезни примјерак је одређени број примјерака сваког издања публикације који су издавачи, штампари и дистрибутери дужни да доставе националној библиотеци и народној библиотеци, без накнаде и о свом трошку.

(2) Ако је публикација издата посебно на више језика или на оба писма (ћирилица и латиница), у различитој опреми или у више издања, обавезни примјерак се доставља за сваки језик, писмо и издање, односно свако поновљено штампање.

(3) Обавезни примјерак има својство културног добра.

Број примјерака

Члан 29 став 1

(1) Издавач и штампар дужни су да националној библиотеци доставе пет примјерака публикација из члана 28 став 1 тач. 1 и 2 овог закона и један примјерак народној библиотеци у општини у којој има сједиште.

Распоређивање обавезног примјерка

Члан 30 став 2

(2) Народна библиотека обавезни примјерак користи за формирање или попуњавање завичајне збирке.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важења

Члан 38

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о издаваштву ("Службени лист РЦГ", број 20/95), осим одредбе члана 14.

*****

7.4. Закон о кинематографији

("Сл.лист ЦГ", број 42/15 од 29.7.2015.)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Кинематографска дјелатност обавља се под условима и на начин прописан овим законом.

Јавни интерес

Члан 4

(1) Кинематографија је дјелатност од јавног интереса.

(2) Јавни интерес у кинематографији је:

1) подстицање производње домаћих кинематографских дјела од значаја за развој културе и унапређење услова за копродукциону сарадњу;
2) међународна промоција црногорског кинематографског стваралаштва и учешће на значајним међународним манифестацијама;
3) заштита, очување, рестаурација, проучавање, презентација и афирмација вриједности домаће и иностране кинематографске баштине и њена дигитализација;
4) спровођење мјера заштите дјеце и младих у складу са овим законом;
5) афирмација вриједности заштићених међународним стандардима у области људских права и слобода и сузбијање дискриминације на основу сексуалне оријентације и родног идентитета;
6) повећање доступности кинематографских дјела лицима са инвалидитетом;
7) сузбијање свих видова неовлашћеног коришћења кинематографских дјела;
8) стварање услова за подршку младим и талентованим стваоцима, као и дефицитарном кадру у кинематографији;
9) увођење подстицајних мјера за унапређивање донаторства и спонзорства, као и јавно-приватног партнерства;
10) увођење дигиталних технологија и обнова, одржавање и стандардизација биоскопске мреже и подстицање развоја техничке базе кинематографије;
11) подршка развоју комплементарних дјелатности и
12) други послови од јавног интереса, у складу са законом.

(3) Остваривање јавног интереса у кинематографији обезбјеђују држава и локална самоуправа.

Израда и евалуација Националног програма

Члан 6

(1) Министарство је дужно да у израду Националног програма укључи представнике локалних самоуправа, невладиних организација, струковних удружења и других организација које су регистроване за обављање дјелатности кинематографије, као и истакнуте ствараоце из ове области.

(2) Министарство једном годишње подноси Влади извјештај о реализацији Националног програма.

Начела развоја

Члан 7

Развој кинематографије остварује се на начелима:

1) права аутора на слободу изражавања;
2) заштите права аутора;
3) опредијељености државе и локалне самоуправе да подстичу и помажу развој кинематографије;
4) поштовања права на културну различитост;
5) заштите дјеце и младих, равноправности полова, мањинских народа и других мањинских националних заједница;
6) изградње и унапређења кинематографског сектора у складу са међународним стандардима, а нарочито стандардима Европске уније.

IV ФИНАНСИРАЊЕ КИНЕМАТОГРАФИЈЕ

Извори финансирања

Члан 35

Кинематографија се финансира средствима:

1) буџета Црне Горе;
2) буџета локалних самоуправа;
3) филмског фонда;
4) продуцената;
5) донација, партиципација и сл.;
6) међународних фондова и
7) из других извора, у складу са законом.

VIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важења

Члан 46

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о кинематографији ("Службени лист ЦГ", број 14/08) и члан 35 Закона о измјенама и допунама закона којим су прописане новчане казне за прекршаје ("Службени лист ЦГ", број 40/11).

*

7.5. Закон о позоришној дјелатности

(„Сл.лист РЦГ“, број 60/01 и „Сл.лист ЦГ“, број 75/10 од 21.12.2010.)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Под позоришном дјелатношћу, у смислу овог закона, сматра се припрема и јавно извођење сценских дјела.

II ПОЗОРИШТЕ

1. Оснивање и рад

Члан 7 ст. 1 и 3 *(„Сл.лист ЦГ“, број 75/10)*

(1) Позориште се оснива као установа.

(3) Када је оснивач позоришта држава, односно јединица локалне самоуправе позориште се оснива као јавна установа.

3. Управљање и финансирање

Члан 23 *(„Сл.лист ЦГ“, број 75/10)*

(1) Позоришни савјет у позоришту чији је оснивач држава, односно јединица локалне самоуправе именује и разрјешава Влада Црне Горе (у даљем тексту: Влада), односно надлежни орган јединице локалне самоуправе.

*

7.6. Закон о архивској дјелатности

("Сл.лист ЦГ", број 49/10 од 13.08.2010.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

Овим законом уређује се регистратурска и архивска грађа, права и обавезе стваралаца и држалаца регистратурске и архивске грађе, врсте архива и друга питања од значаја за обављање архивске дјелатности.

Значење израза

Члан 4 став 1 тачка 5

Поједини изрази употријебљени у овом закону имају сљедеће значење:

5) орган је државни орган, орган државне управе, орган локалне самоуправе и орган локалне управе.

II. РЕГИСТРАТУРСКА И АРХИВСКА ГРАЂА

1. Појам и врсте регистратурске и архивске грађе

Врсте регистратурске и архивске грађе

Члан 7 ст. 2 и 3

(1) Регистратурска и архивска грађа може бити јавна и приватна.

(2) Јавна регистратурска и архивска грађа је грађа која је настала радом или дјеловањем органа, организација, установа и других правних лица чији је оснивач држава или општина, Главни град или Пријестоница (у даљем тексту: општина), других правних и физичких лица која врше јавна овлашћења, као и сва друга грађа која је у државној својини.

2. Поступање са јавном регистратурском и архивском грађом

Чување регистратурске и архивске грађе

Члан 10

Начин и услове чувања јавне регистратурске и архивске грађе и обавезе стваралаца и држалаца у вези са тим прописује Влада Црне Горе (у даљем тексту: Влада), на предлог органа државне управе надлежног за послове културе (у даљем тексту: Министарство) и органа државне управе надлежног за информационо друштво.

Излучивање безвриједног регистратурског материјала и одабирање архивске грађе

Члан 11

(1) Стваоци и држаоци јавне регистратурске грађе дужни су да редовно из ње излучују безвриједни регистратурски материјал и одабирају архивску грађу, у складу са листом категорија регистратурске грађе.

(2) Садржај и начин израде листе из става 1 овог члана прописује Министарство.

(3) Листу категорија регистратурске грађе утврђују стваоци, односно држаоци регистратурске грађе.

(4) Сагласност на листу из става 3 овог члана даје Државни архив.

Уништавање безвриједног регистратурског материјала

Члан 12

(1) Држаоци јавне регистратурске грађе дужни су да, након одабирања архивске грађе, униште безвриједни регистратурски материјал у складу са прописом из члана 17 овог закона.

(2) Приликом уништавања безвриједног регистратурског материјала морају се предузети мјере заштите тајности података, чијим би се неовлашћеним приступом могао повриједити јавни или приватни интерес.

Предаја архивске грађе

Члан 14

(1) Стваоци, односно држаоци јавне архивске грађе дужни су да архивску грађу предају Државном архиву, на начин, под условима и у роковима прописаним овим законом.

(2) Јавна архивска грађа предаје се Државном архиву у року који, по правилу, не може бити дужи од 30 година од њеног настанка.

(3) Ако је јавна архивска грађа неопходна за редовно пословање, односно ако је оперативна након истека рока из става 2 овог члана, стваралац, односно држалац је дужан да заједно са Државним архивом попише ту грађу и одреди рок за њену предају Државном архиву.

(4) Архивска грађа која садржи личне податке или податке за које је утврђен степен тајности у складу са посебним законом или другим прописом, приликом предаје Државном архиву, посебно се пописује и одређују се рокови доступности и услови коришћења.

Заштита регистратурске и архивске грађе у посебним случајевима

Члан 19

(1) Стваоци и држаоци регистратурске и архивске грађе дужни су да обезбиједе и спроведу њену посебну заштиту у случају ратног или ванредног стања.

(2) Влада, у складу са обавезама из плана одбране, утврђује мјере за припрему и заштиту регистратурске и архивске грађе у случају из става 1 овог члана.

3. Обавезе стваралаца и држалаца регистратурске и архивске грађе

Обавезе стваралаца и држалаца јавне регистратурске и архивске грађе

Члан 27

Стваралац и држалац јавне регистратурске и архивске грађе дужан је да:

- у року од 30 дана од дана оснивања обавијести Државни архив о свом оснивању, као и о свим промјенама статуса и организације, ради давања мишљења о поступању са регистратурском и архивском грађом, односно ради покретања поступка њихове заштите;
- доставља податке Државном архиву о свим промјенама стања архивске грађе, ради вођења прописане евиденције;
- обезбиједи одговарајући простор и опрему за смјештај регистратурске и архивске грађе;
- обиљежава, датира и води прописане евиденције о регистратурској и архивској грађи;
- одреди лице које је одговорно за канцеларијско, односно архивско пословање, као и лица која раде на пословима заштите, обраде и коришћења архивске грађе, у складу са овим законом и стандардима државне управе;
- чува регистратурску грађу у сређеном и безбједном стању од оштећења, уништења и нестајања, док се из ње не одабере архивска грађа;
- утврђује Листу категорија регистратурске грађе са роковима чувања;
- врши редовно излучивање и уништавање безвриједног регистратурског материјала којем су протекли рокови чувања, уз одобрење Државног архива;
- класификује, пописује, описује и чува регистратурску и архивску грађу;
- обезбјеђује доступност архивској грађи и њено коришћење, под прописаним условима;
- придржава се стручних упутстава и налога Државног архива у погледу отклањања утврђених недостатака;
- предаје архивску грађу Државном архиву, послије истека утврђеног рока за њено чување, у оригиналу, сређену, означену, пописану, технички опремљену, у заокруженим цјелинама, на мјесту које одреди Државни архив, у складу са чланом 15 став 1 овог закона.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Доношење подзаконских аката

Члан 42

(1) Прописи за спровођење овог закона донијеће се у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

(2) До доношења подзаконских аката из става 1 овог члана примјењиваће се акти који су важили до ступања на снагу овог закона, ако нијесу у супротности са овим законом.

Усаглашавање рада

Члан 43

Стваоци и држаоци регистратурске и архивске грађе дужни су да усагласе своје акте са овим законом, у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Престанак важења

Члан 45

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о архивској дјелатности ("Службени лист РЦГ", бр. 25/92 и 6/94).

*****

7.7. Закон о музејској дјелатности

("Сл.лист ЦГ", број 49/10 од 13.08.2010.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом уређују се циљеви и садржај музејске дјелатности, врсте музеја, услови за обављање музејске дјелатности, начин вршења музејских послова, координација рада музеја, музејско особље и друга питања од значаја за обављање музејске дјелатности.

II. МУЗЕЈИ

Јавни и приватни музеји

Члан 8 став 1

(1) Јавни музеј може основати држава или општина.

Оснивање и рад музеја

Члан 9

(1) Музеј се оснива као установа културе (самостални музеј) или организује као дио друге установе, односно другог правног лица (музеј у саставу).

(2) Јавни музеј се оснива као самостални музеј.

Провјера испуњавања услова

Члан 12

Министарство (надлежно за послове културе) је дужно да редовно, а најмање једном у три године, провјерава да ли музеј испуњава прописане услове за рад.

III. ОБАВЉАЊЕ МУЗЕЈСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Јавност рада музеја

Члан 23

(1) Музеј је дужан да утврди и на одговарајући начин објави радно вријеме, у складу са потребама грађана и других корисника.

(2) Музеј је дужан да сваком, појединачно или колективно, омогући увид у музејску збирку, музејски предмет и музејску документацију.

(3) Музеј је дужан да на одговарајући начин омогући приступ корисницима са посебним потребама и њихово укључивање у обављању музејских послова у складу са њиховим способностима.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак ранијих прописа

Члан 46

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о музејској дјелатности ("Службени лист СРЦГ", бр. 26/77 и 33/89).

*****

7.8. Закон о заштити културних добара

("Сл.лист ЦГ", број 49/10 од 13.08.2010.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом уређују се врсте и категорије културних добара, начини успостављања заштите, режим и мјере заштите, права и обавезе власника и држалаца културних добара и друга питања од значаја за заштиту и очување културних добара.

Обављање послова заштите

Члан 8

(1) Управне и са њима повезане стручне послове на заштити културних добара врши орган управе надлежан за заштиту културних добара (у даљем тексту: Управа).

(2) Стручне послове на заштити културних добара, који нијесу у надлежности Управе, могу да врше правна и физичка лица која испуњавају услове за обављање конзерваторске, музејске, библиотечке, архивске и кинотечке дјелатности, у складу са овим и посебним законима.

III. УСПОСТАВЉАЊЕ ЗАШТИТЕ, КАТЕГОРИЈЕ И РЕГИСТРОВАЊЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

2. Категорије и регистровање културних добара

Културно добро од међународног значаја

Члан 33

Културно добро од међународног значаја је добро које је уписано на Листу свјетске баштине или које је од посебног значаја за историју или културу више држава.

Културно добро од националног значаја

Члан 34

(1) Културно добро је од националног значаја, ако:

1) има изузетан значај за друштвени, историјски или културни развој Црне Горе и народа или мањинских националних заједница који у њој живе;
2) свједочи о пресудном историјском догађају или значајној личности;
3) представља јединствени примјерак стваралаштва свог времена или јединствени примјерак из историје природе;
4) има изузетну умјетничку или естетску вриједност;
5) има велики утицај на развој културе, науке или технике;
6) свједочи о друштвеним или природним појавама, односно о условима економског или културно-историјског развоја у одређеном раздобљу.

(2) Културно добро од националног значаја може се номиновати за упис на Листу свјетске баштине, у складу са међународним конвенцијама.

Културно добро од локалног значаја

Члан 35

Културна добра која нијесу обухваћена чл. 33 и 34 овог закона су културна добра од локалног значаја.

IV. РЕЖИМ ЗАШТИТЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

1. Управљање културним добрима

Управљање културним добром у државној својини

Члан 39

(1) Влада Црне Горе (у даљем тексту: Влада) и надлежни орган општине дужни су да за свако културно добро којим располаже држава, односно општина одреди субјекат који ће њиме управљати, у складу са законом.

(2) Ако субјекат из става 1 овог члана не чува или не користи културно добро на прописан начин, Управа је дужна да предложи Влади, односно надлежном органу општине да одузме културно добро том субјекту и да га да на управљање другом субјекту.

(3) Средства за трошкове чувања и одржавања културног добра из става 2 овог члана обезбјеђује држава, односно општина која располаже културним добром.

2. Проток културних добара

Право прече куповине

Члан 45

(1) Држава има право прече куповине културног добра у приватној својини.

(2) Право из става 1 овог члана држава може пренијети на општину.

(3) Држава и општина могу се одрећи права прече куповине културног добра.

Продаја путем непосредне погодбе

Члан 46

(1) Власник културног добра који жели да прода културно добро непосредном погодбом дужан је да га прво, преко Министарства (надлежног за послове културе), понуди држави.

(2) Понуда из става 1 овог члана за покретно културно добро траје најмање 30 дана, а за непокретно културно добро најмање 60 дана.

(3) Ако се држава или општина одрекну права прече куповине културног добра или не одговоре на понуду у року из става 2 овог члана, власник културног добра може то културно добро продати другом лицу, под условима који не могу бити повољнији од услова који су били понуђени држави, односно општини.

Продаја на аукцији

Члан 47

(1) Ако се културно добро продаје на аукцији, организатор аукције је дужан да, најкасније 30 дана прије дана одржавања аукције, обавијести Министарство о мјесту и времену одржавања аукције и почетној цијени културног добра.

(2) Држава, односно општина може искористити право прече куповине до завршетка аукцијске продаје, прихватањем купопродајне цијене која је утврђена, односно постигнута на аукцији.

Продаја културног добра у извршном поступку

Члан 48

(1) У случају продаје културног добра у извршном поступку, суд је дужан да обавијести Министарство о мјесту, времену и условима продаје, најкасније 30 дана прије одржавања продаје.

(2) Држава, односно општина може искористити право прече куповине културног добра из става 1 овог члана, прихватањем понуде која је најповољнија за извршног дужника.

4. Концесија на културном добру

Предмет концесије

Члан 59

(1) Непокретно културно добро у државној својини може се дати на коришћење путем концесије, у складу са законом којим се уређују концесије и овим законом, за обављање:

- туристичке, угоститељске, трговинске, занатске или друге услужне дјелатности;
- изворне или сродне индустријске, односно произвођачке дјелатности;
- дјелатности из области образовања, науке, културе, информисања, здравства, спорта и рекреације.

(2) Предмет концесије не може бити културно добро које је:

- неистражено археолошко налазиште;
- меморијални објекат, спомен-обиљежје и култно или знаменито мјесто;
- мјесто и објекат који је повезан са обичајем, вјеровањем или традицијом;
- археолошки резерват.

Давање културног добра на коришћење без јавног објављивања

Члан 62

(1) Непокретно културно добро у државној својини или његов дио може се дати на коришћење путем закупа до 90 дана, без јавног оглашавања.

(2) О закупу културног добра закључује се уговор у писаној форми.

V. МЈЕРЕ ЗАШТИТЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

4. Интегрална заштита

Заштита културних добара у планским документима

Члан 89

(1) Планским документима обезбјеђује се заштита културних добара и њихове околине, као интегралног дијела савременог друштвеног, економског и урбаног развоја, на начин којим се поштује њихов интегритет и статус и досљедно спроводе режим и мјере заштите који су прописани овим законом.

(2) Плански документ мора бити усклађен са студијом заштите културних добара (у даљем тексту: студија заштите) и менаџмент планом.

(3) Управа даје мишљење на плански документ, у односу на усклађеност са студијом заштите и менаџмент планом, сходно закону којим се уређује простор.

VIII. ФИНАНСИРАЊЕ ЗАШТИТЕ И ОЧУВАЊЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

1. Обезбјеђивање средстава за заштиту и очување културних добара

Извори средстава

Члан 125

(1) Заштита и очување културних добара финансира се из:

- средстава власника и држалаца културних добара;
- општих прихода буџета Црне Горе;
- рента за очување културних добара;
- буџета општина;
- донација;
- других извора, у складу са законом.

(2) Рента за очување културних добара се уређује пореским законима.

Средства из буџета општине

Члан 129

Буџетом општине, из општих прихода, обезбјеђују се средства за:

- чување и редовно одржавање културних добара у државној својини са којим располаже општина;
- стицање културних добара по основу права прече куповине;
- експропријацију непокретних културних добара у корист општине.

XI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак ранијих прописа

Члан 149

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе Закон о заштити споменика културе ("Службени лист РЦГ", бр. 47/91) и Закон о обнови и ревитализацији старих градова пострадалих у катастрофалном земљотресу од 15. априла 1979. године ("Службени лист СРЦГ", бр. 1/84 и 19/86).

*****

7.9. Закон о зашити природног и културно-историјског подручја Котора

(„Сл.лист ЦГ", број 56/13 од 06.12.2014.)

I .ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом се уређују заштита, управљање и посебне мјере очувања природног и културно – историјског подручја Котора (у даљем тексту: Подручје Котора), које је као природно и културно добро уписано на Листу свјетске баштине УНЕСЦО.

Јавни интерес

Члан 3

Заштита Подручја Котора је од јавног интереса.

II. ЗАШТИТА И УПРАВЉАЊЕ

Субјекти заштите

Члан 7

(1) Послове заштите и очувања Подручја Котора, у оквиру својих надлежности, врше органи државне управе, органи Општине Котор и јавне службе чији је оснивач држава и/или општина.

(2) Заштиту и очување заштићене околине Подручја Котора, поред субјеката из става 1 овог члана, обезбјеђују надлежни органи сусједних општина.

Управљање Подручјем Котора

Члан 8

(1) Подручјем Котора се управља у складу са менаџмент планом Котора (у даљем тексту: Менаџмент план).

(2) Менаџмент план доноси Влада Црне Горе (у даљем тексту: Влада), у складу са законом.

(3) Ради координације вршења послова заштите, очувања и управљања, Влада образује Савјет за управљање Подручјем Котора (у даљем тексту: Савјет).

Састав и именовање Савјета

Члан 9

(1) Савјет има предсједника и десет чланова.

(2) Чланови Савјета именују се и разрјешавају на предлог:

1) органа државне управе надлежног за послове културе - један члан;
2) органа државне управе надлежног за послове уређења простора и заштите животне средине – један члан;
3) органа управе надлежног за заштиту културних добара - један члан;
4) Скупштине Општине Котор – пет чланова;
5) Националне комисије за сарадњу са УНЕСЦО - један члан;
6) невладиних организација које се баве заштитом и очувањем Котора - један члан.

(3) Предсједник Општине Котор је по положају предсједник Савјета.

(4) Мандат Савјета траје четири године.

Административно-технички послови

Члан 12

Административно-техничке послове за потребе Савјета врши орган локалне управе Општине Котор надлежан за послове заштите природне и културне баштине.

Накнаде за рад

Члан 13

(1) Предсједник и чланови Савјета имају право на накнаду за рад у Савјету и накнаду трошкова у вези са радом у Савјету (путни трошкови, дневнице и преноћиште), у складу са прописима Владе.

(2) Средства из става 1 овог члана обезбјеђују субјекти из члана 9 овог закона, на чији је предлог именован члан Савјета.

База података

Члан 14

(1) Орган локалне управе Општине Котор надлежан за послове заштите природне и културне баштине води базу података и докумената од значаја за заштиту, очување и развој Подручја Котора.

(2) Влада, на предлог органа државне управе надлежног за послове културе, прописује садржај и начин вођења базе података из става 1 овог члана.

(3) Органи државне управе, органи локалне управе Општине Котор и сусједних општина и друга правна и физичка лица дужни су да органу локалне управе из става 1 овог члана достављају податке и документа који су потребни за вођење базе података.

(4) База података из става 1 овог члана користи се за рад Савјета, а доступна је јавности.

III. ФИНАНСИРАЊЕ ЗАШТИТЕ ПОДРУЧЈА КОТОРА

Извори средстава

Члан 19

Средства за заштиту и очување Подручја Котора обезбјеђују се из:

1) буџета Црне Горе;
2) буџета Општине Котор;
3) међународних и домаћих кредита и помоћи;
4) донација;

5) програма и фондова Европске Уније, Уједињених нација и међународних организација;
6) накнаде за економско искоришћавање културних добара;
7) других извора, у складу са законом.

Накнада за економско искоришћавање културних добара

Члан 20

(1) Скупштина Општине Котор прописује обавезу да правна и физичка лица плаћају накнаду за економско искоришћавање културних добара на Подручју Котора (у даљем тексту: накнада) за:

1) обављање привредне или комерцијалне дјелатности у објекту и/ или на отвореном простору;
2) коришћење снимака Подручја Котора или појединих његових дјелова у рекламне и комерцијалне сврхе (филм, спот, плакат, билборд, календар, проспект итд.) и израду комерцијалне копије Подручја Котора или појединих његових дјелова (сувенир, разгледница, фотографија, значка, наљепница, одјевни предмет, публикације или другог предмета) намијењеног продаји.

(2) Ближе критеријуме и начин утврђивања наплате и висину накнаде из става 1 овог члана прописује Скупштина Општине Котор.

(3) Накнада из става 1 овог члана плаћа се у корист буџета Општине Котор.

(4) Контролу обрачуна и плаћања накнаде из става 1 овог члана врши порески орган Општине Котор.

Коришћење средстава од накнаде

Члан 21

(1) Средства од накнаде из члана 20 овог закона користе се у складу са програмом заштите и очувања Подручја Котора.

(2) Програм из става 1 овог члана доноси Скупштина Општине Котор, на предлог надлежног органа локалне управе, а мора бити усаглашен са програмом заштите и очувања културних добара који доноси Влада, у складу са законом којим се уређује заштита културних добара.

Престанак ранијег закона

Члан 27

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о обнови споменичког подручја Котора ("Службени лист РЦГ", број 47/91).

*****

7.10. Закон о спомен-обиљежјима

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 40/08 од 27.06.2008.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Спомен-обиљежјима се трајно обиљежавају значајни догађаји, чувају успомене на истакнуте личности, његују људски идеали и културно-историјске традиције и одаје почаст борцима за слободу, цивилним жртвама рата и масовним страдањима људи.

II. ПОДИЗАЊЕ СПОМЕН-ОБИЉЕЖЈА

Члан 8

(1) Подизање спомен-обиљежја је изградња или постављање спомен-објекта, односно давање назива јавној установи, јавном предузећу, насељу или јавном објекту.

(2) Спомен-обиљежја се подижу у складу са програмом подизања спомен-обиљежја (у даљем тексту: Програм), који доноси скупштина општине, главног града и пријестонице (у даљем тексту: скупштина општине), уз претходну сагласност органа државне управе надлежног за послове културе (у даљем тексту: надлежни орган).

Члан 12

(1) Предлог Програма се доставља надлежном органу ради давања сагласности у односу на вриједности из члана 11 став 1 тачка 1 овог закона за које се планира подизање спомен-обиљежја и на разлоге за измјену, дораду, измјештање, замјену или уклањање спомен-обиљежја.

(2) Надлежни орган дужан је да размотри предлог Програма и да донесе одговарајући акт најкасније у року од 60 дана од дана достављања предлога Програма.

(3) Надлежни орган може затражити да се предлог Програма допуни у складу са чланом 11 овог закона.

(4) Ако надлежни орган у року из става 1 овог члана не донесе акт о предлогу Програма сматра се да постоји сагласност на предлог Програма.

Члан 13

(1) Скупштина општине може донијети Програм само у оквиру дате сагласности надлежног органа.

(2) Скупштина општине дужна је да достави надлежном органу Програм најкасније у року од 15 дана од дана доношења.

Члан 14

(1) Спомен-обиљежје изградњом или постављањем спомен-објекта може подићи Црна Гора, општина, мјесна заједница, вјерска заједница и друго правно лице.

(2) Спомен-обиљежје изградњом или постављањем спомен-објекта може подићи страна држава или међународна организација.

(3) Спомен-обиљежје давањем назива јавној установи или јавном предузећу може подићи оснивач ових правних лица.

(4) Спомен-обиљежје давањем назива насељу или јавном објекту може подићи општина.

Члан 16

(1) Скупштина општине, у складу са Програмом, уз претходну сагласност надлежног органа, доноси одлуку о подизању спомен-обиљежја.

(2) Одлуку о подизању спомен-обиљежја изградњом или постављањем спомен-објекта, односно давањем назива јавној установи или јавном предузећу, скупштина општине доноси на захтјев субјеката из члана 14 ст. 1, 2 и 3 овог закона.

(3) Одлуку о подизању спомен-обиљежја давањем назива насељу или јавном објекту, скупштина општине доноси на приједлог овлашћеног предлагача, у складу са законом и статутом општине.

(4) Не може се подизати спомен-обиљежје без одлуке скупштине општине донијете у складу са ставом 1 овог члана.

Члан 17

Надлежни орган дужан је да размотри предлог одлуке о подизању спомен-обиљежја и да донесе одговарајући акт у року од 30 дана од дана достављања.

Члан 23

Скупштина општине дужна је да надлежном органу достави одлуку о подизању спомен-обиљежја у року од осам дана од дана доношења одлуке.

Члан 24

(1) За спомен-обиљежје које се подиже изградњом спомен-објекта, након доношења одлуке из члана 20 овог закона, орган локалне управе надлежан за послове грађевинарства, на захтјев субјекта који подиже спомен-обиљежје, издаје грађевинску дозволу за изградњу спомен-објекта, у складу са законом.

(2) Спомен-обиљежје из става 1 овог члана не може се подизати без дозволе за грађење спомен-објекта.

Члан 25

(1) Након издавања грађевинске дозволе за изградњу спомен-објекта, субјекат који подиже спомен-обиљежје дужан је да објави јавни конкурс за израду архитектонског и умјетничког рјешења спомен-објекта.

(2) Оцјену и одабир архитектонског и умјетничког рјешења спомен-објекта врши стручна комисија коју образује предсједник општине.

(3) Трошкове рада комисије из става 2 овог члана сноси субјекат који подиже спомен-обиљежје.

Члан 26

Субјекат који подиже спомен-обиљежје дужан је да спомен-објекат изради у складу са архитектонским и умјетничким рјешењем које је одабрала стручна комисија из члана 25 став 2 овог закона.

Члан 27

Органи локалне управе надлежни за послове културе и грађевинарства дужни су да спријече бесправно подизање спомен-обиљежја, доношењем рјешења о забрани подизања, односно о уклањању бесправно подигнутог спомен обиљежја.

III. ЗАШТИТА И ОДРЖАВАЊЕ СПОМЕН-ОБИЉЕЖЈА

Члан 28

(1) Орган локалне управе надлежан за послове културе води регистар спомен-обиљежја на територији општине.

(2) Надлежни орган води Централни регистар спомен-обиљежја на територији Црне Горе.

(3) Садржај и начин вођења регистара из ст. 1 и 2 овог члана и критеријуме за утврђивање врсте спомен-обиљежја прописује надлежни орган.

Члан 29

(1) Заштита спомен-обиљежја је спрјечавање његовог оштећења или уништења, као и неовлашћене измјене, дораде, измјештања, замјене или уклањања.

(2) Општина, преко органа локалне управе, обезбјеђује заштиту спомен-обиљежја на својој територији.

(3) Скупштина општине може прописати услове за приступ посјетилаца одређеном спомен-обиљежју.

Члан 31

(1) Одржавање спомен-обиљежја врши субјекат који га је подигао, односно обвезник одржавања одређен одлуком о подизању спомен-обиљежја.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, општина обезбјеђује одржавање спомен-обиљежја које је подигла Црна Гора, друга држава или међународна организација.

(3) Ако је обвезник одржавања спомен-обиљежја престао да постоји или ако из објективних разлога није у могућности да врши одржавање спомен-обиљежја, одржавање спомен-обиљежја обезбјеђује општина.

Члан 32

(1) Црна Гора обезбјеђује средства за одржавање спомен-обиљежја из члана 31 став 2 овог закона и средства за обимнија одржавања спомен-гробља и других спомен-обиљежја.

(2) Средства из става 1 овог члана обезбјеђују се према стварним потребама које утврђује надлежни орган у сарадњи са органом локалне управе надлежним за послове културе у општини на чијој се територији налази спомен-обиљежје.

Члан 33

(1) Орган локалне управе надлежан за послове културе утврђује, по потреби, а најмање једном годишње, стање спомен-обиљежја на територији општине и упозорава обвезника одржавања на неопходност предузимања потребних мјера и радова у одређеном року.

(2) Ако обвезник одржавања не изврши у одређеном року потребне радове на одржавању спомен-обиљежја, орган локалне управе надлежан за послове културе извршиће потребне радове на спомен-обиљежју на терет обвезника одржавања.

Члан 34

Обвезник одржавања спомен-обиљежја који, због објективних разлога, није у могућности да врши одржавање спомен-обиљежја дужан је да о томе одмах обавијести орган локалне управе надлежан за послове културе.

Члан 35

У случају промјене намјене простора, у складу са просторним или урбанистичким планом, спомен-обиљежје може се измјестити на одговарајућу локацију.

Члан 36

(1) На захтјев чланова уже породице лица сахрањеног у спомен-гробљу, орган локалне управе надлежан за послове културе може, уз сагласност надлежног органа, дозволити преношење посмртних остатака из спомен-гробља у породичну гробницу.

(2) Не може се вршити преношење посмртних остатака из спомен-гробља без дозволе органа из става 1 овог члана.

Члан 38

Измјена, дорада, измјештање, замјена и уклањање спомен-обиљежја врши се по поступку прописаном за подизање спомен-обиљежја.

Члан 40

(1) Измјену и дораду спомен-обиљежја може, уз сагласност аутора умјетничког и архитектонског рјешења, вршити субјекат који је подигао спомен-обиљежје, односно општина ако је тај субјекат престао да постоји.

(2) Измјештање спомен-обиљежја на одговарајућу локацију може вршити орган локалне управе надлежан за послове грађевинарства.

(3) Уклањање спомен-обиљежја скидањем спомен-објекта или дијела спомен-објекта врши орган локалне управе надлежан за послове културе.

(4) Уклањање спомен-обиљежја рушењем спомен-објекта или дијела спомен-објекта врши орган локалне управе надлежан за послове грађевинарства.

(5) Замјену спомен-обиљежја врши јавна установа или јавно предузеће којем је назив промијењен, односно орган локалне управе одређен одлуком предсједника општине.

Члан 41

(1) Орган локалне управе надлежан за уклањање спомен-обиљежја обавијестиће лице, односно субјекат који је подигао спомен-обиљежје о дану уклањања спомен-обиљежја и позвати га да преузме умјетничко дјело са уклоњеног спомен-обиљежја.

(2) Ако је лице, односно субјекат који је подигао спомен-обиљежје престао да постоји или ако се не одазове позиву да преузме умјетничко дјело са уклоњеног спомен-обиљежја, умјетничко дјело ће се понудити аутору дјела, односно његовим насљедницима.

(3) Ако се аутор или његови насљедници не одазову позиву да преузму умјетничко дјело са уклоњеног спомен-обиљежја, то умјетничко дјело понудиће се надлежном музеју.

(4) Ако ни музеј не преузме умјетничко дјело са уклоњеног спомен-обиљежја, са тим умјетничким дјелом поступиће се као са ствари која нема умјетничку вриједност.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 54

Подзаконски акти у складу са овим законом донијеће се у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 57

Ступањем на снагу овог закона престају да важе Закон о споменицима и спомен-обиљежјима, историјским догађајима и личностима ("Службени лист СРЦГ", бр. 26/71 и 6/88) и Закон о гробљима, гробовима и другим спомен-обиљежјима југословенских бораца ("Службени лист СРЦГ", бр. 8/64, 27/76 и 14/78).

*****

7.11. Закон о спорту

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 36/11 и 36/13 од 26.07.2013.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Појам

Члан 1

Спорт је организована физичка или друга активност, односно дјелатност која се обавља по утврђеним правилима ради очувања, унапрјеђивања и развоја психофизичких способности и спортских знања, задовољења потреба за кретањем и игром, спортско изражавање и стваралаштво и постизање спортских резултата на свим нивоима.

II. ЈАВНИ ИНТЕРЕС

Остваривање јавног интереса

Члан 12

(1) Остваривање јавног интереса у спорту обезбјеђује Црна Гора и Главни град, Пријестоница и општина (у даљем тексту: општина).

(2) За остваривање јавног интереса у спорту доноси се Национални програм развоја спорта (у даљем тексту: Национални програм) и општински програм развоја спорта (у даљем тексту: Општински програм).

Општински програм

Члан 15 *(„Сл.лист ЦГ“, број 36/13)*

(1) Општински програм садржи, нарочито:

1) дугорочне потребе локалног становништва;
2) развојне приоритете;
3) динамику реализације;
4) организационе, финансијске и административне мјере за остваривање програма.

(2) Програм из става 1 овог члана доноси надлежни орган општине, у складу са циљевима спорта садржаним у Националном програму, за период од најмање четири године.

(3) Надлежни орган општине је дужан да донесе годишњи план остваривања Општинског програма.

(4) Општински програм и извјештај о остваривању Општинског програма доставља се Управи (надлежној за послове спорта).

Општински савјет за спорт

Члан 18

(1) Општина може, ради разматрања питања из своје надлежности у области спорта, основати општински савјет за спорт, као стручно-савјетодавно тијело.

(2) Одлуком скупштине општине о оснивању савјета из става 1 овог члана, уређују се права и обавезе, састав, начин избора и рада савјета, и друга питања од значаја за његов рад.

III. СПОРТСКИ СУБЈЕКТИ

2. Правна лица

Поступак трансформације

Члан 54 *(„Сл.лист ЦГ“, број 36/13)*

(1) Аматерски спортски клуб дужан је да, прије доношења одлуке о промјени статуса, односно о трансформацији у професионални клуб усвоји елаборат о трансформацији аматерског спортског клуба у професионални клуб (у даљем тексту: Елаборат).

(2) Елаборат садржи:

1) попис и процјену вриједности имовине клуба, номиналне и процентуалне износе удјела у имовини клуба, као и попис свих потраживања и дуговања;
2) извјештај о пословању у претходних пет година, односно од оснивања за клуб млађи од пет година, са ближим описом прихода и расхода;

3) спортске резултате за најмање пет претходних такмичарских сезона, односно од оснивања за клуб млађи од пет година, број спортиста по узрастним категоријама, број репрезентативаца по свим категоријама и уговорене вриједности спортиста;
4) финансијски план за текућу годину са прегледом броја и вриједности власничких удјела;
5) јавни позив за продају власничких удјела у клубу, и др.

(3) Елаборат се доставља на мишљење одговарајућем националном спортском савезу и надлежном органу општине на чијој територији клуб има сједиште.

(4) Национални спортски савез и надлежни орган општине дужни су да аматерском спортском клубу доставе мишљење у року од 15 дана од дана пријема Елабората.

(5) Уколико спортски савез или надлежни орган општине не доставе мишљење у року из става 4 овог члана сматра се да је мишљење позитивно.

(6) Након добијања мишљења из става 3 овог члана, надлежни орган аматерског спортског клуба доноси одлуку о промјени статуса, односно трансформацији аматерског спортског клуба у професионални клуб и позива заинтересована лица на оснивачку скупштину професионалног клуба.

(7) Аматерски спортски клуб из става 1 овог члана дужан је да Елаборат и мишљења из става 3 овог члана достави Управи уз захтјев за упис у Регистар.

IV. ШКОЛСКИ СПОРТ

Школско спортско друштво

Члан 65 *(„Сл.лист ЦГ“, број 36/13)*

(1) Ради ваннаставног бављења спортом ученика и укључивања што већег броја ученика у спортске активности у школама се, по правилу, организују школска спортска друштва.

(2) У школским спортским друштвима може се за одређени спорт организовати школски спортски клуб.

(3) Црна Гора и општина, у сарадњи са спортским организацијама, подстичу и помажу школска спортска друштва стварањем организационих, просторних, финансијских, стручних и других услова за њихов рад.

(4) Начин рада и дјеловања школског спортског друштва прописује се актом школе.

VI. СПОРТСКИ ОБЈЕКТИ

Појам

Члан 76

(1) Спортски објекти су уређене и опремљене површине и грађевински објекти намијењени обављању спортских активности и дјелатности.

(2) Спортски објекат, поред простора намијењеног спортским активностима, има и пратећи простор (санитарни, гардеробни, спремишни, гледалишни и др.) и уграђену опрему (грађевинску и спортску).

(3) Спортски објекти морају бити приступачни лицима са инвалидитетом.

Мрежа спортских објеката

Члан 77

Плански документ општине садржи врсту, број и размјештај спортских објеката за подручје за које се доноси (мрежа спортских објеката), а при планирању изградње стамбених насеља, планира се изградња спортских објеката који служе дјеци, младима и грађанима.

IX. ФИНАНСИРАЊЕ СПОРТА

Остваривање и стицање прихода

Члан 87 *(„Сл.лист ЦГ“, број 36/13)*

(1) Спортски субјекти могу стицати средства и остваривати приход ради финансирања спортске дјелатности од: чланарине-котизације, донације и поклона, прилога, субвенција, насљеђа, камата на улоге, закупнине, дивиденде, фондова, услуге, спонзорства и других маркетиншких активности, ТВ права, прихода од игара на срећу и средстава која Црна Гора и општина опредијеле као помоћ у обављању спортске дјелатности, у складу са законом.

(2) Расподјелу средстава спортским субјектима из става 2 овог члана врши Управа, на основу јавног конкурса.

(3) Годишњим планом остваривања Националног програма утврђују се потребе у спорту и за њихово остваривање обезбјеђују финансијска средства из буџета.

(4) Изузетно од става 2 овог члана, спортском клубу или спортском савезу за међународна такмичења могу се опредијелити додатна средства из буџета.

(5) Одлуку о додјели средстава из става 3 овог члана доноси министар надлежан за спорт.

(6) Услови, начин, поступак и критеријуме за додјелу средстава и контролу над реализацијом програма ближе се утврђују прописом Министарства, односно општине.

X. НАДЗОР

Вршење надзора

Члан 91

Надзор над спровођењем овог закона, других прописа и општих аката донесених на основу овог закона врши Министарство.

XII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Рок за доношење прописа

Члан 99а *(„Сл.лист ЦГ“, број 36/13)*

(1) Прописи предвиђени овим законом донијеће се у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

(2) До доношења прописа утврђених овим законом примјењиваће се прописи који су важили до доношења овог закона, ако нијесу у супротности са овим законом.

НАПОМЕНА: Рок за доношење прописа истиче 03.08.2014.

Престанак важења

Члан 105

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о спорту ("Службени лист РЦГ", број 49/04 и "Службени лист ЦГ", број 13/07).

*****

7.12. Закон о скијалиштима

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 13/07 и 21/14 од 06.05.2014.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом прописују се минимално-технички услови за уређење, одржавање и опремање скијалишта, пружање услуга на скијалишту, обиљежавање и постављање сигнализације на скијалишту, коришћење средстава превоза на скијалишту, безбједност и ред на скијалишту, подучавање спортовима на снијегу, као и друга питања од значаја за коришћење скијалишта.

II. МИНИМАЛНО-ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ, ОБИЉЕЖАВАЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И БЕЗБЈЕДНОСТ НА СКИЈАЛИШТУ

Подучавање спортовима на снијегу

Члан 50 *(„Сл.лист ЦГ“, број 21/14)*

Обучавање и усавршавање у спортовима на снијегу на скијалишту може да врши лице које има најмање III ниво Националног оквира квалификација и лиценцу за обучавање у скијању и другим активностима на снијегу коју издаје одговарајући национални спортски савез, односно само лиценцу међународно признате асоцијације инструктора спортова на снијегу.

Члан 51 *(„Сл.лист ЦГ“, број 21/14)*

(1) Подучавање и усавршавање спортовима на снијегу може да обавља привредно друштво, друго правно лице или предузетник (у даљем тексту: школа скијања) које има одобрење за подучавање, које издаје надлежни орган локалне управе.

(2) Одобрење из става 1 овог члана издаје се школи скијања, ако:

1) је регистровано за обављање дјелатности подучавања и усавршавања спортовима на снијегу у Централном регистру привредних субјеката;
2) има просторију на скијалишту за окупљање полазника;
3) има закључен уговор о осигурању лица која се подучавају и усавршавају у спорту на снијегу од посљедица незгода;
4) има најмање једног инструктора за непосредно подучавање и усавршавање спортова на снијегу које испуњава услове из члана 50 овог закона, односно које има лиценцу са једном од маркица НИВО III - ISIA или НИВО II - IVSI или НИВО I - (почетног нивоа инструктора надлежне међународно признате асоцијације инструктора спортова на снијегу из Црне Горе).

(3) Инструктор из става 2 тачка 4 овог члана мора, за вријеме подучавања и усавршавања, да носи одговарајућу одјећу са идентификационом ознаком која садржи назив школе скијања и натпис "Инструктор" са његовим именом и презименом.

***

8. ТУРИЗАМ

8.1. Закон о туризму

(„Сл.лист ЦГ", бр. 61/10 и 31/14 од 24.07.2014.; Види члан 1 Закона 57/11-31)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом уређују се услови и начин обављања туристичке и угоститељске дјелатности.

X. ТУРИСТИЧКЕ УСЛУГЕ НА КУПАЛИШТИМА

Појам

Члан 50

(1) Туристичким услугама на купалишту, у смислу овог закона, сматрају се услуге изнајмљивања плажног мобилијара (сунцобрана, лежаљки и др.), изнајмљивање сандолина, педалина, једрилица, чамаца, дасака за једрење, опреме за скијање на води, ронилачке и риболовне опреме, као и услуге обуке скијања на води, роњења, једрења и сл.

(2) Услуге из става 1 овог члана могу се пружати на купалиштима која испуњавају услове у погледу уређености и изграђености, на мору, језерима и ријекама.

Субјекти и начин пружања услуга

Члан 51

(1) Туристичке услуге из члана 50 овог закона могу обављати привредна друштва, правна лица или предузетници.

(2) Лица из става 1 овог члана дужна су да дјелатност пружања туристичких услуга на купалиштима обављају у складу са овим законом и посебним прописима којима се уређују услови уређења и начин коришћења купалишта.

Одобрење за обављање дјелатности

Члан 52

(1) Субјекти из члана 51 овог закона могу пружати туристичке услуге на купалиштима само на основу одобрења за обављање дјелатности.

(2) Одобрење за обављање дјелатности пружања туристичких услуга на купалиштима, на захтјев лица из члана 51 овог закона, издаје надлежни орган локалне управе према мјесту обављања дјелатности.

(3) Одобрење за обављање дјелатности из става 1 овог члана доноси се рјешењем.

(4) Подаци из одобрења за обављање дјелатности пружања туристичких услуга на купалиштима уносе се у Централни туристички регистар.

XI. ТУРИСТИЧКЕ УСЛУГЕ У НАУТИЧКОМ ТУРИЗМУ

Пријава обављања дјелатности и категоризација лука наутичког туризма

Члан 58

(1) О почетку обављања туристичке дјелатности у лукама наутичког туризма - маринама, привредна друштва, правна лица и предузетници дужни су да поднесу пријаву надлежном органу локалне управе према мјесту обављања дјелатности, ради евиденције у регистру евиденције, најмање осам дана прије почетка обављања дјелатности.

(2) Лица из става 1 овог члана, уз пријаву, достављају и доказ о праву коришћења луке (уговор о концесији).

(3) Подаци из регистра евиденције органа локалне управе уносе се у Централни туристички регистар.

(4) Податке из става 2 овог члана надлежни орган локалне управе дужан је да достави Министарству (надлежном за послове туризма), у року од осам дана од дана подношења пријаве.

(5) Испуњеност услова прописаних посебним прописом за обављање дјелатности из става 1 овог члана провјеравају надлежни инспекцијски органи у поступку редовног инспекцијског надзора.

(6) Образац и садржај пријаве и регистра из става 1 овог члана и начин вођења регистра прописује Министарство.

Туристичке услуге на пловним објектима наутичког туризма

Члан 60

(1) Туристичке услуге у наутичком туризму на пловним објектима су услуге:

1) изнајмљивања пловних објеката са посадом или без посаде, са пружањем или без пружања услуге смјештаја, ради одмора, рекреације и крстарења туриста наутичара (charter, crusing и сл.);
2) превоза туриста пловним објектима регистрованим за обављање дјелатности превоза путника (taxi брод и сл.).

(2) Привредна друштва, правна лица и предузетници могу пружати туристичке услуге на пловним објектима само на основу одобрења за обављање те дјелатности, које издаје надлежни орган локалне управе рјешењем.

(3) Надлежни орган локалне управе према мјесту регистрације пловног објекта наутичког туризма, на захтјев субјеката из става 2 овог члана, утврђује испуњеност минимално- техничких услова за обављање туристичке дјелатности на пловном објекту наутичког туризма.

Престанак обављања дјелатности у лукама наутичког туризма - маринама

Члан 63

(1) Дјелатност пружања туристичких услуга у лукама наутичког туризма-маринама престаје истеком рока на који је закључен уговор о концесији или раскидом уговора.

(2) Престанак пружања туристичких услуга у лукама наутичког туризма може бити привременог карактера, у складу са закљученим уговором о концесији.

(3) Привредна друштва, правна лица и предузетници дужни су да, без одлагања, о престанку обављања дјелатности обавијесте надлежни орган локалне управе, а најкасније у року од три дана од дана престанка обављања дјелатности, ради евидентирања у регистру евиденције.

(4) Податке о престанку обављања дјелатности из става 3 овог члана надлежни орган локалне управе доставља Министарству, ради уношења у Централни туристички регистар, у року од осам дана од дана пријема обавјештења.

(5) Ако је престанак обављања дјелатности пружања туристичких услуга у лукама наутичког туризма - маринама привременог карактера, о поновном обављању те дјелатности подноси се пријава, без одлагања, а најкасније у року од три дана од дана почетка поновног обављања дјелатности.

Престанак важења и одузимање одобрења о пружању услуга на пловним објектима

Члан 64

(1) Одобрење о пружању услуга на пловним објектима наутичког туризма престаје да важи:

1) даном подношења одјаве обављања дјелатности надлежном органу;
2) одузимањем одобрења.

(2) Одобрење о пружању услуга на пловним објектима наутичког туризма одузеће се, ако:

1) за пружање туристичких услуга на пловним објектима наутичког туризму нијесу испуњени услови прописани овим законом и прописима донесеним на основу овог закона, као и услови прописани другим законима, а утврђени недостаци нијесу отклоњени у законском року;
2) је рјешење засновано на неистинитим подацима или фалсификованим документима;
3) се туристичке услуге на пловним објектима наутичког туризма не пружају у периоду дужем од двије године.

(3) О престанку важења и одузимању одобрења за пружање услуга на пловним објектима наутичког туризма надлежни орган локалне управе доноси рјешење.

XII. ТУРИСТИЧКЕ УСЛУГЕ У СЕОСКОМ ТУРИЗМУ

Појам

Члан 65

(1) Туристичке услуге у сеоском туризму пружају се ради одмора и рекреације туриста и обухватају активности везане за пољопривредно газдинство (берба воћа и поврћа, убирање љетине, изнајмљивање коња за јахање и сл.).

(2) Туристичке услуге у сеоском туризму пружају се у складу са принципима и праксом одрживог развоја.

Дјелатност

Члан 66

(1) Дјелатност пружања туристичких услуга у сеоском туризму могу обављати привредна друштва, правна лица и предузетници, као и физичка лица - пољопривредници, који се баве пољопривредом сами или као чланови породичног пољопривредног газдинства.

(2) Чланом породичног пољопривредног газдинства сматра се члан пољопривредног газдинства одређен законом којим се уређују пољопривредна газдинства.

(3) О почетку обављања туристичке дјелатности у сеоском домаћинству лица из става 1 овог члана дужна су да поднесу пријаву органу локалне управе надлежном за послове привреде према мјесту обављања дјелатности, ради евиденције у регистру евиденције, у року од најмање осам дана прије почетка рада.

(4) Уз пријаву из става 3 овог члана доставља се доказ о упису у регистар пољопривредних газдинстава.

(5) Уколико се у пољопривредном газдинству пружају услуге смјештаја и исхране, објекти морају испуњавати минимално - техничке услове у погледу уређења и опремљености, у складу са прописом о класификацији, минимално-техничким условима и категоризацији угоститељских објеката.

(6) Образац и садржај пријаве и регистра евиденције подносилаца пријава о обављању туристичких услуга у сеоском туризму, садржај и начин вођења регистра прописује Министарство.

(7) Подаци из регистра евиденције из става 6 овог члана достављају се Министарству, ради уношења у Централни туристички регистар, у року од осам дана од дана подношења пријава.

XIV. ТУРИСТИЧКЕ УСЛУГЕ У ЗДРАВСТВЕНОМ ТУРИЗМУ

Бањско лечилиште и опоравиште

Члан 75

Здравствени туризам, у смислу овог закона, је пружање здравствених услуга у бањским лечилиштима и опоравилиштима у којима се организује боравак корисника тих услуга ради превенције болести, лијечења и рехабилитације.

Минимално-технички услови

Члан 76 ст. 1, 3 и 6

(1) За пружање здравствених услуга из члана 75 овог закона бањско лечилиште или опоравилиште мора испуњавати услове у погледу:

1) организоване здравствене службе;
2) објеката и уређаја за коришћење природног љековитог фактора;
3) објеката за смјештај и боравак корисника услуга, а нарочито пацијената са тјелесним оштећењима;
4) одговарајуће техничке инфраструктуре (електроенергетска, водоводна, путна, ПТТ и др., јавне зелене и рекреационе површине).

(3) Влада, на предлог Министарства здравља, јединице локалне самоуправе или других заинтересованих субјеката, утврђује подручје које се сматра бањским лечилиштем, односно опоравилиштем у смислу овог закона, ако је то подручје просторно-планском документацијом намијењено за туристичку или здравствену дјелатност.

(6) Јединица локалне самоуправе на чијем подручју се налази бањско лječилиште, односно опоравилиште стара се о његовом очувању, коришћењу, унапрјеђењу и управљању у складу са законом и својим прописима утврђује услове за несметани развој бањског лječилишта, односно опоравилишта (одговарајућа комунална инфраструктура, саобраћај, јавни ред и мир, радно вријеме итд.).

Обавезе корисника љековитог фактора

Члан 77

(1) Здравствене установе и друга правна лица која обављају здравствену дјелатност коришћењем природног љековитог фактора у бањским лječилиштима, односно опоравилиштима у сврху превенције, лијечења и рехабилитације користе природни љековити фактор, под условима утврђеним прописима о вршењу здравствене дјелатности.

(2) Право коришћења природног љековитог фактора (термална и минерална вода, гас и љековито блато и др.) уступа се у складу са законом којим се уређују концесије.

(3) Корисник природног љековитог фактора плаћа накнаду за његово коришћење.

(4) Накнада из става 3 овог члана плаћа се према количини искоришћеног природног љековитог фактора.

(5) Висину накнаде из става 4 овог члана утврђује прописом надлежни орган јединице локалне самоуправе.

(6) Средства остварена од накнада из става 3 овог члана приход су буџета локалне самоуправе, а користе за њено очување, коришћење и унапрјеђивање, према програму који доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе на чијем подручју се налази бањско лječилиште.

XV. УСЛУГЕ ИЗНАЈМЉИВАЊА ВОЗИЛА

Појам

Члан 78

(1) Услугама изнајмљивања возила (rent-a-car) сматра се изнајмљивање путничких аутомобила без возача.

(2) Посебна врста изнајмљивања возила је изнајмљивање путничких аутомобила са услугама возача (limo service).

(3) Возач из става 2 овог члана мора имати положен возачки испит одговарајуће категорије и најмање пет година возачког искуства.

Субјекти

Члан 79

(1) Услуге из члана 78 ст. 1 и 2 овог закона може пружати привредно друштво, правно лице или предузетник само ако има одобрење за обављање дјелатности пружања услуга изнајмљивања возила.

(2) Ако лице из става 1 овог члана врши пружање услуга из члана 78 ст. 1 и 2 овог закона, а дјелатност обавља у више објеката - пословница, дужно је да за сваки објекат прибави одобрење за обављање те дјелатности.

Одобрење за обављање дјелатности

Члан 80

(1) Одобрење за обављање дјелатности пружања услуга изнајмљивања возила привредном друштву, правном лицу или предузетнику, на његов захтјев, ако испуњава услове за обављање те дјелатности прописане овим законом, издаје надлежни орган локалне управе према мјесту обављања дјелатности, рјешењем.

(2) Субјекти из члана 79 овог закона дужни су да о свим промјенама у обављању дјелатности које утичу на испуњеност услова за издавање одобрења за рад, без одлагања, а најкасније у року од три дана од дана настанка тих промјена, писаним путем обавијесте надлежни орган локалне управе.

XVI. ТУРИСТИЧКЕ УСЛУГЕ У ОСТАЛИМ ОБЛИЦИМА ТУРИСТИЧКЕ ПОНУДЕ

Остали облици туристичке понуде

Члан 83

(1) Туристичке услуге могу се пружати и у конгресном, културном, wellness, спортском, голф туризму, ловном, риболовном, вјерском, као и другим облицима туризма.

(2) Пружање туристичких услуга из става 1 овога члана привредна друштва, правна лица, предузетници и физичка лица могу вршити ако испуњавају прописане минимално-техничке услове за пружање тих услуга, односно ако имају одобрење за обављање те дјелатности.

(3) Одобрење из става 2 овог члана, на захтјев, издаје надлежни орган локалне управе према мјесту пружања услуга, рјешењем.

(4) Министарство може за поједине туристичке услуге из става 1 овог члана прописати минимално-техничке услове и начин њиховог пружања.

XVII. ОСТАЛЕ ТУРИСТИЧКЕ УСЛУГЕ

Изнајмљивање мотора, бицикала и скутера

Члан 84

(1) Остале туристичке услуге, у смислу овог закона, су: изнајмљивање мотора, бицикала, скутера и др.

(2) Дјелатност пружања туристичких услуга из става 1 овог члана могу обављати привредна друштва, правна лица и предузетници.

(3) Услуге из става 1 овог члана могу пружати и физичка лица, под условом да укупна вриједност средстава којима пружају услуге није већа од 15.000 еура.

(4) Субјекти из ст. 2 и 3 овог члана могу обављати дјелатност пружања осталих туристичких услуга само ако имају одобрење за обављање те дјелатности.

(5) Захтјев за издавање одобрења из става 4 овог члана подноси се надлежном органу локалне управе према мјесту пружања услуга.

(6) Одобрење за обављање дјелатности пружања туристичких услуга из става 1 овог члана издаје надлежни орган локалне управе рјешењем, у року од 15 дана од дана подношења захтјева.

XVIII. УГОСТИТЕЉСКА ДЈЕЛАТНОСТ

Врсте угоститељских објеката

Члан 90 *(„Сл.лист ЦГ“, број 31/14)*

(1) Према врсти услуга које пружају угоститељски објекти разврставају се у групе, и то:

1) примарни угоститељски објекти за пружање услуге смјештаја и услуге припремања и услуживања хране и пића:
   - mixed-use resort,
   - хотел & resort,
   - wild beauty resort,
   - група хотели (хотел, мали хотел, boutique hotel, hotel garni, aparthotel, condohotel, пансион, мотел и хостел);
   - туристичко насеље,
   - туристичка вила,
   - етно село,
   - eko lodge;
2) комплементарни угоститељски објекти за пружање услуге смјештаја и услуге припремања и услуживања хране и пића:
   - кућа за изнајмљивање, туристички апартман и соба за изнајмљивање,
   - гостионица,
   - планинарски дом,
   - одмаралиште,
   - камп и сл.,
   - вила и резиденцијална вила;

3) угоститељски објекти за пружање услуге припремања и услуживања хране и пића:
   - ресторан (класични, специјализовани и национални),
   - пицерија,
   - коноба,
   - група caffe барови (caffe бар, кафана, кафић, кафетерија, диско club, ноћни club, бистро пивница, крчма и сл.),
   - catering објекти,
   - објекти брзе хране,
   - објекти једноставних услуга (посластичарница, печењара, кантина и сл.).

(2) Примарни угоститељски објекти из става 1 тачка 1 овог члана су угоститељски објекти који представљају једну функционалну цјелину којом управља један привредни субјект (оператор) који је регистрован за обављање угоститељске дјелатности у складу са законом.

(3) Угоститељски објекти из става 1 тачка 1 алинеја 1 овог члана који су намијењени за смјештај могу се отуђити или дати у дугорочни закуп, и то искључиво лицу које за управљање тим објектом или дијелом објекта закључи уговор са привредним субјектом регистрованим за обављање угоститељске дјелатности (оператором) који управља мјешовитим ресортом у функционалном и технолошком смислу.

(4) Уговор закључен супротно ставу 3 овог члана сматра се ништавим.

(5) Власник/ци, односно закупци угоститељског објеката из става 3 овог члана и оператор обавезни су обезбиједити одржавање и употребу посебног дијела угоститељског објекта и земљишта на којем је објекат изграђен, како би испуњавали прописане минимално-техничке услове за обављање ове врсте угоститељске дјелатности, као и услове за додијељену категорију.

(6) Поједине врсте угоститељских објеката из става 1 овог члана, у којима се угоститељске услуге пружају само одређеној групи гостију - члановима клуба, могу бити клупског типа (club).

(7) Објекти из става 6 овог члана морају имати уз врсту истакнуту ознаку "club", која се мора користити и приликом оглашавања и рекламирања услуга и истицања порука у комерцијалном пословању.

(8) Угоститељски објекти из става 1 овог члана категоришу се у складу са чланом 97 овог закона.

(9) Ближе услове, начин управљања, функционисања и одржавања condohotela и мјешовитих ресорта прописује Министарство, уз претходну сагласност Владе.

Одобрење за обављање угоститељске дјелатности

Члан 91 *(„Сл.лист ЦГ“, број 31/14)*

(1) Привредна друштва, правна лица, предузетници и физичка лица не могу отпочети обављање угоститељске дјелатности, нити мијењати или проширивати дјелатност без одобрења за обављање угоститељске дјелатности у складу са овим законом, осим у сезонским објектима за које је потребан захтјев за одобрење поднијет надлежном органу најмање 15 дана прије почетка обављања угоститељске дјелатности, односно мијењања или проширивања дјелатности.

(2) Одобрење за обављање угоститељске дјелатности издаће се на захтјев лица из става 1 овог члана, ако испуњавају услове за обављање те дјелатности прописане овим законом.

(3) Одобрење за обављање угоститељске дјелатности за објекте из члана 90 став 1 тач. 1 и 2 ал. 2, 5 и 6 овог закона издаје Министарство.

(4) За остале врсте угоститељских објеката из члана 90 овог закона одобрење за обављање дјелатности издаје надлежни орган локалне управе.

(5) Изузетно од става 4 овог члана, одобрење за обављање дјелатности за три и више апартмана, који чине једну грађевинску цјелину (апартмански блок) и за национални ресторан, издаје Министарство.

(6) Испуњеност услова из става 2 овог члана утврђује орган надлежан за издавање одобрења за обављање дјелатности, у року од 15 дана од дана подношења захтјева.

(7) Одобрење за обављање угоститељске дјелатности издаје се рјешењем.

(8) Рјешење о обављању угоститељске дјелатности које издаје Министарство коначно је и против њега се може покренути управни спор.

(9) Подаци из одобрења из ст. 3 и 5 овог члана уносе се у Централни туристички регистар.

Минимално-технички услови

Члан 93

(1) За обављање угоститељске дјелатности угоститељски објекти морају испуњавати минимално-техничке услове у погледу опреме и простора у складу са овим законом.

(2) Испуњеност услова из става 1 овог члана утврђује надлежни орган у поступку издавања одобрења за обављање дјелатности.

(3) Поред услова из става 1 овог члана, угоститељски објекат за обављање угоститељске дјелатности мора испуњавати и друге услове прописане посебним прописима (опште и посебне хигијенске захтјеве, услове градње, заштите од буке, заштите на раду и др.).

(4) Испуњеност услова из става 3 овог члана утврђују надлежни инспекцијски органи у редовном поступку у складу са посебним прописима.

Садржај одобрења за обављање угоститељске дјелатности

Члан 94

(1) Одобрење за обављање угоститељске дјелатности нарочито садржи податке о:

- називу и сједишту, односно име, презиме, јединствени матични број и адресу субјекта који обавља угоститељску дјелатност;
- врсти, називу и адреси угоститељског објекта;
- укупном броју и структури смјештајних јединица (за угоститељске објекте са смјештајем);
- ознаци "club" уз ознаку врсте за угоститељске објекте клупског типа.

(2) Привредна друштва, правна лица, предузетници или физичка лица којима је издато одобрење за обављање угоститељске дјелатности дужни су да сваку промјену података из става 1 овог члана пријаве органу надлежном за издавање одобрења, у року од осам дана од дана настанка те промјене.

(3) О промјени података из става 2 овог члана орган надлежан за издавање одобрења доноси рјешење.

Истек рока

Члан 95

(1) Ако органи надлежни за издавање одобрења за обављање угоститељске дјелатности не одлуче о захтјеву у прописаном року, привредно друштво, правно лице, предузетник или физичко лице може, након истека тог рока, започети са обављањем дјелатности пружања услуга.

(2) О почетку обављања дјелатности лице из става 1 овог члана дужно је да писаним путем, прије почетка обављања дјелатности, обавијести орган надлежан за издавање одобрења.

(3) Ако орган надлежан за издавање одобрења за обављање угоститељске дјелатности утврди да за обављање дјелатности нијесу испуњени услови прописани овим законом, а лице из става 2 овог члана је започело са радом, сматраће се да се та дјелатност обавља без одобрења за обављање дјелатности.

Угоститељски објекти затвореног типа

Члан 99

(1) Привредна друштва, правна лица и предузетници са сједиштем, односно пребивалиштем у Црној Гори могу организовати пружање услуга смјештаја и исхране за своје запослене, чланове, пензионере, као и чланове уже породице запослених чланова и пензионера у објектима затвореног типа (одмаралиште, објекат за прехрану и сл.), под условима утврђеним овим законом и другим прописима.

(2) Лица из става 1 овог члана дужна су да, прије почетка обављања дјелатности пружања угоститељских услуга, прибаве рјешење о испуњености минимално-техничких услова за обављање те дјелатности од надлежног органа.

(3) Испуњеност минимално-техничких услова утврђује надлежни орган локалне управе према сједишту угоститељског објекта, односно према мјесту пружања услуга.

(4) Минимално-техничке услове из става 2 овог члана утврђује Министарство.

Вријеме обављања дјелатности

Члан 102

(1) Привредна друштва, правна лица, предузетници или физичка лица могу да обављају угоститељску дјелатност током цијеле године или сезонски.

(2) Лица из става 1 овог члана могу да обављају дјелатност и повремено (за вријеме манифестација, сајмова, пригодних приредби и сл.), уз одобрење надлежног органа локалне управе.

(3) Привредна друштва, правна лица, предузетници или физичка лица утврђују период пословања из ст. 1 и 2 овог члана за сваки угоститељски објекат, о чему су дужни да обавијесте надлежни орган локалне управе.

(4) О привременом или трајном престанку обављања угоститељске дјелатности лица из става 1 овог члана дужна су да надлежном органу који је издао одобрење доставе обавјештење, најкасније три дана прије привременог или трајног престанка, као и обавјештење о поновном отпочињању обављања дјелатности, најкасније три дана прије поновног отпочињања обављања дјелатности.

(5) У случају трајног престанка обављања дјелатности надлежни орган доноси рјешење.

(6) Подаци о привременом и трајном престанку обављања дјелатности уносе се у Централни туристички регистар.

Обавезе

Члан 103 став 1 тачка 2

(1) У обављању угоститељске дјелатности привредно друштво, правно лице или предузетник дужан је да:

2) на улазу у угоститељски објекат видно истакне обавјештење о радном времену, у складу са прописом надлежног органа јединице локалне самоуправе;

Амбулантно пружање угоститељских услуга

Члан 105

(1) Привредно друштво, правно лице или предузетник може пружати једноставне угоститељске услуге (изван угоститељског објекта), амбулантно.

(2) Амбулантно се могу услуживати јела у конфекционисаном стању, безалкохолна пића, напици и посластице, у складу са прописима којима се уређују здравствена исправност и безбједност хране.

(3) Просторе на којима се једноставне угоститељске услуге могу пружати амбулантно одређује надлежни орган локалне управе.

(4) Испуњеност услова из става 2 овог члана утврђује надлежни орган локалне управе.

(5) Минимално-техничке услове за пружање услуга из става 1 овог члана прописује надлежни орган јединице локалне самоуправе.

(6) Одредбе члана 103 став 1 тач. 1, 2, 3, 8, 14,15 и 17 овог закона не односе се на пружање једноставних угоститељских услуга из става 1 овог члана.

Услуге у покретном објекту

Члан 108

(1) Поједине угоститељске услуге могу се пружати и у покретном објекту, ако испуњава прописане минимално-техничке услове.

(2) Објекат из става 1 овог члана је објекат који се може премјештати са једног мјеста на друго сопственим погоном или вучом.

(3) Минимално-техничке услове које морају испуњавати објекти из става 1 овог члана, врсте и начин пружања угоститељских услуга у тим објектима прописује Министарство.

(4) Испуњеност минимално-техничких услова из става 3 овог члана утврђује надлежни орган локалне управе.

(5) Надлежни орган локалне управе утврђује просторе на којима се могу пружати услуге у објекту из става 1 овог члана.

XIX. УГОСТИТЕЉСКЕ УСЛУГЕ У ДОМАЋИНСТВУ И СЕОСКОМ ДОМАЋИНСТВУ

Угоститељске услуге у домаћинству

Члан 109

(1) Угоститељским услугама у домаћинству, у смислу овог закона, сматрају се услуге:

- смјештаја у собама за изнајмљивање, туристичким апартманима и кућама за изнајмљивање, највише до седам соба, односно 15 кревета;
- организовања кампа на свом земљишту за највише 15 смјештајних јединица, односно 30 гостију истовремено.

(2) Угоститељске услуге у домаћинству може пружати физичко лице које је власник или члан породичног домаћинства власника смјештајних капацитета, односно земљишта из става 1 овог члана, под условима и на начин утврђен овим законом и другим посебним прописима (у даљем тексту: издавалац).

(3) Чланом породичног домаћинства, у смислу овог закона, сматрају се брачни друг, дјеца рођена у браку или ван брака, усвојена или пасторчад, родитељи брачних другова, брачни другови дјеце и унучад, који са издаваоцем станују у истом стану, односно породичној стамбеној згради.

(4) Издавалац може гостима којима пружа услуге смјештаја пружати и услуге доручка (bed & breakfast).

Забрана

Члан 110

Издавалац или друго лице не смију непосредно или преко других субјеката који нијесу регистровани за посредовање у продаји услуга смјештаја нудити и продавати угоститељске услуге у домаћинству изван објекта у којем се те услуге пружају, осим на простору, под условима и на начин утврђен прописом надлежног органа јединице локалне самоуправе.

Одобрење за обављање дјелатности пружања угоститељских услуга у домаћинству

Члан 112

(1) За пружање услуга из члана 109 овог закона физичко лице је дужно да прибави одобрење за обављање дјелатности.

(2) Одобрење из става 1 овог члана на захтјев издаје надлежни орган локалне управе рјешењем.

(3) Захтјев из става 2 овог члана садржи:

1) име и презиме, јединствени матични број и адресу;
2) мјесто и адресу објекта у којем се пружа услуга;
3) врсту угоститељске услуге и структуру смјештајних капацитета са укупним бројем лежаја.

(4) Уз захтјев из става 3 овог члана подносе се сљедећи докази:

1) да је подносилац захтјева пунољетан;
2) да је подносилац захтјева власник, односно члан породичног домаћинства власника објекта (собе за изнајмљивање, туристичког апартмана или куће за изнајмљивање), односно земљишта за камп;
3) да објекти (собе за изнајмљивање, туристичког апартмана или куће за изнајмљивање), односно камп испуњавају услове у складу са прописом из члана 97 став 9 овог закона;
4) да собе за изнајмљивање, туристички апартмани или куће за изнајмљивање, односно камп испуњавају услове у погледу градње, у складу са прописима којима се уређује изградња објеката.

(5) Изузетно од става 4 тачка 4 овог члана, за објекте, односно просторије на простору за који није донијета просторно-планска документација, може се, уз приложен стручни налаз о примијењеним прописаним мјерама и нормативима за електро инсталације који издаје овлашћено правно лице, издати привремено одобрење за обављање дјелатности.

(6) Привремено одобрење за обављање дјелатности пружања угоститељских услуга у домаћинству издаје се до доношења просторно - планске документације из става 5 овог члана.

(7) За пружање услуга смјештаја уз услуге доручка (bed & breakfast) издавалац, поред доказа из става 4 овог члана, мора доставити и доказ о испуњености општих и посебних хигијенских захтјева, у складу са посебним прописом.

(8) Одобрење за обављање дјелатности пружања угоститељских услуга у домаћинству може се издати само једном члану домаћинства.

Рјешење

Члан 113

Рјешење из члана 112 овог закона садржи:

1) име и презиме, датум рођења, јединствени матични број и адресу издаваоца;
2) мјесто и адресу објекта у којем се пружа услуга;
3) врсту угоститељске услуге и структуру смјештајних капацитета са укупним бројем лежаја;
4) врсту и категорију објекта у којем се услуга пружа;
5) рок важења (за привремена рјешења).

Престанак важења и одузимање одобрења

Члан 114

(1) Одобрење за обављање дјелатности пружања угоститељских услуга у домаћинству престаје да важи:

1) смрћу лица на чије име је издато одобрење за обављање дјелатности;
2) даном подношења одјаве надлежном органу локалне управе;
3) истеком рока на које је одобрење издато;
4) одузимањем одобрења.

(2) Одобрење за обављање дјелатности пружања угоститељских услуга у домаћинству одузима се:

1) ако се утврди да је рјешење о одобрењу засновано на неистинитим подацима или фалсификованим документима;
2) ако се инспекцијским надзором утврди да за обављање дјелатности нијесу испуњени услови прописани овим законом и прописима донесеним на основу овог закона, а утврђени недостаци нијесу отклоњени у датом року.

(3) О престанку важења и одузимању одобрења за обављање дјелатности пружања угоститељских услуга у домаћинству надлежни орган локалне управе доноси рјешење, које је дужан да, без одлагања, достави органу локалне управе надлежном за послове пореза.

Обавезе

Члан 115 став 1 тачка 5

(1) У обављању дјелатности издавалац је дужан да:

5) доставља органу локалне управе извјештај о оствареном броју туриста и ноћења, најкасније до 15. дана текућег за претходни мјесец.

Угоститељске услуге у сеоском домаћинству

Члан 116

(1) Физичко лице у сеоском домаћинству може пружати сљедеће угоститељске услуге:

1) припремање и услуживање топлих и хладних јела, пића и напитака из претежно сопствене производње, за највише 50 гостију истовремено;
2) услуживање и дегустација вина, других производа од вина, других алкохолних и безалкохолних пића, као и домаћих производа из сопствене производње у уређеном дијелу стамбеног или пословног објекта, у затвореном, наткривеном или на отвореном простору, за највише 50 гостију истовремено;
3) услуге смјештаја у соби и апартману до највише седам соба, односно за 15 гостију истовремено, само за госте којима се пружају услуге исхране, точења пића и напитака (доручак, полупансион или пуни пансион) из претежно сопствене производње.

(2) Јела, пића и напици који се услужују у сеоском домаћинству морају бити карактеристични за предио у којем се сеоско домаћинство налази.

(3) Минимално-техничке услове, услове за категорију и начин категоризације објеката у којима се пружају услуге у сеоском домаћинству прописује Министарство.

(4) За пружање услуга из става 1 овог члана физичко лице је дужно да прибави одобрење за обављање дјелатности које издаје надлежни орган локалне управе рјешењем.

(5) На поступак издавања одобрења и услове за обављање дјелатности у сеоском домаћинству сходно се примјењују одредбе чл. 110 до 115 овог закона.

(6) Ближи критеријуми за одређивање производње из става 1 тачка 1 овог члана утврђују се прописом органа државне управе надлежног за послове пољопривреде.

Почетак рада

Члан 118

(1) У поступку по захтјеву за издавање одобрења за обављање угоститељске дјелатности у домаћинству, односно угоститељске дјелатности у сеоском домаћинству, надлежни орган локалне управе истовремено одлучује и о категорији објекта, у року од 15 дана од дана подношења захтјева.

(2) Ако надлежни орган локалне управе не одлучи о захтјеву из става 1 овог члана у прописаном року, физичко лице може започети с пружањем услуга, о чему је дужно да, претходно, писаним путем обавијести надлежни орган локалне управе.

(3) Ако је у случају из става 2 овог члана физичко лице започело обављање дјелатности, а надлежни орган утврди да не испуњава услове прописане овим законом, сматраће се да се услуге обављају без одобрења за обављање дјелатности.

Пружање угоститељских услуга у домаћинству и сеоском домаћинству које обављају привредна друштва, правна лица или предузетници

Члан 119

(1) На дјелатност пружања угоститељских услуга у домаћинству и сеоском домаћинству коју обављају привредна друштва, правна лица или предузетници сходно се примјењују одредбе члана 111, члана 112 ст. 1 и 2, чл. 113, 114, 115, 116, 117 и 118 овог закона.

(2) Захтјев за издавање одобрења за пружање услуга из става 1 овог члана садржи податке о:

- називу и сједишту, односно име, презиме, јединствени матични број и адресу подносиоца захтјева;
- врсти угоститељске дјелатности за коју се подноси захтјев;
- адреси угоститељског објекта.

(3) Уз захтјев из става 2 овог члана подносе се докази о:

- регистрацији у Централном регистру Привредног суда;
- својини или закупу угоститељског објекта.

XX. УГОСТИТЕЉСКЕ УСЛУГЕ НА ПЛОВНОМ ОБЈЕКТУ

Услови за пружање услуга

Члан 120

(1) Под условима утврђеним овим законом привредно друштво, правно лице или предузетник може пружати услуге исхране, пића и напитака на пловном објекту.

(2) Услуге из става 1 овог члана не смију се пружати у лукама и пристаништима.

(3) Минимално-техничке услове и начин утврђивања минимално-техничких услова за пружање услуга из става 1 овог члана прописује Министарство.

(4) На поступак издавања одобрења за пружање услуга из става 1 овог члана на одговарајући начин примјењују се одредбе чл. 111 до 119 овог закона.

XXI. КАМПОВАЊЕ

Услови за пружање услуга

Члан 121

(1) Камповањем, у смислу овог закона, сматра се привремени боравак туриста у камповима који се налазе на земљишту које је за ту намјену предвиђено просторно-планском документацијом, у складу са посебним прописом.

(2) У камповима се пружају сљедеће услуге:

1) услуге смјештаја кампера на уређеном простору на отвореном уз коришћење покретне опреме за камповање у посједу госта (шатори, камп приколице, покретне кућице - mobilhome и сл.) или у изнајмљеној покретној опреми за камповање;
2) услуге смјештаја у грађевинским јединицама (кућица у кампу, бунгалов или сл.);
3) услуге припремања и услуживања хране и пића;
4) услуге изнајмљивања покретне опреме за камповање (столова, столица, вреће за спавање, шатора, и сл.).

(3) Привредна друштва, правна лица и предузетници могу пружати угоститељске услуге у камповима који испуњавају прописане минимално-техничке услове у погледу уређености и опреме, као и услове у погледу врсте и категорије и ако имају одобрење за пружање услуга камповања.

(4) На поступак издавања одобрења за пружање услуга из става 3 овог члана сходно се примјењују одредбе чл. 91 до 106 овог закона.

(5) Ако просторно-планском документацијом није утврђена намјена земљишта за камповање, Министарство може издати привремено одобрење за обављање те дјелатности, уз сагласност надлежног органа локалне управе, односно јавног предузећа које управља простором посебне намјене.

(6) Привремено одобрење из става 5 овог члана издаје се на период до усвајања просторно-планске документације којом се детаљно разрађује подручје на којем се камп налази.

(7) Од укупног капацитета кампа израженог бројем смјештајних јединица, најмање 70% капацитета мора бити обезбијеђено за привремено паркирање камп приколица, покретних кућица (mobilhome) или друге опреме за камповање у посједу госта.

(8) Преосталих највише 30% смјештајних јединица од укупног капацитета кампа може бити обезбијеђено за смјештај гостију у грађевинским јединицама или постављеној камп опреми (камп приколице, покретне кућице (mobilhome).

(9) Камп приколице, покретне кућице (mobilhome) из става 8 овог члана морају да испуњавају услове техничке исправности и да буду регистроване у складу са Законом о безбједности саобраћаја.

(10) Пропис о класификацији, минимално-техничким условима и категоризацији кампова доноси Министарство.

XXII. ЦЕНТРАЛНИ ТУРИСТИЧКИ РЕГИСТАР

Успостављање регистра

Члан 122

Централни туристички регистар успоставља се на основу постојећих регистара које воде Министарство и органи локалне управе.

Упис и брисање

Члан 123 став 2

(2) Ради уписа или брисања из Централног туристичког регистра, надлежни органи локалне управе дужни су да коначна рјешења која доносе на основу овлашћења из овог закона, са попуњеним обрасцима за упис, односно брисање из регистра, доставе Министарству без одлагања, а најкасније у року од три дана од дана коначности рјешења.

XXV. ПОДСТИЦАЊЕ РАЗВОЈА ТУРИЗМА

Програм подстицајних мјера

Члан 129 став 3

(3) Програм подстицајних мјера у области туризма може донијети орган јединице локалне самоуправе.

XXVII. НАДЗОР

Вршење надзора

Члан 131 *(„Сл.лист ЦГ“, број 57/11)*

(1) Надзор над извршењем овог закона и прописа донесених на основу овог закона, као и других прописа којима се уређује туристичка и угоститељска дјелатност врши Министарство.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, инспекцијски надзор над пружањем услуга из чл. 78, 109 и 116 овог закона врши и надлежни орган локалне управе, у складу са законом.

(3) Надзор над примјеном одредбе члана 103 став 1 тачка 19, поред Министарства, врши орган управе надлежан за заштиту животне средине и орган локалне управе надлежан за комуналне послове. ***НАПОМЕНА:*** *Престала да важи надлежност Министарства и органа управе надлежног за заштиту животне средине у односу на инпекцијски надзор.*

XXIX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Доношење прописа

Члан 144

(1) Прописи на основу овлашћења из овог закона донијеће се у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.

(2) До доношења прописа из става 1 овог члана примјењиваће се прописи донесени на основу Закона о туризму ("Службени лист РЦГ", бр. 32/02, 38/03 и 31/05).

Престанак важења закона

Члан 147

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о туризму ("Службени лист РЦГ", бр. 32/02, 38/03 и 31/05) и чл. 11 и 13 Правилника о условима које морају испуњавати уређена и изграђена купалишта ("Службени лист ЦГ", бр. 20/08, 25/09 и 4/10).

Примјена

Члан 148

Одредбе члана 121 ст. 7, 8 и 9 овог закона примјењиваће се од 1. јануара 2011. године.

*****

8.1.1. Уредба о повјеравању дијела послова Управе за инспекцијске послове Општини Будва

(„Сл.лист ЦГ“, број 48/16 од 1.8.2016.)

Члан 1

Послови државне управе из надлежности Управе за инспекцијске послове, који се односе на вршење инспекцијског надзора у области посредовања у продаји услуга смјештаја у домаћинству изван објекта у којем се те услуге пружају, повјеравају се Општини Будва.

Члан 3

Финансијска средства за вршење послова из чл. 1 и 2 ове уредбе обезбиједиће Општина Будва.

Члан 5

Послови из члана 1 ове уредбе, повјеравају се на период од 18 мјесеци, од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 6

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе".

*****

8.2. Закон о туристичким организацијама

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 11/04, 46/07 и „Сл.лист ЦГ“, број 45/14 од 24.10.2014.)

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређује се оснивање, начела организације и рада туристичких организација, начин њиховог финансирања, као и критеријуми за категорисање туристичких мјеста.

Члан 5 став 4

(4) Министарство (*надлежно за послове туризма*), прије одређивања туристичког мјеста, прибавља мишљење општине, главног града и престонице (у даљем тексту: општина) на чијој се територији налази туристичко мјесто.

II. ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Члан 7 *(„Сл.лист ЦГ“, број 45/14)*

(1) Општина може основати локалну туристичку организацију.

(2) Општина у којој постоји најмање једно туристичко мјесто категорије А обавезно оснива локалну туристичку организацију.

(3) Општина у којој постоји туристичко мјесто категорије Б, Ц или Д може основати локалну туристичку организацију.

(4) Акт о оснивању локалне туристичке организације доноси скупштина општине.

Члан 8

(1) За територију двије или више општина може се, споразумом тих општина, основати међуопштинска туристичка организација, без предходног оснивања локалних туристичких организација.

(2) На туристичку организацију из става 1 овог члана сходно се примјењују одредбе овог закона које се односе на локалну туристичку организацију.

Члан 16 став 3

(3) Дужност предсједника локалне туристичке организације обавља предсједник општине, ако статутом туристичке организације није друкчије одређено.

Члан 20 став 1 *(„Сл.лист РЦГ“, број 46/07 и „Сл.лист ЦГ“, број 45/14)*

(1) Туристичка организација остварује приходе из сљедећих извора:

1) чланског доприноса;
2) боравишне таксе, у складу са посебним законом;
3) излетничке таксе;
4) туристичке таксе;
5) средстава буџета општине, Главног града и Пријестонице и буџета Републике, на основу посебних програма;
6) добровољних прилога (донација);
7) кредита;
8) из других извора, у складу са законом (продајом сувенира, обављањем издавачке дјелатности и online - интернет продајом).

III. ЛОКАЛНА ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА

Члан 28

Надлежни орган локалне самоуправе даје сагласност на статут, годишњи програм рада и програме туристичке информативно-пропагандне дјелатности, финансијски план и завршни рачун локалне туристичке организације.

V. КАТЕГОРИЗАЦИЈА ТУРИСТИЧКИХ МЈЕСТА

Члан 36 ст. 1, 2 и 3 *(„Сл.лист ЦГ“, број 45/14)*

(1) Туристичка мјеста се према свом значају за туризам разврставају у категорије: А, Б, Ц и Д.

(2) Туристичка мјеста из става 1 овог члана разврставају се у одговарајућу категорију према квантитативним и квалитативним критеријумима.

(3) Категорију А туристичког мјеста имају Главни град и Пријестоница.

VI. ЧЛАНСКИ ДОПРИНОС У ТУРИСТИЧКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Члан 37 *(„Сл.лист ЦГ“, број 45/14)*

(1) Чланski допринос плаћају правна лица, физичка лица и предузетници који на територији општине у којој је основана локална туристичка организација имају своје сједиште или организациону јединицу, односно друштво које обавља туристичку, угоститељску и/или са туризмом непосредно повезану дјелатност.

(2) Субјекти из става 1 овог члана дужни су, надлежном органу општине на чијој територији послују, исказати и пријавити приходе појединачно за сваку организациону јединицу у којој се обавља туристичка, угоститељска и/или са туризмом непосредно повезана дјелатност.

Члан 39

(1) Висина годишњег чланског доприноса утврђује се у распону од 50 до 10.000 еура.

(2) Висину чланског доприноса одређује општина својим прописом, у зависности од:

- групе дјелатности;
- обима прихода који члан оствари у години прије године за коју се утврђује чланski допринос.

(3) Начин обрачунавања и плаћања чланског доприноса уређује општина својим прописом.

Члан 40 *(„Сл.лист ЦГ“, број 45/14)*

Прикупљена средства од чланског доприноса користе се:

- 60% за финансирање дјелатности локалне туристичке организације;
- 40 % за финансирање програма Националне туристичке организације, од чега се 20% издваја за промовисање и повећање доступности Црне Горе.

Члан 41

Надзор над утврђивањем, обрачунавањем и плаћањем чланског доприноса врши надлежни порески орган општине.

VIa ИЗЛЕТНИЧКА ТАКСА

Члан 42б *("Сл.лист РЦГ", број 46/07 и „Сл.лист ЦГ“, број 45/14)*

(1) Излетничку таксу својим прописом уводи орган локалне самоуправе.

(2) Одлуку из става 1 овог члана о увођењу излетничке таксе за одређене туристичке локалитете изузетних природних или културно-историјских вриједности орган локалне самоуправе доноси уз претходну сагласност Владе Црне Горе.

Члан 42е *("Сл.лист РЦГ", број 46/07)*

(1) Излетничка такса приход је локалне туристичке организације општине на чијој територији се налази туристички локалитет изузетних природних или културно-историјских вриједности.

(2) Средства из става 1 овог члана користиће се за подстицање, организовање и реализацију промотивних активности.

Члан 42ж *("Сл.лист РЦГ", број 46/07)*

(1) Надзор над прикупљањем и плаћањем излетничке таксе и вођењем одговарајуће евиденције обавља надлежни порески орган локалне управе.

(2) Министарство надлежно за послове финансија врши надзор над законитошћу рада органа локалне управе у спровођењу овог закона.

VIб ТУРИСТИЧКА ТАКСА

Члан 42з *("Сл.лист РЦГ", број 46/07 и „Сл.лист ЦГ“, број 45/14)*

(1) Туристичку таксу плаћају домаћа и страна физичка лица која у туристичком мјесту А категорије, на територији општине у којој је основана локална туристичка организација, као секундарну стамбену јединицу намијењену за одмор имају апартман, стан или кућу.

(2) Надлежни орган локалне самоуправе може увести туристичку таксу и у туристичком мјесту Б, Ц и Д категорије.

(3) Секундарном стамбеном јединицом (*second residence*), у смислу овог закона, сматра се апартман, стан или кућа за одмор, коју користи за одмор и рекреацију власник, његова породица и гости, а која не представља стално мјесто боравка власника некретнине, ни чланова његове уже породице.

Члан 42ј *("Сл.лист РЦГ", број 46/07 и „Сл.лист ЦГ“, број 45/14)*

Прикупљена средства од туристичке таксе користе се:

1) 40% за финансирање дјелатности локалне самоуправе на чијој територији се налази секундарна стамбена јединица;

2) 40% за финансирање дјелатности локалне туристичке организације основане од стране органа локалне самоуправе на чијој територији се налази секундарна стамбена јединица;
3) 20% за финансирање програма Националне туристичке организације.

Члан 42к *("Сл.лист РЦГ", број 46/07 и „Сл.лист ЦГ“, број 45/14)*

(1) Утврђивање, обрачун и надзор над плаћањем туристичке таксе врши надлежни порески орган локалне самоуправе.

(2) Министарство надлежно за послове финансија врши надзор над законитошћу рада пореског органа локалне самоуправе у спровођењу активности из става 1 овог члана.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 46

Припремне радње за оснивање локалне туристичке организације које се обавезно оснивају у складу са одредбама овог закона извршиће надлежни орган локалне самоуправе у сарадњи са Министарством, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

*

8.3. Одлука о оснивању Националне туристичке организације Црне Горе

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 63/06 и 03/07 од 17.01.2007.)

Члан 1

Оснива се Национална туристичка организација Црне Горе ради креирања црногорског туристичког производа, планирања и реализације стратегије црногорског туризма, предлагања и извођења промотивних активности у земљи и иностранству од заједничког интереса за све субјекте у туризму и подизања нивоа квалитета цјелокупне туристичке понуде Републике.

Члан 3

Организација обавља послове у складу са Законом о туристичким организацијама и Статутом Организације.

Члан 5

Скупштину Организације чине представници локалних туристичких организација и представници Владе Републике Црне Горе, као обавезни чланови, као и представници привредних асоцијација и друштава који се добровољно учлане, на начин и под условима утврђеним статутом.

Члан 7

Дужност предсједника Организације обавља министар надлежан за послове туризма.

Члан 9

Организација остварује приходе из чланских доприноса, боравишне таксе, у складу са посебним законом, средстава буџета Републике на основу посебних програма, добровољних прилога (донација), кредита и из других извора у складу са посебним прописима.

Члан 11

Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о оснивању Туристичке организације Црне Горе („Службени лист РЦГ“, број 17/95).

*

8.4. Закон о ознакама географског поријекла

(„Сл.лист ЦГ“, број 48/08 од 11.08.2008.)

I. ПРЕДМЕТ И УСЛОВИ ЗАШТИТЕ

Предмет закона

Члан 1

(1) Овим законом уређују се начин стицања, правна заштита и остваривање права у коришћењу ознака географског поријекла.

(2) Ознаке географског поријекла су имена поријекла и географске ознаке.

III. ПОСТУПАК ПО ПРИЈАВИ ОЗНАКЕ ГЕОГРАФСКОГ ПОРИЈЕКЛА

Покретање поступка за регистровање имена поријекла, односно географске ознаке

Члан 14 став 1 и став 2 тачка 1

(1) Поступак за регистровање имена поријекла, односно географске ознаке покреће се подношењем одговарајуће пријаве.

(2) Пријаву имена поријекла, односно географске ознаке могу да поднесу:

- удружења физичких и правних лица, асоцијације привредника, удружења потрошача, државни и органи локалне самоуправе, заинтересовани за заштиту имена поријекла, односно географске ознаке у оквиру својих активности;

XII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 67

Даном почетка примјене овог закона неће се примјењивати Закон о ознакама географског поријекла ("Службени лист СЦГ", број 20/06).

Члан 68

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе", а примјењиваће се од 1. септембра 2008. године.

*****

8.5. Закон о планинским стазама

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 51/08 и 53/11 од 11.11.2011.)

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

(1) Овим законом се уређују услови и начин утврђивања мрежа планинских стаза, њихово уређење и одржавање, класификација и категоризација, као и друга питања од значаја за коришћење планинских стаза.

(2) На уређење, означавање и одржавање планинских стаза и њихово безбједно коришћење примјењују се прописи којима су уређене области саобраћаја, коришћења шума, планирања и уређења простора, изградње објеката и заштите животне средине.

II. ПЛАНИНСКЕ СТАЗЕ

Мрежа планинских стаза

Члан 4 ст. 1 и 2

(1) Планинске стазе организују се у систем:

- Националне мреже планинских стаза;
- локалних мрежа планинских стаза.

(2) Критеријуми за разврставање планинских стаза утврђују се прописом министарства надлежног за послове туризма (у даљем тексту: Министарство).

Утврђивање мреже планинских стаза

Члан 5 став 6

(6) Локалну мрежу планинских стаза утврђује надлежни орган локалне управе, уз претходно мишљење органа државне управе надлежног за послове заштите животне средине, спортских савеза из става 2 овог члана и ЈП Национални паркови Црне Горе.

Регистар планинских стаза

Члан 6

(1) Планинарски савез Црне Горе води јединствени регистар планинских стаза, на основу просторног приказа националне мреже планинских стаза и података које је дужан да доставља надлежни орган локалне управе.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, регистар планинских стаза које се претежно користе за планински бициклизам води Бициклистички савез Црне Горе.

(3) Ближи садржај и начин вођења регистара из ст. 1 и 2 овог члана утврђује прописом Министарство.

Уређење планинских стаза

Члан 7 ст. 5 и 6

(5) Уређење локалне мреже планинских стаза је у надлежности органа локалне управе.

(6) За активности на уређењу стаза на територији националних паркова неопходна је сагласност ЈП Национални паркови Црне Горе.

Члан 10 ст. 1, 3-7

(1) Планинарски савез Црне Горе, односно Бициклистички савез Црне Горе са домаћином стазе закључује уговор о одржавању планинских стаза из Националне мреже планинских стаза у складу са законом.

(3) Локалне мреже планинских стаза изван територије националних паркова одржавају надлежни органи локалне управе преко изабраног домаћина.

(4) Локалне мреже планинских стаза на територији националних паркова одржава национални парк на чијој територији се налази планинска стаза.

(5) Надлежни орган локалне управе закључује уговор са изабраним домаћином о одржавању планинских стаза из локалне мреже планинских стаза, у складу са законом.

(6) У случају да савези из става 1 и надлежни органи из става 5 овог члана нијесу закључили уговор о одржавању планинских стаза са изабраним домаћином, одржавање Националне мреже планинских стаза врши Планинарски савез Црне Горе, а одржавање локалних мрежа планинских стаза врши надлежни орган локалне управе.

(7) Министарство, уз претходно мишљење савеза из става 1 овог члана и ЈП Национални паркови Црне Горе, прописом утврђује услове и стандарде за уређење и одржавање планинских стаза.

Члан 14 ст. 3-6

(3) Надлежни орган локалне управе утврђује намјену и претежну намјену стаза које чине локалну мрежу, уз претходно мишљење Планинарског савеза Црне Горе, односно Бициклистичког савеза Црне Горе.

(4) Намјену и претежну намјену планинских стаза које чине локалну мрежу планинских стаза, а које се налазе на територији националних паркова утврђује ЈП Национални паркови Црне Горе, уз претходно мишљење Планинарског савеза Црне Горе и Бициклистичког савеза Црне Горе.

(5) Утврђивање намјене планинских стаза врши се на начин да се не угрожава животна средина, биљне и животињске врсте и безбједност корисника.

(6) Услове, начин и поступак класификације планинских стаза према намјени утврђује прописом Министарство, уз претходно мишљење савеза из става 1 овог члана.

Привремено и трајно затварање планинских стаза

Члан 19

(1) Домаћин је дужан да привремено, дјелимично или у цјелости затвори планинску стазу ако је због промјена у природи постала опасна за кориснике или је оштећење заштитне опреме такво да се планинска стаза не може користити или је потребно извршити веће радове на њеном одржавању.

(2) У случајевима затварања планинске стазе из става 1 овог члана, забрана ће трајати до отклањања разлога за њено затварање.

(3) Домаћин је дужан да преко Планинарског савеза Црне Горе, односно Бициклистичког савеза Црне Горе, а у изузетним случајевима непосредно, о привременом затварању стазе обавијести Министарство, односно надлежни орган локалне управе и кориснике, постављањем знака забране коришћења планинске стазе.

(4) Уколико није могуће отклонити опасности на планинској стази која је привремено затворена, домаћин ће преко Планинарског савеза Црне Горе, односно Бициклистичког савеза Црне

Горе обавијестити Министарство или надлежни орган локалне управе о потреби трајног затварања планинске стазе.

(5) Уколико због прекомјерног или неправилног коришћења планинске стазе дође до угрожавања флоре и фауне на земљишту преко којег пролази планинска стаза, домаћин може ту стазу привремено затворити до прибављања мишљења органа државне управе надлежног за послове заштите животне средине о утицају стазе на флору и фауну, на основу којег ће извршити санацију штете или предложити њено трајно затварање.

(6) О трајном затварању планинске стазе из ст. 4 и 5 овог члана одлучује Министарство, односно орган локалне управе и предлаже њено брисање из регистра планинских, односно бициклистичких стаза и просторног приказа.

(7) Министарство, односно надлежни орган локалне управе дужан је да преко средстава јавног информисања, благовремено, обавијести јавност о постављању привремене забране, односно трајном затварању планинске стазе.

Финансирање уређења, означавања и одржавања и вођења регистра планинских стаза

Члан 21 став 5

(5) Финансирање уређења и одржавања локалне мреже планинских стаза обезбјеђује локална самоуправа.

*

8.5.1. Правилник о садржају и начину вођења регистра планинских стаза у Црној Гори *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 18/10 од 09.04.2010.)*

Члан 1

Овим правилником прописује се садржај и начин вођења регистара планинских стаза у Црној Гори (у даљем тексту: Регистар).

Члан 5

Упис стазе у регистар планинских стаза врши се на основу захтјева за упис у регистар, уз који се прилажу:

- просторни прикази утврђених стаза националне или локалне мреже планинских стаза,
- наративни опис стазе који укључује итинерер са порталом и циљем,
- план сигнализације утврђене стазе и
- списак инфраструктуре на стази.

Члан 6

(1) Надлежни савез врши упис у регистар планинских стаза, свих стаза представљених у званичном просторном приказу националне мреже планинских стаза.

(2) За стазе које припадају локалној мрежи планинских стаза поступак уписа у регистар покреће се захтјевом од стране надлежног органа локалне управе са документацијом из члана 5 овог правилника.

(3) О пријему захтјева и прописане документације за стазе које припадају локалној мрежи надлежни савез издаје потврду о пријему документације. Надлежни савез у року од 30 дана од дана пријема захтјева врши преглед стазе и доноси рјешење о упису или захтјев за допуну документације.

(4) Захтјев за упис стазе која се налази у оквиру националних паркова покреће се подношењем захтјева од стране ЈП Национални паркови уз који се подноси прописана документација.

*

8.6. Закон о рафтингу

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 53/11 и 53/16 од 11.8.2016.; Исправка 57/16)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом уређују се услови и начин обављања дјелатности пружања услуга рафтинга као туристичке дјелатности, као и рафтинг за личне или рекреативне потребе, на унутрашњим брзим водама.

II. РИЈЕКЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ РАФТИНГА И РАФТИНГ РУТЕ

Услови које треба да испуњавају ријеке за обављање рафтинга и рафтинг руте

Члан 4 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 53/16)*

(1) Рафтинг се може обављати само на ријекама, дјеловима ријека и водотоцима који су одређени за рафтинг.

(2) Рафтинг руте одређују се на ријекама, дјеловима ријека и водотоцима из става 1 овог члана.

(3) Ријеке, односно руте на којима се обавља рафтинг морају да имају:

1) обезбијеђен сигуран приступ ријеци на мјесту гдје отпочиње, односно завршава рафтинг тура;
2) одговарајући водостај који омогућава сигурну пловидбу чамцем за рафтинг, односно сплавом;
3) одговарајућу дубину и ширину, која омогућава сигурну пловидбу чамцем за рафтинг, односно сплавом.

(4) Ријеке за рафтинг, односно дјелови ријека и водотоци из става 1 овог члана одређују се актом надлежног органа јединице локалне самоуправе, односно привредног друштва, које управља заштићеним природним добрима (у даљем тексту: Привредно друштво), којим се простире ријека за рафтинг односно дио ријеке/рута или водоток, ако испуњавају услове из става 3 овог члана.

(5) Ближе услове из става 3 овог члана прописује орган државне управе надлежан за послове туризма уз сагласност органа државне управе надлежног за послове поморства (у даљем тексту: Министарство).

Лице одговорно за одржавање реда и безбједности

Члан 5 став 1

(1) Надлежни орган локалне управе или привредно друштво, односно правно лице из члана 4 став 2 овог закона дужно је да на свакој рафтинг рути рјешењем одреди најмање једно запослено лице одговорно за одржавање реда и безбједности.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 56

(1) Управа поморске сигурности ће сигурносна правила пловидбе донијети најкасније до 31. децембра 2011. године.

(2) Пружаоци услуга рафтинга дужни су да своје пословање ускладе са овим законом до 31. марта 2012. године.

Члан 57

Подзаконски акти за спровођење овог закона донијеће се у року од 30 дана од дана почетка примјене овог закона.

Члан 58

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе чл. 70 до 73 Закона о туризму ("Службени лист ЦГ", бр. 61/10), члан 2 тач. 12 и 13, члан 8 став 3, члан 17 став 1 тач ка 4, члан 28 ст. 2 и 5, члан 35 став 5, члан 37 тачка 3, члан 48 став 3, члан 56 ст. 2 и 4, члан 70 а и друге одредбе у дијелу који се односи на чамце за рафтинг Уредбе о чамцима ("Службени лист РЦГ", бр. 51/04 и "Службени лист ЦГ", бр. 44/09) и Правилник о условима за пловидбу сплавом, саставу сплава и

периодима у току године у којима се може вршити пловидба сплавом ("Службени лист СРЦГ", бр. 18/88).

Члан 59

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе".

***

9. ПОЉОПРИВРЕДА, ШУМАРСТВО, ВОДОПРИВРЕДА, РУДАРСТВО И ВЕТЕРИНАРСТВО

9.1. Закон о пољопривреди и руралном развоју

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 56/09, 34/14 и 1/15 од 5.1.2015.; Види члан 46 Закона 18/11)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

Овим законом уређују се: развој пољопривреде и руралних подручја, циљеви и мјере аграрне политике, подстицаји у пољопривреди и услови за њихово остваривање, права и обавезе корисника подстицаја, допунске дјелатности у пољопривреди, организовање у пољопривреди, као и друга питања од значаја за развој пољопривреде и руралних подручја.

III. МЈЕРЕ АГРАРНЕ ПОЛИТИКЕ

Б. ПОЛИТИКА РУРАЛНОГ РАЗВОЈА

3. Мјере за побољшање квалитета живота и ширење (диверзификација) економских активности у руралним подручјима

Подршка руралном развоју из буџета локалне самоуправе

Члан 20

(1) Локална самоуправа може да уведе мјере подршке руралном развоју, које не смију бити у супротности са Стратегијом, Националним програмом и Агробуџетом.

(2) Мјере из става 1 овог члана и начин њиховог финансирања, прије усвајања, локална самоуправа доставља на сагласност Министарству (надлежном за послове пољопривреде).

XII. РЕГИСТРИ И ЕВИДЕНЦИЈЕ

Прикупљање и употреба података

Члан 65

За вођење и ажурирање Регистра субјеката и Регистра газдинстава Министарство прикупља податке од:

- државних органа;
- јавних установа;
- агенција;
- концесионара;
- јединица локалне самоуправе;
- других овлашћених институција.

XVI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 79

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о обезбјеђењу и усмјеравању средстава за подстицање развоја пољопривреде ("Службени лист СРЦГ", бр. 11/90 и "Службени лист РЦГ", бр. 24/92).

*****

9.2. Закон о пољопривредном земљишту

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 15/92, 59/92, 27/94 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 32/11 од 01.07.2011.)

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Пољопривредно земљиште, као добро од општег интереса, ужива посебну заштиту и користи се под условима и на начин прописан овим законом.

Члан 5 став 1

(1) Република и општине стварају услове којима се обезбјеђује коришћење пољопривредног земљишта за пољопривредну производњу, повећање површина обрадивог пољопривредног земљишта и његова заштита.

Члан 8 став 1

(1) О коришћењу пољопривредног земљишта, давању земљишта у закуп и земљишта које је промијенило намјену надлежни орган општине води евиденцију.

II. ИСКОРИШЋАВАЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА

Члан 11 став 2

(2) Уговор о закупу пољопривредног земљишта мора бити закључен у писменом облику и овјерен код надлежног органа општине.

V. ЗАШТИТА ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА

Члан 63

(1) Противерозионе мјере у смислу овог закона су:

1) привремена или трајна забрана преоравања ливада и пашњака и других површина ради њиховог претварања у оранице са једногодишњим усјевом;
2) увођење плодосмјена;
3) гајење вишегодишњих усјева;
4) изградња грађевинских објеката;
5) начин обраде земљишта;
6) подизање и гајење пољозаштитних појасева или сађење вишегодишњих дрвенастих биљака;
7) забрана напасања стоке на одређено вријеме или ограничавање броја грла која се могу пуштати на одређене површине; и
8) забрана сјече шума и шумских засада на и изнад угрожених парцела.

(2) Корисници пољопривредног земљишта су дужни да на ерозионом подручју примијене мјере из става 1. овог члана.

Члан 64

(1) Ради заштите пољопривредног земљишта од ерозије, примјену противерозионих мјера из члана 63. овог закона утврђује скупштина општине.

(2) Поступак за спровођење прописаних противерозионих мјера спроводи надлежни орган општине.

Члан 70 став 1

(1) Пољском штетом, у смислу овог закона сматра се уништавање и оштећење усјева, садница, стабала и пољопривредне механизације на имањима, као и свако друго оштећење на пољопривредном земљишту које се предвиди као пољска штета прописом скупштине општине.

Члан 71

(1) Мјере за сузбијање пољских штета прописује одлуком скупштина општина.

(2) Одлуком из става 1. овог члана утврђује се нарочито: начин прогона стоке путевима који воде поред пољопривредног земљишта, начин коришћења сезонских путева, рок до када се планинске ливаде (сјенокоси) морају покосити, као и друге мјере за заштиту пољопривредног земљишта.

Члан 72

Скупштина општина, у складу са овим законом, може прописати начин организовања службе за заштиту пољопривредног земљишта од пољских штета, поступак са ухваћеном стоком без чобана и чији је власник непознат, учешће грађана у трошковима чувања њиховог пољопривредног земљишта, начин процјене и накнаде штете, као и друга питања у вези са сузбијањем пољских штета.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 87

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе:

1) Закон о искоришћавању пољопривредног земљишта ("Службени лист СРЦГ", бр. 16/77);
2) Закон о условима за промјену намјене обрадивог пољопривредног земљишта ("Службени лист СРЦГ", број 4/86), и
3) Закон о сузбијању пољских штета ("Службени лист СРЦГ", број 12/68).

*

9.3. Закон о маслинарству и маслиновом уљу

("Сл.лист ЦГ", бр. 45/14 и 39/16 од 29.06.2016.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом уређује се прерада и стављање у промет плодова маслина и маслиновог уља, као и друга питања од значаја за развој маслинарства у Црној Гори.

IV. ЗАБРАНЕ

Забране у маслињацима

Члан 14 став 1 алинеја 2

У маслињацима је забрањена:

- пресађивање старих стабала на другу локацију без одобрења органа локалне управе надлежног за послове пољопривреде, које се издаје у року од 30 дана од дана подношења захтјева за пресађивање;

Забрана сјече

Члан 15

Забрањена је сјеча и пресађивање маслина старих преко 100 година, без обзира да ли се налазе у маслињацима или не.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важења

Члан 23

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о маслинарству ("Службени лист РЦГ", број 55/03).

*

9.4. Закон о шумама

("Сл.лист ЦГ", бр. 74/10 и 47/15 од 26.08.2015.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

(1) Овим законом уређује се узгој, заштита, очување и унапрјеђење шума, планирање, начин и услови коришћења шума, изградња и одржавање шумских путева, мониторинг шума, као и друга питања од значаја за шуме, шумско земљиште и шумарство.

(2) Овај закон примјењује се и на заштиту, очување и коришћење шумског дрвећа које се налази ван шуме и шумског земљишта (у даљем тексту: дрвеће ван шуме).

III. ИНВЕНТУРА ШУМА И ПЛАНИРАЊЕ

План развоја шума

Члан 13 ст. 1 и 5 *("Сл.лист ЦГ", број 47/15)*

(1) План развоја шума чини приказ стања шума у шумском подручју са намјеном шума и шумског земљишта за то подручје.

(5) План развоја шума, уз претходно прибављено мишљење органа државне управе надлежног за заштиту животне средине и јединице локалне самоуправе чије подручје је обухваћено планом, доноси Влада на период од десет година.

VIII. ШУМСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Коришћење шумских путева

Члан 59

(1) Путеви који су у функцији газдовања шумама сматрају се шумским путевима.

(2) Шумске путеве могу користити правна и физичка лица под условима које утврди надлежни орган управе.

(3) Изграђене шумске путеве, којима се омогућава приступ сеоским газдинствима, туристичким и другим објектима, а који су јавног карактера, Влада може пренијети на управљање јединици локалне самоуправе.

Изградња и одржавање шумских путева

Члан 60

(1) Шумске путеве у државној својини гради и одржава корисник шума.

(2) Шумске путеве у приватној својини гради и одржава власник шума.

(3) Изузетно од става 1 овог члана, шумски путеви у државној својини из члана 59 став 3 овог закона могу да се суфинансирају из буџета државе, односно јединице локалне самоуправе.

XI. НАЧИН И УСЛОВИ ЗА КОРИШЋЕЊЕ ШУМА У ДРЖАВНОЈ СВОЈИНИ

1. Коришћење шума у државној својини

Концесиона накнада

Члан 75

(1) За додијељену концесију за коришћење шума у државној својини плаћа се накнада у складу са законом и концесионим уговором.

(2) Почетни износ накнаде из става 1 овог члана, која се одређује јавним огласом, одређује се за прву годину трајања концесије на основу укупне вриједности дрвних производа и процијењених трошкова радова планираних извођачким пројектом.

(3) Трошкови радова из става 2 овог члана процјењују се на основу врсте дрвета, сортиментне структуре, отворености шума, природних и технолошких услова коришћења, односно газдовања шумама.

(4) Висина концесионе накнаде за почетну годину, постигнута на основу јавног огласа, одређује се концесионим уговором и годишње се усклађује са реализованим обимом и структуром сјеча и радова који су предмет уговора, као и цијенама на тржишту.

(5) Методологију за обрачун и годишње усклађивање концесионе накнаде утврђује Влада.

XV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важења закона

Члан 97

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о шумама ("Службени лист РЦГ", бр. 55/00).

*****

9.5. Закон о водама

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 27/07, „Сл.лист ЦГ“, бр. 32/11, 47/11, 48/15 и 52/16 од 9.8.2016.; Види члан 12 Закона 57/11-31)

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Садржај закона

Члан 1

(1) Овим законом уређује се правни статус и начин интегралног управљања водама, водним и приобалним земљиштем и водним објектима, услови и начин обављања водне дјелатности и друга питања од значаја за управљање водама и водним добром.

(2) Средства за финансирање послова управљања водама обезбјеђују се у складу са посебним законом.

II ВОДЕ И ВОДНО ДОБРО

Примјена закона

Члан 6

(1) Воде, као природно богатство и добро од општег интереса, у државној су својини.

(2) Воде се могу користити на начин и под условима утврђеним законом.

Воде од значаја за Републику и локалног значаја

Члан 8

(1) Воде на територији Републике, према значају или прекограничном утицају, дијеле се на воде од значаја за Републику и воде од локалног значаја.

(2) Воде од значаја за Републику утврђује Влада, на предлог Министарства (надлежног за послове вода).

(3) Воде од значаја за Републику уписују се у регистар који води орган државне управе надлежан за послове управљања водама (у даљем тексту: надлежни орган управе).

(4) Воде мањих водотока и извора до 30 l/s у хидролошком минимуму, ако њихово коришћење није намијењено за организовање регионалног или јавног водовода или ако за њихово коришћење водне акте не издаје надлежни орган управе, који извиру, уливају се или увиру на подручју општине, као и друге воде које нијесу обухваћене ставом 2 овог члана, сматрају се водама од локалног значаја.

(5) Воде од локалног значаја уписују се у регистар који води надлежни орган локалне управе.

Водно добро

Члан 9, ст. 3, 4 и 5

(3) Водно добро је од општег интереса и користи се на начин и под условима утврђеним законом.

(4) Водно добро, према значају, дијели се на водно добро од значаја за Републику и водно добро од локалног значаја, према подјели вода извршеној у складу са чланом 8 овог закона.

(5) Водно земљиште може бити у приватној и државној својини, у складу са законом.

Одређивање граница водног земљишта

Члан 11 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 48/2015)*

(1) Границе водног земљишта утврђује надлежни орган управе, односно надлежни орган локалне управе.

(2) Ознаке и границе водног земљишта на предлог надлежног органа из става 1 овог члана, уписују се у катастар непокретности.

(3) Прописом Владе ближе се утврђује начин одређивања и границе водног земљишта.

Јавно водно добро

Члан 13 ст. 3-6

(3) Јавно водно добро је у државној својини.

(4) Јавно водно добро није у правном промету, али под условима утврђеним овим законом може бити предмет ограниченог коришћења (концесија, закуп и сл.).

(5) Надлежни орган управе, односно надлежни орган локалне управе, водном добру из члана 9 овог закона одређује статус јавног водног добра.

(6) Природно и изграђено јавно водно добро уписује се у катастар непокретности, на предлог надлежног органа из става 6 овог члана.

Употреба јавног водног добра

Члан 15 ст. 1-4 *(„Сл.лист ЦГ", број 48/2015)*

(1) Јавно водно добро је у општој употреби и користи се под условима утврђеним овим законом, на начин којим се не утиче штетно на воде и приобални екосистем и не ограничавају једнака права других.

(2) На јавном водном добру може се стећи право на посебну употребу.

(3) Право на посебну употребу јавног водног добра стиче се у складу са законом на основу уговора о концесији и водне дозволе.

(4) Надлежни орган управе, односно надлежни орган локалне управе, ради заштите вода, људи и добара од штетног дејства вода, одређује подручја на којима је општа употреба јавног водног добра забрањена или ограничена, као и услове и начин коришћења јавног водног добра на том подручју.

Престанак статуса природног јавног водног добра

Члан 16

(1) Водном земљишту престаје статус природног јавног водног добра под следећим условима:

1) ако земљиште услед природних процеса или захвата у простору, више не испуњава услове за одређивање тог статуса;
2) реализацијом одлуке надлежног државног органа којом је извршена промјена његове намјене, у складу са законом.

(2) Рјешење о престанку статуса природног јавног водног добра из става 1 овог члана доноси надлежни орган управе, односно надлежни орган локалне управе.

(3) Брисање статуса природног јавног водног добра у катастру непокретности врши се на предлог надлежног органа из става 2 овог члана, а на основу рјешења о престанку статуса природног јавног водног добра.

Право прече куповине водног земљишта

Члан 17

(1) Право прече куповине водног земљишта има Република, односно јединица локалне самоуправе.

(2) Власник водног земљишта које намјерава да прода дужан је да претходно поднесе писану понуду Републици, односно јединици локалне самоуправе.

(3) Понуда из става 2 овог члана подноси се надлежном органу управе, односно надлежном органу локалне управе и мора да садржи податке о водном земљишту (катастарској општини, броју катастарске парцеле, површини, култури и сл.), цијену и остале услове продаје.

(4) Ако орган коме је понуда учињена не изјави у року од 30 дана да прихвата понуду, власник може водно земљиште продати другоме, али не под повољнијим условима за купца.

III УПРАВЉАЊЕ ВОДАМА И ВОДНИ ОБЈЕКТИ

1. ПОЈАМ И НАЧЕЛА

Појам управљања водама

Члан 18 ст. 1, 2 и 4

(1) Управљање водама, као добром од општег интереса, остварује се на начин и под условима утврђеним овим законом.

(2) Управљање водама и водним земљиштем, у смислу овог закона, обухвата дјелатности и мјере које се предузимају ради одржавања и унапрјеђења режима вода у јединственом водном систему на одређеном подручју у циљу: обезбјеђења потребних количина воде прописаног квалитета за поједине намјене, заштите вода од загађивања и заштите од штетног дејства вода.

(4) Управљање водама и водним земљиштем, од локалног значаја, у надлежности је јединице локалне самоуправе, ако овим законом није друкчије одређено.

2. ТЕРИТОРИЈАЛНЕ ОСНОВЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ ВОДАМА

Јединствен водни простор

Члан 20

Територија Републике представља јединствен водни простор, на коме границе административно-територијалних јединица не могу ограничавати интегрално управљање водама.

3. ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ УПРАВЉАЊА ВОДАМА

Усаглашавање са просторним планским документима

Члан 33

(1) У просторним планским документима, који могу бити од утицаја на заштиту, уређење и коришћење вода, обавезно се приказују заштићена (заштитна подручја у зони изворишта водоснабдијевања и природних купалишта) и угрожена подручја (поплавна и ерозивна), у складу са овим законом, објекти водне инфраструктуре предвиђени плановима управљања водама, као и границе плављења из члана 96 став 4 овог закона.

(2) Услови и ограничења утврђени планом управљања водама из члана 24 став 4 овог закона основ су за планирање намјене подручја из става 1 овог члана.

5. ВОДНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

5.1. Уређење и коришћење вода

Општа употреба вода

Члан 42

(1) Општом употребом вода, у смислу овог закона, сматра се њено коришћење, без претходног третмана, односно без употребе посебних уређаја (пумпе, натеге и др.) или изградње водних објеката за:

1) личне и потребе домаћинства (за пиће, санитарне потребе, појење стоке и сл.);
2) купање и рекреацију у површинским водама;
3) гашење пожара и обављање послова заштите људи и добара;
4) пловидбу.

(2) Начин и услови опште употребе воде из става 1 тач. 1, 2 и 3 овог члана ближе се уређују прописом надлежног органа јединице локалне самоуправе.

(3) Вода за пловидбу користи се на начин и под условима утврђеним посебним законом.

Привремено ограничење или обустављање водног права

Члан 45

(1) Право на посебну употребу воде може се привремено ограничити или обуставити, ако је усљед природних појава или људске активности угрожено обезбјеђивање воде у потребној количини, њен квалитет, природна равнотежа водних и приобалних екосистема или смањена безбједност од штетног дејства воде.

(2) Право на посебну употребу воде може се привремено ограничити или обуставити и у случају већег оштећења водне инфраструктуре, њене реконструкције, као и у другим случајевима који могу проузроковати недостатак потребне количине воде или смањити безбједност од штетног дејства вода.

(3) Орган који је издао водну дозволу или водну сагласност одлучује о ограничењима из ст. 1 и 2 овог члана.

Статус објекта по престанку водног права

Члан 46 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 52/16)*

(1) По престанку водног права, ималац водног права дужан је да, у року од годину дана од дана престанка водног права, уколико водном дозволом, водном сагласношћу или уговором о концесији није одређен краћи рок, о свом трошку, уклони објекте које је изградио ради остваривања тог права.

(2) Уколико ималац водног права у року из става 1 овог члана не уклони објекат, његово уклањање ће извршити орган надлежан за утврђивање водног права, о трошку имаоца тог права.

(3) Уколико се објекат из става 1 овог члана може користити за заштиту квалитета вода, уређење и коришћење вода и заштиту од штетног дејства вода или очување екосистема, објекат и земљиште на коме је изграђен постају саставни дио јавног водног добра.

(4) Против рјешења из става 2 овог члана које је донио надлежни орган локалне управе може се изјавити жалба главном администратору, а против рјешења које је донио надлежни орган управе Министарству.

5.1.1. Коришћење вода за водоснабдијевање

Јавно и индивидуално водоснабдијевање

Члан 48

(1) Водоснабдијевање може бити јавно и индивидуално.

(2) Јединица локалне самоуправе дужна је да организује и обезбиједи јавно водоснабдијевање на својој територији за сва насеља већа од 200 становника или чија је просјечна годишња потреба за водом већа од 100 m3/дан (1.16 l/s).

(3) За водоснабдијевање двије или више јединица локалних самоуправа, односно насеља на њиховом подручју, јавно водоснабдијевање се може обезбиједити организовањем регионалног водовода.

(4) Водоснабдијевање сеоских и других насеља или њихових дјелова који не испуњавају критеријуме из става 2 овог члана, као и водоснабдијевање једног или више корисника, врши се у складу са прописом јединице локалне самоуправе.

(5) Прописом из става 4 овог члана утврђују се услови за приступање изградњи, коришћењу, одржавању и управљању објектима и системима за водоснабдијевање.

Обавеза контроле квантитета и квалитета воде

Члан 51 *(„Сл.лист ЦГ“, број 48/2015)*

(1) Предузећа за водовод и канализацију дужна су да:

1) поставе уређаје и обезбиједе стално и систематско регистровање количина захваћене воде и испитивање квалитета воде на водозахвату;
2) предузимају мјере за обезбјеђење здравствене исправности воде за пиће; и
3) предузимају мјере за обезбјеђење техничке исправности уређаја.

(2) Привредно друштво, друго правно лице и предузетник који користе воду за пиће, санитарне и технолошке потребе, наводњавање и флаширање минералне и природне воде, дужно је да постави уређаје и обезбиједи стално и систематско регистровање количина захваћене воде и испитивање квалитета те воде и предузима мјере за обезбјеђење техничке исправности уређаја, а физичко лице које користи воду за потребе које превазилазе обим опште употребе воде да постави уређај за стално и систематско регистровање количина захваћене воде.

(3) Предузеће за водовод и канализацију, односно привредно друштво, друго правно лице, предузетник и физичко лице из става 2 овог члана, дужно је да доставља периодично надлежном органу управе податке о количини и квалитету захваћене воде, ради вођења евиденције у информационом систему.

(4) Начин и поступак мјерења количине воде из става 1 тачка 1 и става 2 овог члана прописује Министарство.

(5) Начин и обим испитивања квалитета воде из ст. 1 и 2 овог члана и начин периодичног достављања података о квалитету воде, уређује се прописом органа државне управе надлежног за послове здравља, по претходно прибављеном мишљењу Министарства.

Истражни радови на изворишту

Члан 55

(1) Коришћење воде из изворишта површинских и подземних вода, осим опште употребе вода у смислу овог закона, може се дозволити само ако су претходно обављени истражни радови, на основу којих је доказана могућност њиховог рационалног коришћења, у складу са законом.

(2) Истражним радовима из става 1 овог члана сматрају се истраживања која обухватају утврђивање резерви, издашности и квалитета воде на одређеном изворишту и његову повезаност и утицај на друга изворишта.

(3) Обим и врсту истражних радова за изворишта површинских вода одређује орган надлежан за издавање водних аката.

(4) Обим и врсту истражних радова за изворишта подземних вода одређује орган надлежан за издавање водних аката, уз претходно мишљење министарства надлежног за геолошке послове.

Заштита изворишта

Члан 56

(1) Подручја на којима се налазе изворишта површинске и подземне воде која се користе или су просторним планским документима предвиђена за јавно водоснабдијевање морају бити заштићена од намјерног или случајног загађивања и других утицаја који могу неповољно дјеловати на издашност изворишта и на здравствену исправност воде (зоне санитарне заштите).

(2) Заштита изворишта површинске и подземне воде врши се на начин утврђен рјешењем о заштити изворишта, коме су претходили истражни радови.

(3) Рјешење из става 2 овог члана доноси орган надлежан за издавање водних аката уз претходно мишљење министарства надлежног за послове здравља.

5.1.7. Експлоатација рјечних наноса (шљунка и пијеска)

Услови експлоатације шљунка и пијеска

Члан 68

(1) Рјечни наноси из обновљивих и необновљивих лежишта могу се експлоатисати на локалитетима на којима се експлоатацијом доприноси очувању или побољшању водног режима, у обиму којим се не нарушава водни режим, стабилност обала и природна равнотежа водних и приобалних екосистема.

(2) Експлоатација рјечних наноса из обновљивих и необновљивих лежишта врши се на основу водне сагласности и уговора о концесији, у складу са овим законом.

Обустава експлоатације рјечних наноса

Члан 71

(1) Експлоатација рјечних наноса обуставиће се када је експлоатацијом наноса изазван поремећај водног режима, а може се обуставити када се утврди да би се даљом експлоатацијом наноса могао изазвати поремећај водног режима или негативан утицај на водне екосистеме.

(2) Рјешење о обустави експлоатације из става 1 овог члана доноси орган надлежан за издавање водне сагласности.

5.2. Заштита вода од загађивања

Оперативни план заштите вода од хаваријских загађења

Члан 78 ст. 3, 4 и 5

(3) Оперативни план заштите вода од хаваријских загађења за воде од значаја за Републику припрема и спроводи надлежни орган управе, а доноси Министарство, уз сагласност министарства надлежног за послове заштите животне средине, на период од двије године.

(4) Оперативни план заштите вода од хаваријских загађења за воде од локалног значаја, уз сагласност надлежног органа управе, доносе и спроводе јединице локалне самоуправе, на период од двије године.

(5) Оперативни план из става 4 овог члана мора бити усклађен са планом из става 3 овог члана.

Забране у циљу заштите квалитета вода

Члан 79 став 2

(2) Ближи пропис о квалитету и санитарно-техничким условима за испуштање отпадних вода у реципијент (пријемник) и у јавну канализацију доноси Министарство, уз претходно мишљење министарства надлежног за послове заштите животне средине и министарства надлежног за послове здравља.

Обавеза прихватања, одвођења и пречишћавања отпадних вода

Члан 80 став 4 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 48/2015)*

(4) Ради обезбјеђивања прихватања, одвођења и пречишћавања отпадних вода до степена утврђеног прописом из члана 79 став 2 овог закона, јединица локалне самоуправе дужна је да улаже средства у изградњу, реконструкцију и одржавање објеката за прихватање, одвођење и пречишћавање отпадних вода са пратећим уређајима до нивоа предвиђеног планом изградње објеката за прихватање, одвођење и пречишћавање отпадних вода за агломерације веће од 2000 Е.С.

Обавеза загађивача

Члан 81 ст. 1 и 3

(1) Ако дође до непосредне опасности од загађења или до загађења површинских и подземних вода, привредно друштво, друго правно лице, односно предузетник који је проузроковао опасност, односно загађење дужан је да одмах предузме мјере потребне за спрјечавање, смањење и санацију загађења вода, да планира средства и рокове за њихово извршење, као и да надокнади причињену штету.

(3) Ако привредно друштво, друго правно лице, односно предузетник не поступи у смислу става 1 овог члана спровођење тих мјера, о његовом трошку, обезбиједиће надлежни орган, у складу са законом.

Управљање објектима за заштиту вода од загађивања

Члан 82 *(„Сл.лист ЦГ“, број 48/2015)*

(1) На водним објектима из члана 35 став 3 овог закона, који служе за прихватање, пречишћавање, одвођење и испуштање отпадних вода насеља, као објектима од јавног интереса у државној својини, својинска права и овлашћења врши јединица локалне самоуправе, ако посебним законом није друкчије одређено.

(2) Јединица локалне самоуправе право управљања на објектима из става 1 овог члана преноси на привредно друштво, односно јавно предузеће које испуњава услове у погледу техничко-технолошке опремљености и организационе и кадровске оспособљености, које је уписано у Централном регистру Привредног суда за обављање дјелатности заштите вода од загађивања.

(3) Ближи пропис о условима из става 2 овог члана доноси орган државне управе надлежан за послове комуналних дјелатности.

(4) Испуњеност услова из става 2 овог члана рјешењем утврђује надлежни орган управе.

(5) Против рјешења из става 4 овог члана може се изјавити жалба Министарству.

(6) Привредна друштва, друга правна лица, предузетници и физичка лица дужна су да, у складу са овим законом, водне објекте за заштиту вода од загађивања које су изградила за своје потребе одржавају у функционалном стању.

5.3. Уређење водотока и заштита од штетног дејства вода

5.3.2. Заштита од штетног дејства вода

Угрожена подручја

Члан 95 *(„Сл.лист ЦГ“, број 48/2015)*

(1) За обезбјеђење заштите од штетног дејства вода за свако водно подручје утврђује се подручје које је угрожено услед:

1) поплава (у даљем тексту: поплавно подручје);
2) ерозије водом и вјетром (у даљем тексту: ерозивно подручје).

(2) Поплавна и ерозивна подручја се воде у катастру непокретности.

(3) Забиљежба подручја из става 2 овог члана врши се на предлог надлежног органа управе, односно надлежног органа локалне управе.

Проглашавање ерозивног подручја

Члан 99

(1) Земљиште угрожено ерозијом проглашава се ерозивним подручјем.

(2) Ерозивно подручје, услове за његово коришћење и противерозивне мјере утврђује надлежни орган локалне самоуправе.

(3) Методологију за проглашавање ерозивних подручја прописује Министарство.

Планови заштите од штетног дејства вода

Члан 100, ст. 1, 2, 4 и 6

(1) Заштита од штетног дејства вода организује се и спроводи у складу са општим и оперативним плановима заштите од штетног дејства вода, који се доносе за воде од значаја за Републику и воде од локалног значаја.

(2) Општи план заштите од штетног дејства вода, за период од шест година, за воде од значаја за Републику, на предлог Министарства, доноси Влада, а за воде од локалног значаја надлежни орган локалне самуправе, уз претходно мишљење Министарства.

(4) Оперативни план заштите од штетног дејства вода за период од једне године, за воде од значаја за Републику, доноси Министарство, а припрема надлежни орган управе, а за воде од локалног значаја надлежни орган локалне управе, уз сагласност надлежног органа управе.

(6) Оперативни план заштите од штетног дејства вода, за воде од значаја за Републику, доноси се најкасније до 30. новембра, а за воде од локалног значаја до 15. децембра текуће године, за наредну годину.

Заштита од ерозије и бујица

Члан 102

(1) Ради спрјечавања и отклањања штетног дејства ерозије и бујица спроводе се: посебне превентивне мјере, граде се и одржавају заштитни објекти и изводе заштитни радови.

(2) Заштитним радовима сматрају се: изградња и одржавање заштитних водних објеката (преграде, уставе, биотехнички објекти и сл.) и извођење заштитних радова (пошумљавање, затрављивање, терасирање, чишћење корита и други слични радови).

(3) Грађење заштитних водних објеката и извођење заштитних радова врши се у складу са планом управљања водама.

Спровођење заштите од ерозије и бујица

Члан 103

(1) Заштиту од ерозија и бујица спроводи јединица локалне самоуправе.

(2) Заштита од ерозије и бујица представља обавезу и власника и корисника земљишта на ерозивним подручјима.

(3) Надлежни орган локалне управе одређује превентивне мјере и неопходне радове из члана 102 став 1 овог закона, које су дужни да предузму власници и корисници земљишта на ерозивним подручјима.

5.3.3. Обавезе Републике и јединице локалне самоуправе у области заштите од штетног дејства вода

Мјере и обим заштите

Члан 106 ст. 1, 4 и 5

(1) Ради заштите од штетног дејства вода, Република и јединица локалне самоуправе обезбјеђују на угроженом подручју планирање, изградњу, одржавање и управљање водним објектима.

(4) Обим и степен заштите и потребне мјере и радови из ст. 1 и 2 овог члана утврђују се и плановима управљања водама.

(5) Заштиту од штетног дејства вода која није обухваћена ставом 4 овог члана може да организује и јединица локалне самоуправе, сама или у сарадњи са заинтересованим правним и физичким лицем, под условима прописаним овим законом.

Право својине на водним објектима за заштиту од штетног дејства вода

Члан 107

(1) Водни објекти за заштиту од штетног дејства вода у државној су својини.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, водни објекти за заштиту од штетног дејства вода, који су изграђени или се граде на земљишту које је у својини и средствима правног, односно физичког лица и служе искључиво заштити његове имовине, у својини су тог лица.

Управљање водним објектима за заштиту од штетног дејства вода

Члан 108 став 2

(2) Водним објектима за заштиту од штетног дејства вода од локалног значаја управља јединица локалне самоуправе.

Санација посљедица штетног дејства вода

Члан 110

(1) Санација последица штетног дејства вода на водном земљишту, водном тијелу и водним објектима врши се на основу програма санације којим се утврђују врсте и обим потребних радова.

(2) Правно, односно физичко лице које је проузроковало штету на водном објекту у државној својини дужно је да изврши санацију или надокнади трошкове санације.

(3) Уколико лице из става 2 овог члана не изврши санацију, санацију извршава надлежни орган управе, односно надлежни орган локалне управе, на терет тог лица.

(4) Програм санације припрема надлежни орган управе, односно надлежни орган локалне управе у складу са плановима управљања водама, ако законом није друкчије одређено.

Заштита од атмосферских вода

Члан 111

Заштита од штетног дејства атмосферских вода у уређеним насељима у надлежности је јединице локалне самоуправе.

6. ВОДНА АКТА И ДРУГА ВОДНА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Водна акта

Члан 112 став 4 *(„Сл.лист ЦГ“, број 52/16)*

(4) По жалби против водних аката које издаје надлежни орган локалне управе одлучује главни администратор, а по жалби против водних аката које издаје надлежни орган управе Министарство.

6.1. Водни услови

Објекти и радови за које су водни услови потребни

Члан 115 став 1 тач. 24-35 и став 2 *(„Сл.лист ЦГ“, број 32/2011)*

(1) Објекти и радови из члана 114 став 1 овог закона, за које се морају прибавити водни услови, су:

24) уређење водотока и изградња заштитних водних објеката на водама од локалног значаја;
25) сеоски и локални водоводи;
26) захват и довођење воде за објекте из члана 116 став 2 овог закона из површинских и подземних вода;
27) објекти из члана 116 став 2 овог закона чије се отпадне воде испуштају у површинске и подземне воде;
28) септичке јаме и други објекти и системи за прикупљање, пречишћавање, одвођење и испуштање отпадних вода;
29) депоније за неопасни отпад;
30) локални, некатегорисани и шумски путеви са припадајућим објектима и мостови распона до 15 m;
31) одземне комуналне и локалне електропреносне и телефонско-телеграфске мреже;
32) сађење дрвећа и жбунастог биља и њихова сјеча у кориту за велику воду и на обали;
33) промјена катастарске културе земљишта на ерозивном подручју;
34) воденице и објекти на води;
35) други објекти и радови на водном добру који могу привремено, повремено или трајно да проузрокују промјене у водном режиму или на које може утицати водни режим.

(2) Ако се у поступку издавања водних услова утврди да објекти и радови из става 1 овог члана не могу проузроковати промјене у водном режиму или да на њих не може утицати водни режим, орган надлежан за издавање водних услова обавјештава инвеститора да водни услови нијесу потребни, у року од 15 дана од дана подношења захтјева.

Надлежности за издавање водних услова

Члан 117 ст. 2-8 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 32/2011 и 48/2015)*

(2) Водне услове за објекте и радове из члана 115 став 1 тач. 24 до 34 овог закона; рибњаке, кавезе за узгој рибе и узгајалишта шкољки и других морских плодова површине до 1 ha и системе за одводњавање и наводњавање површине до 20 хектара издаје надлежни орган локалне управе.

(3) Изузетно од става 2 овог члана, водне услове за објекте и радове из члана 115 став 1 тач. 24 до 34 овог закона, рибњаке, кавезе за узгој рибе и узгајалишта шкољки и других морских плодова површине до 1 ha и системе за одводњавање и наводњавање површине до 20 ha, на водном добру од значаја за Црну Гору за чију је изградњу или реконструкцију потребна концесија или стицање имовинског права у складу са законом којим је уређена државна имовина, издаје надлежни орган управе.

(4) Водне услове за објекте и радове из члана 115 став 1 тачка 35 овог закона издаје надлежни орган локалне управе односно надлежни орган управе за објекте на водном добру од значаја за Црну Гору за чију изградњу је потребна концесија или стицање имовинског права у складу са законом којим је уређена државна имовина.

(5) Уколико је за издавање водних услова потребно, надлежни орган управе, односно надлежни орган локалне управе дужан је да, прије њиховог издавања, прибави мишљење надлежних органа и институција.

(6) Прије издавања водних услова, надлежни орган управе може захтијевати да инвеститор прибави мишљење од надлежног органа локалне управе, специјализоване стручне установе или другог надлежног органа.

(7) Прије издавања водних услова, надлежни орган локалне управе може захтијевати да инвеститор прибави мишљење од надлежног органа управе, органа државне управе надлежног за хидрометеоролошке послове, специјализоване стручне установе, другог надлежног органа или мјесне заједнице, ако прописом није друкчије одређено.

(8) Трошкове настале у прибављању мишљења из става 5 овог члана дужан је да надокнади инвеститор.

6.2. Водна сагласност

Прибављање водне сагласности

Члан 118 ст. 1 и 3

(1) Инвеститор је дужан да прије почетка изградње нових и реконструкције постојећих објеката и постројења и извођења других радова за које су потребни водни услови прибави водну сагласност.

(3) Водну сагласност из става 1 овог члана издаје орган који је утврдио водне услове.

Преношење водне сагласности и рок њене важности

Члан 119 став 1

(1) Право стечено на основу водне сагласности не може се, без сагласности надлежног органа који је водну сагласност издао, пренијети на друго лице.

6.3. Водна дозвола

Прибављање водне дозволе

Члан 120 став 3

(3) Водну дозволу издаје орган који је издао водну сагласност, на основу извјештаја стручног лица, комисије или научне или стручне организације, које зависно од сложености случаја одреди тај орган.

Преношење права стеченог водном дозволом и услови и рок за продужење важности водне дозволе

Члан 121

(1) Право стечено на основу водне дозволе не може се пренијети на другог корисника без сагласности органа који је издао водну дозволу.

(2) Захтијев за продужење важности водне дозволе подноси се најкасније два мјесеца прије истека рока важења водне дозволе.

(3) Водна дозвола се може издати, односно њено важење продужити само привредним друштвима, другим правним лицима и предузетницима који имају постављене мјерне уређаје, односно који их уредно користе.

Престанак важења водне дозволе

Члан 124

(1) Право стечено на основу издате водне дозволе престаје:

- истеком рока на који је водна дозвола издата;
- ако се ималац водне дозволе одрекне права из водне дозволе;
- ако се право из водне дозволе не врши без оправданих разлога дуже од једне године, односно краће вријеме у складу са уговором о концесији, водном дозволом или прописом;
- због престанка обављања дјелатности за коју је водна дозвола издата;
- уколико корисник не поштује услове одређене водном дозволом;
- брисањем имаоца водне дозволе из Централног регистра Привредног суда.

(2) Рјешење о утврђивању престанка права из става 1 тач. 3, 4, 5 и 6 овог члана доноси орган који је издао водну дозволу.

(3) Против рјешења из става 2 овог члана може се изјавити жалба надлежном органу из члана 112 став 5 овог закона.

6.4. Водни налог

Издавање водног налога

Члан 126 ст. 1 и 2

(1) Ради отклањања опасности од пријетећег или већ насталог поремећаја у водном режиму, као и ради успостављања стања у складу са условима одређеним водном дозволом, водним налогом се утврђује обавеза имаоца дозволе да у одређеном року изврши, односно да се уздржи од одређене дјелатности или радова.

(2) Водни налог издаје орган који је издао водну дозволу.

6.5. Водна документација

Водна књига

Члан 128 ст. 1 и 2

(1) У водној књизи региструју се издата водна акта.

(2) Надлежни орган за издавање водних аката дужан је да сва издата водна акта из члана 112 овог закона у водној књизи региструје на прописани начин.

Техничка правила о функционисању и о режиму експлоатације водних система

Члан 129

(1) Техничка правила о функционисању и о режиму експлоатације водних система израђују се за водне системе.

(2) Техничка правила из става 1 овог члана евидентирају се у посебном регистру и чувају у збирци код надлежног органа.

(3) Измјена и допуна техничких правила може се вршити у току погона и експлоатације водног система, уколико се: утврди да се основним правилима не обезбјеђује рационалан погон и режим експлоатације; побољшавају услови погона и експлоатације.

(4) Измјена и допуна техничких правила уписује се у регистар и улаже у збирку из става 2 овог члана.

(5) Сагласност на измјену и допуну техничких правила даје надлежни орган који је издао водну дозволу.

Водни катастри

Члан 130

(1) Водни катастри се воде ради обезбјеђења података потребних за управљање водама, односно коришћење вода, заштиту вода од загађивања и заштиту од штетног дејства вода.

(2) Водни катастри су:

1) катастар водног добра;

2) катастар угрожених подручја;
3) катастар водних објеката и система;
4) катастар коришћења вода;
5) катастар загађивача;
6) катастар техничке документације.

(3) Водни катастри из става 2 овог члана воде се по областима водних дјелатности.

(4) Привредна друштва, друга правна лица и предузетници дужни су да за водне објекте из члана 35 овог закона чији су власници, односно корисници, надлежном органу управе достављају податке који се воде у катастрима из става 1 овог члана.

(5) Катастри из става 2 овог члана саставни су дио водног информационог система из члана 159 овог закона.

Евиденција уговора о концесијама

Члан 132

(1) У евиденцију уговора о концесијама на водном добру, водним објектима и системима уписују се подаци о издатим концесијама, престанку концесија и други подаци из уговора о концесији од значаја за управљање водама.

(2) Евиденција уговора из става 1 овог члана води се у информационом систему из члана 159 овог закона.

(3) Подаци из евиденције уговора о концесијама су јавни.

IV КОНЦЕСИЈЕ У ОБЛАСТИ ВОДА И ВОДНОГ ДОБРА

Одлука о додјели и престанку концесије

Члан 136 став 3

(3) Одлуку о додјели и престанку концесије за изградњу, одржавање и коришћење водних објеката за које водне акте издаје надлежни орган локалне управе, односно за коришћење јавног водног добра од локалног значаја, ако законом није друкчије одређено, доноси надлежни орган општине.

V ОГРАНИЧЕЊЕ ПРАВА И ОБАВЕЗА ВЛАСНИКА И КОРИСНИКА ЗЕМЉИШТА И ВОДНИХ ОБЈЕКАТА

Обавезе

Члан 144

(1) Власник, односно корисник водног земљишта или водног објекта на обали дужан је да:

1) учествује, по стручном упутству надлежног органа за управљање водама, у складу са овим законом, у извођењу мањих радова (сјеча шибља, жбуња, ниског растиња, чишћење обала од камена и земље, стабилизовање обала, сађење дрвећа и жбунастог биља и сличних радова);
2) учествује у одржавању корита за велику воду и обала, осим корита за малу воду, ради спрјечавања ерозије, одроњавања обала или смањења пропусне моћи корита за воду због штетне вегетације или других препрека;
3) учествује, по стручном упутству надлежног органа за управљање водама, у складу са овим законом, у уклањању из корита водотока или са свог земљишта предмета који могу нарушити водни режим;
4) уклони из корита водотока предмете који могу нарушити водни режим, ако потичу са његовог земљишта.

(2) Обавезу власника, односно корисника земљишта да предузме радове из става 1 тач. 1, 2 и 3 овог члана утврђује надлежни орган за управљање водама, у складу са овим законом.

(3) Власник, односно корисник водног земљишта има право на накнаду вриједности коришћеног материјала за радове из става 2 овог члана, која се утврђује споразумом између власника, односно корисника и надлежног органа.

(4) Ако власник, односно корисник не изврши сам или не учествује у извршењу радова из става 1 овог члана, радове ће извести надлежни орган из става 2 овог члана, о трошку власника, односно корисника земљишта.

(5) Уколико је власник, односно корисник непознат или ако је до потребе извршења радова дошло усљед више силе, радове ће, о свом трошку, извршити надлежни орган из става 2 овог члана.

Прикључак на изграђени објекат за водоснабдијевање

Члан 149 ст. 1 и 2

(1) На изграђени објекат за водоснабдијевање могу се прикључити правна и физичка лица која нијесу учествовала у изградњи тог објекта, под Следећим условима:

- ако објекат, с обзиром на количину воде, може да задовољи и њихове потребе;
- ако се њихово снабдијевање водом не може на економичнији и технички рационалнији начин ријешити другачије.

(2) Одобрење за прикључак издаје орган надлежан за издавање водних аката за изграђени објекат за водоснабдијевање из члана 117 ст. 1, 2 и 3, члана 118 став 3 и члана 120 став 3 овог закона, односно правно лице коме је објекат дат на управљање.

Отклањање штета

Члан 150 ст. 1 и 2

(1) Правно или физичко лице које проузрокује штету водном објекту, водном земљишту, водном режиму или погорша стање ерозије на ерозивном подручју, дужно је да, у року који одреди надлежни инспекцијски орган предузме радње ради успостављања стања које је било прије него што је штета настала.

(2) Ако лице из става 1 овог члана не предузме радње у одређеном року, радње ће предузети надлежни орган управе, односно надлежни орган локалне управе о трошку лица које је проузроковало штету.

VI ОРГАНИЗАЦИЈА УПРАВЉАЊА ВОДАМА

Министарство и други надлежни органи

Члан 151 став 1

(1) Послове државне управе у области вода врше Министарство, надлежни орган управе, надлежни орган локалне самоуправе и надлежни орган локалне управе, у складу са законом.

Обављање послова из водне дјелатности

Члан 154 ст. 1 и 2

(1) Послове водне дјелатности, као дјелатности од општег интереса, оперативно спроводе привредна друштва, друга правна лица и предузетници, у складу са законом.

(2) Када је оснивач привредног друштва или другог правног лица (јавног предузећа) из става 1 овог члана Република или јединица локалне самоуправе о њиховом оснивању одлучује Влада, односно надлежни орган локалне самоуправе.

Јавно водоснабдијевање и јавна канализација

Члан 155

(1) Обављање дјелатности јавног водоснабдијевања и јавне канализације обезбјеђује и уређује јединица локалне самоуправе.

(2) Ради обављања и развоја дјелатности из става 1 овог члана јединица локалне самоуправе доноси дугорочне, средњорочне и краткорочне планове.

(3) Дугорочни и средњорочни планови из става 2 овог члана морају бити у складу са планом управљања водама из члана 24 овог закона.

(4) Двије или више јединица локалне самоуправе, ради обезбјеђења регионалног водоснабдијевања, могу основати привредно друштво или друго правно лице.

(5) Ради обезбјеђења регионалног водоснабдијевања Влада може основати или бити један од оснивача привредног друштва или другог правног лица.

Комуникација са јавношћу

Члан 158

Органи државне управе и органи локалне самоуправе дужни су да у вршењу послова обезбиједе комуникацију са јавношћу, у складу са законом.

VII НАДЗОР

Члан 161 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 57/2011 и 48/2015)*

(1) Надзор над спровођењем одредаба овог закона и прописа донијетих на основу овог закона, у оквиру утврђених надлежности, врше Министарство, министарства надлежна за послове здравља, заштите животне средине и геолошке послове и надлежни орган локалне управе.

(2) Послове инспекцијског надзора, из става 1 овог члана, у области управљања водама и водног добра, у оквиру надлежности органа државне управе, врши орган управе надлежан за инспекцијске послове преко инспектора за воде, а у оквиру надлежности органа локалне управе надлежни орган локалне управе преко надлежног инспектора локалне управе, у складу са законом.

Члан 162

Инспектор за воде односно надлежни инспектор локалне управе врши, нарочито, надзор:

1) над изградњом објеката и извођењем других радова који могу да проузрокују квалитативне или квантитативне промјене у природном или вјештачки успостављеном водном режиму;
2) водних аката, документације за одбрану од поплава, катастара вода, загађивача вода, бујичних токова и водних објеката, аката у рационализацији потрошње воде (документи из области комуналне дјелатности), пословних књига и осталих докумената;
3) испуњености услова из водних аката, као и контролу да ли је начин искоришћавања водних објеката и постројења у складу са издатим водним сагласностима, односно водним дозволама и потврдама;
4) функционисања уређаја на водним објектима од јавног интереса, као и на другим објектима и постројењима чијим неодговарајућим радом може бити угрожен режим вода;
5) режима и квалитета вода у водотоцима, језерима, приобалном мору и подземним водама, на основу података органа државне управе надлежног за хидрометеоролошке послове и других овлашћених правних лица из члана 85 овог закона;
6) функционисања, исправности и ефикасности уређаја за пречишћавање отпадних вода;
7) нафтовода, спојница бродова са уређајима на обали, као и уређаја за прихватање, прераду и чување минералних уља;
8) поштовања прописаног водног режима у погледу обезбјеђења еколошки прихватљивог протока низводно од захвата воде.

IX ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Упис јавног водног добра

Члан 168

(1) Водно добро из члана 9 овог закона које је до дана ступања на снагу овог закона уписано у катастру непокретности као државна својина постаје јавно водно добро.

(2) Водно добро из члана 9 овог закона које до дана ступања на снагу овог закона није било уписано у катастру непокретности, односно које је било уписано у катастру непокретности, али нико није наведен као његов власник, постаје јавно водно добро, уколико заинтересовано лице не докаже да је прије ступања на снагу овог закона имало право својине или трајно право коришћења.

(3) Надлежни орган ће у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона поднијети захтјев органу управе надлежном за послове катастра, ради уписа државне својине на водном добру из става 2 овог члана.

Прописи који престају да важе

Члан 174

(1) Даном ступања на снагу овог закона неће се примјењивати:

1) Закон о режиму вода ("Службени лист СРЈ", број 59/98);

2) Уредба о класификацији воде међурепубличких водотока, међудржавних вода и вода обалног мора Југославије ("Службени лист СФРЈ", број 6/78);
3) Одлука о максимално допуштеним концентрацијама радионуклида и опасних материја у међурепубличким водотоцима, међудржавним водама и водама обалног мора Југославије ("Службени лист СФРЈ", број 8/78).

(2) Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о водама ("Службени лист РЦГ", број 16/95), као и прописи донесени на основу члана 64 став 2 тач. 2 и 3 тога закона, осим одредбе члана 40 став 2 и поглавља V.

*

9.6. Закон о регионалном водоснабдјевању Црногорског приморја

(„Сл.лист ЦГ“, број 13/07 од 18.12.2007.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређује се начин организовања, финансирање, међусобни односи јавног предузећа, општина и других правних лица, вршење надзора над јавним предузећем и друга питања од интереса за квалитено и ефикасно снабдијевање водом Црногорског приморја.

Члан 3

(1) Дјелатност регионалног водоснабдијевања Црногорског приморја врши Јавно предузеће "Регионални водовод Црногорско приморје" (у даљем тексту: Јавно предузеће).

(2) Дјелатност из става 1 овог члана заснива се на начелима:

- усклађености економског и јавног интереса;
- одрживог развоја, природних ресурса, заштите простора и животне средине и планова и програма развоја јединица локалне самоуправе;
- усаглашавања интереса државе и јединица локалне самоуправе;
- успостављања јединственог технолошког и информационог система водоснабдијевања.

Члан 4

Скупштина Црне Горе (у даљем тексту: Скупштина) има права и обавезе оснивача Јавног предузећа.

Члан 6

Надзор над спровођењем овог закона врше надлежни органи државне управе.

Члан 8 алинеја 1

Поједини изрази употријебљени у овом закону имају следеће значење:

- Црногорско приморје су једнице локалне самоуправе: Херцег Нови, Котор, Тиват, Будва, Бар и Улцињ (у даљем тексту: општине);

II. ДЈЕЛАТНОСТ ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА

Члан 9

(1) Јавно предузеће има својство правног лица.

(2) Дјелатност Јавног предузећа је:

1) изградња објеката регионалног система водоснабдијевања;
2) обављање послова водоснабдијевања;
3) стална и редовна испорука воде за пиће и друге потребе општине до мјерног инструмента на мјесту повезивања са њеним водоводним системом;
4) обезбјеђивање, заштита и управљање регионалним системом водоснабдијевања;
5) инвестиционо и текуће одржавање и реконструкција објеката и постројења ради обезбјеђења функционалности регионалног система водоснабдијевања;
6) обављање других послова у складу са овим законом и статутом Јавног предузећа.

(3) Дјелатност Јавног предузећа ближе се уређује актом о организовању и статутом.

Члан 13

(1) На регионални систем водоснабдијевања могу се, на основу одобрења Јавног предузећа, прикључити водоводни систем општина Црногорског приморја као и други субјекти у складу са законом (у даљем тексту: корисник).

(2) Пружање услуга, односно испорука воде на начин и под условима утврђеним уговором из члана 20 став 1 алинеја 5 овог закона не може се ускратити уколико корисник испуњава уговором преузете обавезе.

(3) Изузетно од става 2 овог члана пружање услуга може се ускратити кориснику ако услугу водоснабдијевања користи без одобрења надлежног органа.

(4) Мјера из става 3 овог члана траје до добијања одобрења.

(5) Трошкове прикључења сноси корисник.

III. УПРАВЉАЊЕ ЈАВНИМ ПРЕДУЗЕЋЕМ

Члан 17, чл.1, 2, 3, 5, 7 и 8

(1) Управни одбор чине представници Владе, Заједнице општина Црне Горе и представник запослених.

(2) Управни одбор има најмање седам чланова.

(3) Управни одбор именује Влада.

(5) Чланове управног одбора које чине представници Заједнице општина Црне Горе, Заједници општина Црне Горе предлажу општине Црногорског приморја. Коначан предлог чланова који представљају Заједницу општина Црне Горе сачињава Управни одбор Заједнице општина Црне Горе.

(7) Мандат чланова управног одбора траје четири године.

(8) Број чланова управног одбора уређује се одлуком оснивача.

Члан 18

(1) Управни одбор:

1) утврђује пословну политику Јавног предузећа;
2) доноси статут Јавног предузећа и друге акте;
3) усваја извјештај о пословању и завршни рачун;
4) доноси план и програм рада Јавног предузећа;
5) одлучује о смањењу и повећању главнице капитала;
6) бира директора Јавног предузећа;
7) врши и друге послове утврђене законом, актом о организовању и статутом Јавног предузећа.

(2) Надлежности управног одбора Јавног предузећа ближе се уређују актом о организовању и статутом.

Члан 21

(1) Ради остваривања и унапређења регионалног система водоснабдијевања и система водоснабдијевања општина Црногорског приморја, у Јавном предузећу оснива се савјет за водоснабдијевање.

(2) Савјет чине представници органа државне управе надлежног за: послове вода, комуналне послове и заштиту животне средине, представници општина Црногорског приморја, предсједник управног одбора и директор Јавног предузећа.

(3) Поред чланова из става 2 овог члана, за члана савјета могу бити бирани и истакнути стручњаци из области хидротехнике и водоснабдијевања.

(4) Савјет има право и дужност да државним органима и органима локалне самоуправе предлаже начин унапређења система водоснабдијевања ради подизања нивоа квалитета јавних услуга и остваривања права и дужности општине.

(5) Избор чланова савјета врши управни одбор Јавног предузећа.

Члан 22

Државни органи и органи локалне самоуправе дужни су да се изјасне о предлозима савјета у року од 30 дана од дана подношења предлога.

IV. ФИНАНСИРАЊЕ

Члан 25

(1) За изградњу регионалног система водоснабдијевања уводи се посебна накнада на инвестиције за изградњу објеката на територији општина Црногорског приморја.

(2) Накнада из става 1 овог члана је заједнички приход буџета Црне Горе и буџета општина.

(3) Накнаду из става 1 овог члана плаћају инвеститори за изградњу објеката које граде на територији поједине општине, осим објеката од јавног интереса.

(4) Накнада из става 3 овог члана износи 1% предрачунске вриједности инвестиције утврђене на бази тржишних цијена.

(5) Начин обрачуна накнаде из става 4 овог члана утврђује Влада.

(6) Накнада из става 4 овог члана припада 80% буџету Црне Горе и 20% буџету општине, на чијој територији се реализује инвестиција.

(7) Накнада која припада буџету Црне Горе користиће се као намјенски приход за изградњу регионалног система водоснабдијевања посредством Јавног предузећа и иста ће се преносити Јавном предузећу у складу са тачком 7 Заједничких одредби Наредбе о начину уплате јавних прихода.

(8) Накнада која припада буџету општине може се користити само за финансирање пројеката из области комуналних дјелатности (водоснабдијевање, управљање отпадним водама и управљање отпадом).

Члан 26

Посебна накнада из члана 25 овог закона може се наплаћивати најдуже до завршетка изградње регионалног система водоснабдијевања.

V. ОДНОСИ И САРАДЊА ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА И ОПШТИНА

Члан 29

(1) Органи Јавног предузећа сарађују са органима општине и јавним службама и другим правним лицима чији је оснивач општина.

(2) Општина учествује у поступку утврђивања и спровођења планова и програма развоја Јавног предузећа и даје предлоге, сугестије и мишљења у погледу пружања услуга Јавног предузећа.

(3) Јавно предузеће дужно је да предсједницима општина Црногорског приморја достави најмање једном годишње извјештаје о остваривању планова и програма из своје дјелатности од значаја за општину.

Члан 30

У случају неостваривања сарадње на начин прописан овим законом, предсједник општине може обавијестити Владу и захтијевати предузимање одговарајућих мјера, у складу са законом. О предузетим мјерама Влада ће обавјестити предсједника општине у року од 30 дана од дана пријема обавјештења.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 40

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о водоснабдијевању и одвођењу отпадних вода и депоновању чврстог отпада са подручја општина Херцег Нови, Котор, Тиват, Будва, Бар, Улциње и Цетиње ("Службени лист РЦГ", бр. 46/91).

*****

9.7. Одлука о организовању Јавног предузећа "Регионални водовод Црногорско приморје" *(„Сл.лист ЦГ“, број 14/08)*

Члан 1

Ради остваривања заједничких интереса грађана у области водоснабдијевања општина Херцег Нови, Котор, Тиват, Будва, Бар и Улциње (у даљем тексту: Црногорско приморје), Јавно предузеће за водоснабдијевање, депоновање чврстог отпада за подручје Црногорског приморја и Цетиња,

организује се и послује као Јавно предузеће регионални водовод Црногорско приморје (у даљем тексту: Јавно предузеће).

Члан 3

Дјелатност Јавног предузећа је:

1) изградња објеката регионалног система водоснабдијевања;
2) обављање послова водоснабдијевања;
3) обезбјеђивање рационалног коришћења капацитета;
4) изградња објеката Јавног предузећа;
5) обезбјеђивање прикључка водоводног система општина на прикључак регионалног система водоснабдијевања;
6) стална и редовна испорука воде за пиће и друге потребе општине до мјерног инструмента на мјесту повезивања са њеним водоводним системом;
7) одлучивање у вршењу јавних овлашћења о правима и обавезама општина и других правних лица у управним стварима;
8) обезбјеђивање, заштита и управљање регионалним системом водоснабдијевања;
9) инвестиционо и текуће одржавање и реконструкција објеката и постројења ради обезбјеђења функционалности регионалног система водоснабдијевања;
10) изградња информационог система и студијско истраживачка и аналитичка обрада података о систему водоснабдијевања;
11) праћење и обезбјеђивање јединства регионалног система водоснабдијевања;
12) обављање других послова у складу са овом одлуком и статутом Јавног предузећа.

Члан 4

Средства за финансирање Јавног предузећа обезбјеђују се у складу са законом.

Члан 5

Имовину Јавног предузећа чини покретна и непокретна имовина и права Јавног предузећа за водоснабдијевање, третман и одвођење отпадних вода и депоновања чврстог отпада за подручје Црногорског приморја и Цетиња, са стањем на дан ступања на снагу ове одлуке.

Члан 7

(1) Управни одбор има 7 чланова.

(2) Четири члана Управног одбора именује Влада.

(3) Два члана су представници приморских општина који се именују на предлог Заједнице општина Црне Горе.

(4) Један представник се именује на предлог радника Јавног предузећа (5) Именовање Управног одбора врши Влада Црне Горе (у даљем тексту: Влада).

(6) Управни одбор се именује на период од четири године.

Члан 8

Управни одбор:

1) утврђује пословну политику Јавног предузећа;
2) доноси Статут Јавног предузећа и друге акте;
3) усваја извјештај о пословању и завршни рачун;
4) доноси план и програм рада Јавног предузећа;
5) одлучује о смањењу и повећању главнице капитала;
6) доноси инвестиционе одлуке;
7) одлучује о коришћењу средстава;
8) бира директора Јавног предузећа;
9) обезбјеђује законито, ефикасно и економично управљање регионалним системом водоснабдијевања;
10) обезбјеђује јединство регионалног система водоснабдијевања општина Црногорског приморја;
11) обезбјеђује рационално коришћење капацитета и редовно и потпуно снабдијевање водом;

12) утврђује план улагања, инвестиционог и текућег одржавања;
13) подноси најмање једном годишње извјештај о раду оснивачу и Влади;
14) утврђује цијене воде, по прибављаном мишљењу општина;
15) доноси Пословник о свом раду;
16) даје сагласност на акт о организацији и систематизацији радних мјеста;
17) даје сагласност на уговор о условима водоснабдијавања и међусобним односима у пружању услуга регионалног система водоснабдијевања са општинама;
18) врши друге послове утврђене законом, актом о организовању и статутом предузећа.

Члан 9

Количина воде и међусобни односи по основу испоруке воде између Јавног предузећа и општина Црногорског приморја уредиће се посебним уговором у зависности од броја становника, развијености инфраструктуре и броја туриста током туристичке сезоне.

Члан 13

(1) Ради обезбјеђивања и заштите јавног интереса Влада даје сагласност на:
- Статут Јавног предузећа;
- програме рада и развоја Јавног предузећа;
- повећање и смањење главнице капитала;
- расподјелу добити;
- кредитна задужења Јавног предузећа;
- цијену воде;
- избор директора Јавног предузећа.

(2) Поред послова из става 1 овог члана, Влада разматра извјештај Јавног предузећа о остваривању програма развоја и врши друге послове у складу са законом.

Члан 14

Органи Јавног преузећа сарађују са органима општине и јавним службама и другим правним лицима чији је оснивач општина у складу са законом.

Члан 21

Имовину, документацију и архиву Јавно предузеће за водоснабдијевање, третман и одвођење отпадних вода и депоновања чврстог отпада за подручје црногорског приморја и Цетиња, преузеће Јавно предузеће "Регионални водовод Црногорско приморје", у року од 15 дана од дана избора директора јавног предузећа.

Члан 24

Преузимањем имовине, документације и архиве Јавно предузеће за водоснабдијевање, третман и одвођење отпадних вода и депоновања чврстог отпада за подручје Црногорског приморја и Цетиња, престаје са радом.

Члан 25

Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о оснивању Јавног предузећа за водоснабдијевање, третман и одвођење отпадних вода и депоновања чврстог отпада за подручје црногорског приморја и Цетиња ("Службени лист РЦГ", број 50/91).

*

9.8. Закон о хидрометеоролошким пословима

("Сл.ист ЦГ", бр. 26/2010 и 30/2012 од 08.06.2012.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређују се хидрометеоролошки послови, начин њиховог вршења и друга питања од значаја за обављање хидрометеоролошке дјелатности.

IV. МЕТЕОРОЛОШКИ И ХИДРОЛОШКИ ОСМАТРАЧКИ СИСТЕМ

Члан 21

(1) Јединице локалне самоуправе, као и друга правна лица могу, у складу са потребама, о свом трошку, успостављати допунске мреже метеоролошких и/или хидролошких станица.

(2) Инструменти и уређаји који се користе у допунској мрежи метеоролошких и хидролошких станица морају испуњавати метеоролошке услове утврђене законом.

Члан 22 *("Сл.лист ЦГ", број 30/12)*

(1) Правна лица из члана 21 овог закона, која врше метеоролошка и/или хидролошка мјерења и осматрања, укључујући и мјерења квалитета вода и ваздуха, дужна су да обавијесте Завод о почетку обављања ових послова и њиховом садржају и трајању.

(2) Резултати мјерења и осматрања из става 1 овог члана обавезно се достављају на верификацију Хидрометеоролошком заводу.

(3) Подаци о резултатима мјерења и осматрања достављени на верификацију Хидрометеоролошком заводу својина су правних лица која су их прикупила.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 30

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о хидрометеоролошким пословима од интереса за цијелу земљу ("Службени лист СФРЈ", бр. 18/88 и 63/90).

*****

9.9. Закон о рударству

(„Сл.лист ЦГ“, број 65/08 од 29.10.2008.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређују се услови и начин експлоатације рудног богатства, рударска мјерења и рударски планови, стручна спрема радника који руководе техничким пословима при експлоатацији, мјере заштите на раду и мјере заштите животне средине при извођењу рударских радова као и друга питања од значаја за експлоатацију минералних сировина.

Члан 7

(1) Овај закон не примјењује се на вађење пијеска и шљунка на водном земљишту које не садрже примјесе других минералних сировина од општег интереса, као и на минералне сировине које се користе у љековите сврхе.

(2) Водно земљиште чине корита и обале водотока, језера, обалног мора, акумулације и других површинских вода у складу са законом којим се уређују воде.

III. ПЛАНИРАЊЕ У ОБЛАСТИ ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ МИНЕРАЛНИХ СИРОВИНА

Члан 21 ст. 1 и 3

(1) Експлоатација минералних сировина се врши на основу Државног плана који се састоји од општег плана и плана експлоатације појединих минералних сировина.

(3) Државни план доноси Влада на период који није дужи од 10 година, а након прибављеног мишљења органа локалне управе на чијој територији је планирана експлоатација минералних сировина.

IV. ЕКСПЛОАТАЦИЈА МИНЕРАЛНИХ СИРОВИНА

1. Услови за експлоатацију минералних сировина

Члан 23

(1) Експлоатацију минералних сировина за добијање грађевинског материјала за сопствене потребе могу вршити власници земљишта без уговора о концесији на основу одобрења и под надзором надлежног органа локалне управе.

(2) Власници земљишта дужни су да по завршетку радова на експлоатацији минералних сировина, а најкасније у року од 30 дана од дана престанка експлоатације изврше санацију површина деградираних радовима из става 1 овог члана.

Члан 24

(1) Експлоатација минералних сировина (шљунак, пијесак и камен) које се користе за изградњу и одржавање локалних инфраструктурних објеката може се обављати без уговора о концесији на основу одобрења и под надзором надлежног органа локалне управе.

(2) Експлоатација из става 1 овог члана може се одобрити на површини земље без поступка минирања, осим за локације из чл. 7 и 63 овог закона.

(3) За експлоатацију минералних сировина из става 1 овог члана плаћа се накнада.

(4) Висину накнаде из става 3 овог члана утврђује надлежни орган локалне управе.

3. Одобрење за експлоатацију минералних сировина на експлоатационом пољу

Члан 36

(1) На експлоатационом пољу у коме се врши подземна експлоатација минералних сировина надлежни орган (орган управе надлежан за рударство) може одобрити површинску експлоатацију исте или друге минералне сировине, ако се површинском експлоатацијом не угрожава подземна експлоатација.

(2) Надлежни орган може, поред одобрења за површинску експлоатацију да, одобри и подземну експлоатацију исте или друге минералне сировине, ако се подземном експлоатацијом не угрожава површинска експлоатација.

(3) Прије издавања одобрења из ст. 1 и 2 овог члана надлежни орган прибавиће мишљење концесионара који врши експлоатацију минералне сировине.

Члан 37

Одобрење за експлоатацију доставља се и надлежном органу локалне управе на чијој се територији налази експлоатационо поље као и органу државне управе надлежном за послове уређења простора.

5. Одобрење за извођење радова

Члан 57 став 1

(1) Концесионар је дужан да обавијести надлежни орган, рударску инспекцију и надлежни орган локалне самоуправе о почетку извођења радова најкасније 15 дана прије почетка извођења радова и одреди лица која ће обављати послове техничког руковођења рударским радовима и стручног надзора на изградњи рударских објеката.

6. Одобрење за употребу рударских објеката

Члан 63

(1) На простору на коме се налазе градска насеља, јавне саобраћајнице, водоводи, гасоводи и нафтоводи, електрични водови високог напона, подручја извора минералних и термалних вода, споменици културе, природне ријеткости и гробља, као и на подручју које је проглашено заштићеним (национални паркови, заштићене шуме и др.) или њиховој непосредној близини не може се вршити експлоатација минералних сировина.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, Влада може дозволити експлоатацију и на просторима, односно подручјима из става 1 овог члана, уз сагласност органа у чију надлежност спадају послови који се односе на те просторе, односно подручја и утврђивање мјера које се морају предузети ради заштите тих простора, односно подручја.

7. Обустављање експлоатационих радова

Члан 71

(1) Концесионар је дужан да у току и по завршетку извођења радова на експлоатацији минералних сировина, а најкасније у року од једне године од дана завршетка радова, приведе земљиште на експлоатационом пољу намјени према пројекту рекултивације земљишта, односно да предузме мјере заштите животне средине садржане у елаборату процјене утицаја на животну

средину на који је од стране органа државне управе надлежног за послове заштите животне средине дата сагласност и заштите вода у складу са законом.

(2) О мјерама из става 1 овог члана извјештавају се Министарство (надлежно за рударство) и министарства надлежна за послове пољопривреде, водопривреде, заштите животне средине и надлежни орган локалне управе.

VII. ЗАШТИТНЕ МЈЕРЕ

Члан 110 став 3

(3) У случају удеса већих размјера или са тежим последицама, орган локалне управе може, на захтјев руководиоца акцијом спасавања или рударске инспекције, наредити и спровести мобилизацију потребног броја запослених, превозних средстава и ватрогасних јединица, уз накнаду трошкова од стране концесионара који је угрожен насталим удесом.

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 127

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о рударству ("Службени лист РЦГ", број 28/93).

*****

9.10. Закон о ветеринарству

("Сл. лист ЦГ", бр. 30/12, 48/15 и 52/16 од 9.8.2016.; Види други закон - 57/15)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

(1) Овим законом уређују се услови и начин обављања ветеринарске дјелатности, здравствена заштита животиња, мјере ветеринарског јавног здравља, ветеринарска заштита животне средине, као и друга питања од значаја за обављање ветеринарске дјелатности.

(2) Организација и спровођење заштите здравља животиња, као и спровођење мјера ветеринарског јавног здравља од интереса је за Црну Гору.

VI. ОКУПЉАЊЕ И ПРОМЕТ ЖИВОТИЊА И РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА

Дозвола за окупљање животиња

Члан 81

(1) Окупљање животиња (изложбе, такмичења, јавне смотре и др.) може се вршити у објектима који испуњавају прописане услове.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, изложбе, такмичења, јавне смотре и приредбе са путујућим животињама (циркуси, сајмови, путујући зоолошки вртови и сл.), као и продаја животиња ван објеката из става 1 овог члана може се вршити на основу дозволе коју издаје надлежни орган локалне управе, уз претходну сагласност Управе.

(3) Дозвола из става 2 овог члана мора бити видно истакнута приликом окупљања животиња из става 1 овог члана.

(4) Дјелатност зоолошког врта може да се обавља само у објектима који испуњавају услове у складу са прописима којима се уређује добробит животиња.

(5) У објекте и на мјеста из ст. 1 и 2 овог члана дозвољено је допремање само здравих животиња.

Карантин у унутрашњем промету

Члан 89

(1) Животиње у унутрашњем промету које не испуњавају услове из члана 82 овог закона смјештају се у карантин ради спровођења дијагностичког испитивања и вакцинације или упућују на клање.

(2) Карантин из става 1 овог члана мора:

1) бити ограђен и пројектован, односно изграђен на начин који онемогућава контакт смјештених животиња са другим животињама и узрочницима болести;
2) имати основне услове за смјештај и исхрану животиња, односно за смјештај особља запосленог у карантину.

(3) Управа рјешењем одређује мјесто и дужину трајања карантина у зависности од врсте животиња, као и поступак и мјере које ће се примјењивати у карантину из става 1 овог члана.

(4) Карантин из става 1 овог члана обезбјеђује јединица локалне самоуправе, а за потребе више јединица локалне самоуправе које су територијално повезане може се споразумом надлежних органа тих јединица обезбиједити карантин.

(5) Ближе услове за карантин из става 2 овог члана прописује Министарство.

(6) Трошкове карантина сноси држалац животиње, односно лице одговорно за пошиљку.

IX. НУС ПРОИЗВОДИ ЖИВОТИЊСКОГ ПОРИЈЕКЛА

3. Управљање нус производима животињског поријекла

Привремено чување нус производа

Члан 101

(1) Правно или физичко лице које послује са животињама, производима животињског поријекла и храном за животиње у објектима из чл. 83, 84, 112, 113 и 115 овог закона, у којима настају нус производи, дужно је да обезбиједи њихово привремено чување и отпремање у складу са прописом из члана 102 став 7 овог закона.

(2) Лица из става 1 овог члана могу да врше сакупљање, превоз, руковање, обраду, прераду, складиштење, промет, употребу и одлагање нус производа који настају у обављању дјелатности ако испуњавају прописане услове.

(3) Правно или физичко лице може да обавља послове сакупљања и превоза нус производа као претежну дјелатност ако испуњава услове утврђене овим законом.

(4) Лице из става 3 овог члана дужно је да обезбиједи редовно и потпуно преузимање и превоз лешева животиња и нус производа из објеката из става 1 овог члана.

Вршење послова

Члан 104

(1) Сакупљање, прераду или уништавање нус производа из објеката из члана 101 став 1 овог закона може да врши правно или физичко лице у складу са прописаним условима, коме се вршење послова повјери у складу са законом.

(2) Ближе техничке, стручне и организационе услове за обављање повјерених послова из става 1 овог члана прописује Министарство.

(3) Ако на подручју јединице локалне самоуправе није обезбијеђено сакупљање, прерада или уништавање нус производа, јединица локалне самоуправе је дужна да обезбиједи вршење тих послова на други начин, у складу са законом.

(4) Више јединица локалне самоуправе може споразумно обезбиједити вршење послова из става 3 овог члана, у складу са својим потребама.

Хигијеничарска служба

Члан 106

(1) Јединица локалне самоуправе обезбјеђује сакупљање животињских лешева са јавних површина ради прераде и уништавања организовањем хигијеничарске службе или ангажовањем правног лица из члана 101 став 3 овог закона.

(2) Ако јединица локалне самоуправе није обезбиједила сакупљање животињских лешева са јавних површина из става 1 овог члана, Влада може за вршење тих послова да одреди правно лице које испуњава услове прописане овим законом.

(3) Јединица локалне самоуправе дужна је да правном лицу из става 2 овог члана плаћа накнаду за сакупљање, превоз, прераду и уништавање лешева животиња и нус производа животињског поријекла.

XI. ИДЕНТИФИКАЦИЈА И РЕГИСТРАЦИЈА ЖИВОТИЊА

Вакцинација паса, мачака и питомих творова

Члан 110 *(„Сл.лист ЦГ“, број 58/15)*

(1) Држалац паса, мачака и питомих творова дужан је да изврши вакцинацију паса, мачака и питомих творова против бјеснила и њихову идентификацију.

(2) Пси се идентификују најкасније 90 дана од дана рођења у складу са законом.

(3) Пси, мачке и питоми творови након идентификације уписују се у регистар кућних љубимаца који води Управа, а који је саставни дио централног регистра животиња.

(4) Након идентификације и вакцинације животиња из става 3 овог члана ветеринарска амбуланта или специјалистичка ветеринарска амбуланта или ветеринарска служба издаје идентификациони документ за некомерцијално кретање (у даљем тексту: пасош).

(5) Податке о идентификацији и вакцинацији животиња из става 3 овог члана ветеринарска амбуланта или специјалистичка ветеринарска амбуланта или ветеринарска служба уноси у регистар кућних љубимаца који води Управа.

(6) Накнаду за идентификацију, издавање пасоша и упис паса, мачака и питомих творова у регистар кућних љубимаца плаћа власник.

(7) Власник животиња из става 1 овог члана, дужан је да пријави набавку животиња ветеринарској амбуланти или специјалистичкој ветеринарској амбуланти или ветеринарској служби односно одјави животињу у случају губитка животиње (нестанка, продаје, поклона, угинућа) у року од 14 дана од дана насталог догађаја.

(8) Животиње које нијесу идентификоване или вакцинисане у складу са ставом 1 овог члана смјештају се у склониште за напуштене кућне љубимце о трошку власника, односно јединице локалне самоуправе ако власник није познат и са животињама смјештеним у склониште се поступа у складу са законом којим је уређена заштита добробити животиња.

(9) Начин вођења регистра кућних љубимаца и издавања пасоша утврђује се прописом Министарства.

XVI. ФИНАНСИРАЊЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТИЊА, НАКНАДЕ И ТРОШКОВИ

Накнада за сакупљање лешева и нус производа

Члан 157

Висину накнаде за сакупљање и одвожење лешева и нус производа животињског поријекла из члана 106 став 1 овог закона утврђује надлежни орган јединице локалне самоуправе.

XIX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важења закона

Члан 170

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о ветеринарству ("Службени лист РЦГ", бр. 11/04 и 27/07) и одредба члана 82 Закона о измјенама и допунама закона којима су прописане новчане казне за прекршаје ("Службени лист ЦГ", број 40/11).

*****

9.11. Закон о дивљачи и ловству

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 52/08 и 48/15 од 29.08.2015.)

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређује се газдовање са дивљачи и ловство у Црној Гори.

Члан 4

(1) Дивљач је у државној својини.

(2) Дивљач у Црној Гори ужива посебну заштиту.

(3) Црна Гора материјално помаже заштиту и узгој дивљачи и унапрјеђивање ловства.

II. ПРОСТОРНЕ ЈЕДИНИЦЕ ЗА ПЛАНИРАЊЕ И УПРАВЉАЊЕ

2. Ловиште

Члан 13 ст. 4 и 5

(4) Ловишта са посебном намјеном оснивају се ради очувања и усмјеравања развоја популације дивљачи и њене животне средине у најочуванијим и најкарактеристичнијим природним подручјима Црне Горе.

(5) Стручне подлоге за оснивање ловишта са посебном намјеном припремају се у сарадњи са Ловачким савезом, институцијама из области заштите природе и надлежним органом локалне самоуправе.

III. ДОДЈЕЛА ЛОВИШТА НА КОРИШЋЕЊЕ

Члан 16 ст. 1 и 3

(1) Захтјев за додјелу ловишта на коришћење подноси се Министарству (надлежном за послове ловства).

(3) Уз захтјев за додјелу ловишта на коришћење доставља се и мишљење Ловачког савеза и надлежног органа локалне самоуправе.

Члан 20 ст. 1 и 2

(1) За коришћење ловишта корисник ловишта плаћа годишњу накнаду.

(2) Средства од накнаде из става 1 овог члана распоређују се:

- 30% средства јединици локалне самоуправе на чијој се територији ловиште налази;
- 35% Ловачком савезу за обављање послова од јавног интереса;
- 35% власницима земљишта без права лова, сразмјерно површини и бонитету земљишта обухваћеног ловним површинама ловишта.

Члан 22 ст. 1, 3 и 4 *(„Сл.лист ЦГ", број 48/15)*

(1) Право коришћења ловишта Влада ће, на предлог Министарства, одузети...

(3) Иницијативу за покретање поступка за одузимање права коришћења ловишта може дати надлежни инспекцијски орган, Ловачки савез и надлежни орган јединице локалне самоуправе на чијој се територији налази ловиште.

(4) У случају одузимања права коришћења ловишта, корисник ловишта је дужан да накнади насталу штету осим у случају из става 1 тачка 6 овог члана.

IV. ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ ЗА ГАЗДОВАЊЕ СА ДИВЉАЧИ

1. Програм развоја ловства

Члан 23 ст. 1 и 2

(1) У циљу планирања газдовања, развоја и унапрјеђивања ловства у Црној Гори, Влада, на предлог Министарства, доноси Програм развоја ловства за период од најмање 10 година.

(2) На нацрт Програма развоја ловства Министарство прибавља мишљење органа државне управе надлежног за заштиту животне средине, Ловачког савеза, надлежног органа јединице локалне самоуправе и институција из области заштите природе.

2. Ловна основа

Члан 24 став 1

(1) За свако ловиште доноси се ловна основа за период од 10 година.

Члан 25 *(„Сл.лист ЦГ", број 48/15)*

(1) Ловну основу доноси корисник ловишта, уз претходно мишљење надлежног органа јединице локалне самоуправе и уз сагласност Министарства, у року од шест мјесеци од дана закључивања уговора о коришћењу ловишта, односно најкасније три мјесеца прије истека важности претходне основе.

(2) Ловна основа мора бити усклађена са програмом развоја ловства, основама газдовања шумама и другим планским документима.

3. Годишњи ловни план

Члан 31 ст. 1, 2 и 5

(1) За спровођење ловне основе корисник ловишта доноси годишњи ловни план.

(2) Сагласност на годишњи ловни план даје Министарство.

(5) Корисник ловишта дужан је да води евиденцију извршених радова и спроведених мјера предвиђених годишњим ловним планом и да, о извршеним радовима и предузетим мјерама у претходној ловној години, достави извјештај Министарству, Ловачком савезу, надлежном органу јединице локалне самоуправе за ловиште које се налази на њеној територији и институцијама из области заштите природе, најкасније до 15. априла текуће за протеклу ловну годину.

V. ЗАШТИТА И УЗГОЈ ДИВЉАЧИ

Члан 39 *(„Сл.лист ЦГ“, број 48/15)*

(1) Репродукцијом и узгајањем у објектима за контролисано гајење дивљачи-узгајалиштима могу се бавити привредна друштва, предузетници и друга правна лица по одобрењу надлежног органа локалне самоуправе и уз сагласност Министарства, које се даје по претходно прибављеном мишљењу органа државне управе надлежног за послове заштите животне средине и корисника ловишта.

(2) Репродукција и узгајање дивљачи из става 1 овог члана врши се на основу програма узгоја дивљачи.

(3) Програм узгоја дивљачи доносе привредна друштва, предузетници и друга правна лица на период од пет година, уз сагласност Министарства.

(4) Ближе прописе о начину и условима за узгајање у објектима из става 1 овог члана и садржини и начину израде програма узгоја дивљачи доноси Министарство, уз претходно мишљење министарства надлежног за послове заштите животне средине.

Члан 44

(1) За улов појединих врста дивљачи, које наносе штету ловишту, имовини правних лица и физичких лица, Министарство, надлежни орган локалне самоуправе или корисник ловишта могу установити награду.

(2) Актом о установљавању награде утврђује се нарочито: врста дивљачи за коју се установљава награда, услови, висина и начин додјељивања награде.

XIV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 94

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о ловству ("Службени лист РЦГ", број 47/99).

*****

9.12. Закон о морском рибарству и марикултури

(„Сл.лист ЦГ“, 56/09 и 47/15 од 26.08.2015.)

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

(1) Морско рибарство, у смислу овог закона, је управљање живим ресурсима мора, а обухвата улов, сакупљање и заштиту риба и других морских организама на принципима одрживог развоја, у риболовном мору Црне Горе.

(2) Овим законом уређује се и марикултура.

(3) Рибе и други морски организми у риболовном мору Црне Горе, као добро од општег интереса, ужива посебну заштиту и користи се на начин и под условима утврђеним овим законом и другим прописима.

II. УПРАВЉАЊЕ ЖИВИМ РЕСУРСИМА МОРА

4. Стратегија развоја рибарства Црне Горе

Члан 8 став 1 и став 3 тачка 1

(1) Управљање живим ресурсима у риболовном мору и заштита морске средине, ради остваривања принципа из члана 5 овог закона, врши се у складу са Стратегијом развоја рибарства и аквакултуре Црне Горе (у даљем тексту: Стратегија).

(3) Министарство (надлежно за послове морског рибарства) је дужно да у поступку израде Стратергије, ради процјене планираног одрживог развоја кроз интеграцију заштите и унапређења животне средине и родне равноправности, оствари сарадњу нарочито са:

1) надлежним државним и локалним органима управе;

V. МОРСКИ РИБОЛОВ

Б. СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИ РИБОЛОВ

Члан 59 ст. 1-4

(1) Спортско-рекреативним риболовом могу се бавити физичка лица која имају дозволу за спортско-рекреативни риболов.

(2) Образац дозволе за спортско-рекреативни риболов дистрибуира орган управе Савезу за спортски риболов на мору Црне Горе (у даљем тексту: Савез).

(3) Дозволу за спортско-рекреативни риболов издају спортско-риболовни клубови који су чланови Савеза.

(4) У општинама у којима није основан спортско-риболовни клуб који је члан Савеза, дозволу издаје орган локалне управе надлежан за послове спорта и рекреације.

Члан 61

(1) За обављање спортско-рекреативног риболова плаћа се накнада.

(2) Висину накнаде из става 1 овог члана утврђује Министарство.

(3) Средства остварена од накнада из става 1 овог члана, у висини од 80% приход су спортско риболовног клуба, односно органа управе који издаје дозволу, а у висини од 20% приход су Савеза.

(4) Спортско-риболовни клуб из става 3 овог члана и орган локалне управе из члана 59 став 4 овог закона дужан је да организује чуварску службу на одговарајућем дијелу риболовног мора на којем се обавља спортско-рекреативни риболов.

XII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 128

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о морском рибарству ("Службени лист РЦГ", бр. 55/03).

*****

9.13. Закон о заштити добробити животиња

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 14/08 и 47/15 од 26.08.2015.)

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 47/15)*

Овим законом уређују се права, обавезе и одговорности правних и физичких лица за заштиту добробити животиња које се узгајају или држе за производњу од непотребног бола, патње или повреда, заштите при усмрћивању, клању и превозу, при обављању захвата на животињама и вршењу експеримената, као и друга питања од значаја за добробит животиња.

VI. ЗАШТИТА КУЋНИХ ЉУБИМАЦА

Оснивање склоништа за напуштене животиње (кућне љубимце)

Члан 27 став 1 тачка 2 и став 7

(1) Склониште за напуштене животиње (кућне љубимце) дужно је да:

2) организује самостално или у сарадњи са јединицама локалне самоуправе, сакупљање и превожење изгубљених и напуштених животиња до склоништа;

(7) Услове и начин држања кућних љубимаца, начин поступања са напуштеним и изгубљеним животињама (кућним љубимцима), начин збрињавања и контроле њиховог размножавања прописује надлежни орган локалне самоуправе.

Члан 28

(1) Ако није основано склониште за напуштене животиње (кућне љубимце) у складу са чланом 26 став 2 овог закона, његово оснивање и рад финансира једна или више јединица локалне самоуправе у складу са њиховим потребама.

(2) Сакупљање напуштених и изгубљених животиња организују и финансирају јединице локалне самоуправе.

VIII. УСЛОВИ ДРЖАЊА ЖИВОТИЊА У ЗООЛОШКИМ ВРТОВИМА, ПРИХВАТИЛИШТИМА, ОДНОСНО ОДГАЈАЛИШТИМА

Заштита животиња које се користе за циркуске и друге представе са животињама

Члан 35

(1) Изложбе, такмичења, циркуси и друге путујуће приредбе са животињама могу се организовати само ако не угрожавају живот и добробит животиња и не присиљавају животиње на понашање несвојствено врсти, односно ако су естетски прихватљиви и етички оправдани и не изврgавају руглу физичке и психичке особине животиња, а на основу дозволе коју издаје надлежни орган локалне управе.

(2) Забрањено је држање, односно репродукција и коришћење дивљих животиња за изложбе и такмичења.

(3) Надлежни орган локалне самоуправе, на основу захтјева, издаје дозволу за организовање изложби, такмичења, циркуских и других путујућих приредби са животињама, уз сагласност органа управе (надлежног за послове ветеринарства).

(4) Уз захтјев из става 3 овог члана прилаже се и доказ о обезбијеђеној локацији, подаци о врстама и броју животиња и подаци о времену одржавања изложби, такмичења и циркуских и других путујућих приредби са животињама.

XIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 55 став 2

(2) Јединице локалне самоуправе обезбједиће склоништа за животиње у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона.

*****

9.14. Закон о сточарству *("Сл.лист ЦГ", бр. 72/10 и 48/15 од 29.08.2015.)*

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

(1) Овим законом уређују се начин и услови гајења домаћих животиња, начин доношења и спровођења одгајивачко-селекцијског програма, очување генетске варијабилности, промет приплодних животиња и генетичког материјала, права и обавезе субјеката у сточарству и друга питања од значаја за сточарство.

(2) Овај закон примјењује се на гајење: говеда, бивола, оваца, коза, копитара, свиња, живине, крзнашица, кунића и пчела (у даљем тексту: домаће животиње).

III. ОДГАЈИВАЧКО-СЕЛЕКЦИЈСКИ ПРОГРАМ, УНАПРИЈЕЂИВАЊЕ И ОЧУВАЊЕ ОСОБИНА ДОМАЋИХ ЖИВОТИЊА

Природни припуст

Члан 24

(1) Мушко приплодно грло (приплодњак) намијењено за природни припуст, на подручјима гдје је доступно вјештачко осјемењивање, може се користити само на сопственој фарми, односно стаду, осим у случају пастува и нераста.

(2) На подручју на којем је обухват вјештачког осјемењивања недовољан или га уопште нема дозвољено је коришћење одабраних (лиценцираних) приплодњака на већем броју стада.

(3) За природни припуст из става 2 овог члана може се користити само приплодњак који је уписан у матичну књигу и одабран у складу са одгајивачко - селекцијским програмом из члана 16 овог закона.

(4) Одабир приплодњака за природни припуст (лиценцирање) врши комисија коју чини: представник овлашћене установе одговорне за спровођење одгајивачко-селекцијског програма на том подручју, представник органа локалне управе надлежног за област пољопривреде и ветеринар из ветеринарске амбуланте којој је додијељено вршење јавних послова на том подручју, у складу са законом којим се уређује заштита здравља животиња.

(5) Одредбе ст. 1, 2 и 3 овог члана не примјењују се на живину, куниће, пчеле, магарце, крзнашице.

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важења закона

Члан 60

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о мјерама за унапрјеђивање сточарства ("Службени лист РЦГ", бр. 4/92 и 59/92).

***

10. РАД, ЗДРАВСТВО И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

10.1. Закон о раду

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 49/08, 26/09, 59/11, 66/12, 31/14 и 53/14, Види члан 24 Закона 88/09-20 и члан 32 Закона 26/10-16)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Права и обавезе запослених по основу рада, начин и поступак њиховог остваривања, подстицање запошљавања и олакшавање флексибилности на тржишту рада уређују се овим законом, колективним уговором и уговором о раду.

Примјена закона

Члан 2 став 3

(3) Овој закон примјењује се и на запослене стране држављане и лица без држављанства који раде код послодавца на територији Црне Горе, ако законом није друкчије одређено.

III. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЗАПОСЛЕНИХ

1. Радно вријеме

Распоред радног времена

Члан 53 *(„Сл.лист ЦГ“, број 59/11)*

(1) Одлуку о распореду радног времена, прерасподјели радног времена, скраћеном радном времену и увођењу рада дужег од пуног радног времена доноси надлежни орган послодавца.

(2) Одлуком надлежног државног органа, односно органа локалне самоуправе утврђује се распоред, почетак и завршетак радног времена у одређеним дјелатностима и на одређеним пословима.

(3) Послодавац је дужан да донесе писану одлуку о распореду радног времена запослених и њихов распоред по смјенама, ако је код тог послодавца рад организован по смјенама.

IX . ПРЕСТАНАК РАДНОГ ОДНОСА

Ограничење запошљавања

Члан 146 а *(„Сл.лист ЦГ, број 66/12)*

(1) Запослени коме је исплаћена отпремнина по основу споразумног престанка радног односа у јавном предузећу, јавној установи и другој јавној служби, чији је већински власник држава, односно јединица локалне самоуправе или држава, односно јединица локалне самоуправе има учешће у капиталу, не може засновати радни однос у другом јавном предузећу, јавној установи и другој јавној служби, државном органу и органу државне управе и органу локалне управе у периоду од пет година од дана исплате отпремнине.

(2) Запослени коме је исплаћена отпремнина по основу престанка потребе за његовим радом у јавном предузећу, јавној установи и другој јавној служби, чији је већински власник држава, односно јединица локалне самоуправе или држава, односно јединица локалне самоуправе има учешће у капиталу, осим запосленог који је лице са инвалидитетом, не може засновати радни однос у другом јавном предузећу, јавној установи и другој јавној служби, државном органу и органу државне управе и органу локалне управе у периоду од године дана од дана исплате отпремнине.

(3) Послодавац из става 1 овог члана дужан је Заводу и органу управе надлежном за управљање кадровима достави податке о запосленима којима је исплаћена отпремнина.

(4) Ограничење из ст. 1 и 2 овог члана не односи се на запосленог који врати цјелокупни износ исплаћене отпремнине.

X. КОЛЕКТИВНИ УГОВОРИ

Учесници у закључивању колективних уговора

Члан 150 став 1 и став 2 тачка 5

(1) Општи колективни уговор закључују надлежни орган репрезентативне организације Синдиката Црне Горе, надлежни орган репрезентативног удружења послодаваца Црне Горе и Влада Црне Горе (у даљем тексту: Влада).

(2) Грански колективни уговор у грани дјелатности, групи, односно подгрупи дјелатности закључују:

5) за државне органе и организације и органе локалне самоуправе - репрезентативна организација синдиката и Влада;

XIII. РАДНА КЊИЖИЦА

Радна књижица као јавна исправа

Члан 169

(1) Запослени има радну књижицу.

(2) Радна књижица је јавна исправа.

(3) Садржину радне књижице, поступак издавања, начин уписивања података, поступак замјене и издавање нових радних књижица, начин вођења регистра издатих радних књижица и образац радне књижице прописује министарство (надлежно за послове рада).

(4) Радну књижицу издаје надлежни орган локалне управе.

XVI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак ранијег закона

Члан 179

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о раду ("Службени лист РЦГ", бр. 43/03 и 25/06).

*****

10.2. Закон о запошљавању и остваривању права из осигурања од незапослености *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 14/10, 45/12, 61/13 и 52/16 од 9.8.2016.)*

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Запошљавање и права из осигурања од незапослености остварују се у складу са овим законом.

IV. АКТИВНА ПОЛИТИКА ЗАПОШЉАВАЊА

Јавни рад

Члан 41

Јавни рад је рад који се организује у циљу запошљавања на одређено вријеме, приоритетно теже запошљивих лица, ради очувања и унапрјеђења њихових радних способности, као и остваривања одређеног јавног интереса.

Организовање јавног рада

Члан 42

(1) Јавни рад се организује на државном и локалном нивоу.

(2) Влада, односно надлежни орган локалне самоуправе утврђује дјелатности у којима ће се спроводити јавни рад, вријеме трајања јавног рада и његово финансирање.

(3) Извођач јавног рада је послодавац којег бира Завод *(за запошљавање Црне Горе)*, на основу јавног конкурса.

(4) Послодавац из става 3 овог члана са незапосленим лицем закључује уговор о раду на одређено вријеме.

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важења

Члан 74

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о запошљавању ("Службени лист РЦГ", бр. 5/02, 79/04 и "Службени лист ЦГ", број 21/08).

*****

10.3. Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању лица са инвалидитетом *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 49/08, 73/10, 39/11 и 55/16 од 17.08.2016.)*

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

(1) Овим законом уређује се начин и поступак остваривања права на професионалну рехабилитацију лица са инвалидитетом, мјере и подстицаји за њихово запошљавање, начин финансирања и друга питања од значаја за професионалну рехабилитацију и запошљавање лица са инвалидитетом.

(2) Лица са инвалидитетом остварују право на професионалну рехабилитацију и запошљавање, на начин и под условима прописаним законом, колективним уговором, потврђеним и објављеним међународним уговорима и опште прихваћеним правилима међународног права.

Дефиниције појмова

Члан 11 тачка 1 *(„Сл.лист ЦГ“, број 39/11)*

Поједини изрази у овом закону имају сљедеће значење:

1) послодавац је правно или физичко лице и органи и организације које се финансирају из буџета Црне Горе и локалне самоуправе.

V. ПОСЕБНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Установа за професионалну рехабилитацију

Члан 24

(1) За организовање и извођење професионалне рехабилитације може се основати јавна установа, у складу са законом.

(2) Установу из става 1 овог члана може основати држава, јединица локалне самоуправе и друга правна и физичка лица.

(3) Средства за рад установе из става 1 овог члана обезбјеђује оснивач.

Радни центар

Члан 25

(1) За запошљавање и радно - терапеутске активности у оквиру хабилитације и рехабилитације лица са инвалидитетом, посебно са тешким инвалидитетом, која се не могу запослити нити одржати запослење под општим нити под посебним условима, може се основати радни центар као установа за заштиту тих лица.

(2) Радни центар може основати јединица локалне самоуправе, Завод (за запошљавање Црне Горе), центар за социјални рад и једно или више правних и физичких лица.

Заштитна радионица

Члан 31

(1) За запошљавање и рад лица са инвалидитетом може се основати заштитна радионица.

(2) Заштитна радионица се може основати као облик обављања привредне дјелатности, у складу са посебним законом, под условом да запошљава најмање 51% лица са инвалидитетом од укупног броја запослених.

(3) Заштитну радионицу може основати јединица локалне самоуправе, привредно друштво, предузетник, Завод, невладина организација лица са инвалидитетом, удружење послодаваца, синдикат и друго правно и физичко лице.

(4) Ако заштитну радионицу оснивају два или више оснивача, њихова међусобна права и обавезе уређују се посебним уговором.

VII. ФОНД

Организација и средства Фонда

Члан 38 став 1 и став 2 тачка 3

(1) Фонд *(за професионалну рехабилитацију и запошљавање лица са инвалидитетом)* се организује у Заводу.

(2) Средства Фонда обезбјеђују се из:

3) буџета јединице локалне самоуправе на чијој територији лице са инвалидитетом има пребивалиште;

*****

10.4. Закон о волонтерском раду

("Сл.лист ЦГ", бр. 26/10, 31/10, 14/12 и 48/15 од 29.08.2015.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Волонтерски рад обавља се под условима и на начин прописан овим законом.

Организатор волонтерског рада

Члан 5 *(„Сл.лист ЦГ“, број 48/15)*

Организатор волонтерског рада може бити: државни орган, орган државне управе, локалне самоуправе, установа из области социјалне и дјечје заштите, здравствене заштите, културе, спорта, вјерска заједница, домаћа и међународна невладина организација регистрована у Црној Гори, као и друга домаћа и страна правна лица чији циљ није стицање или повећање добити, у складу са овим законом и преузетим међународним обавезама.

IV. РАЗВОЈ И ПРАЋЕЊЕ ВОЛОНТЕРИЗМА

Стратегија развоја волонтеризма

Члан 24

(1) Улога и значај волонтерског рада, дугорочни циљеви, приоритети развоја и мјере за њихово остваривање утврђују се Стратегијом развоја волонтеризма.

(2) Стратегију развоја волонтеризма доноси Влада Црне Горе на период од пет година.

(3) У складу са стратегијом из става 1 овог члана доносе се програми развоја волонтеризма на локалном нивоу.

Волонтерска књижица

Члан 29

(1) Волонтер има волонтерску књижицу.

(2) Образац волонтерске књижице прописује орган државне управе надлежан за послове рада (у даљем тексту: министарство).

(3) Волонтерску књижицу издаје надлежни орган локалне управе.

V. ЕВИДЕНЦИЈА И НАДЗОР

Евиденција о волонтерском раду

Члан 31

(1) Организатор волонтерског рада дужан је да води евиденцију о закљученим уговорима о волонтерском раду и о томе обавјештава Завод (за запошљавање Црне Горе), односно волонтерски сервис, у року од 10 дана од дана престанка волонтерског рада.

(2) Начин и поступак вођења евиденције из става 1 овог члана уређује министарство.

VI. ПРЕЛАЗНА И ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Доношење прописа

Члан 35

Прописи из чл. 29 и 31 овог закона донијеће се у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

*

10.5. Закон о штрајку

(„Сл.лист РЦГ", бр. 43/03 и 71/05 и „Сл.лист ЦГ", бр. 49/08 од 15.08.2008.)

Појам штрајка и слобода одлучивања

Члан 1 *(Одлука УС РЦГ број 61/2004-6)*

(1) Штрајк је прекид рада који запослени организују ради заштите својих професионалних и економских интереса.

(2) Запослени слободно одлучују о свом учешћу у штрајку.

Штрајк у одређеним дјелатностима

Члан 9 *(„Сл.лист ЦГ", број 49/08)*

(1) У дјелатности од јавног интереса или у дјелатности чији би прекид рада због природе посла, могао да угрози живот и здравље људи или да нанесе штету великих размјера право на штрајк запослених може се остварити ако се испуне и посебни услови утврђени овим законом.

(2) Дјелатност, у смислу става 1 овог члана, јесте дјелатност коју обавља послодавац у области: електропривреде, водопривреде, саобраћаја, ПТТ услуга, информисања (радио и телевизија), комуналних дјелатности (производња и снабдијевање водом, одношење смећа, производња, дистрибуција и снабдијевања енергената др.), заштите од пожара, производња основних прехрамбених производа, здравствене и ветеринарске заштите, просвјете, културе, друштвене бриге о дјеци и социјалне заштите.

(3) Од јавног интереса, у смислу овог закона, јесу и дјелатности од посебног значаја за одбрану и безбједност Црне Горе утврђене у складу са законом; послови неопходни за извршавање обавеза утврђених међународним уговорима, као и дјелатности чији би прекид рада по природи посла, у складу са посебним законом, могао да угрози живот и здравље људи или да нанесе штету великих размјера.

(4) Уколико се штрајк у дјелатности из ст. 2 и 3 овог члана организује у дијелу послодавца, обавеза испуњавања и посебних услова у погледу остваривања права на штрајк запослених примјењује се само на тај организациони дио.

Минимум процеса рада

Члан 10 *(Одлука УС РЦГ 61/04-6 и „Сл.лист РЦГ", број 71/05)*

(1) Запослени који обављају дјелатност из члана 9 овог закона могу почети штрајк, ако се обезбиједи минимум процеса рада који обезбјеђује сигурност људи и имовине или је незамјењив услов живота и рада грађана или рада другог послодавца, односно правног лица или предузетника који обавља привредну или другу дјелатност или услугу.

(2) Минимум процеса рада, у смислу става 1 овог члана, утврђује се зависно од природе дјелатности, степена угрожености живота и здравља људи и других околности значајних за остваривање потреба грађана, послодаваца и других субјеката (годишње доба, туристичка сезона, школска година и др.).

(3) Минимум процеса рада и начин његовог обезбјеђивања у складу са критеријумима из става 2 овог члана утврђује оснивач, односно послодавац.

(4) Приликом утврђивања минимума процеса рада, у смислу става 2 овог члана, оснивач, односно послодавац дужан је да прибави мишљење надлежног органа овлашћене организације синдиката или више од половине запослених код послодавца, ради постизања споразума.

(5) Запослене који су дужни да раде за вријеме штрајка ради обезбјеђивања минимума процеса рада одређују директор, односно извршни директор и штрајкачки одбор, најкасније пет дана прије почетка штрајка.

Најава штрајка

Члан 11

У дјелатностима из члана 9 овог закона штрајк се најављује послодавцу, оснивачу, надлежном државном органу, односно надлежном органу локалне самоуправе, најкасније 10 дана прије почетка штрајка, достављањем одлуке о ступању у штрајк и изјаве о начину обезбјеђивања минимума процеса рада у складу са чланом 10 став 1 овог закона.

*

10.6. Закон о здравственој заштити

("Сл.лист ЦГ", бр. 3/16 и 39/16 од 29.06.2016.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом се уређују организација, спровођење и пружање здравствене заштите, права и дужности грађана у остваривању здравствене заштите, друштвена брига за здравље грађана, квалитет здравствене заштите, као и друга питања од значаја за функционисање здравствене заштите.

III. ДРУШТВЕНА БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ ГРАЂАНА

Члан 14

(1) Јавни интерес у области здравствене дјелатности, односно друштвена брига за здравље грађана, обухвата мјере економске и социјалне политике којима се стварају услови за спровођење здравствене заштите, услови за очување и унапређење здравља грађана, као и мјере којима се усклађује функционисање и развој здравствене дјелатности.

(2) Друштвена брига за здравље грађана се обезбјеђује на нивоу државе и општине, Главног града и Пријестонице (у даљем тексту: општина), као и на нивоу послодавца.

Члан 18

(1) Општина у оквиру својих права и дужности учествује у обезбјеђивању услова за остваривање примаме здравствене заштите на својој територији, на начин што:

1) прати стање, иницира и предлаже мјере у области примарне здравствене заштите;
2) учествује у планирању и спровођењу развоја примарнее здравствене заштите која је од непосредног интереса за грађане, у складу са овим законом;
3) учествује у управљању здравственом установом чији је оснивач држава, у складу са овим законом;
4) предузима активности за унапређење примарне здравствене заштите, у складу са овим законом.

(2) Општина може да учествује у финансирању дијела трошкова примарне здравствене заштите -за вријеме туристичке сезоне, у складу са уговором који закључи са здравственом установом.

V. ОРГАНИЗОВАЊЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

3. Оснивање здравствене установе

Члан 58

(1) Оснивач здравствене установе може бити држава, општина, домаће и страно правно и физичко лице.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, држава оснива здравствене установе на терцијарном нивоу здравствене заштите, установе које обављају дјелатност трансфузије крви, типизацију, узимање и пресађивање дјелова људског тијела, ткива и ћелија и хитне медицинске помоћи.

(3) Ограничење из става 2 овог члана не односи се на оснивање установа које у оквиру своје дјелатности пружају поједине услуге терцијарног нивоа здравствене заштите, као и на облике пружања здравствене заштите у оквиру јавно-приватног партнерства.

Члан 60

Када је оснивач здравствене установе држава, односно општина, акт о оснивању доноси Влада, односно надлежни орган општине.

Члан 63

(1) Оснивач здравствене установе сноси стварне трошкове који настају у поступку оснивања те установе, у складу са законом.

(2) Средства из става 1 овог члана уплаћују се у буџет Црне Горе.

Члан 64

Одредбе чл. 61, 62 и 63 овог закона примјењују се и у случају проширења или промјене дјелатности здравствене установе.

Члан 67

(1) Здравствена установа чији је оснивач држава, односно општина, може грађанима да понуди, у оквиру утврђених стандарда, посебне услове пружања здравствене заштите у погледу кадра, смјештаја, његе и времена, на начин и под условима које утврди Министарство.

(2) Здравствена установа из става 1 овог члана, дужна је да од Министарства прибави одобрење за пружање здравствене заштите на начин из става 1 овог члана.

(3) Грађанин који се опредијели за коришћење здравствене заштите на начин из става 1 овог члана, сноси трошкове посебних услова пружања здравствене заштите.

Члан 69

(1) На статут и акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста здравствене установе чији је оснивач држава, односно општина, сагласност даје Министарство, односно надлежни орган општине.

(2) Ако у здравственој установи функцију органа управљања врши директор, статутом те здравствене установе утврђују се акти на које Министарство даје сагласност.

4. Органи здравствене установе

Члан 70 став 1

(1) Органи здравствене установе су одбор директора и директор.

Члан 72

(1) У здравственој установи чији је оснивач држава одбор директора именује и разрјешава Влада, на предлог Министарства.

(2) У одбор директора из става 1 овог члана, која обавља здравствену дјелатност за територију једне општине, именује се представник те општине.

(3) У одбор директора из става 1 овог члана, која обавља здравствену дјелатност за територију више општина, именује се представник којег споразумно одреде те општине.

(4) Чланове одбора директора из ст. 2 и 3 овог члана предлаже надлежни орган општине, у складу са статутом општине.

(5) У здравственој установи чији је оснивач општина одбор директора именује надлежни орган општине.

(6) Мандат чланова одбора директора здравствене установе чији је оснивач држава или општина траје четири године.

Члан 74 ст. 2 и 3

(2) Директора здравствене установе чији је оснивач општина, именује надлежни орган општине, на основу јавног конкурса и на основу поднесеног програма.

(3) Директор здравствене установе из ст. 1 и 2 овог члана, именује се на период од четири године.

Члан 85

Средства за рад здравствене установе обезбјеђују се:

1) од оснивача, у складу са актом о оснивању;
2) из буџета Црне Горе, односно Фонда;
3) из буџета општине;
4) од правних и физичких лица под условима одређеним законом, актом о оснивању и статутом здравствене установе;
5) из средстава добровољног осигурања;
6) из других извора, у складу са законом.

Члан 86

Право на стицање средстава која се обезбјеђују преко Фонда имају здравствене установе, чији је оснивач држава, односно општина, правно или физичко лице, у складу са овим законом и законом којим се уређује здравствено осигурање.

IX. УТВРЂИВАЊЕ УЗРОКА СМРТИ

Члан 167

(1) Са дјеловима људског тијела који су хируршким захватом или на други начин одстрањени поступа се на начин који прописује Министарство, уз сагласност надлежног органа општине.

(2) За сваки хируршки одстрањени дио људског тијела обавезно се врши патоморфолошка и хистолошка обрада.

Члан 184

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе".

*****

10.7. Закон о заштити становништва од заразних болести

(„Сл.лист РЦГ“, број 32/05 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 14/10 и 30/12 од 08.06.2012.)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1 *(„Сл.лист ЦГ“, број 14/10)*

Овим законом утврђују се заразне болести које угрожавају здравље становништва Црне Горе (у даљем тексту: заразне болести), као и инфекције које настају као посљедица обављања здравствене дјелатности (у даљем тексту: болничке инфекције); мјере за њихово спрјечавање и сузбијање; надлежни субјекти за њихово спровођење; начин обезбјеђивања средстава за њихово спровођење, као и вршење надзора над извршавањем овог закона.

II НАДЛЕЖНОСТИ

Члан 6

У обезбјеђивању и спровођењу заштите становништва од заразних болести учествују: органи локалне управе и органи државне управе; здравствене установе и други субјекти који обављају здравствену дјелатност у складу са посебним законом; здравствени радници и здравствени сарадници; организације здравственог осигурања; васпитно-образовне, спортске и друге установе и организације у којима се обављају услужне дјелатности; правна лица и предузетници; хуманитарне, вјерске и друге организације, заједнице и удружења и грађани.

Члан 9 ст. 3 и 4

(3) Дом здравља, преко својих служби, а посебно преко хигијенско-епидемиолошке службе, врши епидемиолошки надзор и непосредно спроводи мјере спрјечавања, сузбијања, одстрањивања и искорјењивања заразних болести на територији јединице локалне самоуправе за коју је организован.

(4) Дом здравља је обавезан да о кретању заразних болести обавјештава Институт (за јавно здравље), надлежне органе локалне управе и друге субјекте, у циљу раног упозорења и размјене информација.

III МЈЕРЕ ЗА СПРЈЕЧАВАЊЕ И СУЗБИЈАЊЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

1. Опште мјере

Члан 12 ст. 1 и 2 *(„Сл.лист ЦГ", број 14/10)*

(1) Опште мјере су:

1) здравствено образовање становништва;
2) обезбјеђивање хигијенско-техничких услова у објектима под санитарним надзором и другим објектима у којима се обавља јавна дјелатност и на јавним мјестима;

2а) обезбјеђивање здравствено безбједне хране, предмета опште употребе и воде која служи за јавно снабдијевање становништва водом за пиће, као и за санитарно хигијенске и рекреативне потребе - базенске воде;

3) уклањање људских и животињских излучевина, лешева, органа и ткива, отпадних вода и других отпадних материја, на начин и под условима који не угрожавају здравље становништва, и
4) спровођење мјера превентивне дезинфекције, дезинсекције и дератизације (у даљем тексту ДДД), у насељеним мјестима, на јавним површинама, у стамбеним објектима, средствима јавног саобраћаја, објектима под санитарним надзором и њиховој непосредној околини.

(2) За организовање, односно спровођење мјера из става 1 овог члана одговорни су органи локалне управе, органи државне управе, здравствене установе, привредна друштва, предузетници, друга правна лица и грађани, у складу са овим и посебним законима.

VII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 46

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о заштити становништва од заразних болести ("Службени лист СРЦГ", бр. 53/75, 4/76, 28/87, 29/89 и 39/89 и "Службени лист РЦГ", бр. 48/91 и 27/94) и примјена Закона о заштити становништва од заразних болести које угрожавају целу земљу ("Службени лист СРЈ", бр. 46/96, 12/98 и 37/02).

*****

10.8. Закон о здравственој заштити биља

("Сл.лист. РЦГ", бр. 28/06 и "Сл.лист ЦГ", бр. 28/11 и 48/15 од 29.08.2015.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређују се здравствена заштита биља и биолошке мјере за заштиту биља; мјере за спрјечавање уношења и ширења штетних организама и мјере за сузбијање штетних организама на биљу, биљним производима и објектима под надзором, као и друга питања од значаја за здравствену заштиту биља.

IX. ПРИКУПЉАЊЕ, УПОТРЕБА И РАЗМЈЕНА ПОДАТАКА И ИНФОРМАЦИЈА

Члан 57

(1) Ради анализирања и праћења мјера здравствене заштите биља, вођења и одржавања базе података, орган управе (надлежном за послове здравствене заштите биља) прикупља податке и информације из база података које воде државни органи, органи локалне самоуправе и друга лица, а нарочито податке и информације из:

1) регистра пољопривредних произвођача и прерађивача;
2) евиденције произвођача и прерађивача пољопривредних и прехрамбених производа;
3) регистра привредних субјеката;
4) регистра пореских обвезника (порески број);

5) централног регистра становништва (име и презиме, ЈМБГ, мјесто и адреса становања);
6) катастра земљишта (број, граница и површина парцеле, власник, корисник и сл.);
7) базе статистичких података за пољопривредна, шумска земљишта и шуме (подаци о земљиштима која су у власништву Републике и основ њиховог коришћења);
8) базе царинских података о увозу и извозу пошиљке биља;
9) базе података Хидрометеоролошког завода Републике.

(2) Орган управе може да користи и топографске-катастарске планове, мапе, анкетне мапе и дигиталне ортофотографске карте и планове.

XII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 71

Даном ступања на снагу овог закона неће се примјењивати одредбе Закона о заштити биља ("Службени лист СРЈ", бр. 24/98) које се односе на заштиту биља од штетних организама, здравствену контролу биља у унутрашњем промету и промету преко државне границе, осим одредаба које се односе на средства за заштиту и исхрану биља и престаје да важи Закон о заштити биља од болести и штеточина ("Службени лист РЦГ", бр. 4/92, 59/92, 17/92 и 27/94).

*

10.9. Закон о спрјечавању злоупотребе дрога

(Сл.лист ЦГ", бр. 28/11 и 35/13 од 23.07.2013.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом се, ради заштите живота и здравља људи, утврђују мјере за превенцију и спрјечавање злоупотребе дрога, услови за производњу и промет дрога, мјере за пружање стручне помоћи зависницима од дрога и друга питања од значаја за спрјечавање злоупотребе дрога.

II. МЈЕРЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ И СПРЈЕЧАВАЊА ЗЛОУПОТРЕБЕ ДРОГА И ПОМОЋИ ЗАВИСНИЦИМА ОД ДРОГА

Члан 6 став 4

(4) У циљу сузбијања злоупотребе дрога државни органи, органи државне управе и локалне управе дужни су да сваку околност која изазива сумњу у законитост поступања у вези са дрогом, а коју сазнају током обављања својих дужности и послова, пријаве полицији одмах по сазнању.

Члан 8

(1) Ради спровођења активности из области превенције злоупотребе дрога, у јединицама локалне самоуправе образују се канцеларије за превенцију болести зависности (у даљем тексту: канцеларије).

(2) Невладине организације које спроводе програме из области превенције злоупотребе дрога сарађују са канцеларијама.

*

10.10. Закон о борачкој и инвалидској заштити

(„Сл.лист РЦГ", број 69/03 и „Сл.лист ЦГ", бр. 21/08, 1/2015 и 52/16 од 9.8.2016.)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1 *(„Сл.лист ЦГ", бр. 21/08)*

Борачка и инвалидска заштита у Црној Гори обухвата заштиту:

1) бораца;
2) породица палих бораца;
3) ратних војних инвалида и мирнодопских војних инвалида (у даљем тексту: војни инвалиди);
4) цивилних инвалида рата;

5) чланова породица умрлих бораца, војних инвалида и цивилних инвалида рата.

IV ПОСТУПАК ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА

Члан 64

Поступак за остваривање права из овог закона покреће се подношењем захтјева.

Члан 65

(1) По захтјеву из члана 64 овог закона у првом степену рјешава орган локалне управе на чијој територији подносилац захтјева има пребивалиште.

(2) О правима из става 1 овог члана у другом степену рјешава орган државне управе надлежан за послове борачке и инвалидске заштите.

(3) Послове из става 1 овог члана орган локалне управе обавља као пренешене.

Члан 75

(1) Рјешење донијето у првом степену којим се утврђује право на личну инвалиднину, породичну инвалиднину, увећану породичну инвалиднину, додатак за његу и помоћ од стране другог лица, ортопедски додатак, новчану накнаду материјалног обезбјеђења и породични додатак подлијеже ревизији.

(2) Ревизију, по службеној дужности, врши орган државне управе надлежан за послове борачке и инвалидске заштите.

(3) Ако је против рјешења донијетог у првом степену изјављена жалба, о ревизији и жалби рјешава се истим рјешењем.

(4) Ако против рјешења из става 1 овог члана није изјављена жалба, орган који је донио рјешење доставиће га, заједно са списима предмета, органу надлежном за вршење ревизије у року од осам дана од дана истека рока за жалбу.

(5) Ревизија и жалба одлажу извршење рјешења.

Члан 79

(1) Орган из члана 65 став 1 овог закона, по службеној дужности, покреће поступак за доношење новог рјешења о правима војног инвалида и цивилног инвалида рата коме је проценат инвалидитета утврђен привремено, односно о правима корисника коме је одговарајуће право утврђено привремено на основу привремене неспособности за рад и привређивање.

(2) Ако се корисник не одазове на преглед или на други начин онемогући да љекарска комисија да налаз и мишљење, сматраће се да је одустао од захтјева за остваривање права, а поступак ће се обуставити.

(3) Ако лице из става 2 овог члана поднесе поновни захтјев за признавање права по овом закону, ново рјешење има правно дејство од првог дана наредног мјесеца по подношењу захтјева.

VII ЕВИДЕНЦИЈА

Члан 94 ст. 1, 3 и 4

(1) Орган локалне управе надлежан за послове борачке и инвалидске заштите води евиденцију о корисницима права.

(3) Подаци о корисницима права уносе се у евиденцију на основу пријава поднешених на прописаном обрасцу.

(4) Орган државне управе надлежан за послове борачке и инвалидске заштите прописује начин вођења евиденције корисника права.

X ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 106

(1) Орган локалне управе надлежан за послове борачке и инвалидске заштите донијеће, по службеној дужности, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, рјешења о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата, чланова њихових породица и породица палих бораца у стеченом обиму по прописима који су били на снази до дана почетка примјене овог закона.

(2) Рјешења из става 1 овог члана подлијежу ревизији.

Члан 109

Даном почетка примјене овог закона престају да важе:

- Закон о материјалном обезбјеђењу и другим правима бораца, војних инвалида и чланова њихових породица ("Службени лист РЦГ", број 44/97);
- Закон о заштити цивилних инвалида рата ("Службени лист РЦГ", број 44/97);
- Закон о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца ("Службени лист РЦГ", бр. 24/98 и 29/98);
- Одредбе чл. 1а, 2, 3, 5, 6а, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 18а, 19, 20, 22, 23а и 23б. Закона о основним правима носилаца "Партизанске споменице 1941" ("Службени лист СФРЈ", бр. 67/72, 40/73, 33/76, 32/81, 68/81, 25/85, 75/85, 44/89, 87/89, 20/90 и 42/90);
- Одредбе чл. 2а, 3, 4, 6, 7а, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 19, 19а, 20, 21, 23, 24а и 24б. Закона о основним правима бораца Шпанског национално ослободилачког и револуционарног рата од 1936. до 1939. године ("Службени лист СФРЈ", бр. 67/72, 40/73, 33/76, 32/81, 68/81, 25/85, 75/85, 44/89, 87/89, 20/90 и 42/90);
- Одредбе чл. 2, 3, 5, 6, 8, 10а, 10б, 10в, 10д, 11, 12, 12а, 13, 14, 14а, 15, 17 и 19. Закона о основним правима лица одликованих Орденом Народног хероја ("Службени лист СФРЈ", бр. 67/72, 21/74, 33/76, 32/81, 68/81, 25/85, 75/85, 44/89, 87/89, 20/90 и 42/90);
- Одредбе чл. 1а, 2, 4, 11 и 11а. Закона о основним правима лица одликованих Орденом Карађорђеве звезде с мачевима, Орденом Белог орла с мачевима и Златном медаљом Обилића ("Службени лист СФРЈ", бр. 67/72, 22/73, 33/76, 68/81, 75/85, 44/89 и 87/89);
- Одредбе чл. 4, 5, 6, 8, 11 и 15. Закона о борачком додатку ("Службени лист СФРЈ", бр. 67/72, 33/76, 32/81, 68/81, 75/85, 44/89, 87/89, 20/90 и 42/90).

*****

10.11. Закон о социјалној и дјечијој заштити

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15 и 56/16 од 23.08.2016.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

Права из социјалне и дјечје заштите и обављање дјелатности социјалне и дјечје заштите остварују се под условима и на начин прописан овим законом.

Остваривање јавног интереса

Члан 3

(1) Социјална и дјечја заштита је дјелатност од јавног интереса.

(2) Остваривање јавног интереса у социјалној и дјечјој заштити обезбјеђују Црна Гора (у даљем тексту: држава) и локална самоуправа (у даљем тексту: општина), под условима и на начин прописан овим законом.

Стратешка документа

Члан 17

(1) Социјална и дјечја заштита остварује се у складу са стратешким документима, којима се утврђују дугорочни циљеви и приоритети развоја социјалне и дјечје заштите.

(2) Стратешка документа из става 1 овог члана чине програми које је потребно реализовати у циљу унапријеђења социјалне и дјечје заштите.

(3) Стратешка документа из става 1 овог члана утврђује Влада Црне Горе (у даљем тексту: Влада) и општина.

(4) Програме из става 2 овог члана могу реализовати држава, општина и пружаоци услуга.

(5) Средства за финансирање програма из става 2 овог члана обезбјеђују се из буџета државе, општине и пружалаца услуга.

II. ОСНОВНА МАТЕРИЈАЛНА ДАВАЊА У СОЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ

Материјална давања из социјалне заштите у надлежности општине

Члан 39

(1) Општина може, у складу са материјалним могућностима, обезбиједити материјална давања из социјалне заштите, као што су: једнократне помоћи; субвенције у плаћању комуналних услуга које пружају јавна предузећа која оснива општина и друга материјална давања из социјалне заштите.

(2) Врсте материјалних давања, ближе услове, начин и поступак за остваривање права из става 1 овог члана прописује надлежни орган општине.

III. ОСНОВНА МАТЕРИЈАЛНА ДАВАЊА ИЗ ДЈЕЧЈЕ ЗАШТИТЕ

Изузеци од рефундације

Члан 57

Послодавцу којем се исплата накнаде зараде обезбјеђује из сектора јавне потрошње (буџет државе, буџет општине и ванбуџетски фондови) не рефундирају се средства по основу накнаде за породиљско, односно родитељско одсуство и накнаде зараде за рад са половином пуног радног времена.

Материјална давања из дјечје заштите у надлежности општине

Члан 59

(1) Општина може, у складу са материјалним могућностима, обезбиједити материјална давања из дјечје заштите, као што су: помоћ за новорођено дијете; помоћ за набавку школског прибора и друга материјална давања.

(2) Врсте материјалних давања, ближе услове, начин и поступак за остваривање права из става 1 овог члана прописује надлежни орган општине.

VI. УСТАНОВЕ СОЦИЈАЛНЕ И ДЈЕЧЈЕ ЗАШТИТЕ

Статус установе

Члан 88

Установа је правно лице које самостално обавља дјелатност за коју је основана, на начин и под условима утврђеним овим законом, актом о оснивању и статутом установе.

Оснивање

Члан 89

(1) Установу може основати држава, општина или друго правно и физичко лице (у даљем тексту: оснивач).

(2) Ако установу оснива више субјеката из става 1 овог члана, међусобна права и обавезе оснивача уређују се уговором.

Статут установе

Члан 92

(1) Статут установе садржи: назив, сједиште и адресу установе; дјелатност установе; дјелокруг органа управљања и руковођења; услове и поступак за избор и разрјешење директора установе; опште акте установе и начин њиховог доношења; финансирање рада; начин утврђивања кандидата из реда запослених за именовање чланова органа управљања, начин утврђивања предлога за разрјешење члана органа управљања из реда запослених; јавност рада и друга питања од значаја за рад установе.

(2) Сагласност на статут установе даје оснивач.

Именовање и разрјешење управног одбора

Члан 96

(1) Предсједника и чланове управног одбора установе именује и разрјешава оснивач.

(2) Мандат предсједника и чланова управног одбора уређује се статутом установе.

Обавезе оснивача

Члан 100

(1) Оснивач је дужан да редовно обезбјеђује средства за рад установе.

(2) Средства из става 1 овог члана обухватају: средства за зараде и остала примања запослених, материјалне трошкове, одржавање и осигуравање објеката и опреме као и техничко-технолошко опремање објеката за реализацију програмских активности установе.

Статусне промјене

Члан 102

(1) Оснивач може промијенити статус установе (издвајање дијела установе у посебну установу, припајање дијела установе другој установи, организовање нове установе обједињавањем дјелова, односно спајањем двије или више установа или трансформацијом установе у привредно друштво), по поступку прописаном за оснивање установе, ако посебним законом није другачије одређено.

(2) Промјена назива, дјелатности и сједишта установе врши се оснивачким актом установе.

Разлози за престанак рада установе

Члан 103

(1) Установа престаје са радом, ако:

1) не испуњава прописане услове за обављање дјелатности;
2) је правоснажном судском одлуком утврђена ништавост уписа у Регистар;
3) не обавља дјелатност због које је основана;
4) је наступио други случај утврђен законом или актом о оснивању.

(2) Акт о престанку рада установе доноси оснивач.

VII. ЈАВНЕ УСТАНОВЕ СОЦИЈАЛНЕ И ДЈЕЧЈЕ ЗАШТИТЕ

Оснивање јавне установе

Члан 104

(1) Установа чији је оснивач држава или општина оснива се као јавна установа.

(2) Оснивач јавне установе одговара за обавезе јавне установе.

(3) На јавну установу односе се одредбе о установи, ако овим законом није другачије одређено.

Оснивачки акт јавне установе

Члан 105

Акт о оснивању јавне установе, чији је оснивач држава, доноси Влада, а за јавне установе чији је оснивач општина, надлежни орган општине.

Акт о унутрашњој организацији и систематизацији

Члан 106

(1) На акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста јавне установе чији је оснивач држава сагласност даје надлежни орган државне управе.

(2) На акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста јавне установе чији је оснивач општина сагласност даје надлежни орган општине.

Именовање и састав управног одбора јавне установе

Члан 107

(1) Предсједника и чланове управног одбора јавне установе, чији је оснивач држава, именује и разрјешава Влада, на предлог надлежног органа државне управе.

(2) Управни одбор центра за социјални рад чине три представника оснивача, један представник запослених и један представник општине.

(3) Представник општине из става 2 овог члана бира се на начин прописан актом општине.

(4) Управни одбор јавне установе из члана 112 став 1 тач. 2, 3 и 4 овог закона чине три представника оснивача, један представник запослених и један представник корисника, односно родитеља корисника.

(5) Представник запослених и корисника бира се на начин прописан статутом установе.

(6) Предсједника и чланове управног одбора јавне установе, чији је оснивач општина, именује и разрјешава надлежни орган општине.

Друге јавне установе

Члан 117а став 1 *(„Сл.лист ЦГ“, број 47/15)*

Центри за дневни и палијативни боравак дјеце са сметњама у развоју, односно одраслих лица са инвалидитетом из члана 117 став 1 овог закона формирају се у свим општинама у Црној Гори у циљу подизања квалитета њиховог живота и као подршка њиховим породицама, кроз дневно и палијативно збрињавање.

XIV. ФИНАНСИРАЊЕ СОЦИЈАЛНЕ И ДЈЕЧЈЕ ЗАШТИТЕ

Финансирање

Члан 154

(1) Средства за основна материјална давања и услуге социјалне и дјечје заштите обезбјеђују се у буџету државе, у складу са овим законом.

(2) Средства за обављање дјелатности социјалне и дјечје заштите обезбјеђују се у буџету државе и буџету општине, као и вршењем дјелатности пружалаца услуга, у складу са овим законом.

(3) Средства за услуге социјалне и дјечје заштите обезбјеђују се и путем учешћа корисника, односно њихових сродника који су дужни да их издржавају, донација, поклона, завјештања, легата, оснивањем задужбина и фондација и др., у складу са посебним законом.

(4) У буџету општине могу се обезбиједити средства за материјална давања у социјалној и дјечјој заштити прописана овим законом и за услуге социјалне и дјечје заштите, као што су: помоћ у кући, дневни боравак, услуге народне кухиње, одмор и рекреацију дјеце, становање уз подршку, смјештај у прихватилиште - склониште, становање за социјално угрожена лица, у складу са законом и друге услуге у складу са својим материјалним могућностима.

(5) Уколико општине нијесу у могућности да обезбиједе средства за услуге из става 4 овог члана у њиховом финансирању учествоваће држава, у складу са чланом 156 овог закона.

Изградња, одржавање и опремање установа социјалне и дјечје заштите

Члан 155

(1) У оквиру средстава за обављање дјелатности јавне установе социјалне и дјечје заштите која се финансира из буџета државе средства за изградњу, одржавање и њихово опремање обезбјеђују се у буџету државе.

(2) У оквиру средстава за обављање дјелатности јавне установе социјалне и дјечје заштите које се финансирају из буџета општине средства за изградњу, одржавање и опремање обезбјеђују се у буџету општине.

(3) Критеријуме за додјелу средстава из става 1 овог члана прописује надлежни орган државне управе, а критеријуме за додјелу средстава из става 2 овог члана прописује надлежни орган општине.

Развој социјалне и дјечје заштите

Члан 156

(1) Ради развоја, односно финансирања услуга социјалне и дјечје заштите средства се обезбјеђују из буџета државе, буџета општине, донација, игара на срећу и других извора, у складу са законом.

(2) Средствима из става 1 овог члана финансирају се:

1) услуге социјалне и дјечје заштите за којима постоји потреба у општини;
2) иновативне услуге и услуге социјалне и дјечје заштите од посебног значаја за државу.

(3) Висину средстава за услуге из става 1 овог члана, критеријуме за њихову расподјелу по појединим општинама, критеријуме за учешће локалне самоуправе и динамику преноса средстава утврђује надлежни орган државне управе.

Критеријуми и мјерила за утврђивање цијене услуге социјалне и дјечје заштите

Члан 157

(1) Критеријуме и мјерила за утврђивање цијене услуге социјалне и дјечје заштите коју обезбјеђује држава прописује надлежни орган државне управе.

(2) Критеријуме и мјерила за утврђивање цијене услуге социјалне и дјечје заштите, која се финансира из буџета општине прописује надлежни орган општине.

(3) Одредбе из ст. 1 и 2 овог члана односе се на јавне установе, установе и друге облике организовања када се финансирање услуге социјалне и дјечје заштите врши из буџета државе, односно општине.

(4) Установе и други облици организовања самостално утврђују критеријуме и формирају цијену када пружају услуге социјалне и дјечје заштите непосредним уговарањем.

(5) У складу са прописаним критеријумима и мјерилима, цијену услуге из става 1 овог члана утврђује надлежни орган државне управе, а цијену услуге из става 2 овог члана утврђује надлежни орган општине.

Учешће корисника у трошковима услуга

Члан 158 став 1

(1) Корисник, родитељ, односно сродник који је дужан да издржава корисника и друго правно или физичко лице које је преузело плаћање учествују у плаћању услуге свим својим примањима, приходима и имовином, изузев примања остварених по основу материјалног обезбјеђења, додатка за дјецу, личне инвалиднине, једнократне новчане помоћи, примања по основу награда и отпремнине за одлазак у пензију.

Обезбјеђење трошкова услуга из буџета државе, односно буџета општине

Члан 160

За лица из члана 158 став 1 овог закона која нијесу у могућности да учествују у трошковима услуга, средства се обезбјеђују у буџету државе, односно буџету општине.

XVII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Подзаконски прописи

Члан 169

(1) Прописи за спровођење овог закона донијеће се у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, прописи из члана 135 став 2, члана 139 став 2, члана 141 став 4, члана 147 став 3 и члана 153 став 2 овог закона донијеће се у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона.

(3) До доношења прописа из става 1 овог члана примјењиваће се досадашњи прописи, уколико нијесу у супротности са овим законом.

Престанак важења

Члан 177

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о социјалној и дјечјој заштити ("Службени лист РЦГ", број 78/05) и члан 121 Закона о измјенама и допунама закона којима су прописане новчане казне за прекршаје ("Службени лист ЦГ", број 40/11).

*****

10.12. Закон о Социјалном савјету

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 16/07, 20/11 и 61/13 од 30.12.2013.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом уређује се оснивање, састав, дјелокруг, начин рада, финансирање и друга питања од значаја за рад Социјалног савјета.

Циљ оснивања

Члан 2

Социјални савјет оснива се ради успостављања и развоја социјалног дијалога о питањима од значаја за остваривање економског и социјалног положаја запослених и послодаваца и услова њиховог живота и рада, развоја културе дијалога, подстицања на мирно рјешавање индивидуалних и колективних радних спорова и других питања која произилазе из међународних докумената, а односе се на економски и социјални положај запослених и послодаваца.

Нивои оснивања

Члан 3 *(„Сл.лист ЦГ", број 20/11)*

(1) Социјални савјет оснива се за територију Црне Горе, а може се основати и за подручје општина.

(2) За подручје двије или више општина може се основати један социјални савјет.

СОЦИЈАЛНИ САВЈЕТ

1. Заједничке одредбе

Финансирање

Члан 10

Средства за оснивање и рад социјалног савјета обезбјеђују се у буџету Црне Горе, односно буџету општине.

Извјештавање

Члан 11 *(„Сл.лист ЦГ", број 20/11)*

(1) Социјални савјет, једанпут годишње, подноси финансијски извјештај Влади, односно надлежном органу општине, Главног града и Пријестонице.

(2) Извјештај из става 1 овог члана доставља се на увид надлежним органима репрезентативне организације синдиката и репрезентативног удружења послодаваца.

*****

10.13. Закон о социјалном становању

(„Сл.лист ЦГ", бр. 35/13 од 23.07.2013.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом уређују се услови и начин остваривања права на социјално становање и друга питања од значаја за социјално становање.

Социјално становање

Члан 2

(1) Социјално становање, у смислу овог закона, је становање одговарајућег стандарда које се обезбјеђује појединцима или домаћинствима која из социјалних, економских и других разлога не могу да ријеше питање становања.

(2) Становање одговарајућег стандарда,у смислу става 1 овог члана, је становање које је у складу са начелима: доступности, правне сигурности, приступачности стана за лица смањене покретљивости и лица са инвалидитетом, стабилности и трајности објеката, асеизмичког и архитектонског пројектовања, грађења објеката, заштите здравља, заштите животне средине и простора, заштите од природних и техничко-технолошких несрећа, заштите од пожара, експлозија и индустријских инцидената, топлотне заштите, енергетске ефикасности и заштите од буке и вибрација.

II. ПРАВО НА СОЦИЈАЛНО СТАНОВАЊЕ И ПРОГРАМ

Локални програм социјалног становања

Члан 6

(1) У складу са програмом социјалног становања јединица локалне самоуправе доноси локални програм социјалног становања (у даљем тексту: локални програм).

(2) Локални програм нарочито садржи:

- лица, односно групе лица на територији јединице локалне самоуправе којима ће се рјешавати питање социјалног становања, у складу са овим законом;
- обим и услове одобравања средстава привредним друштвима, физичким лицима и стамбеним задругама и начин враћања средстава, у складу са овим законом;
- ближа мјерила и критеријуме за утврђивање висине закупнине за коришћење стамбених објеката, у складу са овим законом.

(3) Јединица локалне самоуправе дужна је да предлог локалног програма достави на сагласност Министарству.

(4) У поступку давања сагласности из става3 овог члана Министарство провјерава усклађеност са програмом социјалног становања.

(5) Министарство је дужно да оцијени усклађеност предлога локалног програма са програмом социјалног становања у року од 30 дана од пријема предлога локалног програма.

(6) Предлог локалног програма који није усклађен са програмом из члана 5 овог закона враћа се на дораду.

(7) Локални програм јединица локалне самоуправе доноси на период од годину дана након добијања сагласности из става 3 овог члана.

Надлежност јединице локалне самоуправе

Члан 7

(1) У области социјалног становања јединица локалне самоуправе је обавезна да:

1) прикупља податке потребне за израду и доношење локалног програма (снимање и анализа постојећег стамбеног фонда и стамбених потреба и сл.);
2) управља пројектима изградње стамбених објеката;
3) врши послове давања у закуп стамбених објеката;
4) развија нове програме финансирања социјалног становања и подстиче партнерски однос између јавног, приватног и непрофитног сектора у области социјалног становања;
5) организује послове одржавања стамбених објеката за социјално становање;
6) обавља и друге послове у области социјалног становања,у складу са овим законом.

III.ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА СОЦИЈАЛНО СТАНОВАЊЕ

Критеријуми за остваривање права на социјално становање

Члан 8

(1) Остваривање права на социјално становање за лица у оквиру групе лица одређених програмима из чл. 5 и 6 овог закона врши се примјеном сљедећих критеријума:

1) постојећа стамбена ситуација:
2) висина прихода и имовинско стање;
3) дужина пребивалишта или боравишта у континуитету у мјесту рјешавања стамбене потребе;
4) број чланова породичног домаћинства;
5) инвалидност;
6) здравствено стање;
7) године старости.

(2) Ближи критеријуми из става 1 овог члана, у складу са програмом социјалног становања, утврђују се прописом Владе, односно јединице локалне самоуправе, у складу са локалним програмом.

(3) Пропис из става 2 овог члана јединица локалне самоуправе доноси уз претходну сагласност органа државне управе надлежног за послове социјалног старања.

Средства за социјално становање

Члан 10

(1) Средства за социјално становање, у складу са овим законом, могу се обезбиједити из:

1) буџета Црне Горе;
2) буџета јединица локалне самоуправе;
3) донација;
4) средстава од отплате кредита одобрених у складу са овим законом,
5) кредитних средстава;
6) других извора, у складу са законом.

(2) Начин и ближи критеријуми за коришћење средстава из става 1 овог члана утврђују се прописом Владе, односно јединице локалне самоуправе.

Начин обезбјеђивања социјалног становања

Члан 11

(1) Социјално становање, у складу са овим законом, обезбјеђује се:

1) куповином или изградњом стамбених објеката за социјално становање, ради давања у закуп;
2) додјелом грађевинског земљишта за изградњу стамбених објеката за социјално становање;
3) додјелом грађевинског материјала за изградњу новог или реконструкцију постојећег стамбеног објекта;
4) давањем субвенција за социјално становање, у складу са законом;
5) додјељивањем дугорочних кредита привредним друштвима, физичким и правним лицима и стамбеним задругама, ради обезбјеђивања стамбених објеката за социјално становање;
6) додјељивањем средстава за успостављање партнерства јавног, приватног и непрофитног сектора у области социјалног становања.

(2) Прије изградње објеката за социјално становање из става 1 тачка 1 овог члана, по правилу, расписује се јавни конкурс за урбанистичко - архитектонско идејно рјешење.

IV. ЗАКУП

Закуп стамбених објеката

Члан 12

(1) Стамбени објекти за социјално становање изграђени или купљени из средстава буџета Црне Горе или других средстава која је обезбиједила Влада, у складу са чланом 11 став 1 тачка 1 овог закона, уступају се јединици локалне самоуправе на чијој су територији изграђени, ради давања у закуп, у складу са одредбама овог закона којим се уређује поступак и начин давања стамбених објеката у закуп.

(2) Стамбени објекти за социјално становање изграђени или купљени из средстава буџета јединице локалне самоправе или других средстава која је обезбиједила јединица локалне самоуправе, у складу са чланом 11 став 1 тачка 1 овог закона, дају се у закуп у складу са одредбама овог закона којим се уређује поступак и начин давања стамбених објеката у закуп.

Поступак давања стамбених објеката у закуп

Члан 13

(1) Поступак давања стамбених објеката у закуп покреће надлежни орган локалне управе објављивањем јавног позива за додјелу станова у закуп, у складу са локалним програмом.

(2) Јавни позив из става 1 овог члана нарочито садржи:

- критеријуме на основу којих ће се вршити додјела стамбених објеката у закуп;
- број и структуру стамбених објеката који ће бити додијељени у закуп;
- списак документације и података о подносиоцу пријаве које је потребно доставити уз пријаву на јавни позив из ставе 1 овог члана (име и презиме, пребивалиште, односно боравиште, држављанство, број чланова породичног домаћинства, број издржаваних

чланова домаћинства, доказ да је подносилац пријаве корисник материјалног обезбјеђења породице, имовинско стање, занимање и други подаци од значаја за спровођење поступка из ставе 1 овог члана);
- напомену да се захтјев подносиоца пријаве чија је документација непотпуна или неблаговремено достављена неће разматрати;
- вријеме трајања позива;
- мјесто и вријеме пријема документације, односно пријаве на јавни позив;
- основне елементе уговора о закупу у складу са законом (уговорне стране, њихова права и обавезе, висина закупнине, забране и ограничења и друго).

(3) Јавни позив из става 1 овог члана објављује се на огласној табли и интернет страници надлежног органа локалне управе,надлежног центра за социјални рад и у најмање једном дневном штампаном медију који се дистрибуира на територији Црне Горе.

(4) Ближи поступак додјеле стамбених објеката у закуп уређује се прописом јединице локалне самоуправе.

Уговор о закупу

Члан 14

(1) Стамбени објекти дају се у закуп закључивањем уговора о закупу.

(2) Уговор из става 1 овог члана закључују надлежни орган локалне управе и лице из члана 3 овог закона, у року од 30 дана од дана коначности одлуке о додјели закупа стамбеног објекта.

(3) Уговор о закупу закључује се на одређено вријеме, а најдуже за период до 10 година, без могућности продужења.

(4) Изузетно од става 3 овог члана, уговор о закупу са лицима која имају приоритет у остваривању права на социјално становање, у складу са чланом 4 овог закона, може се закључити и на период дужи од 10 година.

(5) Уговор из става 1 овог члана, поред законом прописаних елемената, обавезно садржи податке из одлуке о додјели стамбеног објекта у закуп, податке о лицима која ће заједно са закупцем користити стамбени објекат, односно која живе са закупцем у истом домаћинству и начин учешћа закупца у одржавању стамбеног објекта додијељеног у закуп.

(6) Надлежни орган локалне управе води евиденцију закључених уговора о закупу из става 1 овог члана.

(7) На питања у вези уговора о закупу, која нијесу уређена овим законом, примјењиваће се одредбе закона којим се уређују облигациони односи.

Закупнина

Члан 17

(1) За коришћење стамбеног објекта из уговора о закупу плаћа се закупнина.

(2) Висина закупнине се одређује у зависности од висине прихода породичног домаћинства закупца, величине стамбеног објекта и висине трошкова одржавања стамбеног објекта и заједничких дјелова стамбеног објекта.

(3) Закупнина не може бити мања од износа потребног за измирење трошкова редовног одржавања стамбеног објекта, у складу са законом којим се уређују права и обавезе етажних власника у погледу одржавања стамбене зграде и заједничких дјелова стамбене зграде.

(4) Закупац - корисник права на материјално обезбјеђење породице може бити ослобођен плаћања закупнине, на основу одлуке надлежног органа локалне управе, у складу са законом.

(5) Максимална цијена закупнине не може бити већа од десетоструког минималног износа закупнине из става 3 овог члана.

Промјена износа закупнине

Члан 18

Ако се због измјене критеријума за одређивање закупнине промијени износ закупнине, закупац је дужан да плаћа промијењени износ закупнине без измјене уговора, а на основу обрачуна закуподавца.

Пренос права из уговора о закупу

Члан 19

(1) У случају смрти закупца, права и обавезе из уговора о закупу прелазе на члана породичног домаћинства који испуњава услове за закључивање уговора о закупу, у складу са овим законом.

(2) Члан породичног домаћинства из става 1 овог члана дужан је да, у року од 60 дана од дана настале промјене, затражи закључење уговора о закупу.

(3) Надлежни орган локалне управе је дужан да са чланом породичног домаћинства из става 2 овог члана закључи уговор о закупу са правима и обавезама закупца,када утврди да испуњава услове за закључење уговора о закупу у складу са овим законом.

V. ДРУГИ НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРАВА НА СОЦИЈАЛНО СТАНОВАЊЕ

Додјела грађевинског земљишта

Члан 21

(1) Грађевинско земљиште у својини Црне Горе за изградњу стамбеног објекта може се пренијети у својину, односно дати у закуп лицу из члана 3 став 2 овог закона одлуком Владе, односно јединице локалне самоуправе, у складу са законом.

(2) Страном држављанину и лицу без држављанства из члана 3 став 3 овог закона, грађевинско земљиште из става 1 овог члана може се дати у закуп одлуком Владе, односно јединице локалне самоуправе у складу са законом.

(3) На поступак додјеле грађевинског земљишта јединице локалне самоуправе сходно се примјењује одредба члана 13 овог закона.

Додјела грађевинског материјала

Члан 22

(1) Јединица локалне самоуправе може лицу из члана 3 овог закона додијелити грађевински материјал за изградњу новог или реконструкцију постојећег стамбеног објекта.

(2) Услов за додјелу грађевинског материјала за изградњу новог стамбеног објекта је посједовање урбанистичке парцеле и грађевинске дозволе.

(3) Поступак додјеле грађевинског материјала покреће се објављивањем јавног позива за додјелу грађевинског материјала.

(4) На поступак јавног позива из става 3 овог члана сходно се примјењује одредба члана 13 овог закона.

Субвенције за социјално становање

Члан 24

(1) Субвенције за социјално становање додјељују се одлуком Владе, односно јединице локалне самоуправе.

(2) Субвенције за социјално становање се остварују:

1) покрићем трошкова закупнине;
2) субвенционирањем каматних стопа за комерцијалне хипотекарне кредите одобрене кориснику за куповину или изградњу стамбеног простора;
3) покрићем трошкова за побољшање квалитета стамбеног објекта;
4) покрићем трошкова унапрјеђења услова становања (давањем кредита под повољним условима, додјелом неповратних средстава и слично).

Додјељивање кредита

Члан 25

(1) Дугорочни кредити привредним друштвима, физичким и правним лицима и стамбеним задругама додјељују се одлуком Владе, односно јединице локалне самоуправе.

(2) Дугорочни кредити привредним друштвима, физичким и правним лицима и стамбеним задругама, ради обезбјеђивања стамбених објеката за социјално становање, могу бити додијељени за:

1) изградњу или куповину стамбених објеката колективног становања;
2) изградњу или куповину индивидуалних стамбених објеката;

3) унапређење услова становања;
4) легализацију неформалног стамбеног објекта.

(3) Ближе критеријуме и поступак додјеле кредита из става 1 овог члана прописује Влада.

Приватно јавно партнерство

Члан 26

(1) Приватно - јавно партнерство у области социјалног становања успоставља се на основу уговора закљученог у складу са законом.

(2) Средства за успостављање партнерства јавног, приватног и непрофитног сектора може да додијели Влада, односно јединица локалне самоуправе у складу са програмима из чл. 5 и 6 овог закона.

(3) Стамбени објекти који су изграђени или купљени у складу са уговором из става 1 овог члана могу се пренијети у својину или давати у закуп,у складу са овим законом.

VI. НАДЗОР

Надзор

Члан 28

(1) Надзор над спровођењем овог закона и прописа донијетих на основу овог закона врши Министарство.

(2) Надзор над примјеном подзаконских прописа који су дужне да донесу јединице локалне самоуправе сходно овом закону врши надлежни орган локалне управе, у складу са посебним прописима.

(3) Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона врши орган управе надлежан за послове инспекцијског надзора.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Рок за доношење програма

Члан 29

(1) Програм социјалног становања доноси се у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Јединица локалне самоуправе је дужна да изради предлог локалног програма социјалног становања у року од три мјесеца од дана доношења програма из става 1 овог члана.

(3) Јединица локалне самоуправе је дужна да донесе локални програм социјалног становања у року од 30 дана од дана добијања сагласности из члана 6 став 3 овог закона.

(4) Рок за доношење подзаконских аката

Члан 30

Подзаконски акти на основу овлашћења из овог закона доноси се у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

*****

10.14. Закон о младима *(„Сл.лист ЦГ“, број 42/16 од 11.07.2016.)*

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

Овим законом уређују се мјере и активности које предузима Црна Гора и јединице локалне самоуправе у циљу унапређивања друштвеног положаја младих и стварања услова за остваривање потреба младих у свим областима од интереса за младе.

Омладинска политика

Члан 3

(1) Омладинска политика је скуп мјера и активности које субјекти омладинске политике предузимају за побољшање положаја младих, њиховог личног и друштвеног развоја и укључивања у друштвене токове.

(2) Омладинску политику спроводи Влада Црне Горе (у даљем тексту: Влада), органи државне управе и други органи управе надлежни за поједине области од значаја за младе, општина, Главни град, Пријестоница (у даљем тексту: општина) и други субјекти који учествују у планирању, спровођењу и унапређењу омладинске политике. Омладинску политику спроводи и свака организација младих или организација за младе која дјелује у Црној Гори а у складу са законом.

(3) Омладинска политика се планира, спроводи и унапређује на основу стварних потреба младих, емпиријског и практичног знања о положају младих, истраживања и редовног праћења и процјене положаја младих, уз активно укључивање младих у овај процес.

Остваривање омладинске политике

Члан 4

За остваривање омладинске политике доноси се Национална стратегија за младе и општинска стратегија за младе.

II. ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА НА НАЦИОНАЛНОМ НИВОУ

Сарадња на националном нивоу

Члан 14

(1) Управа обезбјеђује сарадњу надлежних органа са невладиним организацијама, привредним друштвима, медијима, синдикатом и другим субјектима ради планирања, спровођења, евалуације и унапређења омладинске политике.

(2) Органи надлежни за поједине области омладинске политике дужни су да сарађују у спровођењу омладинске политике и одреде контакт особу за младе.

(3) Контакт особа за младе координира активности у вези са омладинском политиком и остварује сарадњу са Управом и Савјетом за младе у планирању, спровођењу и евалуацији Стратегије за младе.

Савези

Члан 19

(1) Ради остваривања заједничких циљева и интереса регистроване омладинске организације, организације за младе и други облици организовања младих могу се удруживати у савезе на локалном ј државном нивоу.

(2) Статус савеза на локалном нивоу стиче она организација која остварује интересе младих најмање двије године и има најмање двије трећине регистрованих омладинских организација са своје територије.

(3) Статус савеза на државном нивоу стиче она организација која остварује интересе младих најмање двије године и има најмање двије трећине регистрованих савеза на локалном нивоу.

(4) Статус централног савеза стиче она организација у коју се удружи најмање двије трећине савеза на државном нивоу.

(5) Услове за рад савеза на локалном, односно државном нивоу, обезбјеђује надлежни орган општине, односно Управа.

(6) Ближи састав, надлежност, начин рада и одлучивања и друга питања од значаја за рад савеза из ст. 2, 3 и 4 овог члана уређује се статутом савеза.

III. ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

Општинска стратегија

Члан 24

(1) Општинском стратегијом за младе (у даљем тексту: општинска стратегија) утврђују се циљеви, мјере и активности омладинске политике на општинском нивоу, ради остваривања интереса младих.

(2) Стратегију из става 1 овог члана доноси надлежни орган општине, у складу са Стратегијом за младе, за период од четири године.

(3) Надлежни орган доноси годишњи план остваривања општинске стратегије.

(4) Општинска стратегија и годишњи извјештај о остваривању општинске стратегије доставља се Управи, најкасније до 1. марта текуће године за претходну календарску годину.

Локални савјет за младе

Члан 25

(1) Локални савјет за младе је независно и савјетодавно тијело које образује надлежни орган општине, са циљем подстицања и унапређења развоја омладинске политике, праћења и евалуације општинске стратегије, јачања сарадње и унапређења положаја младих на локалном нивоу.

(2) Локални савјет за младе чине представници органа општине надлежног за омладинску политику, омладинских организација, организација за младе и других облика организовања младих, као и стручњаци за област омладинске политике.

(3) Актом о образовању локалног савјета за младе утврђује се ближи састав, број чланова, финансирање, начин рада и доношења одлука и друга питања од значаја за рад савјета.

(4) Ради разматрања питања из своје надлежности локални савјет за младе може образовати комисије, експертске групе и друга радна тијела.

(5) Начин рада и одлучивања локалног савјета за младе ближе се уређују пословником о раду.

Канцеларија за младе на локалном нивоу

Члан 26

(1) Ради координације, планирања и спровођења омладинске политике, општинске стратегије, сарадње надлежних органа општине са осталим субјектима омладинске политике, општина може, у оквиру својих органа или служби, да организује посебну организациону јединицу за младе (Канцеларија за младе).

(2) Активности из става 1 овог члана реализују се у складу са Стратегијом за младе и општинском стратегијом.

Информисаност младих

Члан 27

Субјекти омладинске политике обезбјеђују потпуне, тачне, правовремене, приступачне и употребљиве информације младима о спровођењу омладинске политике из своје надлежности и објављују их на својим интернет страницама.

IV. ФИНАНСИРАЊЕ

Обезбјеђење средстава

Члан 28

(1) Средства за реализацију Стратегије за младе обезбјеђују се из Буџета Црне Горе и других извора, у складу са законом.

(2) Средства за реализацију општинске стратегије обезбјеђују се из буџета општине и других извора, у складу са законом.

Финансирање програма и пројеката

Члан 29

Финансирање програма и пројеката којима се реализују активности Стратегије за младе и општинских стратегија врши Управа и надлежни орган општине.

Финансирање из буџета општине

Члан 31

(1) Општина из свог буџета, донација, као и других извора финансира, односно суфинансира програме и пројекте у области омладинске политике, у складу са законом, општинском стратегијом и буџетом општине.

(2) Начин додјеле средстава из буџета општине за финансирање, односно суфинансирање програма и пројеката прописује надлежни орган општине.

Јавност

Члан 32

Подаци о одобреним програмима и пројектима, који се финансирају из Буџета Црне Горе, односно буџета општине, објављују се на интернет страници Управе, односно општине.

V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Рок за доношење стратегија

Члан 35

(1) Стратегија за младе донијеће се у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.
***НАПОМЕНА**: Рок истиче 18.01.2017. године.*

(2) Општинске стратегије донијеће се у року од шест мјесеци од дана доношења Стратегије за младе.

Оснивање савјета

Члан 36

Савјет за младе образоваће се у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.
***НАПОМЕНА**: Рок истиче 18.01.2017. године.*

Ступање на снагу

Члан 38

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе".

*****

10.15. Закон о заштити од насиља у породици

("Сл.лист ЦГ", бр. 46/10 од 06.08.2010.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

Заштита од насиља у породици (у даљем тексту: заштита) остварује се у складу са овим законом.

II. ЗАШТИТА ЖРТВЕ

1. Облици и начини пружања помоћи и заштите

План помоћи жртви

Члан 11

(1) Центар за социјални рад образује стручни тим од представника те установе, органа и служби локалне управе, полиције, невладиних организација и стручњака који се баве питањима породице, ради утврђивања плана помоћи жртви и координације активности у процесу помоћи жртви, у складу са њеним потребама и избором.

(2) План помоћи жртви посебно садржи мјере које је потребно предузети у складу са законом којим се уређује социјална и дјечја заштита. Ако је жртва дијете, план помоћи жртви садржи и мјере за заштиту дјетета у складу са законом којим се уређују породични односи.

(3) Ради спровођења активности из става 1 овог члана, стручни тим може образовати и други орган, установа или организација која се бави заштитом.

****

11. ИНФОРМИСАЊЕ

11.1. Закон о медијима

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 51/02 и 62/02 од 15.12.2002.; Види члан 159 Закона 46/10-19)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

(1) Медији у Републици Црној Гори су слободни.

(2) У Републици Црној Гори забрањена је цензура медија.

(3) Република Црна Гора обезбјеђује и јамчи слободу информисања на нивоу стандарда који су садржани у међународним документима о људским правима и слободама (ОУН, ОЕБС, Савјет Европе, ЕУ).

(4) Овај закон треба тумачити и примјењивати у складу са принципима Европске конвенције за заштиту људксих права и основних слобода, уз коришћење праксе прецедентног права Европског суда за људска права.

Члан 7

Република, јединица локалне самоуправе и правно лице које је већински у државној својини или које се, у цјелини или већински, финансира из јавних прихода не може бити оснивач медија, осим под условима прописаним Законом о радио-дифузији.

Члан 47

(1) Својинска и управљачка трансформација правних лица која обављају новинско-издавачку дјелатност чији је оснивач Република или јединица локалне самоуправе извршиће се у року од 12 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, а према одредбама Закона о својинској и управљачкој трансформацији и Закона о приватизацији.

(2) Буџетом Републике или јединице локалне самоуправе обезбједиће се средства за покриће трошкова програма трансформације предузећа из става 1 овог члана.

(3) Усклађивање организације и дјелатности правних лица која обављају радио-дифузну дјелатност чији је оснивач Република или јединица локалне самоуправе извршиће се у роковима и на начин прописан посебним законом о радио-дифузији.

Члан 48 став 1

(1) Управне и надзорне одборе правних лица која обављају новинско-издавачку дјелатност, а чији је оснивач Републике или јединица локалне самоуправе именоваће надлежна скупштина, на предлог Владе Републике Црне Горе, односно надлежног органа јединице локалне самоуправе, у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 49

Уколико се у правним лицима која обављају новинско-издавачку дјелатност, а чији је оснивач Република или јединице локалне самоуправе не изаберу органи управљања и одговорна лица у роковима прописаним овим законом увешће се мјере заштите јавног интереса, које ће престати именовањем органа управљања и одговорних лица или спровођењем својинске и управљачке трансформације.

*****

11.2. Закон о електронским медијима

("Сл.лист ЦГ", бр. 46/10, 53/11 и 55/16 од 17.08.2016.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом уређују се права, обавезе и одговорности правних и физичких лица која обављају дјелатност производње и пружања аудиовизуелних медијских услуга (у даљем тексту: AVM услуга), услуга електронских публикација путем електронских комуникационих мрежа надлежности, статус

и извори финансирања Агенције за електронске медије спрјечавање недозвољене медијске концентрације, подстицања медијског плурализма и друга питања од значаја за област пружања АVM услуга, у складу с међународним конвенцијама и стандардима.

III. АУДИОВИЗУЕЛНЕ МЕДИЈСКЕ УСЛУГЕ

1. Електронски медији

Врсте емитера

Члан 70

(1) Добијањем одобрења за емитовање правно или физичко лице стиче статус емитера.

(2) Емитер може обављати дјелатност производње и емитовања радијског и/или телевизијског програма као:

1) комерцијални емитер;
2) непрофитни емитер;
3) јавни емитер.

Јавни емитери

Члан 73

(1) Јавни емитери могу бити:

1) национални јавни емитер, чији је оснивач држава;
2) регионални јавни емитер, чији су оснивачи више јединица локалне самоуправе;
3) локални јавни емитер, чији је оснивач јединица локалне самоуправе.

(2) Национални јавни емитери дужни су да обезбиједе квалитетан пријем радијског или телевизијског програма за најмање 85% становништва Црне Горе (национална покривеност јавног емитера).

(3) Регионални јавни емитери дужни су да обезбиједе квалитетан пријем радијског или телевизијског програма за најмање 80% становништва сваке од јединица локалне самоуправе на чијој територији се емитује програм (регионална покривеност јавног емитера).

(4) Локални јавни емитери дужни су да обезбиједе квалитетан пријем радијског или телевизијског програма за најмање 85% становништва јединице локалне самоуправе на чијој територији се емитује програм (локална покривеност јавног емитера).

Оснивање јавних емитера

Члан 75

(1) Јавни емитери се оснивају:

1) законом, за територију Црне Горе (национални јавни емитери);
2) одлуком двије или више скупштина јединица локалне самоуправе за њихову територију (регионални јавни емитер);
3) одлуком скупштине јединице локалне самоуправе за њену територију (локални јавни емитер).

(2) Скупштина јединице локалне самоуправе може основати само једног радијског и/или телевизијског локалног јавног емитера.

(3) Двије или више скупштина јединице локалне самоуправе могу основати само једног радијског и/или телевизијског регионалног јавног емитера.

(4) Емитери из става 3 овог члана могу емитовати само један радијски и/или један телевизијски програм.

(5) Ако је скупштина јединице локалне самоуправе суоснивач радијског и/или телевизијског регионалног јавног емитера, не може бити и оснивач локалног јавног емитера.

(6) Страно правно или физичко лице не може учествовати у основном капиталу правних лица која имају статус јавних емитера.

Финансирање јавних емитера

Члан 76 *(„Сл.лист ЦГ“, број 55/16)*

(1) Јавни емитери стичу приходе из дијела општих прихода буџета Црне Горе, односно дијела општих прихода буџета јединице локалне самоуправе и других извора у складу са законом и оснивачким актом.

(1) Јавни емитери стичу приходе из буџета Црне Горе, односно буџета јединице локалне самоуправе и других извора, у складу са законом и оснивачким актом. ***НАПОМЕНА****: Измјена ступа на снагу 1. септембра 2017. године.*

(2) Буџетом Црне Горе, односно буџетом јединице локалне самоуправе обезбјеђује се дио финансијских средстава за остваривање Уставом и законом зајемчених права грађана на информисање, без дискриминације, по основу програмских садржаја који су значајни за:

1) остваривање права на јавно информисање и обавјештавање грађана Црне Горе, остваривање права припадника мањинских народа у Црној Гори и припадника других мањинских националних заједница и црногорских заједница у иностранству,
2) остваривање људских и политичких права грађана и унапрјеђивање правне и социјалне државе и цивилног друштва;
3) развој културе, науке, образовања и умјетности;
4) очување црногорског националног и културног идентитета и културног и етничког идентитета мањинских народа и других мањинских националних заједница;
5) подстицање културног стваралаштва;
6) информисање лица оштећеног слуха и вида.

(3) Ради остваривања права из става 2 овог члана, буџетом Црне Горе, односно буџетом јединице локалне самоуправе обезбјеђује се дио финансијских средстава за програмске садржаје на албанском и ромском језику.

(4) Орган државне управе надлежан за послове медија, у име Владе, односно надлежни орган локалне управе и јавни емитер уговором уређују међусобна права и обавезе у вези са коришћењем средстава из ст. 2 и 3 овог члана.

(4) Влада, односно јединица локалне самоуправе и јавни емитер уговором уређују међусобна права и обавезе у вези са коришћењем буџетских средстава из ст. 1, 2 и 3 овог члана која морају да буду дефинисана у уговору, на начин који одговара стварним трошковима потребним за реализацију обавеза из овог члана и члана 74 овог закона. ***НАПОМЕНА****: Измјена ступа на снагу 1. септембра 2017. године.*

(5) Начин и услови обезбјеђивања средстава из ст. 2 и 3 овог члана не смију утицати на уредничку независност и самосталност јавног емитера.

(5) Начин и услови обезбјеђивања средстава из ст. 1, 2 и 3 овог члана не смију утицати на уредничку независност и самосталност јавног емитера. ***НАПОМЕНА****: Измјена ступа на снагу 1. септембра 2017. године.*

(6) Уговор из става 4 овог члана објављује се на начин прописан оснивачким актом јавног емитера и доставља се Агенцији на увид.

(7) Буџетом Црне Горе, односно буџетом јединице локалне самоуправе обезбјеђују се средства за покриће трошкова преноса и емитовања програма јавних емитера путем земаљских радио-дифузних система.

Уговор о пружању јавних услуга

Члан 76а *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 55/16)*

(1) Јавне услуге из члана 74 овог закона, као и висина средстава и извори за њихово финансирање, утврђују се уговором између Владе и националног јавног емитера, односно јединице локалне самоуправе и локалног јавног емитера (у даљем тексту: Уговор).

(2) Уговор се закључује на период од три године, у складу са смјерницама макроекономске и фискалне политике, код националног јавног емитера, и у складу са буџетским плановима и пројекцијама код локалних јавних емитера.

(3) Прије закључивања Уговора, јавни емитер је дужан да припреми предлог програмских обавеза за уговорни период и о њему спроведе јавну расправу у трајању од 45 дана, како би се јавност изјаснила о томе испуњавају ли предложене програмске обавезе критеријуме прописане чланом 74 овог закона.

(4) Уговором се утврђује врста и обим свих јавних услуга које јавни емитер пружа, у смислу члана 74 овог закона.

(5) Поред програмских обавеза утврђених чланом 74 овог закона, Уговором се дефинишу програмски садржаји намијењени развоју науке, образовања и културе, информисању лица оштећеног слуха и вида, као и програмски садржаји на албанском језику и језицима припадника мањинских народа и других мањинских националних заједница, који су прописани у члану 76 овог закона.

(6) Износ средстава за пружање јавних услуга утврђен Уговором, не смије прелазити нето трошкове неопходне за пружање тих услуга, узимајући у обзир друге директне или индиректне приходе који произилазе из пружања тих услуга. При утврђивању нето трошкова пружања јавних услуга узима се у обзир нето корист свих комерцијалних аудиовизуелних услуга везаних уз те услуге.

(7) Предлог уговора, национални јавни емитер је дужан да достави Влади, односно локални јавни емитер јединици локалне самоуправе, најкасније шест мјесеци прије истека важећег Уговора.

(8) Јавни емитер је дужан да, на основу Уговора, изради и донесе сваке године, а најкасније до 31. децембра текуће за сљедећу годину, програм рада и финансијски план, којима ће се утврдити активности и програмске обавезе, као и потребна финансијска средства за њихову реализацију.

(9) Уколико се Уговор мијења због програмских обавеза јавних емитера, потребно је спровести поступак у складу са ставом 3 овог члана.

(10) Јавни емитер је дужан да уговор о пружању јавних услуга и његову измјену достави независном регулаторном органу за област електронских медија, најкасније 15 дана од дана његовог закључења.

***НАПОМЕНА**: Допуна ступа на снагу 1. септембра 2017. године.*

Органи управљања у јавним емитерима

Члан 77

(1) У јавним емитерима именују се сљедећи органи управљања:

1) савјет јавног емитера и
2) директор.

(2) Оснивачким актом јавног емитера прописују се начин именовања, избора, одлучивања и надлежности органа из става 1 овог члана и друга питања од значаја за рад јавног емитера.

(3) На поступак именовања и разрјешења чланова савјета јавног емитера сходно се примјењују одредбе овог закона које се односе на поступак именовања чланова Савјета (Агенције за електронске медије).

Савјет јавног емитера

Члан 78

(1) Савјет јавног емитера заступа интересе грађана Црне Горе, односно јединице/јединица локалне самоуправе на чијој територији се емитује његов радијски и/или телевизијски програм.

(2) Савјет јавног емитера је функционално независан од било ког државног органа, као и од свих правних и физичких лица која се баве дјелатношћу производње, преноса и емитовања радијског и телевизијског програма или са њом повезаним дјелатностима.

(3) Савјет јавног емитера на националном нивоу може имати до девет чланова, а на локалном или регионалном нивоу до пет чланова, уз услов да број чланова савјета буде непаран.

(4) Чланови савјета јавног емитера имају право на новчану накнаду у складу са оснивачким актом.

Одобрење за емитовање јавног емитера

Члан 79

(1) Јавни емитер стиче право на емитовање радијског и/или телевизијског програма на основу захтјева за издавање одобрења за емитовање.

(2) Јавни емитери су ослобођени обавезе плаћања накнаде по основу одобрења за емитовање.

(2) Јавни емитери су ослобођени обавезе плаћања накнаде по основу одобрења за емитовање, у дијелу који се односи на пружање јавних услуга.

(3) Јавни емитери су у обавези да плаћају дио накнаде по основу одобрења за емитовање који се односи на обављање комерцијалних дјелатности.

***НАПОМЕНА**: Измјена и допуна ступају на снагу 1. септембра 2017. године.*

Ревизија обрачуна прихода и расхода јавног емитера

Члан 80

Сви обрачуни прихода и расхода јавног емитера подлијежу годишњој ревизији од стране **независног овлашћеног ревизора кога ангажује савјет јавног емитера.**

XI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Усклађивања рада јавних радио-дифузних сервиса

Члан 147

Постојећи јавни радио-дифузни сервиси су дужни да организацију и начин рада ускладе са овим законом, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Престанак важења прописа

Члан 159 *(„Сл.лист ЦГ“, број 53/11)*

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о радио-дифузији ("Службени лист РЦГ", бр. 51/02, 62/02, 56/04, 77/06) и одредбе члана 18 став 7 и члана 24 у дијелу који се односи на електронске медије, члана 42 став 1 ал. 18 у вази са радио програмима, члана 43 става 1 тач. 2 и 4 у дијелу који се односи на електронске медије Закона о медијима ("Службени лист РЦГ", бр. 51/02 и 62/02).

*****

11.3. Закон о дигиталној радио-дифузији

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 34/11 и 31/12 од 15.06.2012.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

(1) Овим законом уређују се начин и услови за дигиталну земаљску радио-дифузију, поступак преласка са аналогне на дигиталну радио-дифузију и друга питања од значаја за дигиталну радио-дифузију.

(2) На питања која се односе на дигиталну радио-дифузију, а која нијесу уређена овим законом сходно се примјењују прописи којима се уређује област електронских комуникација и електронских медија.

II. ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И КОРИШЋЕЊЕ МРЕЖА И ПРАВО НА ПРИСТУП МУЛТИПЛЕКСУ ЗА ДИГИТАЛНО ЗЕМАЉСКО ЕМИТОВАЊЕ

Предајничке мреже

Члан 9 став 2

(2) За потребе дигиталног емитовања сигнала локалних јавних радио-дифузних сервиса на територији јединице локалне самоуправе, без спровођења поступка јавног конкурса, додјељује се приступ мултиплексу мреже са локалним покривањем.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Прелазни период

Члан 15 *("Сл.лист ЦГ", број 31/12)*

(1) Период преласка са аналогног на дигитално емитовање телевизијских програма у Црној Гори почиње ступањем на снагу Плана расподјеле радио-фреквенција за дигиталну земаљску радио-дифузију.

(2) Прелазак са аналогног на дигитално емитовање телевизијских програма извршиће се до 17. јуна 2015. године.

(3) Изузетно од става 2 овог члана, истовремено емитовање аналогних и дигиталних телевизијских програма почеће најкасније шест мјесеци прије истека рока из става 2 овог члана.

*****

11.4. Закон о слободном приступу информацијама

(„Сл.лист РЦГ“, број 68/05 од 15.11.2005.)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

(1) Приступ информацијама у посједу органа власти је слободан и остварује се на начин прописан овим законом.

(2) Право на приступ информацијама у посједу органа власти има свако домаће и страно правно и физичко лице.

(3) Приступ информацијама гарантује се на нивоу принципа и стандарда који су садржани у међународним документима о људским правима и слободама.

Члан 2

Приступ информацијама у посједу органа власти заснива се на начелима:

1) слободе информисања;
2) једнаких услова за остваривање права;
3) отворености и јавности рада органа власти;
4) хитности поступка.

Члан 3

Објављивање информација у посједу органа власти је у јавном интересу.

Члан 4 став 1 тач. 1, 3, 4 и 9

(1) Поједини изрази у овом закону имају следеће значење:

1) право приступа информацији обухвата право тражења, примања, коришћења и ширења информације која се налази у посједу органа власти;
3) орган власти је: државни орган (законодавни, извршни, судски); орган локалне самоуправе; орган локалне управе; јавна установа; јавно предузеће или друго правно лице коме је повјерено вршење јавних овлашћења, које оснива држава или орган локалне самоуправе или које се финансира из јавних прихода, у чијем посједу се информација налази;
4) информација у посједу органа власти је фактичко посједовање информације од стране органа власти (сопствене информације, информације достављене од других органа власти или трећих лица), без обзира на основ и начин стицања;
9) одговорно лице је лице овлашћено за поступање по захтјеву за приступ информацијама, лице овлашћено за поступање по жалби и лице одговорно за законитост рада органа власти;

II ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА

Члан 5

Орган власти дужан је да сачини и на одговарајући начин објави преглед врста информација у свом посједу, укључујући и јавне регистре и јавне евиденције, податке о процедури приступа информацијама, имена лица овлашћених за поступање по захтјеву за приступ информацијама и

друге податке од значаја за остваривање права на приступ информацијама (водич за приступ информацијама).

Члан 6

Орган власти дужан је да омогући увид у јавне регистре и јавне евиденције у свом посједу.

Члан 8

Орган власти дужан је да омогући подносиоцу захтјева приступ информацији или њеном дијелу, осим у случајевима предвиђеним овим законом.

III ПОСТУПАК ЗА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА

Члан 11

(1) Поступак за приступ информацији покреће се на захтјев лица које тражи приступ информацији.

(2) Захтјев за приступ информацији подноси се органу власти у писаном облику, непосредно, путем поште или електронским путем.

(3) На захтјев за приступ информацији не плаћа се такса.

Члан 12 став 3

(2) Орган власти може прописати образац за подношење захтјева, али је дужан поступити и по захтјеву који није поднијет на том обрасцу.

Члан 14

(1) Орган власти није дужан да омогући приступ информацији која је јавно објављена и доступна у земљи или на интернету.

(2) У случају из става 1 овог члана, орган власти ће у писаној форми обавијестити подносиоца захтјева о носачу тражене информације (службени лист или друго службено гласило, публикација, штампани медији и сл.) и гдје је и када тражена информација објављена.

Члан 18

(1) Орган власти о захтјеву за приступ информацији одлучује рјешењем.

(2) Рјешењем којим се дозвољава приступ информацији или њеном дијелу одређује се начин и рок приступа информацији и трошкови поступка.

(3) Орган власти је дужан да образложи акт којим одбија захтјев и да наведе разлоге због којих ограничава приступ информацији.

(4) Орган власти је дужан омогућити приступ информацији у року од три дана од дана достављања рјешења подносиоцу захтјева.

(5) Ако је одређено да се приступ информацији оствари непосредним увидом у јавну евиденцију или информацију или преписивањем информације од стране подносиоца захтјева, рок за приступ информацији није преклузиван.

(6) Трошкови поступка приступа информацији плаћају се прије извршења рјешења.

Члан 20

Против акта првостепеног органа власти о захтјеву за приступ информацији може се изјавити жалба органу власти који врши надзор над радом првостепеног органа. Уколико таквог органа нема, против наведеног акта може се покренути управни спор.

Члан 23

(1) Жалба на рјешење којим се удовољава захтјеву за приступ информацији не одлаже извршење рјешења.

(2) Рјешење из става 1 овог члана извршно је истеком рока одређеног за остваривање права на приступ информацији.

VI ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 28

Органи власти дужни су да сачине и објаве водич за приступ информацијама у свом посједу у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

*

11.5. Закон о заштити података о личности

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 79/08 и 70/09 од 21.10.2009.)

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Заштита података о личности обезбјеђује се под условима и на начин прописан овим законом, а у складу са принципима и стандардима садржаним у потврђеним међународним уговорима о људским правима и основним слободама и опште прихваћеним правилима међународног права.

Члан 5 став 1

(1) По овом закону обавезни су да поступају државни орган, орган државне управе, орган локалне самоуправе и локалне управе, привредно друштво и друго правно лице, предузетник и физичко лице, са сједиштем односно пребивалиштем у Црној Гори, које врши обраду личних података, односно установљава збирке личних података на начин и за намјену утврђену законом или његовим актом (у даљем тексту: руковалац збирке личних података).

Члан 9

(1) Поједини изрази употријебљени у овом закону имају следеће значење:

1) лични подаци су све информације које се односе на физичко лице чији је идентитет утврђен или се може утврдити;
2) обрада личних података је радња којом се аутоматски или на други начин лични подаци прикупљају, евидентирају, снимају, организују, чувају, мијењају, повлаче, користе, врши увид у њих, откривају путем преноса, објављују или на други начин чине доступним, сврставају, комбинују, блокирају, бришу, уништавају, као и било која друга радња која се врши на личним подацима;
3) збирка личних података је структурално уређен, централизован, децентрализован или разврстан по функционалним или географским основама скуп личних података који су предмет обраде и који могу бити доступни у складу са прописаним критеријумима;
4) корисник личних података је државни орган, орган државне управе, орган локалне самоуправе и локалне управе, привредно друштво или друго правно лице, предузетник или физичко лице, коме се лични подаци могу дати на коришћење у складу са законом;
5) обрађивач личних података је државни орган, орган државне управе, орган локалне самоуправе и локалне управе, привредно друштво или друго правно лице, предузетник или физичко лице, коме руковалац збирке личних података повјерава послове у вези са обрадом личних података, у складу са овим законом;
6) сагласност је слободно дата изјава у писаној форми или усмено на записник, којом лице изражава пристанак да се његови лични подаци обрађују за одређену намјену;
7) посебне категорије личних података су лични подаци који се односе на расно или етничко поријекло, политичко, вјерско или друго увјерење, социјално поријекло, чланство у синдикатима, као и подаци који се односе на здравствено стање, сексуални живот или сексуалну орјентацију, биометријски подаци, као и подаци из прекршајне и казнене евиденције;
8) биометријски подаци су подаци о физичким или физиолошким карактеристикама које посједује свако физичко лице, а које су специфичне, јединствене и непромјенљиве и на основу којих је могуће, непосредно или посредно, утврдити идентитет лица;
9) лице је физичко лице чији је идентитет утврђен или се може утврдити, непосредно или посредно, а нарочито позивањем на личну идентификациону ознаку или једну или више карактеристика које су специфичне за физички, физиолошки, ментални, економски, културни или друштвени идентитет тог лица.

II. ОБРАДА ЛИЧНИХ ПОДАТАКА

5. Мјере за заштиту личних података приликом обраде

Члан 25

Службена и друга лица која у државном органу, органу државне управе, органу локалне самоуправе и локалне управе, привредном друштву, обрађивачу личних података, другом правном лицу, код предузетника или другог физичког лица врше обраду личних података, обавезна су да чувају тајност личних података за које су сазнала приликом обављања својих послова.

III. ПОСЕБНИ ВИДОВИ ОБРАДЕ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА

1. Биометријске мјере

Члан 32

(1) Државни орган, орган државне управе, орган локалне самоуправе и локалне управе, привредно друштво и друго правно лице и предузетник који врши јавна овлашћења (у даљем тексту: јавни сектор) могу примјењивати биометријске мјере у вези са уласком у пословни, односно службени простор и присуством запослених на послу, ако су те мјере прописане законом.

(2) Мјере из става 1 овог члана могу се прописати ако је то неопходно ради безбједности лица или имовине или ради заштите тајних података или пословних тајни, ако се то не може постићи на други начин или ради извршавања обавеза из међународних уговора и утврђивања идентитета лица која прелазе државну границу.

2. Евиденција о уласку и изласку из пословног или службеног простора

Члан 33

(1) Ради заштите личне и имовинске безбједности пословног, односно службеног простора, јавни сектор, привредно друштво, друго правно лице и предузетник може захтијевати од лица које улази у пословни, односно службени простор да:

1) саопшти разлог уласка у пословни, односно службени простор;
2) да личне податке;
3) стави на увид идентификациони документ, ако је то потребно.

(2) Идентификациони документ из става 1 тачка 3 овог члана је документ о утврђивању идентитета издат у складу са законом.

(3) Лични подаци из става 1 тачка 2 овог члана су лично име, врста и број идентификационог документа, пребивалиште или боравиште, адреса и запослење.

3. Видео надзор

Члан 35 ст. 1, 2 и 3

(1) Јавни сектор, привредно друштво, друго правно лице и предузетник може да врши видео надзор приступа у службени или пословни простор, ради безбједности лица и имовине, контроле уласка или изласка из службеног или пословног простора или, ако због природе посла, постоји могући ризик за запослене.

(2) Одлуку о увођењу видео надзора из става 1 овог члана доноси старјешина државног органа, органа државне управе, органа локалне самоуправе или локалне управе или одговорно лице у привредном друштву или другом правном лицу, односно предузетник, уколико увођење видео надзора није прописано законом.

(3) Одлука из става 2 овог члана доноси се у писаној форми и садржи разлоге за увођење видео надзора.

Члан 36 ст. 1-5

(1) Јавни сектор, привредно друштво и друго правно лице и предузетник може да врши видео надзор у службеном или пословном простору ако то налажу разлози заштите безбједности лица или имовине или тајних података и пословних тајни и ако се то не може остварити на други начин.

(2) Видео надзор није дозвољен у службеном и пословном простору ван радног мјеста, нарочито у гардеробама, лифтовима и санитарним просторијама и у простору предвиђеном за странке и посјетиоце.

(3) Одлуку о увођењу видео надзора из става 1 овог члана, уколико увођење видео надзора није прописано законом, доноси старјешина државног органа, органа локалне самоуправе и локалне управе или одговорно лице у привредном друштву или другом правном лицу, односно предузетник.

(4) Лица из става 3 овог члана дужна су да, прије доношења одлуке о увођењу видео надзора, прибаве мишљење репрезентативног синдиката, односно представника запослених.

(5) Запослени морају бити обавијештени о увођењу видео надзора у писаном облику прије почетка вршења видео надзора.

Члан 39 ст. 1 и 2

(1) Јавни сектор, привредно друштво и друго правно лице и предузетник који врши видео надзор обавезан је да истакне јавно обавјештење да се врши видео надзор.

(2) Обавјештење из става 1 овог члана мора бити истакнуто на видном мјесту на начин који омогућава лицима да се са вршењем видео надзора упознају прије почетка вршења видео надзора, а најкасније у тренутку кад почиње вршење видео надзора.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 77 став 3

(3) Јавни сектор, привредно друштво, друго правно лице и предузетник обавезни су да ускладе евиденције о уласку и изласку из просторија и вршење видео надзора са овим законом у року од 18 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 78

Даном почетка примјене овог закона престаје примјена Закона о заштити личних података ("Службени лист СРЈ", бр. 24/98).

Члан 79

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе", а примјењиваће се након истека рока од шест мјесеца од дана ступања на снагу.

*****

11.6. Закон о тајности података

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 14/08, 76/09, 41/10, 38/12, 44/12, 14/13, 18/14 и 48/15 од 29.08.2015.)

Члан 1

Овим законом прописује се јединствен систем одређивања тајности података, приступа тајним подацима, чувања, коришћења, евиденције и заштите тајних података.

Члан 2 *(„Сл.лист ЦГ“, број 41/10)*

По овом закону дужни су да поступају државни органи, органи државне управе, органи јединица локалне самоуправе и друга правна лица којима је повјерено вршење јавних овлашћења (у даљем тексту: органи), као и правна и физичка лица када у вршењу законом утврђених послова, односно извршавању уговореног посла сазнају за тајне податке (у даљем тексту: организације).

II. ПОСТУПАК ОДРЕЂИВАЊА ТАЈНОСТИ ПОДАТКА

Члан 11 *(„Сл.лист ЦГ“, број 44/12)*

(1) Тајном податку из члана 3 овог закона одређује се један од сљедећих степена тајности:

1) "СТРОГО ТАЈНО";
2) "ТАЈНО";
3) "ПОВЈЕРЉИВО";
4) "ИНТЕРНО".

(2) Ближе категорије података којима се може одредити степен тајности "СТРОГО ТАЈНО", "ТАЈНО" и "ПОВЈЕРЉИВО" прописује Влада Црне Горе.

Члан 15 *(„Сл.лист ЦГ“, број 48/15)*

(1) Овлашћена лица за одређивање степена тајности података "ТАЈНО", "ПОВЈЕРЉИВО" и "ИНТЕРНО" су старјешине органа из члана 2 овог закона, односно лица која он одреди.

(2) Овлашћено лице за одређивање степена тајности података "ТАЈНО", "ПОВЈЕРЉИВО" и "ИНТЕРНО", који настају у раду радног тијела из члана 28 став 2 тачка 3 овог закона, је предсједник, односно координатор тог радног тијела.

Члан 16

(1) Обавеза одређивања тајности и степена тајности податка настаје у часу стварања или сазнања за тај податак, односно у часу предузимања припремних радњи за стварање тог податка.

(2) Запослени у органу и организацији су обавезни да, у оквиру својих овлашћења, процијене безбједносни значај податка који је у њиховом посједу и предложе овлашћеном лицу одређивање степена тајности тог податка.

Члан 18 *(„Сл.лист ЦГ“, 41/10 и 44/12)*

(1) Овлашћено лице за одређивање степена тајности податка, приликом одређивања степена тајности, одређује и начин престанка тајности одређивањем датума престанка тајности у оквиру рокова из члана 19а овог закона, као и одређивањем догађаја чијим настанком престаје тајност податка.

(2) Овлашћено лице за одређивање степена тајности податка може укинути тајност податка прије истека времена из става 1 овог члана.

(3) Лице које је старјешина органа одредио као овлашћено лице за одређивање степена тајности податка у складу са чланом 15 овог закона може укинути тајност податка само уз сагласност старјешине органа.

(4) Овлашћено лице из става 1 овог члана обавезно је да о укидању степена тајности податка обавијести све органе и организације који користе тај податак.

Члан 18а *(„Сл.лист ЦГ“, број 41/10)*

Орган, односно организација није у обавези да потврди нити да оспори постојање тајног податка ако би потврђивање или оспоравање могло негативно да утиче на безбједност и интересе Црне Горе.

Члан 19а *(„Сл.лист ЦГ“, број 44/12)*

(1) Ако престанак тајности податка није одређен у складу са чланом 18 овог закона, тајност податка престаје истеком рока од:

1) 30 година - за податке означене степеном тајности "СТРОГО ТАЈНО";
2) 15 година - за податке означене степеном тајности "ТАЈНО";
3) пет година - за податке означене степеном тајности "ПОВЈЕРЉИВО";
4) двије године - за податке означене степеном тајности "ИНТЕРНО".

(2) Рокови из става 1 овог члана почињу тећи од дана одређивања степена тајности податка.

(3) Изузетно, овлашћено лице за одређивање степена тајности податка може продужити рок тајности податка, ако прије истека рока из става 1 овог члана утврди да постоје разлози који се тичу безбједности, и то најдуже за временски период прописан за поједине степене тајности из става 1 овог члана.

(4) Рокови из става 1 овог члана не примјењују се на тајне податке других држава и међународних организација.

Члан 19б *(„Сл.лист ЦГ“, број 44/12)*

(1) Периодично преиспитивање тајности података, на основу којег се може промијенити степен тајности податка или укинути тајност податка, врши комисија коју образује старјешина органа, и то за:

1) податке означене степеном тајности "СТРОГО ТАЈНО", најмање једном у три године;
2) податке означене степеном тајности "ТАЈНО", најмање једном у три године;
3) податке означене степеном тајности "ПОВЈЕРЉИВО", најмање једном у три године;
4) податке означене степеном тајности "ИНТЕРНО", најмање једном годишње.

(2) Комисија из става 1 овог члана предлаже овлашћеном лицу из члана 10 став 2 овог закона промјену или укидање степена тајности података.

Члан 21 *(„Сл.лист ЦГ“, број 41/10)*

(1) Степен тајности податка може бити промијењен.

(2) Промјена степена тајности податка се може односити на читав податак или дио податка који је означен као тајан.

(3) Промјену степена тајности може извршити само овлашћено лице које је одредило степен тајности податка.

(4) Лице које је старјешина органа одредио као овлашћено лице за одређивање степена тајности податка у складу са чланом 15 овог закона може промијенити степен тајности податка само уз сагласност старјешине органа.

(5) Овлашћено лице из става 3 овог члана обавезно је да о извршеној промјени обавијести све органе и организације који користе тај податак.

IV. УСЛОВИ И ПОСТУПАК ЗА ИЗДАВАЊЕ, ОГРАНИЧЕЊЕ И ПРЕСТАНАК ВАЖЕЊА ДОЗВОЛЕ ЗА ПРИСТУП ТАЈНИМ ПОДАЦИМА

Члан 25 *(„Сл.лист ЦГ“, број 41/10)*

(1) Приступ тајним подацима степена тајности "СТРОГО ТАЈНО", "ТАЈНО" и "ПОВЈЕРЉИВО" може имати лице коме је издата дозвола за приступ тајним подацима, односно безбједносна дозвола, ако овим законом није друкчије прописано.

(2) Прије издавања дозволе за приступ тајним подацима спроводи се безбједносна провјера.

Члан 27 *(„Сл.лист ЦГ“, број 44/12)*

(1) Приступ тајним подацима степена тајности "ИНТЕРНО" имају сви запослени у органу и организацији, у складу са принципом "потребно је да зна".

(2) Лице из става 1 овог члана које не посједује дозволу за приступ тајним подацима дужно је да, прије вршења увида у тајни податак степена тајности "ИНТЕРНО", потпише изјаву да ће се са тајним подацима поступати у складу са законом и другим прописима.

Члан 28 став 1 и став 2 тачка 1 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 41/10 и 48/15)*

(1) Дозволу за приступ тајним подацима степена тајности "СТРОГО ТАЈНО", "ТАЈНО" и "ПОВЈЕРЉИВО" издаје Дирекција (за заштиту тајних података).

(2) Захтјев за издавање дозволе за приступ тајним подацима из става 1 овог члана подноси се Дирекцији, и то:

1) за руковаоца тајним подацима или другог запосленог у органу, за лица на стручном оспособљавању, волонтере, кадете и лица ангажована по основу уговора о обављању привремених и повремених послова, као и других посебних уговора о раду, старјешина тог органа;

Члан 31а *(„Сл.лист ЦГ“, број 41/10)*

(1) Безбједносну дозволу за приступ тајним подацима одговарајућег степена тајности стране државе или међународне организације, запосленом коме је приступ тим подацима потребан ради вршења послова, на захтјев старјешине органа, издаје Дирекција, на период у којем има потребу за приступ тим подацима.

(2) Безбједносна дозвола може се издати запосленом који посједује дозволу за приступ тајним подацима.

Члан 40

Безбједносна провјера се врши:

1) примјеном средстава и метода прописаних законом, за које није потребно одобрење суда;
2) сарадњом са органом управе надлежним за полицијске послове, правосудним органима, као и привредним друштвима, односно установама, другим правним лицима у којима је лице запослено или је било запослено, а по потреби и са другим органима и организацијама, ради добијања одређених података из упитника.

Члан 42 *(„Сл.лист ЦГ“, број 41/10)*

Органи и правна лица из члана 40 тачка 2 овог закона, на захтјев Агенције (за националну безбједност), дужни су да омогуће увид у тражене податке, у складу са законом.

Члан 53 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 41/10 и 44/12)*

(1) Дозвола за приступ тајним подацима престаје да важи:

1) истеком времена за који је издата, ако није продужено њено важење;
2) престанком обављања послова који захтијевају приступ тајним подацима у органу и организацији;
3) на основу рјешења Дирекције донијетог у поступку провјере дозволе за приступ тајним подацима;
4) смрћу физичког лица или престанком постојања правног лица коме је издата дозвола за приступ тајним подацима.

(2) Безбједносна дозвола престаје да важи извршењем послова ради којих је издата или испуњењем неког од услова из става 1 овог члана.

Члан 54

(1) Старјешина органа ће привремено ограничити или онемогућити приступ тајним подацима лицу коме је издата дозвола за приступ тајним подацима, ако је против тог лица:

1) покренут дисциплински поступак због основане сумње да је починило прекршај прописан овим законом;
2) покренут кривични поступак за кривична дјела из члана 46 став 1 тачка 1 овог закона.

(2) Ограничење из става 1 овог члана траје до доношења коначне одлуке о дисциплинској мјери, односно правоснажне судске одлуке.

V. КОРИШЋЕЊЕ ТАЈНИХ ПОДАТАКА

Члан 56

Органи и организације из члана 2 овог закона, који од овлашћеног лица које је одредило степен тајности податка добију на коришћење тајни податак, не смију га без сагласности тог лица давати другим корисницима, осим у случајевима утврђеним овим законом и прописима донијетим на основу овог закона.

Члан 57

(1) Лице коме је издата дозвола за приступ тајним подацима, а које користи тајне податке обавезно је да о уоченим неправилностима у вези са заштитом тајног податка или његовим откривањем, без одлагања, писаним путем обавијести овлашћено лице које је одредило степен тајности података.

(2) Овлашћено лице које је одредило степен тајности податка обавезно је да, у случајевима из става 1 овог члана, одмах предузме мјере за отклањање уочених неправилности, односно мјере којима би се спријечиле или умањиле могуће штетне посљедице откривања степена тајности податка.

Члан 58

Овлашћено лице из члана 57 став 2 овог закона обезбјеђује стални надзор над давањем тајних података на коришћење и мора водити ажурну евиденцију о органима и организацијама којима су подаци дати на коришћење и лицима којима је дозвољен приступ тајним подацима, као и времену давања на коришћење, односно приступа тајним подацима.

VI. ЧУВАЊЕ ТАЈНИХ ПОДАТАКА

Члан 59

Обавеза чувања тајних података настаје у часу када је овлашћено лице из чл. 14 и 15 овог закона одредило, односно означило степен тајности податка.

Члан 60 *(„Сл.лист ЦГ“, број 41/10)*

(1) Ослобађање од обавезе чувања тајног податка могу дати овлашћена лица која су одредила степен тајности податка.

(2) Ако је тајност податка одредило лице које је старјешина органа одредио као овлашћено лице за одређивање степена тајности податка у складу са чланом 15 овог закона, ослобађање од обавезе чувања тајности податка даје старјешина органа.

(3) Ослобађање старјешине органа обавезе чувања тајног податка може дати орган који га је именовао, изабрао, односно поставио, о чему обавјештава Дирекцију.

(4) Ослобађање од обавезе чувања тајног податка може бити потпуно или дјелимично.

(5) Дјелимично ослобађање од обавезе чувања тајног податка односи се на дио тајног податка или на тачно одређени орган, организацију или лице коме тајни податак може бити у цјелости или само дјелимично саопштен.

VII. МЈЕРЕ ЗАШТИТЕ ТАЈНИХ ПОДАТАКА

Члан 62 *(„Сл.лист ЦГ“, број 41/10)*

У циљу заштите тајних података органи и организације дужни су да предузимају мјере и радње којима се обезбјеђује административна, физичка, информатичка и индустријска заштита тајних података.

Члан 68 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 41/10 и 44/12)*

(1) Тајни подаци се могу достављати ван просторија органа и организација само уз примјену прописаних заштитних мјера које гарантују да приступ тајним подацима могу имати само лица која имају дозволу за приступ тајним подацима.

(2) Ближе услове и начин спровођења административних, физичких, информатичких и индустријских мјера заштите тајних података, као и услове и начин обезбјеђивања крипто заштите тајних података прописује Влада.

Члан 69 *(„Сл.лист ЦГ“, број 44/12)*

(1) Лица која имају дозволу за приступ тајним подацима и друга запослена лица у органима и организацијама, гдје је настао тајни податак, су обавезна да, у случају нестанка или неовлашћеног откривања тајног податка, без одлагања, обавијесте овлашћено лице које је одредило степен тајности податка.

(2) Лица која имају дозволу за приступ тајним подацима и друга запослена лица у органима и организацијама, којима је достављен тајни податак на коришћење, обавезни су да, у случају нестанка или неовлашћеног откривања тајног податка, без одлагања, обавијесте овлашћено лице које је одредило степен тајности податка.

(3) У случајевима из ст. 1 и 2 овог члана, овлашћено лице које је одредило степен тајности податка је обавезно да обавијести Дирекцију и предузме мјере и радње у циљу утврђивања околности под којима је дошло до нестанка или неовлашћеног откривања тајног податка, као и мјере за отклањање штетних посљедица и спрјечавање поновног нестанка или неовлашћеног откривања тајних података у органима и организацијама.

Члан 71

(1) Органи и организације дужни су да обезбјеђују вршење редовне унутрашње контроле над спровођењем мјера заштите тајних података утврђених овим законом.

(2) Контролу из става 1 овог члана врше старјешине органа и одговорна лица у организацијама.

(3) Контрола из става 1 овог члана врши се у постојећим организационим јединицама органа и организација из става 2 овог члана или систематизовањем радног мјеста за вршење послова заштите тајности података.

(4) Начин вршења и садржај унутрашње контроле из става 1 овог члана прописује Влада.

VIII. ЕВИДЕНЦИЈА ТАЈНИХ ПОДАТАКА

Члан 72 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 41/10 и 44/12)*

(1) О тајним подацима, поднијетим захтјевима за издавање дозволе за приступ тајним подацима и безбједносне дозволе, издатим и одузетим дозволама за приступ тајним подацима и безбједносним дозволама, води се евиденција.

(2) Евиденције из става 1 овог члана представљају тајне податке чији се степен тајности одређује у складу са овим законом.

(3) Садржај и начин вођења евиденција из става 1 овог члана прописује Влада.

XIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 84

Органи и организације из члана 2 овог закона обавезни су да поступак одређивања тајности података, приступ тајним подацима, коришћење и чување тајних података, као и мјере заштите

тајних података ускладе са овим законом у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 85а

Старјешине органа дужни су да образују комисију из члана 19б овог закона, у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 88

Ступањем на снагу овог закона престаје примјена Уредбе о критеријумима за утврђивање података значајних за одбрану земље који се морају чувати као државна или службена тајна и о утврђивању задатака и послова од посебног значаја за одбрану земље које треба штитити примјеном посебних мјера безбједности ("Службени лист СРЈ", број 54/94).

Члан 89

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе", а примјењиваће се након истека рока од 60 дана од дана његовог ступања на снагу.

*****

11.7. Закон о информационој безбједности

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 14/10 и 40/16 од 30.06.2016.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Информациона безбједност обезбјеђује се примјеном мјера и стандарда информационе безбједности, у складу са овим законом.

Појам

Члан 2

(1) Информациона безбједност подразумијева стање повјерљивости, цјеловитости и доступности податка.

(2) Податак, у смислу овог закона, је информација, порука и документ сачињен, послат, примљен, забиљежен, складиштен или приказан електронским, оптичким или сличним средством, укључујући пренос интернетом и електронску пошту.

(3) Повјерљивост податка подразумијева да је податак доступан само лицима која су овлашћена да остваре приступ или поступе са тим податком.

(4) Цјеловитост податка подразумијева очување постојања, тачности и комплетности податка, као и заштиту процеса или програма који спрјечавају неовлашћено мијењање податка.

(5) Доступност податка подразумијева да овлашћени корисници могу да приступе податку увијек када за тим имају потребу.

Обавеза примјене

Члан 3

По овом закону обавезни су да поступају државни органи, органи државне управе, органи јединица локалне самоуправе, правна лица са јавним овлашћењима (у даљем тексту: органи) и друга правна и физичка лица која остварују приступ или поступају са подацима.

Ограничење примјене

Члан 4

Овај закон не примјењује се на податке чија се информациона безбједност обезбјеђује у складу са прописима којима се уређује тајност података.

II. МЈЕРЕ И СТАНДАРДИ ИНФОРМАЦИОНЕ БЕЗБЈЕДНОСТИ

Утврђивање мјера

Члан 6

(1) Мјере информационе безбједности утврђују се у складу са врстом податка, ризицима за његову безбједност и врстом заштите.

(2) Информациона безбједност обухвата мјере за:

1) физичку заштиту;
2) заштиту податка;
3) заштиту информационог система.

III. СИСТЕМ ЗАШТИТЕ ОД РАЧУНАРСКИХ БЕЗБЈЕДНОСНИХ ИНЦИДЕНАТА

Организовање заштите појединачних информационих система

Члан 12 *(„Сл.лист ЦГ“, број 40/16)*

Органи и друга правна и физичка лица из члана 3 овог закона могу организовати превенцију и заштиту својих информационих система од рачунарских безбједносних инцидената на интернету и других ризика безбједности тих система.

Усклађивање поступања у случају рачунарских инцидената

Члан 13 *(„Сл.лист ЦГ“, број 40/16)*

(1) У случају настанка безбједносних рачунарских инцидената на информационим системима органа и других правних и физичких лица из члана 3 овог закона, ЦИРТ координира радом тих органа у примјени мјера информационе безбједности.

(2) Органи и друга правна лица из члана 3 овог закона, дужни су да одреде лица задужена за успостављање система заштите од рачунарских и безбједносних инцидената на интернету и других ризика безбједности тих система, који ће непосредно сарађивати са ЦИРТ-ом ради усклађивања поступања тих органа и правних лица у примјени мјера информационе безбједности у случају из става 1 овог члана.

Пропис о начину координације превенције и заштите

Члан 14

Ближи начин координације превенције и заштите из чл. 11, 12 и 13 овог закона прописује орган државне управе надлежан за информационо друштво.

***

12. ЗАШТИТА И СПАШАВАЊЕ

12.1. Закон о заштити и спашавању

(„Сл.лист ЦГ", бр. 13/07, 5/08, 32/11 и 54/16 од 15.08.2016.; Види члан 25 Закона 86/09-1)

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1 *(„Сл.лист ЦГ", број 54/16)*

Заштита и спашавање обухвата скуп мјера и радњи које се предузимају у циљу откривања и спрјечавања опасности од природних непогода, пожара, техничко-технолошких несрећа, хемијских, биолошких, нуклеарних и радиолошких контаминација, последица ратног разарања и тероризма, епидемија, епизоотија, епифитотија и других несрећа, као и спашавања грађана и материјалних добара угрожених њиховим дјеловањем.

Заштита и спашавање обухвата скуп мјера и радњи које се предузимају у циљу откривања и спрјечавања настајања опасности, као и ублажавања и отклањања посљедица елементарних непогода, техничко-технолошких несрећа, радијационих, хемијских и биолошких контаминација, ратног разарања и тероризма, епидемија, епизоотија, епифитотија и других несрећа које могу угрозити или угрожавају становништво, материјална добра и животну средину.

***НАПОМЕНА**: Измјена ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

Члан 3 *(„Сл.лист ЦГ", број 54/16)*

Заштиту и спашавање спроводе: државни органи, јединице локалне самоуправе (у даљем тексту: општина), привредна друштва, предузетници и друга правна и физичка лица.

Заштиту и спашавање спроводе: државни органи, органи државне управе, јединице локалне самоуправе (у даљем тексту: општина), привредна друштва, предузетници и друга правна и физичка лица.

***НАПОМЕНА**: Измјена ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

II. СИСТЕМ ЗАШТИТЕ И СПАШАВАЊА

Садржај и активности

Члан 5 *(„Сл.лист ЦГ", број 54/16)*

(1) Систем заштите и спашавања грађана и материјалних добара обухвата планирање, припремање и спровођење заштите и спашавања.

(2) Систем заштите и спашавања остварује се организованим активностима и поступањима превентивног и оперативног карактера које припремају и спроводе Црна Гора, општине, привредна друштва, друга правна лица, предузетници и физичка лица.

(2) Систем заштите и спашавања остварује се организованим активностима и поступањима превентивног и оперативног карактера које припремају и спроводе државни органи, органи државне управе и органи општине, привредна друштва, друга правна лица, предузетници и физичка лица. ***НАПОМЕНА**: Измјена ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

Члан 6 *(„Сл.лист ЦГ", број 54/16)*

Државни органи, органи општине, привредна друштва, друга правна лица, предузетници и физичка лица дужни су да плански организују и спроводе превентивне и оперативне активности и поступања за заштиту и спашавање.

Државни органи, органи државне управе, органи општине, привредна друштва, друга правна лица, предузетници и физичка лица дужни су да плански организују и спроводе превентивне и оперативне активности и поступања за заштиту и спашавање.

***НАПОМЕНА**: Измјена ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

Члан 7 *(„Сл.лист ЦГ", број 54/16)*

За ефикасну заштиту становништва и материјалних добара од могућих ризика, државни органи, органи општине, привредна друштва, друга правна лица, предузетници и физичка лица обавезно обезбјеђују средства за заштиту и спашавање и средства за помоћ, као и лица обучена за заштиту и спашавање, у складу са овим законом.

За ефикасну заштиту становништва и материјалних добара од могућих ризика, државни органи, органи државне управе, органи општине, привредна друштва, друга правна лица, предузетници и физичка лица обавезно обезбјеђују средства за заштиту и спашавање и средства за помоћ, као и лица обучена за заштиту и спашавање, у складу са овим законом.

***НАПОМЕНА**: Измјена ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

Члан 8

Превентивне активности и поступања за заштиту и спашавање су:

- израда процјене угрожености од могућих ризика;
- израда планова за заштиту и спашавање;
- уређивање простора и изградња објеката који су у функцији заштите и спашавања;
- успостављање система заштите и спашавања;
- обезбјеђивање материјалних средстава, лица и других ресурса потребних за извршавање планираних активности.

Члан 9

Оперативне активности и поступања за заштиту и спашавање су:

- активности и поступања у случају непосредне пријетње од ризика;
- активности и поступања за вријеме ризика;
- активности и поступања за отклањање последица.

Члан 10 *(„Сл.лист ЦГ“, број 54/16)*

Активности и поступања које се обавезно спроводе у случају непосредне пријетње од ризика су нарочито:

- прикупљање података о могућем ризику;
- стављање у функцију система за јављање и обавјештавање учесника у заштити и спашавању; стављање у функцију система за обавјештавање и узбуњивање учесника у заштити и спашавању; ***НАПОМЕНА**: Измјена ступа на снагу 1. јула 2017. године.*
- обавјештавање становништва, као и надлежних органа и одговорних лица задужених за заштиту и спашавање;
- повећање интервентне спремности и активирање надлежних органа и оперативних јединица за заштиту и спашавање;
- обезбјеђивање јавног реда и мира на угроженом подручју;
- предузимање других мјера повезаних са заштитом и спашавањем.

Члан 11 *(„Сл.лист ЦГ“, број 54/16)*

Активности и поступања које се обавезно предузимају за вријеме ризика су, нарочито:

- активирање јединица за заштиту и спашавање;
- спровођење евакуације и збрињавање становништва и материјалних добара; спровођење мјера за заштиту и спашавање; ***НАПОМЕНА**: Измјена ступа на снагу 1. јула 2017. године.*
- спрјечавање ширења ризика и последица ризика;
- координација активности учесника у заштити и спашавању руковођење активностима учесника у заштити и спашавању и њихово координирање. ***НАПОМЕНА**: Измјена ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

Члан 12

Активности и поступања које се обавезно спроводе за отклањање последица ризика су, нарочито:

- процјена штете и последица;
- санација подручја захваћеног ризиком;
- обезбјеђивање и пружање неопходне помоћи угроженом и настрадалом становништву;
- спровођење здравствених и хигијенско-епидемиолошких мјера;
- спровођење одговарајуће заштите животиња и биљака и животињских и биљних производа;
- организовање снабдијевања средствима за помоћ и пружања комуналних услуга, ради брзог нормализовања живота.

Оперативне јединице

Члан 13

Заштиту и спашавање врше оперативне јединице за заштиту и спашавање (у даљем тексту: оперативне јединице).

Члан 14 став 1 тачка 2

(1) Оперативне јединице су:

2) јединице за заштиту и спашавање општина (ватрогасне јединице, јединице за пружање помоћи угроженом и настрадалом становништву и друге јединице за заштиту и спашавање), организоване као општинске службе за заштиту и спашавање (у даљем тексту: службе заштите).

Члан 18 *(Види члан 25 Закона 86/2009-1)*

(1) *- Престао да важи -*

(2) Радна мјеста на којима запослени у Министарству (надлежном за послове заштите и спашавања у ванредним ситуацијама) остварују увећање зараде из става 1 овог члана утврђују се прописом Владе Црне Горе (у даљем тексту: Влада).

(3) Професионалним спасиоцима се, због посебних услова рада, тежине, природе послова и њихове штетности по здравље, стаж осигурања рачуна у увећаном трајању, четири мјесеца за сваких 12 мјесеци проведених на раду.

(4) Запосленим у Министарству на пословима заштите и спашавања се, због посебних услова рада, тежине, природе послова и њихове штетности по здравље, на појединим радним мјестима, стаж осигурања рачуна у увећаном трајању.

(5) Радна мјеста из става 4 овог члана, на којима се стаж осигурања рачуна у увећаном трајању, као и степен увећања стажа утврђују се прописом Владе.

Члан 20 *(„Сл.лист ЦГ“, број 54/16)*

Министарство је дужно да припаднике оперативне јединице за гашење пожара из ваздуха, а општина професионалне спасиоце, осигура за случај смрти, трајног губитка опште радне способности и привремене неспособности за рад, која може наступити као последица несреће настале приликом заштите и спашавању људи и имовине, на вјежбама или за вријеме школовања.

Министарство је дужно да припаднике јединице за гашење пожара из ваздуха и јединица цивилне заштите, а општина припаднике службе заштите, осигура за случај повреде, болести и смрти, која може наступити као посљедица несреће настале приликом заштите и спашавања становништва и материјалних добара, на вјежбама и за вријеме стручног оспособљавања и усавршавања, односно оспособљавања и усавршавања.

НАПОМЕНА*: Измјена ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

III. ВАНРЕДНО СТАЊЕ

Члан 32

Органи државне управе, органи општине, привредна друштва, друга правна лица и предузетници који врше послове метеорологије, хидрологије, сеизмологије, трагања и спашавања на мору, трагања и спашавања приликом удеса и незгода у цивилном ваздухопловству, невладине организације и друга правна лица регистрована за обављање послова у области електроенергетских система, заштите животне средине, изградње објеката, водопривреде, пољопривреде, шумарства, индустрије, поморства, саобраћаја, одржавања путева и комуналних дјелатности, заштите здравља и ветеринарске дјелатности, кад утврде опасност од настанка ванредног стања, дужни су да податке о опасности одмах доставе Министарству.

IV. ПЛАНИРАЊЕ ЗАШТИТЕ И СПАШАВАЊА ПЛАНОВИ ЗАШТИТЕ И СПАШАВАЊА НАПОМЕНА*: Измјена ступа на снагу 1. јула 2017. године. („Сл.лист ЦГ“, број 54/16)*

Члан 33 *(„Сл.лист ЦГ“, број 54/16)*

(1) Основни стратешки документ за управљање ванредним стањима је Национална стратегија за ванредна стања (у даљем тексту: Национална стратегија).

(2) Национална стратегија садржи: основна стратешка рјешења и смјернице за смањење опасности наступања већих несрећа и катастрофа, концепт организованог дјеловања државних органа, органа општине, привредних друштава, других правних лица, предузетника и физичких лица, ради спрјечавања наступања већих несрећа и катастрофа превентивним дјеловањем и ублажавања посљедица, као и обавезе учесника заштите и спашавања.

(1) Заштита и спашавање спроводи се на основу планова заштите и спашавања.

(4) Општинске планове доносе скупштине општина, а предузетне планове доносе привредна друштва, друга правна лица и предузетници из члана 49 овог закона, уз сагласност Министарства.

***НАПОМЕНА**: Измјена ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

Члан 34 *(„Сл.лист ЦГ", број 54/16)*

(1) Заштита и спашавање спроводи се на основу планова за заштиту и спашавање.

(2) Планови за заштиту и спашавање су: национални акциони планови за заштиту и спашавање у ванредним стањима (у даљем тексту: национални акциони план), општински планови за заштиту и спашавање (у даљем тексту: општински план) и планови за заштиту и спашавање привредних друштава, других правних лица и предузетника (у даљем тексту: предузетни план).

(3) Планови за заштиту и спашавање израђују се на основу елабората о процјени угрожености.

(4) Елаборат из става 3 овог члана чини саставни дио плана за заштиту и спашавање.

(5) Методологија за израду елабората о процјени угрожености, односно планова за заштиту и спашавање утврђује се прописом Министарства.

(1) Планови заштите и спашавања израђују се на основу елабората о процјени ризика. Елаборат о процјени ризика саставни је дио плана заштите и спашавања.

(2) Елаборате о процјени ризика, који су саставни дио националних планова, израђује Министарство, у сарадњи са другим органима државне управе, а по потреби могу се ангажовати представници научних и стручних институција и експерти за поједине врсте ризика.

(3) Елаборате о процјени ризика, који су саставни дио општинских планова, израђује орган локалне управе којег одреди градоначелник Главног града, Пријестонице, односно предсједник општине (у даљем тексту: предсједник општине), у сарадњи са другим органима локалне управе, а по потреби, могу се ангажовати представници научних и стручних институција и експерти за поједине врсте ризика.

(4) Елаборате о процјени ризика, који су саставни дио предузетних планова, израђују привредна друштва, друга правна лица и предузетници из члана 49 овог закона.

(5) Елаборати из ст. 3, 4 и 5 овог члана, морају бити међусобно усаглашени.

(6) Садржај и методологију израде елабората о процјени ризика, као и начин њиховог усаглашавања, ажурирања и чувања прописује Министарство.

***НАПОМЕНА**: Измјена ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

Члан 35 *(„Сл.лист ЦГ", број 54/16)*

(1) Национални акциони планови израђују се за све ризике утврђене Националном стратегијом.

(2) Општински планови израђују се за општину, у складу са Националном стратегијом и националним акционим плановима.

(3) Плановима из ст. 1 и 2 овог члана нарочито се утврђују:

1) врсте ризика;
2) мјере за заштиту и спашавање;
3) оперативне јединице;
4) људски ресурси и материјално-техничка средстава које је могуће ангажовати за попуњавање оперативних јединица;
5) начин спровођења приправности и начин мобилизације оперативних јединица;
6) одговорност и овлашћења за управљање у заштити и спашавању;
7) дјеловање оперативних јединица и других учесника заштите и спашавања;
8) начин одржавања реда и безбједности приликом интервенција;
9) начин отклањања последица ризика;

10) начин обезбјеђивања финансијских средстава за спровођење плана;
11) друге мјере и активности потребне за спровођење заштите и спашавања.

(4) Општински планови за заштиту и спашавање чине саставни дио националних акционих планова.

(5) Предузетни планови израђују се за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, у складу са овим законом, и морају бити усаглашени са националним акционим плановима и са општинским плановима.

(1) Национални планови израђују се за све врсте ризика.

(2) Општински планови израђују се за општину, у складу са националним плановима.

(3) Планови из ст. 1 и 2 овог члана, нарочито садрже податке о:

- мјерама за заштиту и спашавање;
- људским и материјалним ресурсима оперативних јединица који се ангажују;
- људским и материјалним ресурсима државних органа, органа државне управе и органа општине, привредних друштава, других правних лица и предузетника који се могу ангажовати на заштити и спашавању;
- мобилизацији и активирању оперативних јединица;
- начину руковођења и координирања у активностима заштите и спашавања;
- задацима оперативних јединица и других учесника заштите и спашавања;
- начину одржавања реда и безбједности приликом спровођења активности за заштиту и спашавање;
- начину информисања јавности;
- сарадњи са другим општинама или државама приликом пријема и пружању помоћи у заштити и спашавању;
- начину обезбјеђивања финансијских средстава за спровођење плана;
- другим мјерама и активностима потребним за спровођење заштите и спашавања.

***НАПОМЕНА**: Измјена ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

IVa. РУКОВОЂЕЊЕ И КООРДИНИРАЊЕ У ЗАШТИТИ И СПАШАВАЊУ

Члан 35б *(„Сл.лист ЦГ“, број 54/16)*

(1) Руковођење заштитом и спашавањем обухвата одлучивање о питањима која се односе на предузимање конкретних мјера, активности и поступања, као и на извршавање задатака из области заштите и спашавања.

(2) Руковођење из става 1 овог члана, врши се у складу са плановима за заштиту и спашавање и на основу претходно процијењене конкретне ситуације на одређеном подручју.

(3) Координирање подразумијева временску и просторну усклађеност дјеловања свих учесника у заштити и спашавању по етапама извршавања задатака, као и њихово правовремено информисање.

(4) Ради руковођења и координирања у заштити и спашавању, образују се тимови, и то:

1) за територију Црне Горе - координациони тим за заштиту и спашавање (у даљем тексту: Координациони тим);
2) за територију општине - општински тим за заштиту и спашавање (у даљем тексту: Општински тим).

***НАПОМЕНА**: Допуна ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

Члан 35ц *(„Сл.лист ЦГ“, број 54/16)*

(1) Општински тим чине предсједник општине, који је руководилац тима; командир службе заштите, који је замјеник руководиоца тима и чланови: представник организационе јединице Министарства надлежне за послове заштите и спашавања, старјешине органа локалне управе, одговорна лица у привредним друштвима и другим субјектима чија је дјелатност у вези са заштитом и спашавањем и представник Црвеног крста.

(2) Руководиоца тима, замјеника руководиоца тима и чланове Општинског тима именује предсједник општине.

(3) У раду Општинског тима, по позиву, могу учествовати старјешине и представници других органа општине, представници других организација и институција, као и експерти из области заштите и спашавања.

(4) Општински тим има секретара, кога именује и разрјешава руководилац Општинског тима.

(5) Секретар Општинског тима стара се о извршавању наредби и закључака Општинског тима.

(6) Стручне и административне послове за потребе Општинског тима врши служба заштите.

***НАПОМЕНА**: Допуна ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

Члан 35ђ *(„Сл.лист ЦГ“, број 54/16)*

(1) Општински тим:

1) руководи активностима учесника заштите и спашавања на територији општине;
2) руководи и координира у спровођењу мјера за заштиту и спашавање;
3) организује и координира акције за заштиту и спашавање;
4) прати стање и организацију заштите и спашавања у општини и предлаже мјере за њихово побољшање у области организације, руковођења, координирања, опремања и друге мјере;
5) доноси наредбе и закључке за спровођење мјера и активности за заштиту и спашавање, осим наредби које доноси општина;
6) процјењује угроженост од настанка ванредног стања и о томе обавјештава Оперативни штаб;
7) подноси Координационом тиму извјештај о предузетим мјерама и активностима у заштити и спашавању;
8) сарађује са општинским тимовима сусједних општина;
9) врши и друге послове прописане законом.

(2) Општински тим дужан је да сарађује са Координационим тимом и Оперативним штабом.

(3) Општински тим доноси пословник о раду којим се ближе уређују питања од значаја за рад Општинског тима.

***НАПОМЕНА**: Допуна ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

Члан 35е *(„Сл.лист ЦГ“, број 54/16)*

(1) Министарство организује оспособљавање и провјеру оперативне спремности чланова тимова из члана 35б став 4 овог закона, у складу са програмом оспособљавања за руковођење и координирање у заштити и спашавању.

(2) Министарство води евиденцију о спроведеном оспособљавању и провјери оперативне спремности из става 1 овог члана.

(3) Програм оспособљавања и начин спровођења програма и провјере оперативне спремности из става 1 овог члана, као и садржај и начин вођења евиденције из става 2 овог члана, прописује Министарство.

***НАПОМЕНА**: Допуна ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

V. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ УЧЕСНИКА ЗАШТИТЕ И СПАШАВАЊА

Права и обавезе општине

Права и обавезе органа општине, службе заштите и припадника службе заштите

***НАПОМЕНА**: Измјена ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

Члан 41 *(„Сл.лист ЦГ“, број 54/16)*

Општина, у остваривању права и обавеза у области заштите и спашавања:

- најмање једном годишње, разматра стање заштите и спашавања;
- утврђује изворе и начин финансирања система заштите и спашавања на свом подручју;
- доноси општински план;
- организује и опрема службу заштите;
- одлучује о висини средстава из буџета за накнаду штете проузроковане ризиком;
- одређује, на основу процјене опасности од настанка техничко-технолошке или друге несреће, привредна друштва, друга правна лица и предузетнике који су у обавези да организују предузетне јединице, уз сагласност Министарства;

- врши и друге послове заштите и спашавања утврђене законом.

У остваривању права и обавеза општине у области заштите и спашавања, скупштина општине:

- доноси општинске планове;
- доноси програм развоја система заштите и спашавања на својој територији;
- утврђује начин финансирања система заштите и спашавања на својој територији;
- најмање једном годишње, разматра стање система заштите и спашавања у општини;
- доноси одлуку о одређивању локације за уништавање неексплодираних убојних средстава, по прибављеном мишљењу Министарства;
- одлучује о висини средстава из буџета општине за накнаду штете проузроковане ризиком;
- врши и друге послове заштите и спашавања у складу са законом.

***НАПОМЕНА**: Измјена ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

Члан 42 *(„Сл.лист ЦГ“, број 54/16)*

(1) У случају непосредне пријетње од ризика или за вријеме ризика на подручју општине, предсједник општине има право и обавезу да мобилише све људске и материјалне ресурсе са подручја те општине, у складу са општинским планом.

(2) Мобилисана лица у складу са ставом 1 овог члана имају право на накнаду трошкова из буџета општине, у складу са прописом општине.

(3) У случају када служба заштите, предузетне и друге оперативне јединице на подручју општине нијесу у могућности да отклоне ризик, Министарство је дужно да пружи одговарајућу помоћ општини, на њен захтјев.

У остваривању права и обавеза општине у области заштите и спашавања, предсједник општине:

- организује и опрема службу заштите;
- одређује, на основу процјене опасности од настанка елементарне непогоде, техничко-технолошке или друге несреће, привредна друштва, друга правна лица и предузетнике који су у обавези да организују предузетне јединице, уз сагласност Министарства;
- доноси наредбу о евакуацији становништва са једног на други дио територије општине;
- утврђује висину штете настале од посљедица елементарне непогоде, техничко-технолошке и друге несреће и, у року од 30 дана од дана њиховог престанка, доставља извјештај Влади о процијењеним штетама и насталим посљедицама.

***НАПОМЕНА**: Измјена ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

Члан 43 *(„Сл.лист ЦГ“, број 54/16)*

(1) Служба заштите је професионална служба организована у складу са посебним законом.

(2) Служба заштите врши нарочито сљедеће послове:

- пружање помоћи угроженом и настрадалом становништву;
- гашење пожара и спашавање приликом пожара;
- спашавање из рушевина, земљаних клизишта и снијежних лавина;
- спашавање приликом поплава и других временских непогода и еколошких и других несрећа на мору, ријекама и језерима;
- спашавање у планинама;
- спашавање у јамама;
- спашавање приликом саобраћајних несрећа;
- спашавање приликом удеса и незгода у цивилном ваздухопловству;
- спашавање приликом рударских несрећа.

(1) У случају непосредне пријетње од ризика или за вријеме ризика на подручју општине, Општински тим дужан је да ангажује све људске и материјалне ресурсе са подручја те општине, у складу са општинским планом.

(2) У случају из става 1 овог члана, Општински тим доноси наредбу о обавези грађана који нијесу распоређени у оперативне јединице да учествују у спровођењу мјера за заштиту и спашавање.

(3) О грађанима који учествују у спровођењу мјера за заштиту и спашавање Општински тим води евиденцију.

(4) Грађанима из става 3 овог члана припада накнада трошкова из буџета општине, у складу са прописом општине.

(5) У случају кад се ангажовањем људских и материјалних ресурса из става 1 овог члана не може отклонити ризик на подручју општине, Оперативни штаб је дужан да на захтјев Општинског тима пружи одговарајућу помоћ општини.

***НАПОМЕНА**: Измјена ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

***Члан 44** („Сл.лист ЦГ", број 54/16)*

(1) Рад службе заштите заснива се на принципима командовања.

(2) Службом заштите руководи командир службе.

(2) Командир службе може да буде лице које има најмање VII степен стручне спреме техничке струке, положен стручни испит за вршење послова руковођења службом заштите и пет година радног искуства на пословима заштите и спашавања.

(4) Програм и начин полагања стручног испита из става 3 овог члана утврђује се прописом Министарства.

(1) Служба заштите је професионална служба организована у складу са посебним законом.

(2) Служба заштите врши нарочито сљедеће послове:

- пружање помоћи угроженом и настрадалом становништву;
- гашење пожара и спашавање приликом пожара;
- спашавање из рушевина, клизишта и снијежних лавина;
- спашавање приликом поплава и других елементарних непогода;
- спашавање у планинама и кањонима;
- спашавање приликом саобраћајних несрећа;
- спашавање приликом удеса и незгода у цивилном ваздухопловству.

(3) Рад службе заштите заснива се на принципима командовања у складу са правилима службе заштите.

(4) Послове заштите и спашавања у служби заштите врше ватрогасци-спасиоци.

***НАПОМЕНА**: Измјена ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

Добровољне јединице

Члан 71

(1) Чланови добровољних јединица ангажовани у заштити и спашавању имају, за вријеме одсуствовања са рада, право на накнаду.

(2) Накнаду из става 1 овог члана исплаћују привредна друштва, друга правна лица и предузетници код којих су запослени чланови добровољних јединица, у висини њихове зараде.

(3) Средства исплаћена у складу са ставом 2 овог члана падају на терет општине на чијој територији је вршена заштита и спашавање, односно на територији на којој су дјеловале добровољне јединице.

(4) Припадници добровољних јединица који су незапослени, за учествовање у акцијама заштите и спашавања могу од општине да захтијевају накнаду, у року од 30 дана од дана завршетка акције заштите и спашавања, у висини коју одређује општина.

Члан 72

(1) Добровољне јединице дужне су да воде евиденцију о свим активностима на заштити и спашавању.

(2) Начин вођења евиденције из става 1 овог члана утврђује се прописом Министарства.

(3) Добровољне јединице дужне су да Министарству и предсједнику општине достављају годишњи и мјесечни извјештај о раду.

VI. МЈЕРЕ ЗА ЗАШТИТУ И СПАШАВАЊЕ

3) Збрињавање настрадалог и угроженог становништва

Члан 80

(1) Збрињавање настрадалог и угроженог становништва обухвата прихватање, смјештај и обезбјеђивање основних услова за живот настрадалог и угроженог становништва.

(2) Црна Гора и општина су дужне да обезбиједе смјештај и хитно збрињавање становништва које је, због ризика, остало без дома и средстава за живот и које се, због угрожености, налази изван мјеста становања.

(3) Трошкови смјештаја и обезбјеђења основних услова за живот становништва из става 2 овог члана падају на терет Црне Горе и општине из које се врши збрињавање становништва.

Члан 80а *(„Сл.лист ЦГ“, број 54/16)*

(1) Планирање збрињавања угрожених, настрадалих, избјеглих и евакуисаних лица врши Општински тим.

(2) Збрињавањем угрожених, настрадалих, избјеглих и евакуисаних лица непосредно руководи Општински тим, док се не створе услови у којима ће даљу бригу о збрињавању преузети надлежни органи државне управе, органи општине и други надлежни субјекти.

(3) Црвени крст води евиденцију о жртвама елементарне непогоде и друге несреће, тражи лица која су пријављена као нестала усљед елементарне непогоде и друге несреће, обавјештава чланове породица и надлежне органе и обавља послове спајања породица које су раздвојене, у складу са законом којим се уређује дјеловање Црвеног крста.

НАПОМЕНА*: Допуна ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

Члан 80б *(„Сл.лист ЦГ“, број 54/16)*

(1) Власници и корисници објеката и просторија у јавној употреби (туристичко-угоститељски објекти, рекреациони центри, здравствене установе које обављају дјелатност рехабилитације, студентски и ученички домови, школе и др.), као и власници приватних објеката погодних за смјештај људи, дужни су да приме на привремени смјештај људе са угрожених подручја, кад то наложи општински тим.

(2) Накнаду за коришћење објеката и просторија из става 1 овог члана, исплаћује општина по тржишним условима на дан предаје тих објеката и просторија на коришћење.

НАПОМЕНА*: Допуна ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

7) Заштита и спашавање од пожара

Члан 84

Државни органи, органи општине, привредна друштва, друга правна лица, предузетници и физичка лица дужни су да, под условима и на начин прописан овим законом, учествују у гашењу пожара и спашавању људи и материјалних добара угрожених пожаром и да ставе на располагање свој алат, превозна, техничка и друга потребна средства за гашење и спашавање људи и материјалних добара угрожених пожаром.

Државни органи, органи државне управе, органи општине, привредна друштва, друга правна лица, предузетници и физичка лица дужни су да, под условима и на начин прописан овим законом, учествују у гашењу пожара и спашавању људи и материјалних добара угрожених пожаром и да ставе на располагање свој алат, превозна, техничка и друга потребна средства за гашење и спашавање људи и материјалних добара угрожених пожаром.

НАПОМЕНА*: Измјена ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

Члан 85

(1) Мјере за заштиту од пожара, у смислу овог закона, нарочито, су:

- избор локације и диспозиције објеката, као и избор материјала, уређаја, инсталација и конструкција којима ће се спријечити или свести на најмању мјеру могућност избијања и ширења пожара;
- изградња прилазних путева и пролаза;
- обезбјеђење потребних количина воде и других средстава за гашење пожара;

- избор технолошких процеса и одржавање уређаја којима се обезбјеђује заштита од пожара;
- забрана употребе отворене ватре и других извора паљења у објектима и просторијама у којима би због тога могло доћи до пожара;
- постављање уређаја за аутоматско јављање о пожару, уређаја за гашење пожара и спрјечавање његовог ширења, уређаја за мјерење концентрације експлозивних смјеша (гасови, паре и прашина) и других уређаја за контролу безбједности одвијања технолошког процеса;
- одржавање и контрола исправности уређаја и инсталација чија неисправност може утицати на настанак и ширење пожара;
- организовање осматрачке службе и обезбјеђење опреме и средстава за гашење шумских пожара.

(2) Ради спровођења мјера из става 1 овог члана, просторни односно урбанистички план, са детаљном разрадом, садржи и:

- систем објеката водоснабдијевања, са примарном и секундарном мрежом и одговарајућим капацитетима за потребе заштите од пожара;
- удаљеност између зона предвиђених за стамбене и јавне објекте и зона предвиђених за индустријске објекте, складишта запаљивих течности, гасова и експлозивних материјала;
- удаљеност између објеката различите намјене унутар индустријске зоне и - ширину путева који омогућавају приступ ватрогасним возилима до сваког објекта и њихово маневрисање за вријеме гашења пожара.

10) Заштита и спашавање животиња и производа животињског поријекла

Члан 109 *(„Сл.лист ЦГ“, број 54/16)*

(1) Заштита и спашавање животиња и производа животињског поријекла обухвата заштиту животиња и производа животињског поријекла од дјеловања природних непогода, епизоотија, епифитотија и других несрећа и указивање прве ветеринарске помоћи повријеђеној, обољелој и контаминираној стоци стандардним и приручним средствима на мјесту повређивања.

(2) Заштиту, спашавање и збрињавање угрожених, настрадалих, обољелих и затрованих животиња, као и заштиту и спашавање производа животињског поријекла од опасности и посљедица елементарне непогоде и друге несреће, организује и усклађује Општински тим. ***НАПОМЕНА****: Допуна ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

(3) Привредна друштва, ветеринарске установе и амбуланте, као и комунална предузећа дужна су да ставе на располагање запослене и средства, пруже стручну и другу помоћ и учествују у активностима из става 2 овог члана. ***НАПОМЕНА****: Допуна ступа на снагу 1. јула 2017. године.*

VII. ФИНАНСИРАЊЕ

Члан 116

Заштита и спашавање се финансира из:

- буџета Црне Горе;
- буџета општина;
- добровољних доприноса;
- међународне помоћи;
- средстава привредних друштава, других правних лица и предузетника;
- осталих извора.

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 122

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе Закон о заштити од пожара ("Службени лист РЦГ", број 47/92), Закон о заштити од елементарних непогода ("Службени лист РЦГ", број 57/92) и одредба члана 7 став 2 Закона о етажној својини ("Службени лист РЦГ", број 71/04).

*****

12.2. Закон о експлозивним материјама

(„Сл.лист ЦГ", бр. 49/08, 58/08 и 31/14; Види: чл. 14. Закона - 40/11-1)

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређења

Члан 1

Овим законом прописују се услови за производњу, промет, набавку, складиштење и употребу експлозивних материја ради заштите живота, здравља и безбједности људи, животиња и биљака, животне средине и имовине, као и питања од значаја за обављање ове дјелатности.

Дозвола за извођење јавног ватромета

Члан 51 *(„Сл.лист ЦГ", број 31/14)*

(1) Дозвола за извођење јавног ватромета се издаје на захтјев привредног друштва, другог правног лица и предузетника које има дозволу за вршење дјелатности јавних ватромета.

(2) Дозволом за извођење јавног ватромета одређује се врста и разред пиротехничких средстава за ту намјену, мјесто и вријеме извођења јавног ватромета, као и одговорно лице и лице које изводи јавни ватромет.

(2) Уз захтјев из става 1 овог члана прилаже се:

- план о извођењу јавног ватромета;
- сагласност власника или корисника земљишта, односно објекта са којег се планира извођење јавног ватромета;
- писани доказ да је приликом извођења јавног ватромета обезбијеђено присуство службе јединице локалне самоуправе надлежне за заштиту и спашавање.

(3) Ближе услове и безбједносне мјере за извођење јавног ватромета, као и садржај плана о извођењу јавног ватромета прописује Министарство.

*

12.3. Закон о заштити лица и имовине

(„Сл.лист ЦГ", бр. 1/14 и 6/14 од 04.02.2014.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

Овим законом уређује се дјелатност заштите лица и имовине које не обезбјеђује држава (у даљем тексту: заштита), услови и начин вршења послова заштите и друга питања од значаја за вршење послова заштите.

II. ДЈЕЛАТНОСТ И ПОСЛОВИ ЗАШТИТЕ

Обавезно штићени објекти органа државне управе, локалне самоуправе и јавних предузећа

Члан 15

Обавезно штићени објекти органа државне управе, локалне самоуправе и јавних предузећа штите се у складу са овим законом, ако нијесу штићени у складу са другим прописима.

План заштите

Члан 16

(1) Заштита обавезно штићених објеката врши се на основу плана заштите, који, на основу уговора из члана 10 овог закона, израђује привредно друштво, друго правно лице и предузетник који обављају дјелатност заштите. План заштите израђује лице које има високу школску спрему и најмање пет година радног искуства на пословима заштите.

(2) Ако привредно друштво, друго правно лице и предузетник које је закључило уговор са наручиоцем услуга заштите обавезно штићеног објекта нема запослено лице из става 1 овог члана,

може ради израде плана заштите закључити уговор са другим привредним друштвом, правним лицем или предузетником који има запослено лице које испуњава прописане услове.

(3) План заштите обавезно штићених објеката садржи процјене безбједности, угрожености и ризика, елаборат физичког обезбјеђења и пројекат техничке заштите.

(4) Пројекат техничке заштите израђује лице које има лиценцу или овлашћење за израду пројекта техничке заштите, издату у складу са прописима којима се уређује уређење простора и изградња објеката.

(5) Ближи садржај плана заштите из става 1 овог члана прописује Министарство.

Сагласност на план заштите

Члан 17

Сагласност на план заштите из члана 16 овог закона, на захтјев наручиоца услуге заштите обавезно штићеног објекта, даје Министарство.

Оперативни центар

Члан 19

(1) Привредно друштво, друго правно лице и предузетник који обављају дјелатност заштите могу да организују оперативни центар.

(2) Оперативном центру се просљеђују сигнали са система техничке заштите и друга обавјештења кад постоји непосредна пријетња за безбједност штићеног објекта.

(3) Привредно друштво, друго правно лице и предузетник из става 1 овог члана дужни су да обезбиједе дежурство у оперативном центру и најмање два лица која врше послове заштите који ће по примљеном сигналу или другом обавјештењу обезбиједити штићени објекат.

*****

12.4. Закон о хитној медицинској помоћи *(„Сл.лист ЦГ“, број 49/08 од 15.08.2008.)*

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Хитна медицинска помоћ (у даљем тексту: хитна помоћ), као посебна област здравствене дјелатности која се обавља на примарном нивоу, организује се ради предузимања неопходне и неодложне медицинске интервенције, чије би непредузимање угрозило живот и здравље грађана или изазвало трајно оштећење и спроводи у складу са овим законом и прописима о здравственој заштити и здравственом осигурању.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА ХИТНЕ ПОМОЋИ

1. Завод

Члан 9 став 3

(3) На подручјима на којима је, због транзита и боравка туриста, повећан број корисника здравствене заштите, Завод *(за хитну помоћ)* по прибављеном мишљењу органа државне управе надлежаног за послове здравља (у даљем тексту: Министарство), у сарадњи са надлежним органима локалне самоуправе, може привремено да отвори подстанице за хитну помоћ.

III. ФИНАНСИРАЊЕ ХИТНЕ ПОМОЋИ

Члан 23 став 2

(2) Рад привремених подстаница за хитну помоћ из члана 9 овог закона, као и број тимова хитне помоћи изнад утврђеног броја тимова финансирају се из средстава локалне самоуправе.

*****

12.5. Закон о одбрани

(„Сл.лист РЦГ“, број 47/07 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 88/09 и 14/12 од 07.03.2012.; Види члан 25 Закона 56/09-1 и члан 157 Закона 25/10-1)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1 *(„Сл.лист ЦГ“, број 88/09)*

Овим законом уређује се организација и функционисање јединственог система одбране Црне Горе, права и дужности носилаца одбрамбених припрема и друга питања од интереса за одбрану Црне Горе.

Члан 5 став 1 тачка 3 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 88/09 и 14/12)*

(1) Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

3) носиоци одбрамбених припрема су: грађани, Војска, државни органи, органи државне управе, локалне самоуправе и локалне управе, привредна друштва, друга правна лица и предузетници;

II. ПРАВА И ДУЖНОСТИ НОСИЛАЦА ОДБРАМБЕНИХ ПРИПРЕМА

2. Права и дужности правних лица

Члан 22

(1) Прије разматрања планског документа од стране Владе, односно извршног органа јединице локалне самоуправе, орган надлежан за припремне послове (у даљем тексту: носилац припремних послова) дужан је доставити плански документ на мишљење Министарству.

(2) Мишљење из става 1 овог члана Министарство доставља носиоцу припремних послова у року од 15 дана од дана пријема планског документа.

(3) Приликом пројектовања, изградње и реконструкције објеката од посебног значаја за одбрану, инвеститори су дужни да се придржавају посебних услова у погледу потреба одбране, које прописује Министарство.

(4) Сагласност о испуњености услова из става 2 овог члана даје Министарство.

(5) Сагласност из става 3 овог члана инвеститор је у обавези да достави органу надлежном за издавање грађевинске дозволе, уз захтјев за издавање грађевинске дозволе.

4. Права и дужности органа државне управе и локалне самоуправе

2) Локална самоуправа

Члан 37

Локална самоуправа у оквиру утврђених надлежности одговорна је за организовање и усклађивање активности носилаца одбрамбених припрема на реализацији задатака из Плана одбране Црне Горе.

VI. ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

Члан 55 *(„Сл.лист ЦГ“, број 88/09)*

(1) Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона и прописа донесених на основу овог закона врши Министарство (надлежно за послове одбране).

(2) Инспекцијски надзор у оквиру надлежности Министарства из става 1 овог члана врши инспекција за одбрану, у складу са законом којим се уређује инспекцијски надзор.

(3) Ближи начин вршења инспекцијског надзора из става 1 овог члана прописује Министарство.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 61

Даном ступања на снагу овог закона престаје примјена Закона о одбрани ("Службени лист СРЈ", бр. 43/94, 28/96, 44/99 и 3/02) и Закона о општенародној одбрани ("Службени лист РЦГ", бр. 8/83, 27/87, 33/88 и 34/91).

*****

12.6. Закон о Црвеном крсту Црне Горе

(„Сл.лист РЦГ“, број 28/06 од 03.05.2006.)

Положај

Члан 1

Црвени крст Црне Горе је независна и добровољна хуманитарна организација, која дјелује на основу принципа и Мисије Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумјесеца.

Послови од јавног интереса

Члан 9

(1) Црвени крст врши следеће послове од јавног интереса, и то:

1) заступа и спроводи начела и Мисије Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумјесеца, као и међународног хуманитарног права, прати и надзире њихову примјену у оружаним сукобима и залаже се за заштиту свих жртава и остваривање људских права из своје надлежности;
2) организује упознавање грађана са Женевским конвенцијама о заштити жртава рата од 12. августа 1949. године и Допунским протоколима уз ове конвенције од 8. јуна 1977. године;
3) обавља и друге послове који произилазе из одредаба Женевских конвенција и других међународним уговорима преузетих обавеза које се односе на пружање хуманитарне помоћи;
4) обавља послове Службе тражења ради прикупљања и евидентирања података о евакуисаним, избјеглим, расељеним и несталим лицима усљед ратних разарања, природних и других несрећа и опасности у миру и рату и ради тражења несталих лица;
5) учествује у прихвату и смјештају евакуисаног становништва, избјеглих и расељених лица, пружању помоћи и спровођењу других мјера које могу допринијети збрињавању настрадалог и угроженог становништва избјеглих и расељених лица;
6) организује прикупљање и распоређује хуманитарну помоћ примљену од међународних организација и других донатора, националних друштава Црвеног крста и Црвеног полумјесеца за хуманитарно социјалне потребе на територији Црне Горе, у миру и рату;
7) покреће, организује и спроводи или учествује у редовним и ванредним акцијама солидарности у Црној Гори за помоћ угроженим лицима и жртвама природних, еколошких и других несрећа с последицама масовних страдања, епидемија и оружаних сукоба у земљи и свијету, обезбјеђује чување одређених количина материјалних добара за те потребе;
8) сарађује и учествује у акцијама међународне помоћи и солидарности;
9) организује и спроводи стручно оспособљавање предавача за обуку из прве помоћи за возаче у сарадњи са надлежном здравственом установом, води евиденцију о обуци и издаје одговарајућа увјерења о стручној оспособљености предавача;
10) организује и спроводи обуку кандидата за возаче из прве помоћи, у сарадњи са надлежном здравственом установом, спроводи испите, води евиденцију и издаје увјерење о положеном испиту из прве помоћи, оспособљава припаднике полиције, ватрогасне службе и др;
11) спроводи обуку за пружање прве помоћи на раду, у сарадњи са надлежном здравственом установом у складу са прописима о заштити на раду;
12) организује и оспособљава екипе за дјеловање у ванредним условима у области социјалне заштите, хигијенско-епидемиолошке заштите, његе повријеђених и обољелих, спасилаштва на води и планини, психосоцијалну подршку становништва и, у сарадњу са државним органима, спроводи програм припрема за дјеловање у несрећама;
13) врши популарисање, организује акције добровољног давалаштва крви у сарадњи са здравственим установама за трансфузију крви, води о њима евиденцију, утврђује услове за додјелу признања добровољним даваоцима крви и додјељује им иста;
14) организује Службу спашавања на води и Службу за спашавање на планинама, спроводи обуку спасилаца за рад у тим службама, води евиденцију и издаје увјерења о

оспособљености, организује обнављање знања и провјеру физичке способности спасилаца сваке године;

15) спроводи континуирану едукацију и информисање становништва о опасностима од мина и других експлозивних направа.

(2) У вршењу послова из става 1 овог члана Црвени крст има положај организације која помаже државним органима.

(3) Црвени крст подноси Влади Републике Црне Горе (у даљем тексту: Влада) годишњи извјештај о вршењу послова од јавног интереса, до 31. марта текуће године за претходну годину.

(4) Ближе прописе за спровођење послова из тач. 9, 10 и 11 овог члана доноси орган управе надлежан за послове здравља.

Служба тражења

Члан 10

(1) Послове који проистичу из одредаба Женевских конвенција о заштити жртава рата, од 12. августа 1949. године, у Црвеном крсту врши Служба тражења.

(2) Служба тражења обавља послове обавјештавања и тражења жртава природних и других несрећа, са последицама масовних страдања, као и мирнодопска тражења, а нарочито:

- прикупља, евидентира и обрађује податке; пружа заинтересованим појединцима, надлежним органима и организацијама обавјештења о жртвама оружаних сукоба - ратним заробљеницима, цивилним интернирцима, азилантима, лицима на принудном боравку, рањеним, болесним и умрлим припадницима оружаних снага, несталој дјеци, дјеци евакуисаној у друге земље, као и дјеци одвојеној од родитеља током оружаног сукоба и других несрећа;
- врши размјену породичних порука и спајање чланова породице раздвојених усљед елементарних непогода и других ванредних стања;
- обавља и друге послове у складу са Статутом Црвеног крста.

Финансирање Црвеног крста

Члан 15

За вршење послова од јавног интереса из чл. 9 и 10 овог закона, Црвеном крсту се обезбјеђују средства у буџету Републике и буџету локалне самоуправе.

Достава података

Члан 22

Државни и други органи дужни су да, по службеној дужности, Црвеном крсту доставе све податке утврђене Женевским конвенцијама и Допунским протоколима о лицима заштићеним тим Конвенцијама и Протоколима, у року од 15 дана од дана прибављања података о тим лицима.

Сарадња

Члан 23

(1) У обављању послова од јавног интереса и других задатака утврђених овим законом, Црвени крст сарађује са државним органима, органима локалне самоуправе, војском, полицијом, здравственим установама, установама социјалне и дјечје заштите, образовања и другим правним и физичким лицима.

(2) Органи, установе и друга правна лица из става 1 овог члана обавезни су да Црвеном крсту доставе податке и чињенице којима располажу и пруже стручну и другу помоћ из своје надлежности, ради извршавања његових задатака.

Престанак важења

Члан 29

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о положају и овлашћењима Црвеног крста Црне Горе ("Службени лист СРЦГ", бр. 51/76, 32/82, 20/88 и 48/90).

***

13. ОБЕЗБЈЕЂЕЊЕ КОНКУРЕНТНОСТИ И ЗАШТИТА ПОТРОШАЧА

13.1. Закон о контроли државне помоћи

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 74/09 и 57/11 од 30.11.2011.)

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

(1) Овим законом уређују се услови и поступак давања и контроле коришћења државне помоћи, примјеном принципа тржишне економије, очувања конкуренције и обезбјеђења транспарентности извршавања обавеза преузетих потврђеним међународним уговорима.

(2) Овај закон не примјењује се за намјене подстицаја развоја пољопривреде и рибарства.

Државна помоћ

Члан 2

Државна помоћ су расходи, умањени приходи или умањење имовине државе, односно општине, којом се нарушава или може нарушити слободна конкуренција на тржишту и која може утицати на трговину између Црне Горе и Европске Заједнице или државе чланице Централно-европског уговора о слободној трговини (*CEFTA*), довођењем у повољнији тржишни положај одређених привредних субјеката, производа или услуга.

Значење израза

Члан 3 став 1 тачка 4

(1) Изрази употријебљени у овом закону имају сљедеће значење:

4) давалац државне помоћи је орган државне управе, органи локалне управе и правно лице које управља и располаже приходима уведеним законом и на основу закона.

Помоћ која се не сматра државном помоћи

Члан 5

Државном помоћи из члана 2 овог закона не сматра се:

1) улагање, односно умањење прихода даваоца државне помоћи на тржишним принципима којим корисник не стиче економску предност;
2) инвестирање даваоца у инфраструктуру у општој употреби, ако изградња те инфраструктуре није у искључивом интересу привредног субјекта;
3) купопродаја непокретности даваоца државне помоћи, ако је цијена купопродаје утврђена на тржишним принципима, аукцијом и на основу процјене независног процјенитеља;
4) гаранција државе за зајам кориснику, који у посљедње двије године које претходе давању гаранције, није у финансијским извјештајима исказао раст губитка, смањење прихода, раст залиха на складишту, смањење прилива готовине, раст задужености и смањење вриједности имовине, под условима да:
   - корисник зајма може на финансијском тржишту добити зајам под тржишним условима;
   - се гаранција државе даје за одређени износ кредита, на одређено вријеме;
   - износ гаранције не покрива више од 80% кредитне обавезе;
   - се за гаранцију зарачунава тржишна цијена.

Дозвољена државна помоћ

Члан 6 *(„Сл.лист ЦГ“, број 57/11)*

(1) Изузетно од члана 2 овог закона, могу бити дозвољене сљедеће државне помоћи усмјерене за:

- унапрјеђивање економског развоја Црне Горе;
- отклањање озбиљних поремећаја у привреди Црне Горе;
- унапређење развоја региона или јединице локалне самоуправе или унапређење развоја одређених привредних дјелатности, ако се тиме значајно не утиче на тржишне услове и конкуренцију на тржишту;
- очување културног и историјског насљеђа;

- намјене социјалног карактера које се додјељују појединачним потрошачима, под једнаким условима;
- отклањање штета насталих усљед природних непогода или ванредних околности;
- извршавање послова од јавног интереса у обављању привредних дјелатности који су повјерени правним лицима, у висини потребној за извршавање тих послова.

(2) Ближи критеријуми, услови и начин додјеле државне помоћи уређују се прописом Владе Црне Горе (у даљем тексту: Влада).

Врсте државних помоћи

Члан 7

Државна помоћ може се давати као:

1) субвенција;
2) фискална олакшица (порези, доприноси и други јавни приходи);
3) гаранција државе или општине;
4) субвенција каматних стопа за зајмове;
5) уступање добити, односно дивиденди државе или општине за развојне програме даваоца привредним субјектима;
6) отпис дуга;
7) продаја непокретности државе или општине по цијени нижој од тржишне или куповина по цијени вишој од тржишне вриједности;
8) друга помоћ у складу са законом.

III. ПОСТУПАК ПРИЈАВЉИВАЊА И КОНТРОЛЕ КОРИШЋЕЊА ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ

Пријављивање државне помоћи

Члан 16

(1) Давалац државне помоћи дужан је да, прије додјеле државне помоћи, поднесе пријаву државне помоћи Комисији.

(2) Подносилац пријаве може да повуче пријаву прије доношење рјешења Комисије.

(3) Подносилац пријаве одговара за истинитост и тачност података наведених у пријави.

Шема државне помоћи и индивидуална државна помоћ

Члан 17

(1) Државна помоћ пријављује се као:

1) шема државне помоћи и
2) индивидуална државна помоћ.

(2) Предлагач шеме државне помоћи дужан је да нацрт, односно предлог акта достави Комисији, ради оцјене усклађености са овим законом.

(3) У случају да послије подношења пријаве дође до промјене већ пријављене државне помоћи, давалац државне помоћи, односно предлагач шеме или индивидуалне државне помоћи дужан је да насталу промјену пријави Комисији.

(4) Пријављена државна помоћ не смије се додијелити до доношења рјешења Комисије о усклађености државне помоћи са овим законом.

Достављање документације

Члан 18

(1) Давалац државне помоћи дужан је да, уз пријаву државне помоћи из члана 16 став 1 овог закона, достави прописану документацију.

(2) Давалац државне помоћи дужан је да, на захтјев Комисије, достави и додатне податке и документацију у року који одреди Комисија, који не може бити дужи од 30 дана од дана пријема захтјева Комисије.

(3) Ако давалац државне помоћи не достави податке и документацију у року из става 2 овог члана, пријава државне помоћи се сматра повученом.

(4) Начин и поступак подношења пријаве државне помоћи и садржај документације која се подноси уз пријаву утврђује се прописом Владе.

Право учешћа у раду Комисије

Члан 22

Давалац, односно корисник државне помоћи има право да учествује у раду Комисије у поступку оцјењивања усклађености државне помоћи са овим законом, без права гласа.

Годишњи извјештај

Члан 23 став 1

(1) Давалац државне помоћи дужан је да Министарству (финансија) до 15. марта текуће за претходну годину достави податке о пријављеним и додијељеним државним помоћима.

IV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Достављање података

Члан 26

(1) Даваоци државних помоћи дужни су да Министарству доставе попис прописа и општих аката који су важили до 1. јануара 2008. године и који се примјењују на дан ступња на снагу овог закона, а на основу којих су вршене додјеле, односно на основу којих се додјељују државне помоћи, у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Министарство је дужно да обједини попис прописа и општих аката из става 1 овог члана и достави Комисији (за контролу државне помоћи).

(3) Комисија ће доставити мишљење даваоцима државне помоћи о усклађености прописа и општих аката из става 1 овог члана, у року од 90 дана од доставе пописа прописа и општих аката од стране даваоца из става 1 овог члана.

(4) Даваоци државне помоћи дужни су да, до 31. марта 2010. године, доставе Комисији начин и рокове усклађивања прописа и општих аката из става 1 овог члана.

(5) Комисија ће припремити програм усклађивања прописа и општих аката до 15. априла 2010. године и доставити Влади.

(6) Даваоци државне помоћи дужни су да прописе и опште акте из става 1 овог члана ускладе са овим законом до 31. децембра 2011. године.

Престанак важења закона

Члан 29

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о контроли државне подршке и помоћи ("Службени лист РЦГ ", бр. 26/07).

*****

13.2. Закон о заштити потрошача

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 2/14, 6/14 и 43/15 од 08.08.2015.)

ДИО ПРВИ

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом уређује се заштита права потрошача при куповини и другим облицима промета производа на тржишту, а нарочито: заштита економских интереса, правна заштита, информисање и образовање, удруживање потрошача ради заштите њихових интереса и друга питања од значаја за заштиту потрошача.

ДИО ЧЕТВРТИ
ЗАШТИТА ПРАВА ПОТРОШАЧА
Глава II
ИМОВИНСКО ПРАВНА ЗАШТИТА
ОДЈЕЉАК Б
ВАНСУДСКА ЗАШТИТА
Одбор за вансудско рјешавање потрошачких спорова
Опште одредбе
Члан 133

(1) Вансудско рјешавање потрошачких спорова у циљу закључења поравнања или доношења одлуке, у складу са законом, спроводи одбор за вансудско рјешавање потрошачких спорова (у даљем тексту: Одбор) при Привредној комори Црне Горе (у даљем тексту: Комора) који је функционално независан орган.

(2) Потрошачки спор, у смислу овог закона, је спор који проистиче из правног односа потрошача и трговца.

(3) Комора врши стручне и административно-техничке послове за потребе Одбора и обезбјеђује просторије и друге техничке услове за његов рад.

(4) Локална самоуправа може, на основу споразума са Комором, да помаже рад Одбора, обезбјеђивањем просторних, техничких и других услова.

ДИО ПЕТИ
СПРОВОЂЕЊЕ ЗАШТИТЕ ПОТРОШАЧА
Глава II
СИСТЕМ ЗАШТИТЕ ПОТРОШАЧА
ОДЈЕЉАК Б
ЗАШТИТА ПОТРОШАЧА НА ДРЖАВНОМ НИВОУ
Праћење података о примјени закона
Члан 160

(1) Министарство, други органи државне управе и органи локалне управе, као и други органи надлежни за спровођење овог и других закона који садрже одредбе о заштити потрошача дужни су да воде евиденцију о подацима из надзора, укључујући и евиденцију о примљеним жалбама потрошача и њиховом рјешавању.

(2) Судови надлежни за рјешавање потрошачких спорова дужни су да воде евиденцију потрошачких спорова.

(3) Органи и судови из ст. 1 и 2 овог члана дужни су да податке из евиденције о надзору, примљеним жалбама потрошача, њиховом рјешавању и податке о потрошачким споровима достављају Министарству на прописаном обрасцу.

(4) Ближи садржај и начин вођења евиденције и обрасца за достављање података из става 1 овога члана прописује Министарство.

(5) Ближи садржај и начин вођења евиденције и обрасца за достављање података из става 2 овога члана прописује министарство надлежно за послове правосуђа.

ОДЈЕЉАК Ц
ЗАШТИТА ПОТРОШАЧА НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ
Надлежност јединица локалне самоуправе
Члан 163

(1) Јединице локалне самоуправе дужне су да учествују у заштити потрошача на свом подручју предузимањем мјера и активности из своје надлежности, а нарочито да:

1) подстичу дјеловање организација потрошача, посебно организовање савјетовалишта за потрошаче, ради бољег информисања, савјетовања и едукације потрошача у циљу остваривања њихових права и интереса;

2) планирају активности у области заштите потрошача на свом подручју у складу са политиком заштите потрошача;
3) учествују у реализацији Националног програма и Акционог плана и достављају Министарству извјештај о реализацији Акционог плана, у року од 15 дана од истека рока на који је Акциони план донесен;
4) достављају Министарству годишњи извјештај о спровођењу политике заштите потрошача на свом подручју, најкасније до 31. јануара текуће за претходну годину;
5) врше и друге послове утврђене законом.

(2) Јединице локалне самоуправе помажу рад организација потрошача нарочито обезбиједивањем простора и других услова за њихов рад.

ДИО СЕДМИ

НАДЗОР

Члан 174

(1) Надзор над спровођењем овог закона и прописа који су донијети на основу овог закона врши Министарство и орган државне управе надлежан за послове туризма.

(2) Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона врши орган управе надлежан за послове инспекцијског надзора, органи државне управе преко надлежних инспекција, независна правна лица која су овлашћена за вршење инспекцијског надзора, као и надлежни органи локалне управе преко локалних инспектора, у оквиру надлежности локалне самоуправе.

(3) Листу органа из става 2 овог члана надлежних за инспекцијски надзор над спровођењем овог закона и других закона који садрже одредбе о заштити потрошача Влада утврђује посебним актом, на предлог Министарства, у складу са законом којим се уређује инспекцијски надзор и посебним законима.

(4) Министарство сачињава Извјештај о сарадњи и поступању надлежних органа по жалбама потрошача и доставља га Европској комисији, сваке године.

Престанак важења

Члан 186

Даном почетка примјене овог закона престаје да важи Закон о заштити потрошача ("Службени лист РЦГ", број 26/07) и члан 48 Закона о измјенама и допунама закона којима су прописане новчане казне за прекршаје ("Службени лист ЦГ" број 40/11).

Ступање на снагу

Члан 187

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе", а примјењиваће се након истека шест мјесеци од дана ступања на снагу.

***

14. ОБРАЗОВАЊЕ

14.1. Општи закон о образовању и васпитању

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 64/02, 31/05, 49/07, „Сл.лист ЦГ“, бр. 45/10, 45/11, 39/13 и 44/13)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Садржај закона

Члан 1

Овим законом уређују се организација и услови за обављање образовног и васпитног рада у областима: предшколског васпитања и образовања, основног образовања и васпитања, средњег општег образовања, стручног образовања, васпитања и образовања лица са посебним потребама и образовања одраслих.

Надзор

Члан 16

(1) Надзор над спровођењем одредаба овог закона врши Министарство (надлежно за послове просвјете и науке), у складу са законом.

(2) Инспекцијски надзор над радом установа врши надлежна просвјетна инспекција.

V ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНЕ УСТАНОВЕ

Оснивање

Члан 43 *(„Сл.лист РЦГ“, бр. 31/05, 49/07 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 45/10)*

(1) Оснивач јавне установе може бити Држава, односно општина, главни град или престоница (у даљем тексту: општина).

(2) Приватну установу може да оснује домаће и страно правно или физичко лице.

(3) Гимназију, као јавну установу, може основати Држава или главни град, односно престоница.

(4) Изузетно од става 2 овог члана, страно правно и физичко лице може основати основну школу само за образовање страних држављана.

Доношење одлуке

Члан 44 *(„Сл.лист РЦГ“, број 31/05)*

(1) Акт о оснивању и укидању установе доноси оснивач.

(2) Акт о оснивању и укидању јавне установе доноси Влада односно надлежни орган општине.

Организовање подручне установе

Члан 48 *(„Сл.лист РЦГ“, бр. 31/05 и 49/07)*

(1) Одлуку о организовању подручне установе, односно васпитне јединице приватне установе доноси оснивач.

(2) Одлуку о организовању подручне установе, односно васпитне јединице јавне установе доноси Министарство.

Лиценцирање установа

Члан 49 *(„Сл.лист РЦГ“, број 31/05 и „Сл.лист ЦГ“, број 45/10)*

(1) Оснивач установе је дужан да прије почетка рада поднесе Министарству захтјев за лиценцирање уставнове.

(2) Уз захтјев за лиценцирање уставнове, оснивач подноси акт о оснивању и доказе о испуњености услова из члана 46 и 46а овог Закона.

(3) Захтјев за лиценцирање подноси се и када установа врши статусне промјене, мијења сједиште, односно објекат, организује подручну установу или уводи нове образовне програме.

Друга дјелатност установе

Члан 49а *(„Сл.лист ЦГ“, број 45/10)*

(1) Установа која има рјешење о лиценци може да обавља и другу дјелатност која је у функцији образовања и васпитања под условом да се не омета образовно-васпитна дјелатност установе.

(2) Друга дјелатност установе из става 1 овог члана може да буде давање услуга, производња, продаја и друга дјелатност којом се унапрјеђује или доприноси рационалнијем и квалитетнијем образовно-васпитном раду.

(3) Одлуку о другој дјелатности доноси орган управљања установе, уз сагласност Министарства.

(4) Одлука о другој дјелатности јавне установе садржи и план прихода и план коришћења остварених средстава за унапрјеђивање образовно-васпитног рада установа, у складу са посебним прописима који уређују ову област.

Престанак рада установе

Члан 55 *(„Сл.лист РЦГ", број 49/07)*

(1) Установа престаје са радом у случају, ако:

1) не постоји потреба за њеним постојањем;
2) не испуњава прописане услове за обављање дјелатности;
3) не обавља дјелатност за коју је основана.

(2) Оснивач је дужан да, у случају из става 1 тачка 1 овог члана, најмање једну годину прије престанка рада установе, најави њен престанак рада.

Члан 57

(1) Установа може вршити статусне промјене.

(2) Одлуку о статусној промјени установе доноси оснивач.

(3) Статусне промјене установе не могу се вршити у току наставне године.

(4) На статусне промјене установе сходно се примјењују одредбе овог закона којима се уређује оснивање и рад установе.

Сагласност на акте установе

Члан 60 став 2 *(„Сл.лист РЦГ", број 31/05)*

(2) На Статут и акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста јавне установе сагласност даје Министарство.

VII УПРАВЉАЊЕ УСТАНОВОМ

Структура школског, односно управног одбора

Члан 73 *(„Сл.лист РЦГ", бр. 31/05, 49/07 и „Сл.лист ЦГ", бр. 45/10 и 39/13)*

(1) Школски, односно управни одбор установа из области предшколског васпитања и образовања, основног образовања и васпитања, средњег општег образовања и образовања дјеце са посебним образовним потребама чине: три представника Министарства, односно три представника општине за установе чији је оснивач општина, један представник запослених и један представник родитеља.

(2) Школски, односно управни одбор установа из области стручног образовања чине: један представник запослених, четири представника Министарства, односно четири представника општине за установе чији је оснивач општина, један представник социјалних партнера и један представник родитеља.

(3) Изузетно од става 2 овог члана, управни одбор више стручне школе чине: два представника запослених, четири представника Министарства и један представник социјалних партнера.

(4) Управни одбор домова ученика, домова студената и домова ученика и студената чине: три представника Министарства, односно три представника општине за установе чији је оснивач општина, један представник запослених и један представник корисника услуга (станара).

(5) Школски, односно управни одбор мјешовитих средњих школа и образовних центара чине: два представника запослених, четири представника Министарства, односно четири представника општине за установе чији је оснивач општина и један представник социјалних партнера.

(6) Управни одбор установа за образовање одраслих чине: три представника Министарства, односно општине за установе чији је оснивач општина и по један представник запослених и социјалних партнера.

(7) Представнике Министарства бира и разрјешава министар.

(8) Представнике запослених бира наставничко, односно стручно вијеће тајним гласањем.

(9) Представнике родитеља бира савјет родитеља тајним гласањем.

(10) Сједницама школског, односно управног одбора може присуствовати представник ученичког парламента, односно полазника и представник студената.

(11) Начин избора и разрјешења чланова управног одбора из реда запослених у дому ученика, дому студената, дому ученика и студената и установама за образовање одраслих утврђује се статутом установе.

VIII РУКОВОЂЕЊЕ

Избор и разрјешење директора

Члан 80 ст. 1, 2 и 6 *(„Сл.лист РЦГ“, бр. 31/05, 49/07 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 45/10 и 39/13)*

(1) Директор јавне установе бира се на основу јавног конкурса и поднесеног програма развоја установе.

(2) Конкурс за избор директора расписује школски, односно управни одбор два мјесеца прије истека мандата директора.

(6) Директора јавне установе бира и разрјешава министар (надлежан за послове просвјете).

XVII ФИНАНСИРАЊЕ

Извори финансирања

Члан 135 став 1 тач. 1 и 2 и став 2 *(„Сл.лист РЦГ“, број 49/07 и „Сл.лист ЦГ“, број 45/10)*

(1) Образовање и васпитање се финансира из:

1) јавних прихода (буџета Црне Горе и општине);
2) средстава оснивача;

(2) Јавној установи забрањено је финансирање из средстава политичких странака.

Обезбјеђивање средстава

Члан 136 *(„Сл.лист РЦГ“, број 49/07 и „Сл.лист ЦГ“, број 45/10)*

(1) Јавној установи, из мреже установа, обезбјеђују се средства из буџета Црне Горе за:

1) бруто плате и остала лична примања запослених;
2) текуће инвестиционо одржавање;
3) инвестиције у установама;
4) материјалне трошкове и расходе за енергију;
5) перманентно усавршавање наставника;
6) допунско основно образовање грађана Црне Горе на привременом раду у иностранству;
7) основно образовање одраслих лица;
8) екстерну провјеру знања ученика прописану законом (провјера знања ученика на крају трећег циклуса, матурски и други испити);
9) стипендије за талентоване ученике;
10) такмичење ученика;
11) експерименталну наставу;
12) смјештај и исхрану ученика у дому, односно у заводу;
13) субвенцирање уџбеника са малим тиражом и уџбеника за образовање националних, односно етничких група;
14) трошкове исхране дјеце у предшколској установи чији родитељи су корисници материјалног обезбјеђења породице у складу са посебним прописима;
15) оспособљавање и усавршавање директора и за рад стручних савјета;
16) развојни, савјетодавни и истраживачки рад у образовању и васпитању;
17) развој информационог система;
18) субвенцирање рјешавања стамбених потреба запослених у установи;
19) друге обавезе утврђене законом;
20) партиципацију превоза ученика.

(2) Изузетно од одредбе става 1 овог члана, за финансирање потреба из тач. 2, 3 и 4 овог става, у јавним установама из мреже установа чији је оснивач општина, средства се обезбјеђују у буџету општине.

(3) Средства за финансирање јавних установа које нијесу у мрежи установа, а оснивач је општина обезбјеђују се у буџету општине.

Финансирање из буџета општине

Члан 136а *(„Сл.лист ЦГ“, број 45/10)*

Установа може стицати средства из буџета општине, за:

1) материјалне трошкове (одржавање хигијене, дератизацију и дезинфекцију, телефонске и поштанске услуге, интернет);
2) инвестиције у установама чији је оснивач општина;
3) осигурање објеката установе;
4) обавезни здравствени и санитарни преглед наставника и дјеце, односно ученика;
5) превоз ученика основне школе;
6) противпожарну заштиту;
7) порез и друге дажбине које прописује локална самоуправа;
8) коришћење комуналних услуга и комуналије;
9) накнаду за земљарину и фирмарину.

XIX ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важности

Члан 162

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе: Закон о усавршавању наставног и васпитног особља ("Службени лист СРЦГ", бр. 26/87); Закон о финансирању потреба у области васпитања и образовања, културе и физичке културе ("Службени лист СРЦГ", бр. 29/90 и 7/92); одредбе Закона о нострификацији и еквиваленцији свједочанстава и диплома стечених у иностранству ("Службени лист СРЦГ", бр. 6/87), које се односе на нострификацију и еквиваленцију свједочанстава о завршеном основном, средњем образовању, односно стеченом степену стручне спреме и о завршеним појединим разредима; одредбе члана 110 Закона о основној школи ("Службени лист РЦГ", бр. 34/91, 56/92, 32/93 и 20/95); одредбе члана 103 Закона о средњој школи ("Службени лист СРЦГ", бр. 28/91 и "Службени лист РЦГ", бр. 56/92 и 27/94); одредбе члана 29 Закона о предшколском васпитању и образовању ("Службени лист РЦГ", бр. 56/92); одредбе Закона о основним правима из области ученичког и студентског стандарда ("Службени лист РЦГ", бр. 6/94 и 27/94), које се односе на права ученика; одредбе поглавља "III Издавање уџбеника и наставних средстава", осим одредбе члана 14 Закона о издаваштву ("Службени лист РЦГ", бр. 20/95) и одредбе Закона о просвјетној инспекцији ("Службени лист РЦГ", бр. 20/95), које се односе на надзор у организовању и извођењу васпитно-образовног рада у предшколским установама, основним, средњим и специјалним школама, домовима ученика и другим организацијама који се баве образовањем и васпитањем.

*****

14.2. Закон о предшколском васпитању и образовању

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 64/02, 49/07, и „Сл.лист ЦГ“, бр. 80/10 и 40/16 од 30.06.2016.)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Дефиниција

Члан 1

Предшколско васпитање и образовање, као дио јединственог васпитно-образовног система, остварује се на начин и под условима прописаним овим законом.

II ОРГАНИЗАЦИЈА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

Примарни програм

Члан 15 *(„Сл.лист ЦГ“, број 80/10)*

(1) Примарним програмом предшколског васпитања и образовања (у даљем тексту: примарни програм) утврђују се обим и облици васпитно-образовног рада са дјецом до поласка у основну школу.

(2) Програм из става 1 овог члана реализује се у јавној установи у којима бораве дјеца више од три сата.

Годишњи програм рада

Члан 21

(1) Установа доноси годишњи програм рада.

(2) Годишњим програмом рада установе ближе се утврђују: организација, облици, садржаји и распоред активности васпитно-образовног рада, усавршавање наставника, врсте и називи програма, начини и облици сарадње са родитељима, јединицом локалне самоуправе, органима, организацијама и др.

Вријеме организовања

Члан 22

Вријеме организовања васпитно-образовног рада у установама у току године одређује оснивач, уз сагласност органа локалне самоуправе, зависно од садржаја програма који се реализује, у складу са потребама и интересима родитеља и дјеце и климатским и другим условима средине.

III ВАСПИТАЧИ, СТРУЧНИ САРАДНИЦИ И САРАДНИЦИ

Приватни васпитач

Члан 30 став 1 и став 3 тачка 3 *(„Сл.лист ЦГ“, број 80/10)*

(1) Предшколско васпитање и образовање у породици обавља приватни васпитач.

(3) Приватни васпитач може обављати васпитање и образовање предшколске дјеце у породици, ако:

3) се пријави надлежном органу општине и надлежној просвјетној инспекцији.

V ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важења закона

Члан 41

(1) Даном почетка примјене овог закона престаје да важи Закон о предшколском васпитању и образовању ("Службени лист РЦГ", бр. 56/92).

(2) Одредбе Закона о предшколском васпитању и образовању ("Службени лист РЦГ", бр. 56/92) које се односе на наставни план и програм примјењују се до доношења образовног програма у складу са овим законом.

*****

14.3. Закон о васпитању и образовању дјеце са посебним образовним потребама *(„Сл.лист РЦГ“, број 80/04 и „Сл.лист ЦГ“, број 45/10 од 04.08.2010.)*

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Садржина

Члан 1 *(„Сл.лист ЦГ“, број 45/10)*

Васпитање и образовање дјеце и младих са посебним образовним потребама (у даљем тексту: дјеца са посебним образовним потребама) и њихово усмјеравање у образовне програме обавља се у складу са овим законом.

Примјена прописа

Члан 3 *(„Сл.лист ЦГ“, број 45/10)*

Васпитање и образовање дјеце са посебним образовним потребама као дио јединственог васпитног образовног система образује се у складу са овим законом и посебним законима којима се уређују предшколско, основно, опште и средње и стручно образовање и васпитање.

III. ПОСТУПАК УСМЈЕРАВАЊА У ОБРАЗОВНИ ПРОГРАМ

Поступак за усмјеравање

Члан 18 *(„Сл.лист ЦГ“, број 45/10)*

(1) Поступак за усмјеравање дјеце са посебним образовним потребама покреће се захтјевом.

(2) Захтјев из става 1 овог члана може да поднесе: родитељ, установа примарне здравствене заштите, васпитно-образовна установа, центар за социјални рад или орган локалне управе надлежан за послове просвјете, уз обавјештавање родитеља.

(3) Захтјев из става 1 овог члана подноси се надлежном органу локалне управе.

Комисија за усмјеравање дјеце са посебним образовним потребама

Члан 19 *(„Сл.лист ЦГ“, број 45/10)*

(1) Усмјеравање дјеце са посебни образовним потребама врши орган локалне управе надлежан за послове просвјете, на предлог комисије за усмјеравање дјеце са посебним образовним потребама (у даљем тексту: комисија).

(2) Комисију именује орган локалне управе надлежан за послове просвјете, коју чине: педијатар и љекари одговарајуће специјалности, психолог, педагог, дефектолог одговарајуће специјалности и социјални радник.

(3) Комисија као основ за усмјеравање, са нагласком на процес у коме се стичу и усвајају вјештине и знања потребна за свакодневни живот, цијени дјететов ниво развоја, потенцијал за учење и усвајање стандарда знања, лична својства, препреке и отежавајуће факторе средине.

(4) Услове за рад комисије обезбјеђује орган из става 1 овог члана.

Рјешење о усмјеравању

Члан 21 став 1 *(„Сл.лист ЦГ“, број 45/10)*

(1) На основу предлога Комисије орган локалне управе надлежан за послове просвјете доноси рјешење о усмјеравању дјеце са посебним образовним потребама у одговарајући образовни програм.

(2) Рјешење о усмјеравању обавезно садржи и рок који не смије бити дужи од године дана, у којем је васпитно-образовна установа дужна да прати постигнуће и напредовање дјетета ради провјере исправности усмјеравања, начина рада, додатних помоћи и подршке, реализације циљева индивидуалног развојно-образовног програма.

V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Рок за именовање комисија

Члан 32 став 1 *(„Сл.лист ЦГ“, број 45/10)*

(1) Комисија за усмјеравање дјеце са посебним образовним потребама и другостепена комисија образоваће се у току шест мјесеци од дана ступања на снагу овог Закона.

Прописи који престају да важе

Члан 37 *(„Сл.лист ЦГ“, број 45/10)*

Закон о специјалном васпитању и образовању ("Службени лист РЦГ", број 56/92) престаје да важи на крају школске године у којој дјеца са посебним образовним потребама завршавају предшколско, основно, односно средње образовање и васпитање по досадашњем наставном плану и програму.

***

15. ИМОВИНСКО-ПРАВНИ ОДНОСИ

15.1. Закон о државној имовини

(„Сл.лист ЦГ“, број 21/09 од 20.03.2009.; Види члан 124 Закона 40/11-1)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Садржај закона

Члан 1

Овим законом уређује се коришћење, управљање и располагање стварима и другим добрима **која припадају Црној Гори или локалној самоуправи (у даљем тексту: државна имовина).**

Појам државне имовине

Члан 2

(1) Државну имовину, у смислу овог закона, чине: право државне својине на покретним и непокретним стварима, на новчаним средствима, хартије од вриједности, и друга имовинска права која припадају Црној Гори или локалној самоуправи.

(2) Намјена ствари и других добара у државној имовини одређује се законом или одлуком надлежног органа, у складу са законом.

Субјекти државне својине

Члан 4

(1) Власник ствари у државној својини је Црна Гора.

(2) Одређена својинска овлашћења на стварима у државној својини врше општине на начин прописан овим законом.

(3) Својинска овлашћења на стварима у државној својини врше и други субјекти: државни органи, органи локалне самоуправе и јавних служби чији је оснивач Црна Гора, односно локална самоуправа и други органи и организације који користе средства буџета или управљају државном имовином, у складу са законом и другим прописом донесеним на основу закона.

Надлежни орган за располагање државном имовином Црне Горе

Члан 6

(1) Имовинска права и овлашћења у погледу државне имовине врши Влада Црне Горе (у даљем тексту: Влада), односно орган јединице локалне самоуправе одређен законом и статутом општине, односно Скупштина Црне Горе изнад одређене вриједности, под условима и на начин утврђен овим законом, ако посебним законом није друкчије одређено.

(2) Надлежни органи јавне службе врше имовинска права и овлашћења у погледу државне имовине која је на њих пренесена, под условима и на начин утврђен овим законом, ако посебним законом није друкчије одређено.

Намјена ствари и других добара у државној имовини

Члан 8

(1) Ствари и друга добра у државној имовини користе се за остваривање функција Црне Горе, локалне самоуправе, државних органа и органа локалне самоуправе и за обављање дјелатности јавних служби чији је оснивач Црна Гора, односно локална самоуправа.

(2) Ствари и друга добра из става 1 овог члана могу се користити и за обављање дјелатности ради стицања прихода, односно добити, у складу са законом.

Промет права у државној имовини

Члан 9

(1) Имовинска права на стварима и другим добрима у државној имовини су у промету, ако законом није друкчије одређено.

(2) Природна богатства и добра у општој употреби не могу бити објекти приватне својине.

(3) Имовинска права на стварима и другим добрима у државној имовини могу прећи у приватну својину на основу одлуке надлежног органа, правног посла или на други начин, у складу са законом.

Значење појединих израза
Члан 10 став 1 тач. 2, 3, 4 и 6
(1) Поједини изрази употријебљени у овом закону имају сљедеће значење:
1) локална самоуправа је општина, Главни град и Пријестоница (у даљем тексту: општина);
2) органи општине су: скупштина општине, скупштина Главног града и Пријестонице, предсједник општине, градоначелник Главног града и Пријестонице, органи локалне управе и други органи и службе чији је оснивач општина;
3) јавне службе су: Универзитет Црне Горе, јавна предузећа, јавне установе, државни фондови и други органи и организације који врше јавна овлашћења чији је оснивач Црна Гора, односно општина;
5) буџетски корисници су корисници средстава буџета Црне Горе, буџета општине и други корисници који по било ком основу користе средства јавних прихода;

III. СТВАРИ И ДРУГА ДОБРА КОЈИМА РАСПОЛАЖЕ ОПШТИНА
Локална добра од општег интереса
Природна богатства
Члан 15
Природна богатства којима располаже општина су:
- извори вода и мањих водотока (који извиру и увиру на подручју општине) од локалног значаја у складу са законом;
- минералне сировине (шљунак, пијесак и камен), ако није у питању експлоатација у складу са законом;
- обале ријека и језера у оквиру генералног урбанистичког плана, детаљног урбанистичког плана, урбанистичког пројекта и локалне студије локације које су у имовини општине, а који су донијети до ступања на снагу овог закона;
- остала природна богатства од локалног значаја одређена законом.

Локална добра у општој употреби
Члан 16
Локална добра у општој употреби којима располаже општина су:
- водоводна и канализациона инфраструктура од локалног значаја;
- општински путеви (локални и некатегорисани) и пратећи објекти;
- улице у насељима и тргови;
- јавна расвјета;
- јавне и зелене површине и градски паркови;
- гробља;
- подземни и надземни пролази.

Друга локална добра од општег интереса
Члан 17
Друга локална добра од општег интереса којима располаже општина су:
- шумско земљиште и шуме које нијесу обухваћене посебном шумском основом (утрине, пашњаци, шикаре и друго), а које су обухваћене генералним урбанистичким планом, детаљним урбанистичким планом, урбанистичким пројектом и локалном студијом локације које су у имовини општине, а који су донијети до ступања на снагу овог закона;
- грађевинско земљиште у имовини општине;
- пољопривредно земљиште у имовини општине у оквиру генералног урбанистичког плана, детаљног урбанистичког плана, урбанистичког пројекта и локалне студије локације који су донијети до ступања на снагу овог закона;
- водно земљиште од локалног значаја у имовини општине;
- коте и трасе за електронске, телекомуникационе и радио-дифузне системе од локалног значаја;
- површине за рекреацију;

- топловоди од локалног значаја;
- споменици културе у имовини општине;
- објекти за спорт и физичку културу са припадајућим земљиштем у имовини општине;
- паркинг простори;
- пијаце;
- јавне гараже;
- археолошки локалитети локалног значаја у складу са законом;
- објекти у имовини општине у зони морског добра;
- друга добра од општег интереса у складу са законом.

Остале ствари и добра којима располаже општина

Члан 18

Остала државна имовина којом располаже општина је:

- новчана средства стечена по основу јавних прихода који припадају општини;
- имовина општине која служи за остваривање функција органа и јавних служби у земљи и иностранству чији је оснивач општина;
- имовина стечена по основу улагања органа општине и јавних служби чији је оснивач општина;
- имовина стечена поклоном општини од стране физичких и правних лица;
- имовина бивших друштвено-политичких организација;
- имовина коју државни органи пренесу у имовину општине;
- имовина стечена куповином, размјеном, експропријацијом или реализацијом заложног права на покретним и непокретним стварима, као и на правима;
- имовинска права и хартије од вриједности у имовини општине;
- друга имовина која је у складу са законом имовина општине.

Спорна права

Члан 19

У сумњи да ли је ствар или добро у својини Црне Горе или имовини општине, узеће се да њиме располаже Црна Гора.

IV. УПРАВЉАЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ

Орган надлежан за управљање

Члан 20

(1) Државном имовином Црне Горе управља орган управе надлежан за послове имовине, уколико посебним законом није друкчије одређено.

(2) Орган из става 1 овог члана обавља и сљедеће послове:

- води јединствену евиденцију и регистар државне имовине;
- стара се о намјенском коришћењу државне имовине;
- брине о имовини која по сили закона постаје државна имовина;
- стара се о пословима уписа у катастар, парцелације, разграничења, размјене, припреме нацрта уговора и праћење њихове реализације, наплати закупа и другим пословима у вези са државном имовином;
- обезбјеђује услове за заштиту имовине;
- по налогу Владе и Министарства финансија обавља и друге послове.

(3) Послове из ст. 1 и 2 овог члана за потребе општине врши орган одређен статутом општине.

(4) Послове из ст. 1 и 2 овог члана за потребе јавне службе врши орган одређен законом, односно актом о оснивању.

Начин управљања и коришћења

Члан 21

Надлежни орган је дужан да законито и економично управља и користи ствари и друга добра у државној имовини у складу са њиховом природом и намјеном.

Одговорност

Члан 22

(1) Старјешина који руководи државним органом, органом општине и лице које руководи јавном службом одговорни су за законито и економично управљање и коришћење државне имовине.

(2) Запослени у државним органима, органима општине и јавним службама одговорни су за савјесну и намјенску употребу имовине коју користе у обављању послова, на начин прописан законом и општим актом.

Употреба средстава

Члан 23

(1) Средства остварена продајом државне имовине користе се за реализацију структурних реформи, отварање радних мјеста, улагање у инфраструктуру и друге капиталне инвестиције од интереса за Црну Гору, односно од локалног значаја на основу одлука надлежног органа.

(2) У случају продаје или давања у дугорочни закуп земљишта из члана 64 ст. 2 и 3 овог закона од стране Црне Горе, општини на чијој територији се налази припада 30% реализоване вриједности за потребе градње инфраструктурних објеката.

(3) Уплата се врши након издвајања прописаног износа за потребе обештећења бивших власника.

Давање на коришћење

Члан 25 ст. 2 и 3

(2) О давању на коришћење непокретних и покретних ствари, које служе за обављање дјелатности органа општине, одлучује надлежни орган општине одређен статутом.

(3) О давању на коришћење, распореду и престанку коришћења непокретности, које служе за обављање дјелатности јавне службе, одлучује оснивач.

Обавјештавање о насталим промјенама

Члан 26

(1) Ако државни орган, орган општине, односно лице које руководи јавном службом због промјене надлежности, смањења обима послова или других околности престане да користи имовину или њен дио, дужан је да о томе обавијести Владу или надлежни орган општине, у року од 15 дана од дана настале промјене.

(2) Влада, односно надлежни орган општине одлучује о даљој намјени имовине из става 1 овог члана.

Одузимање ствари

Члан 27

Када државни органи, односно органи општине и јавне службе које је основала Црна Гора, односно општина, непокретну ствар не одржавају како треба и користе је супротно природи и намјени ствари или је не користе, усљед чега постоји опасност од наступања знатне штете, Влада, односно надлежни орган општине одузеће ту непокретност од корисника, на предлог Министарства (финансија), односно надлежног органа општине.

Посебна правила за коришћење неких ствари

Члан 28

Влада, односно надлежни орган општине посебним прописом одређује услове и начин коришћења:

- службених зграда и просторија;
- објеката за репрезентативне потребе;
- станова за службене потребе;
- непокретних ствари за посебне намјене;
- превозних средстава;
- покретних ствари за посебне намјене;
- предмета умјетничке и културне вриједности.

V. РАСПОЛАГАЊЕ ДРЖАВНОМ ИМОВИНОМ

Орган надлежан за располагање

Члан 29 ст. 2 и 3

(2) Непокретним и покретним стварима и другим добрима у државној имовини, на којима одређена својинска овлашћења врши општина, располаже надлежни орган општине у складу са овим законом и статутом.

(3) О располагању стварима и другим добрима у државној имовини изнад вриједности од 150.000.000 €, на предлог Владе, одлучује Скупштина Црне Горе.

Располагања стварима мање вриједности

Члан 30

О располагању и коришћењу покретних ствари и других добара мање вриједности, изузев давања поклона, одлучује старјешина који руководи државним органом, орган одређен статутом општине, односно лице које руководи јавном службом која ту ствар користи.

Размјена

Члан 31

(1) Ствари и друга добра којима располаже Црна Гора или општина могу се међусобно размјењивати уз примјену принципа једнаких вриједности узајамних давања, уколико је то у интересу обављања послова државних органа и органа општине и јавне службе.

(2) Ако су предмет размјене ствари и друга добра којима управљају и које користе јавне службе, могу се размјењивати уз сагласност оснивача који одлучује о располагању имовином.

Закључење уговора

Члан 32

(1) О располагању и размјени ствари и других добара из имовине Црне Горе, имовине општине и јавне службе закључује се уговор у писаној форми.

(2) Уговор из става 1 овог члана закључује старјешина државног органа кога одреди Влада, за општину старјешина органа одређен статутом, а за јавну службу руководилац службе.

Уступање ствари

Члан 33

(1) Влада може, на захтјев општине, одлучити да непокретне и покретне ствари и друга добра у имовини Црне Горе, које не користе државни органи или јавне службе чији је оснивач Црна Гора, уступи општини на привремено управљање и коришћење, са или без накнаде.

(2) Општина може, на захтјев Владе, одлучити да непокретне и покретне ствари из имовине општине, које не користе органи општине или јавне службе чији је оснивач општина, уступи Влади на привремено управљање и коришћење, са или без накнаде.

Вршење имовинских права општине

Члан 34

(1) Општина одлучује о стицању и располагању правима која јој припадају у складу са овим законом.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, општина може располагати имовинским правима у пограничном подручју у дубини од 5 км од граничне линије уз претходно прибављену сагласност Владе.

(3) О отуђењу имовинских права на непокретностима које припадају општини, претходно сагласност даје Влада, осим у случајевима из члана 40 став 2 тач. 1, 2, 3 и 4 овог закона.

Непокретност потребна за остварење јавног интереса

Члан 35

(1) Уколико је одређена непокретност, којом располаже општина, потребна за остварење јавног интереса Црне Горе, општина је дужна да на захтјев Владе ту непокретност врати на располагање Црној Гори, без накнаде.

(2) Уколико је одређена непокретност, којом располаже Влада, потребна за остварење јавног интереса општине, Влада може на захтјев скупштине општине ту непокретност дати на коришћење или располагање општини, без накнаде.

Имовинска права јавних служби

Члан 36

(1) Јавне службе врше имовинска права на државној имовини коју су стекле или стекну из средстава јавних прихода и других прихода које остваре у складу са законом.

(2) О располагању и управљању имовинским правима из става 1 овог члана одлучује надлежни орган јавне службе у складу са законом или актом о оснивању, по претходно прибављеној сагласности Владе, односно надлежног органа општине.

Поклони

Члан 37

(1) Државни органи или органи општине, односно њихови представници - старјешине могу примати или давати поклоне, у складу са законом.

(2) Услове и начин давања поклона домаћим и страним правним и физичким лицима из државне имовине, као и располагање поклоном који прими представник Црне Горе, односно надлежни орган општине и јавне службе у вези са вршењем своје функције прописује Влада, односно надлежни орган општине.

Ограничења на добрима у општој употреби

Члан 38 став 2

(2) За установљавање службености на земљишту у државној својини за потребе изградње инфраструктурних објеката од интереса за Црну Гору и локалног значаја за општину, међусобно се не плаћају накнаде.

Закуп

Члан 39

(1) Ствари и друга добра у државној имовини могу се давати у закуп.

(2) Службене зграде, пословни простори, превозна средства и друге покретне и непокретне ствари могу се давати у закуп на вријеме до пет година уз могућност продужења.

(3) Добра у својини Црне Горе или имовини општине могу се уговором дати у закуп до 30 година одлуком Владе, односно надлежног органа општине и до 90 година одлуком Скупштине, на предлог Владе.

(4) Кад је предмет закупа земљиште на коме је предвиђена градња хотелско-туристичког комплекса, закуподавац може дати сагласност закупцу-инвеститору на отуђење објекта изграђеног на том земљишту, у складу са планском документацијом и уговором.

(5) Кад је предмет закупа земљиште на коме је предвиђена градња вила, закупцу-инвеститору се, уз својину на објекту, изузетно може пренијети и право својине на закупљеном земљишту испод објекта и које је неопходно за његову редовну употребу, у складу са планском документацијом и уговором, уз плаћање тржишне накнаде.

(6) Услови, вријеме закупа, накнада, начин коришћења и располагања, чувања, заштите и одржавања ствари датих у закуп уређује се уговором о закупу.

(7) Ствари и друга добра у државној имовини не могу се дати у подзакуп без сагласности закуподавца.

Јавно надметање

Члан 40 став 2 тач. 1-4

(2) Продаја ствари и других добара у државној имовини може се вршити непосредном погодбом у случајевима:

1) преноса земљишта ради изградње објеката за потребе државних органа и организација, органа и организација јединица локалне самоуправе и организација које обављају јавну службу, који послују средствима у државној својини, као и других објеката у државној својини;

2) споразумног преноса земљишта ранијем власнику на име накнаде за експроприсано или изузето земљиште;
3) када је власник катастарске парцеле дужан да трпи промјене граница урбанистичке парцеле, према плану парцелације (докомплетирање урбанистичке парцеле);
4) преноса земљишта на којем је изграђен објекат без грађевинске дозволе, а који је уклопљен у плански документ (легализација објекта);

VI. ЕВИДЕНЦИЈА, ПРОЦЈЕНА, ЗАШТИТА И НАДЗОР ДРЖАВНЕ ИМОВИНЕ

Вођење посебне евиденције

Члан 44 ст. 2 и 4

(2) Евиденцију непокретних и покретних ствари, на којима својинска права и овлашћења врши општина, воде органи општине који те ствари користе.

(4) Органи и службе из ст. 1, 2 и 3 овог члана дужни су да врше попис имовине коју користе.

Евиденција имовине коју користи више органа

Члан 45

(1) Евиденцију ствари које користи више државних органа (службене зграде и просторије) води орган управе надлежан за послове имовине, односно надлежни орган општине и јавне службе.

(2) Орган управе надлежан за послове имовине, односно надлежни орган општине и јавне службе дужан је да изврши попис, процјену и евидентирање непокретних ствари које користи више државних органа, органа општине, односно јавних служби.

Евиденција покретних ствари и других добара

Члан 48

Евиденција покретних ствари и других добара води се у књиговодству корисника имовине на основу извршеног пописа, са стањем на дан 31. децембар године за коју се врши попис, према рачуноводственој вриједности.

Достављање података

Члан 50

(1) Органи из чл. 44, 45 и 66 овог закона дужни су да податке о покретним и непокретним стварима доставе органу управе надлежном за послове имовине у електронској форми, ради вођења Регистра непокретности, односно рачуноводствене евиденције покретних ствари.

(2) Податке из става 1 овог члана органи су дужни да доставе до краја фебруара текуће године за претходну годину.

(3) Органи су дужни да органу управе надлежном за послове имовине достављају све промјене на покретним стварима настале у току године.

Заштитник имовинско-правних интереса Црне Горе

Члан 53

(1) Црну Гору, њене органе и јавне службе чији је оснивач држава, а немају својство правног лица, пред судовима и другим државним органима заступа Заштитник имовинско-правних интереса Црне Горе (у даљем тексту: Заштитник).

(2) Заштиту имовинско-правних интереса општине врши орган који одреди општина.

(3) У вршењу функција из ст. 1 и 2 овог члана Заштитник, односно надлежни орган општине има положај законског заступника правног лица.

Обавјештење Владе

Члан 54

Заштитник, односно надлежни орган општине је дужан да, у случајевима када се ради о имовинским споровима од нарочитог значаја за државу, односно локалну самоуправу или о споровима поводом ствари и других добара чија је тржишна вриједност изнад 30.000 €, а треба се одрећи тужбеног захтјева, признати захтјев противне стране, закључити поравнање или одустати од правног лијека, о томе, без одлагања, обавијестити Владу, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе и поступи у складу са њиховим ставом.

Достављање уговора

Члан 61

(1) Закључени уговори о стицању и располагању непокретним стварима и покретним стварима и другим добрима веће вриједности у државној имовини достављају се Заштитнику, Државном тужилаштву Црне Горе и Државној ревизорској институцији, у року од 15 дана од дана овјере.

(2) Уговори из става 1 овог члана достављају се и органу управе надлежном за послове имовине, у року од 15 дана од дана овјере, ради вођења евиденције у складу са законом.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Претварање права коришћења у право својине

Члан 64

(1) Право коришћења, односно трајног коришћења на земљишту у државној својини које је у оквиру генералног урбанистичког плана, детаљног урбанистичког плана, урбанистичког пројекта и локалне студије локације уписано на Црну Гору, општину, јавну службу чији је оснивач Црна Гора, односно општина, даном ступања на снагу овог закона постаје државна својина Црне Горе, односно имовина општине, односно јавне службе, чиме се не дира у права физичких лица и привредних друштава у процесу претварања права из друштвене својине у смислу Закона о својинско - правним односима.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, земљиште - катастарске парцеле на којима су изграђени објекти државних органа, јавних служби чији је оснивач Црна Гора и установа из области образовања, науке, здравства и социјалне заштите, спорта и физичке културе, а које су у државној својини, уписују се као својина Црне Горе.

(3) Земљиште ван генералног урбанистичког плана, детаљног урбанистичког плана, урбанистичког пројекта и локалне студије локације на коме органи и службе из става 1 овог члана имају право коришћења, односно трајног коришћења постаје својина Црне Горе, изузев ако су то земљиште стекли у ваљаном правном послу (купопродаја, поклон и др.)

Обавезе органа и јавних служби

Члан 66

Државни органи и јавне службе чији је оснивач Црна Гора, односно органи општине и јавне службе чији је оснивач општина, дужни су да изврше попис, процјену и евидентирање непокретних ствари које су у њиховој надлежности, у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона и податке о имовини доставе органу управе надлежном за послове имовине.

Попис процјена и евиденција

Члан 67

(1) Државни органи и јавне службе чији је оснивач Црна Гора, односно органи општине и јавне службе чији је оснивач општина дужни су да изврше попис, процјену и евидентирање непокретних и покретних ствари које користе, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, процјена покретних ствари неће се вршити за имовину за коју постоји утврђена књиговодствена вриједност.

Упис права у катастар

Члан 71

(1) Орган управе надлежан за послове имовине ће, на основу података из чл. 65 и 66 овог закона, поднијети захтјев органу управе надлежном за послове катастра, ради уписа права државне својине или неког другог имовинског права на непокретностима у државној имовини у катастру непокретности, у року од 90 дана од дана достављања, у складу са законом.

(2) Орган управе надлежан за послове катастра ће државну својину или неко друго имовинско право из става 1 овог члана уписати као државну својину Црне Горе или као имовину општине, у року од 60 дана, са назнаком субјекта права располагања у складу са овим законом.

Упис сусвојине

Члан 72

Права на непокретности, за која се утврди да су стечена заједничким улагањем из јавних прихода Црне Горе, односно јавних прихода општине, уписаће се у катастар непокретности на Црну Гору, односно општину, сразмјерно извршеним улагањима, осим за објекте у области науке, образовања, здравства и социјалне заштите, спорта и физичке културе, који ће се уписати као државна својина Црне Горе.

Достављање уговора органу управе надлежном за имовину

Члан 74

Уговоре о закупу или уговоре о давању на привремено коришћење имовине, који су закључени до ступања на снагу овог закона, надлежни органи дужни су да доставе органу управе надлежном за послове имовине, у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.

Подзаконски акти

Члан 75

Прописи за спровођење овог закона из чл. 28 и 37 донијеће се у року од годину дана, а прописи из чл. 40 и 49 у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Престанак важења закона

Члан 76

Ступањем на снагу овог закона престају да важе: Закон о имовини Републике Црне Горе ("Службени лист РЦГ", бр. 44/99), Закон о промету непокретности ("Службени лист СРЦГ", бр. 27/75, 35/75, 29/89, 39/89, 7/91, 48/91, 2/92, 4/92 и 27/94), члан 15а Општег закона о образовању и васпитању ("Службени лист РЦГ", бр. 64/02, 31/05 и 49/07), члан 53 став 6 Закона о туризму ("Службени лист РЦГ", бр. 32/02, 41/02 и 45/02), члан 4 Закона о морском добру ("Службени лист РЦГ", бр. 14/92), члан 2 став 3 Закона о путевима ("Службени лист РЦГ" бр. 42/04) и члан 70 Закона о заштити природе ("Службени лист ЦГ" бр. 51/08).

*****

15.2. Закон о повраћају одузетих имовинских права и обештећењу

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 21/04, 49/07 и 60/07 од 09.10.2007.)

Садржај закона

Члан 1

Овим законом уређују се услови, начин и поступак повраћаја права својине и других имовинских права и обештећења бивших власника за права одузета у корист општенародне, државне, друштвене или задружне својине.

Имовинска права и ствари које се не враћају

Члан 12 ал. 1, 3, 5-9, 11 и 12

Нијесу предмет повраћаја имовинска права и ствари:

- које су изузете из правног промета или ако се на њима не може стећи право својине (морско добро, национални парк, посебно заштићени резерват и станиште угрожених или заштићених врста животиња, биљака и др.);
- које служе за обављање дјелатности државних органа, односно органа јединица локалне самоуправе (пословне зграде, пословне просторије);
- које служе за репрезентативне потребе државних органа, односно јединица локалне самоуправе;
- које служе за обављање дјелатности из области здравства, васпитања и образовања, културе и науке или других јавних служби;

- које су саставни дио, функционално или фактички, мрежа објеката и уређаја јавних предузећа из области енергетике, телекомуникација, комуналне инфраструктуре (градска гробља и капеле), саобраћаја (путеви, улице, паркови, споменици и сл.);
- грађевинско и градско-грађевинско земљиште које је у складу са законом и одговарајућим урбанистичким планом приведено намјени;
- које би у случају повраћаја проузроковале штету или трошкове који превазилазе вриједност имовине која је предмет повраћаја;
- покретне ствари које су у складу са законом проглашене за национално благо;
- имовина која је приватизована у складу са законом или имовина која је у својини привредних друштава која су приватизована у складу са законом.

Неизграђено грађевинско земљиште

Члан 17

(1) Неизграђено грађевинско земљиште које је прешло у друштвену, односно државну својину (у даљем тексту: подржављено) враћа се бившем власнику, ако овим законом није друкчије одређено.

(2) Подржављена неизграђена грађевинска земљишта која су јединици локалне самоуправе или неком другом, у складу са законом, предата ради привођења намјени у складу са планским актом, враћају се бившем власнику, на начин и по поступку предвиђеним Законом о експропријацији, осим ако у вријеме подношења захтјева за повраћај вриједност изведених радова прелази најмање трећину вриједности од укупне вриједности предвиђених радова.

Изграђено грађевинско земљиште

Члан 18

(1) Подржављено изграђено грађевинско земљиште неће бити предмет повраћаја, осим у случају када је на њему постојао објекат који се враћа бившем власнику у складу са овим законом.

(2) Подржављено изграђено грађевинско земљиште на којем се налази објекат који је постојао у вријеме када је земљиште одузето, али је од тада значајно добило на вриједности усљед улагања у објекат, предмет је повраћаја само ако бивши власник плати износ за који је вриједност имовине порасла усљед улагања и уколико тај објекат није у својини физичких или правних лица.

(3) Ако бивши власник одбије да плати износ улагања, има право на обештећење, а не на повраћај.

Трајно право коришћења (право коришћења)

Члан 19

(1) На грађевинском земљишту у државној својини на коме садашњи власник објекта, изграђеног у складу са законом и важећим урбанистичким планом, има трајно право коришћења успоставља се право својине у његову корист, ако он то захтијева. У тим случајевима бивши власник има право на обештећење, а не на повраћај.

(2) Ималац трајног права коришћења надокнадиће Фонду за обештећење тржишну вриједност земљишта, умањену за вриједност која је претходно плаћена за трајно коришћење земљишта.

Престанак ранијег закона

Члан 48

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о праведној реституцији ("Службени лист РЦГ", број 34/02).

*

15.3. Закон о експропријацији

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 55/00, 12/02, 28/06 и „Сл.лист ЦГ“, број 21/08 од 27.03.2008.)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Експропријација непокретности

Члан 1 *(„Сл.лист ЦГ“, број 21/08)*

(1) Експропријација је лишење или ограничење права својине на непокретностима када то захтијева јавни интерес, уз правичну накнаду.

(2) Јавни интерес за експропријацију непокретности утврђује се законом, или на основу закона.

(3) Експропријацијом непокретности корисник експропријације стиче право да ту непокретност користи за сврху ради које је експропријација извршена.

(4) Поступак експропријације и органи за њено спровођење регулишу се овим законом.

(5) Експропријација може бити потпуна и непотпуна.

Непокретности

Члан 2

Непокретностима, у смислу овог закона, сматрају се земљишта, зграде и други грађевински објекти.

Надлежни орган

Члан 13 *(„Сл.лист РЦГ“, број 28/06)*

Поступак експропријације непокретности за коју је утврђен јавни интерес спроводи орган управе надлежан за упис права на непокретностима (у даљем тексту: надлежни орган управе).

Утврђивање јавног интереса

Члан 14 *(„Сл.лист РЦГ“, број 28/06 и „Сл.лист ЦГ“, број 21/08)*

(1) Ако јавни интерес за експропријацију непокретности није утврђен посебним законом, јавни интерес може утврдити и Влада Црне Горе (у даљем тексту: Влада), на основу посебног елабората, у складу са законом.

(2) Предлог за утврђивање јавног интереса за експропријацију подноси лице које према одредбама овог закона може бити корисник експропријације.

(3) Предлог за утврђивање јавног интереса подноси се Влади преко органа управе надлежаног за упис права на непокретностима (у даљем тексту: надлежни орган управе), а садржи податке о непокретностима за које се предлаже утврђивање јавног интереса, сврху експропријације и друге податке од значаја за утврђивање јавног интереса.

(4) Влада је дужна да по предлогу за утврђивање јавног интереса одлучи у року од 60 дана.

(5) Актом о утврђивању јавног интереса, у складу са одредбама овог члана, Влада ће одредити и корисника експропријације.

(6) Против акта Владе о утврђивању јавног интереса може се покренути управни спор код Врховног суда Црне Горе.

II ПРИПРЕМНЕ РАДЊЕ У СВРХУ ЕКСПРОПРИЈАЦИЈЕ

Вршење припремних радњи

Члан 15

Правно лице које намјерава да поднесе предлог за експропријацију може да тражи да му се, ради израде претходне студије оправданости или предлога за експропријацију, дозволи да на одређеној непокретности изврши потребне припремне радње (испитивање земљишта, геодетска снимања и слично).

Рјешење о дозволи

Члан 17 *(„Сл.лист РЦГ“, број 28/06)*

Ако подносилац предлога за дозволу вршења припремних радњи учини вјероватним да су припремне радње потребне за сврхе одређене овим законом, орган управе надлежан за упис права на непокретностима (у даљем тексту: надлежни орган управе) дозволиће вршење припремних радњи.

III ПОСТУПАК ЕКСПРОПРИЈАЦИЈЕ

Предлог за експропријацију

Члан 19 *(„Сл.лист РЦГ“, број 28/06)*

(1) Предлог за експропријацију може поднијети корисник експропријације тек пошто је, у складу са законом, утврђен јавни интерес за експропријацију непокретности.

(2) Предлог за експропријацију подноси се органу управе надлежном за упис права на непокретностима (у даљем тескту: надлежни орган управе) – подручној јединици у општини на чијој се територији налази непокретност предложена за експропријацију (у даљем тескту: надлежни орган управе).

Поступак и рјешење о експропријацији

Члан 23 *(„Сл.лист РЦГ“, број 28/06)*

(1) Поступак по предлогу за експропријацију спроводи и рјешење доноси надлежни орган управе.

(2) Прије доношења рјешања о експропријацији орган из става 1 овог члана саслушаће власника непокретности о чињеницама у вези са експропријацијом.

(3) По жалби против првостепеног рјешења донијетог по предлогу за експропријацију рјешава Министарство финансија.

Предаја непокретности

Члан 29 *(„Сл.лист РЦГ“, број 28/06)*

(1) На захтјев корисника експропријације, орган управе надлежан за упис права на непокретностима (у даљем тексту: надлежни орган управе) може одлучити да се кориснику експропријације непокретност преда прије правоснажности рјешења о експропријацији, али не прије коначности рјешења о експропријацији, ако оцјени да је то неопходно због хитности изградње одређеног објекта или извођења радова.

(2) Неће се дозволити предаја непокретности у посјед кориснику експропријације, уколико корисник ескпропријације није предходно утврдио потребне елементе за одређивање висине накнаде за ескпроприсани објекат, у смислу члана 25 тачка 7 овог закона.

(3) Ако је кориснику експропријације непокретност предата прије правоснажности рјешења о експропријацији, а предлог за експропријацију буде у дањем поступку правоснажно одбијен, корисник експропријације је дужан да власнику врати непокретност и надоканди штету.

V НАКНАДА ЗА ЕКСПРОПРИСАНУ НЕПОКРЕТНОСТ

Расправа о накнади

Члан 53 *(„Сл.лист РЦГ“, број 28/06)*

(1) После правоснажности рјешења о експропријацији, надлежни орган управе дужан је да, без одлагања, закаже и одржи расправу за споразумно одређивање накнаде за експроприсану непокретност.

(2) Корисник експропријације дужан је да органу из става 1 овог члана поднесе писмену понуду о висини накнаде у року који не може бити дужи од 15 дана од дана правоснажности рјешења о експропријацији.

(3) Орган из става 1 овог члана, без одлагања, доставља примјерак понуде ранијем власнику експроприсане непокретности, а од управних и других органа и организација прибавља обавјештење о чињеницама које могу бити од значаја за споразумна одређивање наканде.

Достава списа суду

Члан 56 *(„Сл.лист РЦГ“, број 28/06)*

(1) Ако се споразум о накнади у цјелини не постигне у року од два мјесеца од дана правоснажности рјешења о експропријацији, надлежни орган управе доставиће правоснажно рјешење о експропријацији, са свим списима суду на чијем се подручју налази ескпроприсана непокретност, ради одређивања накнаде.

(2) Ако надлежни орган не поступи по одредби става 1 овог члана, ранији власник и корисник експропријације могу се непосредно обратити суду ради одређивања накнаде.

Упис својине

Члан 58а *(„Сл.лист РЦГ“, број 28/06)*

(1) Упис права својине и других права на експроприсаној непокретности врши се на основу правоснажног рјешења о експропријацији и доказа о исплаћеној накнади.

(2) Захтјев за упис може поднијети свака странка.

VI ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак ранијег закона

Члан 62

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о експропријацији ("Службени лист СРЦГ", бр. 20/81 и 10/90).

*****

15.4. Закон о концесијама *(„Сл.лист ЦГ“, број 8/09 од 04.02.2009.)*

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

Овим законом уређују се услови, начин и поступак давања концесија, предмет концесија и друга питања од значаја за остваривање концесије.

Значење израза

Члан 4

Поједини изрази употријебљени у овом закону имају сљедеће значење:

1) концесија је право:
   - коришћења природног богатства, добра у општој употреби и другог добра од општег интереса које је у државној својини, или обављања дјелатности од јавног интереса, уз плаћање концесионе накнаде од стране концесионара или пружање финансијске накнаде или друге подршке концесионару за остваривање одговарајућег јавног интереса,
   - финансирања, истраживања, пројектовања, изградње или реконструкције, коришћења, одржавања, ревитализације и предаје објекта, уређаја или постројења, у уговореном року, у својину концедента, укључујући и друге сличне облике.
2) уговор о концесији је уговор закључен на одређено вријеме, у писаном облику, којим се уређују међусобна права и обавезе између концедента и концесионара;
3) концедент је Скупштина Црне Горе (у даљем тексту: Скупштина), Влада Црне Горе (у даљем тексту: Влада), локална самоуправа, Главни град и Пријестоница (у даљем тексту: општина);
4) концесионар је домаће или страно привредно друштво или друго правно лице, предузетник или физичко лице које је стекло право на концесију, конзорцијум или други облик пословног повезивања који међусобне односе регулишу посебним уговором;
5) надлежни орган је државни орган управе (министарство или орган управе), за концесије чије давање је у надлежности Скупштине или Владе, односно орган локалне управе, за концесије чије давање је у надлежности Скупштине или општина, у складу са законом;
6) понуђач је домаће или страно привредно друштво или друго правно лице, предузетник или физичко лице, конзорцијум или други облик пословног повезивања, који учествује у поступку добијања концесије;
7) концесиони акт је основни документ на основу кога се покреће поступак за давање концесије.

II ПРЕДМЕТ И РОКОВИ ДАВАЊА КОНЦЕСИЈЕ

Обавјештавање о предметима и подручјима концесија

Члан 7

(1) Концесије се дају на основу годишњег плана који доноси Влада, односно општине и објављује се на интернет страници Владе, односно општине.

(2) План из става 1 овог члана доноси се по појединим областима, након јавне расправе коју спроводи надлежни орган за одговарајућу област, најкасније до истека текуће, за наредну годину.

(3) Јавном расправом из става 2 овог члана сматра се и јавна расправа спроведена у поступку усвајања стратегије развоја одређене области.

(4) Планом давања концесија утврђују се подручја - локалитети, односно области у којима ће се давати концесије, предмети концесија, рокови за објављивање јавних огласа за давање концесија.

Рок трајања концесије

Члан 8

(1) Рок на који се даје концесија одређује се у зависности од јавног интереса, предмета концесије, времена потребног за поврат инвестиције и остваривања примјерене добити по основу концесионе дјелатности.

(2) Рок из става 1 овог члана не може бити дужи од 30 година када одлуку о давању концесије доноси Влада и општина, нити дужи од 60 година када одлуку о давању концесије доноси Скупштина.

(3) Рок трајања концесије може се продужити након истека првобитно уговореног рока и то најдуже за половину рока који је прописан уговором о концесији.

III. ИНСТИТУЦИОНАЛНА СТРУКТУРА

Надлежност за давање концесија

Члан 9

(1) Одлуку о давању концесије на предмету концесије на којем својинска права и овлашћења врши Црна Гора доноси Влада, односно Скупштина сходно члану 8 став 2 овог закона.

(2) Одлуку о давању концесије на предмету концесије на којем својинска права и овлашћења врши општина доноси општина.

(3) Одлуку о давању концесије на предмету концесије изнад вриједности утврђене законом, на предлог Владе, након поступка спроведеног у складу са овим законом, доноси Скупштина.

(4) Процјену вриједности непокретности која је предмет концесије из става 3 овог члана врши орган управе надлежан за имовину.

(5) За концесије из ст. 1 и 3 овог члана поступак давања концесије, за предмете концесије над којима својинска права и овлашћења врши Влада, односно општина, спроводи надлежни орган.

(6) Надлежни орган у поступку давања концесије припрема концесиони акт, припрема и објављује јавни оглас, припрема тендерску документацију, образује тендерску комисију и врши друге послове у складу са овим законом.

Оснивање и надлежност Комисије за концесије

Члан 10 ст. 1-6

(1) Комисија за концесије Црне Горе (у даљем тексту: Комисија) је самостална и независна у вршењу послова утврђених овим законом.

(2) Комисија има предсједника и осам чланова.

(3) Предсједника и чланове Комисије именује Влада и то:

- предсједника и једног члана на предлог министарства надлежног за економски развој;
- два члана на предлог Скупштине из реда угледних стручњака;
- једног члана на предлог министарства надлежног за послове финансија;
- једног члана на предлог министарства надлежног за послове саобраћаја,
- поморства и телекомуникација;
- једног члана на предлог министарства надлежног за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде;

- једног члана на предлог удружења послодаваца;
- једног члана на предлог Заједнице општина.

(4) Предсједник и чланови Комисије могу бити само држављани Црне Горе.

(5) У Комисију не може бити именовано лице које је правоснажно осуђено због кривичног дјела против имовине, привреде, уставног поретка и злоупотребе службеног положаја.

(6) Предсједник и чланови Комисије не могу бити: посланици, одборници, старјешине државних органа, организација и установа, главни администратор и старјешина органа локалне управе.

Регистар уговора о концесијама

Члан 15

(1) Уговори о концесијама уписују се у регистар уговора о концесијама који води Комисија.

(2) У регистар уговора о концесијама уносе се све промјене које се односе на закључене уговоре о концесијама хронолошким редосљедом.

(3) Регистар уговора о концесијама садржи податке о: називу концесионара, називу концедента, предмету концесије, датуму закључења концесионог уговора и времену трајања концесије.

(4) Ближи садржај и начин вођења регистра уговора о концесијама утврђује се прописом министарства надлежног за економски развој.

(5) Регистар уговора о концесијама објављује се на интернет страници Комисије.

Годишњи извјештај о раду

Члан 16

(1) Комисија, најкасније до 31. марта текуће године, Влади подноси годишњи извјештај о свом раду у претходној години.

(2) Извјештај из става 1 овог члана Комисија доставља на увид Скупштини и општинама.

IV. ПОСТУПАК ДАВАЊА КОНЦЕСИЈА

Иницијатива за покретање поступка

Члан 17

(1) Поступак за давање концесија покреће надлежни орган израдом концесионог акта, у складу са планом из члана 7 овог закона.

(2) Поступак из става 1 овог члана може се покренути и на иницијативу заинтересованог лица.

1. Иницијатива надлежног органа

Концесиони акт

Члан 18

(1) Надлежни орган концесиони акт из члана 17 став 1 овог закона доставља Влади, односно надлежном органу општине, у складу са законом.

(2) Уз концесиони акт прилажу се и:

- анализа оправданости остваривања јавног интереса давањем концесије, са показатељима да концесија обезбјеђује јавни интерес и анализом алтернативних могућности пружања услуга;
- показатељи да планирана концесија обезбјеђује одговарајућу вриједност за уложени новац;
- анализа процјене и уравнотежења ризика између концедента и концесионара;
- процјена потребе учешћа концедента у улогу концесионог друштва (врсти и обиму улога);
- извјештај са јавне расправе.

(3) Прије упућивања концесионог акта на усвајање, надлежни орган организује и спроводи јавну расправу у року од 15 до 30 дана од дана упућивања јавног позива за јавну расправу.

(4) Надлежни орган може ангажовати стручна правна или физичка лица за пружање помоћи на изради или за израду предлога концесионог акта и тендерске документације.

(5) Лица из става 4 овог члана не могу бити понуђачи у поступку давања концесије за који су пружали помоћ у изради или су израдили концесиони акт и тендерску документацију.

(6) Концесиони акт усваја Влада, односно надлежни орган општине.

Начин давања концесије

Члан 20

(1) Концесија се даје на основу јавног огласа, путем:

1) јавног надметања у отвореном поступку (у даљем тексту: отворени поступак),
2) јавног надметања у двостепеном поступку (у даљем тексту: двостепени поступак),
3) јавног надметања у скраћеном поступку (у даљем тексту: скраћени поступак).

(2) Изузетно од става 1 овог члана, поступак јавног надметања на основу јавног огласа може се искључити у случају:

1) продужења рока за давање концесије из члана 8 став 3 овог закона;
2) проширења простора за обављање концесионе дјелатности, а који због техничко-технолошких услова не може бити утврђен као посебно експлоатационо поље за спровођење концесионе активности од другог концесионара;
3) коришћења других минералних сировина, као пратећих на одобреном експлоатационом пољу, с тим да рок за концесију не може бити дужи од рока који је утврђен уговором о концесији за експлоатацију основне минералне сировине на том експлоатационом пољу;
4) када би јавним надметањем били угрожени национална одбрана и безбједност;
5) понуде која садржи пројекат техничко-технолошког рјешења и друге елементе на основу којих се може сагледати јавни интерес и економска оправданост реализације инфраструктурних и других потреба од стратешког значаја за Црну Гору, за предмете концесије из члана 6 став 1 тач. 7 и 8 овог закона, које нијесу утврђене планом из члана 7 овог закона, а давање концесије на овај начин би убрзао реализацију пројекта;
6) реализације концесије која се врши по основу међународног споразума, односно уговора закљученог између Црне Горе и једне или више држава или међународних организација, којим је предвиђена заједничка реализација концесије од стране потписница споразума.

(3) Продужење рока, проширење простора за обављање дјелатности, односно коришћење других минералних сировина, као пратећих на одобреном експлоатационом пољу из става 2 тач. 1, 2 и 3 овог члана, врши се закључивањем анекса уговора, након добијања претходне сагласности од Комисије и одлуке Владе, односно надлежног органа општине.

(4) Искључење јавног надметања на основу јавног огласа из става 2 тачка 4 овог члана врши се уз сагласност Владе.

(5) У случају из става 2 тачка 5 овог члана, у понуди заинтересованог лица морају бити садржани и елементи из члана 19 став 1 тач. 1, 2, 3, 5, 8, 10, 11, 12 и 13 овог закона.

(6) Одлуку о давању концесије из става 2 тач. 5 и 6 овог члана доноси Влада, уз сагласност Скупштине.

(7) Ако Скупштина не да сагласност на одлуку из става 6 овог члана, подносилац понуде нема право на накнаду трошкова које је имао у припреми понуде.

2. Отворени поступак

Јавни оглас

Члан 21 ст. 1, 2, 5 и 6

(1) Надлежни орган, након усвајања концесионог акта, објављује јавни оглас.

(2) Оглас се објављује у "Службеном листу Црне Горе", најмање једном дневном штампаном медију који се дистрибуира на територији цијеле Црне Горе и на интернет страници надлежног органа, а када је предмет концесије од стратешког значаја за Црну Гору за предмете концесије из члана 6 став 1 тач. 7 и 8 овог закона и у једном репрезентативном међународном економском штампаном медију.

(5) Рок за достављање понуда из става 3 тачка 3 овог члана одређује се према периоду потребном за припрему понуде и тече од дана објављивања јавног огласа у "Службеном листу Црне Горе" и не може бити краћи од 30 дана.

(6) Трошкове објављивања јавног огласа сноси орган који објављује оглас.

Измјене

Члан 22

(1) Јавни оглас, након објављивања, надлежни орган може измијенити, осим елемената утврђених концесионим актом.

(2) Измјена јавног огласа мора бити објављена на начин на који је објављен основни текст јавног огласа, с тим што рок за достављање понуда мора бити продужен за вријеме које је протекло од дана објављивања јавног огласа.

Тендерска комисија

Члан 26 ст. 1-6

(1) Поступак јавног надметања, по јавном огласу, спроводи ад хоц тендерска комисија састављена од непарног броја чланова, коју именује надлежни орган.

(2) У поступку јавног надметања тендерска комисија спроводи поступке: отварања понуда, оцјене и провјере подобности понуђача за учешће на јавном огласу, провјере понуда са становишта њихове исправности у погледу испуњавања услова одређених јавним огласом и тендерском документацијом, вредновања понуда и сачињавања ранг листе понуђача.

(3) Тендерску комисију чине предсједник и најмање четири члана који се именују из реда стручњака из области предмета концесије (техничке, правне, финансијске и друге струке).

(4) Један члан тендерске комисије, за концесије из надлежности Владе, именује се на предлог општине на чијој територији се реализује концесија.

(5) Уколико се концесија из става 4 овог члана реализује на територији двије или више општина, једног члана тендерске комисије предлаже Заједница општина, у сарадњи са општинама на чијим територијама се реализује концесија.

(6) Трошкови рада тендерске комисије падају на терет органа који је именовао тендерску комисију.

Предлог за давање концесије

Члан 33

(1) Надлежни орган упућује концеденту образложени предлог за давање концесије, ранг листу понуђача, извјештај о спроведеном поступку са образложењем ранг листе понуђача, записник тендерске комисије о току поступка, предлог уговора о концесији, евентуални приговор понуђача и одлуку Комисије по приговору.

(2) Надлежни орган дужан је, на захтјев концедента, доставити и другу документацију.

Одлука о одређивању концесионара

Члан 34

(1) Концедент одлучује о давању концесије у року од 30 дана од дана пријема предлога из члана 33 став 1 овог закона, ако није изјављен приговор на ранг листу понуђача, односно на поступак вредновања.

(2) Уколико сложеност концесије то захтијева, концедент може продужити рок из става 1 овог члана за још најдуже 30 дана, односно 90 дана, ако је покренут управни спор, о чему обавјештава понуђаче.

(3) Ако концедент одустане од давања концесије, дужан је да накнади прворангираном понуђачу стварне трошкове учешћа на јавном огласу, ако у јавном позиву није друкчије одређено.

Обавјештавање о резултатима јавног огласа

Члан 36

(1) У року од пет дана од дана доношења одлуке о давању концесије надлежни орган обавјештава понуђаче у писаној форми о резултатима јавног огласа.

(2) Одлука о давању концесије или одлука о поништавању јавног огласа објављује се у "Службеном листу Црне Горе" и на интернет страници надлежног органа.

Поступак кад постоји једна пријава на јавном огласу

Члан 37

Ако на јавном огласа понуду поднесе један понуђач, а тендерска комисија утврди да понуда испуњава услове и критеријуме јавног огласа, надлежни орган може поништити јавни оглас или наставити поступак за давање концесија.

3. Двостепени поступак

Спровођење поступка

Члан 38

(1) Двостепени поступак спроводи се у случајевима:

- давања концесије за пројекте који су сложени са техничког, технички-технолошког, правног, финансијског или другог становишта, или
- када се очекује велики број понуђача.

(2) Двостепени поступак обухвата:

- јавно оглашавање за претквалификацију;
- поступак претквалификације, када тендерска комисија вреднује пријаве за претквалификацију и прихвата или одбија пријаве на основу унапријед утврђених претквалификационих критеријума;
- достављање концесионог акта квалификованим понуђачима, откуп тендерске документације и достављање понуда од стране квалификованих понуђача у остављеном року;
- вредновања и рангирања понуда добијених од квалификованих понуђача;
- образложени предлог за давање концесије и избор понуђача за концесионара.

(3) Јавним огласом за јавно надметање у двостепеном поступку надлежни орган утврђује претквалификационе критеријуме које морају испунити понуђачи за квалификовање за поступак надметања.

(4) Претквалификациони критеријуми морају бити утврђени на објективан, недискриминаторан и транспарентан начин.

(5) Претквалификациони критеријуми се одређују у складу са предметом концесије и обухватају нарочито:

- способност реализације концесија (технички и/или финансијски услови);
- стручне референце, односно искуство у вршењу концесионе дјелатности.

(6) Јавним огласом одређује се документација неопходна за претквалификацију, којом се доказује испуњавање претквалификационих критеријума.

(7) Рок за достављање претквалификационе докуменатације не може бити краћи од 20 дана од дана објављивања јавног огласа.

(8) У поступку из става 2 овог члана сходно се примјењују одредбе отвореног поступка из чл. 21 до 37 овог закона, уколико није друкчије утврђено овим чланом.

(9) Ако се за претквалификацију јави само један понуђач који испуњава претквалификационе критеријуме, надлежни орган може одлучити да настави или поништи поступак давања концесије.

(10) Ближи начин спровођења двостепеног поступка, документацију која се прилаже уз понуду, начин спровођења поступка отварања и вредновања понуда у претквалификационом поступку утврђује се прописом Владе.

Конкурентски дијалог

Члан 39

(1) Конкурентски дијалог за давање концесије спроводи се уколико надлежни орган не посједује рјешења за реализацију технички, техничко-технолошки, правно, финансијски или са другог становишта сложеног пројекта ради одређивања најбољег техничког, технички-технолошког, правног, финансијског или другог рјешења за реализацију пројекта.

(2) Јавним огласом за претквалификацију одређују се критеријуми за избор понуђача за конкурентски дијалог и предмет концесије са неопходним елементима за њену реализацију за који треба изабрати одговарајуће рјешење.

(3) Након спроведеног поступка претквалификације из члана 38 овог закона, квалификовани понуђачи позивају се на отпочињање конкурентског дијалога у којем ће се дефинисати одговарајуће рјешење за реализацију концесије.

(4) Надлежни орган је дужан да конкурентски дијалог води на објективан и недискриминаторан начин и не смије, без сагласности понуђача, саопштити другим понуђачима понуђена рјешења и информације до којих је дошао у току тог дијалога.

(5) Надлежни орган спроводи конкурентски дијалог док не утврди рјешење које одговара потребама исказаним јавним огласом. Надлежни орган може јавним огласом за претквалификацију одредити да ће се поступак избора одговарајућег рјешења одвијати у више фаза, током којих се може смањити број понуђача.

(6) Утврђивањем одговарајућег рјешења из става 5 овог члана, надлежни орган обавјештава понуђаче да је конкурентски дијалог завршен и приступа изради концесионог акта, у складу са овим законом.

(7) Концесиони акт из става 6 овог члана и откупљену тендерску документацију надлежни орган доставља квалификованим понуђачима са којима је завршен конкурентски дијалог, ради достављања коначних понуда за концесије, у складу са овим законом.

4. Скраћени поступак

Поступак давања концесије

Члан 40

(1) Концесије са роком давања до три године дају се у поступку утврђеном у чл. 17 - 37 и члану 40 овог закона, с тим што се у поступку давања концесија:

- не мора одржати јавна расправа из члана 7 овог закона;
- припрема концесиони акт који, у зависности од предмета концесије, садржи тач. 1, 3, 8, 9, 10, 11, 12 и 13 става 1 члана 19 овог закона, као и друге елементе које оцијени надлежни орган;
- одређује рок за достављање понуда који не може бити краћи од 15 дана од дана објављивања јавног огласа у "Службеном листу Црне Горе";
- ранг листа понуђача утврђена од стране тендерске комисије из члана 26 овог закона доставља надлежном органу најкасније у року до 20 дана од дана отварања понуда.

(2) Ако Влада, односно општина, на предлог надлежног органа, за поједине предмете концесија утврди модел нацрта уговора о концесији, почетне износе концесионе накнаде и друге елементе од значаја за давање концесије из става 1 алинеја 2 овог члана, надлежни орган припрема концесиони акт у складу са елементима утврђеним од стране Владе, односно општине.

(3) У случају из става 2 овог члана, Влада, односно општина не усваја концесиони акт у складу са чланом 18 овог закона за сваки појединачни случај давања концесије из става 1 овог члана, већ се сматра да је исти усвојен.

5. Иницијатива заинтересованог лица

Покретање поступка

Члан 41

(1) Заинтересовано лице може надлежном органу поднијети иницијативу за покретање поступка давања концесије која није садржана у плану из члана 7 став 1 овог закона.

(2) Иницијатива се подноси надлежном органу и садржи податке и информације потребне за припрему концесионог акта из члана 19 овог закона.

(3) Ако надлежни орган оцијени да је иницијатива прихватљива одредиће рок подносиоцу иницијативе за депоновање процијењених средстава за израду концесионог акта, укључујући израду тендерске документације и нацрта уговора о концесији, трошкове рада тендерске комисије и трошкове спровођења јавне расправе.

(4) Надлежни орган је дужан да, у року од 15 дана од дана депоновања средстава, отпочне припрему аката из става 3 овог члана.

(5) Уколико се у спроведеном поступку концесија да понуђачу који није подносилац иницијативе за давање концесије, надлежни орган ће, без одлагања, вратити подносиоцу иницијативе депонована средства, уз умањење за плаћени износ за откуп тендерске документације, а износ трошкова израде концесионог акта наплатити од концесионара.

VI. УГОВОР О КОНЦЕСИЈИ

Закључивање и садржај уговора о концесији

Члан 43, ст. 1, 3, 4 и 5

(1) Уговор о концесији закључује се у року од 15 дана од дана доношења одлуке, односно у року утврђеном у одлуци о давању концесије, у складу са тендерском документацијом, достављеном понудом и одлуком о давању концесије.

(3) Надлежни орган ће прије закључења уговора о давању концесије утврдити да ли понуђач са којим се закључује уговор и даље испуњава услове из члана 23 став 1 овог закона.

(4) Уговором се одређује и начин међусобног обавјештавања о извршењу уговорених обавеза, начин вршења контроле тог извршења и остваривања права и обавеза уговорних страна.

(5) Уговор потписује лице које одлуком о давању концесије одреди концедент и овлашћено лице концесионара.

Обавеза обавјештавања

Члан 46

Надлежни орган дужан је да, у року од 15 дана од дана закључивања уговора, примјерак закљученог уговора о концесији достави Комисији, органу управе надлежном за наплату јавних прихода и органу управе надлежном за послове имовине, ради уписа забиљежбе терета у катастру непокретности.

Праћење извршавања уговорених обавеза

Члан 49

(1) Надлежни орган прати и контролише извршавање уговорених обавеза из уговора о концесији.

(2) У праћењу извршавања уговорених обавеза од стране концесионара, надлежни орган може ангажовати стручњаке или стручне институције.

(3) Обрачун концесионе накнаде врши надлежни орган.

(4) Наплату концесионе накнаде врше органи надлежни за наплату јавних прихода.

Пренос уговора

Члан 52

(1) Уговор о концесији може се пренијети на другог концесионара, уз претходну сагласност концедента, под условом да нови концесионар испуњава најмање исте услове као и концесионар.

(2) Пренос концесије без сагласности концедента је ништав.

Престанак уговора о концесији

Члан 53

(1) Концесиони однос престаје:

1) истеком рока на који је закључен уговор о концесији;
2) одузимањем концесије;
3) раскидом уговора о концесији;
4) споразумом концедента и концесионара.

(2) Концесија ће се одузети ако:

1) концесионар не обавља концесиону дјелатност у складу са динамиком и у обиму утврђеном уговором о концесији, осим у случају непредвиђених околности или више силе;
2) концесионар не изврши припремне радње у уговореном року или не започне концесиону дјелатност у уговореном року;
3) концесионар не плати концесиону накнаду;
4) је покренут поступак стечаја или ликвидације над концесионаром, осим у случају поступка реорганизације по закону којим се уређује инсолвентност привредних друштава;
5) је концесија дата на основу нетачних података битних за доношење одлуке о давању концесије;

6) се вршењем концесионе дјелатности угрожава животна средина и здравље људи или законом заштићена подручја и објекти, што се у вријеме давања концесије није могло предвидјети, а мјере предвиђене посебним прописима нијесу довољне да то спријече;
7) концесионар изврши пренос концесије без сагласности концедента.

(3) Прије покретања поступка одузимања концесије, у случајевима из става 2 тач. 1, 2 и 3 овог члана, надлежни орган је дужан да у писаној форми упозори концесионара и одреди му примјерени рок за извршење уговорене обавезе.

(4) У случају одузимања концесије из става 2 овог члана концесионар нема право на накнаду штете.

Предаја објекта

Члан 54

(1) По престанку концесионог односа, за концесије из члана 4 став 1 алинеја 2 овог закона, концесионар је дужан да концеденту преда објекте, уређаје и постројења који су изграђени и служе за обављање концесионе дјелатности, након извршене ревитализације, у добром функционалном стању и неоптерећене, у складу са уговором о концесији.

(2) Концесионар је дужан да имовину која је била у функцији концесионе дјелатности, након престанка уговора о концесији, а коју намјерава да прода, претходно понуди концеденту.

(3) Уколико концедент не одговори на понуду у року од 30 дана од дана пријема понуде, концесионар ту имовину може продати другом лицу под условима који нијесу повољнији од услова под којима је понуђена концеденту.

VII. КОНЦЕСИОНА НАКНАДА

Усмјеравање дијела концесионе накнаде

Члан 59

Дио концесионе накнаде за концесије које даје Влада усмјерава се општини на чијој територији се налази предмет концесије, у складу са законом којим се уређује начин финансирања јединица локалне самоуправе.

Ослобађање плаћања концесионе накнаде

Члан 60

(1) Концесионар може, сходно уговору, дјелимично или у потпуности бити ослобођен плаћања концесионе накнаде у случајевима непредвиђених околности, односно више силе, док трају непредвиђене околности, односно виша сила.

(2) Одлуку из става 1 овог члана, на основу писаног и образложеног захтјева концесионара, доноси концедент.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 65

(1) Поступци давања концесија започети до ступања на снагу овог закона окончаће се по овом закону.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, поједини поступци давања концесија започети до ступања на снагу овог закона, на предлог Комисије за концесије и БОТ аранжмане, окончаће се по одредбама Закона о учешћу приватног сектора у вршењу јавних услуга ("Службени лист РЦГ", број 30/02).

(3) Комисија из става 2 овог члана врши послове из своје надлежности по појединим поступцима из става 2 овог члана до њиховог окончања.

Члан 66

(1) Надлежни органи дужни су да важеће уговоре о концесијама доставе Комисији у року од 45 дана од дана успостављања регистра уговора о концесијама.

(2) Уговори о концесијама закључени прије ступања на снагу овог закона остају на снази.

Члан 67

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе поглавља IV, VII, VIII, IX и чл. 141, 142 и 143 Закона о учешћу приватног сектора у вршењу јавних услуга ("Службени лист РЦГ", број 30/02), као и одредбе других поглавља које се односе на концесије и БОТ аранжмане, а неће се

примјењивати одредбе других закона које уређују поступак давања концесије, ако су супротне овом закону.

Члан 68

До доношења подзаконских аката на основу овлашћења садржаних у овом закону примјењиваће се прописи који су донијети на основу Закона о учешћу приватног сектора у вршењу јавних услуга ("Службени лист РЦГ", број 30/02), уколико нијесу у супротности са овим законом.

*

15.5. Закон о учешћу приватног сектора у вршењу јавних услуга

(„Сл.лист РЦГ“, број 30/02 од 26.06.2002.; Види члан 67 Закона 8/09-4)

ПОГЛАВЉЕ I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Циљ закона

Члан 1

Циљ овог закона је да подигне ниво учешћа приватног сектора у вршењу јавних услуга, узимајући у обзир потребу за ефикасним управљањем и економским растом.

Подручје примјене

Члан 2

(1) Овај закон примјењује се на вршење јавних услуга у односу на:

- уговор о лизингу и менаџменту;
- концесије;
- споразум о изградњи, функционисању и трансферу (у даљем тексту: БОТ);
- регулаторна тијела предвиђена овим законом.

(2) Овај закон се примјењује на све јавне установе, на начин предвиђен овим законом.

Тумачење и дефиниције

Члан 3 став 1 ал. 2, 4 и 16

(1) Тамо гдје контекст дозвољава, ријечи које означавају једнину означаваће и множину, и обратно, а ријечи које означавају мушки род означаваће и женски род, и обратно; ријечи које означавају лица или стране укључују и предузећа и компаније, као и свако лице које има правну способност. Значења која се примјењују у овом закону су следећа:

- "концесија": уговор који се под лиценцом нуди приватном инвеститору и/или оператору за правилно ископавање или експлоатацију природних ресурса или сировина и то на одређени временски рок; такав аранжман може укључивати улагање или санирање од стране приватног сектора; сходно уговору према коме јавна установа Републике Црне Горе пренесе дио права домаћем или страном предузећу или компанији која потом послује у складу са условима уговора и заузврат обезбјеђује приходе Влади Републике Црне Горе (у даљем тексту: Влада) или локалној самоуправи, по јединици која је извађена или експлоатисана;
- "повластица": опозиво право, по основу БОТ уговора, које Влада или локална самоуправа на сличан начин пренесе на пружаоца услуга да се бави одређеним послом или да остварује своја законска овлашћења; права која су потребна јавним предузећима да се баве својим пословима биће означена као повластица, по основу које се могу дати знатна права, за разлику од лиценце по основу које се дају мања или ограничена права;
- "јавна установа": јавне установе су судови, органи локалне управе, све организације које су дефинисане као такве сходно Уредби о организацији и раду државне управе ("Службени лист РЦГ", бр. 8/93, 39/93, 19/95, 13/96, 24/96, 7/97, 13/98, 27/98, 38/98, 18/99, 31/99, 59/00, 31/01 и 33/01) и јавне установе које врше друштвене дјелатности у складу са Законом о друштвеним дјелатностима ("Службени лист РЦГ", бр. 19/90, 6/91 и 21/95), као и друга установа која се оснује и која ће користити јавна средства;

ПОГЛАВЉЕ II - ОДАБИР ВРСТЕ ОРТАЧКОГ ДРУШТВА

Основни документ

Члан 4

Да би се изабрала било која врста уговора који је дозвољен на основу овог закона, лизинг, уговор о менаџменту, концесије, или БОТ аранжмани, који се могу понудити приватном сектору у складу са овим законом, јавна установа ће прво припремити основни документ који се подноси органима установљеним Законом о приватизацији привреде, а који треба да садржи следеће:

1) јавна установа која ће бити одговорна за пројекат;
2) шта ће бити предмет и циљ уговора;
3) колико ће трајати такав уговор и које околности могу да доведу до раскида прије истека рока;
4) какве су обавезе и права уговорних страна;
5) кључне регулативе које ће бити предложене, зависно од случаја;
6) ко ће управљати кључним ризицима који се могу идентификовати као што су: пројектовање и развој, изградња, експлоатација, приходи, финансирање, виша сила, ризици осигурања и ризици по окружење;
7) на који начин ће се рад мјерити и надгледати;
8) на који начин ће се вршити пренос средстава, зависно од случаја;
9) ко ће бити одговоран за прошле или будуће одговорности за окружење, зависно од случаја,
10) на који начин ће спорови бити решавани;
11) који методи јавних позива ће се користити, у циљу транспарентности, и која врста уговора ће бити понуђена.

Циљеви

Члан 11

У складу са чланом 4 овог закона, уколико се предлаже ортаклук са приватним сектором, јавна установа или више јавних установа заједно, као што су органи локалне самоуправе, испољиће за било коју врсту предложеног удруживања потребу да:

1) доведу техничку, финансијску или управљачку експертизу и нову технологију у тај сектор;
2) побољша економску ефикасност сектора, оперативни учинак и искоришћеност капиталних инвестиција;
3) се уложи знатан инвестициони капитал у сектор или да се добије приступ тржиштима приватног капитала;
4) се смање јавне дотације у сектор, уколико случај то захтијева или је на други начин могуће;
5) учини да се сектор боље прилагоди потребама и жељама потрошача;
6) се процијени тарифа коју треба платити;
7) конкурентне притиске који проистичу из тржишта у циљу повраћаја уложеног капитала;
8) постоји притисак конкуренције из сродних сектора услуга.

ПОГЛАВЉЕ VI - УГОВОР О МЕНАЏМЕНТУ

Сагласност

Члан 67

На избор чланова Комисије за надзор сагласност даје:

1) Влада, уколико су у питању министарства, одјељења или секретаријати;
2) одговарајућа скупштина општине, уколико је у питању локална самоуправа;
3) матично министарство, за компаније или предузећа у државној својини.

Чланство и овлашћења

Члан 68

Чланови Комисије за надзор не могу бити изборна лица и морају бити државни службеници одговарајуће стручности за доношење одлука већином гласова, у корист јавне установе, у циљу обезбјеђења благовременог и задовољавајућег вршења услуга или у складу са референтним условима и закљученим уговором.

ПОГЛАВЉЕ X - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Стављање ван снаге

Члан 144

Даном примјене овог закона престаје да важи Закон о концесијама ("Службени лист СРЦГ", број 13/91).

*

15.6. Закон о наслеђивању

(„Сл.лист ЦГ“, број 74/08 од 05.12.2008.)

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Остваривање права наслеђивања

Члан 1

Право наслеђивања остварује се у складу са овим законом.

VI. ПРЕЛАЗАК ЗАОСТАВШТИНЕ НА НАСЛЕДНИКЕ

A. ОТВАРАЊЕ НАСЛЕЂА

Поступак са заоставштином кад су наследници непознати

Члан 128

(1) Ако није познато да ли има наследника, суд ће огласом позвати лица која полажу право на наслеђе да се пријаве суду.

(2) Ако се по протеку године дана од објављивања огласа не појави ниједан наследник, заоставштина се предаје општини на чијој територији се налази заоставштина, али се тиме наследник који би се појавио најкасније у року од 10 година од предаје заоставштине општини не лишава права да му се преда заоставштина или дио који му припада.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важења ранијег закона

Члан 151

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о наслеђивању ("Службени лист СРЦГ", бр. 4/76 и 22/78) осим одредаба члана 107 ст. 2, 3 и 4 и члана 117 ст. 2 и 3, које ће се примјењивати до рока утврђеног Законом о облигационим односима ("Службени лист ЦГ", бр. 47/08).

*

15.7. Закон о имовини бивших друштвено-политичких организација

(„Сл.лист РЦГ“, број 57/00 од 12.12.2000.; Види одлуку УС РЦГ 54/01 и члан 158 Закона 40/11-1)

Члан 1

Овим законом уређује се положај, права и обавезе државних органа и органа локалне самоуправе у погледу располагања и коришћења имовине бивших друштвено-политичких организација, које су престале да постоје.

Члан 3 *(Види одлуку УС РЦГ број 54/01)*

Имовина којом су располагале и коју су користиле бивше друштвено-политичке организације, односно имовина коју су ове организације стекле по основу улагања државе или јединица локалне самоуправе је имовина Републике Црне Горе (у даљем тексту: државна имовина).

Члан 4

Имовинска права и овлашћења у погледу имовине бивших друштвено-политичких организација врши Влада Републике Црне Горе (у даљем тексту: Влада), односно надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Члан 5

(1) Државна имовина из члана 3 овог закона користиће се за рад политичких странака које имају посланике у Скупштини Републике Црне Горе, односно одборнике у скупштинама општина, као и за вршење функција државних органа и органа локалне самоуправе.

(2) Организације синдиката и НОР-а које су до ступања на снагу овог закона користиле имовину која је постала државна у смислу Закона о имовини Републике Црне Горе ("Службени лист РЦГ", број 44/99) наставиће са коришћењем те имовине под условима и на начин утврђен тим законом.

Члан 6

(1) О располагању државном имовином одређеном овим законом и давању на коришћење одлучује Влада, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе, на начин и по поступку утврђеним Законом о имовини Републике Црне Горе.

(2) Влада, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе дужни су да, у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона, донесу подзаконске акте којима би утврдили начин и поступак давања на коришћење државне имовине парламентарним странкама и странкама које имају одборнике у скупштинама општина, уз њихову претходну сагласност.

Члан 7

Политичке странке, државни органи и органи локалне самоуправе који користе државну имовину одређену овим законом дужни су да воде евиденцију о стању и кретању те имовине и да је на захтјев надлежног државног органа доставе на увид.

Члан 9

Попис имовине бивших друштвено-политичких организација из члана 2 овог закона извршиће орган који одреди Влада, односно извршни орган јединице локалне самоуправе, у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 14

На сва питања у погледу државне имовине која нијесу регулисана овим законом, примјењују се одредбе Закона о имовини Републике Црне Горе.

*****

15.8. Закон о задругама

("Сл.лист СРЈ", бр. 41/96 и 12/98)

НАПОМЕНА: *Дана 18.12.2010. године престале да се примењују у Црној Гори одредбе које се односе на стамбене задруге - види: чл. 59. Закона - 73/2010-1.*

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Задруга је облик организовања физичких лица (у даљем тексту: задругари) у којој они, пословањем на задружним принципима добровољности и солидарности, демократичности, економског учешћа, једнаког права управљања, самосталности, економске, социјалне и културне интересе.

XVII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 95

Имовина која је била у власништву задруга и задружних савеза, односно савеза задруга, после 1. јула 1953. године, а која је организационим односно статусним променама или на други начин пренета без накнаде другим корисницима који нису задруге или задружни савези, биће враћена задрузи исте врсте чија је имовина била, односно задружном савезу, који врши функцију задружних савеза чија је имовина била, а ако ње нема онда задрузи исте врсте која послује на подручју на коме је пословала задруга која је била власник имовине чији се повраћај тражи, односно задружном савезу који врши функцију задружног савеза односно савеза задруга чија је имовина била.

Члан 96

(1) Задруга, односно задружни савез из претходног члана (у даљем тексту: подносилац захтева), подноси захтев за враћање имовине правном лицу коме је имовина пренета без накнаде, односно његовом правном следбенику (у даљем тексту: обвезник враћања имовине).

(2) У случају да се у року од 60 дана од дана подношења захтева из става 1. овог члана, не постигне споразум о враћању имовине, подносилац захтева може у року од две године од дана ступања на снагу овог закона, односно од дана формирања новоосноване задруге, покренути управни поступак пред надлежним општинским органом.

(3) Против првостепеног решења у управном поступку може се поднети жалба.

(4) Против другостепеног решења у управном поступку може се водити управни спор.

Члан 98

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе Закон о задругама ("Службени лист СФРЈ", бр. 3/90) и члан 28. Закона о изменама савезних закона којима су одређене новчане казне за привредне преступе и прекршаје ("Службени лист СРЈ", бр. 24/94).

*

15.9. Закон о невладиним организацијама

(„Сл.лист ЦГ“, број 39/11 од 04.08.2011.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

(1) Овим законом уређује се начин оснивања, уписа и брисања из регистра, статус, органи, финансирање и друга питања од значаја за рад и дјеловање невладиних организација.

(2) Невладине организације, у смислу овог закона, су невладина удружења и невладине фондације.

VII. БРИСАЊЕ ИЗ РЕГИСТРА И РАСПОЛАГАЊЕ ИМОВИНОМ

Располагање имовином

Члан 40

(1) У случају брисања из регистра, преостала имовина невладине организације додјељује се, у складу са статутом невладине организације, другој невладиној организацији или јавној установи са сједиштем у Црној Гори која дјелује, односно обавља дјелатност у областима из члана 32 став 2 овог закона.

(2) Уколико надлежни орган невладине организације не донесе одлуку о додјели преостале имовине у складу са статутом, прије окончања поступка брисања из регистра, та имовина припада локалној самоуправи на чијој је територији било сједиште организације и може се користити једино за остваривање циљева ради којих је организација била основана.

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важења закона

Члан 50

Даном почетка примјене овог закона престаје да важи Закон о невладиним организацијама ("Службени лист РЦГ", бр. 27/99 и 30/02 и "Службени лист ЦГ", бр. 11/07).

Ступање на снагу

Члан 51

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе", а примјењиваће се од 1. јануара 2012. године.

***

16. ФИНАНСИРАЊЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

16.1. Закон о буџету и фискалној одговорности

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 20/14 и 56/14 од 01.01.2015.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом уређује се планирање и извршење буџета, фискална одговорност, позајмице и гаранције и друга питања од значаја за буџет Црне Горе (у даљем тексту: буџет државе) и буџет јединице локалне самоуправе (у даљем тексту: буџет општине).

Значење израза

Члан 2

Изрази употријебљени у овом закону имају сљедећа значења:

11) **општи ниво државе** су централни и локални ниво државе;
13) **локални ниво** су органи општине, правна лица и привредна друштва која претежно пружају услуге од локалног интереса и која су под управљачком контролом и највећим дијелом финансирана од општине;
15) **јавни дуг** је дуг централног и локалног нивоа, односно општег нивоа државе;
17) **јавни сектор** су државни органи, општине, јавне установе, независна регулаторна тијела, привредна друштва и правна лица у којима држава или општине имају већински власнички удио;
19) **потрошачке јединице** су државни органи, органи државне управе (министарства и органи управе), Заштитник људских права и слобода, Државна ревизорска институција Црне Горе (у даљем тексту: Државна ревизорска институција), државни фондови, јавне установе и друга самостална правна лица која се финансирају из буџета државе, органи општине, локални органи и јавне службе општине;
2) **јавне установе** су установе у државној својини које пружају услуге од јавног интереса (школе, болнице, установе културе, центри за социјални рад и друге јавне установе основане у складу са законом);
30) **државни новац** је новац којим располаже држава или општина или јавне установе на централном, односно локалном нивоу;

II. ДОНОШЕЊЕ БУЏЕТА, ЕВИДЕНЦИЈА И УПРАВЉАЊЕ БУЏЕТОМ

Уговор о банкарским пословима

Члан 11

(1) Министарство финансија закључује уговор са Централном банком Црне Горе (у даљем тексту: Централна банка), за обављање банкарских послова у име државе.

(2) Општине и независна регулаторна тијела закључују уговор са Централном банком за обављање банкарских послова.

(3) Изузетно, ако Централна банка не може организовати обављање послова из ст. 1 и 2 овог члана, Министарство финансија, општина, односно независно регулаторно тијело могу закључити уговор за обављање тих послова са банком, резидентом државе, укључујући и уговарање прекорачења на рачуну.

*

16.2. Закон о финансирању локалне самоуправе

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 42/03, 44/03, „Сл.лист ЦГ“, бр. 5/08, 74/10, 1/15, 78/15 и 3/16 од 23.01.2016.; Види члан 174 Закона 51/08-1)

Члан 1 *(„Сл.лист ЦГ“, број 3/16)*

(1) Овим законом уређују се извори средстава, начин финансијског изравнања и коришћења условних дотација, као и начин финансирања сопствених послова локалне самоуправе (у даљем тексту: општина) утврђених Уставом, законом и другим прописима.

(2) Одредбе овог закона односе се и на финансирање главног града, општине у оквиру главног града и престонице.

Члан 2 *(„Сл.лист ЦГ“, број 74/10)*

(1) Средства за финансирање сопствених послова општине обезбјеђују се у буџету општине.

(2) Општина самостално располаже средствима из става 1 овог члана.

(3) Средства из става 2 овог члана морају бити примјерена издацима потребним за финансирање надлежности општине утврђених Уставом и законом.

Члан 3 *(„Сл.лист ЦГ“, број 5/08)*

Општини за обављање пренесених и повјерених послова средства се обезбјеђују из буџета Државе, у складу са прописом о преношењу, односно повјеравању тих послова.

II ИЗВОРИ СРЕДСТАВА

Члан 4 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 5/08 и 74/10)*

Општина стиче средства из:

- сопствених прихода,
- законом уступљених прихода,
- Егализационог фонда,
- буџета Државе.

1. Сопствени извори

Члан 5 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 5/08 и 74/10)*

Сопствени приходи општине су:

1) порез на непокретности, у складу са посебним законом;
2) прирез порезу на доходак физичких лица, у складу са овим законом;
3) локалне административне таксе, у складу са посебним законом;
4) локалне комуналне таксе, у складу са посебним законом;
5) накнада за комунално опремање грађевинског земљишта, у складу са посебним законом;
6) накнаде за коришћење општинских путева, у складу са посебним законом;
7) накнада за заштиту и унапрјеђење животне средине, у складу са посебним законом;
8) приходи од продаје и давања у закуп имовине општине;
9) приходи од капитала (од камата, акција, удјела и др.);
10) новчане казне изречене у прекршајном поступку, као и одузета имовинска корист у том поступку;
11) приходи од концесионе накнаде за обављање комуналне дјелатности и приходи од других концесионих послова које општина закључи у складу са законом;
12) приходи које својом дјелатношћу остваре општински органи, службе и организације;
13) приходи по основу донација и субвенција;
14) други приходи утврђени законом.

(2) Општине су дужне да о остварењу и коришћењу прихода из става 1 тач. 8 и 9 овог члана обавјештавају Министарство финансија, на начин прописан овим законом.

2. Законом уступљени приходи

Члан 25 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 5/08 и 74/10)*

(1) Општина остварује приходе од законом уступљених пореза и накнада које уводи Држава.

(2) Законом уступљени приходи из става 1 овог члана су:

- приходи од пореза на доходак физичких лица;
- приходи од пореза на промет непокретности;
- приходи од концесионих и других накнада за коришћење природних добара које додјељује Држава;
- приходи од годишње накнаде при регистрацији моторних возила, трактора и прикључних возила;
- приходи од накнаде за коришћење друмских моторних возила и њихових прикључних возила (еко-накнада), која се плаћа приликом регистрације возила.

III ФИНАНСИЈСКО ИЗРАВНАЊЕ ОПШТИНА

1. Егализациони фонд

Члан 29 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 5/08 и 74/10)*

(1) Финансијско изравнање, односно уједначавање финансирања општина врши се преко Егализационог фонда (у даљем тексту: Фонд).

(2) Средства Фонда обезбјеђују се из прихода од:

- пореза на доходак физичких лица у висини од 11% укупно остварених прихода по том основу;
- пореза на промет непокретности у висини од 10% укупно остварених прихода по том основу;
- пореза на употребу моторних возила, пловних објеката, ваздухоплова и летилица у висини од 100% укупно остварених прихода по том основу;
- концесионих накнада од игара на срећу у висини од 40% укупно остварених прихода по том основу.

(3) Изузетно од става 2 овог члана, средства Егализационог фонда могу да се обезбјеђују и узимањем краткорочних позајмица из буџета Државе.

(4) Средства из ст. 2 и 3 овог члана, преко овлашћеног носиоца платног промета, издвајају се на посебан рачун Фонда.

3. Комисија за праћење развоја система фискалне егализације општина

Члан 35 *(„Сл.лист ЦГ“, број 5/08)*

(1) У циљу праћења развоја система фискалне егализације општина, а посебно обезбеђења правичности, ефикасности и транспарентности тог система, оснива се Комисија за праћење развоја система фискалне егализације општина (у даљем тексту: Комисија).

(2) Комисија из става 1 овог члана има следеће надлежности:

- прати примјену критеријума за фискалну егализацију,
- даје препоруке за превазилажење уочених недостатака код примјене критеријума за фискалну егализацију,
- даје мишљење на акта Министарства финансија о расподјели средстава Фонда,
- припрема извјештаје о развоју система фискалне егализације општина и даје предлоге за његово унапређење.

(3) Комисија има седам чланова, од којих пет именује асоцијација општина Црне Горе, а по једног Министарство финансија и министарство надлежно за послове локалне самоуправе.

(4) Комисија се именује на период од пет година.

(5) Комисија из редова представника асоцијације општина бира предсједника Комисије на првој конститутивној сједници. Предсједник Комисије се бира на период од годину дана.

(6) Пословником о раду Комисије уређују се питања од значаја за њен рад.

(7) Средства за рад Комисије обезбјеђују се из средстава Фонда.

(8) Стручне и административне послове за потребе Комисије обавља Министарство финансија.

IV УСЛОВНЕ ДОТАЦИЈЕ БУЏЕТА ДРЖАВЕ

Члан 36 *(„Сл.лист ЦГ“, број 74/10)*

(1) Општина за финансирање инвестиционих пројеката који су од посебног интереса за општину или више општина има право на коришћење условних дотација из буџета државе.

(2) Дотације из става 1 овог члана могу се користити за кофинансирање пројеката који се финансирају из донаторских средстава.

Члан 37

(1) Право на коришћење условних дотација из члана 36 овог закона има општина која је донијела вишегодишњи инвестициони план.

(2) Вишегодишњим инвестиционим планом утврђује се нарочито: капитални захтјеви (листа свих потреба за постизање оптималног нивоа јавних услуга), капиталне набавке (средства и опрема), приоритети утицаја на животну средину, утицај на буџет, извори финансирања и образложење за сваки пројекат у плану.

(3) Вишегодишњи инвестициони план доноси се за период од пет година.

VI НАДЗОР

Члан 69

Скупштина општине, на начин утврђен статутом, обавља надзор над извршењем буџета и намјенским коришћењем средстава која се буџетом распоређују за поједине намјене.

Члан 70

Предсједник општине, на начин утврђен статутом, надзире финансијско, материјално и рачуноводствено пословање корисника буџета у погледу намјене, обима и динамике коришћења средстава.

Члан 71

Управни надзор над извршењем овог закона врши надлежни орган локалне управе.

Члан 72

(1) Министарство надлежно за послове финансија врши надзор законитости рада органа локалне самоуправе у спровођењу овог закона.

(2) Министарство надлежно за послове финансија може захтијевати да надлежни државни орган за ревизију прегледа финансијско пословање општине у погледу: сигурности, поузданости, економичности, дјелотворности, сврсисходности употребе средстава буџета општине која су у вези са пренесеним и повјереним пословима општине.

Члан 73

Предсједник општине извјештај о контроли у вези са чланом 72 овог закона мора доставити скупштини општине, а у року од 30 дана извијестити министарство надлежно за послове финансија о предузетим мјерама.

Члан 74 *(„Сл.лист ЦГ“, број 74/10)*

(1) Општине су обавезне министарству надлежном за послове финансија достављати податке о приходима и расходима, као и буџетском задужењу, најкасније квартално у року од 30 дана од дана истека квартала.

(2) Начин доставе и садржај података из става 1 овог члана прописује министар финансија.

Члан 74а *(„Сл.лист ЦГ“, број 74/10)*

Општини која не поступи у складу са одредбама чл. 43, 57, 64 и 74 овог закона привремено се могу обуставити средства која добија по основу законом уступљених прихода.

VIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 76е *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 1/15 и 78/15)*

(1) Изузетно од чл. 30, 31, 32 и 33 и члана 76ц овог закона, за новоосноване општине Петњица и Гусиње, аконтативна расподјела средстава Фонда за 2015. годину врши се сразмјерно броју становника новоосноване општине утврђеним последњим пописом становништва Црне Горе, у односу на општину из које се издвојила.

(2) Изузетно од члана 34 став 3 овог закона, план аконтативне расподјеле средстава Фонда за 2015. годину, донијеће се до краја 2014. године.

(3) Аконтативно расподјељена средства из ст. 1 овог члана представљају коначно расподијељена средства Фонда за 2015. годину.

Члан 76ф *(„Сл.лист ЦГ“, број 78/15)*

(1) Изузетно од чл. 30 до 33 и члана 76ц овог закона, за новоосноване општине Петњица и Гусиње, аконтативна расподјела средстава Фонда за 2016. годину врши се сразмјерно броју становника новоосноване општине утврђеним посљедњим пописом становништва Црне Горе, у односу на општину из које се издвојила.

(2) Изузетно од члана 34 став 3 овог закона, план аконтативне расподјеле средстава Фонда за 2016. годину, донијеће се до краја 2015. године.

(3) Аконтативно расподијељена средства из става 1 овог члана представљају коначно расподијељена средства Фонда за 2016. годину.

Члан 78

Даном почетка примјене овог закона престаје да важи Закон о систему јавних прихода ("Службени лист РЦГ", бр. 30/93, 3/94, 42/94, 13/96 и 45/98) и одредбе чл. 1, 14, 15, 17, 19, 20, 21, 22 и 23 Закона о комуналним таксама и накнадама ("Службени лист РЦГ", бр. 38/92, 30/93, 3/94, 27/94 и 45/98) у дијелу који се односи на локалне комуналне таксе за истицање фирми и плаћања накнаде за коришћење комуналних добара од општег интереса.

*

16.3. Закон о зарадама запослених у јавном сектору

("Сл. лист ЦГ", број 16/2016 од 08.03.2016.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

Овим законом уређује се начин утврђивања и остваривања права на зараду, накнаду зараде и друга примања запослених у јавном сектом, начин обезбјеђивања средстава и друга питања од значаја за остваривање ових права.

Запослени у јавном сектору

Члан 2 став 1 тач. 2, 4 и 6 и став 2

(1) Запослени у јавном сектом, у смислу овог закона, је:

2) запослени у органу локалне управе, органу и служби локалне самоуправе (у даљем тексту: локални сектор);

4) запослени у установи чији је оснивач држава или локална самоуправа;

6) запослени у агенцији, привредном друштву које је у већинском власништву локалне самоуправе или у другом правном лицу чији је оснивач локална самоуправа или врши јавна овлашћења;

(2) Запослени, у смислу става 1 овог члана, је и лице које је изабрано, именовано или постављено у складу са прописима.

Обезбјеђивање средстава за зараде

Члан 7

(1) Средства за зараде, накнаде зарада и друга примања запослених у државном сектом, односно локалном сектом и код правних лица из члана 2 став 1 тач. 4, 7 и 8 овог закона, обезбјеђују се у Буџету Црне Горе, односно буџету локалне самоуправе за фискалну годину.

(2) Средства за зараде, накнаде зарада и друга примања запослених код независних и регулаторних тијела и код правних лица из члана 2 став 1 тач. 5 и 6 овог закона, обезбјеђују се из њихових прихода.

Утврђивање средстава за зараде

Члан 8

(1) Средства за исплату зараде, накнаде зарада и друга примања запослених из члана 2 став 1 тач. 1, 2, 7 и 8 и става 2 овог закона за фискалну годину утврђују се у процесу планирања Буџета Црне Горе, односно буџета локалне самоуправе.

(2) Средства из става 1 овог члана утврђују се и на основу кретања дефицита, односно суфицита на готовинској основи Буџета Црне Горе, односно буџета локалне самоуправе и резултата финансијског пословања.

Услови за повећање односно смањење зарада

Члан 9

Средства за зараде, у процесу планирања Буџета Црне Горе, могу се повећати када је Буџет уравнотежен или је остварен суфицит, односно морају смањити кад Буџет остварује дефицит текућег Буџета преко нивоа од 2% бруто домаћег производа.

Смањење фонда зарада

Члан 10

(1) Приликом планирања буџета, локална самоуправа чије обавезе по основу отплате хартија од вриједности, кредита, гаранција и пореза и доприноса прелазе 10% текућих прихода остварених у претходној години, дужна је да смањи средства за зараде за 10%, осим локална самоуправа која уредно измирује све своје обавезе.

(2) Правна лица из члана 2 став 1 тач. 3, 5 и 6 овог закона, која су у претходној години остварила губитак у пословању дужна су да смање укупан фонд зарада за 10% у првој години и додатно 5% у наредној календарској години.

II. ЗАРАДА ЗАПОСЛЕНОГ

Структура зараде

Члан 11

Зарада запосленог састоји се од:

1) основне зараде;
2) посебног дијела зараде;
3) додатака на основну зараду и
4) варијабилног дијела зараде.

Додаци на основну зараду

Члан 15

Додаци на основну зараду су:

1) додатак за рад ноћу, рад у дане државног или вјерског празника и рад дужи од пуног радног времена (прековремени рад);
2) додатак за обављање послова на одређеним радним мјестима;
3) специјални додатак;
4) додатак по основу година радног стажа (минули рад);
5) додатак за дежурство и приправност.

Додатак за обављање послова на одређеним радним мјестима

Члан 17 ст. 1, 2, 3 и 5

(1) Додатак на основну зараду запосленом за обављање послова на одређеним радним мјестима може бити одређен у висини до 30% основне зараде.

(2) Радна мјеста, начин остваривања права и износ додатка из става 1 овог члана, за државне службенике, полицијске службенике и запослене у установи чији је оснивач држава утврђују се прописом Владе на предлог надлежног органа, а за локалне службенике и запослене у установи чији је оснивач локална самоуправа прописом надлежног органа локалне самоуправе уз сагласност Министарства.

(3) Радна мјеста, начин остваривања права и износ додатка из става 1 овог члана за запослене у независним и регулаторним тијелима и правним лицима из члана 2 став 1 тач. 5 и 6 овог закона, утврђују се актом надлежног органа ових правних лица.

(5) Додатак на зараду из става 1 овог члана не може остварити запослени из члана 22 став 1 овог закона распоређен у групе послова А, Б и Ц и лица изабрана, именована или постављена код правних лица, органа и служби из члана 2 став 1 тач. 2, 3, 4, 5, 6 и 8 овог закона.

Варијабилни дио зараде

Члан 21 ст. 1, 4 и 5

(1) Варијабилни дио зараде, у зависности од расположивих средстава, припада запосленом са изузетним резултатима и квалитетом рада.

(4) За запослене у локалном сектору, услове и начин остваривања права на варијабилни дио зараде утврђује надлежни орган локалне самоуправе, уз сагласност Владе, по прибављеном мишљењу Министарства, под условом да локална самоуправа:

1) није презадужена (није обухваћена санационим планом) и
2) нема пореских и других дуговања према Буџету Црне Горе.

(5) Услови и начин остваривања права на варијабилни дио зараде за запослене из члана 2 став 1 тач. 4, 5, и 6 овог закона, утврђују се актом надлежног органа ових правних лица уз сагласност Владе, по прибављеном мишљењу Министарства.

Распоређивање у групе послова

Члан 22

(1) Зависно од нивоа квалификације образовања, сложености послова, одговорности и других елемената битних за вредновање одређеног посла поједина звања у јавном сектору распоређују се у сљедеће групе послова и изражавају се у коефицијентима и то:

Подгрупа	**Звања**	**Коефицијент**
Група послова А		
1	Предсједник Црне Горе	32
2	Предсједник Скупштине	30
	Предсједник Владе . .	30
	Предсједник Врховног суда Црне Горе	30
	Предсједник Уставног суда Црне Горе	30
Група послова Б		
1	Врховни државни тужилац	29
	Предсједник Сената Државне ревизорске институције	29
2	Потпредсједник Скупштине	27
	Потпредсједник Владе	27
3	Посланик	*2&*
4	Министар	26
5	Судија Врховног суда Црне Горе	26
	Судија Уставног суда Црне Горе	26
	Државни тужилац у Врховном државном тужилаштву	26
	Главни Специјални тужилац	26
6	Члан Сената Државне ревизорске институције	26
7	Заштитник људских права и слобода	26

8	Директор Агенције за националну безбједност	25
	Директор Агенције за спречавање корупције	25
	Предсједник Апелационог суда	25
	Предсједник Управног суда	25
	Замјеник предсједника Врховног суда Црне Горе	25
	Замјеник предсједника Уставног суда Црне Горе	25
	Замјеник Врховног државног тужиоца	25
9	Специјални тужилац	24
	Судија у Вишем суду који поступа у предметима организованог криминала, корупције и прања новца, тероризма и ратних злочина	24
	Замјеник Заштитника људских права и слобода	24
10	Генерални секретар Предсједника Црне Горе	24
	Генерални секретар Скупштине	24
	Генерални секретар Владе	24
	Генерални секретар Уставног суда Црне Горе	24
11	Заштитник имовинско-правних интереса	24
	Главни ревизор	24
	Главни савјетник предсједника Владе	24
	Предсједник Државне изборне комисије	24
12	Судија Апелационог суда	23
	Судија Управног суда	23
	Предсједник Вишег суда	23
	Руководилац Вишег државног тужилаштва	23
	Предсједник Привредног суда	23
13	Замјеник генералног секретара Скупштине	23
	Замјеник генералног секретара Владе	23
	Замјеник генералног секретара Уставног суда Црне Горе	23
	Државни секретар	23
14	Замјеник Заштитника имовинско-правних интереса	22
	Замјеник главног ревизора	22
15	Шеф кабинета Предсједника Црне Горе	22
	Шеф кабинета предсједника Скупштине	22
	Шеф кабинета предсједника Владе	22
	Шеф кабинета предсједника Врховног суда Црне Горе	22
	Шеф кабинета предсједника Уставног суда Црне Горе	22
	Шеф кабинета Врховног државног тужиоца	22
16	Судија Привредног суда	22

	Судија Вишег суда	22
	Државни тужилац у Вишем државном тужилаштву	22
	Предсједник Основног суда	22
	Руководилац основног државног тужилаштва	22
	Предсједник Државне комисије за контролу поступака јавних набавки	22
17	Савјетник Предсједника Црне Горе	22
	Савјетник предсједника Скупштине	22
	Савјетник предсједника Владе	22
	Секретар Вијећа за националну безбједност	22
	Секретар Државне изборне комисије	22
18	Секретар Секретаријата за законодавство	20
19	Предсједник Комисије за жалбе	20
	Предсједник Вишег суда за прекршаје	20
Група послова Ц		
1	Директор Управе полиције	19
	Директор Пореске управе	19
	Директор Управе царина	19
	Директор Управе за инспекцијске послове	19
	Директор Завода за извршење кривичних санкција	19
	Директор Агенције за заштиту личних података	19
2	Старјешина самосталног органа управе	19
	Директор Центра за посредовање	19
	Директор Агенције за мирно рјешавање радних спорова	19
3	Судија Вишег суда за прекршаје	18.5
	Предсједник суда за прекршаје	18.5
4	Секретар министарства	18.0
	Генерални директор у министарству	18.0
	Савјетник потпредсједника Скупштине	18.0
	Савјетник потпредсједника Владе	18.0
	Помоћник секретара Секретаријата за законодавство	18.0
	Помоћник генералног секретара Скупштине	18.0
	Помоћник генералног секретара Владе	18.0
5	Начелник одјељења за војно-обавјештајне и безбједоносне послове	18.0
6	Судија основног суда	18.0
	Државни тужилац у основном државном тужилаштву	18.0
	Секретар Врховног суда Црне Горе	18.0
	Секретар Врховног државног тужилаштва	18.0

	Секретар Судског Савјета	18.0
	Секретар Тужилачког Савјета	18.0
	Члан Државне комисије за контролу поступака јавних набавки	18.0
7	Старјешина органа управе у саставу	17.0
8	Помоћник директора Управе полиције	16.0
	Помоћник директора Пореске управе	16.0
	Помоћник директора Управе царина	16.0
	Помоћник директора Управе за инспекцијске послове	16.0
	Помоћник директора Завода за извршење кривичних санкција	16.0
	Помоћник директора Агенције за заштиту личних података	16.0
9	Помоћник старјешине самосталног органа управе ,	16.0
10	Секретар социјалног савјета	15,0
11	Судија Суда за прекршаје	14.5
12	Помоћник старјешине органа управе у саставу	13.5
	Руководилац канцеларије у Влади	13.5
	Савјетник генералног секретара Владе	13.5
13	Секретар сталног радног тијела Владе	12.5
	Секретар сталног радног тијела Скупштине	12.5
	Уставно судски савјетници	12.5
	Савјетник у Врховном суду Црне Горе	12.5
	Савјетник у Врховном државном тужилаштву	12 5
Група послова Д		
1	Начелник, руководилац или друго одговарајуће звање у Влади и министарству	9.4
2	Шеф кабинета министра .	9.4
3	Главни инспектор, главно овлашћено службено лице	9.4
4	Шеф или друго одговарајуће звање у Влади и министарству	8.5
5	Савјетник у Основном суду	8.0
	Савјетник у Управном суду	8.0
	Савјетник у Апелационом суду	8.0
	Савјетник у Вишем суду	8.0
	Савјетник у Привредном суду	8.0
	Савјетник у Основном државном тужилаштву	8.0
	Савјетник у Вишем државном тужилаштву	8.0
	Савјетник у Специјалном државном тужилаштву	8.0
6	Начелник, шеф, координатор или друго одговарајуће звање у другом органу управе	7.6

7	Самостални савјетник I	7.4
8	Инспектор I	7.4
9	Овлашћено службено лице I	7.4
10	Самостални савјетник II	7.2
11	Инспектор II	7.2
12	Овлашћено службено лице II	7.2
13	Самостални савјетник III	7.0
14	Инспектор III	7.0
15	Овлашћено службено лице III	7.0
16	Виши савјетник I	6.5
17	Виши савјетник II	6.1
18	Виши савјетник III	5.9
19	Савјетник I	5.5
20	Савјетник II	5.1
21	Савјетник III	4.8
22	Самостални референт	4.1
23	Виши референт	3.8
24	Референт	3.5
25	Виши намјештеник	3.1
26	Намјештеник	2.6

(2) Изузетно од става 1 овог члана за запослене у Служби Скупштине који су распоређени на радним мјестима из Групе послова Д, коефицијенти сложености послова утврдиће се актом радног тијела Скупштине надлежног за административна питања, на предлог генералног секретара Скупштине, полазећи од Буџетом планираних средстава.

(3) Изузетно од става 1 овог члана, за запослене у суду и државном тужилаштву који су распоређени на радним мјестима из Групе послова Д, коефицијенти сложености послова утврдиће се актом министарства надлежног за послове правосуђа на који сагласност даје Влада.

(4) Када се другим прописом утврђују звања која нијесу распоређена у групе послова из става 1 овог члана, тим прописом извршиће се њихово распоређивање у групе послова, зависно од нивоа квалификације образовања у складу са овим законом и прописима о државним службеницима и намјештеницима, уз претходно прибављену сагласност Министарства.

Утврђивање зарада у локалном сектору

Члан 23

(1) Коефицијенти за зараде запослених у локалном сектору, утврђују се у оквиру Групе послова Ц и Д из члана 22 став 1 овог закона, актом надлежног органа локалне самоуправе, уз претходно прибављену сагласност Министарства.

(2) Зараде локалних функционера утврђују се у оквиру Групе послова Б и Ц, а не више од Подгрупе Б 8 из члана 22 став 1 овог закона, актом надлежног органа локалне самоуправе, уз претходно прибављену сагласност Министарства.

(3) Коефицијент за утврђивање зараде градоначелника и предсједника општина утврђује се зависно од броја становника у локалној самоуправи, и то:

Група	Критеријум	Коефицијент
1	до 10.000 становника	18.00
2	од 10.000 до 50.000 становника	20.00
3	од 50.000 до 100.000 становника	22.00
4	преко 100.000 становника	25.00

(4) Број становника из става 3 овог члана одређује се према подацима које утврђује орган управе надлежан за послове статистике.

Посебне групе послова

Члан 24 ст. 1 и 5

(1) Коефицијенти за зараде запослених из члана 2 став 1 тач. 4, 5 и 6 овог закона, зависно од нивоа квалификације образовања, сложености послова, одговорности или других елемената битних за вредновање одређеног посла, утврђују се колективним уговором или другим актом уз сагласност Владе, по претходно прибављеном мишљењу Министарства.

(5) Зараде руководећих лица у субјектима из члана 2 став 1 тач. 4, 5 и 6 овог закона утврђују се у оквиру Групе послова Б, Ц и Д, а не више од Подгрупе Б 9 из члана 22 став 1 овог закона, у складу са колективним уговором, уз сагласност Владе.

Награда

Члан 25

Запослени код правних лица из члана 2 став 1 тач. 3, 5 и 6 овог закона, који остварују сопствене приходе у складу са законом, за изузетне резултате и квалитет рада, којима допринесе увећању прихода најмање 20% у односу на претходну годину или умањењу расхода најмање 20% у односу на претходну годину, може из сопствених прихода остварити годишњу награду у износу од једне до пет просјечних нето зарада у том правном лицу, у складу са колективним уговором или другим актом.

Ограничења

Члан 26

(1) Запослени у јавном сектору не могу остварити друге накнаде осим оних које су утврђене овим законом.

(2) Друге накнаде, у смислу става 1 овог члана, су накнаде за чланство у комисији, савјету и радном тијелу, које образује државни орган, орган државне управе, орган локалне управе и локалне самоуправе, независно и регулаторно тијело и правна лица из члана 2 став 1 тач. 4, 5 и 6 овог закона.

(3) Ограничење из става 2 овог члана се не односи на испитне комисије, које се организују у јавном сектору у складу са законом, а служе за стицање звања и заснивање радног односа.

(4) Комисије из става 3 овог члана се финансирају из средстава која уплаћују кандидати.

Доношење рјешења о заради

Члан 31 ст. 3, 4 и 6

(3) Рјешење о заради запосленог из члана 2 став 1 тачка 2 овог закона доноси старјешина органа локалне управе.

(4) Рјешење о заради запосленог из члана 2 став 1 тач. 3, 4, 5 и 6 овог закона доноси лице које руководи тим правним лицем.

(6) Рјешење о заради за лица која су изабрана, именована или постављена у складу са прописима, осим за лица из става 2 овог члана, доноси орган односно радно тијело које их је изабрало, именовало или поставило.

III. НАКНАДА ЗАРАДЕ И ДРУГА ПРИМАЊА

Доношење рјешења о другим примањима

Члан 35 ст. 3, 4 и 6

(3) Рјешење о накнадама и другим примањима за запосленог из члана 2 став 1 тачка 2 овог закона доноси старјешина органа локалне управе.

(4) Рјешење о накнадама и другим примањима за запосленог из члана 2 став 1 тач. 3, 4, 5 и 6 овог закона доноси лице које руководи тим правним лицем.

(6) Рјешење о накнадама и другим примањима за лица која су изабрана, именована или постављена у складу са прописима, осим за лица из става 2 овог члана, доноси орган односно радно тијело које их је изабрало, именовало или поставило.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Доношење прописа

Члан 44

(1) Прописи за спровођење овог закона донијеће се у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

(2) До почетка примјене прописа из става 1 овог члана примјењиваће се постојећи прописи, ако нијесу у супротности са овим законом.

Обавеза усклађивања

Члан 45

(1) Одредбе посебних закона, других прописа, колективних уговора и других аката којима се уређују зараде, накнаде зараде и друга примања запослених из члана 2 овог закона, ускладиће се са овим законом у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Ако се у року из става 1 овог члана посебни закони, други прописи, колективни уговори и други акти не ускладе, зарада, накнада зараде и друга примања привремено ће се уредити, за запослене:

1) из члана 2 став 1 тач. 1, 5, 7 и 8 овог закона и у установи чији је оснивач држава, актом Владе;
2) из члана 2 став 1 тач. 2 и 6 овог закона и у установи чији је оснивач локална самоуправа, актом надлежног органа локалне самоуправе, уз сагласност Владе;
3) из члана 2 став 1 тачка 3 овог закона, актом надлежног органа ових правних лица, уз сагласност Владе.

Започети поступци

Члан 46

Поступак за остваривање права из овог закона започет до дана ступања на снагу овог закона завршиће се по одредбама овог закона, уколико је то повољније за запосленог.

Наставак коришћења права

Члан 47

Лице које је прије ступања на снагу овог закона започело да користи право које му припада по престанку функције на основу посебних прописа, наставиће са коришћењем тог права до истека времена утврђеног тим прописима.

Престанак важења

Члан 49

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о зарадама државних службеника и намјештеника ("Службени лист ЦГ", број 14/12), Закон о зарадама и другим примањима државних и јавних функционера ("Службени лист ЦГ", бр. 33/08 и 76/09), Закон о зарадама и другим примањима носилаца правосудних и уставносудских функција ("Службени лист РЦГ", број 36/07), члан 114 Закона о државним службеницима и намјештеницима ("Службени лист ЦГ", бр. 39/11, 66/12 и 34/14) и Уредба о врсти и поступку додјеле признања државном службенику и намјештенику ("Службени лист ЦГ", број 40/13).

Ступање на снагу

Члан 50

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе".

*****

16.4. Закон о јавним набавкама

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 42/11, 57/14 и 28/15 од 11.06.2015.)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Предмет, примјена, изузећа, врсте поступака

Предмет

Члан 1

Овим законом уређују се услови, начин и поступак набавке роба, услуга и уступања извођења радова (у даљем тексту: јавне набавке), заштита права у поступцима јавних набавки и друга питања од значаја за јавне набавке.

Примјена

Члан 2 *(„Сл.лист ЦГ“, број 57/14)*

(1) Овај закон примјењује се на:

1) државне органе, органе јединице локалне самоуправе, јавне службе и друге кориснике средстава буџета Црне Горе, односно буџета јединице локалне самоуправе и других јавних прихода;
2) привредна друштва и правна лица која врше послове од јавног интереса:
   - у којима држава, односно јединица локалне самоуправе посједује више од 50% акција, односно удјела у привредном друштву или правном лицу;
   - у којима више од половине чланова органа управљања тог привредног друштва, односно правног лица чине представници државног органа или органа јединице локалне самоуправе; или
   - у којима више од половине гласова у органу управљања привредног друштва, односно правног лица имају представници државног органа или органа јединице локалне самоуправе;
   - ако орган из тачке 1 овог става врши надзор над радом тог привредног друштва, односно правног лица;
3) привредна друштва, правна лица, предузетнике и физичка лица који се финансирају са више од 50% из средстава буџета Црне Горе, јединице локалне самоуправе и других јавних прихода или средстава привредног друштва, односно правног лица из тачке 2 овог става;
4) привредна друштва, правна лица и предузетнике који обављају дјелатност у областима водопривреде, енергетике, саобраћаја и поштанског саобраћаја у складу са одредбама чл. 108 до 113 овог закона.

(2) Изузетно од става 1 тачка 1 овог члана, за дипломатско-конзуларна представништава Црне Горе у иностранству, војно-дипломатске представнике и јединице Војске Црне Горе у међународним снагама и мировним мисијама и друге активности у иностранству, врсте поступака јавних набавки и начин њиховог спровођења уређују се прописом Владе Црне Горе (у даљем тексту: Влада).

(3) Орган управе надлежан за послове јавних набавки (у даљем тексту: надлежни орган) припрема листу обвезника из става 1 овог члана.

(4) Наручилац је обвезник из става 1 овог члана.

(5) Новоосновани наручилац је дужан да надлежном органу поднесе пријаву ради евидентирања на Листи наручилаца, у року од 30 дана од дана стицања својства наручиоца.

(6) Листа наручилаца из става 4 овог члана се објављује на порталу јавних набавки надлежног органа (у даљем тексту: портал јавних набавки).

(7) Листа наручилаца се ажурира у року од три дана од дана подношења пријаве из става 4 овог члана.

(8) Наручилац је дужан да примјењује овај закон и у случају када није евидентиран на листи из става 4 овог члана.

Изузећа од примјене

Члан 3 *(„Сл.лист ЦГ“, број 57/14)*

(1) Овај закон не примјењује се на:

1) набавке које се спроводе по посебном поступку међународне организације, на основу међународног споразума или уговора са том међународном организацијом;
2) набавке које се спроводе по посебним правилима на основу међународног споразума или уговора између Црне Горе и једне или више држава за пројекат који ће уговорне стране заједнички изводити или користити;
3) набавке које се спроводе за заштиту и спашавање од катастрофа и већих несрећа - ванредног стања;
4) повјерљиве набавке, у складу са законом;
5) набавке које се спроводе ради стицања, развоја, продукције или копродукције програмског материјала намијењеног радио-телевизијском емитовању;
6) набавке услуга арбитраже, споразумног рјешавања спорова и нотарских услуга;
7) набавке финансијских услуга у вези са емитовањем, продајом, куповином или преносом хартија од вриједности или других финансијских инструмената, посебно трансакција наручиоца, са циљем прикупљања новца и капитала и услуга Централне банке Црне Горе;
8) набавке услуга везаних за радне односе;
9) услуге везане за запошљавање;
10) услуге оглашавања обавјештења о поступцима јавних набавки у медијима
11) посебне јавне набавке прописане овим законом.

(2) Овај закон не примјењује се на поступак давања концесија, и пружање услуга, односно ангажовање стручњака (финансијске, правне и/или техничке струке) у поступку приватизације привреде, на продају и давање у закуп земљишта, зграда и других непокретних и покретних ствари или права.

Значење израза

Члан 4 тач. 2 и 3 *(„Сл.лист ЦГ“, број 57/14)*

Поједини изрази употријебљени у овом закону имају сљедећа значења:

2) органи јединице локалне самоуправе су: скупштина општине, скупштина Главног града и Пријестонице, предсједник општине, градоначелник Главног града и Пријестонице, органи локалне управе и други органи и службе чији је оснивач јединица локалне самоуправе;
3) јавне службе су: Универзитет Црне Горе, привредна друштва, јавне и друге установе, државни фондови и други органи и организације који врше јавна овлашћења чији је оснивач Црна Гора, односно јединица локалне самоуправе;

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важења

Члан 154

Даном почетка примјене овог закона престаје да важи Закон о јавним набавкама ("Службени лист РЦГ", бр. 46/06), као и члан 181 Закона о енергетици ("Службени лист ЦГ", бр. 28/10).

Ступање на снагу

Члан 155

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе", а примјењиваће се од 1. јануара 2012. године.

*

16.5. Закон о пореској администрацији

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 65/01, 80/04 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 20/11 и 28/12 од 05.06.2012.; Види члан 18 Закона 29/05-12)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Опште одредбе

Члан 1 *(„Сл.лист РЦГ“ број 80/04)*

Овим законом уређују се права и обавезе пореског органа и пореских обвезника у поступку утврђивања, наплате и контроле пореза и других дажбина (у даљем тексту: порез).

Члан 2 ст. 1 и 2

(1) По овом закону дужни су да поступају државни и органи јединица локалне самоуправе када одлучују о правима и обавезама пореског обвезника.

(2) Овај закон односи се и на појединце (грађане), правна лица, организације, предузетнике, пореске посреднике и друга лица, државне и органе јединица локалне самоуправе, када су порески обвезници или када за пореског обвезника обрачунавају и плаћају порезе или имају друге обавезе везане за утврђивање и наплату обавеза пореског обвезника.

II НАДЛЕЖНОСТ ПОРЕСКОГ ОРГАНА

Члан 5 став 2 *(„Сл.лист РЦГ“ број 80/04)*

(2) Послове утврђивања, наплате и контроле пореза који уводи јединица локалне самоуправе врши надлежни орган локалне управе.

Члан 6 *(„Сл.лист РЦГ“ број 80/04 и „Сл.лист ЦГ“, број 20/11)*

Порески орган, у остваривању надлежности утврђених законом има овлашћење да:

1) обавља инспекцијски надзор, предузима мјере наплате, друге радње и активности за које је надлежан по овом или другим законима;
2) рјешава о правима пореских обвезника;
3) врши регистрацију привредних друштава и пореских обвезника и води регистар привредних друштава и порески регистар;
4) врши утврђивање пореза, на начин и по поступку утврђеном законом;
5) захтјева од пореских обвезника и других правних лица да поднесу документацију и пруже друге информације неопходне за утврђивање пореске обавезе;
6) позива лица да учествују у пореском поступку;
7) уђе и прегледа пословне просторије у којима се налазе или би се могле налазити пословне књиге и евиденције или други предмети потребни за примјену пореских прописа;
8) изузме пословне књиге и евиденције или друге предмете потребне за примјену пореских прописа у складу са овим законом;
9) изриче казне за пореске прекршаје прописане овим или другим пореским прописима;
10) користи услуге стручњака и вјештака, физичких и правних лица у поступку утврђивања пореских обавеза, када је стручно знање потебно;
11) покреће и води првостепени управни и прекршајни поступак;
12) планира и спроводи обуку запослених;
13) води пореско књиговодство;
14) обавјештава пореске обвезнике о току инспекцијског надзора и о њиховим правима и обавезама у том поступку;
15) пружа стручну помоћ пореским обвезницима у примјени пореских прописа;
16) пореским обвезнцима да бесплатно примјерак пореске пријаве;
17) чува пореску тајну;
18) се односи према пореским обвезницима и другим лицима са поштовањем и уважавањем;
19) поднесе кривичну пријаву, пријаву за привредни преступ, односно захтјев за покретање прекршајног поступка;

20) прослиједи информације, укључујући и пореске тајне, које су откривене током кривичне истраге или се за њих сазнало при прикупљању других информација, органима надлежним за спровођење закона, када постоји основана сумња да постоји прекршај или кривично дјело;
21) примјењује међународне уговоре и споразуме о избјегавању двоструког опорезивања и другим погодностима које се односе на плаћање пореза;
22) припрема извјештаје о стању у области пореза;
23) даје иницијативе за доношење прописа и других аката за уређивање пореског система и пореске политике Министарству финансија;
24) сарађује са другим органима и организацијама у земљи и иностранству о питањима кривичних пореских дјела, а у складу са међународним уговорима или споразумима;
25) предузме мјере неопходне за безбједност пореских службеника;
26) предузме мјере за спречавање корупције службеника у вршењу службених послова;
27) организује функционисање јединственог информационог система у области пореза;
28) обезбјеђује извршавање ставова и закључака Владе из области пореза;
29) врши и друге послове утврђене законом и другим прописом.

III ОПШТЕ ОДРЕДБЕ ПОРЕСКОГ ПОСТУПКА

Позивање

Члан 7 ст. 1 и 2 *(„Сл.лист РЦГ“ број 80/04)*

(1) Порески орган има право да позове свако лице, када оцијени да је његово присуство у поступку провођења пореских прописа потребно.

(2) Позивање лица порески орган може вршити ради саслушања, свједочења, вјештачења, предавачања докумената, књига и евиденција и предмета потребних за провођење пореских прописа, достављa рјешења, односно закључака или ради саопштења која се лицу не могу извршити поштом или на други погодан начин.

Пореска тајна

Члан 16 *("Сл.лист ЦГ", број 28/12)*

(1) Пореска тајна је свака информација или податак о пореском обвезнику којим располаже порески орган, осим информација и података:

1) за које порески обвезник писмено изјави да се не сматрају пореском тајном;
2) који се не могу повезати са конкретним пореским обвезником нити се на други начин могу идентификовати;
3) везаних за постојање пореског дуга, уколико је хипотека, односно фидуција као начин обезбјеђења уписана у јавне књиге;
4) о регистрацији пореског обвезника, ПИБ, називу (име) и главном мјесту пословања;
5) о вриједности непокретне имовине;
6) које Пореска управа објављује квартално о листи пореских дужника.

(2) Подаци који представљају пореску тајну могу се на захтјев надлежног државног органа, учинити доступним том органу, у складу са законом.

Сарадња са локалном самоуправом

Члан 16а (*„Сл.лист ЦГ“, број 20/11)*

Порески орган и јединица локалне самоуправе дужни су да размјењују службене податке потребне за остваривање њихових функција у складу са законом.

Записник

Члан 17 став 1 *(„Сл.лист РЦГ“ број 80/04)*

(1) О току испитивања позваног лица, поступку инспекцијског надзора и о важним усменим изјавама странке, свједока, вјештака или трећег лица у поступку сачињава се записник.

V ИДЕНТИФИКАЦИЈА И ОПШТА РЕГИСТРАЦИЈА ПОРЕСКОГ ОБВЕЗНИКА

Члан 27 *(„Сл.лист РЦГ“ број 80/04)*

(1) Општа регистрација пореског обвезника код надлежног пореског органа врши се на основу пријаве за регистрацију уписом у порески регистар, у року и на начин прописан овим законом.

(2) Пријаву за регистрацију дужни су поднијети:

1) правно лице или организација која остварује приходе у Републици или изван Републике;
2) физичко лице које остварује приходе или посједује имовину у Републици или изван Републике;
3) страно правно лице или организација која остварује приходе у Републици;
4) страно физичко лице које остварује приходе или посједује имовину у Републици.

(3) Порески орган, у циљу идентификације пореских обвезника, доноси рјешење о регистрацији којим се правним и физичким лицима додјељује ПИБ.

(4) ПИБ је јединствени и једини број правног, односно физичког лица за све врсте пореза и задржава се приликом промјене сједишта, пребивалишта, односно боравишта пореског обвезника.

(5) ПИБ се уноси у:

1) акт који порески обвезник подноси пореском органу, државним органима и органима локалне управе;
2) акт који порески орган доставља пореском обвезнику;
3) налог којим порески обвезник плаћа пореску обавезу.

(6) Облик и садржину пријаве за регистрацију прописује министарство надлежно за послове финансија.

Члан 28 ст. 1 и 2

(1) Порески орган води регистар пореских обвезника.

(2) Порески регистар је скуп података о пореском обвезнику који се састоји од регистарских уложака и збирке исправа. Регистарски уложак се састоји из регистарских листова у које се уписују сви подаци који се региструју. Збирка исправа је хронолошко вођење исправа и аката на основу којих је извршен упис у регистарски уложак.

Члан 33

Лица из члана 27 овог закона дужна су да о свим промјенама које настану у току пословања, а односе се на уписане податке у регистар, обавијесте порески орган, у року од 15 дана од дана настанка промјене.

Обавезе управних и судских органа задужених за регистрацију

Члан 34 *(„Сл.лист РЦГ“ број 80/04)*

(1) Суд који води регистар правних лица, организација и предузетника дужан је обавјестити надлежни порески орган о регистрацији, статусној промјени или стечају правног лица, организације и предузетника, у року од пет радних дана од дана предузимања тих радњи.

(2) Органи локалне управе који воде матичне књиге и државни органи који воде евиденцију о пребивалишту и боравишту дужни су обавјештавати порески орган о рођењу, смрти, пријави или промјени пребивалишта, односно боравишта грађана, у року од пет радних дана од дана рођења, смрти, пријаве или промјене мјеста пребивалишта, односно боравишта.

(3) Адвокатска комора, професионална удружења, као и други органи и организације надлежни за упис у одговарајући регистар лица која обављају одређену дјелатност дужни су да, у року од пет радних дана од дана извршеног уписа, пореском органу доставе обавјештење о упису, поништавању уписа и брисању из регистра, као и о другим промјенама од значаја за утврђивање пореза.

Престанак регистрације

Члан 35 *(„Сл.лист РЦГ“ број 80/04)*

Порески орган дужан је да, у року од пет радних дана од дана пријема обавјештења из члана 34 овог закона, изврши промјене у пореском регистру, односно да, у року од 30 дана, донесе рјешење о престанку регистрације.

VI ПОРЕСКА ПРИЈАВА

Подношење пореске пријаве од стране пореског органа

Члан 37 *(„Сл.лист РЦГ“ број 80/04)*

(1) Порески орган има овлашћење да за пореског обвезника поднесе пореску пријаву, у року од три дана од дана сазнања да пријава није поднијета у прописаном року.

(2) Порески орган има овлашћење да за пореског обвезника допуни непотпуну и исправи погрешно попуњену пореску пријаву, одмах по сазнању о пропустима и грешкама у поднијетој пријави.

(3) Порески орган копију пријаве из ст. 1 и 2 овог члана доставља пореском обвезнику.

Овлашћење пореског органа за продужење рока за подношење пореске пријаве

Члан 41 *(„Сл.лист РЦГ“ број 80/04)*

(1) На захтјев пореског обвезника, старјешина пореског органа може да одобри продужење рока за подношење пореске пријаве прописаног законом, најдуже 90 дана од дана истека тог рока.

(2) Продужење рока из става 1 овог члана може се одобрити у случају: болести, одсуства из земље и других околности на које порески обвезник није могао утицати.

(3) Захтјев из става 1 овог члана подноси се у писаном облику у року прописаном за подношење пореске пријаве, с тим што се разлог за пропуштање рока мора доказати.

(4) О захтјеву из става 3 овог члана одлучује се рјешењем, у року од седам дана од дана пријема захтјева.

(5) Продужење рока у складу са овим чланом не утиче на вријеме доспјећа плаћања пореза и обрачун камате за тај период.

(6) Ако је рок за подношење пореске пријаве истекао, а захтјев из става 1 овог члана одбијен, пореска пријава се мора поднијети наредног дана од дана достављања рјешења о одбијању захтјева.

IX УТВРЂИВАЊЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ

Члан 52 *(„Сл.лист РЦГ“ број 80/04)*

(1) Порески обвезник сам врши утврђивање пореза када је пореским законом прописано самоопорезивање.

(2) Утврђивање пореске обавезе врши порески орган када порески обвезник не обрачуна или нетачно обрачуна порез и када је то прописано пореским законом.

(3) Утврђивање пореске обавезе из става 2 овог члана врши се рјешењем.

Евидентирање пореске обавезе

Члан 55а *(„Сл.лист РЦГ“ број 80/04)*

(1) Порески орган врши евидентирање пореске обавезе, утврђене на начин из члана 52 овог закона, за сваког пореског обвезника.

(2) Евидентирање пореске обавезе врши се по пријему пореске пријаве и по достави пореског рјешења.

X ПРИНУДНА НАПЛАТА ПОРЕЗА

Члан 56 *(„Сл.лист РЦГ“ број 80/04)*

(1) Поступак принудне наплате предузима се када порески обвезник пореску обавезу није платио приликом подношења пореске пријаве, односно када је пореско рјешење постало извршно.

(2) Порески орган покреће поступак принудне наплате доношењем закључка о принудној наплати пореске обавезе.

(3) Трошкове принудне наплате сноси порески обвезник.

(4) Висину трошкова принудне наплате прописује Влада.

Члан 59 *(„Сл.лист РЦГ“ број 80/04)*

(1) Предмети принудне наплате могу бити:

1) новчана средства пореског обвезника,
2) новчана потраживања пореског обвезника;
3) имовина (покретна и непокретна) пореског обвезника.

(2) Принудна наплата се може спровести на једном или више предмета из става 1 овог члана.

Принудна наплата из новчаних средстава и потраживања пореског обвезника

Члан 61 став 3 *(„Сл.лист РЦГ“ број 80/04)*

(3) Закључак о принудној наплати доставља се Централној банци Црне Горе, на извршење.

Наплата пореске обавезе из имовине

Члан 63 став 3 *(„Сл.лист РЦГ“ број 80/04)*

(3) Закључак о принудној наплати се доставља пореском обвезнику чија се имовина плијени, односно другом лицу ако то лице посједује имовину пореског обвезника или му је дужно по неком другом основу.

Члан 64 *(„Сл.лист РЦГ“ број 80/04)*

(1) Пленидбу врши порески инспектор у присуству два свиједока. Порески обвезник има право да присуствује поступку пленидбе.

(2) Пленидба се састоји од пописа и процјене имовине.

(3) Свако лице које посједује имовину која се плијени дужно је предати или платити износ те имовине пореском инспектору на његов захтјев.

(4) У случају када се код неког лица налази имовина пореског обвезника која је предмет пленидбе, имовина се може заплијенити само на основу судског рјешења које се доноси у извршном поступку.

(5) За доношење рјешења из става 4 овог члана порески орган ће, уз захтјев суду, доставити и доказе о постојању пореског дуга, да лице посједује готовину или друга средства из којих би се могао наплатити порез, те да је покушај наплате био неуспјешан.

(6) Поступак пленидбе траје док се не измири пореска обавеза, односно обустави поступак принудне наплате.

Члан 66 ст. 1 и 5 *(„Сл.лист РЦГ“ број 80/04)*

(1) О проведеном поступку пленидбе порески инспектор саставља записник...

(5) По један примјерак записника се доставља пореском обвезнику и другим лицима од којих је заплијењена имовина.

Члан 67 *(„Сл.лист РЦГ“ број 80/04)*

(1) Порески инспектор је дужан да о извршеном попису имовине обавијести сва лица на која је указано да им припада пописана имовина, односно дио имовине и да их упути да, у року од осам дана од дана пријема обавјештења, могу поднијети надлежном суду излучну тужбу, ради доказивања права својине на тој имовини.

(2) Обавјештење из става 1 овог члана порески инспектор врши усмено, ако су та лица присутна попису и то уноси у записник о попису и процјени покретних ствари, а одсутна лица обавјештава писмено.

(3) Ако обавијештена лица из става 2 овог члана пруже доказ да су у року од осам дана поднијела излучну тужбу у суду, поступак наплате се прекида у односу на ствари које су обухваћене излучном тужбом.

Члан 70 *(„Сл.лист РЦГ“ број 80/04)*

(1) Порески орган сноси одговорност за имовину која је заплијењена. Уколико се заплијене новчана средства, порески орган ће их депоновати на одговарајући рачун буџета, у року од једног радног дана од дана пленидбе.

(2) Порески орган који је спровео пленидбу имовине, у року од пет дана од дана пленидбе, објављује оглас о продаји имовине у средствима јавног информисања и на огласној табли пореског органа.

(3) На јавном надметању не могу учествовати, директно или индиректно службеници пореског органа, брачни друг, преци и потомци службеника, те преци и потомци његовог брачног друга.

(4) Порески обвезник чија је имовина, заплијењена у складу са овим законом може, прије продаје имовине, измирити пореску обавезу и трошкове пленидбе. Порески орган ће заплијењену имовину вратити пореском обвезнику наредног дана од дана измирења обавезе.

(5) У случају када је заплијењена роба кварљива или кад порески орган оцијени да постоје изузетно важне околности које оправдавају неодложну продају, продаја се може извршити непосредном погодбом.

(6) Средства остварена од продаје заплијењене имовине користе се за измирење пореске обавезе према редосљеду из члана 51 овог закона.

(7) Ближи начин продаје имовине, на предлог пореског органа, прописује министарство надлежно за послове финансија.

XI ИНСПЕКЦИЈСКИ НАЗДОР

Опште одредбе

Члан 73 *(„Сл.лист РЦГ“ број 80/04)*

Инспекцијски надзор је поступак провјере и утврђивања чињеница битних за опорезивање пореског обвезника и других лица, који проводи порески орган у складу са овлашћењима из закона којим се уређују поједине врсте пореза.

XIV ПОРЕСКИ ОДБИЦИ И ПОВРАЋАЈ

Члан 97 *(„Сл.лист РЦГ“ број 80/04)*

(1) Уколико порески обвезник изврши уплату већу од износа пореске обавезе, порески орган је дужан износ преплате са припадајућом каматом вратити пореском обвезнику или, уз његову сагласност, усмјерити за измирење пореза за наредни порески период, у складу са овим законом.

(2) Порески орган је дужан обавијестити пореског обвезника о извршеној преплати, у року од осам дана од дана преплате.

(3) Порески орган је дужан извршити повраћај више плаћене пореске обавезе у року од пет радних дана од дана пријема захтјева за повраћај.

XVIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 114

Ступањем на снагу овог закона, престаје да важи Закон о пословима јавних прихода ("Службени лист РЦГ", бр. 3/92, 3/94, 42/94, 13/96 и 45/98).

Члан 115

Даном примјене овог закона престају да важе одредбе закона у дијелу који се односи на порески поступак, и то:

1) Закона о порезу на доходак грађана ("Службени лист РЦГ", бр. 30/93, 3/94, 13/94, 42/94, 1/95, 13/96 и 45/98);
2) Закона о порезу на добит предузећа ("Службени лист РЦГ", бр. 3/92, 30/93, 3/94, 42/94 и 45/98);
3) Закона о порезима на имовину ("Службени лист РЦГ", бр. 3/92, 30/93, 3/94, 42/94, 20/95 и 22/95);
4) Закона о порезу на промет ("Службени лист РЦГ", бр. 4/94, 13/94, 42/94, 13/96 и 45/98);
5) Закона о доприносима за социјално осигурање ("Службени лист РЦГ", бр. 23/93, 3/94, 42/94, 13/96 и 45/98);
6) Закона о систему јавних прихода ("Службени лист РЦГ", бр. 31/93, 3/94, 42/94, 13/96 и 45/98).

Члан 116

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе", а примјењиваће се од 1. јануара 2002. године.

*****

16.6. Закон о административним таксама

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 55/03, 46/04 и 81/05, и „Сл.лист ЦГ", бр. 22/08, 77/08, 20/11, 26/2011, 56/13, 45/14 и 53/16 од 11.08.2016.; Види Одлуку УС РЦГ бр. 128/03-46/04-2 и члан 8 Закона 40/10-5)

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1 *(„Сл.лист РЦГ“, број 81/05 и „Сл.лист ЦГ", број 22/08)*

(1) Овим законом уређује се плаћање административних такса за списе и радње пред органима државне управе, дипломатским и конзуларним представништвима Црне Горе у иностранству, органима локалне управе и другим правним лицима која имају јавна овлашћења.

(2) Такса из става 1 овог члана утврђује се Тарифом за административне таксе (у даљем тексту: Таксена тарифа) која је саставни дио овог закона.

(3) Таксену тарифу за списе и радње из надлежности локалне управе утврђује надлежни орган локалне управе.

(4) Такса из става 3 овог члана не може бити већа од износа такса које се плаћају за сличне списе и радње који се воде пред републичким органима управе.

VI. ОСЛОБОЂЕЊЕ ОД ПЛАЋАЊА ТАКСЕ

Члан 13 тачка 1 *(„Сл.лист ЦГ", број 22/08)*

Ослобађају се плаћања таксе:

1) државни органи, органи државне управе, локалне самоуправе и локалне управе,

VIII. ПРИПАДНОСТ ПРИХОДА ОД ТАКСЕ

Члан 16 *(„Сл.лист РЦГ“, број 81/05 и „Сл.лист ЦГ", број 22/08)*

(1) Такса која се плаћа за списе и радње код министарстава, других органа управе и дипломатско-конзуларних представништава приход је буџета Црне Горе.

(2) Такса која се плаћа за списе и радње пред органима јединица локалне управе приход је јединица локалне самоуправе.

(3) Такса која се плаћа за списе и радње правних лица са јавним овлашћењем приход је буџета Црне Горе, односно буџета јединице локалне самоуправе, зависно од тога на основу чијег овлашћења правно лице са јавним овлашћењем обавља послове.

IX. УСКЛАЂИВАЊЕ ВИСИНЕ ТАКСЕ

Члан 17 *(„Сл.лист ЦГ", број 22/08)*

Влада Црне Горе, односно надлежни орган локалне самоуправе може износе такса утврђене Таксеном тарифом усклађивати годишње (по истеку године), стопом раста цијена на мало, ако је тај раст већи од 5% према подацима надлежног органа за статистику.

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 19

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе Закон о административним таксама ("Службени лист РЦГ", бр. 41/94, 13/96 и 45/98) и Уредба о административним таксама ("Службени лист РЦГ", бр. 44/2000).

*****

16.7. Закон о локалним комуналним таксама и накнадама

(„Сл.лист РЦГ“, број 27/06 од 27.04.2006.)

Члан 1

Овим законом уређују се основни елементи система локалних комуналних такса.

Члан 2

(1) Локалне комуналне таксе уводи локална самоуправе (у даљем тексту: општина), својим прописом.

(2) Приходи од локалних комуналних такса припадају буџету општине.

Члан 3

Локалне комуналне таксе могу се увести за:

1) коришћење простора на јавним површинама, осим ради продаје штампе, књига и других публикација, производа старих и умјетничких заната и домаће радиности;
2) држање (приређивање) музике у угоститељским објектима, осим музике која се репродукује механичким средствима (грамофон, магнетофон, радио, ТВ и сл.);
3) коришћење рекламних паноа и билборда, осим поред магистралних и регионалних путева;
4) коришћење простора за паркирање моторних и прикључних возила, мотоцикала и бицикала, на уређеним и обиљеженим мјестима;
5) коришћење слободних површина за кампове, постављање шатора или других објеката привременог карактера;
6) коришћење витрина ради излагања робе ван пословних просторија;
7) држање пловних постројења, пловних направа и других објеката на води;
8) држање бренти, гатера и циркулара за резање грађе;
9) држање ресторана и других угоститељских и забавних објеката на води;
10) држање асфалтних бетонских база и база за дробљење и прераду камена и производњу пијеска;
11) коришћење слободних површина за картинг стазе, забавне паркове и циркусе;
12) коришћење обале, осим морске, у пословне сврхе.

Члан 8

Општина може висину локалне комуналне таксе усклађивати са годишњом стопом раста цијена на мало, према подацима надлежног органа за послове статистике, ако је та стопа већа од 2%.

Члан 12

Општине су дужне да своје прописе усагласе са овим законом до 31. децембра 2006. године.

Члан 13

Даном примјене овог закона престаје да важи Закон о комуналним таксама и накнадама ("Службени лист РЦГ", бр. 38/92, 30/93, 3/94, 27/94 и 45/98).

Члан 14

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе", а примјењиваће се од 1. јануара 2007. године.

*****

16.8. Закон о порезу на доходак физичких лица

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 65/01, 12/02, 37/04, 78/06, 4/07 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 86/09, 14/12, 6/13, 62/13 , 60/14 и 79/15 од 01.01.2016.; Види члан 18 Закона 29/05-12)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Опште одредбе

Члан 1 *(„Сл.лист ЦГ“, број 86/09)*

(1) Овим законом уводи се обавеза плаћања пореза на доходак физичких лица (у даљем тексту: порез на доходак).

(2) Приходи од пореза на доходак припадају буџету Црне Горе и буџетима јединица локалне самоуправе у сразмјери утврђеној посебним законом.

V ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 61

Даном почетка примјене овог закона престаје да важи Закон о порезу на доходак грађана ("Службени лист РЦГ" бр. 30/93, 3/94, 13/94, 42/94, 13/96 и 45/98).

Члан 62

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе", а примјењиваће се од 1. јула 2002. године.

*

16.9. Закон о порезу на непокретности

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 65/01 и 69/03 и „Сл.лист ЦГ“, бр. 75/10 и 9/15 од 13.03.2015.)

Опште одредбе

Члан 1

(1) Овим законом уређују се основни елементи пореза на непокретности.

(2) Порез на непокретности уводи јединица локалне самоуправе својим прописом.

Члан 2

Приходи од пореза на непокретности припадају јединици локалне самоуправе на чијој територији се налази непокретност.

Пореска основица

Члан 5

(1) Основица пореза на непокретности је тржишна вриједност непокретности.

(2) Тржишну вриједност непокретности представља вриједност те непокретности на дан 1. јануара године за коју се порез утврђује.

Настанак пореске обавезе

Члан 7 *(„Сл.лист ЦГ“, број 9/15)*

(1) Обавеза по основу пореза за непокретности настаје 1. јануара године за коју се порез утврђује.

(2) Тржишну вриједност непокретности из става 1 овог члана одређује орган локалне управе надлежан за послове утврђивања, наплате и контроле локалних јавних прихода (у даљем тексту: надлежни орган локалне управе).

(3) Ради утврђивања настанка пореске обавезе, нотари, судови и други државни органи дужни су да јединици локалне самоуправе, на чијем се подручју налази непокретност, доставе исправе (уговоре, одлуке и др.) на основу којих се стиче, односно мијења својина на непокретности, у року од 10 дана, од дана закључивања уговора или другог правног посла, односно у року од 10 дана, од дана правоснажности одлуке.

Члан 8 *(„Сл.лист ЦГ“, број 9/15)*

У случају настанка штете на непокретности услед више силе (суше, поплаве, пожара, земљотреса...), надлежни орган локалне управе може, сам или на захтјев пореског обвезника, извршити поновну процјену тржишне вриједности непокретности из члана 7 овог закона.

Пореске стопе

Члан 9 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 75/10 и 9/15)*

Стопа пореза на непокретности је пропорционална и може износити од 0,25% до 1,00% тржишне вриједности непокретности.

Утврђивање и плаћање пореза

Члан 13 *(„Сл.лист ЦГ“, број 9/15)*

(1) Порез на непокретности утврђује се рјешењем надлежног органа јединице локалне самоуправе до 31. маја текуће године.

(1) Порез на непокретности утврђује се рјешењем надлежног органа локалне управе до 30. априла текуће године.

(2) Порез на непокретности порески обвезник плаћа у двије једнаке рате, од којих прва доспијева 30. јуна, а друга 31. октобра године за коју се порез утврђује.

Пореска пријава

Члан 14 *(„Сл.лист ЦГ“, број 9/15)*

(1) Власници непокретности дужни су да, у року од 30 дана од дана стицања непокретности, надлежном пореском органу јединице локалне самоуправе поднесу пореску пријаву.

(2) Облик и садржину пријаве прописује порески орган из става 1 овог члана.

(1) Власник непокретности дужан је да, у року од 30 дана, од дана стицања непокретности, надлежном органу локалне управе поднесе пореску пријаву за утврђивање пореза на непокретности за ту годину.

(2) Обвезник пореза на непокретности који води пословне књиге дужан је да надлежном органу локалне управе до 31. марта календарске године, поднесе пореску пријаву за утврђивање пореза за ту годину.

(3) Ако се непокретност налази на територији двије или више јединица локалне самоуправе, порески обвезник, у складу са ст. 1 и 2 овог члана, подноси пореске пријаве надлежним органима локалне управе тих јединица локалне самоуправе.

(4) Порески обвезник је дужан да у пореску пријаву унесе тачне и потпуне податке за утврђивање пореза на непокретности.

(5) Облик и садржину пријаве из става 1 овог члана, утврђује надлежни орган локалне управе.

Обавезе органа надлежног за некретнине

Члан 15 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 75/10 и 9/15)*

Орган државне управе надлежан за некретнине дужан је да податке о својини на непокретностима на дан 1. јануара текуће године, који се воде код тог органа, надлежном органу локалне управе достави до 31. јануара текуће године.

Обавезе јединице локалне самоуправе

Члан 16

(1) Јединица локалне самоуправе дужна је да:

1) одређује тржишну вриједност непокретности;
2) одређује стопе пореза на непокретности;
3) врши послове утврђивања, контроле и наплате пореза на непокретности;
4) води регистар опорезивих непокретности;
5) редовно усаглашава стање свог регистра непокретности са регистром непокретности који води републички орган надлежан за некретнине;
6) министарству надлежном за финансије доставља податке који се односе на утврђивање и наплату пореза на непокретности, по потреби, а најмање једанпут годишње.

(2) Министар надлежан за финансије прописује облик и садржину регистра из става 1 тачка 6) овог члана.

Завршне одредбе

Члан 24

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе Закона о порезу на имовину ("Службени лист РЦГ", бр. 3/92, 30/93, 3/94, 42/94, 20/95 и 45/98) и прописа донесених на основу тог закона, а који се односе на опорезивање непокретности.

Члан 25

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе", а примјењиваће се од 1. јануара 2003. године.

*****

16.10. Закон о порезу на промет непокретности

(„Сл.лист ЦГ“, број 36/13)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређују се обавеза плаћања и начин обрачуна пореза на промет непокретности.

Члан 2

(1) Приходи од пореза на промет непокретности припадају буџету Црне Горе, буџету јединице локалне самоуправе и Егализационом фонду, у сразмјери 10%:80%:10%.

(2) Средства из става 1 овог члана у висини од 10% која припадају буџету Црне Горе користе се за:

- финансирање заштите културне баштине, према годишњем програму заштите културне баштине који доноси Влада Црне Горе, на предлог органа државне управе надлежног за послове културе;
- награђивање врхунских спортиста, на основу прибављеног мишљења органа државне управе надлежног за послове спорта;
- стипендирање младих научника и истраживача на предлог органа државне управе надлежног за послове науке, уз обавезу информисања матичног одбора Скупштине Црне Горе.

(3) Начин расподјеле средстава из става 2 овог члана прописује орган државне управе надлежан за послове финансија (у даљем тексту: Министарство финансија).

IV. ПОРЕСКА ОСЛОБОЂЕЊА

1. Општа ослобођења

Члан 12 став 1 тачка 1

(1) Порез на промет непокретности не плаћају:

1) државни органи, органи државне управе, органи локалне самоуправе и органи локалне управе, јавне установе и фондови и фондације, Црвени крст и друге хуманитарне организације, основане на основу посебних прописа;

V. НАСТАНАК ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ И УТВРЂИВАЊЕ ПОРЕЗА

Члан 15 ст. 1 и 5

(1) Пореска обавеза настаје даном закључења уговора, односно другог правног посла којим се стиче непокретност.

(5) Судови, други надлежни органи и нотари дужни су да надлежном пореском органу и пореском органу локалне самоуправе на подручју на којем се налази непокретност достављају акте из своје надлежности на основу којих се врши промјена власника непокретности, односно отправак акта о правном послу који је предмет опорезивања, у року од 15 дана по истеку мјесеца у којем је одлука постала правоснажна, односно од дана сачињавања отправка о правном послу који је предмет опорезивања, у складу са прописом којим се уређује општи управни поступак.

*****

16.11. Закон о боравишној такси

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 11/04 и 13/04 и „Сл.лист ЦГ“, број 48/15 од 29.08.2015.)

Члан 1

(1) Овим законом уређују се основни елементи за плаћање боравишне таксе.

(2) Боравишну таксу својим прописом уводи општина, главни град и престоница (у даљем тексту: општина).

Члан 3 став 4

(4) Општина може својим прописом одредити и друга лица која су ослобођена од плаћања боравишне таксе.

Члан 7 *(„Сл.лист ЦГ“, број 58/15)*

(1) Боравишна такса се утврђује у распону од 0,10 еура до 1,00 еура.

(2) Висину боравишне таксе одређује општина прописом, осим боравишне таксе за пловне објекте.

(3) Боравишна такса из става 1 овог члана, може да се плаћа у паушалном износу за смјештајне објекте у домаћинствима, сеоским домаћинствима и камповима.

(4) Висину боравишне таксе за објекте из става 3 овог члана у паушалном износу утврђује општина на основу локације односно категоризације туристичког мјеста према коефицијенту (категорија А - 1,0; Б - 0,80; Ц - 0,60 и Д - 0,50), броја лежајева, односно броја смјештајних јединица у кампу и процијењеног броја дана (45) пуне попуњености капацитета на годишњем нивоу.

(5) Општина приликом одређивања висине боравишне таксе из става 1 овог члана узима у обзир нарочито: врсту смјештајног објекта и обим повољности и услуга које се нуде лицима која користе услуге смјештаја.

(6) Боравишна такса за пловне објекте плаћа се у паушалном износу у зависности од временског периода боравка туриста на пловним објектима и дужине пловног објекта у распону од 5,00 еура до 150,00 еура.

(7) Боравишна такса за пловне објекте који бораве у унутрашњим морским водама, ријекама и језерима, седам, 15, 30, 90 дана и једну годину и пловне објекте који врше вишедневна туристичка крстарења плаћа се приликом преузимања вињете, односно приликом добијања одобрења за слободан саобраћај, а најкасније прије испловљења.

(8) Висину боравишне таксе у паушалном износу за пловне објекте из ст. 6 и 7 овог члана у зависности од дужине пловног објекта, временског периода боравка туриста на пловним објектима, утврђује Влада Црне Горе.

Члан 7б *(„Сл.лист ЦГ“, број 58/15)*

(1) Давалац смјештаја дужан је да у року од 24 сата по доласку туриста којима пружа услуге смјештаја пријави долазак туриста локалној туристичкој организацији, или организационим дјеловима - туристичким информативним бироима на чијој се територији пружају услуге смјештаја, а за пловне објекте локалној туристичкој организацији гдје је издата вињета, односно одобрење за слободан саобраћај и одјави њихов боравак у року од 24 сата након њиховог одласка.

(2) Локална туристичка организација дужна је да тачно, потпуно и ажурно води евиденцију пријава и одјава туриста из става 1 овог члана.

(3) Начин подношења пријаве и одјаве и начин вођења евиденције из става 2 овог члана прописује Министарство.

Члан 8 *(„Сл.лист ЦГ“, број 58/15)*

(1) Боравишна такса приход је туристичке организације.

(2) Прикупљена средства од боравишне таксе користе се:

1) 80% за финансирање дјелатности локалних туристичких организација, од чега:
   - 10% средстава се издваја за пројекте валоризације културне баштине, који се односе на археолошка истраживања, конзерваторске и рестаураторске радове, реконструкцију и промоцију културних добара;
   - 10% средстава се издваја за побољшање услова боравка туриста и подизање нивоа квалитета туристичке понуде;
2) 20% за финансирање програма Националне туристичке организације.

(3) Средства из става 2 тачка 1 алинеја 1 одобравају се на основу јавног позива којим ће бити дефинисани услови коришћења.

(4) Одабир пројеката из става 2 тачка 1 алинеја 1 врши Комисија коју именује Скупштина јединице локалне самоуправе.

(5) Евиденцију о расподјели и утрошку средстава из става 2 тачка 1 овог члана воде локалне туристичке организације и о томе извјештавају Националну туристичку организацију квартално, а Скупштину јединице локалне самоуправе једном годишње.

Члан 9 *(„Сл.лист ЦГ“, број 48/15)*

(1) Надзор над прикупљањем и плаћањем боравишне таксе и вођењем одговарајуће евиденције обавља надлежни порески орган општине.

(2) Министарство врши надзор над законитошћу рада органа локалне самоуправе у спровођењу овог закона.

*

16.12. Закон о финансирању управљања водама

(„Сл.лист ЦГ“, број 65/08 од 29.10.2008.; Види члан 30 Закона 74/10-62)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

(1) Овим законом утврђују се извори средстава за финансирање управљања водама, начин обрачунавања и плаћања накнада за заштиту и коришћење вода и водног добра и друга питања од значаја за обезбјеђивање и коришћење тих средстава.

(2) Овај закон примјењује се на воде, водно добро и водне објекте и системе утврђене законом којим се уређују воде.

II. ИЗВОРИ СРЕДСТАВА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ УПРАВЉАЊА ВОДАМА

Члан 4 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 74/10)*

(1) Средства за финансирање управљања водама обезбјеђују се из:

1) водних накнада;
2) накнада за стицање водног права;
3) накнада од закупа јавног водног добра и водних објеката и система;
4) донација и других извора, у складу са законом.

(2) - *Избрисан* -

(3) Средства која припадају буџету Црне Горе користе се за финансирање послова управљања водама из надлежности органа државне управе надлежног за послове управљања водама (у даљем тексту: надлежни орган управе), према програму који доноси Влада Црне Горе (у даљем тексту: Влада).

(4) Средства која припадају буџетима јединица локалних самоуправа користе се за финансирање послова управљања водама из надлежности органа локалне управе, а према програму који доноси надлежни орган локалне самоуправе.

(5) Програмима из ст. 3 и 4 овог члана се за финансирање управљања водама, поред средстава из става 1 овог члана, по потреби, могу предвидјети и додатна средства из буџета Црне Горе, односно буџета јединица локалних самоуправа.

(6) Висина средстава из ст. 3 и 4 овог члана за наредну годину утврђује се на бази остварених прихода по основу накнада из става 1 овог члана, а на основу извјештаја надлежног органа управе, односно надлежног органа локалне управе.

(7) Извјештај из става 6 овог члана припрема се за период од 1. октобра претходне до 31. септембра текуће године.

1. Водне накнаде

Члан 5

Водне накнаде су:

1) накнада за коришћење вода;
2) накнада за заштиту вода од загађивања;
3) накнада за извађени материјал из водотока.

Накнада за заштиту вода од загађивања

Члан 8

(1) Накнада за заштиту вода од загађивања плаћа се за непосредно или посредно загађивање воде реципијента сразмјерно степену загађености отпадне воде, односно друге материје којом се погоршава квалитет воде реципијента и услови њеног коришћења.

(2) Обвезници плаћања накнаде из става 1 овог члана су правна и физичка лица која:

- испуштају отпадне воде којима се непосредно загађују воде реципијента или погоршава њихов квалитет и услови коришћења;
- производе или увозе минерална ђубрива;
- производе или увозе хемијска средстава за заштиту биља;
- производе или увозе детерџенте на бази фосфата;
- управљају лукама;
- управљају маринама.

(3) Накнаду из става 2 алинеја 1 овог члана, обвезници - правна лица која обављају дјелатност одвођења отпадних вода наплаћују од корисника система јавне канализационе мреже, према количини (m3) испуштене отпадне воде у јавну канализацију и степену њеног загађења.

Начин обрачунавања и плаћања водних накнада

Члан 14 ст. 1 и 3

(1) Водне накнаде за коришћење и заштиту вода од загађивања, ако законом није друкчије одређено, обвезници плаћају на основу рјешења о износу накнаде за текући обрачунски период, које на основу података о мјесечном обрачуну из претходне године, у оквиру утврђених надлежности, доноси надлежни орган управе, односно надлежни орган локалне управе, најкасније до 31. марта текуће године, а за извађени материјал из водотока на основу техничке документације на коју обвезници прибаве водну сагласност.

(3) Рјешење из става 1 овог члана о износу накнаде из члана 8 став 2 ал. 2, 3 и 4 овог закона доноси надлежни орган управе.

Члан 19

(1) Против рјешења из члана 14 овог закона може се изјавити жалба у року од осам дана од дана пријема рјешења.

(2) По жалби против рјешења које доноси надлежни орган локалне управе одлучује главни администратор, а по жалби против рјешења које доноси надлежни орган управе Министарство (надлежно за послове вода).

(3) Жалба не одлаже извршење рјешења.

III. НАДЗОР

Члан 23

(1) Надзор над спровођењем овог закона и прописа донијетих на основу овог закона, у оквиру законом утврђених надлежности, врши Министарство, орган државне управе надлежан за послове јавних прихода и надлежни органи локалне управе, преко овлашћеног лица.

(2) Послове инспекцијског надзора у оквиру надлежности из става 1 овог члана Министарство и надлежни органи локалне управе врше преко својих инспектора за воде.

(3) У спровођењу надзора инспектор из става 2 овог члана има право да прегледа пословне књиге и изврши контролу извођења радова обвезника водних накнада.

(4) Лица над којима се врши надзор дужна су да овлашћеним лицима из става 1 овог члана омогуће преглед пословних књига и извођења радова.

(5) Ако, у вршењу надзора, овлашћено лице из става 1 овог члана утврди незаконитости и неправилности дужно је да предузме мјере утврђене законом.

V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 26

Даном почетка примјене овог закона престају да важе:

1) одредбе члана 40 став 2 и поглавља V Закона о водама ("Службени лист РЦГ", број 16/95);

2) Одлука о критеријумима, висини и начину плаћања накнаде за заштиту вода од загађивања, накнаде за извађени материјал из водотока и накнаде за коришћење водопривредних објеката ("Службени лист РЦГ", бр. 15/96 и 35/98).

Члан 27

Овај закон ступа на снагу осмог дана од објављивања у "Службеном листу Црне Горе", а примјењиваће се од 1. јануара 2009. године.

*

16.13. Закон о систему унутрашњих финансијских контрола у јавном сектору *("Сл.лист ЦГ", бр. 73/08, 20/11 , 30/12 и 34/14 од 08.08.2014.)*

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређује се систем унутрашњих финансијских контрола у јавном сектору Црне Горе (у даљем тексту: јавни сектор), који обухвата финансијско управљање и контролу и унутрашњу ревизију, утврђује методологија и стандарди и друга питања од значаја за успостављање, развој и спровођење система унутрашњих финансијских контрола у јавном сектору.

Члан 2

Јавним сектором, у смислу овог закона, сматрају се: корисници средстава буџета Црне Горе, буџета општина, државни фондови, независна регулаторна тијела, акционарска друштва и друга правна лица у којима држава или општине имају већински власнички удио (у даљем тексту: субјекат).

Члан 3

(1) Систем унутрашњих финансијских контрола у јавном сектору чине:

- финансијско управљање и контрола;
- унутрашња ревизија;
- централна јединица за хармонизацију финансијског управљања и контрола и унутрашње ревизије (у даљем тексту: Централна јединица за хармонизацију).

(2) Систем унутрашњих контрола у јавном сектору из става 1 ал. 1 и 2 овог члана дужан је да успостави старјешина корисника буџета, односно руководилац правног лица из члана 2 овог закона (у даљем тексту: руководилац субјекта).

(3) Успостављање и развој система унутрашњих финансијских контрола у јавном сектору координира Министарство финансија.

II. ФИНАНСИЈСКО УПРАВЉАЊЕ И КОНТРОЛА

3. Одговорност руководиоца субјекта

Члан 12

Руководилац субјекта из члана 2 овог закона одговоран је да циљеве субјекта остварује управљањем средствима субјекта на правилан, економичан, ефикасан и ефективан начин.

Члан 13 *(„Сл.лист ЦГ“, број 34/14)*

(1) Руководилац субјекта одговоран је за:

1) успостављање и развој адекватног система финансијског управљања и контрола;
2) одређивање циљева субјекта којим руководи, израду и спровођење стратешких и других планова, као и програма за остварење циљева;
3) идентификацију, процјену и управљање ризицима који могу угрозити остваривање циљева субјекта и увођење одговарајућих контрола за управљање ризицима, у складу са овим законом и међународним стандардима унутрашње контроле;
4) законито, економично, ефикасно и ефективно коришћење расположивих средстава;
5) ефективно управљање људским ресурсима и одржавање потребног нивоа стручности;

6) чување и заштиту средстава и информација од губитака, отуђења, неовлашћеног коришћења и погрешне употребе;
7) раздвајање одговорности у одлучивању, извршавању и контроли одлука;
8) потпуно, тачно и благовремено евидентирање свих трансакција;
9) документовање свих трансакција и послова унутар субјекта;
10) праћење и ажурирање система за финансијско управљање и контролу и предузимање мјера за побољшање система у складу са препорукама унутрашње ревизије и осталим процјенама;
11) извјештавање о развоју и адекватности система за финансијско управљање и контролу;
12) увођење интерних правила, поступака и смјерница за системе финансијског управљања и контрола;
13) делегирање овлашћења на ниже нивое руковођења у складу са организацијом субјекта.

(2) Руководилац субјекта може рјешењем пренијети овлашћења за поједине послове и задатке из надлежности субјекта на ниже нивое руковођења или друге запослене у субјекту.

(3) Руководилац субјекта може поједине послове и задатке, односно овлашћења утврђена актом о унутрашњој организацији и систематизацији, пренијети на друге запослене у субјекту којим руководи.

(4) Преношењем овлашћења и одговорности из става 2 овог члана не искључује се одговорност руководиоца субјекта.

(5) Руководиоци унутрашњих организационих јединица одговорни су руководиоцу субјекта за активности финансијског управљања и контрола које успостављају у организационим јединицама којима руководе.

Члан 14

(1) Руководилац субјекта одређује лице запослено код субјекта које је задужено за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контрола.

(2) Успостављање финансијског управљања и контрола врши се на основу плана за успостављање финансијског управљања и контрола и методологије за спровођење плана које утврђује руководилац субјекта.

(3) Начин и поступак успостављања и спровођења система финансијског управљања и контрола утврђује се прописом Министарства финансија.

III. УНУТРАШЊА РЕВИЗИЈА

Члан 18

(1) Унутрашња ревизија у субјекту успоставља се на један од сљедећих начина:
1) организовањем посебне организационе јединице за унутрашњу ревизију у оквиру субјекта, која је непосредно одговорна руководиоцу субјекта;
2) - **брисана** -
3) обављањем унутрашње ревизије од стране јединице унутрашње ревизије другог субјекта, на основу споразума, уз претходну сагласност Министарства финансија.

(2) Јединице за унутрашњу ревизију субјеката врше унутрашњу ревизију код јединица које су корисници средстава буџета у оквиру буџетских средства субјекта, уколико немају образоване своје јединице за унутрашњу ревизију.

(3) Јединице за унутрашњу ревизију субјеката координирају рад јединица за унутрашњу ревизију корисника из става 2 овог члана који имају образовану јединицу за унутрашњу ревизију.

(4) Начин и критеријуми за успостављање унутрашње ревизије из става 1 овог члана утврђују се прописом Владе Црне Горе (у даљем тексту: Влада).

(5) Јединица за унутрашњу ревизију не може имати мање од три унутрашња ревизора са руководиоцем јединице за унутрашњу ревизију.

Члан 19

(1) Руководилац субјекта одговоран је за обезбјеђивање услова за функционисање унутрашње ревизије, а нарочито за:

1) распоређивање руководиоца јединице за унутрашњу ревизију након извршених консултација са Министарством финансија;
2) потписивање повеље унутрашње ревизије;
3) обезбјеђење средстава за ефективно функционисање унутрашње ревизије;
4) одобравање стратешких и годишњих планове унутрашње ревизије;
5) реализацију прихваћених препорука унутрашње ревизије;
6) евидентирање препорука за које није постигнута сагласност по извјештају унутрашње ревизије;
7) достављање годишњег извјештаја о активностима унутрашње ревизије Министарству финансија.

(2) Руководилац субјекта, који има образовану независну јединицу за унутрашњу ревизију, може да образује ревизорски одбор у складу са Међународним стандардима унутрашње ревизије, као савјетодавно тијело о питањима унутрашње контроле и унутрашње ревизије.

3. Стандарди и методологија рада унутрашње ревизије

Планирање, обављање и извјештавање унутрашње ревизије

Члан 23

(1) Унутрашња ревизија врши се на основу:
1) стратешког плана,
2) годишњег плана;
3) плана појединачне ревизије.

(2) Стратешки и годишњи план вршења унутрашње ревизије израђује руководилац јединице за унутрашњу ревизију на основу објективне процјене ризика, а одобрава их руководилац субјекта.

(3) Стратешки план доноси се за период од три године.

(4) Стратешки план се најмање једном годишње преиспитује у односу на ризике и обухват ревизије.

(5) Годишњи план унутрашње ревизије израђује се на основу стратешког плана и утврђује се до краја текуће за наредну годину.

(6) Појединачна ревизија врши се на основу плана појединачне ревизије којим се детаљно описују предмет, циљеви, трајање, расподјела ресурса, ревизорски приступ, технике, врсте и обухват ревизорских провјера.

(7) Руководилац јединице за унутрашњу ревизију одобрава план појединачне ревизије и са њим повезане програме, који детаљно описују ревизорске поступке.

4. Права и одговорности руководиоца јединице за унутрашњу ревизију и унутрашњих ревизора

Члан 31

Руководилац јединице за унутрашњу ревизију и унутрашњи ревизори дужни су да у вршењу активности сарађују са Централном јединицом за хармонизацију, ради добијања препорука и смјерница потребних за њихов рад.

Члан 32

(1) Руководилац субјекта дужан је да Централној јединици за хармонизацију достави:
- квартални извјештај о раду унутрашње ревизије и предузетим активностима на спровођењу датих препорука унутрашње ревизије, најкасније до 10. у првом мјесецу наредног квартала за претходни квартал и
- годишњи извјештај о раду унутрашње ревизије, до краја јануара текуће за претходну годину.

(2) Одредба става 1 алинеја 1 овог члана не односи се на Скупштину Црне Горе, Уставни суд Црне Горе, судске органе и државна тужилаштва, Државну ревизорску институцију, Заштитника људских права и слобода, Агенцију за националну безбједност, независна регулаторна тијела, акционарска друштва и друга правна лица у којима држава или општине имају већински власнички удио.

(3) Органи и организације из става 2 овог члана, осим акционарских друштава и других правних лица у којима држава или општине имају већински власнички удио, извјештај из става 1 алинеја 2 овог члана достављају надлежним тијелима Скупштине Црне Горе, уз годишњи извјештај о раду.

(4) Акционарска друштва и друга правна лица из става 2 овог члана извјештај из става 1 алинеја 2 овог члана достављају скупштини акционара, односно оснивачу уз годишњи извјештај о раду.

(5) Садржај извјештаја и начин извјештавања из става 1 овог члана прописује Министарство финансија.

V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 39

Прописи за спровођење овог закона донијеће се у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 40

Корисници средстава буџета Црне Горе и Главни град дужни су да у складу са чланом 18 овог закона успоставе унутрашњу ревизију у року од 12 мјесеци, а остали субјекти из члана 2 овог закона у року од 24 мјесеца, од дана ступања на снагу прописа из члана 39 овог закона.

Члан 43

Даном примјене чл. 39 и 40 овог закона престају да важе одредбе поглавља: "IX. УНУТРАШЊА РЕВИЗИЈА" и чл. 56, 57 и 57а) Закона о буџету ("Службени лист РЦГ", бр. 40/01, 44/01 и 71/05 и "Службени лист ЦГ", бр. 12/07).

*****

16.14. Закон о хартијама од вриједности

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 59/00, 10/01, 43/05 и 28/06 од 03.05.2006.; Види одлуку УС РЦГ бр. 123/04-43/05-7 и члан 21 Закона 53/09-14)

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Садржина закона

Члан 1

Овим законом уређују се врсте хартија од вриједности, издавање и трговање тим хартијама, права и обавезе субјеката на тржишту хартија од вриједности и организација, дјелокруг и надлежност Комисије за хартије од вриједности Републике Црне Горе.

Емитенти хартија од вриједности

Члан 6 *(„Сл.лист РЦГ“, број 28/06)*

Емитент хартија од вриједности може бити Република Црна Гора, јединица локалне самоурпаве, привредно друштво и друго правно лице, уписано у Централни регистар Привредног суда.

III ЕМИСИЈА ВЛАСНИЧКИХ И ДУГОРОЧНИХ ДУЖНИЧКИХ ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ

Поступак емисије

Члан 24

Поступак емисије хартија од вриједности обухвата:

1) доношење одлуке о емисији;
2) подношење захтјева Комисији ради добијања одобрења за јавну понуду, односно за евидентирање емисије;
3) закључивање уговора између емитента и Централне Депозитарне Агенције;
4) сачињавање проспекта и објављивање јавног позива за упис и уплату хартија од вриједности, као и објављивање резултата јавне продаје;
5) упис емисије у регистар емитената код Комисије и упис хартија од вриједности на рачуне купаца код Централне Депозитарне Агенције.

Регистрација емитената

Члан 26

(1) Емитенти који јавно издају хартије од вриједности региструју се код Комисије и дужни су достављати Комисији извјештаје, у форми и у року које она утврди.

(2) На тржишту хартија од вриједности може се трговати само хартијама од вриједности издатих од регистрованих емитената.

Обавеза емитента за континуирано извјештавање

Члан 27

(1) Емитент хартија од вриједности које се јавно нуде дужан је да извјештава Комисију, оснивача емитента, друге власнике истих хартија од вриједности и јавност уопште о информацијама које:

1) омогућавају процјену финансијске позиције емитента или његовог дијела;
2) могу изазвати нелојално трговање тим хартијама од вриједности;
3) потенцијално могу утицати на тржишну цијену тих хартија од вриједности.

(2) Поред обавеза из става 1 овог члана емитент је дужан достављати и друге информације које пропише Комисија.

Годишњи извјештаји

Члан 28 *(„Сл.лист РЦГ“, број 28/06)*

(1) Регистровани емитент:

1) доставља Комисији копију годишњег рачуна, након његовог усвајања на скупштини акционара и копију извјештаја ревизора у складу са законом; и
2) доставља сваком власнику хартија од вриједности одговарајући финансијски извјештај, уколико то Комисија одреди.

(2) Регистровани емитент доставља Комисији и друге податке и извјештаје које утврди Комисија.

IV ПОНУДА ВЛАСНИЧКИХ И ДУГОРОЧНИХ ДУЖНИЧКИХ ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ

Појам јавне понуде

Члан 33 *(„Сл.лист РЦГ“, бр. 10/01 и 28/06)*

(1) Емисија власничких и дугорочних дужничких хартија од вриједности врши се путем јавне понуде, осим у случајевима утврђеним овим законом.

(2) Јавна понуда хартија од вриједности је продаја на основу јавног позива за упис и уплату хартија од вриједности.

(3) Емисија хартија од вриједности путем јавне понуде врши се на основу претходног одобрења Комисије.

Проспект

Члан 34 *(„Сл.лист РЦГ“, број 28/06)*

(1) Проспект је јавни позив за упис и уплату хартија од вриједности који садржи информације неопходне да инвеститор може створити реалну слику о имовини и обавезама, губитку и добитку, финансијском положају и перспективама емитента, као и о правима садржаним у хартијама од вриједности на које се односи проспект.

(2) Ближу садржину проспекта утврђује Комисија.

(3) Када емитент у истој календарској години изда више емисија хартија од вриједности путем јавне понуде обавезан је да за прву емисију достави Комисији проспект сачињен у складу са прописима (потпун проспект), док је за наредне емисије у истој години обавезан да достави проспект који садржи само разлике које су настале од дана објављивања потпуног проспекта и за које је вјероватно да могу утицати на вриједност хартија од вриједности (допунски проспект), уз услов да том проспекту прикључи потпуни проспект.

Одобравање проспекта

Члан 36

(1) Проспект мора одобрити Комисија.

(2) Одобрењем проспекта Комисија потврђује да проспект садржи све податке утврђене у складу са овим законом.

(3) Ако Комисија не донесе одлуку о одобрењу проспекта у прописаном року, сматра се да је проспект одобрен. Приликом доказивања да проспект није уредно одобрен, терет доказа пада на Комисију.

(4) У току поступка спровођења јавне понуде хартија од вриједности емитент обезбјеђује да проспект буде бесплатно доступан јавности на одређеном мјесту за цијело вријеме трајања јавне понуде.

(5) Проспект се не смије учинити јавним прије доношења одлуке о одобрењу проспекта или истека рока прописаног за доношење одлуке Комисије.

(6) Најбитнији подаци из проспекта објављују се у виду огласа о јавном позиву за упис и уплату хартија од вриједности.

(7) Оглас о јавном позиву за упис и уплату хартија од вриједности не може се јавно објавити док проспект не буде одобрен и не буде утврђено мјесто на коме се у њега може извршити увид.

(8) Проспект мора бити доступан јавности најкасније кад се објави оглас о јавном позиву за упис и уплату хартија од вриједности на који се он односи.

Одговорност за неистинит и нетачан проспект

Члан 37 *(„Сл.лист РЦГ“, број 28/06)*

(1) Сваки емитент, понуђач, одговорно лице емитента или понуђача или било које друго лице које је одговорно за проспект одговара за истинитост и потпуност информација које садржи проспект.

(2) Лице из става 1 овог члана обавезно је да плати накнаду сваком лицу које стекне хартију од вриједности ослањајући се на податке из проспекта и претрпи штету, као резултат било којег неистинитог или нетачног податка из проспекта или због непотпуног податка предвиђеног чланом 34 овог закона.

(3) Физичка лица из става 1 овог члана неће бити одговорна ако докажу да нијесу знала или нијесу могла знати за неистинитост или непотпуност информација из проспекта, а да су при томе поступали са пажњом доброг привредника.

Надзор над поступком јавне понуде

Члан 42

(1) Надзор над поступком јавне понуде врши Комисија.

(2) Ако Комисија, при спровођењу надзора, установи неправилности при спровођењу поступка јавне понуде, наложиће емитенту да установљене неправилности отклони.

(3) Емитент је дужан да отклони установљене неправилности и да о томе писмено обавијести Комисију. Емитент је дужан да, уз одговор, приложи документа и друге доказе из којих проистиче да су установљене неправилности отклоњене.

VIII КЛИРИНГ, САЛДИРАЊЕ И РЕГИСТРАЦИЈА ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ

Обавеза обавјештавања о промјени власника хартија од вриједности

Члан 96

Централна Депозитарна Агенција обавезна је емитенту дематеријализованих хартија од вриједности, на његов захтјев, достављати податке о власницима дематеријализованих хартија од вриједности након утврђене промјене стања, а у складу са правилима те агенције.

*

16.15. Закон о прекршајима

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 1/11, 6/11, 39/11 и 32/14 од 24.07.2014.)

ДИО ПРВИ – МАТЕРИЈАЛНО ПРАВНЕ ОДРЕДБЕ

Глава I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овим законом уређују се услови за прописивање прекршаја и прекршајних санкција, прекршајна одговорност, прекршајни поступак и поступак извршења прекршајних санкција.

Прописивање прекршаја

Члан 4 *(„Сл.лист ЦГ“, број 32/14)*

(1) Прекршаји и прекршајне санкције могу се прописивати законом, уредбом Владе Црне Горе (у даљем тексту: Влада) и одлуком јединице локалне самоуправе.

(2) Прекршајне санкције могу се прописивати само у складу са овим законом.

Средства наплаћена од новчаних казни

Члан 7

Средства наплаћена од новчаних казни које су изречене за прекршај приход су буџета државе, изузев средстава наплаћених од новчаних казни за прекршаје којима се крше прописи, над чијом примјеном надзор врши орган локалне управе, који представљају приход локалне самоуправе.

Значење израза

Члан 11 став 3

(3) Изрази одговорно лице у државном органу, органу државне управе, органу локалне самоуправе и локалне управе, војно лице и учинилац имају значење које је одређено чланом 142 ст. 3 и 10 Кривичног законика.

Глава III - ПРЕКРШАЈНА ОДГОВОРНОСТ

Субјекти и услови одговорности

Члан 15 *(„Сл.лист ЦГ“, број 32/14)*

(1) Физичко лице, правно лице, одговорно лице у правном лицу и одговорно лице у органу државне управе, органу управе, органу локалне самоуправе и локалне управе (у даљем тексту: одговорно лице) и предузетник могу бити одговорни за прекршај само кад је то прописано законом и другим прописом којим је прописан прекршај.

(2) Државни органи, органи државне управе, органи локалне самоуправе и локалне управе не могу бити одговорни за прекршај.

Глава IV

ПРЕКРШАЈНЕ САНКЦИЈЕ

III. ЗАШТИТНЕ МЈЕРЕ

Врсте заштитних мјера

Члан 42 ст. 1, 4 и 5 *(„Сл.лист ЦГ“, број 32/14)*

(1) Заштитне мјере могу се прописати само законом, и то:

1) одузимање предмета;
2) забрана вршења позива, дјелатности или дужности;
3) забрана управљања моторним возилом;
4) обавезно лијечење алкохоличара од зависности;
5) обавезно лијечење наркомана од зависности;
6) обавезно психијатријско лијечење и чување у здравственој установи;
7) обавезно психијатријско лијечење на слободи;
8) јавно објављивање одлуке;
9) протјеривање странаца са територије Црне Горе.

(4) Заштитна мјера одузимања предмета примјењује се трајно.

(5) Изузетно од става 1 овог члана, заштитна мјера одузимања предмета може се прописати и другим прописом.

Глава V

ОДУЗИМАЊЕ ИМОВИНСКЕ КОРИСТИ, РЕХАБИЛИТАЦИЈА, ПОДАЦИ ИЗ ПРЕКРШАЈНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ И ПРАВНЕ ПОСЉЕДИЦЕ ОСУДЕ

Регистар новчаних казни и прекршајне евиденције

Члан 54 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 32/14)*

(1) Регистар новчаних казни и прекршајне евиденције (у даљем тексту: Регистар новчаних казни) је електронска база података у коју се уносе подаци о свим изреченим новчаним казнама за прекршаје, другим санкцијама, заштитним мјерама и трошковима поступка.

(2) Суд који је донио одлуку, односно овлашћени орган који је издао прекршајни налог ће, без одлагања, у одговарајућој форми, унијети у регистар новчаних казни податке о изреченим новчаним казнама, другим санкцијама, заштитним мјерама и трошковима поступка.

(3) Суд који прими захтјев за судско одлучивање из члана 150 овог закона, тај податак ће, без одлагања, у одговарајућој форми, унијети у регистар новчаних казни и брисати изречену новчану казну, заштитну мјеру и трошкове поступка.

(4) Новчане казне и трошкови поступка који су изречени на основу коначног и извршног прекршајног налога или правоснажне и извршне одлуке суда одмах се уписују у регистар новчаних казни као дуг и остају у бази података док осуђени, односно кажњени не плати пуни износ новчане казне и трошкова поступка, односно двије трећине новчане казне у складу са чланом 234 став 2 овог закона.

(5) Министарство надлежно за послове правосуђа руководи радом Регистра новчаних казни и стара се о његовом функционисању.

(6) Садржај и начин вођења Регистра новчаних казни прописује министарство надлежно за послове правосуђа.

ДИО ДРУГИ - ПРЕКРШАЈНИ ПОСТУПАК

Глава X - СУБЈЕКТИ ПРЕКРШАЈНОГ ПОСТУПКА

Овлашћени подносиоци захтјева

Члан 111 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 39/11 и 32/14)*

(1) Прекршајни поступак може се покренути на основу захтјева овлашћеног органа, оштећеног или окривљеног (у даљем тексту: подносилац захтјева).

(2) Овлашћени органи из става 1 овог члана су: органи државне управе, органи локалне управе, овлашћени инспектори и други субјекти који врше јавна овлашћења, у чију надлежност спада непосредно извршење или надзор над извршењем закона и других прописа којима су прекршаји прописани, као и државни тужилац.

(3) Оштећени може покренути прекршајни поступак ако није издат прекршајни налог, односно ако није поднијет захтјев за покретање прекршајног поступка у року од 30 дана од дана истека рока из члана 153 става 1 овог закона, осим у случају насиља у породици кад може поднијети захтјев и прије овог рока.

(4) Окривљени може покренути прекршајни поступак захтјевом за судско одлучивање под условима прописаним овим законом.

Глава XXVI - ИЗВРШЕЊЕ САНКЦИЈА

Извршење новчане казне

Члан 234 *(„Сл.лист ЦГ“, број 32/14)*

(1) Наплата новчане казне може се извршити:

1) пасивним извршењем преко Регистра новчаних казни у складу са чланом 235 овог закона;
2) принудном наплатом;
3) замјеном новчане казне казном затвора или радом у јавном интересу.

(2) Новчана казна сматраће се у цјелости плаћеном ако кажњено односно осуђено лице плати двије трећине новчане казне у року одређеном коначним и извршним прекршајним налогом, односно правоснажном судском одлуком.

(3) Ради јединствене евиденције наплате новчаних казни у Регистру новчаних казни јединице локалне самоуправе дужне су да отворе рачун код Централне банке Црне Горе на који ће се уплаћивати новчане казне за прекршаје и трошкови прекршајног поступка, који представљају приход буџета локалне самоуправе.

Поступак принудне наплате

Члана 236 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 39/11 и 32/14)*

(1) Орган који је издао прекршајни налог одговоран је за извршење и праћење извршења новчаних казни и других мјера изречених прекршајним налогом.

(2) Судови ће извршавати и пратити извршење новчаних казни, трошкова поступка и других мјера изречених њиховом одлуком.

(3) Ако осуђени, односно кажњени, на основу правоснажне, односно коначне и извршне одлуке о прекршају, није у одређеном року платио у цјелости или дјелимично новчану казну, трошкове прекршајног поступка или одузету имовинску корист, као и кад суд, односно други надлежни орган утврди да на било који начин избјегава да изврши наведене обавезе, спровешће принудну наплату, и то:

1) од правног лица и предузетника преносом новчаних средстава са њиховог рачуна на рачун буџета Црне Горе, односно буџета јединица локалне самоуправе, преко Централне банке Црне Горе;
2) од физичког лица и одговорног лица у правном лицу, одбијањем одређеног дијела зараде или пензије, али не већег од једне трећине, преко органа, правног лица или послодавца код којег је запослено осуђено, односно кажњено лице или Фонда пензијског и инвалидског осигурања Црне Горе, или преносом новчаних средстава са рачуна које физичко лице и одговорно лице у правном лицу имају код пословних банака, осим новчаних примања која су изузета од извршења, у складу са Законом о извршењу и обезбјеђењу.

(4) Принудна наплата од правног лица, предузетника, одговорног лица и физичког лица одређује се наредбом надлежног суда, односно органа који је донио одлуку о прекршају, која се, заједно са том одлуком, доставља субјектима из става 3 тач. 1 и 2 овог члана.

(5) Субјекти из става 3 тач. 1 и 2 овог члана, који су у складу са овим законом обавезни да поступе по наредби и одлуци о прекршају надлежног суда, односно органа, дужни су да без одлагања обавијесте надлежни суд, односно орган о извршеној наплати или о разлозима непоступања по наредби за извршење.

(6) Уколико на рачуну правног лица или предузетника нема средстава извршење одлуке о прекршају спровешће се принудном наплатом на имовини правног лица, односно предузетника, сходном примјеном Закона о извршењу и обезбјеђењу, а преко органа надлежног за заштиту имовинско правних интереса Црне Горе, преко кога ће се вршити и принудна наплата трошкова прекршајног поступка, кад суд није у могућности да трошкове наплати.

(7) Ако новчана казна није плаћена у остављеном року, а није се могла наплатити пасивним извршењем преко Регистра новчаних казни или принудним путем у складу са ст. 3 и 4 овог члана, надлежни суд ће, осим правном лицу и малољетнику, замијенити изречену казну радом у јавном интересу или казном затвора, тако што ће се за сваких започетих 25,00 еура одредити два дана рада у јавном интересу или један дан затвора, при чему рад у јавном интересу не може трајати дуже од 80 часова, а казна затвора не може бити дужа од 60 дана, а остатак новчане казне наплатиће се принудним путем, у складу са ставом 6 овог члана.

(8) Против окривљеног из члана 149 овог закона неће се покретати поступак принудне наплате неплаћене новчане казне. У том случају, суд који је донио одлуку о прекршају прије правоснажности одмах ће замијенити неплаћену новчану казну у казну затвора на начин прописан овим законом.

(9) Ако осуђени, након одлуке суда из става 7 овог члана, плати новчану казну у цјелини, рјешење ће се ставити ван снаге и обуставити даљи поступак извршења, а ако дјелимично плати новчану казну, рјешење ће се преиначити тако што ће се неплаћени дио новчане казне замијенити казном затвора, односно радом у јавном интересу.

(10) Ако у току извршног поступка код осуђеног, односно кажњеног наступи смрт, извршни поступак ће се обуставити.

Глава XXVII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Извршење одлука

Члан 241 *(„Сл.лист ЦГ“, број 39/11)*

Одлуке о прекршају донесене, односно изречене до почетка примјене овог закона извршиће се по одредбама Закона о прекршајима ("Службени лист РЦГ", бр. 25/94 и 48/99), од стране надлежних органа по том закону, осим замјене новчане казне казном затвора која ће се извршити у складу са чланом 236 став 7 овог закона.

Престанак важења ранијих прописа

Члан 244 *(„Сл.лист ЦГ“, број 39/11)*

Даном почетка примјене овог закона престаје да важи Закон о прекршајима ("Службени лист РЦГ", бр. 25/94, и 48/99), осим одредаба чл. 71, 72 и 81 до 93 које престају да важе након почетка примјене закона којим ће се уредити организација и надлежност судова за вођење прекршајног поступка и одредбе чл. 280 до 290 Царинског закона ("Службени лист РЦГ", бр. 7/02, 38/02, 72/02, 105/02, 21/03, 29/05 и 66/06 и "Службени лист ЦГ", број 21/08).

Ступање на снагу овог закона

Члан 245

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе", а примјењиваће се од 1. септембра 2011. године.

*****

16.16. Закон о извршењу и обезбјеђењу

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 36/11 и 28/14 од 04.07.2014.)

Глава I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Садржина закона

Члан 1

(1) Поступак принудног остваривања потраживања на основу домаће или стране извршне или вјеродостојне исправе (у даљем тексту: поступак извршења) и обезбјеђења потраживања (у даљем тексту: поступак обезбјеђења) спроводи се у складу са овим законом, ако посебним законом није друкчије одређено.

(2) Овај закон примјењује се и на принудно извршење одлуке донијете у управном поступку која гласи на испуњавање новчане обавезе, ако се извршење спроводи на некретнинама, акцијама и удјелима чланова у привредном друштву.

(3) Овај закон примјењује се и на принудно извршење нотарских аката и других исправа прописаних законом.

(4) На извршење и обезбјеђење на броду и ваздухоплову примјењује се овај закон само ако је то посебним законом одређено.

Глава II - ПОСТУПАК ИЗВРШЕЊА

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Утврђивање дужникове имовине

Члан 32 ст. 1 и 2

(1) Извршни дужник је обавезан да, на захтјев суда или јавног извршитеља, достави све податке о својој имовини и приходима који су неопходни за спровођење извршења.

(2) Податке из става 1 овог члана суд или јавни извршитељ може затражити и од других физичких и правних лица, односно државних органа, органа државне управе и органа локалне управе.

А. ИЗВРШЕЊЕ РАДИ НАПЛАТЕ НОВЧАНОГ ПОТРАЖИВАЊА

XVI. ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ О ИЗВРШЕЊУ НА ИМОВИНИ ПРАВНИХ ЛИЦА И ПРЕДУЗЕТНИКА РАДИ НАПЛАТЕ НОВЧАНОГ ПОТРАЖИВАЊА

2. Извршење на рачуну извршног дужника

Додатна садржина предлога за извршење

Члан 206

(1) Извршни повјерилац је дужан да у предлогу за извршење, поред осталог, назначи најмање један од сљедећих података: назив банке код које извршни дужник има рачун, матични број извршног дужника правног лица, односно јединствени матични број извршног дужника предузетника, као и број свог рачуна у земљи, односно назив банке посредника са подацима потребним за извршење трансфера средстава на његов рачун у иностранству, односно број посебног рачуна јавног извршитеља.

(2) Кад је у предлогу за извршење као извршни дужник означена Црна Гора или јединица локалне самоуправе, извршни повјерилац је дужан да назначи и корисника буџетских средстава против којег је поднијет предлог за извршење.

Изузимање потраживања по основу доприноса, пореза и царина

Члан 218

Предмет извршења не могу бити потраживања Црне Горе, јединице локалне самоуправе, фондова и других правних лица основаних у складу са законом, према обвезницима по основу доприноса, пореза и царина.

Глава IV - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 295

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о извршном поступку ("Службени лист РЦГ", број 23/04), осим одредаба чл. 72, 73, 94, 131, 141, 143, 190, 202, 208, 214, 218, 232 и 237 које се односе на мјесну надлежност суда, а које престају да важе даном почетка рада јавних извршитеља.

Члан 296

Овај закон ступа на снагу након истека 60 дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе".

***

17. УРЕДБЕ, ОДЛУКЕ, ПРАВИЛНИЦИ И СПОРАЗУМИ

17.1. Уредба о организацији и начину рада државне управе

(„Сл.лист ЦГ“, бр. 5/12, 25/12, 61/12, 20/13, 17/14, 6/15, 80/2015, 35/16 и 41/16 од 6.7.2016.)

I. ОСНОВНА ОДРЕДБА

Члан 1

Овом уредбом оснивају се министарства и други органи управе, утврђује организација и начин рада државне управе и уређују питања обезбјеђења извршења одлука Уставног суда Црне Горе, као и друга питања од значаја за организацију и рад државне управе.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ

1. МИНИСТАРСТВА И ОРГАНИ УПРАВЕ У САСТАВУ МИНИСТАРСТАВА

Члан 5 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 20/13 и 6/15)*

Министарство унутрашњих послова врши послове управе који се односе на: (...) инспекцијски надзор у оквиру надлежности и овлашћења утврђених прописима о систему државне управе, радним односима у органима државне управе и локалне самоуправе и управном рјешавању; (...) организацију и дјелокруг локалне самоуправе; функционисање и примјену прописа из области локалне самоуправе из надлежности овог министарства; територијалну организацију локалне самоуправе; међународну сарадњу јединица локалне самоуправе са јединицама локалне самоуправе других држава; (...) давање мишљења на предлоге закона и других прописа или општих аката који се односе на питања у вези са државном управом и локалне самоуправом, као и на предлоге закона којима се уређују одступања од општег управног поступка; (...).

Члан 8 *(„Сл.лист ЦГ“, број 25/12)*

Министарство финансија врши послове управе који се односе на: (...) праћење финансијског пословања ванбуџетских фондова и јединица локалне самоуправе; припрему предлога прописа о финансијском систему, систему игара на срећу, осигурању, рачуноводству, ревизији, спрјечавању прања новца и финансирању тероризма, координирање активности, остваривање сарадње и реализацију обавеза према Свјетској банци, Међународном монетарном фонду и другим међународним финансијским институцијама; јавне приходе (царине, порези, доприноси, таксе, накнаде и др.), којима се финансирају јавни расходи на нивоу државе и на нивоу јединица локалне самоуправе; (...) систем финансирања локалне самоуправе; (...)

Члан 10 (*„Сл.лист ЦГ“, број 20/13)*

Министарство вањских послова и европских интеграција врши послове управе који се односе на: (...) координацију и комуникацију са ресорним министарствима и осталим домаћим и страним партнерима (државни органи и организације, органи локалне самоуправе, асоцијације, привредни субјекти, итд.) у циљу заштите, валоризације и промоције економских интереса Црне Горе у иностранству; (...)

Члан 14

(1) Орган управе у саставу Министарства културе је Управа за заштиту културних добара.

(2) **Управа за заштиту културних добара** врши послове који се односе на: (...) израду и доношење студија заштите културних добара за потребе израде државних и локалне планских докумената; (...)

Члан 15 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 20/13 и 17/14)*

Министарство економије врши послове управе који се односе на: (...) утврђивање предлога и спровођење стратегије и политике регионалног развоја Црне Горе; припрему и оцјену развојних инвестиционих пројеката који су од интереса за Црну Гору, а који су у надлежности овог министарства, координацију активности у спровођењу политике регионалног развоја Црне Горе, сарадњу са јединицама локалне самоуправе и осталим носиоцима политике регионалног развоја у припреми и спровођењу развојних програма и пројеката; (...)

Члан 21

Министарство одрживог развоја и туризма врши послове управе који се односе на: (...) давање мишљења и сагласности на локалне планска документа; (...)

Члан 25 *(„Сл.лист ЦГ“, број 6/15)*

Министарство за информационо друштво и телекомуникације врши послове управе који се односе на: (...) сарадњу са међународним организацијама, органима локалне управе и привредним субјектима, а нарочито са малим и средњим предузећима, као и са невладиним организацијама на промоцији и развоју услуга информационог друштва и информационо-комуникационих технологија; (...)

Члан 26 *(„Сл.лист ЦГ“, бр. 17/14 и 6/15)*

Министарство рада и социјалног старања врши послове управе који се односе на: (...) сарадњу са органима локалне управе на развоју услуга за којима постоји потреба у општинама; (...)

Члан 33 *(„Сл.лист ЦГ“, број 25/12)*

Управа за инспекцијске послове врши послове који се односе на: (...) сарадњу са органима државне управе, другим државним органима и органима локалне самоуправе; (...)

Члан 70

Даном ступања на снагу ове уредбе престаје да важи Уредба о организацији и начину рада државне управе ("Службени лист ЦГ", бр. 7/11 и 40/11).

*****

17.2. Одлука о критеријумима и условима за разграничење трошкова између Републике и јединица локалне самоуправе на основу коришћења пословног простора од стране републичких органа

(„Сл.лист РЦГ“, бр. 27/07 од 17.05.2007.)

1. Овом одлуком уређују се критеријуми и услови разграничења трошкова између Републике и јединица локалне самоуправе по основу коришћења пословног простора од стране републичких органа и права и обавезе које из таквог односа проистичу.

2. Под органима, у смислу тачке 1. ове одлуке, подразумијевају се органи државне управе и правосуђа чији се рад и дјелатност финансирају из Буџета Републике, а смјештени су у објектима којима располажу јединице локалне самоуправе.

3. Под трошковима, у смислу тачке 1. ове одлуке, подразумијевају се издаци који се односе на: утрошак електричне енергије, огријевног материјала, воде, ПТТ услуга, одвоз смећа, обезбјеђење и осигурање објекта, исплату личних примања лицима на одржавању хигијене, ложачима, портирима, куририма, као и друге заједничке трошкове.

4. Република ће учествовати у покрићу трошкова из тачке 3. ове одлуке сразмјерно површини пословног простора који користе њени органи у односу на објекат у који су смјештени, а који чини једну грађевинску цјелину.

5. Сразмјеру и висину трошкова по критеријумима из тачке 4. ове одлуке утврђује Управа за заједничке послове државних органа у сарадњи са надлежним органима јединице локалне самоуправе.

6. Министарство финансија, преко Управе за заједничке послове државних органа, прије исплате испостављених рачуна врши провјеру њихове основаности.